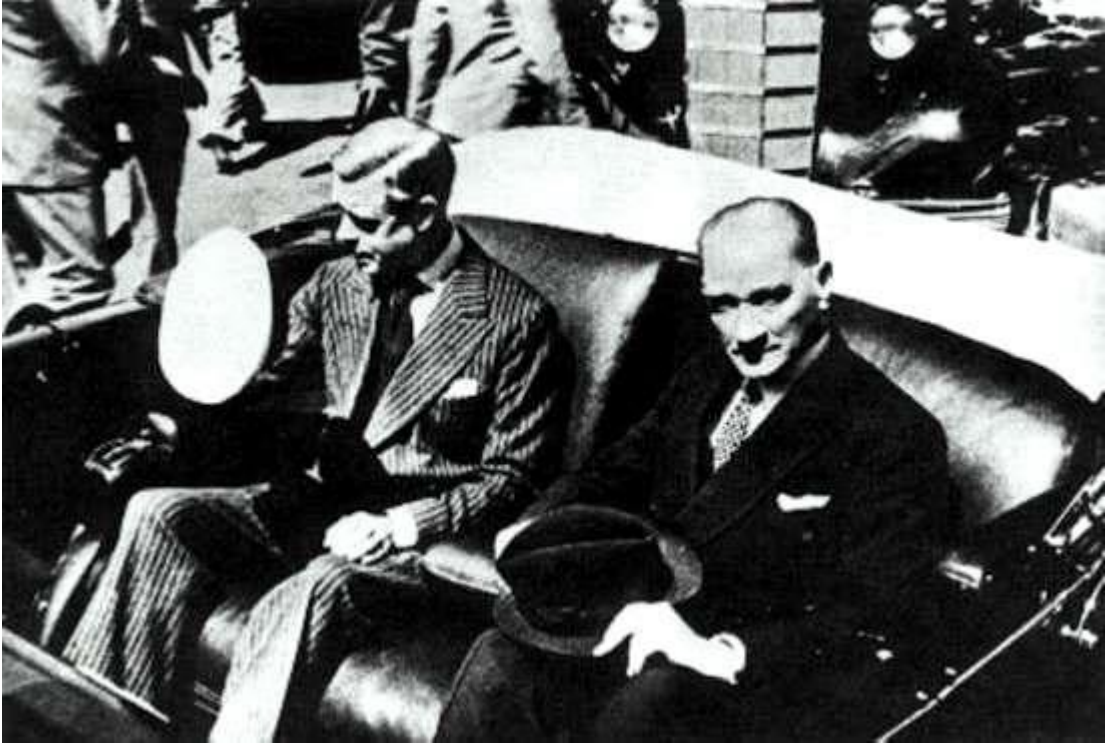

**ATATÜRK'ÜN
İHANETİ
-LORD CURZON'UN
SELANİKLİ TAŞERONU-**

**ATATÜRK'ÜN
İHANETİ
-LORD CURZON'UN
SELANİKLİ TAŞERONU-**

Dr. Seyfi SAY

GÖKPINAR KİTAPLARI

İSTANBUL 2026

Bismillâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm.

El-hamdu li'llâhi Rabbi'l-'âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu 'alâ Rasûlinâ
Muhammedin ve 'alâ âlihî ve sahbihî ecma'în.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE SON SÖZ 10

ŞARKILI İBRET: HAS BAHÇENİN ACI VE TATLI AĞAÇLARI 15

BİRİSİ YALANCI AMA HANGİSİ?.. KÂZİM KARABEKİR Mİ, SELANİKLİ
MUSTAFA ATATÜRK MÜ? 33

ATATÜRK VATAN KURTARMAYI BİLÜR DEDİLER, ATATÜRK VAR
ATATÜRK'TEN İÇERÜ 39

İNGİLİZLERİN SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'Ü KULLANARAK
OSMANLI DEVLETİ İÇİN KAZDIKLARI KUYU 63

SÖZDE YEDİ DÜVELDEN KURTULUŞ SAVAŞI, ÖZDE OSMANLI'DAN
KURTULUŞ KATAKULLİSİ 76

DEDESİNİN MEZARINA TÜKÜREN BATILILAŞMIŞ UYGAR VE ÇAĞDAŞ
TORUNLAR 91

MİLLET SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN AĞZINA BAKIYOR,
SELANİKLİ DE FRANSIZ'IN, İNGİLİZİN 101

OSMANLI'YA KARŞI İNGİLİZ-SELANİKLİ KOMPLOSU 107

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK, DECCAL MİYDİ? **121**

SELANİKLİ'NİN MEHTER YÜRÜYÜŞÜ: İKİ ADIM İLERİ, BİR ADIM GERİ,
FAKAT SONUÇTA DAİMA İLERİ **133**

SELANİKLİ'NİN EGEMENLİK (HAKİMİYET) ANLAYIŞI: İLMİN CANI
CEHENNEME, SEN KUVVET, KUDRET VE ZOR'DAN BAHSET! **139**

İLBER ORTAYLI'YA (ÜCRETSİZ) ÖZEL TARİH VE 'BİLİMSELLİK' DERSİ
(ÜCRETSİZ ÖZEL DERSİ HAK EDİYOR) **146**

TAKİYYE, GİZLİ GÜNDEMÇİLİK VE DİN İSTİSMARI SANATININ
AŞILAMAZ ZİRVE İSMİ: SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK **175**

PADİŞAH VAHİDEDDİN'İN SUÇU **182**

"HAKİKİ İNGİLİZ DOSTU" OLARAK SELANİKLİ ATATÜRK **187**

ONCE UPON A TIME IN ANATOLIA: “İSTANBUL’DA HÜKÜMET
OLAMADIN, GİT ANADOLU’DA OL!” **199**

DEVLETİN ZOR SINAVI: DEVLETİN BEKASI MI, SELANİKLİ'NİN İTİBARI
MI? **219**

ATATÜRK'ÜN ÇİFTLİĞİ BİR TÜRKİYE (BİR DE DEVLET/MİLLET
KESESİNDEN HEYKELLERİNİ DİKTİRMESE, HEPSİNİN ÜSTÜNE TÜY
DİKMESE "EYİYMİŞ") **226**

SELANİKLİ BİNBİR SURAT: MEVSİMLİK RADİKAL İSLAMCI, PART
TIME “TALİBAN TİPİ DİNCİ”, DEVRİM FIRTINASI ÖNCESİNİN TAVİZSİZ
SÜPER İRTİCACISI **233**

ATATÜRK'ÜN SAHTE SİYASAL İSLAMCILIĞI (DİN İSTİSMARI) **244**

LORD CURZON: “TÜRK’E İSTANBUL’U VERECEK, KARŞILIĞINDA İMPARATORLUĞUNU, HİLAFETİNİ, İTİBARINI SOYACAĞIZ” **254**

KEMAL OHRİ’NİN AÇIKLADIĞI SIR: SELANİKLİ-İNGİLİZ GİZLİ ANLAŞMASI **261**

CURZON’UN SELANİKLİ’YE ALAN AÇMAK İÇİN ABD’YE VE YUNANİSTAN’A OYNADIĞI OYUN **274**

"LOZAN TÜRKİYE'Sİ" NİN CURZON TİPİ "DEĞİŞTİRİLEMEZLİKLE BAĞIMLI" BAĞIMSIZLIĞI **291**

İNGİLİZ’İN "DOĞRUDAN DOKUNMAYAN, GÖRÜNÜRDE HİÇBİR ADIM ATMAYAN" SİNSİ POLİTİKASI **297**

LORD CURZON’U BİLMEYEN “ATA”SINI NE BİLİR! **306**

ÇAĞDAŞLAŞMIŞ TÜRK, GERİCİ İNGİLİZ’E ÖRNEK OLURKEN.. **315**

MEDENİYET TARİKATI ŞEYHİ SELANİKLİ’NİN LORD CURZON’DAN ALDIĞI FEYZ **321**

“CURZON – SELANİKLİ KUMPANYASI” NİN “SARAYDAN VAHDETTİN KAÇIRTMA” OPERASI **331**

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK İSTANBUL’DA İNGİLİZLER’LE GİZLİCE NASIL ANLAŞMIŞTI? **341**

MUSTAFA ATATÜRK İHTİRASTAN ZÜHDE NASIL GEÇİŞ YAPTI? **359**

"VALİLİK KALMADI, CUMHURBAŞKANLIĞI VERELİM" **370**

İNGİLİZLER’İN “ANKARA’DAKİ (BİZİM) ÇOCUKLAR” ININ BAŞTA GELENİ **379**

DÖRT İPTE TEK CANBAZ **397**

TERÖRİST ATATÜRK'ÜN CİNAYET PLANLARI **412**

BİR "DECCAL" (ÇOK YALANCI) OLARAK SELANİKLİ MUSTAFA
ATATÜRK **431**

İNGİLİZ'İN İZNİ (VİZESİ), LORD CURZON'UN KAVLIYLA SELANİKLİ
MUSTAFA ATATÜRK ANADOLU'YA “VATAN KURTARACAK
KAHRAMAN” OLARAK GİDERKEN **445**

SELANİKLİ'NİN “İÇİNDE ÇOK DİKKATLE SAKLADIĞI” DEPDERİN
SIRLARI **455**

DALKAVUK ATATÜRK VAHİDEDDİN'İN YÜZÜNE GÜLDÜ, KUYUSUNU
KAZDI **471**

ATATÜRK'ÜN DEVLET (OSMANLI DEVLETİ) DÜŞMANLIĞI **485**

KAFASINDAKİ KARARI ŞEYTANCA SAKLAYAN KİM, SELANİKLİ
MUSTAFA ATATÜRK MÜ, PADİŞAH VAHİDEDDİN Mİ? **495**

SELANİKLİ'NİN, EŞEK YERİNE KOYDUĞU OSMANLI DEVLET
ERKÂNININ AKLINA KARPUZ KABUĞU DÜŞÜRME HİLESİ **507**

BİR SELANİKLİ KLASİĞİ: BİR YALANI BAŞKA BİR YALANLA ÖRTMEYE
ÇALIŞMAK **519**

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK SALAK MIYDI, YOKSA SALAK
AYAĞINA YATARAK MİLLETİ SALAK YERİNE Mİ KOYDU? **530**

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN İŞGALCI DÜŞMANLA “PARALEL
DEVLET” PAZARLIKLARI **541**

DEVLETİNİ SATAN BİR VATAN HAINİ OLARAK ATATÜRK **550**

İTALYAN İŞBİRLİKÇİSİ ARNAVUTLARDAN SİRDAŞLARI ATATÜRK'E
GÜLDÜREN TEKLİF **556**

SELANİKLİ'NİN İTALYAN KURLTLARLA DANSI VE VALSİ **567**

SELANİKLİ MUSTAFA KEMAL MERMERİNDEN ATATÜRK YONTAN
HEYKELTRAŞ: LORD CURZON **579**

SÖZÜN TAMAMI SÖYLENMIYOR, YERİNE PALAVRALAR İKAME
EDİLİYOR **592**

SELANİKLİ'NİN İNGİLİZLER'LE BAĞIRTIŁI ÇAĞIRTIŁI (FAKAT
YUMRUKSUZ SİLAHSIZ) DANIŞIKLI DÖVÜŞ TİYATROSU **599**

BİR İNGİLİZ DEV PRODÜKSİYONU: TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI **608**

İSTANBUL'UN DOĞUSUNDA İNGİLİZ İLLÜZYONU **611**

SELANİKLİ'NİN İSTİKLAL SAVAŞI TEMELDE OSMANLI DEVLETİ'NE
KARŞIYDI.. YUNAN'LA DALAŞMA YOL KAZASI **619**

İNGİLİZ'İN “BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA” FİLMİ **626**

İNGİLİZ'İN “KARAR”I, TAKİYYE TARİKATI PİRİ SELANİKLİ'NİN
“ÂTEŞİN ZEKÂ”SI, VE PADİŞAH VAHİDEDDİN'İN ÇARESİZ SAFLIĞI **635**

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN PADİŞAH VAHİDEDDİN İÇİN
İNGİLİZLER'İN YARDIMIYLA DİKTİĞİ “HAIN” KOSTÜMÜ **642**

FALİH RIFKI ATAY: “ATATÜRK'Ü ANADOLU'YA SULTAN VAHİDEDDİN
GÖNDERDİ” **648**

SETÖ (SELANİKLİ TERÖR ÖRGÜTÜ) LİDERİ ATATÜRK'ÜN OSMANLI
DEVLETİ'NE KARŞI İNGİLİZLER'LE KURDUĞU KUMPAS **657**

ÖZ HAKİKİ BİR DECCAL (ÇOK YALANCI) OLARAK SELANİKLİ
MUSTAFA ATATÜRK **673**

"KUL SELANİKLİ" SAZININ TELLERİNE DOKUNDU, BAKALIM NE
SÖYLEDİ **685**

İNGİLİZ'İN "DEHA"SI, FRANSIZ'IN "MANKAFA"SINI NASIL YENDİ? **692**

İNGİLİZ “DEVLET AKLI”, ATASINI BİLMEKTEN ACİZ OLDUĞUNU
DÜŞÜNDÜĞÜ TÜRK MİLLETİNE BİR “ATA” ARMAĞAN ETTİ **698**

MEVZUBAHİS RİYAKÂRLAR “MEVZUBAHİS OLAN VATANSA
SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK DE TEFERRUATTIR” DİYEMİYOR **707**

ORD. PROF. DR. HIFZI VELDET, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN
“SİYASAL DOLANDIRICI” OLDUĞUNU SÖYLÜYOR **716**

ATATÜRK'ÜN KURTARICILIĞI YOK, İNGİLİZ'İN OYUNU VAR (İSTEYEN
"İNGİLİZ'İN TÜRKİYE'Yİ OSMANLI'DAN KURTARMA BAŞARISI" DA
DİYE BİLİR) **724**

HALİFE'Yİ KURTARMA İDDİASI ALTINDA HALİFELİĞİ İMHA
OPERASYONU, İNGİLİZLER'LE MÜCADELE İDDİASI ALTINDA İNGİLİZ
AJANLIĞI **729**

DİN İSTİSMARI VE TAKİYYE SANATLARININ GELMİŞ GEÇMİŞ EN
BÜYÜK İSMİ: SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK **740**

İNGİLİZLER'İN, AJANLARI SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN
BAŞARISI İÇİN YAPTIKLARI UNUTULMAZ HİZMETLER **745**

İNGİLİZ İSTİHBARATI (GİZLİ SERVİSİ), SELANİKLİ MUSTAFA
ATATÜRK İÇİN OSMANLI HÜKÜMETİ'NE ELENSE ÇEKMEYE NASIL
BAŞLAMIŞTI **753**

İNGİLİZLER, TAŞERONLARI SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK
VASITASIYLA BU MİLLETİN ELİT TABAKASINI (İSTİSNALAR DIŞINDA)
KOYUN GİBİ GÜTTÜLER **763**

SELANİKLİ "ÇOK YALANCI" NIN MEHMET ALİ BEY'E ATTIĞI ACIMASIZ
KAZIK **767**

ATATÜRK'E YÖNELİK ÇOK VAHİM BİR İHANET İDDİASI **777**

YALAN SÖYLEYEN TARİH UTANMAZ.. ARSIZDIR **786**

ASIL ACI OLAN, İNGİLİZLER'İN BU MİLLETE SELANİKLİ ELİYLE KAZIK
ATMIŞ OLMASI DEĞİL, ATILAN KAZIĞA KUTSALLIK ATFEDİLMESİ,
"KORUMA KANUNU" NA LAYIK GÖRÜLMESİ **795**

ATATÜRK'ÜN HAINLIĞI VE MİLLETİN SAFLIĞI ARASINDA **810**

İNGİLİZ İŞBİRLİKÇİSİ ZAMPARA DİKTATÖR ATATÜRK'ÜN HERKESTEN
GİZLEDİĞİ KIRLI VE KARANLIK SIRLARI **822**

SELANİKLİ DEFOLU DÂHİNİN SEÇİCİ HAFIZASI **829**

SELANİKLİ ATATÜRK'ÜN İHANET SARMALI **841**

BU KADARINI AKREP BİLE YAPMAZ **847**

BİR HAIN UĞRUNA YÂ RAB, NİCE İNSANLARIN GÜNEŞİ BÖYLE
KARARIYOR **863**

"ALDATMA" NIN KİTABINI YAZMIŞ BİR DECCAL ("ÇOK YALANCI") **872**

"COVER STORY" LER (ÖRTME/PERDELEME HİKÂYELERİ) KARIŞINCA
885

HİKÂYE UZUN, ÖZETİ KISA **902**

MAHREM BULUŞMALAR 913

**SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'E İLK MÜJDEYİ ALİ BEY Mİ VERDİ,
İNGİLİZLER Mİ? 925**

SELANİKLİ BÜYÜKTÜ, BÜYÜK HAİNDİ 935

SELANİKLİ'NİN MASALINI YIKAN ADAM: İSMET İNÖNÜ 945

SELANİKLİ ATATÜRK'ÜN "MADE IN ENGLAND" DAMGALI TALİHİ 955

PALAVRALARIN EFENDİSİ ULU YALAN ATATÜRK 978

ÖNSÖZ VE SON SÖZ

İslambol Yayınları, Selanikli Mustafa Atatürk'le ilgili beş kitabımı bastığında bu, bazılarında ciddi bir hazımsızlığa yol açmıştı.

Hazımsızlar arasından, beni akla gelebilecek her kuruma şikayet eden de çıktı. Bunun üzerine şöyle bir açıklama yapmışım:

“Ben bir bilim adamıyım. Siyasi Tarih ve Uluslararası İlişkiler doktoram var. İst. Üniv. Siyasal Bilgiler Fak. mezunuyum. Söylediklerim bilimsel tespitlerdir.

“Bilim adamı "vicdanı hür, fikri hür, irfanı hür" olmak zorundadır. Ve de "hayatta en hakiki mürşit ilimdir". İlimde ayıp ve yasak olmaz. Sen birisine psikopat dersin hakarettir, psikiyatr derse teşhistir. Ben teşhisçiyim.

“Atatürk hakkında söylediğim hiçbir şey yalan ve yanlış değildir. Yalın ve saf gerçeklerdir. Eğer Atatürk'e hakaret etmek gibi bir niyetim olsaydı onun cinsel tercihleri bahsine girer, rivayetleri aktarırdım. Girmedim.

“Atatürk'ün soyu sopu bahsine de girmedim. Anasını babasını tartışmadım. Anası, kızkardeşi ve hanımını dilime dolamadım. Beni ilgilendiren, onun siyasî ve askerî eylemleriydi. Hakkındaki bilimsel tespitim, İngiliz işbirlikçisi bir hain olduğudur.

“Asıl Mustafa Kemal, yaptıklarıyla bütün bir Türk milletine ve ecdada hakaret etmiş durumda. Atatürk soyadını alması da bu millete ve atalarımıza karşı bir küstahlık ve hakarettir. Millete "Hepinizin anasını ninesini gördüm, babanız dedeniz benim" demiş oldu.

“Ayrıca Kur'an'a ve dolayısıyla yerlerin ve göklerin yaratıcısı Allahu Teala'ya ve de elçisi Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize hakaret etmiş olduğu da tarihen sabittir. Böylece bu millete de hakaret etmiş bulunuyor.

“Bunların yanısıra Atatürk'ün yüceltilip abartılması da bu millete bir hakarettir. Milleti ve bu vatan için can verenleri aşağılamaktır. Benim dedemin babası Birinci Dünya Savaşı, kardeşi de İstiklal Harbi şehididir.”

Bu açıklamamı sosyal medyadan okumuş olan bir eski milletvekili beni Ankara'dan arayıp açıklamamı beğendiğini söylemiş, fakat “*Hakkındaki bilimsel tespitim, İngiliz işbirlikçisi bir hain olduğudur*” şeklindeki ifadeyi silmemi teklif etmişti.

Ona göre, hükmü okura bırakmalıydım.

*

Ben hükmümü açıkça söylemem gerektiğini düşünüyorum.

Bunun birkaç nedeni var.

Birincisi, Atatürk bahane edilerek haksız yere rastgelenin hain ilan edildiği bir çılgın ortamda, onunla ilgili olarak varmış olduğum vicdanî kanaatimi saklamaya hakkım bulunmadığına inanıyorum.

İkincisi, hükmü okura bırakmamın, kendi sorumluluğumu okura yıkma kolaycılığı olacağını düşünüyorum. Okur kadar benim de hüküm verme hakkım ve sorumluluğum bulunduğunu görmezden gelmem uygun olmayacaktır.

Üçüncüsü, geçmişte yaşadığım **bir olayın hatırası**, bu hükmümü, bir günahın **keffareti** sayarak, yüksek sesle söylemeye zorluyor beni.

*

1990’lı yılların başıydı..

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’ne, diplomamı almak için gitmiştim.

Öğrenci İşleri’nde bana, diplomayı teslim almak için fakülte sekreterinin odasına gitmem gerektiği söylendi. Bir memurla beraber gittik. Sekreter bana bir kâğıt uzatıp yazılı metni “sesli olarak” okumamı söyledi. Ne olduğunu bilmeden okumaya başladım.

İçinde Atatürk ilkelerine bağlılık yemini de geçiyordu.

Şu hale bakın, adamlar, nerdeyse hak ettiğim diplomayı bile, putlaştırdıkları şahsın ilkelerine bağlılık yemini ettirmeden, rejimin “**kelime-i şehadet**”ini söylettirmeden vermek istemiyorlardı.

Sonradan birşeyi daha öğrenecektim: Sadece milletvekili, bakan, cumhurbaşkanı vs. olmak için değil, basit bir memuriyet için de böyle bir yemin etmek gerekiyordu (Benden istemediler).

O gün diplomamı alırken orada o metni okuduğumda, kendimi aşağılanmış, köleleştirilmiş, vesayet altındaki bir çocuk derekesine düşürülmüş, ve aynı zamanda, bir katakulli ile şirke ve nifaka bulaştırılmışım gibi hissettim. Vicdanım bunu kabul etmedi, ve düşürüldüğüm durumdan utanç duydum.

İşte, bu olayın **keffareti** olacağını umarak, burada, Selanikli’nin **İngiliz işbirlikçisi bir vatan haini** olduğunu “yüksek sesle” söylüyorum.

Ancak bunu söylerken, iftira atıyor değilim, sadece gerçeği yüksek sesle dile getiriyorum.

*

Bununla birlikte, kitabımızın adının merhum **D. Mehmet Doğan**'ın *Batılılaşma İhaneti* adlı “öncü” kitabından mülhem olduğunu da burada belirtmeliyim.

Bu ülkede Batılılaşmanın kökleri her ne kadar II. Mahmut dönemine (hatta Lâle Devri'ne) kadar uzanıyorsa da, onu kemal noktasına taşıyan kişi, kendisine Atatürk soyadını layık gören Mustafa Kemal'di.

Atatürk ilke ve inkılapları diye adlandırılan program, Batılılaşmanın ta kendisidir. Öyle ki, bunları İngiliz ilke ve inkılapları olarak isimlendirmek kanaatimce daha uygun olur.

Batılılaşmanın, merhum Doğan'ın ifade ettiği şekilde bir **ihamet** olduğu kabul edilirse, Atatürk'ün Batılılaşma atılımınının “ihamet”in ta kendisi olduğu sonucuna varmak ve “**Atatürk'ün ihaneti**”nden söz etmek gerekir.

Doğan'ın söz konusu kitabı ilk kez 1975 yılında yayınlandı. O günün Türkiye'sinde merhum yazarımız daha fazlasını söyleyemezdi. Fakat yaptığı şey, Atatürk'ü ihanetle suçlamak anlamına geliyordu.

Ve onu üstü kapalı biçimde ihanetle suçlarken sonuna kadar haklıydı.

*

Fakat, Atatürk soyadını alan şahsın ihanetinin asıl can alıcı noktası, uyguladığı acımasız Batılılaşma programı değildi.

İhanetini (devlet ve millet açısından) asla afvedilemez hale getiren husus, kendisini paşa yapan, önüne her türlü imkânı seren devletine karşı işgalci düşmanlarla anlaşmış ve onların piyonu olmayı kabul etmiş olmasıydı.

Bu gerçeği, Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, CHP'nin ikinci genel başkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü

vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirdi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desindi?!

*

Okumakta olduğunuz kitap, tarihin tanığı İnönü’nün fesahat ve belagatın son sınırındaki bu veciz sözünün, ‘tarihî’ itirafının mütevazı bir şerhi olmanın dışında bir iddia taşımamaktadır.

ŞARKILI İBRET: HAS BAHÇENİN ACI VE TATLI AĞAÇLARI

Sonradan (Türkler'in atası anlamında palavradan) **Atatürk** soyadını almış olan Selanikli Mustafa, (cumhuriyetin ilanından tam bir sene önce) 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırmasının akabinde, Sultan Vahideddin'in yerine halife olmaya niyetlenmişti.

Halife-cumhurbaşkanı olmanın hayallerini kuruyordu.

Ancak, Lozan'daki barış görüşmeleri sırasında bu hayali duman oldu. Çünkü, İngilizler'den veto yedi.

*

Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* adlı kitabı (17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi), Selanikli'nin bu halifelik sevdasının seyrini ve hazin sonunu çok güzel anlatıyor.

Mumcu, önce “Sunuş” başlığı altında Karabekir hakkında bilgi veriyor.

Anadolu'da Karabekir'in desteği sayesinde tutunan Selanikli'nin sonradan onu nasıl tasfiye ettiği, İzmir Suikasti bahanesiyle ona nasıl ecel terleri döktürdüğü, fakr u zarurete mahkum ettiği malum.

Fakat bunlarla yetinmiyor, yok edemediği “**itibar**”ını da yerle bir etmek için 1933 yılında ona karşı kampanya başlatıyor.

Mumcu'dan dinleyelim:

“Atatürk ile Karabekir arasında kamuoyu önündeki ilk tartışma 1933 yılı mayıs ayında *Milliyet Gazetesi*'nde olmuş. Tartışma sırasında “Millici” takma adıyla yazılar yazan yazar, Karabekir'e şu çağrıyla yapmış:

*Herhalde muhterem Paşa neşrettikleri “**Şarkılı İbret**” eseri yerine İstiklal Harbi'nin birkaç safhasına varan çocuklarına öğretecek başka eser hediye etseydi, tarih ve hakikat namına daha büyük hizmet görmüş, **efkar-ı umumiyenin kendi haklarında, milli mücadeledeki hizmet ve tesirleri hakkında kafalarda yarattığı müphem (kapalı) hükümlere** kendi dilleriyle, kendi yazıları ile hakiki istikametlerini vermiş olurlardı!”*

Evet, bu ülkede “**millilik**” edebiyatının kökleri derin.. Gazetenin adı da aynı türküyü “çığırıyor”: **Milliyet**.

Türkiye’deki Selanikli rejimi, Mustafa Atatürk’den beri, muhalifler hakkında “**müphem hükümler/yargılar, töhmetler**” icat etmekte ve bunları efkâr-ı umumiye (kamuoyuna) mal etmekte usta..

Sözü edilen **Şarkılı İbret (Memleketin Evlatlarına Şarkılı İbret)**, Karabekir’in 1922 yılında Trabzon’da yayınlattığı bir eser.. Dokuz adet oyun, şarkı ve marş notaları, harita ve resimler içeriyor.

Görüldüğü gibi, Karabekir hem **müphem hükümler** maskesi altında **imalı bir saldırı ve itibar suikastinin nesnesi** yapılıyor, hem de hiç yeri yokken **Şarkılı İbret** kitabı üzerinden alay konusu haline getiriliyor.

*

“**Millici**” takma adını kullanan bizzat Selanikli’nin kendisi değildiyse, birinin çıkıp Karabekir’e böyle bir saldırıda bulunması, onun talimatı bulunmaksızın söz konusu olabilir miydi?

Bu, önemli bir soru..

Uğur Mumcu da aynı soruyu soruyor, ve cevap veriyor:

“Millici” imzalı yazıları yazan Atatürk’ün kendisi miydi?

“Belki kendisiydi; kendisi olmasa bile bu yazılar kendisinin bilgisi altında ve kendisine çok yakın kimselerce yazılıyordu.

“Belki Mazhar Bey, belki de Falih Rıfkı (Atay).” (s. 20)

*

Mumcu’yu dinlemeye devam edelim:

“Karabekir, bu açık çağrı üzerine *Milliyet Gazetesi*’ne 7 mektup göndermiş, bu mektupların altısı yayınlanmış; yedincisi ise yayınlanmamış.

“Tartışmanın kesilmesi üzerine Karabekir, *İstiklal Harbimizin Esasları* adlı kitabı yazmış; bu kitap, **daha baskıdayken toplatılıp yakılmış**; Paşa’nın İstanbul Erenköy’deki köşkü basılarak kitabın kaynağı olan **belgelere el konmuş**.

“1933’de yakılan bu kitap, 1951 yılında yeniden yayınlanmış.

“Atatürk, yakılan bu kitabı inceleyerek Kazım Karabekir’e 9 sayfa tutan yanıtlar vermiş. (...)

“Karabekir, yaşarken anılarının serbestçe okunmasına tanık olamamış.”

Görüldüğü gibi, yedinci mektup yayınlanmıyor.

Yalancı pehlivanlar, hani siz Karabekir’den *Şarkılı İbret* yerine “**tarih ve hakikat namına büyük hizmet**” bekliyordunuz?

Hani Karabekir’in “**efkar-ı umumiyenin kendisi hakkında, milli mücadeledeki hizmet ve tesirleri hakkında kafalarda yarattığı müphem (kapalı) hükümlere kendi diliyle, kendi yazıları ile hakiki istikametlerini**” vermesini istiyordunuz?

Hani siz “**fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür**” olma tutkunlarıydınız?

Ne oldu, son mektubu niye yayınlayamadınız?

Dahası, neden adamın kitabını daha baskı aşamasında toplatıp yakıyorsunuz?

Bu panik neyin nesi?

*

Selanikli tutup 9 sayfa cevap yazmışmış..

Cevaplarına güveniyorduysan, niye kitabı yasaklatıyorsun?

“Hepsi fasa fiso, ben bu paçavrayı dokuz sayfada gömerim?” diyemiyor muydun?

Millet senin dokuz sayfalık cevabını okuyabiliyor, fakat karşıdakinin ne yazdığını bilme şansı yok.

(Bu rejimin Selanikli’den beri huyu bu.. Adamlarının çoğu böyle çalışıyor.. 2010’lu yılların başıydı, **Rihle Dergisi**’ni çıkaran **Darulhikme** topluluğunun e-posta grubuna, “Bunlar ilim erbabıdır, paylaşımlarından faydalanırım” diye üye olmuşum.. Baktım **Dücan** **Cündioğlu** gibi münafıkların reklamı yapılıyor.

Davutoğlu’nun İlim ve Sanat Vakfı ile **Yeni Şafak** gazetesinin balonlarından Dücan, o sıralarda şimdiki gibi maskesini indirip küfrünü kismamıştı, maharet kesbettiği münafıklığı ile tribünlerden alkış toplamaya devam ediyordu.

Tutup Dücan’yi tenkit etmem üzerine üç isim birden bana salvo başlattılar.. Dücan ve benzerleri rejimin çok çekindiği, korktuğu adamlarmışmış..

Bu sahtekârlar böyledir, kendi adamlarını sözde “rejimin korktuğu kahraman” gibi göstermekte de üstlerine yoktur.

Bir süre tartıştık, sonra bunlardan biri bana ağır hakaretlerde bulundu, bana cevap hakkı doğduğu halde cevabım yayınlanmadı.

Yani Selanikli'nin sünneti ihya edildi.. Bu, hepsinin değil, içlerinden birinin marifetiydi.)

*

Mumcu'nun ifadelerini okumaya devam edelim:

“Gazeteci Hikmet Münir, Kazım Karabekir ile 1939 yılı Şubat ayında **Yedigün** adlı dergisinde röportaj yapmış; ancak bu yayın da devrin hükümetinden geldiği ileri sürülen baskı ile kesilmiş.

“Karabekir, daha sonra “**İstiklal Harbimizin Esasları**” adlı kitabını genişleterek “**İstiklal Harbimiz**” adlı kitabı hazırlamış. Bu kitap ancak 60 yılında yayınlanabilmiş!

“Bu kitap hakkında da dava açılmış; ancak yapılan yargılama sonunda davanın düşmesine karar verilmiş.”

*

Selanikli'nin “kişisel” başarısının temelinde iki etken var.

Birincisi, 3 Temmuz 1918 günü **Sultan Reşad**'ın vefatı üzerine (Selanikli'nin daha önceden kafaya alıp gözüne girdiği) **Vahideddin**'in tahta oturması sayesinde, cülustan 10 ay sonra Anadolu'ya “padişah yaveri” sıfatıyla sözde müfettiş öзде “**Anadolu genel valisi**” olarak gönderilme imkânına kavuşmuş olması..

Sultan Reşad yaşasaydı şimdi ne heykelleri vardı ne de resimleri.. Anıt Kabir (mezar) adlı devasa türbe de yoktu.

Selanikli'nin başarısının ardındaki ikinci etken ise, Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından iki hafta (Vahideddin'in padişah olmasından dörtbuçuk ay) sonra geldiği İstanbul'da İngiliz subaylarının yerleştiği Pera Palas'ta kalarak onlarla temas kurması, bu arada **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (gizli servisinin)**

İstanbul şefi Rahip Robert Frew ile başbaşa gizli görüşmeler yaparak onlarla anlaşmış ve destek sözü almış olması.

Nitekim bu İngiliz desteğini İkinci Adam İsmet İnönü, Cumhuriyet'in ilanının 50'nci yıldönümü münasebetiyle **Milliyet** gazetesine verdiği demecinde açıklamış bulunuyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(**Milliyet Gazetesi**'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, **Paradigmanın İflası**, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Başarının temelindeki harç bu iki kaynaktan geliyor.. Fakat, inşaatın tamamlanması Selanikli'nin ustalığının ürünü.

Bir defa, çok kolay ve inandırıcı biçimde yalan söyleyebilme (algı operasyonu yapabilme) gibi özel bir yeteneği var.

Mesela, saltanatı, tesettürü, medreseleri vs. kaldırmayı kafaya koyduğu, Latin harflerini ve şapkayı millete dayatmaya karar verdiği ve bunu daha **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece yarısı **Mazhar Müfit Kansu** ve **Süreyya Yiğit** gibi hempalarına açıkladığı halde, gündüz Kongre'de müftü efendi gibi dua edebiliyor, Padişah'a bağlılık ve Osmanlı Devleti'ni kurtarma edebiyatı yapabiliyor.

Gayet inandırıcı bir şekilde..

Ve de yalandan sular seller gibi yemin edebiliyor..

Falih Rıfkı Atay'ın **Çankaya**'sındaki şu satırlar, adamın yalancılığının ne boyutlarda olduğunu göstermeye yeter:

"Buhari-i Şerifler, minarelerde sala ve 'sevgili padişahımıza sadakat' yeminleri ile aynı tören yapılmıştır. Meclis toplanır toplanmaz 'ilk ve son sözü padişah ve halifeye bağlılık' olduğuna yemin edilmiştir! 'Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem'i namına yemin ederiz ki padişaha ve halifeye isyan sözü yalandan ibarettir'."

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 22.)

Yalancılığını destekleyen ikinci özelliği, insanları birbirine karşı kullanmayı bilmesi.. Birbirlerine karşı şüpheye düşürüp aralarına nifak sokabilmesi..

Mesela, ihtiyacının olduğu dönemde **Çerkez Ethem**'in karşısında kuzu gibi durup onu **Çapanoğlu**'na ve başkalarına karşı kullanmışken, fırsatını yakalayınca bu defa onun hakkından gelmiştir.

Kullanabildiklerini sonuna kadar kullanmış, birazcık olsun itaatten çıktığını gördüğü kişileri ise (İsmet **İnönü**'nün de sonunda yaşadığı şekilde) kâğıt gibi buruşturup çöp sepetine atabilmiştir.

*

Karabekir ile Selanikli arasında **Milliyet** gazetesi sayfalarında yaşanan tartışmalar sırasında Karabekir aleyhinde birtakım iddialar ortaya atıldığı ve bu çerçevede (ancak Selanikli'nin varlığından haberdar olup hatırlayabileceği) belgelerin ortaya sürüldüğü görülüyor.

Karabekir'in buna cevabı sert oluyor.

Kendisinin (vatanı kurtarmak için) Anadolu'ya, Selanikli'den daha önce geçmiş olduğunu hatırlatıyor.

Ayrıca, Şişli'deki evinde ziyaret ettiği Selanikli'yi, İstanbul'da kalıp Harbiye Nazırı (Milli Savunma Bakanı) olma fikrinden vazgeçirmeye, vatan için çalışmak üzere Anadolu'ya geçmesi için ikna etmeye çalıştığını anlatıyor.

Demek istediği şu: Bu adamın aslında vatanı kurtarma diye bir derdi yoktu, kendi istikbalini kurtarmaya çalışıyordu.

*

Karabekir, ayrıca Selanikli'nin **Nutuk**'undaki şu cümleye dikkat çekiyor:

“Beni, **İstanbul'dan nefy (sürgün etmek) ve teb'id (uzaklaştırmak)** maksadıyla Anadolu'ya gönderdiler.”

Yani, Anadolu'ya kendisi gitmek istememiş, gönderilmiş.. Kendi itirafı (ya da iddiası).

Bu, kısmen doğru..

İstanbul'da hükümeti yıkmak için birtakım faaliyetler içine girdiği ve planlar yaptığı biliniyor.. O yüzden hükümet erkânından bazıları onun Anadolu'ya gönderilmesi teklifinin üstüne atladılar..

Fikir, **Mareşal İzzet Paşa**'nın da yazdığı gibi, hükümete değil, Vahideddin'e aitti..

Ancak, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**, Padişah'ı bu fikrinden vazgeçirmek için çok uğraşmış, muvaffak olamamıştı..

Kanaatimce, Selanikli İngilizler'den destek sözü almasaydı, gitmezdi, Vahideddin'den affını isterdi.. Onun, daha ortada hiçbir şey yokken Erzurum Kongresi sırasında bile büyük bir acullukla ve özgüvenle hempalarına **saltanatın kaldırılmasından, tesettürün yasaklanmasından, alfabe değişikliğinden,**

millete zorla şapka giydirilip “çağdaştırılması”ndan söz etmesinin, İngilizler’e verdiği sözlerden kaynaklandığı anlaşıyor.

İngiliz keferesi birşey almadan birşey vermez, uluslararası ilişkilerde “**win-win outlook**” (kazan-kazan yaklaşımı, mütekabiliyet) esastır. Selanikli’nin sarı saç mavi gözü onlar için birşey ifade etmiyor, onlarda bunlar bol.

*

Bu noktada, Atatürk'ün anasına yazmış olduğu şu meşhur mektubu hatırlamakta fayda var. (Bkz. Salih Bozok, *Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor*, haz. Can Dünder, 7. b., İstanbul: Doğan Kitapçılık 2006. s: 72-74; Sadi Borak, *Atatürk'ün Özel Mektupları*, İstanbul: Kırmızı Beyaz Yayınevi, 2004, s. 253-255.)

Mektup Ağustos 1919'da Erzurum’da yazılmış.. Anadolu’ya gidişinden üç ay sonra.. Sivas Kongresi’nden önce.. Götüren, Atatürk'ün yaveri Salih Bozok..

O mektubunda Mustafa Atatürk şöyle diyor:

“Muhterem Valideciğim,

“... Malumunuzdur ki, daha İstanbul’da iken **ecnebi [yabancı] kuvvetlerin devleti, milleti fevkalade sıkıştırmakta ve millete hizmet edebilecek ne kadar adamımız varsa cümlesini hapis ve tevkif ve bir kısmını Malta’ya nefy ve tazip etmekte [sürgün ve azap etmekte] pek ileri** gidiyorlardı.”

Demek ki yabancı devletler, Osmanlı Devleti’ni ve Padişah’ı fevkalade, yani normalin üstünde sıkıştırmışlar. "Millete hizmet edebilecek" ne kadar "adam" varsa ya hapsetmişler, ya da **Malta**'ya esir olarak sürmüşler. Ortada millete hizmet edecek "adam" bırakmamışlar.. Peki ya Mustafa Kemal?.. Mektubun devamında bunun cevabı var: “**Bana nasılsa ilişememişlerdi.**”

Bu nasılsayı biz çözmeye çalışalım: Acaba Mustafa Kemal'i "adam"dan saymamışlar mıydı? Onu "millele hizmet edebilecek" bir adam kabul etmemişler miydi?..

Mektubun devamı, “nasılsa”ya açıklık getiriyor:

“Fakat 3. Ordu müfettişi olarak Samsun’a ayak basar basmaz İngilizler benden şüphelendiler.”

Şimdi o "nasılsa" anlaşıldı. Demek ki Atatürk, İngilizler'in kendisinden **şüphelenmediği** biriymiş. Acaba bunu neye borçluydu? Samsun'a ayak basar basmaz şüpheleniyorlar da, Samsun'a gitmek ister istemez neden şüphelenmemişlerdi?

Her neyse, Atatürk'ün mektubunun devamı şöyle:

[İngilizler] Hükümete benim [Anadolu'ya] sebab-i izamımı [gönderilme nedenimi] sordular.

Niçin gönderildiğini en iyi İngilizler biliyorlar, çünkü böyle birinin Anadolu'ya gönderilmesini isteyenler kendileri.. Nitekim, Millî Savunma Bakanı Şevket Turgut Paşa bunu onlara hatırlatıyor. Mektubun devamı şöyle:

“Nihayet İstanbul’a celbimi (çağırılmamı) talep ve bunda ısrar ettiler. Hükümet beni iğfal ederek (gaflete düşürüp aldatarak) İstanbul’a celp ve İngilizlere teslim etmek istedi. Bunun **derhal farkına vardım.**”

Yani Hükümet'in kendisini iğfal etmek istediğinin **derhal** farkına varmış. Adamın başkalarından farkı, sözlerine bakılırsa, işte bu.. O, herşeyin derhal farkına varıyor. **Üzerinde Güneş batmayan imparatorluk** olduğu söylenen İngiltere ise, o kadar diplomatına, siyasetçisine, stratejistine, kurmayına, tarihçisine, bilim adamına, komutanına, istihbaratçısına rağmen, farkına varamıyor, ayakta uyuyor, uyanmak için adamın Samsun'a ayak basmasını bekliyor..

Tekrar mektuba dönelim:

“Ve bittabiî kendi ayağımla gidip esir olmak doğru değildi. **Padişahımıza hakikat hali yazdım. Ve gelemeyeceğimi arz ettim. Zat-ı şahane de evvela buna muvafakat etti (hak verdi). Fakat daha sonra İngilizlerin tazyiki (baskısı) ziyadeleşti (fazlalaştı).**”

Yani "Padişahımız'ı, Zat-ı Şahane'yi" İngilizler zorluyor ve sıkıştırıyorlar..

Fazlasıyla..

Böylece Vahideddin, "devleti kurtarmak" için gönderdiği adamla İngilizler'in keyfi için uğraşan **hain** pozisyonuna düşürülüyor.

İngilizler bunu niçin yapmış olabilirler acaba? İsmet İnönü'nün 54 yıl sonra gelecek olan itirafı bir cevap olabilir mi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Selanikli Mustafa Atatürk, asıl mücadelesini, Yunan'a ve (**Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e** daha Erzurum'dayken açıkladığı gibi) Vahideddin'in başında bulunduğu Osmanlı Devleti'ne karşı vermişti.. Ve İngilizler, Atatürk'ün başarısı için birşeyler yapmışlar.. Ben demiyorum, Atatürk'ün sağ kolu diyor..

Mektuba dönelim:

“Nihayet o da [Padişah da] İstanbul’a avdetimi (dönmemi) irade etti (istedi). Bu suretle artık resmî makamımda kalmaya imkan göremediğim gibi askerliğimi muhafaza ettikçe İngilizlerin ve hükümetin hakkımdaki ısrarına mukabele edilemeyecekti (karşı konulamayacaktı). Bir tarafında

bütün Anadolu halkı tek mil millet hakkında büyük bir muhabbet ve itimat gösterdi. “Seni bırakmayız” dediler.”

Tabii ki Mustafa Atatürk, anasına yazdıklarını o günlerde millete de söylüyor, **Zat-ı Şahane'nin, Padişahımız'ın İngiliz zorlaması ve baskısı yüzünden kendisini mecburen çağırdığını, aslında bunu istemediğini** açıklıyordu.

Vahideddin öldükten sonra ise meşhur *Nutuk*'unda onu "sefil, adi mahluk, hain, alçak, aciz, kıymetsiz, duygu ve düşünceden yoksun, şahsî vaziyet ve hayatından başka birşey düşünmeyen pespaye" gibi sıfatlarla gayet medenî ve uygarca yâd edecekti.

Her neyse, anasına yazdıklarını okumaya devam edelim:

“Filhakika (hakikaten) vatan ve milletimizi kurtarabilmek için yegane çare **askerliği bırakıp serbest olarak milletin başına geçmek** ve milleti yekvücut bir hale getirmekle hasıl olacak kudret ve hareket-i milliyeyi (millî hareketi) hüsn-i istimal eylemekten (güzelce kullanmaktan) başka çare mutasavver değildi (düşünülemezdi). Binaenaleyh (bundan dolayı) ben de böyle yaptım. **Elhamdülillah** muvaffak (başarılı) da oluyorum.”

O sırada başarılı olduğu şey, **vatan savunması** değil..

Çünkü o günlerde (aylarda, bir yılı aşkın süre) toplantı yapıp nutuk atma, yalan yere yemin etme, hilafet ve saltanata bağlılık edebiyatı yapma dışında yaptığı birşey yok.

Din istismarı alanında da eşsiz bir performans sergiliyor. Millete kendisini kabul ettiriyor. Böylece kendi "**şahsî vaziyeti**" bakımından başarılı olma fırsatını yakalıyor.

O anki derdi, ne yapıp edip "**milletin başına geçmek**"..

Askerliği bırakması, "emir almayı bırakması" anlamına geliyor. "Milletin başına geçilmesi" için bu adımın atılması şart. "Hareket-i milliyeyi **kullanma**" işinde mesafe almak için "milletin başına geçmek" lazım.

Ve Mustafa Atatürk bunda muvaffak da oluyor. Böylece, denklemden Padişah ve İstanbul Hükümeti düşmüş, gelecekte bir üflemeyle yıkılacak hale getirilmiş oluyor.

Kim sayesinde?

İngilizler sayesinde..

Filhakika İsmet İnönü ne söylediğini bilerek konuşuyor. İngilizler Padişah'ı (istemeyerek, görünüşte de olsa) Atatürk'e muhalefet ediyor konuma düşürmeseler, ileride Mustafa Atatürk Padişah'ın sırtına tekme indiremeyecek, ona hain diyemeyecek, "**sefil, adi mahluk, alçak, aciz, kıymetsiz, duygu ve düşünceden yoksun, şahsî vaziyet ve hayatından başka birşey düşünmeyen pespaye**" diye saydıramayacak..

Dahası, millete **şapka** giydiremeyecek.. **İngiliz alfabesini** zorla dayatamayacak..
Tesettürü (İslamî örtünmeyi) kaldıramayacak..

*

Mektuba dönelim:

“Pek yakında netice-i maddiyeyi (maddi sonucu) bütün cihan (dünya) görecektir. Ben bu suretle hareket edince İngilizler derhal yalvarmaya başladı. Ve beni kazanmaya çalıştı. Her şeyi (Padişah'ı ve İstanbul Hükümeti'ni zorladıklarını) inkar ettiler. Ve bütün kabahati bizim hükümete attılar.”

Demek ki İngilizler'le irtibatı devam etmiş..

Siyaset icabı politika değiştirmeyi, keskin ve kıvrak manevralar yapmayı, insanları "kazanma"yı çok iyi bildikleri anlaşılan İngilizler, **Atatürk'ü daha İstanbul'dayken kazanmaya** çalışmış olabilirler miydi?

Ya da olamazlar mıydı?

Ancak, kazanamadıkları ya da kazanmaya gerek görmedikleri birçok kişiyi **tutukladıkları** veya **Malta'ya sürdükleri** malum..

Mustafa Atatürk'e ise "nasılsa" ilişememişlerdi..

*

Mektubu okumaya devam edelim:

“Hakikaten hükümet de benimle uğraşmak istedi. Fakat kuvveti buna müsait gelmedi. Ve gelemmez.”

Peki bunu İngilizler neden akıl etmemişlerdi? Bunu anlayacak akıl bir tek süper Selanikli Mustafa Atatürk'te mi vardı? Hükümet'in Mustafa Atatürk'le uğraşmaya kuvvetinin elverişli olmadığını **İngilizler** neden anlayamamışlardı? Hiçbir şeyi anlayamama konusundaki bu olağanüstü ve sıradışı kabiliyet ve becerilerinin ardındaki sır neydi?

Yoksa herşeyin farkındaydılar da, planları gereği böyle davranmalarını mı gerekiyordu?.

Biz yine mektuba dönelim:

“Daha bir zaman bu suretle Anadolu içinde çalışmakla her şey hallolacaktır. Kariben [yakında] Meclis-i Mebusan [yeni Millet Meclisi, TBMM] toplanacak ve meşru bir hükümet mevki-i iktidara (iktidar konumuna) geçecektir.”

Öncelikli mesele vatanın kurtarılması değil.. Cephede savaşmak, düşmana mermi yağdırmak hiç değil..

Kahramanımız "**Anadolu içinde çalışmakla**" meşgul. "**Mevzubahis olan başına benim geçeceğim meclis ise, vatan da teferruattır**" modunda.

Milletin başına geçecek ya, bir meclise ihtiyacı var.. O meclise dayanarak bir hükümet kuracak, "**iktidar konumu**"nu ele geçirecek..

Böylece, vatani değilse de Anadolu'daki "**şahsî vaziyet**"ini kurtarmış olacak.

Vatan savunması bekleyebilir.. Nasıl olsa İngiliz, Yunan'a **Milne Hattı** talimatıyla İzmir dağlarında ot yolduruyor, çiçek toplatıyor..

Bu arada İngilizler **bir Milne Hattı da İstanbul'da** kuracaklardır. Ankara'da toplanacak olan meclise oyun alanı açılsın, nevzuhur meclis mevcut meşru rakibinden kurtulsun, millî irade gaspçısı gibi görünmesin diye İstanbul'daki **Meclis-i Mebusan'ı** (Milletvekilleri Meclisi'ni) kapatacaklardır.

Ayrıca **Osmanlı Erkân-ı Harbiye'sini de (Genelkurmay Başkanlığı'nı)** basacak, işgal edeceklerdir.

Böylece, Anadolu'daki bütün askerî birimler "boşluğa düşecek", ister istemez, ayakta kalmış tek mercî olarak Ankara'yla temas kurmak zorunda kalacaklardır.

Filhakika, İsmet İnönü'nün buyurduğu gibi, "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur".

*

Tekrar mektuba bakalım..

Selanikli sözlerini “**Ben de ihtimal o zaman İstanbul’a geleceğim**” diyerek sürdürüyor.

İstanbul'a gitmesi ihtimalini vatanın kurtarılması ve İngilizler'le savaşıp onların mağlup edilmesi "ihtimal"ine bağlamıyor. Kendisinin "**Anadolu'da çalışıp** (savaşması değil)" yeni bir meclis toplaması ve yeni bir hükümet kurması şartına bağlıyor.

Bu kadarını, elini kolunu sallayarak İstanbul'a dönmesi "ihtimal"i için yeterli görüyor.

Adamda "İngilizler beni terörist diye tutuklar Malta'ya sürer, Osmanlı Hükümeti de isyancı diye tutar yargılar" gibisinden bir endişe yok.

Kafasının İngilizler yönünden rahat olduğu anlaşıyor.

Padişah ve Osmanlı Hükümeti de İngilizler tarafından balmumu gibi yoğurulup felç hale getirilmiş olduğu için onlardan yana korkusu hiç yok.

Karışık bir denklem gibi görünüyor, değil mi?.. Üzülmeyin, İsmet İnönü'nün vecizesi bütün soruları cevaplıyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Mektuba dönelim:

“... Tekrar Erzurum’a döneceğim. Tekrar ediyorum. Her işittiğinize önem vermeyiniz.”

Atatürk'ün "**Her işittiğinize önem vermeyiniz**" vecizesi, herhalde Atatürkçülerden ilkokuldan itibaren dinlemek zorunda kaldığımız masallar için de geçerli olmalıdır.

Evet, Mustafa Atatürk, mektubunun devamında anasına şunu da söylüyor ve böylece filmin tümünden kopmasına, kafamızdaki sigortaların kıvılcımlar saçarak atmasına neden oluyor:

“Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım.”

Ancak, söz konusu neticeyi İngilizler de görmüş olabilirler miydi diye düşünmeden edemiyoruz. **İngilizler de "kendilerinin ne yaptığını biliyor" olabilirler miydi?** Mustafa Kemal Atatürk'e Samsun vizesi verirken bunda bir **netice** görmüşler miydi?

*

Fakat burada çok daha ilginç bir terslik var: Bize öğretilen "en güzel Türk masalları" formatındaki "ilkokul düzeyi Atatürk bilgisi"ne göre, heykelimsi Atatürk'ün, **sonunda netice görmeyince** vatan için mücadele etmekten kaçınması söz konusu olabilemez.

Kara Murat, Tarkan ya da Malkoçoğlu gibi "Haaayyyttt" diyerek meydana fırlar, **"Mevzubahis olan vatansa neticeler de, Haticeler de teferruattır"** der.

Anasına yahudi "Venedik taciri" üslubuyla **"Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım"** diye mektup yazmaz.

İnönü'ye Karabekir'in dediği gibi, **"Tek dağ başı mezar oluncaya kadar bu gayeden ayrılmayacağım"** diye konuşur. (Bkz. Kâzım Karabekir, *İstiklâl Harbimizin Esasları*, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 38.)

Selanikli Mustafa Atatürk'ün anasına yazdığı mektup ile Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'nın anlattığı Atatürk masalı birazcık farklılık gösteriyor.

*

Konuya dönelim..

Karabekir, **Milliyet** gazetesine gönderdiği mektubunda sadece **Nutuk**'a değil, **Gazi'nin Hayatı** adıyla basılmış olan kitabın 79'uncu sayfasına da atıfta bulunuyor (Mumcu, s. 26):

“Mustafa Kemal Paşa, Anadolu’ya **kendisini uzaklaştırmak isteyen hasımları tarafından** gönderilmiştir.”

Karabekir’in mesajı açık: Selanikli Anadolu’ya kendiliğinden, vatan sevgisiyle gitmiş değil..

Tamam, denize düşen vatandaş kurtarmış, ama kendisi kahramanlık ve fedakârlığından dolayı suya atlamış değil, arkadan itilmiş.

Hür fikir ve vicdan düşkünü Selanikli’nin Karabekir’e verdiği ve **Milliyet** gazetesinde yayınlanan cevap ise, onun çağdaşlık ve medenîlik şişesini taşa çalıp kırdığını, Hz. Musa a. s. için “Size gönderilen bu elçiniz hiç şüphesiz kesinlikle delidir!” (Şuara, 26/27) diyen Firavun'un sünnetini/geleneğini izlediğini gösteriyor:

“Bu mektubu yazan üzerinde akıl doktorlarının dikkat nazarını celbederim.”

Ve Karabekir’in yedinci mektubu yayınlanmaz.

Siz olsanız akıl doktorları tarafından tedavi edilmesi gereken bir delinin (ya da meczubun) mektubunu yayınlar mısınız?

BİRİSİ YALANCI AMA HANGİSİ?.. KÂZİM KARABEKİR Mİ, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK MÜ?

Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* adlı kitabında (17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi) belirttiği gibi, 1933 yılında Paşa'ya karşı *Milliyet* gazetesinde Selanikli Mustafa Atatürk tarafından saldırı başlatılmış, bunun üzerine Paşa, *İstiklâl Harbimizin Esasları* adlı kitabını yazmıştı.

Fakat bu kitap, **daha baskıdayken toplatılıp yakılmış**; Paşa'nın İstanbul Erenköy'deki evi basılarak kitabın kaynağı olan **belgelere el konulmuştu**.

Ancak, Selanikli'nin bu kitaba karşı yazdığı dokuz sayfalık notları var.

Bazıları eften püften lüzumsuz şeyler..

Önem taşıyanlardan birini Uğur Mumcu şöyle aktarıyor (s. 30):

“İstiklâl Harbimizin Esasları adlı kitabında 1918'de komutanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı 7. Ordu'nun İngilizler karşısında **yenildiği ve geri çekilmek zorunda kaldığı** yazılıyor.

“Atatürk, Karabekir'e bu konuda da karşı çıkıyor ve şunları yazıyor:

“6) «S: 37'de 7. Ordu hakkındaki sözleri yalandır. Katma sırtlarındaki muharebeyi yapan 7. Ordu'dur. 2. Ordu Adana havalisine nakil olunmuştur.»”

*

Burada Selanikli'nin, “*Kur'an*’da ‘Namaza yaklaşmayın’ emri var, o yüzden namaz kılmıyorum” diyerek ayetin baş tarafını (“sarhoşken” kaydını) saklayan Bektaşî gibi konuştuğu görülüyor.

İmdi, **Birinci Dünya Savaşı**’nda Yedinci Ordu’nun savunmakla görevli olduğu yer, **Nablus**..

Ve Selanikli, sonradan **Katma sırtlarında** yapılanı, daha baştan orada da yapmak yerine **Nablus’u bırakıp kaçmış**, gerideki orduların da İngilizler karşısında hazırlıksız yakalanmalarına neden olmuş.

Evet, İngiliz 20’nci Kolordu birlikleri Nablus’a yürüyünce Selanikli 1918 Eylülü’nün 20’sini 21’ine bağlayan gece (Mondros Mütarekesi’nden 40 gün önce, Vahideddin padişah olduktan iki buçuk ay sonra) Nablus’u boşaltmaya başladı.

Resmen kaçtı.

“Ya istiklal, ya ölüm!” demedi.

Ve 21 Eylül günü bir İngiliz uçağı, kaçmakta olan Yedinci Ordu’nun bir bölümünün güzergâhını tespit etti.

Bunun üzerine İngiliz uçakları Yedinci Ordu’yu bombalamaya başladı.

Askerlerin büyük bölümü öldü, kalanlar bütün **askerî malzemeyi geride** bırakarak başıboş, nizam ve intizamdan mahrum bir kitle olarak canlarını kurtarmaya çalıştılar.

İngilizler arkada bırakılan **87 top, 55 kamyonet, 4 motorlu araç, 75 araba, 837 dört tekerlekli vagon ve çok sayıda su arabasını**, sonradan, meyve bahçesinden elma toplar gibi topladılar.

Meşhur **Lawrence** bu konuda şunu yazdı:

“RAF (Kraliyet Hava Kuvvetleri) dört askerini kaybetti. Türkler ise bir kolordu kaybettiler.”

*

İngiliz ordusuna komuta eden Generali **Allenby ise**, savaşla ilgili raporunda şunları kayda geçirmişti:

“Operasyonlar birbirini takip eden beş aşamadan oluşuyor.

“İlk aşama kısa sürdü. Otuz altı saatte, 19 Eylül 04:30 ile 20 Eylül 17:00 saatleri arasında 8. Türk Ordusu’nun büyük bir kısmı altüst olmuştu. **7.**

Ordunun birlikleri, çıkışları süvarilerimin elinde olan Samiriye tepelerinde tam olarak geri çekiliyorlardı.

“İkinci aşamada bu başarının meyveleri toplandı. Geri çekilen düşmanın arkasına acımasızca bastıran **piyade, onu süvarilerimin kollarına itti ve sonuç olarak neredeyse 7. ve 8. Türk Ordusu’nun tamamı silahları ve nakliye araçlarıyla ele geçirildi.** Bu aşama aynı zamanda Hayfa ve Akka’nın ele geçirilmesine ve Taberiye’nin ve Celile Denizi’nin güney ve batısındaki toprakların işgaline de sahne oldu. **7. ve 8. Orduların bozguna uğratılması** sonucunda Ürdün’ün doğusundaki 4. Türk Ordusu geri çekildi ve Maan tahliye edildi. (...)”

“Beşinci aşamada birliklerim **muhalefet görmeden** Humus ve Trablusşam’a ulaştı. Süvarilerim daha sonra **Halep’e** doğru ilerledi ve 26 Ekim’de o şehri işgal etti.”

*

Selanikli’nin komuta ettiği **Yedinci Ordu’nun** acıklı hikâyesi bu..

Nablus ile Katma sırtları arası **500 (yazıyla beşyüz) km..**

İstanbul ile Ankara arasının sadece 350 km olduğunu gözönüne alırsanız, mesafenin büyüklüğünün zihinde canlandırılması kolaylaşır.

Şöyle anlatalım: Mesela şimdi Allah göstermesin **Yunan** Türkiye’ye saldırırsa, **İzmir**’e tekrar girse, ve sen “Yunan ordusu çok kuvvetli” diyerek tabanları yağlayıp tek kurşun atmadan kaçsan, **ricat psikolojisi**yle dağınık halde kaçan askerlerini Yunan süvarileri ve piyadeleri keklik gibi avlasalar, ordunun **bütün ağır silahları, araç gereç ve malzemeleri ganimet olarak düşmanın eline geçse**, sonra (500 km uzaklıktaki) **Kayseri**’de (artık yorulmuş, işgal ettiği topraklarla ve ganimetlerle gözü doymuş) Yunan’ı durdurmuş olsan, yenilmemiş, zafer kazanmış mı olursun?

Sen yenilmediysen, burada kim yenildi, Yunan mı?

İşte **her meydana heykeli dikilmiş, deha diye pazarlanan** adamın akıl yürütüşü..

Bu, deha ise, çocuk aklı nedir?

*

İkincisi, Katma sırtlarındaki Yedinci Ordu, başlangıçtaki Yedinci Ordu da değil..

Durum şöyle:

“General Allenby, Halep kuzeyinde bulunan Katma’da İngiliz ve Arap Ordularını durduran ve geri atan **7. Ordunun** mevcudunu, **4 ve 8. Orduların kalan personeli dâhil** 2.500 piyade, 150 süvari ve 8 top olarak değerlendirmiştir.”

(Cemal Kemal, “Osmanlı’nın Filistin Cephesi’ndeki Son Muharebesi”, **Atatürk Yolu Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 45, Yıl: 2010, s. 57.)

Yani bu orduya Yedinci yerine Dördüncü veya Sekizinci Ordu demek de mümkün.

Nasrettin Hoca’nın hanımıyla olan "Bu kediye, et nerde, etse, kendi nerde?" muhasebesi gibi..

Elde kalan asker 2 bin 650 kişi.. Düz hesap 2 bin 700 diyelim.. Üçe bölersek eski Yedinci Ordu'ya 900 kişi düşer.

Saldıran İngiliz kuvvetleri ise 500'er mevcutlu iki süvari alayıyla çeşitli cins 200 otomobilden kurulu bir birliktir. (**A.g.m.**, s. 57.)

İngiliz ordusunun bütün mevcudu bu kadar mıydı?!

*

Anlaşıyor ki İngilizler daha fazla ilerlemek istememişler, küçük bir kuvvetle şöyle bir yoklamışlar.

Belki de, Selanikli'ye göstermelik bir zafer hediye etmek istediler. (Çünkü, ilerde tafsilatıyla anlatacağımız gibi, Selanikli'nin İngilizler'le anlaşmış olduğu yönünde iddialar ve şahitlikler var.)

Ve Selanikli, bundan büyük bir kahramanlık hikâyesi, yenilmezlik destanı üretiyor.

Yenmek, senin elinden toprağını almış olan gücü durdurmak değildir,
topraklarından çıkarmak, ondan toprak almaktır.

Düşman senin evine girmiş, bütün odaları işgal etmiş, sen de mutfığa çekilmiş, düşman oraya da girmesin diye kapıya omuz vermişsin.. Ve, girmemişler, böylece güya haneye tecavüzcülerini durdurmuşsun..

Ve de bunu yenilmezlik olarak gösteriyorsun.

Burada gerçekten de bir **deha** var.. Mağlubiyeti bile zafer gibi gösterebilme dehası..

Dehanın bu palavrasını iştahla yeme ahmaklığı ise “aziz” Türk milletine düşüyor.

*

Mumcu'nun Mustafa Atatürk'ün (Karabekir'e cevap mahiyetindeki) notlarından yaptığı bir alıntı da şu (s. 30):

“7) S: 38. “21 Eylül'de taarruz edecek düşman bulunmayan İngilizler”..
[Karabekir'in bu sözü] Yalan!. İngilizler **7. Ordu tarafından muhasara** edildikleri (sarıldıkları) için durduruldular; aksi takdirde niçin Adana'ya kadar yürümeyeceklerdi?”

Karabekir'i yalancılıkla suçlayan adama bakın!

21 Eylül'deki olay, **Nablus** Savaşı..

Katma sırtlarındaki savunma ise 35 gün sonra, 26 Ekim'de oldu..

Selanikli'nin illüzyonist abrakadabrasına bakarsanız, **21 Eylül**'de İngilizler'i muhasara etmiş, kuşatmış, ve durdurmuş olduğunu düşünmemiz gerekiyor.

Halbuki, ardına bile bakmadan topukları yağlayıp kaçmış..

Ve İngiliz, savaşmak için kendisine düşman aramış, Selanikli'nin kaçış hızına gözleri yetişememiş, ancak uçaklarıyla yerini tespit edebilmişler.

Üstelik, **Katma** sırtlarında bile İngilizler'i muhasara diye birşey söz konusu değil.. Sadece, küçük bir İngiliz birliğinin karşısında kaçmadan durmayı başarmışlar.. Hepsi bu..

*

Daha sonra yaşananlar gözönüne alındığında, İngilizler'in, “behemahal bir Osmanlı-İngiliz barışı” isteyen Selanikli'ye, bu barışa hizmetlerinden dolayı Katma'da küçük bir hediye sunmuş oldukları düşünülebilir.

ATATÜRK VATAN KURTARMAYI BİLÜR DEDİLER, ATATÜRK VAR ATATÜRK'TEN İÇERÜ

Selanikli Mustafa Atatürk'ün Anadolu'da tutunmasının nedeni, Kâzım Karabekir Paşa'nın ona verdiği destektir.

Fakat Selanikli, sonradan Karabekir'e teşekkür kabilinden büyük “kazık attı”.

İzmir suikasti girişimi bahanesiyle onu **idam talebiyle** yargıladı. Ecel terleri döktürdü. Sonra da daima **polis takip ve tarassutu** altında bulundurdu.

Uğur Mumcu, Karabekir'in Selanikli'ye olan (hesaba kitaba gelmez azametteki) iyiliğini şöyle anlatır (*Kâzım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 37-8):

“Paşam, siz **askerlikten istifa** ettiniz. Benim bundan sonra bu vazifeme devam imkânım kalmadı. Müsaadenizle Kolordu Komutanı Kôzım Karabekir Paşa'dan **askeri bir vazife** isteyeceğim. Evrakı kime teslim etmemi emrediyorsunuz?”

“Ya öyle mi efendim? Peki efendim. Evrakı Hüsrev Bey'e devir edin efendim.”

“Bu konuşma, Erzurum'da bugün «Atatürk Evi» olarak bilinen evde 10 Temmuz 1919 günü Mustafa Kemal Paşa ile Miralay Kôzım Bey arasında geçiyordu.

“Mustafa Kemal Paşa ile Samsun'a çıkan **3. Ordu Kurmay Başkanı Miralay Kâzım Bey (Dirik)** Erzurum'da askerlikten çekilen Mustafa Kemal Paşa'ya **artık kendisi ile çalışamayacağını** bildirmekteydi.

“Kâzım Bey, selam verip odadan çıkar. Mustafa Kemal üzgündür, Rauf Bey'e (Orbay) dönerek «Rauf gördün, ben haklı değil mi idim? Devlet makam ve mesnedini [makamın önemini] gördün mü? Dün benimle en yüksek gayret ve şüphe götürmeyecek kadar samimiyetle çalışan bu adamın hareketi beni teyid etmedi mi?» der.

“Yaveri Cevat Abbas. telaşla odaya girer ve **Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir**'in geldiğini haber verir.

“**Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı] Şevket Turgut Paşa'nın, Mustafa Kemal ile Rauf Bey'in tutuklanmalarını** isteyen emri Karabekir'e ulaşmıştır. Mustafa Kemal, bu yüzden tedirgindir. Rauf Bey'e “Dediklerim doğru değil miymiş” dercesine bakar ve yaveri Cevat Abbas'a “Buyursunlar” der.

“Mustafa Kemal, **tutuklanmayı beklemektedir.**

“Karabekir, odaya girerek Mustafa Kemal Paşa'yı **saygıyla selamlar** ve şunları söyler:

“«Kumandamda bulunan zabitan (subaylar) ve efradın (erlerin) hürmet ve tazimlerini arza geldim. Siz bundan evvel olduğu gibi bundan böyle de muhterem kumandanımsınız. **Kolordu komutanına mahsus araba ile maiyetinize bir takım süvari getirdim. Hepimiz emrinizdeyiz».**

“Mustafa Kemal, Karabekir'in üstüne atlayarak bu eski arkadaşının boynuna sarılır ve birkaç kez öper.

“Yazgı değişmiştir.

Aslında yazgı değişmedi..

Öyle yazılmış olduğu için öyle oldu.. Bu milletin **Selanikli ile olan imtihanı** başladı..

Selanikli'yi de yaratan Allahu Teala'yı mı seçeceklerdi yoksa Selanikli'yi mi?

Zorlu imtihan başlamıştı.

Selanikli, Karabekir'i daha sonra da **defalarca öpecektir.**

En esaslı öpücüğü **İzmir suikast girişimi** bahanesiyle verecektir.

Bu öpücükler, öldüğü 1938 yılına kadar kesintisiz biçimde devam edecektir.

*

Evet, Selanikli zamparayı, İttihatçılar'ın (Falih Rıfkı Atay'ın **Çankaya**'sında söylediğine göre) “sarhoş, haris, fırsatçı, ahlâksız ve sefih” olarak nitelendirdikleri **Mustafa Kemal'i Atatürk haline getirenler** aslında iki saf adam:

Padişah Vahideddin ve Kâzım Karabekir Paşa..

Vahideddin olmasaydı Selanikli belki yine Anadolu'ya gönderilirdi, fakat etkisiz ve yetkisiz bir adam olarak.. Cebinde para, elinde yetki, altında iki otomobil, maiyetinde 30'a yakın adam olmazdı.

Van'dan Ankara'ya kadar olan bölgede bütün askerî ve mülkî makamlara hükmetme konumundaki adı konulmamış **Anadolu genel valisi** yapılmazdı.

Diyelim ki bütün bunlar yine oldu, Karabekir'in saflığı olmasaydı, İngilizler'in oyunu yine sonuçsuz kalır, ellerinde patlardı.

İngilizler, Doğu Karadeniz'deki karışıklıkları bahane ederek, Selanikli'nin Anadolu'ya olağanüstü yetkilerle gönderilmesini sağlamışlardı.

Vahideddin'in, bu taleplerini, kendilerine oyun oynamak için bir fırsata çevirmek isteyeceğini biliyorlardı.. Bunun için kullanabileceği isim de, **İngiliz Gizli Servisi'nin Türkiye şefi Robert Frew** vasıtasıyla anlaşmış oldukları Selanikli idi.

(Selanikli **Nutuk**'unda, bu adam ile yalnız olarak başbaşa iki defa görüşmüş olduğunu, onun ajanlığını saklayarak itiraf etmiş durumda. Gerçekte görüşme sayısı en az üç.)

*

Eğer Vahideddin Selanikli yerine bir başkasını (aynı olağanüstü yetki ve imkânlarla) Samsun'a göndermek isteseydi, İngilizler asla **vize** vermezlerdi.

Tam aksine, görevlendirmek istediği kişi tutuklanır ve soluğu **Malta**'da alırdı.

Vahideddin'in aldanmasına yol açan hususlar şunlardı:

Birincisi, kendisine sınırsız dalkavukluk ve yağcılık yapan Selanikli'nin yüzde yüz saflıkta bir riyakâr, kalite bakımından kusursuz bir münafık olabileceğine ihtimal vermiyordu. Bir Osmanlı paşası olarak devletini ve milletini İngilizler'e satabileceğine aklı yatmıyordu.

İkincisi, Selanikli gibi (birçok paşanın aksine) babası Osmanlı devlet erkânından olmayan, anası da tanınmış bir aileden gelmeyen sıradan bir adamın “yamuk” yapması durumunda, böylesi alelade bir adamın peşinden gitmeyi milletin kabul etmeyeceğini, onu başlarından atacaklarını düşünüyordu. (**Derin Tarih** dergisinin hediyesi **Vahdettin İftiralara Cevap Veriyor** adlı kitapçıkta Padişah, böyle düşünmüş olduğunu ve yanıldığını itiraf ediyor.)

Selanikli Samsun'a çıktıktan sonra İngiliz'in senaryosunda sıra ikinci perdeye gelmişti.

Selanikli'nin İstanbul'a tekrar çağırılmasını istediler ve böylece onu, sözde İngilizler'in korkup çekindiği adam gibi göstermeye başladılar. Padişah Vahideddin ile Osmanlı Hükümeti'nin payına ise, böyle bir kahramanı geri çağırarak İngilizler'in emellerine hizmet eden hainler olma rolü düşüyordu.

*

Selanikli zampanının has adamlarından Ahmet Akif Ağaoğlu'nun (Agayef) oğlu Samet Ağaoğlu şunları yazmış bulunuyor:

“**Yeni Sabah**'ta Rıza Tevfik'in [Bölükbaşı] hatıralannda dikkate şayan parçalar var. Dün [Sadrazam] **Damad Ferid**'in şu sözleri yazılmıştı: **‘Mustafa Kemal Paşa'yı müfettiş olarak tayin etmemizi isteyen İngilizlerdi. Şimdi de geri almamızda ısrar ediyorlar.’**

“Merhum Karabekir, bana bir gün, **Mustafa Kemal'in İngilizlerle anlaşarak Milli Mücadele'ye girdiğini**, İngilizlerin [komünist devrimini yapmış olan] Ruslara karşı Türkiye'den daha iyi bir mukavemet [direniş] cephesi kuramayacaklarını anladıklarını söylemişti.”

(Samet Ağaoğlu, **Siyasî Günlük**, haz. Cemil Koçak, İstanbul: İletişim Y., 1992, s. 219.)

Karabekir, Selanikli'nin İngilizler'in adamı olduğunu sonunda anladı ama, artık işi ten geçmiş, atı alan Üsküdar'ı aşmıştı.

Tıpkı Vahideddin gibi, Selanikli'den büyük kazık yedi. (Ve bu iki saf adam yüzünden asıl kazığı bu millet yedi, ve kazık hâlâ çıkarılabilmiş değil, vazifesini kemal-i ciddiyetle yapıyor.)

İngilizler'in vize verip gönderdikleri Selanikli'nin tekrar çağırılmasını istemeleri ne yaptıklarını bilmeyen gel-git akıllılar olmalarından kaynaklanmıyordu.

Maksatları, Selanikli'ye, ordudaki görevinden istifa ederek “**devletin memuru**”

olma prangasından kurtulma, **“millele dayanma” iddiasıyla ortaya çıkma** fırsatını vermektir.

Selanikli durduk yere askerlikten istifa etmiş olsa, hiç kimse arkasında durmazdı.

Fakat, İngilizler’in baskısından bunalan Padişah ile Osmanlı Hükümeti’ni rahatlatmak için **istifa etme fedakârlığını** gösterirse, millet böyle bir kahramanı yalnız bırakmaz, Anadolu’daki devlet görevlileri ve subaylar da ona sırt çevirmeyi zül addederlerdi.

Böylece Selanikli, **İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon**’un yazdırdığı senaryo çerçevesinde hamlesini yaptı, Osmanlı Padişahı’na ve hükümetine “askerlikten istifa dilekçesi”ni sundu.

Padişah’a gönderdiği beş on satırlık dilekçesini **“Kulları (Vahideddin’in kulu)”** diye imzalamış olduğu gibi, metinde de dört defa **“kul/köle”** anlamına gelen kelime kullandı. (Şu anda hatırladığım ikisi **“bende”** ve **“çâker”**.. Bende, Farsça bir kelime, köle anlamına geliyor. Selanikli zampara, Padişah’ın böyle bir yalaka “kul”uydu. Az sahtekâr değildi.)

Böylece, sözde fedakârlık yapmış, İngilizler karşısında zor duruma düşen Padişah ile hükümeti kurtarmış, paratoner gibi davranmış oluyordu.

*

“Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı] Şevket Turgut Paşa’nın, Mustafa Kemal ile Rauf Bey’in tutuklanmalarını isteyen bir emri Karabekir’e göndermiş olması, kendi arzu ve inisiyatifiyle yapmış olduğu birşey değil.

Böylece, İngilizler’in baskısından kurtulmak, onlara “Tamam işte, geri çağırmanızı istediğiniz adam kendiliğinden gelmediği için bu defa tutuklama emri verdik” demek istiyor.

Onun ve diğer yetkililerin Mustafa Kemal’e herhangi bir öfkeleri ya da düşmanlıkları yok.. İngilizler’in “Siz Mondros Mütarekesi hükümlerini çiğniyorsunuz, bize oyun oynamak istiyorsunuz, verdiğimiz vizeyi istismar ediyorsunuz” demelerine fırsat vermemeye çalışıyorlar.

Karabekir de, vatanseverliğini ispat için, verilen emri dinlemiyor. Mustafa Kemal’e “**Emrindeyim**” diyor.

Böylece, İngiliz’in sinsi alavere dalavere treni sorunsuz biçimde son hızla yol almaya devam ediyor.

Normalde böylesi bir durumda İngilizler’in Selanikli’nin yanı sıra bir de Karabekir için ortalığı ayağa kaldırmaları, “**Karabekir’i de görevden alın!**” diye baskı yapmaları gerekir.

Nedense, olayı bu noktaya taşımıyorlar. Karabekir hakkında tek bir olumsuz kelime bile kullanmıyorlar.

Bıyık altından gülerek sinsi sinsi sırtıyorlar.

*

Osmanlı Hükümeti’nin buna tepkisi, Karabekir’i de görevden alma şeklinde olmadı.

Bir süre sonra onu ikna için **Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak** Anadolu’ya geldi. Hâlâ uyanabilmiş değillerdi, İngilizler’in Selanikli’ye muhalefетinin samimi olduğunu zannediyorlardı.

Falih Rıfkı Atay, **Çankaya** adlı meşhur kitabında şunları yazıyor:

“... Fevzi Çakmak vatanını seven ve onun uğruna her zaman ölecek bir **Osmanlı askeri** idi. Mustafa Kemal’in ordu müfettişliği ile Anadolu’ya gitmesi tertiplerini hazırlayanlardan biri idi. (...)

“Fakat Fevzi Çakmak, kafa ve vicdan kuruluğu bakımından muhafazakârdır. Padişaha ve halifeye bağılıdır. Mustafa Kemal'in Anadolu hizmetlerini de bu disiplin çerçevesi içinde görür. O gün, ki Mustafa Kemal askerlikten ayrılarak bir "ferd-i millet" olmuştur. **Padişah ve halifeye karşı isyan** bayrağı açmıştır, Fevzi Çakmak hiç şüphesiz ikiden biri arasında onu seçmez. (...)

“Fevzi Çakmak bir aralık padişahıtan **Heyet-i Nasıha** (Öğüt Kurulu) vazifesini, Anadolu'yu İstanbul'a itaat ettirmek ve Mustafa Kemal isyanından ayırmak işini üstüne almıştır. Bunda yabancı devlet menfaatlerini düşündüğü pek uzaktan bile hatıra gelemmez. Ona göre **devlet ve vatan, padişah ve halifesi ile bir bütündür**. O bu bütünün parçalanmasında bir **ölüm kaderi** görür.

“Şimdi rahmetli **Kâzım Karabekir**'in bir hatırasını dinleyiniz: Kâzım Karabekir bu hatırayı 1946'da İstanbul Milletvekili seçildiğı zaman **Vali Lütfi Kırdar ve yanındakilere** anlatmıştır. Fevzi Paşa dindar tanınmış, iyi konuşur, halk için pek cazibeli bir şahsiyet idi. Sivas'a kadar bir hayli tesir yaparak gelmişti. O vakitler **şahsî itibarından başka hiçbir kuvveti olmayan Mustafa Kemal** bu yolculuktan kuşkulandı. Fevzi Çakmak'ı daha fazla dolaştırmıyarak İstanbul'a geri göndermesini Kâzım Karabekir Paşa'dan rica eti. Kâzım Karabekir Fevzi Çakmak'a yolculuğunun faydasızlığını söyleyerek birlikte doğuya doğru yola çıkmışlar. Yolda Fevzi Çakmak Karabekir'e:

“- Sen vatansever bir askersin. Eğer Mustafa Kemal **itaat etmezse** onu padişah ve halifenin hükûmetine teslim etmez misin? demiş.

“Kâzım Karabekir, aynı olayı **Ali Fuad Cebesoy**'a şöyle anlatmıştır:

“- Fevzi Paşa bana, Mustafa Kemal ve Ali Fuad paşalar **"muhteris" ve menfaat düşkünüdürler, dayandıkları sensin**, şunu bil ki eğer **Mustafa**

Kemal başa geçerse ilk işi seni ortadan kaldırmaktır, hatta en güvendiğin İsmet Bey (İnönü) ve Samsunlu Şefik Bey de bu fikirdedirler, Mustafa Kemal ve Ali Fuad paşaları yakalayıp İstanbul'a götüreceğim, sen mâni olma! demişti.

“Fevzi Çakmak işgal tarihine kadar İstanbul'da kaldı. İngilizler devlet merkezine de el koyarak, vatanseverler arasında kendisini de tutacaklarını [tutuklayacaklarını ve muhtemelen Malta'ya sürececeklerini] öğrenince Anadolu'ya sığınmaktan başka çare görmedi.”

*

Bu noktada “İkinci Adam” İsmet İnönü’nün Cumhuriyet’in ilanının 50’nci yıldönümü münasebetiyle *Milliyet* gazetesine verdiği demecindeki “tarihî” itirafını hatırlamak gerekiyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngilizler’in Selanikli’ye verdiği “örtülü” desteğin bir ayağını, İstanbul’daki devlet teşkilatını (Meclis-i Mebusan’ı, İçişleri ve Savunma Bakanlıklarını ve Genelkurmay Başkanlığı’nı) yok etmeleri ve çalışamaz hale getirmeleri, böylece Fevzi Çakmak gibi isimlerin Selanikli’nin emri altına girmesinin zeminini hazırlamaları oluşturuyor.

Sadece bu da değil.. Anadolu’daki mülkî amirler (valiler, kaymakamlar) ve askerî yetkililer için yeni kurulan TBMM başvurulacak tek mercî haline getirilmiş durumdaydı.

*

Yukarıda, Uğur Mumcu’nun şu satırlarını aktarmıştık:

“Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı] Şevket Turgut Paşa’nın, Mustafa Kemal ile Rauf Bey’in tutuklanmalarını isteyen emri Karabekir’e ulaşmıştır. Mustafa Kemal, bu yüzden tedirgindir. Rauf Bey’e “Dediklerim doğru değil miymiş” dercesine bakar ve yaveri Cevat Abbas’a “Buyursunlar” der.”

Selanikli zamparanın yalan ve dolanlarının, çelişki ve tutarsızlıklarının haddi hesabı yok.

Hiçbir lafı diğerini tutmuyor..

Dünyada bu kadar saçmasapan zırvaları seslendirmiş olup da “büyük dâhi” kabul edilen başka bir şanslı adam yok. (Misal, şu **“Bir Türk dünyaya bedeldir”** zırvası.. Uygulamada karşılığı şuydu: “Bir yahudi şapkası, tüm Türk milletine bedeldir. Gerekirse şapka için bütün Türkler darağacının yağlı ipini öper, sonra da mezarda vatan toprağı yalayıp yutar.”)

Rauf Orbay’a bunu diyen adam, Falih Rıfkı’nın **“Mustafa Kemal’in Mütareke Defteri”** kitabında anlattığına göre, İstanbul’da İsmet İnönü’ye “Hiçbir yetki ve salahiyet, makam ve mevki istemeden Anadolu’ya geçip vatanın kurtuluşu için mücadele etmek istiyorum” diyen adam.

Böylece (teşbihte hata olmaz derler), eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme babından Osmanlı devlet erkânına “Anadolu’da el altından bir direniş hareketi örgütlemek istiyorsanız, ben bu işe hazırım” mesajını veriyor. İnönü’nün bunu sağda solda söyleyeceğinden emin.

Ve de, böylesi bir “örtülü” görevlendirme durumunda kendisine olağanüstü yetkiler verileceğinin farkında..

İngiliz istihbaratının Türkiye şefi Robert Frew ile koordineli olarak ağını ördü ve hedefine emin adımlarla yürüdü.

*

Emperyalizmin klasik **taktığının “Böl ve yönet” (Divide et impera)** olduğunu bilmek için Uluslararası İlişkiler öğrenimi görmek gerekmiyor.

Nasıl doğa yasaları denilen düzenliliklerde bir değişiklik yaşanmıyorsa, suyun kaldırma kuvveti gemiler için daima emre amadeyse, bu türden klasik yönetim taktikleri de her devirde geçerliliğini korur.

Eski oluşları ilkel ya da acemice olmaları anlamına gelmiyor, **her devrin vazgeçilmezi** olmalarından kaynaklanıyor.

İngilizler Arap Yarımadası’nı Suudi Arabistan, Katar, Bahreyn, Ürdün, Lübnan, Suriye, Irak, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen ve Umman diye bölmüşken, nerde bir kabile reisi varsa ona devlet başkanlığı bağışlamışken, neden Türkler arasındaki **İstanbul-Ankara ikiliğini** ortadan kaldırarak Ankara’yı tek güç merkezi haline getirdiler?

Cevap basit: İngilizler Mütareke döneminde Selanikli ile **gizli anlaşma** yapmış durumdaydılar.

Selanikli’ye verdikleri sözlerde durdular.

Selanikli de daha sonra onlara verdiği sözleri tuttu ve **İngiliz ilke ve inkılaplarını** Atatürk ilke ve inkılapları adıyla Türk varlığına armağan etti.

*

Alfred Rawlinson diye bir İngiliz yarbayı var.

Bu adam, 1922-1923 Lozan görüşmelerinde İngiliz heyetine başkanlık eden **Lord Curzon**'un yeğeni.

Bu şahıs **İstanbul'dan Erzurum'a gelip** Karabekir'le görüşmüş bulunuyor.

Uğur Mumcu, Karabekir'in şu sözlerini aktarıyor (s. 41-42):

“... ertesi günü İngiliz kaymakamı **Rawlinson** İstanbul'dan Erzurum'a geldi. Ve beni hemen makamımda ziyaret etti (27.11.1919). Tam **bir saat** görüştük.

“Anlattıklarının hülasası şunlardır, **Lord Curzon diyor ki:**

“a) Şimdiye kadar **sulh (barış)** yapmadığımızın sebebi Türkiye'de şimdiye kadar **kuvvetli bir hükümet görmediğimizdendir. Hakiki İngiliz dostu** olacak simalarla anlaşmak istiyoruz. Mustafa Kemal Paşa sulh konferansında bulunsun veyahut sulh mukarreratına (kararlarına) **mutabık kalsın.**

“b) Endişemiz Türkiye'nin yine bir gün İngiltere'nin düşmanları tarafına geçivermesidir. **Padişah hükümeti** bunu yapabilir. Artık krallık ve imparatorluk modası geçmiştir. Birçok debdebe ve masraf yerine **millet kendi işini kendi gören cumhuriyete taraftardır.** Bizim de padişahı **hükümet ve siyasete karıştırmayıp halife olarak** istediği yerde oturmasına taraftar olmaklığımız.

“c) Gerçi **İstanbul** bir Türk şehri olarak kabul olunmuştur. Ancak Çanakkale İtilaf Devletleri [İngiltere, Fransa ve İtalya] tarafından işgal olunacak --ihtimal İstanbul etrafında İtilaf askeri bulunur--. Zaten Türkiye bir Asya devletidir. İstanbul bir köşedir. Anadolu'nun idaresi ve terakkiye sevki (ilerlemeye yöneltilmesi) **İstanbul'dan gayri** [İstanbul dışında] mümkündür. **Bu hususta ne düşünüyorsunuz?** Mesela **Bursa'da olacak bir hükümet** serbesttir.”

Uğur Mumcu'nun Karabekir'den naklettiği bu satırlar, **Selanikli-İngiliz ilişkilerinin** anlaşılması bakımından kritik öneme sahip.

Rawlinson'un söz konusu ziyaretinin yeri, zamanlaması, muhtevası ve muhatabı, tarihçiler için çok önemli ipuçları sunuyor.

Her ne kadar Karabekir-Rawlinson görüşmesinin tarihi, metinde 27 Kasım 1919 olarak verilmişse de, doğrusu (Rawlinson'un *Adventures in in the Near East* adlı kitabında belirttiği gibi) Aralık'tır. Burada bir yazım hatası var. (Bkz. Yavuz Özdemir, "İngiliz Yarbayı Rawlinson-Mustafa Kemal Görüşmeleri", *Atatürk Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 1, Şubat 2010, s. 69-70.)

O gün, aynı zamanda Selanikli'nin, açılacak olan TBMM'nin temellerini atmak için **Ankara'ya vardıgı gündür.**

İngiliz'in zamanlaması manidar.

*

Rawlinson neden **Ankara'ya değil de Erzurum'a** gitmiş ve neden Selanikli ile değil de Karabekir ile görüşmüştür?

Nedeni şu: Selanikli ile bu hususlarda **daha önce anlaşmış** bulunuyorlar, fakat o gün için Anadolu'da asıl güç sahibi (ve Selanikli'nin mevcut konumunun 'bani'si), Karabekir Paşa.

Cumhuriyet'in banisi Selanikli, Selanikli efsanesinin banisi ise Karabekir..

Karabekir'in onay vermediği hususlarda Selanikli'nin İngiliz tekliflerine (o gün için) olumlu yaklaşması mümkün değil.

Çünkü vatani kurtarmaya çalışan bir kahraman değil, teslimiyetçi bir İngiliz işbirlikçisi gibi görünmesine yol açacaktır.

Zaten kahramanımız vatanı kurtarmak bir tarafa, kendisini bile kurtaramamakta, Karabekir tarafından kurtarılmaktadır.

Dolayısıyla İngilizler Karabekir’le de anlaşmak, Selanikli’nin elini güçlendirmek istiyorlar.

Nitekim Karabekir, yukarıya aldığımız metinde Curzon’un “**Hakiki İngiliz dostu** olacak simalarla **anlaşmak istiyoruz**” şeklindeki mesajını aktarmış bulunuyor.

İngiliz dostu Selanikli ile anlaşmışlar, fakat (o gün için) yeterli değil, Karabekir’le de anlaşmaları lazım.

*

Evet, Curzon Karabekir’e şu mesajı veriyor:

“Şimdiye kadar sulh (barış) yapmadığımızın sebebi Türkiye’de şimdiye kadar **kuvvetli bir hükümet** görmediğimizdendir.”

Bunu diyor ama, zaten mevcut Osmanlı hükümetini güçsüzleştiren, kolunu kanadını kıranlar kendileri.

Ortada henüz bir **Ankara hükümeti** de yok.. Çünkü daha TBMM bile yok.. 23 Nisan 1920’ye yaklaşık dört ay var.

Fakat Curzon, Anadolu’da **güçlü bir hükümet görmek istediklerini** söylüyor.

Yani, adamlar **Selanikli’nin yol haritasını** hazırlamışlar, eline tutuşturmuşlar.

Buna göre, Selanikli’nin önce bir hükümet kurması gerekiyor.. Bunun için de evvela bir meclis toplaması lazım.

Ve bu arada **İngiliz**, Selanikli’nin hayata geçirmeye başladığı bu projeleri için **Karabekir nezdinde “lobi”** faaliyeti yürütüyor.

Ona, **Anadolu’da kurulacak yeni bir hükümetin (devletin)** faziletlerine dair brifing veriyorlar.

Türkler’le bir barış yapmak istiyorlar, fakat karşılarında muhatap olarak **Sultan Vahideddin’i ve Osmanlı hükümetini** görmek istemiyorlar.

Görmek istedikleri kişi, Selanikli..

Fakat o an için Selanikli “Kendisi muhtac-ı himmet bir dede, nerde kaldı gayriye himmet ede” formatında bir emekli Sarı Çizmeli Mustafa Kemal Ağa.

Önce hükümet kurması gerekiyor.. İlk adım, Ankara’da toplanacak olan TBMM..

İngilizler, TBMM’ye oyun alanı açmak ve onu rakipsiz hale getirmek için, İstanbul’daki (bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi binasında faaliyet gösteren) **Meclis-i Mebusan’ı** basıp kapatacaklar, Selanikli’yi adamdan saymayan ağır topları **Malta’ya sürecektir**.

68 milletvekili de "doğal üye" sıfatıyla yeni açılacak olan TBMM’ye katılmak üzere Anadolu’ya geçecek, böylece **TBMM’nin meşruiyet temelini** tahkim edecektir.

Fakat, kurulacak yeni **TBMM "hükümet"**inin de desteğe ihtiyacı vardır..

İngilizler bunun için de ellerinden geleni yapacak, **Osmanlı Milli Savunma Bakanlığı’nı ve Genelkurmayı’nı basıp kapatacaklar, İçişleri Bakanlığı’nı işlevsiz** hale getirecekler, böylece Ankara hükümetinin önündeki yola asfalt döşeyeceklerdir.

*

Evet, Karabekir’in Curzon’dan naklettiği şu ifade önemli:

“Mustafa Kemal Paşa sulh konferansında **bulunsun veyahut**
[bulunmaması halinde] sulh mukarreratına (kararlarına) **mutabık**
kalsın.”

Görüldüğü gibi Curzon, “İlla da Mustafa Kemal’i isterem” modunda..

Ancak o gün için Selanikli Anadolu’da yersiz yurtsuz dolaşan bir gariban
durumunda..

O kadar ki, Kâzım Karabekir abisinin desteği olmasa kulağından tutulup İstanbul’a
götürülecek.

Ortada bir TBMM yok.. TBMM hükümeti yok.. Yok oğlu yok..

Peki Selanikli’nin hiç değilse Anadolu’da düşman “yedi düvel”inden herhangi
birine attığı tek bir mermi var mı?

O da yok.. Bol bol nutuk atıyor, kongre toplayıp “**Padişah Efendimiz’li, halifeli,**
İslam’lı” edebiyat yapıyor..

Fakat düşmana sıkılan tek bir kurşun yok henüz.

Ortada bir tek “müstafi (istifa etmiş) asker” olan sıradan vatandaş Selanikli’nin
hayalleri ve o hayallerin temel dayanağı Karabekir var.

O yüzden Curzon, **Karabekir’le de anlaşmaya** çalışıyor.

Fakat, “Biz Mustafa Kemal’le zaten anlaşmış bulunuyoruz” demiyor. Çünkü
Karabekir’i (ve de milleti) ürkütmemek, uyandırmamak gerekiyor.

Ancak, Selanikli Mustafa’nın barış görüşmelerinde “**tek” muhatapları** olmasını,
ya bizzat görüşmelere katılmasını, ya da onaylama makamında olmasını
istemekten de geri kalmıyor.

Adamlar Selanikli'nin “mutabık” kalmasını çok önemsiyorlar.. Kendilerinin mutabık kalmaları yetmiyor bir de Selanikli'nin mutabık kalmasının derdindeler.

Selanikli'nin avukatı gibi konuşuyorlar.

Niye?

Bu niyenin altında çok şey yatıyor.

*

Evet adamların Türkiye’de “güvenecek dostlar”a ihtiyacı var.

Padişah’a güvenmiyorlar.. Curzon’un mesajı açık:

“Endişemiz Türkiye'nin yine bir gün **İngiltere'nin düşmanları tarafına** geçivermesidir. **Padişah hükümeti** bunu yapabilir.”

Bunu yapmayacağı garanti olan, Selanikli'nin “padişahsız hükümet”i..

O yüzden barış görüşmelerine ya bizzat katılması ya da mutabakatını bildirmesi gerekiyor.

Fakat bunun için önce bir hükümet kurması lazım.. Ve de hükümete meşruiyet kazandıracak bir meclis..

*

Curzon’un sözleri bundan ibaret değil. Şu da var:

“Artık krallık ve imparatorluk **modası geçmiştir**. Birçok debdebe ve masraf yerine **millet** kendi işini kendi gören cumhuriyete **taraf**tardır.”

Hayır, bunu **İngiltere Kralı** için söylemiyor.

El kesesinden cömertlik yaparak **Osmanlı** için söylüyor.

Türk milletinin neye taraftar olup olmadığına da **“Türk millet adına” Lord cenapları** karar veriyor.

Evet, Karabekir’e verdikleri akıl bu..

İmdi, Selanikli’nin İstanbul’da, **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Robert Frew** ile başbaşa gizli görüşmeler yaptığını, halvet olduğunu biliyoruz.

Ayrıca, Anadolu’ya geçtikten sonra **Rawlinson**’la da müteaddit görüşmeler yapmış durumda.

Soru şu: **Karabekir’e böylesi telkinlerde bulunan İngilizler, aynı şeyleri Selanikli’ye de söylemiş olabilirler mi?**

Tersinden soralım: **Söylememiş olabilirler mi?**

Karabekir Curzon’un anlaşma talebini ve mesajlarını açıkça yazmış olduğu için, ona yapılan teklif ve telkinleri biliyoruz.

Selanikli ise bu konularda ketum mu ketum..

Ve bu ketumiyet bizi hiç de şaşırtmıyor.

*

Olay açık:

Karabekir’e söylenenler **İstanbul’dayken Selanikli’ye de söylendi..** Ve Selanikli “Bana fırsat verin, beni destekleyin, bu istediklerinizi eksiksiz olarak yaparım” dedi.

İşte, Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e açıkladığı “saltanatı kaldırma, **cumhuriyet** ilan etme, tesettüre

savaş açma, Latin harflerini alıp bin yıllık alfabeyi yasaklama, millete şapka dayatmasında bulunma” **gizli gündeminin** ardındaki gerçek bu.

Şurası kesin: Karabekir’e yukarıda aktarılan mesajları verip **anlaşma teklifinde** bulunan İngiliz’in aynı şeyi Selanikli’ye de yapmamış olması imkânsızdır.

İmkânsızdır imkânsız.

Ve Kongre gecesi hempalarına **gizli gündemini** açıklayan Selanikli’nin aynı şeyleri İngilizler’e de söyleyerek onlara teminat vermemiş olması da imkânsızdır.

Buradan (matematiksel bir kesinlikle) varacağımız sonuç şudur:

Türkiye Cumhuriyeti’nin banisi olan Selanikli Mustafa Atatürk, o gün için **İngiliz İstihbaratı ile anlaşp kendi devletinin (Osmanlı Devleti’nin) temellerine dinamit koyan bir işbirlikçidir.**

İsteyen **ajan** da diyebilir.

Osmanlı Devleti zaviyesinden bakıldığında bu, “**devlete, millete ve vatana ihanet**”tir..

Hainliğin daniskasıdır.

*

İngilizler’le anlaşp Osmanlı’ya oyun oynama bakımından **Şerif Hüseyin** ile Selanikli Mustafa Kemal Atatürk arasında bir fark yok.

İngilizler Şerif ailesine **Hicaz**’da, **Ürdün**’de ve **Irak**’ta devlet kurma izni verdiler. Hicaz’ı Abdülaziz bin Suud liderliğindeki Vehhabî Bedevîler onların elinden aldı. **Irak** ise 1958 darbesiyle Şerif ailesinin elinden çıktı.. Fakat **Ürdün**’de tutunmayı başardılar, orada Şerif sülalesi kral olarak hakimiyetini sürdürüyor.

Evet, **Şerif Hüseyin ve oğulları şirketine** devlet kurma izni veren İngilizler Anadolu’da da Selanikli’ye devlet kurma izni verdiler.

Yani Selanikli ile Şerif arasında önemli bir fark yok..

Şöyle küçük bir fark var: Şerif’in şeriflik karizmasından dolayı ona **krallığı** uygun gördüler, Selanikli için uygun olansa cumhurbaşkanlığıydı..

Bir de şu: Şerif İngilizler’le açık işbirliği yaptı, Selanikli ise (durum gereği) gizli..

*

Ancak, bu gizlilik üzerindeki örtüyü 1973 yılında **İkinci Adam İsmet İnönü** biraz araladı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

Adam daha ne desin?..

Bu bir katre sözün içinde umman gizli.

Anlayana sivrisinek saz..

Arif olana bir işaret kâfidir diye bir söz de var..

Yine, “Lafın tamamı ahmağa söylenir” diye bir atasözümüz de mevcut..

İsmet İnönü’nün bu sözü bilinçsizce ağzından kaçırmış olduğunu zannedenler, onu tanımıyorlar.

Celal Bayar’dan daha zeki ve dürüst olduğu kesindir.

*

Görüldüğü gibi Curzon “Gerçi **İstanbul bir Türk şehri** olarak kabul olunmuştur” diyor.

Böyle olduğu için, Yunan’a karşı zafer kazanıldıktan sonra İngilizler’le herhangi bir çatışma yaşanmadı..

İngiliz donanması İstanbul’dan sessiz sedasız çekilip gitti.

Çünkü İstanbul’da **petrol** yoktu.. Petrol **Musul ve Kerkük**’teydi..

Fakat daha önemlisi, İstanbul’un Batılı devletler arasında paylaşımı büyük bir sorundu.. İstanbul, komünistlerin eline geçen Rusya için de önemliydi.

Ancak, Curzon’un Karabekir’e yaptığı tekliften, Çanakkale’ye göz koydukları ve Karabekir’in bu konuda vereceği tepkiyi ölçmeye çalıştıkları anlaşılıyor.

“İstanbul’u size veririz, fakat karşılığında Çanakkale’nin bizde kalmasına razı olun” der gibi konuşuyorlar.

Ancak, **İstanbul’un başkent** olarak kalmasına razı değiller.

Başkent, **Anadolu’daki bir şehir** olmalı.

Karabekir’e “İstanbul bir köşedir, köşebaşıdır. Anadolu’nun idaresi ve kalkınması İstanbul dışında da mümkündür” diyor ve "Bu hususta ne düşünüyorsunuz?" diye soruyorlar.

Yani kurulacak **yeni devletin planı, şeması, krokisi** hazır: Osmanlı saltanatına son verilecek, cumhuriyete geçilecek, padişah yerine cumhurbaşkanı bulunacak, başkent Anadolu’daki bir kent olacak, İstanbul olmayacak.

Şu cümle önemli: “Mesela **Bursa’da olacak bir hükümet serbesttir.**”

Doğrudan **Ankara** deseler fazla açık konuşmuş olacaklar.

Mesajlarının Türkçesi şu:

“Biz İngilizler, sizin Anadolu’daki bir şehirde yeni bir hükümet kurmanızı istiyoruz.. Size yeni bir hükümet kurmak **serbest**.. İzin veriyoruz. Güle oynaya kurun, hayırlı uğurlu olsun.. Tabî bu hükümet bir **cumhuriyet** hükümeti olacak, Osmanlı Padişahı’nın ocağına incir dikecek.”

Karabekir’e fikrini soruyorlar: “Bu hususta ne düşünüyorsunuz?”

Selanikli’ye sormuyorlar..

Ama ne düşündüğünü bildikleri kesin..

*

Fakat, “**Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir**” diyen Selanikli ne düşündüğünü millete zaten Erzurum’da açıklamış..

O gün için millet sadece iki kişiden oluşuyor: Mazhar Müfit Kansu ve Süreyya Yiğit..

Sonraki süreçte millet efradında çoğalma görülecektir..

Çünkü “**İhtimal bazı kafalar kesilecektir**”..

Kafalar kesilmeyi istemedikleri için hepsi Mazhar Müfit ile Süreyya gibi millete dönüşeceklerdir.

*

Curzon’un Karabekir’e bir başka teklifi ve telkini şöyle:

“Bizim de padişahı **hükümet ve siyasete karıştırmayıp halife olarak** istediği yerde oturmasına taraftar olmalıyız.”

Yani padişahlık kalkacak, hükümete ve siyasete karışmayan bir halifelik devam edecek.

Bu formül aynen uygulandı.

Buradan da anlaşılabilceği gibi **Selanikli'nin akıl hocası** İngilizler.. Plan ve projeyi hazırlamışlar, yol haritasını belirlemişler, Selanikli'ye sadece verilen rolü oynamak kalmış..

Allah var, rolünün hakkını iyi verdi, pot kırmadan ve falso yapmadan mükemmelen oynadı..

Gizli gündemini kimlere açıklayacağını da, kimlerin saflığından yararlanacağını da, kimlerin başına ne zaman sopayı indireceğini de, nerede nasıl yalan söyleyip sular seller gibi yalan yeminler edeceğini de iyi biliyor.

Eğer bu bir **deha** ise, dahi olduğu söylenebilir.. Fazlasıyla..

*

Ancak, kusursuz deha olmuyor, bu da bir hata yapıyor.

O da şu: İşin padişahlık yerine cumhuriyet, padişah yerine cumhurbaşkanı kısmı tamam da, hırslarını dizginleyemeyen Selanikli deha halifeliğe de göz koyuyor.

Balıkesir hutbesi filan bu hevesinin ürünü.

Ancak, bu arzusu **İngiliz'in yazdığı senaryo**yla uyuşmuyor.

Çünkü İngiliz, “**hükümete ve siyasete karışmayan**” etkisiz ve yetkisiz bir **halife** istiyor..

Kanatları koparılmış, tüyleri yolunmuş, Nasrettin Hoca'nın hindisi gibi sadece düşünüp kaşınan bir kuş halife resmi çizmişler.

Selanikli ise hem cumhurbaşkanı hem de halife olmak istiyor..

Böylece, siyasî güç (hükümetlik) ve halifelik (dinî liderlik) yine **tek bir şahısta birleşmiş** olacak.

Tamam, Selanikli'ye güvenebilirler de, o ölüp de yerine bir başkası geçince ne olacak?

İşte bu yüzden Selanikli'nin bu teşebbüsüne izin vermediler ve o da (Karabekir'in ayrıntılı biçimde anlattığı gibi) birden bire 180 derecelik bir dönüş yaparak dinsiz imansızlığın ve namussuzluğun propagandasını yapmaya başladı.

Öyle anlaşıyor ki, İngilizler Selanikli'nin bu hevesinden dolayı endişeye kapıldıkları için “hükümitsiz halife” formülünden de vazgeçtiler ve **(Cumhurbaşkanı Özal'ın açıkladığı üzere beş yıl süre vererek)** hilafetin tümünden kaldırılmasını istediler.

İNGİLİZLER'İN SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'Ü KULLANARAK OSMANLI DEVLETİ İÇİN KAZDIKLARI KUYU

Bu yazı dizisinin bir önceki bölümünde **İngiliz Yarbayı Alfred Rawlinson**'un Erzurum'da **Kâzım Karabekir** ile yaptığı görüşmeyi konu edinmiştik.

Lozan Barış Antlaşması görüşmelerinde İngiliz heyetine başkanlık eden **Lord Curzon**'un yeğeni olan bu yarbay, Karabekir'e İngilizler'in “**anlaşma teklifi**”ni getirmiş durumdaydı.

Karabekir'e verilen mesajlar şunlardı:

1. İngiltere olarak siz Türkler'le barış yapmak istiyoruz, fakat **muhatap olarak karşımızda Osmanlı padişahı ve onun hükümeti değil Mustafa Kemal** bulunmalı..
2. Padişahlık kaldırılmalı, **cumhuriyet** ilan edilmelidir.
3. **Halifelik** kurumu siyasî niteliğinden arındırılmalı, hükümet üzerinde hiçbir etki ve yetkisi bulunmayan (non-governmental türde) sembolik bir sivil makama dönüştürülmelidir.
4. **İstanbul**'un Türkler'de kalmasına razıyız, siz de Çanakkale'nin Müttefikler'de (İngiltere, Fransa, İtalya) kalmasına razı olun.
5. Bununla birlikte İstanbul Türkler'e, **başkent olmaması şartıyla bırakılacaktır. Başkent Anadolu'daki** (mesela Bursa ya da Ankara gibi) bir şehir olacaktır.
6. Türkler, gelecekte başkent olacak şehirde (ileride cumhuriyet ilan edecek) **yeni bir hükümet** kurmakta serbesttirler. Anadolu'da güçlü bir hükümetin bulunmasını yapacağımız barış açısından faydalı ve gerekli görüyoruz.

(Bkz. Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 41-42.)

*

Bir önceki bölümde de belirttiğimiz gibi, bu Rawlinson'la, daha önce **Selanikli Mustafa Atatürk** de defalarca görüşmüş durumda.

(Selanikli'nin, İstanbul'da defalarca yalnız başına görüştüğü bir başka isimle, **İngiliz İstihbarat Teşkilatı İstanbul Şefi Rahip Robert Frew**'la “yol haritası” konusunda prensipte anlaşmış olduğu kabul edilebilir.)

İngilizler'in aynı teklifleri Selanikli Mustafa'ya da yaptıkları ve olumlu cevap aldıklarını, Selanikli'nin Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e açıkladığı “**gizli gündem**”inden anlayabiliyoruz.

Bu tür “istihbarat / gizli servis” manevraları saman altında su yürütülerek, karda yürüyüp iz bırakmama çevikliğiyle “gizli” icra edildiği için ancak **karînelerle** anlaşılabilirler. Selim Edes'in şu meşhur “Rüşvetin belgesi mi olur pezevenk?!” vecizesini hatırlamak, meselenin anlaşılmasına yardımcı olabilir. Fakat Selanikli Mustafa Atatürk olayında daha fazlası var: İtiraf..

En başta geleni İkinci Adam İsmet İnönü'nün itirafı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

[*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.]

Evet, Selanikli Mustafa Atatürk, Kongre gecesi hempalarına, zaferden sonra **cumhuriyet** ilan edileceğini, **Osmanlı** hanedanına gerekenin yapılacağını söylüyor.

Bir yandan da Kongre sırasında milletin önünde **Osmanlı Padişahı'na, Müslümanlar'ın Halifesi'ne bağlılık yemini** ediyor, esir padişahı kurtarma edebiyatı yapıyor.

Yani yalan söylüyor, **takiyye** destanı yazıyor.

Son ana kadar da bu takiyyesini ve **yalanlarını** sürdürmüş durumda.

Düşman olarak hedefe Osmanlı Padişahı'nı koymuş, fakat onu **kurtarmaya çalışıyormuş, bu yolda kendisini feda etmeye hazırmış gibi** konuşuyor.

Perde arkasında İngilizler'le anlaşmış, fakat onların amansız düşmanıymış gibi rol kesiyor.

Hatta İngilizler'i tehdit ediyor, onlara kabadayılık taslıyor, görüşmelerde sert konuşuyor. (Buna karşılık mesela Fransızlar karşısında çok kibar ve ürkek.. Ayrıntılar için ***Kurtuluş Savaşı'nın Sansürsüz Tarihi*** kitabımıza bakılabilir.)

Durum biraz filmlerdeki sahneyi hatırlatıyor: Gözüne girmek istediği kıza hava atmak isteyen bıçkın delikanlı, birkaç serseriye onun önünde evire çevire döver, sonra kızın bulunmadığı bir yerde ise onlara hizmetlerinin ve emeklerinin karşılığını nakit olarak öder, zararlarını tazmin eder.

*

İkinci Adam İnönü'nün “tarihî” itirafı, İngilizler'in Selanikli Mustafa Atatürk'le anlaşmış olduklarını, ayrıca **Fransızlar, İtalyanlar ve hatta Yunan hakkında garanti** verdiklerini gösteriyor.

Çünkü İnönü, İngilizler'in diğer müttefikleri “**mecbur etmesi**”nden söz ediyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

Bu **mecbur etme** Selanikli'nin sarı saç ve mavi gözünün hatırı için olamayacağına göre, altında bir "Al gülüm, ver gülüm" pazarlığının yatıyor olması gerekiyor.

İngilizler, bu mecbur etme işini "**tehdit**"le de gerçekleştirmiş olamazlar; işin içinde mutlaka bir "uzlaşarak **ikna**" boyutu bulunuyordur, ve bu ikna, birtakım **maddî ve manevî kazançlar** gösterilmeden yapılamaz.

Bu ikna işi "**Sarı saçlım mavi gözlüm nerdee, nerdee, nerdesin dost?**" diye türkü "çığırılarak" da başarılabilecek birşey değil.

*

Kararı veren İngilizler..

"**Mecbur edilme**" ise ortakların payına düşüyor.

İngilizler hedefleri belirlemişler, yol haritasını hazırlamışlar, ihaleyi verecekleri partneri ya da işbirlikçiyi (Selanikli'yi) bulmuşlar, ve müttefiklerini de "**kabule mecbur**" etmişler.

İşte o yüzden Selanikli, Samsun'a çıkarken ve Anadolu'da "cumhurbaşkanlığı" hedefine doğru yürürken müttefikler (Fransızlar ve İtalyanlar) cihetinden rahat..

Anasına yazdığı (ve **Salih Bozok**'un götürdüğü) mektupta söylediği gibi, **netice** alacağından emin.. İngilizler buna sağlam garanti vermişler:

“Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım.”

(Bkz. Salih Bozok, *Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor*, haz. Can Dündar, 7. b., İstanbul: Doğan Kitapçılık 2006. s: 72-74; Sadi Borak, *Atatürk'ün Özel Mektupları*, İstanbul: Kırmızı Beyaz Yayınevi, 2004, s. 253-255.)

Netice görmese vatan savunması için kılını kıpırdatmaz.

Yani "**Mevzubahis olan** benim alacağım netice ise **vatan** savunması da teferruattır!"

*

Selanikli'nin önünde tek bir sorun vardı: Bütün bu harala gürele arasında Anadolu'ya, millete kendisini kabul ettirmesi..

Bunun için temelde iki dayanağı vardı: Birincisi Padişah'tan ve Osmanlı Hükümeti'nden aldığı "Anadolu genel valiliği" anlamına gelen **olağanüstü yetkiler**, ikincisi çaresizlik içinde kıvranan **milletin saflığı**.

Yunan cihetinden de rahattı, çünkü (İngiliz Generali Milne'nin ismini taşıyan) **Milne Hattı** ile İzmir önlerinde durdurulmuşlar, İngilizler onlara “Burada duracaksınız, ileriye yürümek yok” demişlerdi.

Dolayısıyla Selanikli, Anadolu'da Yunan'ı hiç dert etmeden rahat rahat kongre tertip edebilir, yeni meclis kurmak için altyapı çalışmalarını aheste aheste yürütebilirdi.

Falih Rıfkı Atay'ın şu sözleri önemli:

“Haziranda [1921] İngiliz nazırları [bakanları], Türk – Yunan harbinde **tarafsız** kalacaklarını ilân etmişler, İstanbul bölgesine bir Yunan saldırısı yaptırılmayacağı için de teminat vermişlerdir. **Daha ileri giderek, Yunanlıların işi artık müttefiklere emanet etmesi** lâzım geldiğini söylemişlerse de Yunanlılar bu teklifi reddettiler.”

(Faliş Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 82.)

*

Buradan anlıyoruz ki, İngilizler Selanikli'yi Bandırma Vapuru'na bindirip Samsun'a yolcu ederken ona **Yunan** konusunda da güvence vermişler.

Ona şunları söylediklerini düşünebiliriz:

“Senin görevin, Anadolu'da uygun göreceğin bir şehirde bir meclis toplamak, sonra bu meclisin yeni bir hükümet kurmasını sağlamak, ardından da bu meclis ve hükümet adına bizim muhatabımız olarak bizimle anlaşma yapmak.. Ortak düşmanımız Osmanlı padişahı.. Onun ocağına elbirliğiyle incir dikeceğiz.. Fransızlar ve İtalyanlar açısından rahat ol, onları bunu **kabule mecbur** edeceğiz. Yunan'ı da İzmir kenarında bir hat/sınır çizip durduracağız.. Ancak, Vahideddin'i vatan haini haline getirmemiz gerekiyor. Bunun için ona, seni geri çağırması için ağır baskı yapacağız. O da **‘Kemal olmazsa Cemal olur, sorun değil’** diye düşünerek seni geri çağırarak, fakat sen dönmeyeceksin. Askerlikten istifa edecek, millete de **‘Padişahımız esir, mecburen böyle yapıyor, ben İngilizler istedi diye vatani kurtarma davasından geri duracak adam değilim.. Ya istiklal ya ölüm!’** diyeceksin. Bunun üzerine biz Padişah üzerindeki baskıyı artıracacağız, böylece o **‘işbirlikçimiz bir hain’** olarak görülecek. Senin tek yapacağın şey, Vahideddin'e isyan ettiğini söyleyerek Anadolu halkını sana karşı harekete geçirecek olan Şeyhülislam Mustafa Sabri gibilerden etkilenenlerin başını ezmek.. Bunun için de Fransız Devrimi'nin Jakobenleri gibi hareket eder, bir İstiklal Mahkemesi icat edip önüne geleni vatan haini diye asarsın, olur biter. Bir meclis toplayıp hükümet kurdun mu herşey hallolur, işin kilit taşı meclis.. Biz bu arada İstanbul'daki Meclis-i Mebusan'ı, İçişleri ve Milli Savunma Bakanlıklarını, Genelkurmay'ı basıp kapatacak, çalışmaz hale getireceğiz, böylece Anadolu'daki

mülkî ve askerî yetkililer kuracağın yeni hükümete biat edip tabi olma dışında bir çare bulamayacaklar.”

Evet, eldeki **karîneler**, İngiliz-Selanikli anlaşmasının böyle birşey olduğunu söylüyor.

Ancak, Yunan’la ilgili hesaplar tutmadı..

Yunanistan, İngilizler’in “**işin artık müttefiklere emanet edilmesi**” talimatına uymayı kabul etmedi.

Sebebi, Yunanistan’da **Venizelos hükümetinin** yıkılmış, başa genç ve heyecanlı kral **Konstantin**’in geçmiş olmasıydı..

*

Eğer Venizelos hükümeti yıkılmasaydı, çok büyük ihtimalle Selanikli **Yunan’la hiç savaşmadan** Lozan barış görüşmelerine başlayacak, "Gâvur" İzmir (ve belki Aydın ve Manisa) Yunan’a, Çanakkale de Müttefikler’e bırakılarak bir barış antlaşması imzalanacaktı.

Bunun bir benzeri Fransızlar’la yaşanmış, onlarla yapılan **Ankara Antlaşması** ile **Misak-ı Millî** sınırları içindeki "müslüman" Halep gibi şehirler onlara bırakılmıştı.

Fransızlar’la Maraş, Urfa ve Antep’te halk kendisi savaştı.. Selanikli diğer (Misak-ı Millî’ye dahil) **vatan** toprakları için onlarla savaşmaya gerek görmedi.

Onlarla hemen anlaştı..

İtalyanlar da Antalya civarını bırakıp kendiliklerinden çekildiler.

Eğer Yunan sorun çıkarmasaydı, “**netice görmese işe başlamayacak**” olan Selanikli, Ankara’da TBMM’yi topladıktan sonra rahatça “**barış**” yapacak, anasına

yazdığı mektupta belirttiği gibi serbestçe (İngilizler’in Türkler’e bırakma sözü verdiği) **İstanbul**’a gidebilecekti.

Evet, Selanikli anasına şunu yazmıştı:

“Daha bir zaman bu suretle **Anadolu içinde çalışmakla** her şey hallolacaktır. Kariben [yakında] **Meclis-i Mebusan** [yeni Millet Meclisi, TBMM] toplanacak ve meşru bir **hükümet** mevki-i iktidara (iktidar konumuna) geçecektir. **Ben de ihtimal o zaman İstanbul’a geleceğim.**”

Bu kolay ihtimal, Yunan’ın (daha doğrusu, Venizelos’un elinden ipleri alan **Kral Konstantin**’in) oyun bozanlığı yüzünden gerçekleşmeyecektir.

“Evdeki hesap çarşıya uymaz” atasözünün genellikle doğru çıkmak gibi bir özelliği var.

Nitekim papazlar da her gün ve her defasında pilav yemiyor.

*

Biz yine Falih Rıfkı’ya kulak verelim:

“Nihayet Temmuz sıcaklarında **Kral Konstantin** zararını attı. Umumî seferberlik yapmıştı. ... Kral ordularıyla Ankara’ya gidecek ve zaferini orada Mustafa Kemal’e dikte edecekti.

“Yine kara günler geldi. İlk çarpışmalarda **ordumuzu yendiler. Eskişehir düştü.**”

(Atay, **Çankaya III**, s. 83.)

Selanikli TBMM’yi toplayıp yeni bir hükümet kurduktan sonra ortaya çıkan tablo bu..

Buradan, şayet İngilizler Selanikli'nin Anadolu'ya geçişinin akabinde Milne Hattı ile Yunan'ı durdurmamış olsalardı neler olacağı anlaşılabilir.

Olacağı şuydu, Anadolu'daki subaylar, ellerindeki kuvvetlerle Yunan'a karşı direnişe geçecekler, sonunda Yunan, en büyük askerî birliğin başında bulunan Karabekir ile kavgaya tutuşacaktı.

Bu durumda da Karabekir, **Millî Mücadele'nin doğal lideri** haline gelecekti.

Bu kavga gürültü arasında Selanikli'nin yeni bir meclis toplama, hükümet kurma vs. tezgâhlarını hayata geçirmesi de mümkün olmayacaktı.

*

İngilizler, Selanikli'nin Anadolu'da “meşru” bir meclis kurması için gereken adımları attılar.

İstanbul'daki **Meclis-i Mebusan**'ı (Milletvekilleri Meclisi'ni), 16 Mart 1920 tarihinde **basıp kapattılar**.

Zamanlama çok manidar.. İngiliz demiri tavında dövmeyi biliyor.

Ankara'da TBMM'nin toplanacağı **23 Nisan gününden 38 gün** (bir ay, bir hafta) öncesi..

Böylece TBMM'yi **alternatifsiz ve rakipsiz** hale getirmiş oluyorlardı..

“Zaten bir meclis var, ikincisine ne gerek vardı?” diyecek olanların söyleyecek sözü kalmıyor.

Normalde İngilizler'in, “**hayatın olağan akışı**” göz önüne alındığında, **toplarının, tüfeklerinin ve süngülerinin gölgesi altındaki Meclis-i Mebusan**'ı yaşatmaları, böylece Ankara'da toplanan TBMM'yi **geçersiz ve yetkisiz, gayrimeşru** ilan etmeleri, bu iki meclisi birbiriyle tabiri caizse “**tokuşturmaları**” gerekirdi.

Fakat bunu yapmadılar.

TBMM'ye **meşruiyet, hareket alanı ve rakipsizlik** kazandıracak şekilde Meclis-i Mebusan'ın başını ezdiler.

Evet, o günlerde Türkiye'de **hayat, "olağan akışı"**nın dışında yol alıyor, farklı mecralarda seyrediyordu. (Hukuk tahsili görmemiş olanlar genelde bilmezler fakat "**hayatın olağan akışı**" tabirinin hukukçular açısından önemi "büyük"tür.)

*

Aradaki 38 gün, **tutuklanıp Malta'ya sürülmeyen mebuslardan (milletvekillерinden) bir bölümünün** Ankara'ya gidip TBMM'ye katılmaları için yeterli bir süreydi.

Böylece, TBMM, **172 üyeli Meclis-i Mebusan'ın 80 üyesini resmen (fiilen 68'ini)** bünyesine katacak, Osmanlı devlet yapısına dayanan bir meşruiyeti de cebine koyacaktı.

İngilizler, tereyağından kıl çeker gibi Osmanlı devlet teşkilatının içini boşaltıyor, Selanikli'ye, örmekte olduğu ağ için malzeme üstüne malzeme sunuyorlardı.

İstanbul'daki devlet kadrolarını işsiz güçsüz bırakıyor, "**Ya Malta ya Ankara**" seçenekleri arasında tercihe zorluyor, herkesi Selanikli'ye biate mecbur ediyorlardı.

Plan öyle başarılı biçimde işliyordu ki, **hırs ve ihtiras** defterini dürüp kapatmış bir zahid zannedilen Selanikli, Meclis-i Mebusan üyelerini **ikbal düşkünü** olmakla suçlayabiliyordu.

Falih Rıfki'yı dinleyelim:

“Mustafa Kemal'in son İstanbul Meclisine güveni yoktu. Kâzım Karabekir'e yazdığı bir telgrafta '**mebusların ikbal düşkünlüğü** yüzünden grupta dayanışma sağlanamadığını, daha fazla **hükûmetin aldatıcı**

politikasına kapıldıklarını' söylemişti. Bazı vali ve komutanlar da Ankara'nın *İstanbul ile ilgi kesilmek emrine* karşı, **hükûmet İstanbul'da onunla ilgiyi kesmek nasıl olur**, yollu tenkitlerde bulunmuşlardı. Bir 23 Nisan akşamı Çankaya'da Atatürk o günün hikâyesini şöyle anlattı idi: 'İç isyan Ankara kapılarındadır. Başta ben olmazsam tehlikenin hafifleyeceği fikrinde olanlar böyle bir denemenin faydalı olacağını bana kadar işittirdiler. Ben nereye gidebilirim, diye sormaklığım üzerine de, şarka doğru, tavsiyesinde bulunmuşlardı. (Sofrada bulunan Recep Peker'e dönerek) Hatırlar mısın Recep, yeni gelmiştin, sana da fikrini sordum, **memleketin menfaati bunda ise fedakârlık etmelisiniz**, demiştin. Fakat ben, **tarihî bir görevimiz var; Meclisi açmak! Bu görevi yerine getirelim de sonra düşünürüz**, cevabını verdim ve Meclisin hemen toplanması için tedbir aldım."

(Atay, *Çankaya III*, s. 21).

Meğer adamın (kimsenin bilmediği) "**tarihî**" **bir görevi** varmış.

"Memleketin menfaati için **fedakârlık** etme" de ne demekti ki?

Memleketin menfaati bekleyebilirdi..

Mevzubahis olan, başına Selanikli'nin geçeceği bir meclis ise, memleketin menfaati teferruattı.

Bu, "tarihî" bir görevdi..

Kim ya da kimler vermişti bu görevi ona?

Görünüşe göre, tarih.. **Tarih tanrısı**..

Ancak, "tarihin verdiği görev"leri anlama yeteneği sadece Selanikli'ye bahşedilmiş bir "olağanüstülük" değildi.

İngilizler de "tarîhin verdiği görev"leri keşfedip bulma konusunda maharet kesbetmiş durumdaydılar.

*

Meclis işi tamamdı, fakat Yunan'la ilgili hesaplar tutmamıştı.

Eskişehir bozgunu deyip geçmeyin, ciddi bir yenilgiydi.. Yunan ordusu Ankara'nın ensesindeydi.

Ordu Yunan karşısında tutunamamıştı, Falih Rıfkı'nın verdiği rakamlara göre, **70 bin** kişilik ordudan geriye sadece **30 bin** kişi kalmış bulunuyordu.

40 bin kişi kayıptı.

Silah, cephane, mühimmat ve erzak bakımından da durum kötüydü.

İşler Selanikli'nin umduğu gibi gitmemişti..

Filistin'deki tecrübelerinden yararlanarak **Ankara'yı boşaltıp Kayseri'ye çekilme** kararı aldı..

Meclisçilik ve hükümetçilik oyununu orada kavgasız gürültüsüz daha rahat sürdürebilirdi.

Memleketin menfaati için **şarka (doğuya)** gitmeyen Selanikli, şimdi artık (kendi menfaati için) gidebilirdi.

Tarih tanrısı, "**Şimdi tarihî bir görevin var, Yunan'la savaşmak**" demiyordu.

Selanikli'nin Yunus Nadi gibi bazı has adamı milletvekilleri hemen Kayseri'nin yolunu tuttular, sonradan **Kayseri Lisesi** olarak hizmet görecek olan tarihî yapıyı yeni **meclis binası** olarak hazırladılar.

*

Fakat TBMM'nin "Selanikli dalkavuğu" olmayan milletvekilleri Kayseri'ye kaçmayı kabul etmediler.

"Hiçbir yere gitmiyoruz. Burada kalacağız ve savaşacağız. Gerekirse öleceğiz" dediler.

Selanikli baktı ki **kendisi gitse Meclis gitmiyor**, elinden Meclis de, Hükümet de kayıp gidecek, o yüzden, cepheye gidip savaşmaya çarnaçar razı oldu.

Tam dört gün boyunca TBMM'de "Selanikli cepheye gider mi, gitmez mi" tartışması yaşandı.

Sonunda (Meclis-i Mebusan üyelerini ikbal düşkünü olmakla suçlayan) Selanikli **iki şartla** cepheye gitmeyi kabul etti.

Birinci şartı şuydu: **TBMM'nin bütün yetkileri** kendisine bırakılacak, yani **"astığı astık kestiği kestik, la yüs'el, sorgulanamaz ve hesap sorulamaz" diktatör** olacak.

İkinci şart ise, bir yenilgi durumunda kendisine (kusur ve kabahati olsa bile) suçlamada bulunulamayacaktı.

Polatlı'ya kadar gelmiş olan Yunan yüzünden TBMM "Denize düşen ne bulsa sarılır" hesabı bu şartları kabul etti.

Ve fedakâr Selanikli, kaptığı diktatörlüğü bir daha hiç bırakmadı.

SÖZDE YEDİ DÜVELDEN KURTULUŞ SAVAŞI, ÖZDE OSMANLI'DAN KURTULUŞ KATAKULLİSİ

Bu yazı dizisinin önceki bölümlerinde, Lozan Antlaşması görüşmelerinde İngiltere'yi temsil eden Lord Curzon'un, yeğeni **İngiliz Yarbayı Alfred Rawlinson** vasıtasıyla **Kâzım Karabekir**'e yaptığı teklif ve telkinler üzerinde durmuştuk.

Karabekir teklifler için olumsuz cevap veriyor.

Şunu diyor:

“Türk milleti Sivas Kongresi'nde kararını vermiştir. Hiç kimsenin bunu değiştirmeye selâhiyeti yoktur.”

(Uğur Mumcu, *Kâzım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 42.)

Kararı veren, millet.. Ve kimsenin bunu değiştirme yetkisi yok.

Sen öyle san..

Selanikli Mustafa Atatürk'ün İngilizler'le anlaşmış, ve söz konusu teklifleri “zaferden sonra yapılacaklar” diye daha Erzurum Kongresi sırasında bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e anlatmış olduğundan haberi yok.

Demek ki, karar verici, "millet" değil.

Selanikli..

Ve Selanikli'nin kararları (milletten sakladığı, sadece "emir kulu" hempalarına açıkladığı kararları), İngiliz'in kararlarıyla mutlu bir tesadüf sonucu birebir örtüşüyor.

Ve Karabekir'in bundan haberi yok.

Nasıl olsun ki?!.. Kimseye (millete) söylenmemesi kaydıyla açıklamış..

Selanikli için Erzurum ve Sivas Kongresi kararlarının, millete verilen sözlerin, edilen yeminlerin hiçbir değerinin bulunmadığını Karabekir bilmiyor.

Öğrendiğinde ise herşey için artık çok geç olacaktır.

*

Peki Sivas Kongresi kararları nelerdi?

İlk madde, Osmanlı Devleti'nin **bölünmez bir bütün** olduğunu söylüyor.

Ayrıca Türklük-Türkçülük diye bir **ırkçılık** davası da yok, **İslam birliği ve kardeşliği** var.

Okuyalım:

“Osmanlı Devleti ile itilaf Devletleri arasında yapılan Ateşkes Anlaşması'nın [Mondros Mütarekesi] imzalandığı 30 Ekim 1918 tarihindeki sınırlarımız içinde kalan ve her noktasında çok büyük bir **İslâm çoğunluğunun** bulunduğu **Osmanlı ülkesinin** parçaları birbirinden ve Osmanlı topluluğundan **parçalanamaz ve hiçbir sebeple ayrılmaz bir bütündür**. Bu ülkede yaşayan bütün **Müslüman halklar**, birbirine karşılıklı hürmet ve fedakârlık duygularıyla dolu, **birbirlerinin ırkî ve sosyal haklarına saygılı**, yaşadıkları muhitin şartlarına tam olarak riayetkâr öz kardeşirler.”

Birinci madde (sadeleştirilmiş haliyle) bu.

Gelelim ikinci maddeye:

“Osmanlı toplumunun bütünlüğü, millî istiklalimizin sağlanması, **Hilâfet ve Saltanat yüce makamının dokunulmazlığı için** Kuvâ-yi milliye’yi (millî güçleri) etkili ve **millî iradeyi hâkim kılmak** esastır.”

Demek ki millî iradenin, millet hakimiyetinin yöneldiği hedef, hilafet ve saltanat yüce makamının korunmasıymış.

Evet, Erzurum Kongresi’nde alınan kararların bir sonucu olarak Sivas Kongresi’nde bir araya gelen millet temsilcilerinin millet adına (millî iradeyi temsilen) aldıkları karar bu: Hilafet ve saltanat yüce makamının **dokunulmazlığı**.

Selanikli Mustafa Atatürk’ün kafasındaki karar (**gizli gündem**) ise, Erzurum Kongresi’nde hempalarına kimseye söylenmemesi kaydıyla açıkladığı, **Lord Curzon**’un da yeğeni vasıtasıyla Karabekir’e yaptığı teklif: Osmanlı Devleti’nin tarihe gömülmesi.

Görünüşe göre orkestra şefi Lord Curzon, Selanikli ise baş kemancı..

*

Sivas Kongresi kararlarının beşincisi, ikincisinin tekid ve teyidi kabul edilebilir:

“Osmanlı Hükûmeti bir dış baskı karşısında memleketimizin herhangi bir parçasını terk ve ihmal etmek zorunda kalırsa, **Hilafet ve Saltanat makamı** ile vatan ve milletin **dokunulmazlığını ve bütünlüğünü** sağlayacak her türlü tedbir ve kararlar alınmıştır.”

Altıncı madde ise, “**çağdaş uygarlık**”tan (muasır medeniyetten, yani hristiyan Batı medeniyetinden) değil, “**Müslümanlar’ın kültür ve medeniyeti**”nden söz ediyor:

“İtilaf Devletleri’nce Ateşkes Anlaşması’nın imzalandığı 30 Ekim 1918 tarihindeki sınırlarımız içinde kalıp **İslâm çoğunluğunun** oturmakta olduğu, **kültür ve medeniyet üstünlüğünün Müslümanlarda bulunduğu** ve bir bütün teşkil eden vatan topraklarının taksimi görüşünden büsbütün vazgeçip, bu topraklar üzerindeki tarihi, ırki, dini ve coğrafi haklarımıza riayet edilmesine ve buna aykırı teşebbüslere son verilmesine ve böylece hakka ve adalete dayalı bir karar alınmasını bekleriz.”

Görüldüğü gibi Türklük-Türkçülük edebiyatı (ve bu edebiyat maskesi altında yapılan bir Frenk taklitçiliği) yok.. Müslümanlar var, İslam kültür ve medeniyeti var..

Evet, **Karabekir**, İngiliz Yarbayı Rawlinson’un şahsında Lord Curzon’a ve İngiliz Hükümeti’ne Sivas Kongresi kararlarını hatırlatıyor. Rawlinson’a şunu diyor:

“Yakında milletin itimadını kazanan Mebuslar (Milletvekilleri) Meclisi **İstanbul’da** toplanacaktır. Sulhümüzü milletin itimadına mazhar olan bir hükümetle bu hükümetin tayin edeceği bir heyet yapabilir.” (Mumcu, s. 42.)

Buradan anlaşılıyor ki Karabekir, Selanikli’nin Ankara’da yeni bir meclis kurma niyeti taşıdığından o sırada habersiz.

Çünkü, Sivas Kongresi kararları arasında böyle birşey yer almıyor.

*

O yüzden Karabekir, Selanikli’nin Ankara’ya, Yunan’la savaşmak için gittiğini zannediyor.

Selanikli’nin temaslarının, ve kendisinin İngilizler karşısındaki dik duruşunun, İstanbul’daki Meclis-i Mebusan’ın **elini güçlendireceğini**, ve böylece Türkiye’nin haklarının korunacağı bir barışın yapılabileceğini umuyor.

Selanikli'nin **perde arkasında** İngilizler'le anlaşmış olduğunun, milletin Erzurum ve Sivas Kongrelerinde aldığı kararları değil İngiliz Hükümeti'nin kararlarını "**gizli gündem**" olarak beminsemiş bulunduğunun farkında değil.

Bu (ajanlık olarak da yorumlanabilecek) işbirliğinin "resmen" ilan edilmesi ancak 50 küsur yıl sonra **İkinci Adam İsmet İnönü**'ye nasip olacaktır:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Demek ki **istiklal (bağımsızlık) mücadelesi** diye bildiğimiz olay kökeni itibarı ile **gayrimillî** imiş..

Millî değil **İngilizî** mücadele imiş..

Propaganda binasının boya ve badanası kazındığında ortaya çıkan nesne istiklal (bağımsızlık) değilmiş, İngiliz "kararları"nın "emir kulu" olmakmış.

Ben demiyorum, anlı şanlı İsmet Paşa diyor.

*

Karabekir-Rawlinson görüşmesine dönelim.

İngilizler'in yaptığı "Padişahı başınızdan atın, sırtına tekme indirin, cumhuriyete geçin" teklifine Karabekir sıcak bakmıyor.

Kibar adam.. "*Madem cumhuriyete bu kadar meraklısınız, başınızdaki İngiltere Kralı'nı ülkenizden kovarak bize örnek olun, siz önden buyrun lütfen, biz arkadan geliriz*" demiyor.

Avrupa’da günümüzde de **İngiltere, Hollanda, Norveç, İsveç, Lüksemburg, Danimarka, Lihtenştayn [Liechtenstein], Monako, Andorra, Belçika ve İspanya** hâlâ krallık..

Cumhuriyet demokrasi ile özdeş olmadığı gibi, krallık da demokrasinin bulunmaması anlamına gelmiyor.

Bir krallık idaresi demokrat olabilir, buna karşılık, cumhuriyet adlı bir idare de demokrasiyi boğan bir **istibdat, tiranlık ve diktatörlük** halini alabilir.

Ayrıca, demokrasi bazen çoğunluk diktatoryasına dönüşebilir, dönüşür. Bunun yanı sıra demokratiklik iddiasındaki bazı ülkelerde “**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**” ilke ve kurallar getirilerek “**millet iradesi**”ne **ipotek** konulabilir.

Yönetimle ilgili bu tür kavramlar aldatıcıdır, esas olan **hukuk ve adalettir**. Gerçek bir adalet ise ancak Allahu Teala tarafından konulan kurallar çerçevesinde tecelli eder.

Allahu Teala’dan başka hiç kimse tam anlamıyla **adil** olamaz. Adalet, Allahu Teala'nın isimlerinden biridir: **el-Adlû** celle celâlühû.

*

Evet, Karabekir Rawlinson’a “Önce siz İngiltere’de cumhuriyet ilan edin” demiyor, ülkemizde henüz 10 yıllık bir **meşrutiyet** idaresinin bulunduğunu, onunla devam etmemizin uygun olacağını söylüyor:

“Avrupa'da cumhuriyet olmayan pek az millet kaldı. Fakat henüz on yıllık idareye malikiz. Bunun için Avrupalılar gibi pek ileri düşünemeyiz.”
(Mumcu, s. 42.)

Karabekir, İstanbul'un başkent olmaktan çıkarılması teklifine de iki gerekçeyle karşı çıkıyor:

Birincisi, ulaşım bakımından İstanbul'un daha elverişli olduğunu söylüyor. (Deniz yolları açısından durum böyle.)

İkincisi, siyasî bakımdan ortada bir fark bulunmadığını, dolayısıyla böyle bir değişikliğe gerek olmadığını ifade ediyor. (Mumcu, s. 42.)

*

Karabekir-Rawlinson görüşmesinin gerçekleştiği tarih 27 Aralık 1919.. O gün, aynı zamanda (Sivas'tan ayrılan) Selanikli'nin Ankara'ya vardığı gündür.

Selanikli'nin Samsun'a çıkışından yedi ay sekiz gün sonrası.. Henüz ortada vatan savunması adına yapılmış hiçbir şey yok.. Selanikli vatan savunması adına tek bir mermi atmamış, sadece nutuk atmış.

Cumhurbaşkanlığı etiketli diktatörlük hedefine giden yolda ağıni örmekle meşgul..

Bir yandan hempaları Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e “*Saltanatı kaldıracamız, cumhuriyet ilan edeceğiz, **tesettür** edeceğiz, **tesettür** kalkacak, geleneksel harflerimizi atacak **Latin harflerini** alacağız, **şapka** giyilecek*” diyor, diğer taraftan milletin önünde **takiyye** yaparak **Padişah'ın dokunulmazlığından** söz ediyor.

Halbuki, Padişah'a çok fena dokunmaya karar vermiş.

“Cumhuriyet ilan edilecek ve millet istediğini (mesela Padişah Vahideddin'i) cumhurbaşkanı olarak seçebilecek” demiyor, “Ben cumhurbaşkanı olacağım ve bu harf, tesettür, şapka vs. işlerini yapacağım” diyor.

Çünkü milletin bunu seçmesi diye birşey olmayacak, yalanların efendisi olarak “Millet beni cumhurbaşkanı” seçti deyip milletin başına bela olacak.

Diktatörlüğünün adını cumhuriyet koyacak.

Kendisinden emin konuşuyor çünkü arkasında dayısı İngiliz var.

*

Cumhuriyet ilan edilecek darken de kastı gerçek bir cumhuriyet değil, cumhurbaşkanı adı altında kendisinin padişah (daha doğrusu diktatör) olması.

Millet padişahlık makamının devamını mı istiyor, yoksa cumhuriyet mi, umurunda değil. Kendisi milletin yerine, millet adına cumhuriyette karar kılmış.

Yani kendisinin cumhurbaşkanlığında.. Padişahlık devam ederse kendisi padişah, pardon cumhurbaşkanı olamayacak.

Gücünü millettten değil, İnönü’nün açıkladığı gibi işgalci İngilizler’den alıyor.

Cumhurbaşkanlığı etiketli diktatörlüğü, millet istemese bile garanti, çünkü işgalci İngilizler de Osmanlı Devleti’ne ve Padişahlık kurumuna dokunulmasını istiyorlar. Rawlinson’un Karabekir’e İngiltere adına yaptığı teklifte olduğu gibi..

Ancak Karabekir, millet gibi, Padişah’a dokunulmasından yana değil..

Çünkü bu, Sivas Kongresi’nde **millete verilen sözlerin** (ya da milletin aldığı kararların) çiğnenmesi (yani **kalleşlik ve ihanet**) anlamına geliyor.

Sözünden dönmek, millete yalan söylemek, kalleşlik yapmak, yüze gülüp arkadan kuyu kazmak, şerefli bir Türk subayının yapabileceği şeyler değil.

Türk subayı özü sözü doğru mert askerdir..

O yüzden Karabekir, İstanbul’da **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Robert Frew** ile başbaşa gizli görüşmeler yapan Selanikli Mustafa Atatürk gibi gizli saklı hareket etmiyor.

Açık ve şeffaf davranıyor.

Selanikli’nin seçtiği yol ise kalleslik ve ihanet.

*

Evet, Karabekir, Uğur Mumcu’nun ifadesiyle “**açıksözlü asker ve yurtsever komutan**” (*Kâzım Karabekir Anlatıyor*, s. 10) olduğu için, Rawlinson’la olan görüşmesini Selanikli’ye telgrafla bildirir.

Karabekir’e 9 Ocak 1920 günü Selanikli’den şöyle (**takiyye** şaheseri) bir cevap gelir:

“İngiltere hükümeti başvekili (başbakanı) Lloyd George’un ... Türk hükümetinin yeni merkezinin Anadolu’da olacağına, İstanbul’un yalnız makarr-ı hilafet olarak bir payitaht-ı dinî (dinsel başkent) olarak kalacağına dair İstanbul Konferansına teklifatta bulunacağı gazetelerde görüldü.

Ananat-ı milliye ve diniyemize mugayir (ulusal ve dinî geleneklerimize aykırı) olan böyle bir kararın milletimizce asla muta (itaat edilir) olamayacağı tabiidir. ...” (s. 43.)

Görüldüğü gibi, Selanikli millet adına konuşuyor ve sözde “ananat-ı diniyemiz”e çok sadık..

Bunu diyen adam, Erzurum’da hempalarına “**Kur’an** harflerini yasaklayıp kaldıracağını, **tesettüre** son vereceğini, millete **şapkayı** dayatacağını” söyleyen adam..

Konuşurken hep **millet ve din namına** konuşuyor.

Selanikli'nin bir kararı ya da kanaati değiştiğinde milletin de kanaati değişmiş oluyor. “Önce asıp sonra yargılayarak idam kararı alma”ya benzer şekilde önce milletin ne dūřündüğünü kendisi söylüyor, ardından milletin o yönde kararı oluşuyor.

*

Karabekir'e niye böyle bir mesaj gönderiyor, gönderme ihtiyacı duyuyor?

Sebebi şu: O güne kadar Anadolu'da bütün dayanağı Karabekir'in kendisine verdiği destekten ibaret.

O yüzden, İstanbul'dan bağımsız bir devlet ve hükümet kurmak niyeti taşımadığını, İngiliz tekliflerini yanlış bulduğunu Karabekir'e söyleyerek onu tefe koyuyor, gözünü boyuyor.

Tabiri caizse “**köprüyü geçene kadar**” Karabekir'e “**dayı**” diyor.

“**Dayı**”sının hoşuna gidecek şekilde **ananat-ı diniye** edebiyatı yaparak **din istismarı** balonunu şişiriyor.

O süreçte daha pekçok kişiye köprü üzerinde “dayı” diyecektir.

Bunlardan biri, **Çerkez Ethem**'dir.

*

1920 yılının başında durum bu..

Selanikli'nin elinde henüz bir güç yok..

Bütün sermayesi “**din istismarı**”, **takiyye** becerisi, “**gizli gündem**” katakullisi, ve de vatan-millet edebiyatından ibaret.

Bir yıl sonra ise durum değişmiştir..

Artık İstanbul'daki **Meclis-i Mebusan**'ın yerinde yeller esmektedir. Boşluğunu Ankara'daki **TBMM** doldurmuştur.

İstanbul Hükümeti, İçişleri ve Savunma Bakanlıklarını çalışmaz hale getiren, Osmanlı Genelkurmayı'nı basıp kapatan İngilizler yüzünden işlevsiz hale gelmiş, Anadolu'daki **mülkî (idarî) ve askerî** erkân mecburen yönünü İstanbul'dan Ankara'ya çevirmiştir.

Selanikli ise, TBMM Başkanı olarak ipleri eline almaya başlamış durumdadır.

*

Uğur Mumcu şunları yazıyor:

Mustafa Kemal ile Kâzım Karabekir'in yolları ne zaman ayrılmıştı?

Anılara bakarsak bu yol ayrımı **1921 yılının ilk aylarında** beliriyor. Hem de askeri hareket aşamalarında.

Karabekir, anılarının bu bölümüne şu başlığı seçmiş:

«Ankara milli hükümetinin Cumhuriyet'e doğru gidişi».

Karabekir, yanlışları Cumhuriyet'in ilanı kararında buluyor:

*“İstanbul'dan, her ne şekilde olursa olsun bir Cumhuriyet kurma fikriyle gelen Mustafa Kemal Paşa, **Rawlinson**'un da benim vasıtamla ileri sürdüğü **hilafetin [siyasal otoriteden] ayrılması ve Cumhuriyet'in kabulü** teklifini samimi bulmuş olacak ki, 19 Kanunusani 1336 (19 Ocak 1920) [tarihinde] İstanbul'da Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne dayanan **Mebusan Meclisi**'nin açılmasına ve **meşruti bir hükümetin** faaliyete geçmesine ve 28 Kanunusani'de (28 Ocak'ta) Mebusan Meclisi'nin **Misak-ı milliye beyannamesini** kabul ve ilan etmesine ve 9 Kanunusani'de (9 Ocak'ta) kendi imzasıyla neşr ettiği askeri plandaki*

*sarahate rağmen Bolşeviklerin [Leninci komünist devrimcilerin]
Kafkasya'ya gelmekte oldukları haberi gelince bana 6 Şubat'ta
[komünistlerle işbirliği anlamına gelen] Kafkasya hareketini teklif etti.*

*Bu hal, İstanbul'daki **Meşrutiyet hükümetimize** karşı fiili bir isyanla
Heyet-i Temsiliye'nin **Mustafa Kemal Paşa'nın diktatörlüğünde** bir
Cumhuriyet şekline dönüşmesi demektir. Hem de bolşeviklerle birleşme
felaketine doğru!” (Mumcu, s. 44.)*

*

Heyet-i Temsiliye (Temsilcilik Kurulu), Sivas Kongresi kararlarının 10’uncu maddesi mucibince oluşturulmuş bir kurul:

“Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti’nin 4 Eylül 1919 tarihinde Sivas’ta toplanan Genel Kongresi tarafından, **mukaddes maksadı takip ve genel teşkilatı idare etmek için bir Heyet-i Temsiliye seçilmiş** ve köylerden il merkezlerine kadar bütün millî teşkilatlar takviye edilmiş ve birleştirilmiştir.”

İşte, Selanikli'nin Sivas Kongresi kararları arasında yeni bir meclis kurulmasına dair bir madde bulunmamasına rağmen TBMM'yi kurabilmesini sağlayan mekanizma bu Heyet-i Temsiliye..

Çünkü, Sivas Kongresi kararı gereği, "mukaddes maksadı takip ve genel teşkilatı idare etme işi" artık, Selanikli'nin başında bulunduğu Heyet-i Temsiliye'de.

Selanikli'nin kendisinden, Ankara'ya vardıktan 13 gün sonra, 9 Ocak 1920'de açıkladığı askerî plana aykırı bir talepte bulunmasından işkillenen Karabekir, oynanan oyunu çözmeye başlamıştır, fakat ba’de harabi’l-Basra.

*

Karabekir'in “İstanbul'dan, her ne şekilde olursa olsun bir Cumhuriyet kurma fikriyle gelen Mustafa Kemal Paşa” şeklindeki ifadesi, Selanikli'nin Padişah'a bağlılık iddiasının **takiyye ve yalandan** ibaret olduğunu nihayet anlamaya başladığını gösteriyor.

Ayrıca, daha İstanbul'dayken kafasında bunu kurduğunu ve Anadolu'daki hamlelerini bu hedef doğrultusunda yaptığını sonunda anlamış.

Bilmediği ise, Selanikli'nin bunu tek başına planlamamış, bu dört başı mamur operasyon düzeneğini İngilizler'le birlikte hazırlamış olduğu..

Karabekir ne **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul şefi Frew**'u tanıyor, ne de Selanikli'nin bu adamla **başbaşa gizli görüşmeler** yaptığından haberi var.

O yüzden, “*Mustafa Kemal Paşa, Rawlinson'un da benim vasıtamla ileri sürdüğü hilafetin [siyasal otoriteden] ayrılması ve Cumhuriyet'in kabulü teklifini samimi bulmuş olacak ki*” diyor.

Selanikli'yi de kendisi gibi özü sözü bir, takiyyesiz, “olduğu gibi görünen ve görüldüğü gibi olan” **açık sözlü** biri zannediyor.

Kendisinden önce Selanikli ile defalarca görüşmüş olan **Rawlinson**'un aynı teklifler çerçevesinde onunla görüş alışverişinde bulunmuş olabileceğini aklına getirmiyor.

Baş ajan Frew ile İstanbul'daki başbaşa gizli görüşmelerinden ise hiç haberi yok.

Çünkü Selanikli kime neyi ne kadar söyleyeceğini biliyor ve rolünü mükemmel oynuyor.

Gizli gündemini saklamayı, sağ gösterip sol vurmayı, insanların millî ve dinî duygularını **manipüle ve istismar** etmeyi, gerçek düşüncelerinin tam aksi yönde nutuk atmayı çok iyi biliyor.

Bir **takiyye** harikası.

Öyle ki sadece Karabekir'i değil, önce İstanbul'da Sultan Vahideddin'i, sonra da Anadolu'da bütün bir milleti ayakta uyuttu, kandırdı.

Kongrelerde Padişah'a sadakatten bahseden, Anadolu'dan Saray'a “**bendeniz**”li (“köleniz”li) telgraflar gönderen Selanikli, Padişah ile başbaşa görüşmelerinde kim bilir ona nasıl dalkavukluk yaptı, nasıl yağ yaktı ki, onu Anadolu'ya gönderme fikrinden vazgeçirmek için kendisine yalvaran Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'ye Vahideddin, Selanikli hakkında şunu söylemişti: "Âteşin bir zekâ, âteşin bir zekâ!"

*

Karabekir'in ifadelerinin ortaya koyduğu gibi, 19 Ocak 1920'de **Meclis-i Mebusan** (milletvekilleri meclisi) açılmış ve **meşrutiyet hükümeti** faaliyete geçmiştir.

Bu sırada Selanikli 23 gündür Ankara'dadır ve yeni bir meclis kurmak istemektedir.

Karabekir, Selanikli'nin derdinin vatan savunması değil, (anasına yazdığı mektupta itiraf ettiği gibi) kendisi adına “**netice**” almak olduğunu anlamıştır. (Âteşin zekâlar da açık verir, falso yapar. Dünyada "kusursuz zekâ" yoktur.)

Selanikli, kendi **diktatörlüğü** (ikbali) için cumhuriyet rejimini bir vasıta olarak kullanmak istemektedir.

Karabekir, Selanikli'yi nihayet çözmüştür.

Ancak, “**Sakın kader deme, kaderin üstünde bir kader vardır**” diyen şair gibi konuşmak gerekirse, “Selanikli'nin kararlarının da üstünde karar vericiler bulunduğunu” bilmemektedir.

Onu, Karabekir hayata gözlerini yumduktan 25 yıl sonra **İkinci Adam İsmet İnönü** açıklayacaktır:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

DEDESİNİN MEZARINA TÜKÜREN BATILILAŞMIŞ UYGAR VE ÇAĞDAŞ TORUNLAR

“O aşamada, birbirlerine bu kadar güvenen, birbirlerine bu kadar saygı dolu olan iki asker arasındaki görüş ayrılığı ne gibi çatışmalara dayanmaktaydı?”

Uğur Mumcu, Karabekir ile Selanikli Mustafa Atatürk hakkında bu soruyu yöneltiyor (Uğur Mumcu, *Kâzım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 45).

Yanlış bir soru.

Karabekir Selanikli'ye saygı duyuyor ve güveniyordu, fakat Selanikli Karabekir'e güvenmiyordu, sadece **aldatıyor ve kullanıyordu**.

Selanikli, daha İstanbul'dayken İngilizler'den söz almıştı ve esas itibariyle onlara güveniyordu.

Bu yüzden, Erzurum Kongresi sırasında bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e büyük bir özgüvenle “Zamanı gelince cumhuriyet ilan edilecek, saltanat kaldırılacaktır” diyebilmiştir.

Fakat, bir süre sonra Karabekir kendisine gerçek niyetinin ne olduğunu, saltanatı kaldırıp cumhuriyet mi ilan etmek istediğini sorduğunda ona tam aksi yönde maval okumuştur.

Uğur Mumcu bunu şöyle ifade ediyor (s. 47):

Mustafa Kemal, Karabekir'in “Muhafaza-i Mukaddesat Cemiyetleri” konusundaki şifresine verdiği yanıtlarda şu güvenceleri verir:

“Bu kanunda mana-i **cumhuriyet** ifade eden bir şey mevcut değildir.”

“Türkiye'nin başında **halife-i İslam olacak (olan) bir hükümdar, sultan** bulunacaktır.”

Ancak Selanikli, başarılı olacağından, hempalarına açıkladığı “**gizli gündem**”ini hayata geçireceğinden emin.

Arkasında hem İngilizler, hem de her yalanına inanmaya hazır saf bir millet var.

Nasıl olsa İngilizler, *cumhuriyet ilan ederek Osmanlı Devleti’ni ortadan kaldıracak Anadolu merkezli bir “vatan kurtarma” hareketinin* “başarılı” olması konusunda kesin “kararlı”lar.

Hatta, müttefiklerini buna **mecbur** edecek kadar..

Bu gerçeği **İkinci Adam İsmet İnönü**, Cumhuriyet’in **50’nci yılı münasebetiyle Milliyet** gazetesine verdiği demecinde son derece özlü ve veciz bir biçimde ifade edecektir:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İnönü’nün 50 yıl önce açıkladığı bu gerçeği mevcut cumhurbaşkanı Erdoğan’ın **100’üncü yıl** vesilesiyle aynı açıklıkla ifade etmemesi, hem Cumhuriyet’in gerçek banisi İngilizler’e, hem partner **Selanikli**’ye, hem de İsmet İnönü’ye yapılmış bir kadirbilmezlik kabul edilebilir mi, düşünmeye değer.

*

Mumcu, yukarıya aldığımız sorusunun akabinde şunları söylüyor:

“Karabekir, anılarında bu soruyu şöyle yanıtlıyor:

*“Aramızda büyük görüş farkı vardı. O İtilaf devletlerinin [İngiltere, İtalya ve Fransa] büyük kuvvetleri karşısında milli kuvvetlerimizle karşı duramayacağımızdan [dolayı,] bir dış siyasete dayanarak **kendi diktatörlüğü altında kuracağı bir Cumhuriyet**'le [o devletlerle] uyuşmak cihetine gidiyordu. [Ben ise ona,] Herhangi bir [cumhuriyetçi] inkılabın milli ve askeri birliğimizi sarsarak mukavemet (direniş) kudretimizi mahv edeceğini, [düşman tarafından] büyük kuvvetlerin gelmesi ihtimali çok zayıf olduğunu, [düşmanın] Mütareke (Mondros Ateşkesi) mucibince diye silahlarımızı ve teşkilatımızı azaltma gayreti gösterdiğini, ve esasen ona vatan müdafaası için, büyük kuvvetler gelse dahi, ikmal-i namus mecburiyetinde olduğumuzu ve milletin de bu azimli kararı kabul edeceğini daha İstanbul'dayken kendisine [onu Anadolu'ya geçmeye ikna etmek için] söylemiştim.”* (Mumcu, s. 45.)

Namussuzluk ve dinsizlik havarisine namustan söz ediyor..

Buradan anlaşılıyor ki, **1921 senesi başında** Karabekir ile Selanikli, bundan sonrası için nasıl bir yol izleneceği konusunda eteklerindeki taşları dökmeye, açık konuşmaya başlamışlar.

Selanikli şunu diyor: “Bizim İtilaf devletleri (İngilizler, Fransızlar ve İtalyanlar) ile savaşmaya gücümüz yetmez.. Onlar da, **cumhuriyet ilan edip Osmanlı'yı tarihe gömmemiz şartıyla** bizimle anlaşmaya razılar. Dolayısıyla cumhuriyet ilan edeceğiz. Uyuşacağız.”

Karabekir ise şunu diyor: “Düşmanlar da yoruldu, gelemmezler. Varsayalım ki geldiler, savaşırız. Düşman istedi diye cumhuriyet ilan etmek, namussuzluktur.”

Sorun şurada ki, Selanikli Samsun'a çıkma vizesini İngilizler'den bu namussuzluğu yapma sözünü vererek almış durumda.

İngilizler'in gizli kapaklı biçimde açmış oldukları Osmanlı Devleti'ni yıkma ve ihanet ihalesini o kazanmış durumda.

*

Bu görüş ayrılığında kazanan taraf, Selanikli oldu.

İstanbul'da **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew** ile samimiyeti koyulaştırıp gizli saklı başbaşa görüşmeler yapan Selanikli, daha Samsun'a hareket etmeden önce İngilizler'le bu konuda anlaşmıştı.

O cumhuriyet ilan edecek, cumhurbaşkanlığı emeline nail olacak, buna karşılık İngilizler de **Osmanlı Devleti'ni tarihe gömmüş** olmanın bahtiyarlığı içinde Selanikli ile Lozan'da antlaşma masasına oturacaklardı.

Kavgasız gürültüsüz biçimde..

Gerçekten de, Selanikli'nin cumhuriyet hedefine doğru emin adımlarla yürüdüğünü gören **İtalyanlar** Antalya ve civarını kendiliklerinden bırakıp gitmişlerdi.

Fransızlar da 20 Ekim 1921 tarihinde, **Lozan Antlaşması** henüz ortada yokken TBMM Hükümeti ile **Ankara Antlaşması'nı** imzalayıp “Tamam, Ankara'yla bir sorunumuz yok, TBMM Hükümeti'ni ‘**tanıyor**’, Osmanlı Devleti'ni ise yok sayıyoruz” diyerek Selanikli'yi sevince garketmişlerdi.

Karşılığında ise, **Misak-ı Millî sınırları içindeki Halep'i** vs. aldılar.

Nasıl yorumlamalı, Selanikli, Fransa'nın kendisini “**tanıması**” karşılığında **vatani satmış** diyebilir miyiz?.

Selanikli Fransızlar'a “Hattı (sınırı) müdafaa yoktur, sathı (yüzeyi, alanı) müdafaa vardır” niye dememişti?

Niye “Vatanın bir karış parçası bile kan dökülmeden terk olunamaz. Terk eden haindir, alçaktır” filan diye nutuk atmamıştı?

*

Böyle nutuk atmak yerine, Halep’i ve civarını Fransızlar’a bırakan anlaşmaya imza atmıştı.

“Ne güzel, Fransızlar beni tanıdı” diyerek bayram etmişti.

Halbuki o sırada **Osmanlı** zaten “**tanınan**” bir devletti.

Selanikli sadece vatan toprağını değil, **Osmanlı’yı da satmış** diyebilir miydik, diyemez miydik?

Bu sorular cevap bekliyor.

“**Vahdettin vatani sattı**” deyip işin içinden sıyrılmak kolay.. Vahdettin vatani satmıştı da karşılığında ne almıştı?

Adam giderken Topkapı Sarayı’ndaki **paha biçilmez mücevheratı** yanında götürseydi, “Evet, bu adam tüccar, dara düştüğünde birşeyleri satabilir” diyebilirdik.

Yaban ellerde hayatını **borçlanarak** sürdüren, ölünce de bu borçlarından dolayı **tabutuna haciz** gelen adam neyi nasıl satmış olabilir?

Bir tarafta böyle ölen adam, diğer tarafta **bir “tanınma” için Suriye’nin (Misak-ı Milli’ye dahil) kuzeyini Fransızlar’a bırakan** Selanikli..

“Mevzubahis olan vatansa tanınma teferruatıdır” niye dememiş de “**Mevzubahis olan benim tanınmamsa, vatan toprağı teferruatıdır**” modunda hareket etmiş?

Niye?

*

Yeri gelmişken şunu da belirtelim: Zekâ bakımından ileri derecede sorunlu oldukları görülen bazı angutların şöyle konuştuğuna şahit olunuyor: “**Atatürk olmasaydı babanı bilmezdin.**”

Peki, **Batı Trakya** Yunanistan’a bırakıldı, oradaki Türkler babalarını bilmiyorlar mı?

Bulgaristan’daki Türkler babalarını bilmiyorlar mı?

Diğer **Balkan ülkelerinde** kalan Türkler babalarını bilmiyorlar mı?

Aslında bu laflar karşısında **Balkan göçmenlerinin “Bize resmen piç denildi, gâvur piçi”** diyerek harekete geçmeleri, kıyamet koparmaları gerekiyor, fakat onlardan ne bir inilti, ne bir fısıltı, ne bir vızıltı, ne de bir mırıltı geliyor..

Onların şeref ve haysiyetini, analarının ninelerinin namusunu savunmak da bize düşüyor.

*

Evet, İtalyanlar’la ve Fransızlar’la olan muamele böyle..

İngilizler’e gelince..

Onlar, cumhuriyetin ilan edileceği, **hilafetin** “siyasal bir güç” olmaktan çıkıp sivil bir içi boş etikete dönüşeceği, saltanatın kaldırılıp Osmanlı Devleti’nin tabutunun üstüne toprak döküleceği, altı asırlık çınar için hazin bir cenaze töreni düzenleneceği güne kadar bekleyeceklerdi.

Ancak, bu hazin cenaze töreni, İngilizler açısından bir bayrama karşılık geliyordu.

Bir de, cumhurbaşkanı titri altında padişahlık (daha doğrusu diktatörlük) yetkilerine sahip olan Selanikli ile dalkavukları açısından bu, bir bayramdı.

Millet içinse bu, gözyaşı dökülmesi gereken kara bir gündü.

Çünkü, elden giden sadece Osmanlı saltanatı değildi, Osmanlı Devleti'ydi.

Koskoca bir tarihî mirastı..

Altı asırlık bir çınardı.

O devletin, tabiri caizse altı koca yüzyılın muhassalası olan bir “**marka değeri**” söz konusuydu.

O değeri tekrar oluşturabilmek kolay mıdır?

Böyle bir çınarı balta vurup devirmek basit iş, fakat tekrar bir benzerini meydana getirmek imkânsız.

*

Koskoca Osmanlı Devleti'nin üstüne bir çarpı çekiyorsunuz ve dünya siyaset arenasına Afrika'da kurulmuş yeni bir **muz cumhuriyeti** gibi adım atıyorsunuz.. “Marka değeriniz” aynı..

Bu, yapılacak birşey midir? Hangi “vizyon” a sığar bu?

Mesela **Beşiktaş Kulübü**'nde yönetim değişse ve bunlar “**Biz sporda devrim yapacağız, çağdaşlaşacağız, Batılılaşacağız; beşikmiş de, taşmış da, ne bu!**” diyerek kulübü fesh edip diyelim ki daha havalı olsun diye **Anıtaş**, Altıntaş ya da Elmastaş gibi bir adla yeni bir kulüp kursalar, bu işgüzâr sivri zekâlılık nasıl karşılanır?

Evet, “**meşrutiyet**” idaresi çerçevesinde (isteniyorsa) padişahın yetkileri iyiden iyiye kırılıp budanabilir, padişah dışındaki hanedan üyelerinin ayrıcalıklarına son verilebilir, ayrıca TBMM çok güçlü hale getirilerek bir cumhuriyetten beklenen

faydalar elde edilebilir, buna karşılık Osmanlı Devleti gibi bir çınarın yaşaması sağlanabilirdi.

Bu yapılmadı.

Çünkü **İngilizler**, Osmanlı Devleti'nin varlığına son vermek istiyorlardı.

İngiltere kralı saltanat sürmeye devam etmeli, fakat bilge lider, efsane öncü **Osman Gazi**'nin ahfadı tahttan indirilmeli, hatta **vatanından kovulmalıydı**.

Böylece Haçlı Batı, Bizans'ı yerle bir eden, yüzyıllarca başlarına dert olan **Osman'ın soyundan intikam** almalıydı.

Buna karar verdiler, ve “görev” için (sarı saç mavi göz gibi meziyetleri bulunan) en uygun adamı seçip Anadolu'ya gönderdiler.

Lozan'da TBMM'yi ve Ankara Hükümeti'ni temsil etmiş olan İkinci Adam İsmet İnönü'nün sözü, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütün **Atatürk ilke ve inkılapları ders kitaplarının** en başına yazılmalıdır:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

Başarı, İngiliz'in başarısı.

Müttefiklerden önce Selanikli'yi ikna ettikleri, onu başarılı olacağına inandırdıkları kesin.

*

İngilizler'le olan gizli anlaşmasının bir sonucu olarak **cumhuriyet** ilan eden Selanikli, ülkede “**İngiliz iradesi**”ni hakim kılmış olduğu halde, bunu “**millî irade**” ya da “**millet hakimiyeti/egemenliği**” etiketi altında pazarlayabilmiştir.

Cumhursuz cumhuriyet.. Milletsiz millet hakimiyeti..

Susuz nehir ya da göl gibi birşey.

Aslı astarı olmayan içi boş bir adlandırma.. Ayet-i kerimede işaret olunduğu gibi:

“O’nu (Allah’ı) bırakıp da tapmakta olduklarınız, sizin ve atalarınızın taktığı birtakım (gerçekliği bulunmayan) isimlerden başka bir şey değildir! ...” (Yusuf, 12/40)

Selanikli’nin ilan ettiği cumhuriyet de böyleydi.. İçi boş bir isimdi.

Cumhuriyet, cumhurun (halkın, milletin) değil, İngilizler’in (düşmanın) talebiydi.

Ve Selanikli cumhuriyeti (yani kendisinin cumhurbaşkanlığı etiketli diktatörlüğünü), milletin temsilcilerinin (milletvekillerinin) arzusu gereği değil, onların iradelerini yok sayarak ilan etti.

Milletvekilleri (ve onların şahsında millet) ya Selanikli’nin dayatmasına onay vereceklerdi, ya da kafaları kesilecekti.

Öyle diyordu:

“Hâkimiyet ve saltanat hiç kimse tarafından hiç kimseye, **ilim icabıdır diye; müzakere [fikir alışverişi, görüşme] ile**, münakaşa ile verilmez. **Hâkimiyet**, saltanat **kuvvetle, kudretle ve zorla alınır**. Osmanoğulları, zorla Türk milletinin hâkimiyet ve saltanatına, vazıulyed [el koyan] olmuşlardı; bu **tasallûtlarını** [hakimiyetlerini] altı asırdan beri idame eylemişlerdi. Şimdi de, Türk milleti bu mütecavizlerin [saldırganların] hadlerini ihtar ederek, hâkimiyet ve saltanatını, **isyan** ederek kendi eline, bilfiil, almış bulunuyor.

“**Bu bir emrivakidir** [oldu bittiye getirmedi]. Mevzuubahs olan; millete saltanatını, hakimiyetini bırakacak mıyız, bırakmayacak mıyız meselesi

değildir. Mesele zaten emrivaki olmuş [olup bitmiş] bir hakikati ifadeden ibarettir. Bu, behemehal, olacaktır.

“Burada içtima edenler [toplananlar], Meclis ve herkes meseleyi tabî görürse, fikrimce muvafık olur. Aksi takdirde, yine hakikat usulü dairesinde ifade olunacaktır.

“Fakat ihtimal bazı kafalar kesilecektir.”

(M. Kemal Atatürk, *Nutuk*, C. 2, İstanbul: Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, Milli Eğitim Basımevi, 1969, 9. b., s. 690-691; Atay, *Çankaya III*, s. 149.)

Evet, mesele, aslında, Meclis’te millet iradesinin **“fikri hür, vicdanı hür”** bir şekilde tecelli etmesi, **hakimiyetin kayıtsız şartsız millete bırakılması** değildi.

Mesele, **“kuvvetle, kudretle ve zorla”** (ve ayrıca **yalan dolan ve takkiye ile**) **emrivaki (oldubitti) kabilinden müzakeresiz (görüşmesiz)** ele geçirilmiş bulunan **“hakimiyet”**in, **“behemahal”** kabul ettirilmesi idi.

Milletvekilleri, yani milletin vekilleri, millet iradesi denilen ne olduğu belirsiz heyulayı ya **Selanikli’nin istediği şekilde** tecelli ettirecekler, ya da **ihhtimal ki kafalarını kaybedeceklerdi.**

Selanikli, ne zaman **“Padişah ve Halife”ye bağlılık yemini** edeceğini ve ne zaman **kafa kesme** vezninde nutuk atacağını çok iyi biliyordu.

MİLLET SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN AĞZINA BAKIYOR, SELANİKLİ DE FRANSIZ'IN, İNGİLİZ'İN

Uğur Mumcu, Karabekir'in (Selanikli Mustafa Atatürk'le görüş ayrılıklarına dair) şu sözünü naklediyor:

“«Gerek hilafet ve saltanat meselesi ve gerekse teceddüt (yenilenme) hareketlerimiz hakkında **diktatörlük**le veya mütehassıslarımızla (ihtisas sahibi uzmanlarımızla, bilirkişilerimizle) yürümek meselesi **Ankara'ya geldikten sonra** anlaşmazlıklarımızın esasını teşkil etmiştir.»”

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 49.)

Anlaşmazlıklar Ankara'da, TBMM'nin kurulması ve başına Selanikli'nin geçmesiyle başlıyor.

Çünkü öncesinde Selanikli Karabekir'e itiraz edecek konumda değil.. Ona muhtaç.. Karabekir, **köprüdeki “dayı”**..

Ankara'da köprü geçilmiş ve “dayı”nın sırtına tekme indirme zamanı gelmiştir.

Ve Karabekir, Selanikli'nin kendisi için bir **diktatörlük** inşa etmekte olduğunu görmüştür.

“Ben söylerim siz yaparsınız” modunda iş görmeye, kararlarını diktatörce dikte etmeye başlamıştır.

Karabekir ise, işlerin öyle bir kişinin kafasına bırakılamayacağını, millete güdülmesi gereken **koyun sürüsü** muamelesi yapılamayacağını, ihtisas sahibi uzmanların görüş ve tavsiyeleri doğrultusunda hareket edilmesi gerektiğini savunmaktadır.

*

Selanikli'nin bir diktatör haline geldiğini, Uğur Mumcu'nun Karabekir'den yaptığı şu iktibas da ortaya koyuyor:

“Mustafa Kemal Paşa, hakkımdaki düşüncesini apaçık şöylece ifade etti.
Ve başka mütalaada da bulunmadı:

“[**Lozan**'a gidecek] Sulh (barış) heyelimize seni baş murahhas (delege) olarak gönderemem. Çünkü kafanla hareket edersin. **İsmet Paşa**'yı göndereceğim, çünkü sözümünden çıkmaz.”

“Ben de şu cevabı verdim:

“«Hakkımdaki teveccühlerinize teşekkür ederim. Zaten **Gümrü ve Kars konferanslarında** baş murahhas olarak tayinime karşı diplomat olmadığım için affımı rica etmiştim. Israr buyurduğunuz için kabul etmek zaruretinde kaldım. Avrupa diplomatlarına karşı yine beni çıkarmanız Türkiye'nin biricik diplomatının bir ordu kumandanı olduğu manzarasını arz edeceğinden **milli menfaatlerimize uygun düşmezdi.**»” (Mumcu, s. 52.)

Böylece, diplomasi tecrübesi bulunmayan İnönü'nün Lozan'da baş delege yapılmasının **milli menfaatlerimize aykırı** olacağını kibar bir dille ifade etmiş oluyor.

Fakat Selanikli'nin o sırada **milli menfaatlere** dair hesaplar pek fazla umurunda değil.

Umursadığı şey, kendisinin **sözünden çıkılmaması**.

*

Ancak, Selanikli'nin kendisinin de “**sözünden çıkmadığı**” birileri var, ve Karabekir bunun farkında değil.

Yine, “**Sakın kader deme, kaderin üstünde bir kader vardır**” diyen şair gibi konuşalım: “Sakın Selanikli’nin sözü deme, **Selanikli’nin sözünün üstünde bir söz** vardır.”

Ve o söz, bazen İngiliz’in, bazen de Fransız’ın sözüdür..

Bazen de her ikisinin.

*

Bu defa Mumcu’nun değil, Selanikli’nin sofrada, daimi milletvekili yaparak milletin sırtına yüklediği has adamı **Falih Rıfkı Atay**’a kulak verelim:

“... Notlarımın arasında Mustafa Kemal’in şu fıkrası [ifadesi] var:

“Franklin Bouillon [Buyyon] **barış konferansında** [Lozan’da] **benim bulunmamı** istiyordu. O vakit konferansın İzmir’de toplanması lâzım geleceğini [yurtiçinde kalmam gerektiğini, işleri bir başkasına emanet etmeyeceğimi] söyledim. ‘*Çalışırım, fakat birinci sınıf devlet adamlarını İzmir’e getirmekliğim güçtür,*’ dedi. Ben gitmiyeceğime göre **konferansa kimi baş delege yapmaktığımı düşündüğünü** sordum:

“- İsmet Paşa’yı gönder! dedi.

“- Yapabilir mi?

“- Evet... En iyisini...”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 146.)

Bouillon (Henry Franklin-Bouillon), Selanikli’den 11 yaş büyük bir Fransız diplomat..

Ekim 1921’de Selanikli ile **Ankara Antlaşması**’nı yaparak Halep gibi (Misak-ı Milli’ye dahil) vatan topraklarının, kuru bir “Ankara Hükümeti’ni **tanıma**, Osmanlı’yı yok sayma” jesti karşılığında Fransızlar’ın elinde kalmasını sağlayan kişi..

Ve Fransa, İngiliz’in Birinci Dünya Savaşı’ndaki müttefiki sıfatıyla hâlâ onun yanında.

Ve de Selanikli Mustafa Atatürk, “düşman”ın karşısına, onun istediği kişiyi çıkartıyor.

Hatta, kimi göndermesi gerektiğine “**düşman**”ın **karar vermesini** istiyor.

Muhatabı da, **emir verir bir tonla** konuşuyor.

Peki ya Türkiye Büyük **Millet** Meclisi?..

Milletin/halkın temsilcileri, vekilleri?.. Millet?

Onların payına “**İhtimal bazı kafalar kesilecektir**” vecizesi düşüyor. (Sonradan “kesilecektir”in yerini fiilen “**asılacaktır**” alıyor, yanına da, **Es'ad Erbilî** ve **Bediüzzaman** gibi zatlarda olduğu gibi “İhtimal bazı **hür kafa sahipleri zehirlenecektir**” formülü ekleniyor.)

Selanikli, **Lozan’a kimin gönderileceğini** millete, milleti temsil ettiği söylenen TBMM'ye niçin sormuyordu?

Çıkardığı gazetenin adını bile **Hakimiyet-i Milliye** koyan Selanikli neden milleti umursamıyordu?

“**Millet iradesi**”nin yerini neden “**Fransız iradesi**” alıyordu?

*

İsmet İnönü, Abdi İpekçi'nin **Milliyet** gazetesi için kendisiyle yaptığı röportajda, Falih Rıfkı'nın yazdıklarını doğrulamış durumda.

İpekçi'nin sorusu şöyle:

“Millî Mücadeleden sonra Atatürk'ün Lozan barış konferansının baş temsilciliğine sizi getirmesi nasıl oldu?”

Cevap:

“Hiç beklemiyordum. Atatürk ilk defa söylediği zaman şaşırdım, hatta istemedim. ... Atatürk ısrar etti.

“Bir Hariciye Vekili [Dışışleri Bakanımız] var, devletin siyasîleri var...” dedim. ...

“Hülasa Atatürk ısrar etti ve ikna etti beni. ...

“**İşin içyüzünü** sonra öğrendim... Ben Mudanya mütarekesinde konuşurken orada bir Fransız müşahidi [gözlemci] vardı: Mösyö **Franklin Bouillon**. ... Mudanya mütarekesi müzakerelerini takip etti. ... o bizde çok insan tanımış olarak ... **Atatürk ile konuşmuş** derler. Yani beni tavsiye etmiş....”

(Abdurrahman Dilipak, **İnönü Dönemi**, 9. b., İstanbul: Beyan Yayınları, 1989, s. 226-7.)

*

Görüldüğü gibi, Selanikli **Karabekir**'e “[Lozan'a gidecek] Sulh heyelimize seni baş murahhas (delege) olarak gönderemem. Çünkü kafanla hareket edersin. İsmet Paşa'yı göndereceğim, çünkü sözümünden çıkmaz” derken onu yine kandırmış.

Adam o kadar usta ki, İnönü'ye bile "Lozan'a sen gideceksin" derken "sırrını" söylemiyor.

Algı yönetimi ve yalan söyleme sanatında gerçek bir virtüöz.

Karabekir'e, “Bu barış konferansı meselesi önemli.. **Kendi kafamla** hareket edemem.. **Fransız efendilerimiz İsmet’in adını verdiler**, senin adını değil” demiyor.

OSMANLI'YA KARŞI İNGİLİZ-SELANİKLİ KOMPLOSU

Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* (17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi) adlı kitabını okumaya devam edelim.

Şunları yazıyor (s. 54):

“TBMM'nin 30.10.1922 günlü oturumu ilginçtir.

“Meclis, **Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığında** toplanır, gündemde iki konu vardır:

“Sadrazam Tevfik Paşa'nın TBMM'ne çektiği telgraflar ve Hilafet sorunu.

“İstanbul hükümeti Sadrazamı Tevfik Paşa'nın mektubu okunur. Tevfik Paşa, Lozan Konferansı'na İstanbul hükümetinin katılmasını istemektedir. M . Kemal Paşa da Tevfik Paşa'ya verdiği yanıtı okur, tartışma açılır. Milletvekilleri İstanbul hükümetini sert dillerle eleştirirler.”

*

Evet, o günkü oturum ilginçtir.

Çünkü, iki gün sonra Osmanlı hanedanının saltanatına (daha doğrusu **Osmanlı Devleti**'nin varlığına) son verilecektir.

Selanikli liderliğindeki TBMM tarafından.

Osmanlı Devleti'nin yaşamına son verme ve toprağa gömme **şerefi** TBMM'ne ait olacaktır.

Büyük başarı.

Sadrazam Tevfik Paşa'nın teklifi ise, **Osmanlı Devleti**'nin hukukî varlığının devam etmesi anlamına gelmektedir.

*

TBMM sözde, **Lozan**'da Türkiye'nin kim tarafından hangi hükümet namına temsil edileceğini karara bağlamak üzere toplanmıştır.

Halbuki **Selanikli Mustafa Atatürk**, bu konuda gerekli talimatı (bu yazı dizisinin bir önceki bölümünde anlattığımız gibi) **Fransız diplomat Franklin-Bouillon**'dan almıştır.

TBMM kararı **formaliteden**, TBMM üyelerinin **içi boş “milli irade”cilik oyunu** ile kendilerini aldatmalarından ibarettir.

Olay, Selanikli'nin sonradan açıkça söylemek zorunda kalacağı gibi, bir **emrivakiden**, “**oldu bitti**”den ibarettir.

TBMM'deki “kendilerini milletin vekili” zanneden kuklaların, asıl efendinin **millet** değil, **İngiliz ve Fransız'ın talimatıyla hareket eden Selanikli** olduğunu anlamaları gerekmektedir.

O yüzden, Selanikli gayet açık konuşur:

“Burada içtima edenler [toplananlar], **Meclis ve herkes** meseleyi tabî görürse, fikrimce muvafık olur. Aksi takdirde, yine hakikat usulü dairesinde ifade olunacaktır.

“Fakat **ihhtimal bazı kafalar kesilecektir.**”

(M. Kemal Atatürk, **Nutuk**, C. 2, İstanbul: Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, Milli Eğitim Basımevi, 1969, 9. b., s. 690-691; Atay, **Çankaya III**, s. 149.)

*

Evet, Selanikli sarı saç mavi göz, kendisini Mayıs 1919'da “**Anadolu genel valiliği**” anlamına gelen olağanüstü yetkilerle Anadolu'ya gönderen **Osmanlı Hükümeti**'nden değil, kuru kuruya bir “TBMM hükümetinin **tanınması**” karşılığında vatan toprağı **Halep'i ve çevresini hibe ettiği Fransız'dan** talimat almaktadır.

Franklin-Bouillon, ona, “*İçimden şu zalim şüpheyi kaldır, ya sen gel ya beni oraya aldır*” diyen şair gibi konuşmuştur: “İçimizden şu zalim Osmanlı'yı kaldır, Lozan'a **ya sen gel ya İsmet'i** saldır” demiştir.

Ve TBMM bunu bilmemekte, milletvekilleri, **senaryosu düşman tarafından yazılmış bir tiyatro oyununun** iradesi gaspedilmiş figüranları olarak boş beleş sanat işçileri haline gelmiş olduklarını fark edememektedirler.

*

Mumcu sözlerini şöyle sürdürüyor (s. 54):

“Karabekir, o günkü oturumu şöyle anlatır:

“Orada **Dr. Rıza Nur** Bey de vardı. Bana mütalaamı sordu:

‘Saltanatın lağvı (kaldırılması) ile **hıafetin Âl-i Osman'da (Osmanlı hanedanında) bırakılması kararımızın** Meclis-i Ali'ye (TBMM'ye) teklif zamanıdır’ dedim.

“Mustafa Kemal Paşa da Dr. Rıza Nur Bey'e ‘**O takriri yaz**’ dedi. Dr. Nur Bey ‘pekiyi’ diyerek çıktı. İkimiz yalnız kalınca M. Kemal Paşa bana şöyle dedi :

‘Kürsüden **Padişah hükümeti hakkında şiddetli beyanatta** bulunmanı, fakat **hilafetin Âl-i Osman'da bırakılması** hakkındaki **fikrini izhar etmemeni** rica ederim.’

“Ben de ‘pekiyi Paşam’ dedim.”

*

Selanikli insanları manipüle etmeyi, yönlendirmeyi, kullanmayı çok iyi bilmektedir.

Konu daha önce **Selanikli, Karabekir, Fevzi Çakmak, İsmet İnönü** ve daha birçok kişi arasında tartışılıp konuşulmuş, Osmanlı ailesinin saltanatına son verilmesi fakat hilafetin onlarda bırakılması kararlaştırılmıştır.

O yüzden Karabekir Dr. Rıza Nur’a, ‘*Saltanatın lağvı ile **hiafetin Âl-i Osman'da bırakılması kararımızın Meclis-i Ali'ye teklif zamanıdır***’ diyor.

Ve Selanikli bunu onaylıyor. İtiraz etmiyor.

Ancak, kafasındaki plan başkadır.

Selanikli Osmanlı’ya hilafetin bile bırakılmasını istememektedir.

O yüzden, Karabekir’e “Mecllis kürsüsünde İstanbul hükümetini yerin dibine sok, fakat hilafetin Osmanlı’da bırakılması konusuna girme” demektedir.

Çünkü, farklı bir taktik (yasa önergesi) yazdıracaktır.

Klasik “gizli gündem”ciliği, yalancılığı, takiiye ve hilekârlığı tam gaz yol almaktadır.

*

Karabekir TBMM kürsüsüne çıkar ve Lozan’a İstanbul Hükümeti temsilcisinin neden gitmemesi gerektiği konusunda hakaret ve sövgü yoğunluğu çok yüksek bir konuşma yapar.

Selanikli kendisini yıpratmamakta, maşa varken ateşe elini sürmemektedir.

Garibim saf Karabekir ise, yaptığı konuşma ile aslında İngiliz’e ve Fransız’a hizmet ettiğinin, **Franklin-Bouillon**’un borusunu öttürdüğünün farkında değildir.

Yaklaşık üç sene önce, **Lord Curzon**’un yeğeni **Albay Rawlinson**’un, o sıralarda Anadolu’da (subaylıktan istifa etmiş) Sarı Çizmeli Kemal Ağa modunda dolaşan **Selanikli** için kendisine, bir barış konferansında karşılarında İstanbul hükümetini değil, Anadolu’da kurulacak (ve **saltanatı kaldırıp cumhuriyet ilan** etme “misyon”unu üstlenmiş) yeni bir hükümeti temsil konumundaki Selanikli’yi görmek istediklerini söylemiş olduğunu hatırlamamaktadır.

Daha sonra, **İzmir Suikasti girişimi** bahanesiyle idam sehpasına teğet geçme gibi tecrübeler yaşamasının ardından, geçmişin bir muhasebesini yapıp hatıralarını yazmak zorunda kalacak, ve bunu hatırlayacaktır.

Ba’de harabi’l-Basra..

Cennetâsâ Basra’nın yerinde yeller eser, ve viranelerinde baykuşlar, gözyaşlarıyla acılaşmış içli ağıtlar yakarken.

*

Evet, Karabekir TBMM kürsüsünde Selanikli’nin hatırı için İstanbul hükümetine bol bol sövüp sayar, Lozan’da Türkiye’nin menfaatlerini savunmaya haklarının olmadığını anlatır.. Hilafetin Osmanlı’da kalması konusuna ise hiç girmez.

Fakat kürsüden iner inmez Selanikli’nin yeni bir katakullisi ile yüzyüze gelir.

Mumcu’dan dinleyelim (s. 56):

“Karabekir, alkışlarla karşılanan bu konuşmadan sonra kürsüden iner inmez M. Kemal, 63 milletvekili tarafından imzalanan ‘**hilafetin kaldırılmasına**’ ilişkin yasa önerisini Karabekir’e uzatarak imzalamasını ister.”

Osmanlı Devleti'ne ve millete karşı siyasetini **yalan, takiyye ve tutulmayan vaatler** üzerine kurmuş olan Selanikli, burada da, daha önce almış oldukları kararın aksine yönde hareket etmekte, ve işi bir oldubittiye getirmeye çalışmaktadır.

Mumcu, Karabekir'in şu sözlerini aktarır (s. 56):

“Esbab-ı mucibesini (gerekçesini) ve altı maddesini gözden geçirdim.

“4. maddesinde:

“«Hanedan Âl-i Osman madum (yok olan) ve tarihe müntekildir (devredilen)» kaydını görünce M. Kemal Paşa'ya dedim ki :

“**Paşam, kararımız bu mu idi?** Hilafetin Osmanlı hanedanına ait olduğu hakkında apaçık bir takrir daha verilmek şartıyla imzalarım.”

“«Bir endişeniz mi var?» diye sordu.

“Bu cümleyi okuyan herkeste aynı endişeyi tabii bulurum” dedim.

“Ve takriri 64. imza olarak imzaladım. Benden sonra Dr. Adnan Bey'e (Adıvar) ve daha üç mebusa imzalattı.

“Bir aralık odaya İcra Vekilieri Reisi (**Başbakan) Rauf Bey (Orbay)** girdi.

“Takrir ona da imzalattırılmak istendi. Rauf Bey o cümleyi görünce “**ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?**” diye bağırdı.

“Mustafa Kemal Paşa, işin ters bir mecraya gdeceğini görünce takriri aldı ve:

“- Ben sizin endişenize hak verdim. Durun, o cümleyi silip tashih edeyim, diyerek masanın üstünde “Hanedan-ı Âl-i Osman” kaydını sildi “İstanbul'daki Padişahlık” diye yazdı.

*

Aslında Selanikli'nin, itirazcılara hak verdiği filan yok.

Yalan söylüyor.

Köşeye sıkıştığı zaman hemen geri adım atıyor, yalanlarıyla insanları aldatıyor.

Klasik taktiği..

Adam serapa takiyye.. Baştan ayağa “gizli gündem”, yalan dolan..

Aldığı soyadı bile yalan: Atatürk.. Nerden **Türkler'in atası** oluyorsa?!

Tamam, Türklüğünü, soyunu sopunu, anasını babasını tartışmıyoruz, Türk'tür diyoruz.. Fakat Türkler'in atası mıdır?

Türk oğlu olmak şerefsizlik midir ki öyle bilinmeyi yeterli görmüyor, gözü Türk milletinin atası olmada?..

Buna göre, Oğuz Han'ın da, Bilge Kağan'ın da, Kül Tigin'in de, Selçuk Bey'in de, Abdülkerim Satuk Buğra Han'ın da, Sultan Alparslan'ın da, Ertuğrul Bey'in de, Osman Gazi'nin de, Fatih Sultan Mehmed'in de, Yavuz Sultan Selim'in de atası..

Soyadını aldığı sırada 3-5 bin yaşında olsa, olabilir diyeceğiz de, yaşı 55..

Memlekette babası dedesi yaşında binlerce insan var.. Adamın soyadı bile yalan, palavra..

Fakat tek sorun palavra olması değil.. Dolaylı olarak millete “Hepinizin ninelerini gördüm, hepinizin büyükbabası benim” demiş, milletle alay etmiş gibi oluyor.

*

Her neyse.. Biz Mumcu'nun kitabına dönelim..

Selanikli'nin Samsun'a çıkmadan önce İstanbul'daki en yakın arkadaşları şu üç kişiydi: **Fethi Okyar, İsmail Canbulat ve Rauf Orbay.**

Rauf Orbay'ın verdiği tepkiden anlaşılıyor ki, Selanikli **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit**'e açıkladığı sırrını Rauf Orbay'dan bile gizlemiş.

Herkesi aldatmış..

Adam takiyye sanatında zirve.. İçi kırmızı dışı yeşil karpuz, olduğundan farklı görünme bakımından bunun yanında hiç..

Mumcu'nun Karabekir'den naklettiği sözler şöyle devam ediyor (s. 57):

“Bundan sonra 69. olmak üzere Rauf Bey'e de imzalattı. Ve sonra 81. olmak üzere kendileri imzaladı. Ve takrir Meclise arz olunmak üzere içtima (toplantı) salonuna götürüldü.

“Belki bizim münakaşalarımızın da etkisiyle ortaya şu söz yayıldı:

“Mustafa Kemal Paşa, hilafeti ve saltanatı alıyor.”

“Tanıdığım ve tanımadığım bazı mebuslar (milletvekilleri) buna mani olmaklığımı, aksi halde birçok fenalıklar çıkabileceğini söylediler.

“Ben de onlara “Saltanatın kaldırılması ve Hilafetin de Osmanlı Hanedanında kalması” fikrinde olduğumu ve bu esasta bir takrir hazırlamak üzere **bana bir gün kazandırmalarını** rica ettim.

“Bunun üzerine **birçok mebus Meclisi terk etti.** Bunun için takrir tayini esamiye (ad okunarak) reye (oylamaya) konunca, 132 kabul, 2 red, 2 de müstenkif (çekimser) olmak üzere, reye iştirak edenlerin (katılanların) [toplamının] 136 olduğu görüldü.

“Nisap (toplantı yeterlik sayısı) için 25 reye lüzum olduğundan “yarın tekrar reye vaz edeceğiz” diyen Reise (başkana) “yarın içtima (toplantı) yok” sesleri cevap verdi.

“«O halde çarşamba günü olur» cevabı verildi.”

Karabekir’in sözlerinden anlaşıldığı gibi, Selanikli’nin yasa önergesini benimsemeyen milletvekilleri toplantıya katılmamışlar, toplantı yeter sayısı 161’e ulaşamadığı için teklif yasalaşmamış.

*

Mumcu’yu dinlemeye, Karabekir'den yaptığı nakilleri okumaya devam edelim (s. 57-8):

“Mustafa Kemal Paşa bu vaziyetten canı çok sıkılmıştı.

“Beni odasına çağırdı ve bu vaziyetin manasını sordu.

“Ben de şöylece söyledim:

*“Memlekete olan bağlılığım ve size olan samimiyetim her zaman olduğu gibi şimdi de **fikrimi apaçık söylemeye** beni mecbur kılar. Meclisin ekseriyetini kayıp etmiş olması (çoğunluğun sağlanamayışı) bir tezahürdür (belirtidir). Bu takrirle **sizin hilafet ve saltanatı almak(ta) olduğunuz kanaati** belirniştir. Kök de salmaktadır, korkarım ki, bu takrir çarşamba günü içtimasında (toplantısında) galiba daha az rey bulacaktır. Çok nazik bir iş üzerindeyiz. Hilafet ve saltanatın hanedan[ının] değiştirilmesine [yönelik iddialara] karşı vakit vakit beliren [tepkisel] tezahürün fiili bir şekile inkılabından (dönüşmesinden) [sözlü tepkinin fiilî bir çatışma halini almasından] korkarım.*

“Garp (batı) halkı ve ordusu hakkında söz söyleme selahiyetim yoksa da işin vahim bir neticeye varabileceğini, temasa geldiğim mebusların halet-i ruhiyesi göstermektedir.”

“Ya fikren ve fiilen tezahürattan (tezahürlerden) endişe ederek Şarktan geldiniz” diye kızgın cevap aldım. Dedim ki:

“Evet, **sizin Hilafet ve Saltanatı almanız arzunuzu haber aldım.** Buna karşı şarkta [hiçbir şey yapmadan] emrivaki (oldubitti) beklemek ve zuhura gelecek tezahürat karşısında işin nerelere kadar varabileceğini kestiremediğimden halimize ve tarihimize (şu anımıza ve geçmişimize) karşı fikrimizi Büyük Millet Meclisi'nde beyan etmek ve daho önce sevgi ve saygı ile bağlı bulunduğum başkomutanımı ikaz etmek istedim.”

*

Buradan anlaşılıyor ki, memlekette Selanikli'nin padişah ve halife olmak istediği şayiası yayılmış.

Ve Karabekir, buna karşı.

Selanikli'yi ikaz hakkının bulunduğunu düşünüyor.. Çünkü, Selanikli mevcut konumunu ona borçlu..

İstese, Hükümet'in emrini yerine getirerek Erzurum'da onu **tutuklayıp** İstanbul'a postalayabilirdi..

Yine, İstanbul Hükümeti adına İstanbul'dan Anadolu'ya gelip Selanikli'den desteğini çekmesini isteyen **Osmanlı Devleti Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak**'a olumlu cevap verebilir, ve Fevzi Çakmak da Selanikli'ye, “Hadi bakalım mavi göz, eşyalarını topla, İstanbul'a gidiyoruz” diyebilirdi.

Karabekir Selanikli'yi tutuklamamış, tutuklatmamıştı, fakat Selanikli, İzmir Suikasti girişimini bahane ederek onu **tutuklatacak, idamla yargılayacaktı.**

Karabekir, kafasını yağlı ipten zor kurtaracaktı.

Fakat bu, Selanikli'nin elinden kurtulması anlamına gelmiyordu.

Sarı saç mavi göz, onu, öldüğü 1938'e kadar "emir kulu" hafiyelerine, ajanlarına takip ettirecek, rahat nefes aldirmayacaktı.

Adamın, kendisine yapılan iyilikleri hiç unutmamak, mutlaka teşekkür etmek gibi ancak alicenap insanlarda rastlanan bir meziyeti var.

*

Selanikli **padişah ve halife** olmayı gerçekten istiyor muydu?

Kesin birşey söylemek zor, fakat o dönemde memlekette böyle bir kanaat oluşmuş..

Çünkü millet, padişahsız ve halifesiz bir Türkiye düşünemiyor.

Cumhuriyet kimsenin aklından geçmiyor.

Fakat, Selanikli'nin aklından geçenler, milletin aklından geçenler değil.. Onun aklından, Yarbay **Rawlinson** gibi "cumhuriyetçi" İngilizlerin aklından geçenler geçiyor..

İngilizler, "Biz, kralımızdan memnunuz, saltanat kostümü bizim üzerimizde iyi duruyor, fakat Osmanlı'ya cumhuriyet ihraç edelim" diyorlar.

Tesadüfen Selanikli de, daha **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e, gelecekte ilan edilecek cumhuriyetin müjdesini veriyor..

Başka projeleri de var: Arap harflerinin atılıp yerine **Latin harflerinin** alınması, **tesettürün** (örtünmenin) kaldırılması, millete **şapka** giydirilmesi vs..

Tesadüf bu ya, bundan dört beş ay sonra Erzurum’a gelen (Lord Curzon’un yeğeni) **Yarbay Rawlinson**, Selanikli’nin “**gizli gündem**”inin aynısını **İngiltere’nin teklifi** olarak Karabekir’e (Ki, Selanikli’nin o sırada tek dayanağıdır) söylüyor.

İngiltere olarak Türkler’le barış yapma arzusu taşıdıklarını, fakat karşılarında muhatap olarak **Osmanlı Hükümeti’ni temsil** eden birisini değil, **Anadolu’da kurulacak olan yeni bir hükümeti temsil edecek olan Selanikli’yi** görmek istediklerini açıkça ifade ediyor.

Evet, açıkça.. İsim vererek.

Rawlinson, bu yeni hükümetin **başkent**inin İstanbul değil, Anadolu’daki bir şehir olması gerektiğini de sözlerine ekliyor.

Ayrıca, rejim de saltanat değil, **cumhuriyet** olacaktır.

Görüldüğü gibi, Rawlinson büyük kâhinmiş, olacakların hepsini önceden bilmiş.

Mazhar Müfit ile **Süreyya**’nın, gelecekte olacakları bilmek için uykusuz bir gece geçirmeleri, Selanikli tarafından aydınlatılmaları gerekiyor..

Rawlinson ise, Selanikli’nin aklından geçenleri uzaktan okuyor..

*

Bu **Rawlinson**’un Anadolu’da Karabekir’den önce **Selanikli** ile defalarca görüştüğünü biliyoruz.

Karabekir’e söylediklerini Selanikli’ye de söylememiş olabilir mi?

İmkânsız..

Söylememiş olması “**hayatın doğal akışı**”na aykırıdır.

Ancak, Rawlinson’un Selanikli’ye yeni birşey söylemiş olduğunu düşünmemek gerekiyor.

Çünkü, Selanikli’nin Samsun’a gelmeden önce İstanbul’da **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew (Fro)** ile yaptığı başbaşa gizli görüşmeler var.

Herhalde Selanikli onunla Hristiyanlık hakkında bilgilenmek için görüşmüş, ve “ajan rahip” de ona hristiyan ayinleri, vaftiz ve istavroz hakkında “sır olan” bilgileri “gizli saklı” anlatmış olamaz.

Ortada, Osmanlı Devleti’ne karşı kurulmuş bir **İngiliz-Selanikli komplosunun** bulunduğu açık.

Fakat ülkemizdeki **Atatürkçü Engizisyon** yüzünden bu hakikat “**İnkılap Tarihi**” ders kitaplarına giremiyor.

Türk **Galileo**’larının itibar görmesi, Osmanlı saltanatı gibi **yalanların saltanatının** da ortadan kalkması için biraz daha zaman geçmesi gerekiyor gibi görünüyor.

*

Milli Eğitim Bakanlığı, hakikate ve tarih bilimine saygı adına, hiç değilse, Atatürkçü engizisyonun dış geçiremeyeceği bir dokunulmaz akredite Galileo’nun, **İkinci Adam İsmet İnönü**’nün, Selanikli’nin sağ kolu ve başbakanı, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı ve CHP’nin ikinci genel başkanı olan siyasetçinin, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı askerin "tarihî" sözünü, **İnkılap Tarihi** ders kitaplarına almalıdır:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK, DECCAL MİYDİ?

Uğur Mumcu’nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* (17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi) adlı kitabını okuyorduk.

Kaldığımız yerden devam edelim.

TBMM’de hemen herkes, saltanat kaldırılrsa bile **hilafetin devamından** ve Osmanlı hanedanının uhdesinde bulunmasından yanadır.

Ancak, bu ortak kararı başlangıçta kabul eden **Selanikli Mustafa Atatürk**, sıra kararın yasa önergesi olarak Meclis’e sunulmasına gelince **çark eder**, işi bir oldubittiye getirerek Osmanlı ailesinin elinden halifeliğin de alınmasını sağlamaya çalışır.

Fakat milletvekilleri bu katakulliyi protesto ederek oylamaya katılmazlar, ve toplantı yeter sayısı oluşmadığı için karar yasalaştırılamaz.

Selanikli buna çok sinirlenir.

*

Milletvekilleri, Selanikli’nin bu hamlesini, **kendisinin halifeliği için** yapılmış bir manevra olarak yorumlar.

Onlara göre, Selanikli “vatan, millet, Sakarya” edebiyatı yaparak, “Kendim için birşey istiyorsam namerdim, **zaferden sonra sıradan bir vatandaş olarak kenara çekileceğim**” diyerek **duygu sömürüsü** yapmaktadır.

Gelecekteki mevhum, muhayyel ve mutasavver (aslı astarı olmayan) fedakârlılığını pazarlayarak halihazırda bütün yetkileri, imkânları ve makamları cebine doldurmaktadır.

Millete “hayal” satmakta, karşılığında mücessem ve müşahhas “gerçek” kazanç sağlamaktadır.

Nitekim Uğur Mumcu, **Karabekir**’den şu alıntıyı yapar (s. 59):

“Bu zatlar ileri giderek M. Kemal Paşa’nın 20 Temmuz 1922 celsesinde (oturumunda) başkomutanlık kendisine tevcih olunurken, **zaferle beraber diktatör olarak istediğini yapacağından endişe edenleri** tatmin için verdiği vaadi kendisine hatırlatmayı istiyorlar ve nutkunun şu parçasını okuyorlardı:

“Makam-ı riyasetinizde bulunmakla mübahî olan (başkanlık makamınızda olmakla övünen) acizleri (aciz şahsım) o gün (zafer günü) iki kere mesut olacağım.

*“İkinci saadetimi temin edecek husus, benim bundan üç sene evvel **dava-yı mukaddesimize (kutsal davamıza) başladığımız gün bulunduğum mevkie (TBMM başkanı olmadığım, sıradan vatandaş olduğum hale) rücu edebilmekliğim (dönebilmem) olacaktır... Hakikaten sine-i millette (milletin bağrında) serbest bir ferd-i millet (sıradan vatandaş) olmak kadar dünyada bahtiyarlık yoktur. Vakıf-ı hakayık (gerçekleri bilici) olarak kalb ve vicdanında manevi ve mukaddes hazlardan başka zevk tanımayan insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun maddi makamâtın (makamların) bir kıymeti yoktur.**”*

Milletvekillerinin Selanikli'nin bu sözlerini hatırlamaları ve hatırlatmak istemeleri normal, çünkü sadece üç ay 10 gün önce söylenmiş.

Yüz (rakamla 100) gün önce.

Evet, Selanikli, dediğine göre, zaferden sonra iki kere mutlu olacakmış..

Birincisi, **zafere erişmiş** olmaktan dolayı..

İkincisi, **sine-i millete dönüp sıradan bir vatandaş olma** mutluluğu yaşayacak..

Yani aklında saltanat, diktatörlük, **cumhurbaşkanlığı**, devlet başkanlığı filan yok..
Zaferi kazanıp köşesine çekilecek..

Öyle mi peki?

Hayır!

Yine yalan söylüyor, milleti aldatıyor..

*

Sanki **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e “İleride **cumhuriyet** ilan edecek, yetkileri elime alıp Arap harflerinin de, **tesettür**ün de canına okuyacağım, Batı'dan Latin harflerini ve **şapkayı** getireceğim” dememiş.

*

Bazı insanlar vardır, iddialarında ve davalarında yalancı çıkarlar, fakat başlangıçta aslında “**yalancı ve döne**k” kişiler olduklarının kendileri bile farkında değildirler..

Mesela henüz gençtir, fakirdir, itibarsızdır, makam-mevki yüzü görmemiştir, zenginleri ve makam-mevki sahiplerini eleştirir, “Ben zengin olsam şöyle hayır yaparım, yetkili olsam böyle ederim” filan der, **Ebû Zerr'lik edebiyatı** yapar, Hz. Muaviye gibi isimleri yerin dibine batırır, fakat gün gelip eline ucundan kıyısından bir makam mevki, para pul geçince, daha çok kazanmak için her tür yolsuzluğu yapmaya hazır, yükselmek için yalakalıkta devrim yapmaya müheyya bir insanımsı olduğu görülür.

“**Adam değişti**” denilir fakat aslında değişmemiştir, içindeki canavar hükmünü yürütecek uygun ortam bulmuş ve açığa çıkmıştır..

Selanikli Mustafa Atatürk, böyleleri gibi “**kendini tanımayan, tanıma imkânı henüz bulamamış**” yalancı ve döneeklerden değil..

O, profesyonel..

Erzurum Kongresi’nde gece dinsizliğin destanını yazarken gündüz, Mazhar Müfit’in tabiriyle “**müftü efendi gibi**” vaaz verip dua eden bir **profesyonel yalancı..)**

Adam öyle böyle değil, büyük sahte-kâr (Kâr, Türkçe’ye Farsça’dan geçmiş bir kelimedir, “iş, fiil, yapma, etme” ve “yapan, eden, fail” anlamlarına gelir)..

Onun için "**deccal**" nitelemesini yapanların bulunduğu da biliniyor..

Deccal, sözlük anlamı itibariyle “**çok yalancı**” demektir. Selanikli'nin "deccal" olduğunu söylemezsek, onu "büyük" yalancı değil de "küçük, basit" yalancı kabul ederek küçümsemiş, onun için "Yalancılığı bile becerememiş, yüzüne gözüne bulaştırmış, algı yönetimi konusunda başarısız" demiş olur muyuz?

Burada şunu da belirtelim:

Küçük harfle yazılan deccal ile, ilk harfi büyük yazılan “**Deccal**” farklı..

Büyük harfle yazılan Deccal, Hz. Nuh aleyhisselam’dan itibaren bütün peygamberlerin, ümmetlerini fitnesiyle korkuttukları büyük bir bela..

Kıyametin **büyük alamet**lerinden..

Mekke ve Medine hariç olmak üzere Dünya’nın her tarafına bir süre hükmedecek.. Bizim Selanikli ise yalanlarını sadece Anadolu ve Trakya’da hakim kılabildi.

O, küçük adam.

*

Sahteliğe bakın, milletvekillerinin, milletin karşısına geçmiş maneviyattan söz ediyor.. **“Kalb ve vicdanında manevi ve mukaddes hazlardan başka zevk tanımayan insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun maddi makamata bir kıymeti yoktur”**muş.

Bunu diyen adam, ilerde **“gökten indiği sanılan”** diyerek, Allahu Teala’nın mukaddes kitaplarını inkâr ettiğini milletin önünde ilan edecek olan maneviyat tanımaz şahıs..

Maddeye, maddiyata, maddi makamata önem vermiyormuş..

“Zaferden sonra” bütün bu sözlerini yalayıp yutacak, Karabekir’e, **“Dini ve namusu olanlar kazanamazlar, fakir kalmaya mahkumdurlar!. Böyle kimselerle ülkeyi zenginleştirmek mümkün değildir. Bunun için önce insanların din ve namus anlayışını değiştirmeliyiz”** diyecektir.

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem **fakir** yaşamış ya, bunun fakir kalmaya niyeti yok..

Fakirliğin sebebi olarak da dindarlığı ve namuskârlığı biliyor.. O yüzden kendisine bir hedef belirlemiş: **Milleti namussuz ve dinsiz yapmak!**

Bu hedef doğrultusunda **“baş namussuz ve dinsiz”** olmak için elinden geleni yaptığını kabul etmezsek onu tembellik ve gayretsizlikle suçlamış olur muyuz?.

Peki, memleketi zenginleştirme hedefine ulaşabildi mi?

Hayır!..

Milletin önemli bir kısmının dinsiz ve namussuz hale gelmesini sağlayacak bir ortamı hazırlamış olduğunu kabul etmek gerekiyor, fakat zenginleşme konusunda aynı başarı düzeyini yakalayamadı; zenginleşenler, çevresindeki küçük bir tufeyli yalaka taifesiyle sınırlı kaldı.

*

Doğal olarak, kendisi zenginleşti.

Bunda, **Hilafet'in kurtuluşu** için Hindistan-Pakistan ve Afganistan müslümanlarının gönderdiği altınların büyük katkısı var.

Okuyalım:

"30 Ocak 1920 tarihli bilgiye göre, **Hindistan Hilafet Komitesi** Mustafa Kemal Paşa adına **6.000 İngiliz lirası (36.300 Türk lirası)** göndermiş, bu para Ankara'ya iletilmişti. 16 Kasım 1921 tarihli bilgiye göre de, Londra aracılığıyla Mustafa Kemal Paşa adına **20.000 İngiliz lirası (131.500 Türk lirası)** gönderilmiş, gönderimlerin devam edeceği bildirilmişti. **Osmanlı Bankası** bu parayı da Ankara'ya iletmış, diğer gönderilecek paraların İstanbul'da mı saklanması, yoksa Ankara'ya mı gönderilmesi konusunda açıklama istemiştir.

"Bu çalışmada, **Hindistan Hilafet Komitesinin** para yardımının sürdüğü, 26 Aralık 1921 ile 12 Ağustos 1922 tarihleri arasında **toplam 106.400 İngiliz lirası (675.494 Türk lirası)** yardım yapıldığı belirtilmiş, ancak bu paraların kime gönderildiğine ilişkin bir bilgi verilmemiştir. Çalışmadaki verilere göre, **Hindistan Hilafet Komitesinin** gönderdiği para yardımının **toplamı 843.294 Türk lirasıdır.**"

(Gültekin Kamil Birlik, "Mustafa Kemal Atatürk'ün Mal Varlığı", **Belleten**, C. 78, S. 282, Ağustos 2013, s. 758.)

Burada sözü edilen lirayı bugünkü lira ile karıştırmamak gerekiyor.

O dönemde 1 lira, 6,625 gr. saf altına karşılık geliyor.. "... orta dereceli bir memur İstanbul'da 235 kuruş 10 para [2 lira 35 kuruş ve çeyrek kuruş] aylıkla geçinebilirdi." (Bkz. Feridun Ergin, "Birinci Dünya Savaşı'nda ve Atatürk

Döneminde Fiyatlar ve Gelirler”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C. 3, S. 7, Yıl: 1986, s. 59-60.)

Söz konusu meblağ, bugünkü para ile 11 milyar (milyon değil) lira gibi bir değere karşılık geliyor.

Selanikli, **Hilafet** için gönderilen bu parayı **laiklik (siyasal dinsizlik)** namına sahiplendi. Sermaye yaptı.

Söz konusu paranın 250 bin lirasıyla İş Bankası’nı kurdu. 120 bin lirası ise, şahsına ait çiftlikler için harcandı:

“Mustafa Kemal Paşa **Hindistan’dan gönderilen yardım parasının geri kalan kısmını** ziraat alanında kullanmayı uygun görmüş, bu amaçla **Ankara’da Orman Çiftliği, Silifke yakınlarında Tekir ve Şövalye Çiftlikleri, Tarsus’ta Piloğlu Çiftliği, Dört Yol’da Karabasamak Çiftliği ile portakal bahçesi, Yalova’da Baltacı ve Millet Çiftlikleri**, parça parça olarak sahiplerinden ve metruk (terk edilmiş) mallar idaresinden satın alınmıştır. Hasan Rıza Bey, **arazinin çok ucuz, paranın ise çok kıymetli olduğu kuruluş döneminde**, bütün arazinin satın alınması için ödenen paranın 100.000- 120.000 lirayı geçmediği bilgisini vermiştir.”
(Birlik, *a.g.m.*)

Böylece Selanikli, zenginleştikçe zenginleşti..

Rasulullah s.a.s.'in halifesi olduğunu düşünen, vatandan ayrılırken **Topkapı, Dolmabahçe ve Yıldız saraylarındaki değerli eşya ve mücevheratı** yanında götürmeyi "**namus ve din**" açısından mahzurlu gördüğü için gurbet ellerde borçlanarak yaşamak zorunda kalan, öldüğünde borçlarından dolayı tabutuna haciz konulan **son padişah Vahideddin** gibi değildi.

Zenginleşme konusunda bir **deha** idi.

Öldüğünde bankadaki serveti devasa boyutlardaydı:

“Atatürk’ün vefatından sonra Ankara Üçüncü Sulh Mahkemesi Türkiye İş Bankasından, Atatürk’ün bankadaki “*Nukut [nakit paralar] ve hisse senetleri*”ni bildirmesini istemiştir. Türkiye İş Bankasının verdiği cevap, Genel Müdür Muammer Eriş tarafından 9 Aralık 1938’de idare meclisi üyelerinin bilgisine sunulmuştur. Bu bilgiye göre, Atatürk’ün nakit hesaplarının bakiyesi; 2 numaralı hesapta **1.446.872.03 lira**, 4 numaralı hesapta **53.453.18 lira**, 649 numaralı emeklilik hesabında ise **19.556.80** liradır. İş Bankasındaki hisse senetleri; nama muharrer (yazılı) **62.900 hisse (her biri 10.000 lira itibari değerindedir.)**, hamiline ait **56.225 hisse (her biri 10.000 lira itibari değerindedir.)** ve müessis (kurucu) **569 adet hisse** senedidir. Zonguldak Maden Kömür İşleri T.A.Ş. hisse senetleri ise; nama muharrer **12.750 hisse (her biri 10.000 lira itibari değerindedir.)**, hamiline ait **12.250 hisse (her biri 10.000 lira itibari değerindedir.)** ve müessis **125 adet hisse** senedidir. Hasan Rıza Soyak da 10 Kasım 1938 tarihi itibariyle Atatürk’ün nakit ve hisse senetlerini aynı şekilde ifade etmiştir.” (Birlik, *a.g.m.*)

Ayrıca birtakım gayrimenkuller de var:

“Hilmi Uran’ın verdiği bilgiye göre, vasiyetle Cumhuriyet Halk Partisine kalan Çankaya’daki **gayrimenkuller, küçük köşk, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterinin oturması için tahsis edilen köşk ve 400 dönüme yakın köşk etrafındaki arsadan oluşmaktadır.** ...

"Afet İnan’ın belirttiği gibi Atatürk’e, Bursa Belediyesi tarafından 20 Ocak 1923’de **Bursa’da**, Samsun Belediyesi tarafından 20 Eylül 1924’de Samsun’da, Erzurum İl Özel İdaresi tarafından 1926’da Erzurum’da, Diyarbakır Belediyesi tarafından 5 Nisan 1926’da **Diyarbakır’da**, İzmir Belediyesi tarafından 1927’de **İzmir’de**, Konya Belediyesi tarafından

1927’de **Konya’da**, Trabzon İl Özel İdaresi tarafından 1931’de **Trabzon’da, Antalya’da** ve İstanbul Belediyesi tarafından **Florya’da ev veya köşkler** hediye edilmişti." (Birlik, *a.g.m.*)

Hindistan müslümanları, hilafet, Selanikli, zenginlik ve para..

Bir de Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiğinde ondan geriye kalanlara bakalım: Mescid-i Nebevî'nin ikamet ettiği basit müştemilatı, bir elbise, iki kilim, bir sedir, bir çarşaf, bir su kabı, tencere, tarak, makas, misvak, gümüş mühür.

*

Karabekir’in (Uğur Mumcu’dan yaptığımız son alıntıda geçen) sözlerinin anlaşılması için bazı ek açıklamalar yapmak gerekiyor.

TBMM’nin 20 Temmuz 1922 celsesinde (oturumunda) Selanikli’ye tekrar başkomutanlık verilirken milletvekilleri, “**zaferle beraber diktatör olarak istediğini yapacağından**” niçin endişe etmiş olabilirler?

Selanikli’nin “üç ay süreyle olağanüstü yetkili” başkomutan yapıldığı tarih, bir yıl öncesi, 5 Ağustos 1921.

Sonra süre üç defa uzatıldı.

20 Temmuz 1922’de ise, dördüncü kez uzatılması gündeme geldi.

Fakat bu defa Selanikli, üç ay için değil, **süresiz olarak** başkomutan olmak istiyordu.

Öyle de oldu.

Selanikli, süre uzatımı için ikide bir TBMM’ye hesap vermek istemiyordu.

Artık “**ebedî şef**” olduğunu ilan etmenin vakti gelmişti.

Fakat, klasik “gizli gündem”ciliği, takiyyesi ve yalancılığı ile bunu “İstemez, yan cebime koyun” formülü ile gerçekleştirdi.

TBMM’de yaptığı konuşmanın bir bölümü şöyleydi:

“Meclis-i Âlinizin (TBMM’nin) ilk içtima (toplanma) günlerinde kabul ettiği bir esas vardır ki, o esas, ananat-ı millîye (ulusal geleneklerimizi) ve **mukaddesat-ı diniyemizi (dinî kutsallarımızı)** tamamen mahfuz bulundurur (koruyup saklı tutar). Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da o esasa tevfiğ-i harekât ederek (uygun davranarak) netice-i mesudeye (mutlu sonuca) emniyetle vâsıl olacağımıza şüphe yoktur. O gün kıymetli İzmir’imiz, güzel Bursa’mız, **makarr-ı Hilâfet ve Saltanat olan İstanbul’umuz**, Trakya’mız anavatana iltihak etmiş olacaktır. O mesut günün hulûlünde bütün milletle beraber Heyet-i Celileniz ve ben de Heyet-i Âliyeniz içinde bir fert ve bir âza olarak bittabi en büyük saadetleri idrakle müşerref olacağız.

“Efendiler; Makam-ı Riyasetinizde (başkanlık makamınızda) bulunmakla mübahî (övinçlü) olan âcizleri (aciz şahsım) o gün iki kere mesut (mutlu) olacağım. İkinci saadetimi temin edecek olan husus, benim bundan üç sene evvel dâva-yı mukaddesimize başladığımız gün bulunduğum mevkie (TBMM başkanı olmadığım, sıradan vatandaş olduğum hale) rücu edebilmekliğim (dönmem) imkânı olacaktır. Hakikaten sine-i millette (milletin bağrında) serbest bir ferd-i millet (sıradan vatandaş) olmak kadar dünyada bahtiyarlık yoktur. Vâkıf-ı hakayik olan (gerçekleri bilen), **kalp ve vicdanında mânevi ve mukaddes hazlardan başka zevk taşımayan** insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun, maddî makamatin (makam mevkilerin) hiçbir kıymeti yoktur.”

(Bkz. Gülseren Akalın, “Başkumandanlık Kanunu’nun Dördüncü Defa Uzatılması Sırasında Mustafa Kemal Paşa’nın TBMM’nde Konuşması ve

Elyazısıyla Hazırlık Notu”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt: 22, Sayı: 64-65-66, Yıl: 2006, s. 211-2.)

*

Görüldüğü gibi, “makarr-ı hilafet ve saltanat”tan söz ediyor.

Dolaylı olarak (hatta doğrudan) “Hilafet ve saltanat makamına bağlıyım” mesajını veriyor.

Yine, herhangi bir makam ve mevkide gözünün olmadığı mesajını da vermeyi ihmal etmiyor.

Adamı, sine-i millete dönüp sıradan bir vatandaş olmak, zafer kadar, vatanın kurtuluşu kadar mutlu edecekmiş.

Vâkıf-ı hakayik olan (gerçekleri bilen), **kalp ve vicdanında mânevi ve mukaddes hazlardan başka zevk taşımayan** insanlar için maddî makamatin hiç önemi olabilir mi?!

Selanikli’nin kalp ve vicdanında manevi ve mukaddes hazlardan başka ne zevk olabilir ki?!

Adam, tıpkı bir müftü gibi, **mukaddesat-ı diniyemize (dinî kutsallarımıza)** uygun hareket etmekten (tevfik-i harekât) söz ediyor, daha ne olsun!

Böyle sine-i millete dönme mesut hayaliyle yanıp kavrulan bir "vakıf-ı hakayik"lik abidesi hiç saltanat ve hilafet makamının ocağına incir dikip, cumhurbaşkanı sıfatıyla devletin başına geçebilir, memleketi muz cumhuriyeti değilse bile **balo cumhuriyeti** haline getirebilir mi?!

Kalp ve vicdanında **mânevi ve mukaddes hazlardan** başka **zevk** taşımayan böyle dervişmeşrep, sufimeşrep bir fazilet timsali mesela “**tesettür**”ü kaldırmayı düşünebilir mi?!

Selanikli, müftü efendilerden bile daha sofu, manevi ve mukaddes hazlarla onlardan daha fazla meşbu bir fazilet deryasıdır.

Demek ki, Selanikli'nin zaferden sonra **diktatör** olacağını düşünenler, **gaflet, dalalet ve hıyanet** içindedirler.

*

Görüldüğü gibi, Selanikli çok kolay yalan söyleyen bir **takiyye** abidesi..

Serapa takiyye, hile, yalan dolan..

FETÖ'nün, yani Fethullahçı Takiyye Örgütü'nün takiyyesi, bununkinin yanında solda sıfır..

Takiyye turpunun büyüğü Selanikli'nin heybesindeydi..

Olaya başka bir açıdan bakarsak, FETÖ'cülerin, en azından "yöntem, strateji veya taktik" düzeyinde, "**Selanikli Mustafa Atatürk'ün izinde**" yol almış oldukları söylenebilir.. Selanikli millete iyi örnek mi oldu, kötü örnek mi, buna herkes kendisi karar versin.

“Hür fikrimiz, hür vicdanımız ve hür irfanımız”, bu (kendi tabiriyle “aciz”) şahsın deccal (çok yalancı) sıfatını alınının akıyla hak edip etmediği sorusunu sormadan edemiyor.

Aciz olduğu doğru..

Kendisini aciz olarak nitelerken, “kalp ve vicdanında **mânevi ve mukaddes hazlardan** başka **zevk** taşımama” noktasından gerçeği söylediğini, bu noktada gerçekten acizyet içinde olduğunu gönül rahatlığıyla kabul edebiliriz.

SELANIKLİ'NİN MEHTER YÜRÜYÜŞÜ: İKİ ADIM İLERİ, BİR ADIM GERİ, FAKAT SONUÇTA DAİMA İLERİ

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün, daha önce müştereken alınmış kararın aksine, saltanatla birlikte hilafeti de Osmanlı hanedanının elinden almaya yönelik bir yasa tasarısı hazırlatmış olduğunu, fakat buna, zamanın başbakanı Rauf Orbay'ın bile “**Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?**” diye bağırarak itiraz ettiğini görmüştük.

Böylece Rauf Orbay, İzmir Suikasti girişimi bahanesiyle idamla yargılanmayı garantilemiş oluyordu.

Hamidiye kahramanı Rauf Orbay, Selanikli değildi. Babası, Bahriye Birinci Feriki [Oramiral] ve Ayan Meclisi üyesi Mehmet Muzaffer Paşa'ydı.

Orbay, Ekim 1918'de Osmanlı hükümetinde Bahriye Nazırı [Denizcilik Bakanı] olarak vazife aldı. Temmuz 1922 - Ağustos 1923 tarihleri arasında ise **TBMM hükümetinin başbakanı** olarak görev yaptı. Yargılama sırasında tedavi için yurtdışındaydı, gıyabında **10 yıl kalebentliğe [sürgün ve hapis cezasına] mahkum** edildi.

Ayrıca **medenî haklardan mahrum** edilmesine karar verildi.

Fakat bunlar, Selanikli'nin yüreğini soğutmaya yetmiyordu, ayrıca **mallarına el konulup** sersefil edilmeli, ölümden beter bir yoksulluğun ızdırabını yaşamalıydı.

Sadece sürgün ve hapis, ve medenî haklardan mahrumiyet yetmezdi. O nedenle mahkeme, **mallarının haczine** hüküm verdi.

Orbay, yurda dönmedi, gurbet ellerde süründü. Yıllar sonra, Selanikli bu cihandan yıkılıp gidince, 12 Aralık 1940 tarihinde, söz konusu mahkûmiyeti ile ilgili olarak Millî Müdafaa Vekaleti [Milli Savunma Bakanlığı] aleyhine **dava** açtı.

Askeri Temyiz Mahkemesi 23 Temmuz 1941 tarihli ve 1342 esas sayılı kararı ile **söz konusu mahkûmiyetin haksızlığını tescil** etti.

Ba'de harabi'l-Basra.. Basra harap olduktan sonra..

*

Selanikli, hilafet konusunda geri adım attı.

Asıl önemli olan **Osmanlı Devleti'nin varlığına son vermektir**, ve o, çantada keklikti.

Dolayısıyla, hilafet meselesinde taviz verebilirdi.

Verdi.

Söz konusu altı maddelik kanun teklifinin altıncı maddesinde değişiklik yaptı.

Teklifin oylamaya sunulduğu 1 Kasım 1922 günü yine **takiyye** sancağını göndere çekti, **yalan dolan** bayrağını Ankara ufuklarında dalgalandırdı.

*

Uğur Mumcu, kanun teklifinin yasalaştığı günle ilgili olarak Karabekir'in şu sözlerini aktarıyor (*Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 63):

“İlk sözü Gazi [Selanikli] aldı.

“Peygamberimizi ve hilafeti medh ve sena etti. Çok uzun süren sözlerinin sonlarında:

*“Bundan sonra **makam-ı hilafetin** dahi Türkiye devleti için ve bütün İslam alemi için ne kadar **feyizkâr** olacağını da istikbal bütün vuzuhla gösterecektir.. Türk ve İslam âlemi devleti bu iki saadetin tecelli ve tezahürüne menba ve menşe olmakla da dünyanın en **bahtiyar devleti** olacaktır” dedi.”*

Yalandan kim ölmüş, at martini Debreli Hasan, dağlar inlesin!

*

Selanikli Karabekir’e, bu süreçte oynadığı rol dolayısıyla öfkeli, gıyabında onun için **“Karabekir’le çok çetin uğraşacağım”** der (Mumcu, s. 61).

Gıyabında böyle konuşur, fakat yüzyüze geldiklerinde fazla renk vermez.. “Çok çetin uğraşma” günlerini geleceğe bırakır.

O çetin uğraşma, **İzmir Suikasti** girişimi bahane yapılarak başlatılacak, Selanikli’nin ölümüne kadar devam edecektir.

O sırada bir geçiş dönemi yaşanmaktadır ve Selanikli, Karabekir’i **“yakın markaj”**a alır.

Mumcu, Karabekir’in şu sözlerini naklediyor (s. 64):

“İsmet Paşa'nın gaybubeti (yokluğu) müddetince **yanından ayrılmamaklıgımı** istemeleri ve beni her **seyahatlerinde beraberinde** gezdirmeleri de sulhten (barıştan) sonrası için de birlik ve beraberliğimiz için ümit verici bir beşaret (müjde) telakki ederek emniyetlerini daha ziyade kazanacak vechile samimi müşaviri (danışmanı) olmuştum.”

Evet, Karabekir, Selanikli’nin güvenini kazanma ümidiyle ona karşı samimi davranıyor, düşünce ve kanaatlerini olanca açıklığıyla dile getiriyor.

Peki, Selanikli aynı şekilde samimi mi?

Takiyyeci ve “**gizli gündemci**” (iki yüzlü, hatta üç beş yüzlü) karakteri dikkate alındığında bunu söylemek zor.

Hatta imkânsız.

O, karşısındakini konuşturuyor, kendisi konuşmuyor.

Nitekim Mumcu, Karabekir’in şu sözlerini naklediyor (s. 65):

“Gazi'nin ne yapmak istediğini herkes merakla bekliyordu. Bunu ben de çok merak ediyordum. Siyasi bir fırka (parti) teşkil etmek fikrinde olduğunu öğrendim.”

Selanikli, sonradan yanına bile yaklaştırmayacağı, bir karış suda boğmak isteyeceği Karabekir’i o günlerde niçin yanında dolaştırıyor olabilirdi?

Nedeni belli:

Kontrol altında tutmak, gündemini bağımsız biçimde belirlemesine fırsat vermemek, meşgul edip yönlendirmek, kendi haline bırakmamak, muhalifleriyle biraraya gelmesine mani olmak, kullanmak için.

Ayrıca, iki ordu komutanının, Doğu Cephesi Komutanı Karabekir ile Batı Cephesi Komutanı İsmet’in **kendisinin hazır olmadığı bir ortamda biraraya gelmelerini engelliyor.**

Çünkü ikisi arasında çok eski bir dostluk ve samimiyet var..

Ve Karabekir, görüşleriyle İsmet’i etkileyebiliyor.

(Nitekim İnönü, Karabekir’in İzmir Suikasti girişimi bahanesiyle yargılanmasına tepki göstermiş, bunun üzerine, "olağanüstü yetkili", astığı astık kestiği kestik İstiklal Mahkemesi tarafından **tehdit** edilmiştir. Selanikli öldükten sonra İnönü, Karabekir’i TBMM başkanı yapacaktır.)

*

Uğur Mumcu, Karabekir'in şu sözlerini de naklediyor (s. 67):

“9 Ocak'ta telefonla, yakında **seyahate birlikte** çıkacağımızı, verecekleri **nutuklar hakkında esaslar** hazırlamaklığımı bildirdiler. 10 Ocak'ta ... Akşam üzeri Gazi de Meclis'e geldi. Seyahat için **hazırladığım notlarımı** verdim. ...”

Görüldüğü gibi, Selanikli herkesi kullanabildiği kadar kullanıyor, oyalayabildiği kadar oyalıyor.

Böyle yanına çekip kontrol altına almak ve kullanmak istediği isimlerden biri, **Bediüzzaman Said-i Nursî** rh. a..

Ancak, kendisinin takiiye ve yalancılıktaki dehasına karşılık doğrulukta dahi olan Bediüzzaman'ı kullanması mümkün olmuyor.

Bediüzzaman, Ankara'dakilere laf anlatmanın bir yolunun bulunmadığını görünce Van'a gidip inzivaya çekiliyor.

Fakat onu (Karabekir'e açıkladığı *milleti* “*namussuzlaştırarak ve dinsizleştirerek*” *zenginleştirme* “*misyon*”u için) bir “**tehdit**” olarak gören Selanikli, peşini bırakmıyor.

Bediüzzaman'ın kalan ömrü **sürgün, yargılanmalar, hapislik ve zehirlenmelerle** geçiyor.

*

Bu “muhalifleri meşgul edip oyalama” taktiği, **istihbarat teşkilatlarının [gizli servislerin]** ve **kurt politikacıların** çok başvurdukları bir hiledir..

Sizin önünüze maskeli/örtülü biçimde, kendilerini belli etmeden, taşeronlar vasıtasıyla, meşrebinize, kabiliyetinize, eğilimlerinize ve zevkinize uygun, fakat konusunu kendi belirledikleri, maddî kazanç veya manevî tatmin sağlayan **projeler** getirirler ve böylece sizi kontrolleri altına alırlar.

Türkiye için konuşmak gerekirse, günümüzde mevcut **parti, cemaat ve tarikatlar** da bu kontrol ve yönlendirme ameliyesinin bir parçası olarak kullanılmaktadır.

Cemaat ve tarikatları tamamen sayılabilecek şekilde kontrol altına alma, laik [siyasal dinsiz] devletin 80 senesini aldı, fakat başardılar.

Bu sözde “sivil” özde “devlet güdümlü” yapılar **liderlik** düzeyinde kontrol altında tutuluyor ve o yapılara katılanlar, otomatik olarak kontrol altına alınıp sınırlandırılmış oluyor.

Bu yapıların içinde uzun süre kalanlar, birşeylerin ters gittiğini farketse bile, **ayrılmaya, sosyal, ailevî ya da maddî etkenler yüzünden cesaret edememektedirler.**

Aynı durum, belirli yayın organlarında yazan çizen, eserlerini yayınlatan, kitaplarını bastıran **yazar çizerler** için de söz konusudur. Dışlanmamak için **otosansür** uygulamak durumundadırlar.

Peki, kontrol altına girmezseniz, girmeyi kabul etmezseniz ne olur?..

Yalnız kalırsınız.. Sizinle, “uğraşmıyor” gibi görünerek uğraşabilirler.

“Hayatın olağan akışı” içinde, **zehirleme ya da trafik kazası** gibi yöntemlerle “doğal” kabul edilen bir ölümle isminizin üstüne çarpı çekmeyi deneyebilirler.

İstihbarat teşkilatlarının ve derin devlet çetelerinin operasyonlarında bazen **terör örgütlerini ve mafyayı** taşeron olarak kullandıklarını da akılda tutmak gerekir.

SELANIKLİ'NİN EGEMENLİK (HAKİMİYET) ANLAYIŞI: İLMİN CANI CEHENNEME, SEN KUVVET, KUDRET VE ZOR'DAN BAHSET!

Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* adlı kitabını 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi) okumaya devam ediyoruz.

Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi, 1 Kasım 1922 Çarşamba günü TBMM toplanıyor.

Saltanatın kaldırılması için kanun teklifi veriliyor.

İlk konuşmayı **Selanikli Mustafa Atatürk** yapıyor..

Hilafetin **feyizkârlığı**ndan bahsediyor, onun sayesinde Türkiye'nin **dünyanın en bahtiyar devleti** olacağının müjdesini veriyor.

Kanun teklifi **Şer'iyye (Şeriat)**, Adliye ve Kanun-ı Esasî (Anayasa) Encümenlerine (komisyonlarına) havale ediliyor. (s. 63)

Evet, o sırada TBMM hükümeti bir **İslam hükümeti**dir. Laik (siyasal dinsiz) değildir. Meclis'te **Şeriat Komisyonu** vardır.

*

Mumcu, bu süreçle ilgili olarak Karabekir'in şu ifadesini aktarıyor:

“İstiklal Harbi'nde olduğu gibi bu inkılap hareketlerimizde de fikirlerimizi serbestçe bildirmek ve münakaşadan çekinmemek suretiyle ben vazifemi büyük bir vicdan hazzıyla yaptığım gibi kendisini ilk günden gerek İstanbul Hükümetine ve gerekse henüz tanıyan halka karşı muhafaza ve tanıtırmaya çalıştığım Başkomutanım ve eski silah

arkadaşım Gazi Mustafa Kemal Paşa da benim fikir ve münakaşalarım kiyet ve ehemmiyet vererek hepsini kabul etmişlerdi.” (s. 64)

Aslında kabul etmemişti.

Kabul etmiş görünmek zorunda kalmış, **hilafet** konusunda geri adım atmış, meselenin hallini **ertelemişti**.

Karabekir’in “fikir ve münakaşaları”na **kıymet ve ehemmiyet** verdiği yoktu.

Karabekir’in Karabekir olarak değil, **Şark (Doğu) Ordusu Komutanı** olarak bir **ağırlığı, kuvveti ve kudreti** vardı.

Selanikli, ağırlığı, kuvveti ve kudreti olmayanlara ise şöyle seslenmişti:

“Hâkimiyet ve saltanat hiç kimse tarafından hiç kimseye, **ilim icabıdır diye; müzakere [fikir alışverişi, görüşme] ile**, münakaşa ile verilmez. **Hâkimiyet**, saltanat **kuvvetle, kudretle ve zorla alınır**. Osmanoğulları, zorla Türk milletinin hâkimiyet ve saltanatına, vazıulyed [el koyan] olmuşlardı; bu **tasallûtlarını** [hakimiyetlerini] altı asırdan beri idame eylemişlerdi. Şimdi de, Türk milleti bu mütecavizlerin [saldırganların] hadlerini ihtar ederek, hâkimiyet ve saltanatını, **isyan** ederek kendi eline, bilfiil, almış bulunuyor.

“**Bu bir emrivakidir** [oldu bittiye getirmedir]. Mevzuubahs olan; millete saltanatını, hakimiyetini bırakacak mıyız, bırakmıyacak mıyız meselesi değildir. Mesele zaten emrivaki olmuş [olup bitmiş] bir hakikati ifadedden ibarettir. Bu, behemehal, olacaktır.

“**Burada içtima edenler [toplananlar], Meclis ve herkes meseleyi** tabîî görürse, fikrimce muvafık olur. Aksi takdirde, yine hakikat usulü dairesinde ifade olunacaktır.

“Fakat ihtimal **bazı kafalar kesilecektir.**”

(M. Kemal Atatürk, *Nutuk*, C. 2, İstanbul: Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, Milli Eğitim Basımevi, 1969, 9. b., s. 690-691; Atay, *Çankaya III*, s. 149.)

*

Selanikli’nin bu laflarının gündelik dile tercümesi şöyle:

“**Hayatta en hakiki mürşit**, ne ilimdir, ne Cevat Akşit, ne de Eczacı Hurşit.. Kim başkası üzerinde **zorla hakimiyet** kurabiliyorsa, mürşit odur.. Egemenlik (hakimiyet) milletin de değildir, **kuvvet, kudret ve zor** kimdeyse, onundur..

Kuvvet, kudret ve zorun olduğu yerde **ilmin icabından, fikirden, görüş alışverişinden, tartışmadan** söz etmek gereksizdir..

Şu anda kuvvet, kudret ve zor benim elimde olduğu için **Osmanlı Devleti’ne isyan** etmiş durumdayım..

Burada artık benim sözüm geçer, Padişah’ın değil..

Milleti temsil ettiği söylenen bu Meclis, TBMM, bu emrivakiyi (olup bitmiş işi) **tartışma değil, onaylama** durumundadır..

Adam gibi tıpış tıpış onaylarsanız onaylarsınız, onaylamazsanız kafalarınız gider.. Sözün tamamı ahmağa söylenir, siz ahmak olduğunuz için işte tamamını söylüyorum.”

Selanikli’nin sözlerinin avamcası bu..

Ancak, **Osmanoğulları (Osman Gazi’nin nesli)** hakkında söyledikleri doğru değil.

Onlar hakkında söylediği şey, **kendisi için** doğru..

Yukarıya aldığımız sözlerinin de ortaya koyduğu gibi, **kendisi zorla, Türk milletinin hâkimiyet ve saltanatına, vaziyled [el koyan] olmuştu.**

Ve bu **tasallûtunu** [hakimiyetini] ölene kadar sürdürdü.

Osman Gazi, millete bu şekilde Selanikli gibi mi hitap etmişti?

Asla!

Osman Gazi ve ahfadı “Allah’ın adını yüceltmek, Haçlılar’la mücadele etmek, Allah’ın arzında olabildiğince Şariat adaletini ikame edebilmek” için kıyam ettiler, fedakârlık yaptılar, millet de onları takip etti, baş tacı yaptı.

*

İmdi, ülkemizdeki Kemalist/Atatürkçü taifenin **mantıklı ve tutarlı düşünmeye** karşı biraz alerjileri bulunduğu için, bu sözlerimizi anlamakta güçlük çecekleri kesin.

Kafalarının çalışmasını sağlamak için “**tulumbaya su koyma**” kabilinden onlara biraz “tüyo” verelim.

Ey imtiyazlı ve de tuzu kuru "beyaz Türkler"! Selalnikli’nin gururunuzu okşayıp gözünüzü boyamak için **rüşvet-i kelâm** kabilinden “*Osmanoğulları, zorla Türk milletinin hâkimiyet ve saltanatına, vaziyled [el koyan] olmuşlardı; bu tasallûtlarını [hakimiyetlerini] altı asırdan beri idame eylemişlerdi*” demesi, **Etrâk-ı bî-idrak (anlayışsız Türkler)** olduğunuz, “**idrak sahibi Türkler**”den olmak bir yana, onlara kan kusturduğunuz, ve madalyonun arka tarafına bakmayı akıl edemediğiniz için, hoşunuza gidiyor.

Halbuki adam, mesela **Araplar**’a, siz farkında değilsiniz ama, şunu demiş oluyor:

“Osmanoğulları, Yavuz Sultan Selim’den itibaren zorla **Arap milletinin hâkimiyet ve saltanatına**, vaziyled [el koyan] olmuşlardı; bu

tasallûtlarını [hakimiyetlerini] dört asırdan beri idame eylemişlerdi.. Ey Araplar, biz Türk milleti olarak onların boyunduruğundan kendinizi **isyan** ederek kurtarıyoruz.. **Sizin Şerif Hüseyin’iniz ile adamları bizden daha akıllı oldukları için** Birinci Dünya Savaşı’nda isyan etti, bağımsızlıklarını sağlayıp kendi devletlerini kurdular.. Biz biraz geç kaldık..”

Araplar için kurulan bu cümleler, **Kürtler, Arnavutlar, Çerkezler, Boşnaklar** vesaireye de uyarlanabilir..

Selanikli’nin yukarıya aldığımız sözlerini alkışlayan herkes, mesela **Şeyh Said** "**isyan**" ını onaylamış olur.

İmdi, müslüman topluluklar bile Osmanlı Devleti için böyle düşünürlerse (Genelde düşünmediler, Selanikli kafasında değillerdi), bir dönem Osmanlı egemenliği altında kalmış olan **Ermeni, Rum, Yunan, Bulgar, Sırp, Makedon, Romen** vs. gibi gayrimüslim kavimler Osmanlı için ne düşünür?

Selanikli, o aptalca konuşmasıyla, müslüman olsun olmasın bütün bu milletlere, *“Osmanlı’ya ne zaman **isyan** ettiyseniz isabet ettiniz, ne zaman itaat ettiyseniz yanlış yaptınız”* demiş olmuyorsa ne demiş oluyor?!

Şurası bir gerçek: Osmanlı Devleti sonuçta bir **“müslüman Türk”** devletidir.. Ve Selanikli, sözde Türk milleti adına konuşarak, **Türk’ün yerleşip "vatan" haline getirmiş olduğu topraklar üzerindeki hakimiyetini** aşağılıyor.

Osmanlı’nın şahsında Türk’e hakaret ediyor.

Türk’ün **“bî-idrak”** kesimi ise, **“idrak sahibi”** olanlarına kan kusturmakla meşgul.

*

Garibim **saf Türk** Karabekir’in sözlerine dönelim.

Selanikli'nin onun fikirlerine değer verdiği yoktu.. Onun saflığını, samimiyetini, vatanseverliğini ve iyi niyetini istismar edip kullandı.

O gün için Karabekir'i tasfiye edebilecek gte değildi. Uygun zamanı bekliyordu.

Evet, Karabekir, **Selanikli'yi "ilk günden, Samsun'a çıktığı andan itibaren gerek İstanbul Hkmeti'ne ve gerekse yeni tanıyan halka karşı muhafaza ve tanıtırmaya"** alışmış, onu koruyup kollamış, onun propagandasını ve reklamını yapmış bulunuyor.

Aksi takdirde İstanbul Hkmeti onun "müfettişlik" maskeli "Anadolu genel valiliği"ne son verecekti.. Halkın da Anadolu'ya "**Padişah yaveri**" olarak gelmiş "Sarı izmeli Kemal Ağa" modundaki şahsı tanıdığı, ona özel bir önem atfettiği yoktu. (Nitekim Selanikli bunu sağlamak için, TBMM'nin açılışının hemen ardından **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**'nu çıkarıp, başında kendisinin bulunduğu TBMM'nin otoritesini kabul etmeyen herkesi "**vatan haini**" ilan ederek asmaya başladı. Halka kendisini bu şekilde **zorla, asıp keserek** kabul ettirdi.)

Adamın geçmişte kayda değer bir başarısı yoktu ki halk ona önem verip saygı duysun.. Filistin cephesinde **topukları yağlayıp kaçarak** cephenin çökmesine neden olmuştu.

Abartılan Anafartalar savunması ise, yaklaşık bir yıl süren Çanakkale muharebelerinde birkaç günlük fasıldan ibarettir.. Sanki orada bir tek Selanikli vardı!. Üstelik bu "vatansever" asker, savaş bitmeden Çanakkale cephesini bırakıp gitmişti.

*

Evet, Samsun'a çıkan Selanikli'nin, halk nezdinde bir itibarı ve kıymeti yoktu..

Selanikli'nin bütün “büyü”sü, **Padişah Vahideddin**'in onu “özel” görevle Anadolu'ya göndermiş, ve **Karabekir**'in de, “**Padişah'a onu geri çağırması için baskı yapan İngiliz'e inat**” ona sahip çıkmış olmasından kaynaklanıyordu.

Ancak, Selanikli'nin **İstanbul'da İngilizler'le anlaşmış olduğunu** bilmiyordu. (**İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın, gizli servisinin İstanbul şefi Rahip Robert Frew** ile başbaşa gizli görüşmeler yapması herhalde “özel Hristiyanlık dersleri” almak istemesinden kaynaklanmıyordu.)

Karabekir, Selanikli'nin sadece has adamlarına açıkladığı “**gizli gündem**”inden ve işgalci düşman devletlerle olan **gizli bağlantılarından** habersizdi.

Arkadaşı İsmet (İnönü) bunu biliyordu ve herşey olup bittikten 50 yıl sonra açıklayacaktı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli bu dört dörtlük İngiliz "oyun"unda basit fakat olağanüstü yetenekli bir piyondan ibaretti.

İngilizler, Osmanlı Hilafet Devleti'nin (İslam devletinin) Selanikli eliyle tarihe gömülmesine, yerine, başkenti İstanbul değil Anadolu'daki başka bir şehir olan **laik (siyasal dinsiz) bir ulus(çu)-devletin** kurulmasına karar vermişlerdi..

Ve Selanikli bunu, onların desteğiyle başardı. (Hangi hilelerle nasıl destek verdiklerini önceki bölümlerde kısaca anlatmıştık.)

Olay bundan ibarettir.

İLBER ORTAYLI'YA (ÜCRETSİZ) ÖZEL TARİH VE 'BİLİMSELLİK' DERSİ (ÜCRETSİZ ÖZEL DERSİ HAK EDİYOR)

Evet, Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* adlı kitabını (17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi) okumaya devam ediyoruz.

Önceki bölümlerde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün seyahatlerinde Karabekir'i yanında götürüp **kontrol** altında tuttuğunu görmüştük.

Mumcu, bir seyahatleriyle ilgili olarak şunları yazıyor (s. 68):

“14 Ocak 1923 günü M. Kemal, Karabekir ve Fevzi Paşa ile trenle İzmir'e gider. Gazi o gün **çok öfkeli**dir. Öfkesinin nedeni de Trabzon Milletvekili Ali Şükrü Bey'in çıkaracağı gazete için **Ankara'ya matbaa makinası makinası** getirmesidir. [Karabekir'den alıntı:]

“Gazi **pek asabi** idi. Muhaliflerden **Ali Şükrü Bey**, Ankara'ya matbaa makinası getirmiş .. **Tan** adında bir gazete çıkaracakmış, ‘siz hala uyuyorsunuz’ diye yaveri Hüseyin Abbas Bey'e verdi; veriştirdi. Ve ‘**yakın, yakın**’ diye çıkıştı.

“Yalnız kalınca kendilerini teskin ettim. Bu tarzdaki beyanatının dışarıya aks edebileceğini ve pek de **doğru olmadığını** anlattım.”

Evet, “**fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür**” olma edebiyatı yapan adamın gerçek yüzü bu.

“**Yakın, yakın**”mış..

Adamın bildiği bu: Asın, kesin, bombalayın!

En iyi bildiği şey yakıp yıkmaktı, ve bu milletin en başta “**namusunu ve dinini**” **yıkmaya** çalıştı.

Ne demişti Karabekir’e:

“**Dini ve namusu olanlar** kazanamazlar, fakir kalmaya mahkumdurlar!.
Böyle kimselerle ülkeyi zenginleştirmek mümkün değildir. Bunun için
önce insanların **din ve namus telâkkisini kaldırmalıyız.**” (Mumcu, *a.g.e.*,
s. 84.)

Zengin ol da, nasıl olursan ol; adamın felsefesi bu..

“Dini ve namusu kaldırıp atalım!” Neden?.. “Çünkü zenginleşmeye, para kazanmaya engel..”

Nitekim, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, **Hindistan müslümanlarının hilafetin kurtuluşu** için gönderdiği **parayı** “iç ederek, zimmetine geçirerek” devasa bir servete sahip oldu.

“**Dini ve namusu**” olan **Vahideddin** ise, Topkapı, Dolmabahçe ve Yıldız Saraylarındaki değerli emtia ve mücevheratı yanında götürmediği için İtalya’da sefalet içinde öldü ve **tabutuna borçları yüzünden haciz** konuldu.

*

Ali Şükrü Bey için neden “Yakın, yıkın!” diyor?

Sebebi **namuslu ve dindar** olması..

Hırsız ve namussuz olmaması..

Selanikli’nin onunla mücadele için bulduğu çözüm de “**yakın, yıkın**”dan ibaret..

Ne diyordu:

“Hâkimiyet (egemenlik) ve saltanat (siyasal otorite, iktidar) hiç kimse tarafından hiç kimseye, **ilim icabıdır diye; müzakere [fikir alışverişi, görüşme, seçim ve oylama] ile**, münakaşa (fikir tartışması) ile verilmez. **Hâkimiyet (egemenlik)**, saltanat (iktidar makamı) **kuvvetle, kudretle ve zorla alınır.**”

(M. Kemal Atatürk, *Nutuk*, C. 2, İstanbul: Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, Milli Eğitim Basımevi, 1969, 9. b., s. 690-691; Atay, *Çankaya III*, s. 149.)

Anlaşıyor ki adama göre esas olan “**hür fikir, hür irfan, hür vicdan**” değil, “**kuvvet, kudret ve zor**”..

Ve “**hayatta en hakiki mürşit**” ilim değil.. Zor..

Fikirsiz ve vicdansız “zor”.. **Zorbalık..**

Öyle olduğu için de, fikirle, müzakere ile, münakaşa ile, ilimle yenemediği, ilzam edip susturamadığı **Ali Şükrü Bey**’i, korumalarının komutanı **Topal Osman**’a alçakça bir tuzakla öldürtecek, sonra da onun ardında durma mertliği göstermeyecek, oyuna getirildiğini anlayan Topal Osman’ın kendisini Çankaya’da muhasara etmesi üzerine **çarşaf giyip kadın kılığında kaçacak** (Ki kaçma konusunda bir virtüöz olduğu, Filistin cephesindeki şahane ricatından biliniyor), ardından da Topal’ı, İsmail Hakkı Tekçe’ye öldürtecektir.

Topal Osman, yaralı yakalandığı halde, **konusmasın diye** başı kesilerek hunharca katledilecektir.

*

Tarihçi geçinen bir aptal “merd-i Kıptî” var: **Yusuf Halaçoğlu..**

Çok zeki ya, şöyle birşey demiş:

“**Sultan Vahdettin** gerçek bir haindir. Zaten **İstanbul halkı** da bunun farkına varıp, **sarayı kuşatıp, Vahdettin'e linç girişiminde bulunuyor. Sarayın duvarlarına, tramvaylara KAHROLSUN VAHDETTİN yazılıyor.** Vahdettin korkuyor ve İngiliz işgal kuvvetleri komutanı Harrington'dan kendisini saraydan sağ salim çıkartması için bir plan yapmasını istiyor. Ve İngiliz planıyla İstanbul'dan kaçırılıyor. Konuyu Atatürk'e maledenlere arzolunur.”

İşte, Sultan Vahideddin'in Türkiye'yi terk edip gitme nedeni bu..

Biliyor ki kalsa **linç** edilecek..

Zaten kendisinden önce **İçişleri Bakanı Ali Kemal** linç edilmiş..

Adam suçlu mu suçsuz mu, yargılayıp görelim diye bir düşünce yok.. “*Gönderelim 'bindirilmiş kütalar' ı, gidip linç etsinler, yargılama zahmetinden kurtulalım.*” Zihniyet bu..

Biliyorlar ki **Ali Kemal** kalemi kuvvetli, ikna kabiliyeti yüksek, zeki bir yazar..

Devlet sırlarını, Selanikli Mustafa Atatürk'ün çevirdiği **dolapları** bilen bir **siyasetçi**..

Anadolu'da ip te sallandırılan gariban mollalar gibi değil..

Konuşursa, **İkinci Adam İsmet İnönü**'nün (memleket sözde çağdaştırılıp özde Selanikli'nin ilkçağ **tanrı-krallarına** özgü **irticaî heykelleriyle** doldurulduktan, “çatlak” sesler susturulduktan sonra) itiraf ettiği bir gerçeği halkın önünde açıklayabilir:

“**İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.**”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Dolayısıyla onun bir mahkemeye çıkarılıp **konuşturulmaması**, Ali Şükrü Bey gibi kısa yoldan ahirete gönderilmesi lazım..

O halde gelsin “**bindirilmiş kıtalar**”..

Nasıl olsa el altında “**İstanbul halkı olmaya hazır**” bir sürü “**kiralık katil çete**” var..

Sultan Vahideddin'i niçin linç etmeye çalıştıkları da açık.. Sultan Türkiye’de kalır, Selanikli’nin Anadolu’ya gitmeden önce kendisine nasıl **yağ çektiğini**, “Padişahım, birlikte İngilizler’e öyle bir oyun oynayacağız ki, tarihe geçecek” türünden nasıl **mavallar** okuduğunu, böylece İngilizler hesabına kendisini oyuna getirdiğini, aslında İngilizler’in basit bir piyonu, uşağı ve ajanı haline gelmiş bulunduğunu söyleyebilirdi.

Dolayısıyla, söyleyemeden **linç** edilip öldürülmesi, siyaset denkleminde düşürülmesi gerekiyordu.

*

Aynı tarihçi familyasının bir diğer şovmeni, **İlber Ortaylı**..

Kalite bakımından kifayetsiz muhteris **Yusuf Halaçoğlu** şımarığından biraz hallice..

Evet, (bir yazımızda dile getirdiğimiz gibi), **tahfif** ile **istihfaf** arasındaki farkı bile anlayamayacak kadar **Osmanlıca**’ya uzak olan bu bilimsel ‘filim’ adam, yakın tarihle ilgili “**resmî tarihçiliğin**” ezberlerini bozan “**hür fikirli, hür vicdanlı, hür irfanlı**” yazarlar hakkında şunları söylemiş:

“Efendim **yeniden tarih yazan** insanlar var Türkiye’de. Ve bunu yazanlar cahillerdir. **Cahildir** bunu açıkça söylüyorum. Bunlar böyle Karadeniz kıyılarında kahve içerken, işte bozkıra bakarken Orta Anadolu’da cır cır cır konuşurlar, herkes kendine göre, hani meşhur bir lafı vardır ya **Boileau**’un ‘**Ahmak kendine hayran başka bir ahmak bulur**’, böyle bir ‘odiyans’ı (kitlesi) vardır bunların. Yazarlar da birtakım yerlerde. Daha neler var. Hiçbir memlekette hiçbir **demokrasi** insanların, askerlerinin ölümü ve sivillerinin çilesi pahasına kazanılmış zaferleri küçümseyemez. Küçümseyen adamın bütün hayatı gider. Sülalesi lekelenir. Çok açık bu. İşte **Çanakkale**’de Alman komutanlarla İngiliz generaller savaştı, biz oturuyorduk yani böyle. Bunu nasıl söylersin ya? Efendim **Atatürk** orda yok idi, var işte komutanlarının adında geçiyor. Ne demek istiyorsun yani, neyi istiyorsun? O zaman bütün komutasındaki alay, **yaşayanlar, şehit olanlar, gaziler**, hepsini sil! Bunu adama söylettirmezler! Bu memlekette bu söylettiriliyor. Ve bunları dinleyen ahmaklar çıkıyor. Bu hal böyle devam ederse tehlikeli durum çıkar ortaya. Onun için adlî makamların da gereken tedbiri alması gerekiyor.”

Görüldüğü gibi lafı ustaca bir manevrayla **adlî makamlara, mahkemelere, hapishanelere** getiriyor.

“**Hristiyan Ortaçağı**”nın bir **Engizisyon mahkemesinden** zaman makinası vasıtasıyla ışınlanarak günümüze gönderilmiş bir dinozor gibi konuşmuş.

İşte bu dinozor ruhluların “**hür fikir, hür vicdan, hür irfan**”dan anladıkları bu.

“Ya bizim gibi inanacak, bizim gibi konuşacaksınız, ya da **asarız, keseriz, hapsederiz!**”

Selanikli’den miras kalan despot zihniyet bu..

O da **Karabekir**'i konuşturmamış, basılan **kitabına matbaada el koyup imha** ettirmişti.

Asıl garabet şurada: Vatandaş sözde **bilim adamı**, özde ise bir **Engizisyon papazı** zihniyetine sahip.. Utanmadan Atatürkçülük Kilisesi'nin laik/seküler papazı rolüne soyunuyor..

Hitler rejiminin **Gestapo** şefi gibi ahkâm kesiyor.

Adlî makamlara bu şekilde akıl veren adamın herhalde tanıdığı "**istihbaratçı**"lara da benzer telkin ve tavsiyeleri oluyordur.

Tabî, birtakım işgüzar Kemalist/Atatürkçü istihbaratçılar buna, "Hocam, adlî makamları harekete geçirmek için kamuoyu baskısı oluşturmamız gerekiyor.. Bu yönde açıklamalar yapın" demiyorlarsa eğer.

*

“Efendim Türkiye’de **yeniden tarih yazan insanlar** var”mış.. Böyle diyor.

Doğru, var!

En başta da **Selanikli Mustafa Atatürk** geliyor.

Türk tarihi ile ilgili olarak söylediklerinin yüzde sekseni zırva..

Adlî makamlar eğer **Ortaylı**’nın aklıyla hareket ederlerse, önce Selanikli’den başlamak zorunda kalırlar. (Hemen heyecanlanma İlber Bey, aşağıda Selanikli'nin zırvalarından bir demet sunacağız.)

Çünkü, tarihî konularda konuşma ehliyet ve liyakatine sahip değildi.

Bunu, has adamı **Falih Rıfki Atay** da **Çankaya**’sında itiraf ediyor:

“Metotlu felsefe etütleri yaptığını sanmıyorum. **Sözleri terimsiz, tarifsiz ve ‘zikir’sizdi.** Ama sık sık derine inen bir felsefî düşünüş, ince bir zekânın ve titiz bir sağduyunun devamlı kontrolü altında bir mantıkçılık, duyduklarını kolayca tutup kavrayan, sonra hepsini hoş bir sentez içinde yoğuran bir muhakeme, **metotlu ve ilmî bir tefekkür eksikliğinin** boşluğunu örtmekte idi.”

Adamda “**metodlu felsefe etüdü**” yok.

Teknik **terim**lerden habersiz.

Kullandığı kavramlar **tarifsiz/tanımsız**, neyi kastettiği belli değil.

Tezekkür ve tefekkürden nasipsiz..

Tefekkür/düşünce adına söyledikleri hem “**yöntem**” bakımından arızalı hem de “**ilmî/bilimsel**” değil.

Bunları söyleyen, **Falih Rıfki**..

Adam daha ne desin!

“Bununki kahvehane muhabbeti” diyecek de, diyemiyor.

Saydığı kusurların yanına birkaç da övücü ifade eklemiş ki, kendisine “**Atatürk düşmanı**” demesinler.

Zeki adam.. Okşar ve sever gibi görünerek dövme, kerpeten gibi çimdiklemeyi biliyor.

*

İlber Ortaylı Çanakkale örneğini vermiş, kimi kastettiği bile belli değil..

Varsa öyle konuşan biri, bir tarihçi olarak **açıkça ismini** ver, engin bilginle adamı madara et; işi adlî makamlara havale etme kurnazlığı sergileme..

İşe bakın, Türkiye’de Çanakkale konusunda **tam da öyle konuşan** birinin bulunduğuna şimdiye kadar ben şahit olamadım, nasılsa bu Ortaylı arayıp tarayıp bulmuş..

Unuttuğu ya da gözlerden sakladığı ise şu, Çanakkale konusunda **Selanikli dışındaki komutanları yok sayanlar** bizzat Atatürkçülerin kendileri..

Şimdi millete sorulsa, çoğu kimsenin, Selanikli’nin Çanakkale’de başkomutan olduğunu, savaşın her safhasını onun yönettiğini, hep onun savaştığını zannettikleri ortaya çıkar..

Halbuki Selanikli Çanakkale’de savaşan **yüzlerce subaydan biri..**

Yüzlerce sayfalık bir kitapta yer alan sıradan bir sayfa.

*

Çanakkale Savaşı ve zaferi küçümsenecek bir savaş ve zafer değildir, fakat Selanikli’nin o savaştaki rolü de “**resmî tarih**”in büyüttüğü ve abarttığı gibi değildir.

Niye Çanakkale’de diğer komutanların yaptıkları hizmetlerden hiç bahsetmiyor da olayı sadece **Selanikli ve Anafartalar** çerçevesinde hatırlıyor ve anıyorsunuz?

Üstelik Selanikli savaş bitmeden çekip gitmiş, cepheyi terk etmiş..

Ne yazık ki, Çanakkale’de Selanikli’den daha büyük hizmetler gören kahramanlar, sırf Selanikli’nin ismi gölgede kalmasın, parlatılsın diye unutturulmuş durumda.

*

Bünyamin Ateş, Burhan Bozgeyik ve Mustafa Kaplan'ın kaleme aldıkları ***Gayri Resmî Yakın Tarih Ansiklopedisi***'nin birinci cildinde (İstanbul: Risale Yayınları, 1993) Çanakkale Savaşı ile ilgili yeterli bilgi mevcut.

Orada bir bölümün başlığı şöyle (C. 1, s. 55): “**Çanakkale Zaferinin gerçek kahramanları Cevad ve Selahaddin Adil Paşalar unutturuldu!**”

Yazarlar, (Selanikli'yi yere göğe sığdıramayan) Yusuf Hikmet Bayur'dan şu alıntıyı yapmışlar:

“Çörçil'in (Churchill) bu yazısı bize şunu gösteriyor: **Tam zafer**, düşmanı yalnız maddî bakımdan değil, onu manevî bakımdan da yenen ve onda **savaşa devam azmini yok eden** zaferdir. **Cevad Paşa** kuvvetlerinin Çanakkale'de kazandıkları başarı, **bu tür bir zaferdi.**”

Selanikli'nin adı millete besmele gibi öğretiliyor, öğretildi.. Peki **Cevad Çobanlı Paşa** kimdir, **Selahaddin Adil Paşa kimdir**, ne yapmışlardır, bilen var mı?!

Selahaddin Adil Paşa 27 Şubat 1961 tarihinde vefat ettiğinde ***The Baltimore Sun*** adlı İngiliz gazetesi şunu yazmış:

“... 1915 yılında, **Çanakkale**'de, **Birinci Dünya Savaşı'nın seyrini değiştiren** Türk Ordusu Kurmay Başkanı Selahaddin Adil Paşa, dün Boğaz'da, İstinye'deki evinde vefat etmiştir.” (A.g.e., C. 1, s. 57.)

2 Mart 1961 tarihli ***London Times*** ise haberi “**Bir kahraman öldü**” başlığıyla vermiş:

“Geçtiğimiz Pazartesi günü, İstanbul'da vefat ettiği Ankara muhabirimiz tarafından bildirilen **General Selahaddin Adil**, 18 Mart 1915 günü İngiliz filosu (Çanakkale'de) Boğaz'a meşhur saldırısını yaptığı zaman, Türk sahil bataryalarının kumandanıydı.”

Bir şiirde “**Şamil’i bilmeyen atasını ne bilir?!**” diye bir mısra var.

Aynı şekilde “**Cevad Paşa’yı, Selahaddin Adil Paşa’yı bilmeyen, Çanakkale’yi ne bilir?!**” diyebiliriz.

Ve onları bilenler, bilinmelerini isteyenler, **İlber Ortaylı gibi imtiyazlı “beyaz Türk”ler** tarafından “**cahil**” diye aşağılanıyorlar.

Engizisyonla terbiye edilmeleri isteniyor.

“Cahillik”ten kurtuluş mümkün tabii, “**resmî tarih**”i **sorgulamayacak**, sana ne denilirse iman edip tasdik edecek, şu putperestçe hurafeyi amentü bileceksiniz: “Selanikli her yerde vardı, her yerde hazır ve nazırdı, ondan başkası yok.”

*

Ortaylı’nın Boileau’dan naklettiği “Ahmak kendine hayran **başka bir ahmak** bulur” şeklindeki söze gelince..

O söz öyle değil, şöyle:

“Bir aptal, kendisine hayran olan **daha aptal birini** her zaman bulur.” (Un sot trouve toujours un plus sot, qui l'admire.)

Eğer Ortaylı’yı ahmak/aptal kabul edersek, **bahtiyar bir aptal** olduğunu itiraf etmemiz gerekir.. Yüzbinlerce hayran bulmuş **şanslı bir aptal**..

*

Konudan uzaklaştık, başa dönelim..

“Efendim Türkiye’de **yeniden tarih yazan insanlar** var”mış.. “**Cahil-savar**” **İlber** öyle diyor.

Bakalım cahilsavarlığı Selanikli Mustafa Atatürk söz konusu olduğunda işe yarıyor mu?

Selanikli, 17 Şubat 1923 günü **İzmir İktisat Kongresi**'nde yaptığı açış konuşmasında şunları söylüyor:

“Osmanlı tarihinde **bütün** gayretler, bütün çalışma, **milletin isteği, emelleri ve gerçek ihtiyaçları** açısından değil, belki **şunun bunun özel emellerini, tutkularını** karşılamak açısından gerçekleşmiştir. Örneğin **Fatih** İstanbul’u aldıktan sonra, yani Selçuk saltanatı ile Doğu Roma İmparatorluğu’nun mirasına konduktan sonra, Batı Roma İmparatorluğu’nu da zapt ederek büyük bir saltanat kurmak istedi. Böyle geniş bir emel izledi. Böyle bir emeli izlemek ve uygulayabilmek için **bütün milleti, ana unsuru** arkasından bu hedefe doğru yönlendirdi. Örneğin **Yavuz Sultan Selim**, Fatih’in açtığı batı cephesini sağlamlaştırmakla beraber; bütün Asya’yı birleştirerek büyük bir İslâm İmparatorluğu meydana getirmek üzere böyle bir siyasî meslek izledi. **Ana unsuru** bunun arkasından dolaştırdı. **Kanuni Süleyman** her iki cepheyi en üst derecede genişletmek, bütün Bahr-i Sefid’i (Akdeniz) bir Osmanlı havuzu haline getirmek, Hindistan üzerinde gücünü kurmak gibi çok büyük, şahane bir siyaset izledi. Bu siyasetin uygulanması için ana unsuru kullandı.

“Arkadaşlar, bütün bu işler ve hareketler, doğruluğu araştırılırsa, görülür ki bu büyük, güçlü padişahlar takip ettikleri **dış siyasette kendi emelleri, hırsları ve arzularına** dayanmışlardır. Büyük ve şahane arzularına dayanmakla beraber iç kuruluşlarını, iç siyasetlerini bu tutkularından doğmuş olan dış siyasetlerine göre düzenlemek zorunda kalmışlardır. Halbuki dış siyaset iç teşkilât ve iç siyasete dayandırılmak mecburiyetindendir. Yani iç teşkilâtının dayanamayacağı genişlik derecesinde olmamalıdır. Yoksa **hayalî dış siyasetler** peşinde dolaşanlar, dayanma noktalarını kendiliğinden kaybederler. Gerçekten Osmanlı

hakanları, asıl olan noktayı unuttular. **Duyguları ve emelleri** üzerine bütün hareketleri ve fiilleri yaptılar. İç teşkilâtlarını dış siyasetlerine uydurmak zorunda kalınca aldıkları **memleketlerde bütün unsurları: dilleri, dinleri, gelenekleri, her şeyi başka başka olan ve birçok milletlerden ibaret bulunan bu unsurları, olduğu gibi korumaya kalkıştılar** ve onlara bütün bu şeyleri koruyabilecek ayrıcalıklar verdiler. Buna karşın **ana unsur, uzun seferler yapmakla zafer meydanlarında ölmekle**, zapt olunan memleketlerin kendisini ve halkını beslemekle ve onlara bekçilik etmekle kendi kendini yıpratıyordu. Bununla birlikte millet, ana unsur; kendi evinde, kendi yurdunda ve **kendi hayati gereklerini kazanmak için çalışmaktan tamamen mahrum bir halde** bulunuyordu. Bu tac sahipleri yöneticiler **milleti böyle diyar diyar dolaştırmakla, onlara kendi yurtlarını düşünmeye izin vermemekle** de yetinmiyorlardı. Belki fetihler sonucu elde edilen halkı memnun edebilmek için, sonra yabancıları memnun edebilmek için doğrudan doğruya, ana unsurun hukukundan ve hayati ve iktisadî kaynaklarından birçok şeyleri karşılıksız yardım olarak, hediye olarak onlara veriyorlardı. Örneğin Fatih zamanında Cenevizliler'e ve Patrik'e verilen ayrıcalıklar ile açılan yol, kendisinden sonra daima genişlemiş ve sağlamlaştırılmış bulunuyordu. Bu ayrıcalıklar, devletin en kuvvetli, en büyük zamanında gerçekleşmiş oluyordu. Ancak ve ancak bir padişah yardımı karşılıksız sunulan bir destek olmak üzere gerçekleşmiş oluyordu. Hepiniz hatırlayabilirsiniz, Kanunî Sultan Süleyman zamanında Venediklilerle ticaret antlaşması yapılmıştı. Fakat Padişah, Venediklilerle ticaret antlaşması yapmayı kendi şerefine ve onuruna aykırı buldu. Zira onun anlayışına göre antlaşma, birbirine denk milletler arasında yapılırdı. Halbuki Venedik o zaman Osmanlı Devleti'ne denk olmak şöyle dursun, onun doğrudan doğruya koruması altında idi. Bundan dolayı padişah böyle bir devletle antlaşma yapamazdı; ancak ona yardımlarda bulunabilirdi. Ve yardımlarda bulundu. İşte bu yardım kelimesi kapitülasyonlar kelimesi ile tercüme edilmiştir. Halbuki biliyorsunuz, kapitülasyon kelimesi, bir kale

içinde kuşatılan, korunma gereçlerini ve vasıtalarını kullandıktan sonra teslim olmak zorunda olanlar hakkında kullanılan bir kelimedir. İşte böyle bir kelimeyi, padişahların yardımını tercüme ederken kullanmış bulundular. Bu ufak ayrıntıyı iki noktadan tekrar edeyim: **Millet hayati gerekleriyle uğraşmaktan yasaklanmış olarak diyar diyar dolaştırılıyor** ve bu yeni diyarlar halkı, birçok ayrıcalıklara sahip olarak çalışılıyordu. Yani fatihler, ana unsuru peşine takarak kılıçla fetihler yaparken, kılıç sallarken zapt olunan memleket halkı kazandıkları ayrıcalıklarla sabana yapışıyorlar; toprak üzerinde çalışıyorlardı. Arkadaşlar, kılıç ile fetih yapanlar, sabanla fetih yapanlara yenilmeye ve sonuçta yerlerini bırakmaya mecburdurlar. Nitekim Osmanlı saltanatı da böyle olmuştur. **Bulgarlar, Sırlar, Macarlar, Romenler sabanlarına yapışmışlar, varlıklarını korumuşlar, kuvvetlenmişler; bizim milletimiz de böyle fatihlerin arkasında serserilik etmiş** ve kendi ana yurdunda çalışmamış olmasından dolayı bir gün onlara yenilmiştir. Bu bir gerçektir ki, tarihin her devrinde ve dünyanın her yerinde böyle gerçekleşmiştir. Örneğin Fransızlar Kanada’da kılıç sallarken oraya İngiliz çiftçisi girmiştir. Bu medenî sabanla kılıç mücadelesinde sonunda muzaffer olan sapandır. Ve Kanada’ya sahip oldu. Efendiler, kılıç kullanan kol yorulur, sonunda kılıcı kınına koyar ve belki kılıç o kında küflenmeye, paslanmaya mahkûm olur. Lâkin saban kullanan kol; gün geçtikçe daha fazla kuvvetlenir ve daha çok kuvvetlendikçe daha çok toprağa sahip olur.”

*

Evet, bunlar, Selanikli’nin lafları..

Selanikli’nin ilk cümlesinden başlayalım (Bunları senin için yazıyoruz **İlber Bey**, gözünü kulağını aç):

Şöyle diyor:

“Osmanlı tarihinde **bütün** gayretler, bütün çalışma, **milletin isteği, emelleri ve gerçek ihtiyaçları** açısından değil, belki **şunun bunun özel emellerini, tutkularını** karşılamak açısından gerçekleşmiştir.”

Üniversite giriş sınavlarına hazırlanan öğrencilere şöyle bir “tüyo” verilir: İstisna içermeyen, “**hep, bütün, hepsi, tamamı**” gibi kelimeleri içeren ifadeler genellikle **yanlış** olur.

Osmanlı tarihindeki “**bütün**” gayretler ve çalışmalar, nasıl böyle olabilir ki?!

Böylesi bir suçlama, sadece, Selanikli’nin Osmanlı’ya olan **düşmanlık ve nefretinin sınırsızlığını** gösterir.

Başka da bir anlamı yoktur.

*

Evet, Selanikli, bu **mantıksız, gerçek dışı ve ilmîlikten uzak lafının** ardından örnek olarak **Fatih Sultan Mehmed’in İtalya’ya (Otranto’ya) yaptırdığı çıkarmayı** gösteriyor.

Malum, **Otranto**, “çizme”nin topuğunda yer alan bir belde.

Fatih Sultan Mehmed, “**bütün milleti, ana unsuru** arkasından bu hedefe doğru yönlendirdi” mi?

Hayır!

Bir defa, kendisi **bizzat** bu hedefe yönelmedi ki, millet “**arkasından**” aynı hedefe yönelmiş olsun.

Oraya **Gedik Ahmet Paşa**, donanma ile gönderildi.

Donanma, “bütün bir millet” midir?

Mesela, **Türkiye**‘nin şu anda bir donanması mevcut.. Bu donanma, “bütün bir millet, **ana unsur**” mudur?!

Görüldüğü gibi, **Mustafa Kemal**‘in ifadeleri pireyi deve yapıyor.

İlmî değil.

İddiasını ispat için **tarihî gerçekleri çarpıtıyor**.

Ya da belki biz **cahiliz**..

Anlayamıyoruz..

Büyük allame, eşsiz tarihçi İlber, cehaletimizi mazur görsün, lutfedip bizi aydınlatsın!

*

Selanikli’nin, iddiasını ispat için verdiği ikinci örnek, **Yavuz Sultan Selim**..

İfadelerinden, tarih bilgisinin son derece eksik ve yetersiz olduğu anlaşılıyor.

Şöyle diyor:

“**Yavuz Sultan Selim**, Fatih’in açtığı batı cephesini sağlamlaştırmakla beraber; bütün Asya’yı birleştirerek büyük bir İslâm İmparatorluğu meydana getirmek üzere böyle bir siyasî meslek izledi. **Ana unsuru** bunun arkasından dolaştırdı.”

Bir defa, Yavuz Sultan Selim’in sekiz yıllık kısa saltanatında “**batı cephesi**“ne bakacak vakti olmadı.

Padişah olduğunda ortada bir **Safevî (Şah İsmail)** tehdidi vardı.

Osmanlı topraklarındaki Şah İsmail yanlıları (ki Şah, sadece devlet başkanı değil, aynı zamanda **Şeyh Safi'nin/Safiyyüddin**'in torunu bir **tarikât şeyhi** konumundaydı) devlete baş kaldırmış, isyan etmiş, üzerlerine gelen Osmanlı ordularıyla çarpışmış, kısmen başarılı olmuş durumdalar.

Şah İsmail Doğu Anadolu'yu (**Diyarbakır** gibi şehirleri) elinde bulundurduğu gibi, Osmanlı hanedanının akrabalık ve müttefiklik ilişkisi içinde olduğu **Dulkadiroğulları**'nın topraklarına da ordusunun başında saldırmış bulunuyordu.

*

Yavuz Sultan Selim, Şah İsmail ile hesaplaşmak zorundaydı.

Selanikli'nin bakış açısına göre ise, buna lüzum yoktu, Padişah, “**milletin isteği, emelleri ve gerçek ihtiyaçları** açısından değil, belki **şunun bunun özel emellerini, tutkularını**” gerçekleştirme siyaseti güdüyordu.

Selanikli için söylenebilecek olan şey şu: **Meydanı boş bulmuş, konuşmuş.**

Karşısında “O kadar da değil!” deme cesareti bulunan kimse kalmamış olduğu için aklına ne gelirse söyleyebilmiş.

Evet, Yavuz Sultan Selim, **Şah** ile hesaplaşmak zorundaydı.

Çaldıran'dan sonra **Tebriz**'e kadar gitmiş, fakat Şah İran içlerine çekildiği için bu meseleyi kökünden halletme imkânı bulamamıştı.

Şartların elverişsizliği ve askerinin isteksizliği yüzünden İstanbul'a döndü. Fakat niyeti İran üzerine tekrar yürümekti.

Ancak, o arada Şah İsmail, Mısır'daki **Memluk** devleti ile temasa geçmiş, ahmak **Kansu Gavri**'yi pohpoplayarak Yavuz Sultan Selim'e karşı kışkırtmaya başlamıştı.

Ve bu **Kansu Gavri**, Mısır’da rahat durması gerekirken ordusunu toplayıp Suriye’ye yürüyerek, İran’a gitmek üzere yola çıkmış olan **Yavuz Sultan Selim’e** **akınca aba altından sopa göstermeye** kalkışmıştı.

Prof. Feridun Emecen’den (Ki, İlber standartlarına göre, Selanikli gibi konuşmadığı için **cahil** kategorisine giriyor) dinleyelim (***TDV İslâm Ansiklopedisi***):

“Yavuz Sultan Selim’in çıkacağı bu yeni seferde asıl hedefinin **Memlûk Sultanlığı** olduğu yolundaki yerleşmiş bilgiler muhtemelen tam olarak doğru değildir. Diyarbekir bölgesindeki gelişmeler, **Şah İsmâil’in sınırlara inişi** ve bu arada Memlûkler’in Halep valisinden gelen mektuplar başlangıçta bu seferin Safevîler’i hedeflediğini gösterir. Ancak Selim’in harekete geçmesi üzerine sınırlarında ortaya çıkan çatışmalardan endişe duyan Memlûk Sultanı **Kansu Gavri’nin ordusunu toplayarak Suriye’ye doğru hareket etmesi ve Osmanlı birliklerine sınırlarından geçiş izni vermemesi** bu durumu değiştirecektir. Nitekim Yavuz Sultan Selim, Doğu seferi için Edirne’den İstanbul’a geldiğinde topladığı **divanda Memlûkler’i değil Diyarbekir bölgesinde [Şah İsmail’in adamı] Karahan’ın faaliyetlerini** gündeme almış bulunuyordu. Hatta Diyarbekir yöresinden gelen kötü haberler ve gönderilen bir Osmanlı birliğinin Karahan tarafından bozguna uğratıldığı yolunda ulaşan bilgiler üzerine gerekli tedbirleri almadığı gerekçesiyle Vezîrîâzam Hersekzâde Ahmed Paşa’yı divanda yumruklamış, sonra da onu görevden almış (18 Nisan), yerine Hadım Sinan Paşa’yı getirmişti. Sinan Paşa’yı önden Diyarbekir’e gönderirken kendisi de Memlûk sultanından aldığı mektuptaki endişeleri gidermek için iki elçiyi (Molla Zeyrekzâde Rûkneddin ile Karaca Paşa) yollayarak **amacının sadece dinden çıkmış olanları cezalandırmak olduğunu bildirip dostluktan söz ediyor** ve tüccarlara koyduğu yasağın sebeplerini açıklıyor, bunun **Memlûk tâcirlerini hedef almadığından** söz ediyordu. Ardından ... 5 Haziran 1516’da İstanbul’dan hareket etti.

“26 Haziran’da Akşehir’e vardığında ... gelen bir casustan Memlûk sultanının Halep’e geldiği, Osmanlı askerlerini topraklarından geçirmemek niyetinde olduğu haberleri öğrenilmişti. Memlûk sultanı, **her iki hükümdar arasında aracılık yaparak barış için** bu tedbiri aldığını ileri sürerken Yavuz Sultan Selim bunu düşmanlık olarak niteledi ve **Şah İsmâil ile birlikte hareket ettiği, dolayısıyla peygamberin şariatını kaldırmak isteyenlere yardımcı olduğundan onlara benzediği** suçlamasında bulundu; bu yolda **fetva** dahi aldı. ... 30 Temmuz’da Yavuz Sultan Selim hedefini Memlûk sultanı ve Halep olarak resmen ilân etti. 6 Ağustos’ta Malatya ovasından ayrılarak Halep’e yöneldi.”

*

Selanikli’nin dil uzattığı üçüncü şahıs, **Kanunî Sultan Süleyman..**

Şöyle diyor:

“**Kanuni Süleyman** her iki cepheyi [batı ve doğu] en üst derecede genişletmek, bütün Bahr-i Sefid’i (**Akdeniz**) bir Osmanlı havuzu haline getirmek, **Hindistan** üzerinde gücünü kurmak gibi çok büyük, şahane bir siyaset izledi. Bu siyasetin uygulanması için **ana unsuru** kullandı.”

Önce, şu **ana unsur** lafı üzerinde duralım..

Ana unsurdan kastı, **Türkler..**

Ancak, Osmanlı Devleti’nde askerlerin sadece Türkler’den oluşmadığını biliyoruz.

Devşirmeler de var..

Mesela, **İnebahtı Savaşı**’nda Osmanlı donanmasının tümünden imha edilmesine engel olan **Kılıç Ali Paşa**; önceki unvanıyla **Uluç Ali Reis...**

Aslen, genç yaşta Osmanlı donanmasına esir düşmüş bir **İtalyandı..**

O savaşta hristiyan donanmasına esir düşen Osmanlı bürokratı **Hindî Mahmud**, *Sergüzeştname* adlı manzum esaretnâmesinde (Türkiye Yazma Eserler Kurumu tarafından yayınlandı), böylesi sonradan müslüman olmuş **uluçlardan** esir olanların hristiyanlar tarafından özellikle dinden dönmeye zorlandıklarını, ve bunu kabul etmedikleri için **yakılarak öldürüldüklerini** yazmaktadır.

Yani, **bu mesele** Türklük meselesi değil..

Fakat, Selanikli'nin meselesi de bizim “**bu mesele**” değil..

Onun derdi başka..

Onun derdi, **Kâzım Karabekir**’e söylediği şu cümlelerin gösterdiği gibi, (emel ve tutku demeyelim) **para, pul ve dünya nimetlerinden** ibaretti:

“Dini ve namusu olanlar kazanamazlar, **fakir** kalmaya mahkûmdurlar.

Böyle kimselerle memleketi zenginleştirmek mümkün değildir. Onun için önce **din ve namus telâkkisini kaldırmalıyız**. Partiyi, bunu kabul edenlerle kuvvetlendirmeli ve bunları çabuk **zengin etmeliyiz**. Bu suretle kalkınma kolay ve çabuk olur..”

Gerçekten de, Selanikli Mustafa Atatürk, memleketi zenginleştirmek için işe **dini (İslam’ı) ve namus telakkisini** yok etmeye çalışarak başlamış, fakat **dinsizliği ve namussuzluğu** hâkim kılmaya çalışırken milletin zenginleşmesi ile ilgili adımları yeterince atamamıştı..

Fakat kendisi ve hempaları zenginleştikçe zenginleşmişlerdi..

“Yiyin efendiler yiyin, bu hân-ı iştiâ sizin!”

*

Kanunî mevzuuna dönelim..

Onun **Akdeniz**’i Türk gölü haline getirmek gibi özel bir gayesi yoktu (ve bu, hiçbir zaman gerçekleşmedi). Fakat, yaptıkları, böylesi bir gayenin gerçekleşmesine hizmet edecek mahiyetteydi.

Bir defa, **Oruç ve Hızır (Barbaros) kardeşlerin** Osmanlı egemenliğini kabul etmesi, Osmanlı’nın onlara böylesi bir teklifle gitmesi sonucunda değil, bizzat kendilerinin öyle hareket etmeyi tercih etmeleri sayesinde gerçekleşti.

Onlar, mesela bir **Karamanoğlu** gibi hareket etmediler, **ihtiraslarına, emel ve tutkularına** mağlup olmadılar.

Böylece Osmanlı, **Kuzey Afrika**’da söz sahibi oldu.

Yine Kanunî’nin **Fas** politikasına bakıldığında, Fas hükümdarının gönlünü yapmak için Cezayir valisini onun arzusu istikametinde değiştirme tevazuunu bile gösterdiği görülüyor. “Benim **içişlerime**, egemenlik alamına karışamazsın” vs. demiyor.

Öte yandan, Kanunî döneminde, Malta’yı geçtik, Kıbrıs ve Girit hâlâ **Venedikliler**’in elindeydi. Ve Venedik savaş gemileri Osmanlı yolcu gemilerine büyük zararlar verebiliyorlardı.

Anadolu’nun burnunun dibindeki **Rodos**’un alınması, Akdeniz’in Türk gölü haline gelmesi için yetmezdi.

*

Hindistan mevzuuna gelelim..

Selanikli’nin cahilce iddiasının aksine, Osmanlı’nın Hindistan üzerinde egemenlik kurmayı hedeflemesi diye birşey olmadı, olamazdı.

Arada **İran** vardı..

Ancak, okyanus sularında yelken açmaya elverişli **Portekiz** gemilerinin o dönemde **Güney Afrika**'yı dolanarak **Hint Okyanusu**'na ve **Kızıldeniz**'e ulaştıkları biliniyor.

Arap Yarımadası'nı da tehdit etmeye başlamışlardı. Hatta, bugünkü **Kuveyt**'te **bir kale** inşa etmişlerdi (Ki kuveyt, **kalecik** anlamına gelmektedir, kût kelimesinin ism-i tasğîridir).

Kanunî'nin, egemenlik hırsı, emel ve tutkuları için değil, Portekizliler'den zarar gören **müslümanlara yardım** gayesiyle doğu ile ilgilendiği doğrudur.

Yine Prof. Emecen'den dinleyelim (*TDV İslâm Ansiklopedisi*):

“Hadım Süleyman Paşa'ya Portekizliler'in Hint sularında artan faaliyetlerini önlemek için **Süveyş'teki donanma** ile hareket etmesini emretmişti. Çünkü **Hindistan'daki küçük müslüman sultanlıklar Portekizliler'den yakınıyor ve Osmanlı padişahından yardım bekliyordu.**”

Kimse **Selanikli**'den mütebahhir bir tarihçi olmasını bekleyemez.

Fakat, yanlış bir iddiayı ispat için kafasından birşeyler uydurmasa ve Osmanlı padişahlarına “saydırmasaymış eyiymiş”..

Ne dersin **İlber** efendi, Selanikli için “**cahil**” diyebilir miyiz?

*

Selanikli'nin lafları ve cahilce gafları bitmedi..

Bundan sonrasını biraz hızlı geçelim..

Öncelikle şu “**milletin ihtiyaçları değil, şunun bunun özel emelleri, tutkuları**” bahsi üzerinde duralım.

Psikologların “yansıtma/projection” (başkasını kendisi gibi zannetme) kavramı üzerinden birtakım değerlendirmeler yapılabilir belki, fakat psikolog olmadığımız için bu “**bilimsel**” bahsi geçelim. (Selanikli “**Hayatta en hakiki mürşit ilimdir**” diyerek belki bunu isterdi, fakat kalsın.)

Şu kadarını söyleyelim: Mesela **şapka devrimi** için ne söylenebilir? Milletin mi ihtiyacıydı, yoksa birilerinin özel emel ve tutkularının mı sonucuydu?

Cevabı İlber Bey versin.. “**Milletin ihtiyacıydı**” diye cevap vererek biz cahilleri irşad etsin.

*

“**Dış siyasette kendi emelleri, hırsları ve arzularına dayanma**” bahsi de aynı bakış açısıyla ele alınabilir.

Ancak, bu noktada, Selanikli’nin Osmanlı için yaptığı “**iç teşkilâtlarını dış siyasetlerine uydurmak zorunda kalma**” tespitinden de yararlanmak gerekir.

Aynı şey acaba Selanikli için de (belki de daha fazlasıyla) söz konusu olabilir mi?

Selanikli’nin yaptığı “devrimler”in, memleketin “**iç teşkilâtlarını dış siyasetine uydurmak zorunda kalmasından**” kaynaklanıp kaynaklanmadığı sorusu cevap bekliyor.

Benim bir cevabım var, ama söylemeyeceğim.

Cevabı, cahillğe savaş açmış olan **İlber** Bey versin..

*

Gelelim Selanikli’nin şu cahilce laflarına:

“... ana unsur, **uzun seferler yapmakla zafer meydanlarında ölmekle**, zapt olunan memleketlerin **kendisini ve halkını beslemekle** ve onlara bekçilik etmekle kendi kendini yıpratıyordu. Bununla birlikte millet, ana unsur; kendi evinde, **kendi yurdunda ve kendi hayati gereklerini kazanmak için çalışmaktan tamamen mahrum bir halde** bulunuyordu. Bu tac sahipleri yöneticiler **milleti böyle diyar diyar dolaştırmakla, onlara kendi yurtlarını düşünmeye izin vermemekle** de yetinmiyorlardı. ... **Bulgarlar, Sırplar, Macarlar, Romenler sabanlarına yapışmışlar, varlıklarını korumuşlar, kuvvetlenmişler; bizim milletimiz de böyle fatihlerin arkasında serserilik etmiş** ve kendi ana yurdunda çalışmamış olmasından dolayı bir gün onlara yenilmiştir.”

Bunların ardından lafı **kılıç ve sabana** getiriyor.

Bir taraftan “**ana unsurun, kendisini ve [sair] halkı beslediğini**” iddia ederken, diğer taraftan, çelişkili biçimde, aynı kitlenin, “**kendi hayati gereklerini kazanmak için çalışmaktan tamamen mahrum**” olduğunu öne sürüyor.

Cahil adam..

Peki, kendi “hayati gereklerini” bile kazanamayan bir kitle, kendisinin yanı sıra sair halkı bile nasıl besliyordu?

Bunun cevabı yok.

Belki vardır da, ben **cahil** olduğum için bilmiyorumdur.

Allah’tan memlekette **İlber** Bey var.

Belki lutfedip bizi aydınlatır.

*

İmdi, **Selçuklular** Anadolu’yu neyle ele geçirdiler, kılıçla mı, sabanla mı?

Buna bir **Atatürkçü** cevap versin (Tercihim **İlber Ortaylı**)..

İkincisi, **Türkler** esas itibariyle göçebe bir topluluk, yerleşik hayata yabancı..

Bu mantığa göre, Türkler, **Orta Asya**‘dayken kılıcı ellerine alıp batıya doğru yürümek yerine **vatan sevgisiyle oldukları yerde kalıp yerleşik hayata geçseler**, ziraatle ve sabanla uğraşsalar, şimdiye kadar Amerika’yı bile ele geçirmişlerdi.

Bulgarlar vs. sabanlarına yapışmışlar da, niye onlar bu **saban gücüyle** Anadolu’yu ele geçirip Orta Asya’ya doğru gitmemişler?

Ha bir de **Kanada, İngilizler ve Fransızlar** örneğini veriyor.

Kanada’ya İngilizler **sadece sabanla** mı gittiler?!

Orada **Fransızlar’ı** gerçekte sabanla değil, kılıçla yendiler.. Topla tüfekte..

Madem saban tek başına yetiyordu, neden bir **Amerikan bağımsızlık savaşı** yaşandı ve İngiltere Amerika’yı kaybetti?

Saban, neden hakimiyeti sağlayamadı?

*

Toplumlar birden bire değişmezler..

Birtakım alışkanlıklar kuşaktan kuşağa geçer..

Nitekim, Osmanlı, **“ana unsur” Türkler**‘in göçebeliği yüzünden birçok zorluklar yaşadı.

Bunları **askere alma, vergilendirme** gibi hususlarda güçlük yaşıyordu.

Tanzimat döneminde bunları yerleşik hayata zorlama yönünde adımlar atıldı, fakat yine de tam başarı elde edilemedi.

“**Ana unsur**”, topyekün cihada hiçbir zaman çıkmadı, fakat **Celâlî isyanları** ile “Ben de varım” demekten de geri kalmadı.

Yani, Selanikli’nin tabiriyle padişahların ardına düşüp “**serserilik**” yapmak yerine, Osmanlı’nın tabiriyle **eşkıyalık** yaptılar.

Olayın aslı, **Selanikli**’nin “cahil”ce çizdiği karikatürdeki gibi değil.

Osmanlı tümünden pîr ü pak, kusurdan ârî, günahsız ve masum değildi elbette, fakat Selanikli’nin anlattığı gibi de hiçbir zaman olmadı.

*

Sonra, Osmanlı tarihi **baştan sona savaş** değil ki..

Arada **savaşız geçen uzun yıllar** var..

Kanunî bile son zamanlarında uzun süre sefere çıkmamış, **Zigetvar Seferi**’ne vezirlerin ısrarı sonucunda çıkmıştı.

Daha sonraki süreçte, “**emelsiz, tutkusuz**” bir nice padişah, başını sarayın dışına bile uzatmaya üşenerek ya da buna fırsat bulamadan yaşayıp gitti.

Padişahlar **salt emel ve tutku** arıyorlardıysa, saraydaki imkânlar yetmiyor muydu?

*

Selanikli’nin, “*aldıkları memleketlerde **bütün unsurları: dilleri, dinleri, gelenekleri, her şeyi başka başka olan ve birçok milletlerden ibaret bulunan bu unsurları, olduğu gibi korumaya kalkıştılar***” şeklindeki suçlaması ise, aslında bir övgü..

“**Birşey aşırılaştığında zıddına inkılab eder, dönüşür**” derler.

Yergi de böyledir.

Yukarıda aktardığımız söz, bilge bir insana, medenî/uygar bir şahsa, hele de bir devlet adamına hiç yakışmaz.

Çünkü, devlet, insanlara **hizmet** için vardır.. Onları kendi emel ve tutkularına göre yap-boz tahtasına çevirmek, **cansız ve ruhsuz bir eşya ve nesne** gibi şekillendirmeye çalışmak için değil..

Böylece Selanikli, Osmanlı'nın **emperyalist ve sömürgeci** mantıkla hareket etmediğini, ve **Cumhuriyet kafasına göre daha özgürlükçü, daha insanî ve daha “insan haklarına saygılı”** olduğunu itiraf etmiş oluyor.

Allah (c. c.) söyletiyor.

*

Ne yazık ki Selanikli Mustafa Atatürk, Osmanlı padişahlarında bulduğu “kusur”u işlememek için önünde hammadde olarak bu memleketteki **“ana unsur”**u buldu.

Bu milletin **dili, dini, gelenekleri, namusu, her şeyi** ile uğraştı, millet **“olduğu gibi”** kalmasın diye elinden geleni yaptı.

Koruma kanununun gölgesindeki “Türk’e Atatürk propagandası”nın etkisiyle birileri onu gözlerinde fazla büyütebilir, bir put ya da tanrı yapıp tapabilirler.

Gerçekte ise, yanlışları doğrularından kat kat fazlaydı.

Zeki (kurnaz), fakat yukarıdaki zırvalarının da ortaya koyduğu gibi cahil bir adamdı.

“Bir aptal, kendisine hayran olan **daha aptal birini** her zaman bulur” şeklindeki **"Boileau kanunu"** burada da hükmünü icra etti, onun bu tür saçma ve cahilce lafları yığınla müşteri buldu.

*

İlber Bey kusura bakmasın, Selanikli'nin **İstiklal Harbi**'ndeki başarısı da, bir Fatih Sultan Mehmed'in, bir Yavuz Sultan Selim'in, bir Kanunî Sultan Süleyman'ın başarılarının yanında büyütülecek birşey değildir.

Hepi topu, *Yunan'ın **Batı Anadolu**'dan kovulması ve işgal güçlerinin **İstanbul**'dan çekilmesi sürecinde* orduların başında yer almıştır. (Maraş'ı, Urfa'yı ve Anteb'i bile o kurtarmış değil.)

Zaten İkinci Adam İnönü'ye göre başarı aslında Selanikli'ye de değil, İngilizler'e ait:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

Sultan Alparslan ise, bütün bir Anadolu'yu “sabansız, kılıçlı” Türkler'in önüne sermiştir.

Fatih Sultan Mehmed'in girdiği savaşların ve fethettiği toprakların haddi hesabı yok. Ölümü bile (tıpkı Kanunî gibi) sefer halindeyken, savaşa giderken oldu.. Dolmabahçe Sarayı'nda karyolada vefat etmediler.

Yavuz Sultan Selim, Doğu Anadolu, Suriye, Lübnan, Ürdün, İsrail, Mısır, Yemen ve bugünkü Suudi Arabistan topraklarını ele geçirdi.

*

Emel ve tutkuya gelince..

Vefatından altı ay önce, Yavuz'a vezirler, **Rodos**'u fethetme teklifinde bulunmuşlar, o anda sahip olunan barut miktarının buna kâfi gelmeyeceğini, kuşatmanın onların tahminlerinden daha uzun süreceğini söylemiş, ve görece genç yaşta olduğu halde, **“Bizim bundan sonra seferimiz ahiretedir”** demiştir.

Gerçekten de, Rodos'un fethi, onun belirttiği süre zarfında mümkün olabilmiştir..

Selanikli, **bu padişahları anlayabilecek bir ilmî seviyeye** sahip olabilseydi memlekete daha faydalı olabilir ve sağlıklı değerlendirmeler yapabilirdi.

TAKİYYE, GİZLİ GÜNDEMÇİLİK VE DİN İSTİSMARI SANATININ AŞILAMAZ ZİRVE İSMİ: SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK

Bir önceki bölümde, **Selanikli Mustafa Atatürk**’ün, Trabzon Milletvekili **Ali Şükrü Bey**’in çıkaracağı **Tan** gazetesi için Ankara’ya matbaa getirtmiş olduğunu duyunca “**hür fikir**” krizine girip “**Yakın, yakın!**” diye emirler yağdırmış olduğunu görmüştük.

Bu sırada Anadolu’da (yanında Kâzım Karabekir de olduğu halde) seyahat etmektedir.

Uğur Mumcu, Karabekir’den şu alıntıyı yapıyor (*Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 68):

“15 Ocak’ta Eskişehir’deyken gelen haberde Afyon mebusu (milletvekili) Şükrü Efendi’nin “**Hifâfetin saltanatı havi olması (içermesi)**” hakkında tab ettirdiği (bastırdığı) risalenin (kitapçığın) bugün Ankara’da intişar ettiği (yayınlandığı) haberi geldi.

“Gazi buna çok kızacak diye beklerken daha çok düşünmeye dalıyordu. Ve **hilafetin lüzumundan** bahsediyordu.”

Öncelikle **saltanat** kavramı üzerinde durmak gerekiyor.

Şükrü Efendi “**hilafetin saltanatı içerdiğini**” söylerken, hilafetin “**babadan oğula geçen bir padişahlık/krallık**” olduğunu iddia ediyor değil.

Burada saltanat, “**devlet gücü, siyasal otorite, politik iktidar**” anlamına geliyor.

Bu anlamda **cumhuriyet** rejimi de bir **saltanattır**.

Demokratik usulle iktidar olan otoriteler de **saltanat** sahibi durumundadırlar.

Yani **Şükrü Efendi**, halifenin **siyasal gücü** elinde bulundurması gerektiğini, aksi takdirde **hilafetten** söz edilemeyeceğini ifade etmektedir.

O yüzden mesela **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** de, son halife diye bilinen **Abdülmecid**'in hilafetinden söz edilemeyeceğini söylemektedir.

*

Biz “saltanat” kelimesini sanki “**sad**” harfi varmış gibi telaffuz ediyoruz fakat aslında “**sin**” harfiyle yazılıyor.

Hans Wehr, Arapça-Almanca sözlüğünde **saltanat (seltanatün)** kelimesine şu karşılığı vermiş: “Sultanlık, aynı zamanda bir **sultan**ın idaresi altındaki devlet işi/durumu (Staatswesen).”

Burada karşımıza şu soru çıkıyor: Peki, sultan, **padişah/kral** demek değil midir?

Değildir. Her padişah sultandır da, her **sultan** padişah/kral değildir.

Seçimle gelip giden devlet başkanları da sultandır.

Nitekim Hans Wehr, atıfta bulunduğumuz sözlüğünde “**sultan**” kelimesinin anlamı için önce **kuvvet, güç ve hükmetme** anlamına gelen kelimeleri sıralıyor [Macht (güç, kudret), Kraft (kuvvet), Stärke (güç), Gewalt (zor, kuvvet, hakimiyet)], ardından da diğer bir grup kelimeye geçiyor: **Herrschaft (egemenlik, hakimiyet), Regierung (hükümet), Vollmacht (tam yetki), Autorität (otorite), Ermächtigung (yetki)**.

Evet, Arapça'daki anlamı itibariyle **demokratik yollarla seçilmiş bir cumhurbaşkanı da “sultan”dır**.

*

Nitekim *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin “Sultan” maddesinde “*Sözlükte ... ‘karşı konulamayacak bir güce sahip olmak, mutlak üstünlük sağlamak’ mânasına gelen selâta masdarından türeyen sultân kelimesi ‘hüccet, delil, kahr, kudret satvet ve bu sayılanlara sahip olan kimse’ demektir*” deniliyor.

Aynı maddede şu da söyleniyor:

Sözlükte “**güç, kuvvet, otorite, iktidar**” anlamında soyut bir kavram olan **sultân** (çoğulu selâtîn) Kur’ân-ı Kerîm’de “hüccet, mûcize, **mutlak güç ve üstünlük**” mânasında geçmekle birlikte, “Cihadın en faziletlisi zalim sultan katında hakkı söylemektir” (Ebû Dâvûd, “Melâhim”, 17; Tirmizî, “Fiten”, 13); “Sultan velisi olmayanın velisidir” (Ebû Dâvûd, “Nikâh”, 19; Tirmizî, “Nikâh”, 14) gibi hadislerin varlığı (Wensinck, *el-Mu‘cem*, “sl̥” md.), kelimenin Asr-ı saâdet’ten itibaren “yönetici, hükümdar, **devlet başkanı**” anlamında kullanıldığını göstermektedir.

(Burada şunu da belirtelim, Farsça “**dar**” ekiyle vücuda getirilmiş olan “**hükümdar**”, “hüküm sahibi, hükmetme konumunda olan” demektir ve bir cumhurbaşkanı da bir padişah gibi hükümdardır.)

*

Başa dönersek, “**hilafetin saltanatı içerdiğini**” söyleyen Şükrü Efendi, 1 Kasım 1922’de Osmanlı Devleti’nin TBMM eliyle yıkılması sonucunda halife unvanını taşıyan şahsın devlet başkanı değil de “**sivil**” bir sıradan vatandaş haline getirilmiş olmasına itiraz etmektedir.

Saltanatsız (siyasal güçten yoksun) bir hilafetin hilafet sayılamayacağı mesajını vermektedir.

*

Evet, 1 Kasım 1922’de “**saltanatın kaldırılması**” adı altında yapılan şey sadece Osmanlı ailesinin “devlet başkanlığı imtiyazı”na son verilmesi değildi, **Osmanlı Devleti**’nin yıkılmasıydı.

Saltanat kaldırılmadı, **devlet katledilip kaldırıldı**.

Osmanlı Devleti’ni “tanımayan”, daha doğrusu “**yıkan**” karar şöyle:

“Kararname No: 307

“**Osmanlı İmparatorluğunun münkariz (yıkılmış)** olduğuna ve Büyük Millet Meclisi Hükümeti teşekkül ettiğine ve yeni Türkiye Hükümetinin Osmanlı İmparatorluğu yerine kaim olup onun hudud-u millî dahilinde yeni **vârisi** olduğuna ve Teşkilâtı esasiye kanuniyle (anayasa ile) hukuk-u hükümrani (egemenlik hakları) milletin nefsine verildiğinden İstanbul’daki **Padişahlığın madum (yok)** ve tarihe müntakil (geçmiş) bulunduğuna ve İstanbul’da meşru bir Hükümet mevcut olmayıp İstanbul ve civarının Büyük Millet Meclisine ait ve binaenaleyh oraların umum idaresinin de Büyük Millet Meclisi memurlarına tevdi edilmesine ve Türk Hükümetinin hakk-ı meşruu olan **Makam-ı hilâfeti esir bulunduğu ecnebilerin elinden kurtaracağına** karar verildi.

“30 Teşrinievvel 1338 (1 Kasım 1922)”

Osmanlı Devleti’ni “**esir bulunduğu ecnebilerin elinden kurtarmak**” yerine uzaktan silah sıkarak, bombardımana tabi tutarak kendileri öldürüyorlar.

Fakat “hilafet makamı”nı kurtaracaklarmış.

Ancak, kurtardıkları şey (**Şükrü Efendi**’nin yazdığı gibi) gerçekte hilafet değil.

İçi boş bir unvan.

Nitekim memleketimizde **ismi** (Ali, Veli türünden özel isim olarak) **Halife olan bir yığın vatandaş** var (Bazılarını ben de tanıdım).

Halife ismini taşıyan o vatandaşlarımız ne kadar halife ise, **Abdölmecid** de o kadar halifeydi.

*

Uğur Mumcu’nun kitabına dönelim..

Karabekir’den yaptığı nakiller arasında, onun **Selanikli**’nin 1 Kasım konuşmasından aktardığı bölümler de var.

Karabekir, “**1 Kasım nutkunun mühim yerlerini** okuyalım” diyor ve önce Selanikli’nin şu sözlerini aktarıyor (s. 68-9):

“Efendiler!

“Bu dünya-yı beşeriyette asgari 100 milyonu mütecaviz (aşkın) nüfusta mürekkep bir **Türk** millet-i azimesi vardır, yine 100 milyonluk Arap kitlesi vardır. **Mazhar-ı Nübüvvet ve Risalet (peygamberlik ve elçiliğe mazhar) olan Fahr-i Alem (âlemin övöncü) Efendimiz** bu kitle-i Arap içinde Mekke’de dünyaya gelmiş **bir vücud-i mübarek (kutlu varlık)** idi.

“Ey arkadaşlar, Tanrı birdir; büyüktür. ...”

Selanikli’nin sonraki eylem ve söylemleri, bunları **münafıkça** söylemiş olduğunu ortaya koydu.

Fakat, aslında geçmişteki eylem ve söylemleri de, bir münafık olduğunu gösteriyordu.

Falih Rıfık Atay'ın **Çankaya**'da yazdığına göre, İttihatçı arkadaşları onu **“ahlâksız, haris, sarhoş, sefih ve fırsatçı”** olarak nitelendiriyordu. Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü bile onun için **“menfaat düşkünü, muhteris”** diyebilmişlerdi.

Evet, Selanikli bu dindar nutkundan üç sene üç ay önce, Erzurum'da, Kongre sırasında bir gece yarısı hempaları Mazhar Müfit Kansu ile Süreyya Yiğit'e **“Gelecekte tesettürü kaldıracağını, Arap (Kur'an) harflerini atıp Latin harflerini alacağını, millete şapka giydireceğini”** söyleyebilmişti.

Daha başka şeyler de söyleyecekken Mazhar Müfit **“Paşam darılma ama sen de çok hayalcisin, benim uyum geldi, yatıyorum”** dediği için “devrim” zincirinin diğer halkalarını sayma imkânı bulamamıştı.

Evet, adam **“mazhar-ı takiyye ve gizli gündem”**..

Bir kafasındaki plana, gizli gündeme bakın, bir de 1 Kasım konuşmasında takiyye makamında söylediklerine..

*

Allahu Teala şöyle buyruyor:

“(Ey Rasûlüm!) Münâfıklar sana geldiklerinde, “Şâhitlik ederiz ki, hiç şüphesiz sen, gerçekten Allah'ın Rasûlüsün!” dediler. Allah da biliyor ki, hiç kuşkusuz sen, hakikaten O'nun peygamberisin! Bununla birlikte Allah elbette, o münâfıkların yalancıların ta kendileri olduklarına şahitlik eder.”
(Münafikûn, 63/1)

Selanikli'nin sözü doğru, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, Allahu Teala'nın peygamberi ve elçisidir, âlemin övücüdür, bununla birlikte Selanikli yalancının ta kendisidir.

Çünkü bunları inanmadan söylemektedir.

Sonradan Allahu Teala'nın kitaplarını “**gökten indiği sanılan**” diyerek inkâr edip aşığılayacak, küfrünü kamuoyu önünde (amelinin yanı sıra sözüyle de) açığa vuracaktır.

Bu açık tavrıyla, günümüzde onu sevip izinden gitmek için yarışanların işini biraz zorlaştırmış ve kafalarını karıştırmış oldu..

Öyle ki bazısı (mesela mütevaffa şeyhtan Haydar Baş) onun münafıklık mesleğini sürdürürken, kimileri de “açık küfür” yolu üzerinde **iz** sürerek Cehennem’e yol alıyorlar.

Ancak pek fazla dert etmelerine gerek yok, nasıl olsa yolları bir noktada birleşecek, “ata”larının izinde aynı adrese teslim olacaklar.

PADİŞAH VAHİDEDDİN'İN SUÇU

Kâzım Karabekir Paşa'nın yazdıklarından, Selanikli Mustafa Atatürk'ün bir ara **halife** olma hevesine kapıldığı anlaşılıyor.

Osmanlı hanedanının *saltanatına* son verilmesi, fakat *halifeliğin* onlarda bırakılması konusunda anlaşmışlarken iş bu yönde kanun çıkarılmasına gelince Selanikli'nin bir katakulli ile işi oldubittiye getirip hilafet makamını da onların elinden alacak şekilde yasa teklifi hazırlatmasının ardındaki sırrın bu olduğu görülüyor.

Bu hevesinin ardındaki etken, hilafet kurumuna duyduğu saygı değil.. Sadece Türkler'in (Türkiye insanının) değil, tüm müslüman toplulukların lideri haline gelmeyi istemiş olabilir.

İngilizler'in buna müsaade edeceğini düşündüğü anlaşılıyor..

Çünkü İngilizler için önem taşıyan husus, **Osmanlı Devleti**'nin ortadan kaldırılmasıydı.

Ancak, Selanikli'nin hilafeti kendi uhdesine alma niyetinin gerisindeki etken konusunda bir ihtimal daha var.

*

İkinci Adam İsmet İnönü'nün *“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur”* dediğini görmüştük (*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60).

İngilizler'in karar verdikleri diğer hususları anlamamızı ise, birincisi Selanikli'nin **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e açıkladığı gelecekle ilgili **kehanetler** sağlıyor (**Osmanlı** saltanatına son verilmesi, **cumhuriyet** ilan edilmesi, **tesettürün** kaldırılması, **şapka** “devrim”i yapılması, **Latin harflerinin** kabulü).

Meseleyi anlamamızı sağlayan ikinci done ise, **Lord Curzon'un yeğeni Yarbay Rawlinson**'un (o sıralarda Selanikli'nin tek dayanağı ve destekçisi olan) Karabekir'e İngiltere adına yaptığı açıklamalar.

Karabekir'e verilen mesajlar şunlardı (Bkz. Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 41-42.):

1. İngiltere olarak siz Türkler'le barış yapmak istiyoruz, fakat **muhatap olarak karşımızda Osmanlı padişahı ve onun hükümeti değil Mustafa Kemal** bulunmalı..
2. Padişahlık kaldırılmalı, **cumhuriyet** ilan edilmelidir.
3. **Halifelik** kurumu siyasî niteliğinden arındırılmalı, hükümet üzerinde hiçbir etki ve yetkisi bulunmayan (non-governmental türde) sembolik bir sivil makama dönüştürülmelidir.
4. **İstanbul**'un Türkler'de kalmasına razıyız, siz de Çanakkale'nin Müttefikler'de (İngiltere, Fransa, İtalya) kalmasına razı olun.
5. Bununla birlikte İstanbul Türkler'e, **başkent olmama şartıyla bırakılacaktır. Başkent Anadolu'daki** (mesela Bursa gibi) bir şehir olacaktır.
6. Türkler, gelecekte başkent yapılacak olan şehirde (ileride cumhuriyet ilan edecek) **yeni bir hükümet** kurmakta serbesttirler. Anadolu'da güçlü bir hükümetin bulunmasını yapacağımız barış açısından faydalı ve gerekli görüyoruz. (Yani

“Anadolu’da, İstanbul’daki Osmanlı Hükümeti’nin pabucunu dama atacak bir hükümet kurun, destekleyelim”.)

*

Karabekir, **Rawlinson**’un bu açıklamalarına eleştirel yaklaştığını, Çanakkale ve İstanbul’a ilişkin laflarına tepki gösterdiğini yazıyor.

Öyle anlaşıyor ki, Rawlinson’la Karabekir’den önce birkaç defa görüşmüş olan **Selanikli**, İngilizler’le bu konularda çoktan mutabık kalmış.

Anlaşmış.

Zaten, Samsun’a çıkmadan önce İstanbul’da **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın İstanbul şefi Rahip Robert Frew (Fro)** ile başbaşa gizlice birkaç defa görüşmüş olduğu biliniyor.

Karabekir, Rawlinson’la olan görüşmesini hemen telgrafla Selanikli’ye bildirmişken, Selanikli’nin **casus Frew** ile olan görüşmeleri konusunda **Osmanlı Hükümeti**’ne bilgi vermesi gibi bir durum yaşanmamış.

Selanikli’nin bu tavrı “**yabancı devletler hesabına casusluk**” suçuna girer mi girmez mi, bu konuda ben birşey söylemeyeyim.

*

Rawlinson’un Karabekir’e yaptığı açıklamalardan şunu anlıyoruz ki, o gün için İngilizler’in **hilafetin kaldırılması** gibi bir talebi yok.

Günümüzde bazılarının **Siyasal İslam**’a (siyaseti de olan İslam’a) karşı olmasına benzer şekilde, **siyasal hilafete** karşılar.

“Hilafet varsın olsun, fakat **İngiliz siyasetinin** ayağına taş değdirmesin, arabasının tekerine çomak sokmasın, suya sabuna dokunmayan bir **kültürel hilafet** olsun” diyorlar.

Buradan hareketle, Selanikli’nin, “İngilizler **Osmanlı** hanedanından birinin değil de benim halife olmamı kendi siyasetleri için daha elverişli bulurlar” diye düşündüğü sonucuna varılabilir.

*

Fakat, saltanatın kaldırılması görüşmeleri sırasında işler umduğu gibi gitmedi, TBMM’de istediği çoğunluğu sağlayamıyordu.

Karabekir’in muhaliflere destek vermesi ve o günkü başbakan **Rauf Orbay**’ın bile öfkelenerek “**Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?**” diye bağırarak tepki göstermesi üzerine geri adım atmak, hilafeti Osmanlı hanedanının uhdesinde bırakmak zorunda kaldı.

Ve, bu arada İngilizler’in hesabı değişti.

Muhtemelen şunu düşündüler: “Bu **hilafet** Osmanlı ailesinde kaldığında, yarın bir gün onlardan biri siyasete de atılabilir, ve **hem devlet başkanı hem de halife** olma imkânına kavuşabilir. O zaman da **Osmanlı Devleti dirilmiş, yeniden kurulmuş** olur.”

Öyle birşey yapılmalıydı ki, Osmanlı Devleti bir daha dirilememeliydi.

Mezarının üstüne beton dökülmeliydi.

*

Merhum Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**, Lozan görüşmeleri sırasında Türkiye’ye, **beş yıl içinde hilafetin kaldırılması** ev ödevinin verildiğini açıklamıştı.

Yanı sıra Osmanlı hanedanının **vatandan kovulması** emrini de vermiş olmalılar.

Osmanlı hanedanının **Sultan Vahideddin** dışındaki üyeleri de onun gibi kaçsalardı, arkalarından ne güzel “teneke çalma” ve “**Bunlar sülalece vatan haini, işte kaçtılar, vatanını seven yaban ellere kaçır mı?!**” diye tantana çıkarma imkânına kavuşacaklardı.

Vahideddin’in suçu, kovulmayı beklemeden kendiliğinden gitmesi.. (Daha doğrusu, Ali Kemal gibi **linç edilip öldürülmeyi** kabul etmemesi, katillere “Gelin beni öldürün!” dememesi.)

*

Bu ülkede bazılarının suçu, “Gelin beni öldürün!” dememeleri, seslerini yükseltmeleridir.

"HAKİKİ İNGİLİZ DOSTU" OLARAK SELANİKLİ ATATÜRK

Bu yazı dizisinin bir önceki bölümünde, elimizdeki birtakım verilerden hareketle, **Selanikli Mustafa Atatürk'ün İngilizler'le (ajanlık/casusluk olarak da yorumlanabilecek) gizli bir işbirliği** içine girmiş olduğu sonucuna varılabileceğini ifade etmiştik.

Bu sonuca varılmasını gerektiren veriler olarak da şu iki hususu saymıştık:

Birincisi, Selanikli Erzurum Kongresi sırasında bir gece güvendiği kafadarları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e “**gizli gündem**”ini, geleceğe dönük hesaplarını açıklamış, böylece hem Osmanlı Devleti'ne, hem Anadolu insanına, hem de silah arkadaşlarına karşı takkiye yaptığını, yalan söyleyerek onları aldattığını ortaya koymuş bulunuyor.

Daha sonraki “**devrim**”li yıllarda da, geçmişte aralarında geçen bu konuşmayı Mazhar Müfit'e keyifle hatırlatmaktan da geri kalmamış.

*

İkinci husus ise şu: Lord Curzon'un yeğeni **Yarbay Rawlinson** Erzurum'a gelip **Kâzım Karabekir**'e, barış yapma aşamasında karşılarında Osmanlı Devleti'ni değil, **Anadolu'da oluşturulacak yeni bir hükümetin** başına geçmesini bekledikleri Selanikli'yi görmek istediklerini açıklamış bulunuyor.

İngiltere olarak gelecekte görmek istedikleri tablo, tam da Selanikli'nin sonradan yaptığı şeyler.

Ayrıca, Selanikli'nin kafadarlarına açıkladığı “**gizli gündem**”i ile Rawlinson'nun açıklamaları arasında da, mutlu bir tesadüf eseri olarak **paralellik** var.

*

Bunları yan yana koyup, Selanikli'nin Samsun'a çıkmadan evvel İstanbul'da **İngiliz gizli servisinin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Rahip Robert Frew (Fro)** ile başbaşa gizli görüşmeler yapmış olduğu gerçeğini üstüne eklediğimizde, tabolda eksik gedik kalmıyor.

Tablonun sahiciliğini **noter** olarak tasdik etme şerefi ise, 1973 yılında Cumhuriyet'in ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle konuşmuş olan **İkinci Adam İsmet İnönü**'ye ait:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Evet, İngilizler, Selanikli'yi sonuna kadar desteklediler.

Desteklemiyor gibi yaparak.. Usturuplu bir şekilde.

Çünkü açıkça destekleseler onun **“hain bir işbirlikçi”** gibi görünmesine sebep olacaklar..

O yüzden, son ana kadar aralarında bir **danışıklı dövüş** yaşandı.

İngilizler İstanbul Hükümeti aleyhine (son tahlilde Selanikli'nin Anadolu'daki konumunu güçlendiren) adımlar atıyor (Selanikli'yi "**sarhoş, haris, sefih, ahlâksız, fırsatçı**" kabul edip onu **Vahideddin'in aksine adamdan saymayan** devlet adamlarının tutuklanıp **Malta'ya sürülmeleri, Meclis-i Mebusan'ın yani Osmanlı parlamentosunun kapatılması, Osmanlı Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay'ın işgal edilip çalışamaz hale getirilmesi**), Selanikli ise, esas

itibariyle kendisinin "hakimiyet" otobanına asfalt döşeyen bu icraata karşı göstermelik sert protestolarda bulunuyor, Anadolu'da tribünlerden alkış ve puan topluyordu.

*

23 Temmuz – 7 Ağustos 1919 tarihleri arasında gerçekleşen Erzurum Kongresi'nin son günü Selanikli ile “uzun” bir görüşme yapan (**Lord Curzon'un yeğeni**) **Yarbay Rawlinson**'un, kongrenin bitiminden dört gün sonra, 11 Ağustos tarihinde **İngiltere Dışişleri Bakanlığı'na gönderdiği raporunda** yer alan şu sözlerini nasıl yorumlamak gerekir:

“Konferansın (kongrenin) son günü Mustafa Kemal'le iki saatten fazla görüşüm. **Sonuç** olarak görüşüm şu: Bu hareketin **büyük bir başarı sağlaması için fırsat** var.”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 46.)

Adam, bir İngiliz olarak “**tehdit**”ten söz etmiyor, “**fırsat**”tan bahsediyor.

Selanikli'nin “**büyük başarı**”sı için, neredeyse Selanikli'den fazla heyecan duyduğu anlaşılıyor.

İkinci Adam İsmet İnönü'nün sözünü ettiği İngiliz desteğinde Rawlinson'un bu raporunun büyük etkisinin bulunduğunu kabul edebiliriz.

Öyle anlaşılıyor ki, Selanikli **Rawlinson**'u, “hareketinin başarılı olacağına” ikna etmiş, ona müjdeli haberler vermiş.

Peki, Rawlinson'un sözünü ettiği “**bu hareket**”ten kastı ne?

Selanikli'nin Rawlinson'a brifing vererek arzettiği "hareket"i, Erzurum Kongresi sırasında karanlık bir gece yarısı kafadarları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya açıkladığı “**gizli gündem**”i olabilir mi?

Şu soru önem taşıyor:

Selanikli için Rawlinson'a “Başarılı olursam **cumhuriyet** ilan edip Osmanlı Devleti'nin ocağına incir dikeceğim, sizin **çağdaş uygarlığınızı** memlekete taşıyacağım, mesela kullandığınız **Latin harflerini**, giydığınız **şapkayı** millete dayatacağım, tesettüre/örtünmeye son vereceğim, memleketi balo ilericiliğiyle tanıştıracacağım” demekte ne mahzur olabilir ki?

Bilakis, **İngiliz'in desteğini** almasını sağlar.

Dolayısıyla, Selanikli ile Rawlinson'un **iki saati aşkın** görüşmelerinde bu minvalde sohbet edip muhabbeti koyulaştırmış olmaları “**hayatın olağan akışı**” açısından sorunsuz görünmektedir.

*

Şunu da unutmayalım:

Rawlinson'un raporunda “**bu hareket**” deyip geçmesi de, Selanikli'nin “bu hareket”in münderecatı ve muhteviyatı konusunda daha önce İstanbul'da **İngiliz gizli servisinin (istihbarat teşkilatının)** İstanbul şefi **Rahip Robert Frew** ile görüş alışverişinde bulunmuş olduğunu, dolayısıyla Rawlinson'un ayrıntıya girmesine gerek kalmadığını düşündürüyor.

Selanikli'nin (*Nutuk*'undaki kendi itirafı ile de sabit olduğu üzere) **İngilizler'in Türkiye'deki en üst düzey ajanı** ile bir kere de değil, defalarca başbaşa gizlice görüşmüş olmasının herhalde bir "hikmet"i bulunmalıdır.

Selanikli'nin bu adamla samimiyeti niçin bu kadar ilerlettiğini sormayalım mı, ne dolaplar çevirdiklerini merak etmeyelim mi?

Osmanlı'nın ileri gelenlerini (yaklaşık 600 kişiyi, altı değil, 60 değil, 160 değil, 600) tutuklayıp **Malta**'ya süren İngilizler'in Selanikli'ye niçin dokunmadıkları, niçin Anadolu'ya geçmesine izin verdikleri konusu üzerinde düşünmeyelim mi?

Ajan Frew Selanikli ile başbaşa gizlice defalarca görüşüyse herhalde onunla ilgili bir tahkikatı, bir değerlendirmesi, ve de hükümetine sunduğu bir **raporu** olmalıdır.

“Asılacaksan da İngiliz sicimiyle asıl” diyenler doğru demişler, İngiliz sicimi sağlam.. Adamı yarı yolda bırakmaz.

*

İngilizler’in, Samsun’a gitmesi için vize verdikleri Selanikli ile “Anadolu’ya gidip **yeni bir hükümet** kurması” konusunda anlaşmış oldukları, **Amiral Calthorpe**’nin tam da Erzurum Kongresi sırasında hükümeti için hazırladığı raporunda yer alan şu ifadeden de anlaşılıyor:

“Anadolu’da müstakil (bağımsız) bir hükümet kurulmasına mani olunamaz!” (Dilipak, s. 46.)

Adamlar Anadolu’da ilerde bağımsız bir hükümet kurulacağını **nerden biliyor** olabilirler?

Kehanetlerinin kaynağı ne, hangi münecimler?

Ve de kimlerin **mani** olamayacağını düşünüyorlar?

Amiral Calthorpe’nin bu raporundan iki ay sonra, Sivas Kongresi’nin akabinde İngiliz Yüksek Komiseri **Amiral J. de Robeck**, ağzı kulaklarında bir üslupla Lord Curzon’a şu müjdeyi verecektir: “**Mustafa Kemal’in tesiri gittikçe artıyor.**” (Dilipak, s. 51.)

Üç ay sonra, 1919 senesinin Aralık ayı geldiğinde ise, İngiltere adına sahnede boy gösteren **General Milne**, basına şu demeci verecektir:

“Mustafa Kemal hareketinin **bastırılması** şüphesiz pek çok istenir (çok istenilen birşeydir). Fakat **çok büyük kuvvet** gerekmektedir. İğneleme politikası büsbütün **ahlâksızlık** olur.” (Dilipak, s. 54.)

Yunan’ı durduran **Milne Hattı**’na adını vermiş olan General’in bunları söylediği sırada takvim yaprakları **26 Aralık 1919**’u göstermektedir.

Selanikli’nin elindeki kuvvet nedir peki?

Koskoca bir hiç.

O kadar zayıftır ki, bir süre sonra (elinin altında savaş tecrübesi bulunmayan köylülerden başka kimse olmayan) **Çapanoğlu**’nun Yozgat’tan gelip Ankara’yı basmaması için **Çerkez Ethem**’e yalvarmak, karşısında süt dökmüş kedi gibi süklüm püklüm oturmak, onun azarlarına katlanmak zorunda kalacaktır. (Tabîî bunu unutmayacak, ilerde hesabını soracaktır.)

O gün için önem taşıyan kuvvet, **Karabekir**’in kuvvetidir.. Ve de Selanikli’nin Anadolu’daki tek dayanağı odur. Nitekim Nisan 1920’de Karabekir’e telgraf çekerek Ankara’ya bir miktar kuvvet göndermesini istemiş bulunuyor (Dilipak, s. 65.)

Evet, **Selanikli**, General Milne’nin bunları söylediği tarihten bir gün sonra, 27 Aralık 1919’da **Ankara**’ya ulaşacaktır.

Aynı gün, yani Selanikli’nin Ankara’ya vardığı tarihte **Erzurum**’da bir başka önemli tarihî olay yaşanmaktadır: **Karabekir-Rawlinson** görüşmesi. (Bkz. Yavuz Özdemir, “İngiliz Yarbayı Rawlinson-Mustafa Kemal Görüşmeleri”, **Atatürk Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1, Şubat 2010, s. 69-70.)

Rawlinson, Karabekir'e, **Lord Curzon'un İngiltere adına verdiği mesajları** iletir.

Şöyle (Karabekir'in anlatımıyla):

“Anlattıklarının hülasası şunlardır, **Lord Curzon diyor ki:**

“a) Şimdiye kadar **sulh (barış)** yapmadığımızın sebebi Türkiye'de şimdiye kadar **kuvvetli bir hükümet göremediğimizdendir. Hakiki İngiliz dostu** olacak simalarla anlaşmak istiyoruz. **Mustafa Kemal** Paşa sulh konferansında bulunsun veyahut sulh mukarreratına (kararlarına) **mutabık kalsın.**

“b) Endişemiz Türkiye'nin yine bir gün İngiltere'nin düşmanları tarafına geçivermesidir. **Padişah hükümeti** bunu yapabilir. Artık krallık ve imparatorluk modası geçmiştir. Birçok debdebe ve masraf yerine **millet kendi işini kendi gören cumhuriyete taraftardır.** Bizim de padişahı **hükümet ve siyasete karıştırmayıp halife olarak** istediği yerde oturmasına taraftar olmaklığımız.

“c) Gerçi **İstanbul** bir Türk şehri olarak kabul olunmuştur. Ancak Çanakkale İtilaf Devletleri [İngiltere, Fransa ve İtalya] tarafından işgal olunacak --ihtimal İstanbul etrafında İtilaf askeri bulunur--. Zaten Türkiye bir Asya devletidir. İstanbul bir köşedir. Anadolu'nun idaresi ve terakkiye sevki (ilerlemeye yöneltilmesi) **İstanbul'dan gayri** [İstanbul dışında] mümkündür. **Bu hususta ne düşünüyorsunuz?** Mesela **Bursa'da olacak bir hükümet** serbesttir.”

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 41-42.)

*

“A” şikkından şunu anlıyoruz: **İngilizler, Selanikli Mustafa Atatürk’ü “hakiki İngiliz dostu”** olarak görüyorlar.

Bu da, Selanikli’nin daha Samsun’a çıkmadan önce İstanbul’da **İngilizler’le anlaşmış** olduğunun bir başka kanıtı..

Barış görüşmelerini niçin geciktirmişlermiş?

Sözde karşılarında “**kuvvetli bir hükümet**” görmedikleri için..

Halbuki, isteklerini dikte etmeleri için karşılarında **zayıf bir hükümet** bulunması onlar açısından arayıp da bulamayacakları bir şans.. Gerçek bir avantaj..

Gerçekte karşılarında "kuvvetli" bir hükümet değil, kendilerinin güdümünde “**hain ve satılmış bir hükümet**” (ya da "aldatılmış şaşkın bir hükümet") görmek istiyorlar.

Fakat bunu açıkça söylemeyecek kadarcık diplomatik zekâya sahipler.. (O zekâ eksikliği, Türkiye'nin eşi bulunmaz tarihçi kabul edilen ukala tarih ezbercisi şovmenlerine ait bir meziyet.)

Selanikli TBMM’yi açıp başına geçince, sanki İstanbul’da artık “kuvvetli bir hükümet” kurulmuş gibi hemen **barış görüşmeleri tiyatrosunu** başlatacak, **Sevr Antlaşması ölümünü** millete göstererek ardından gelecek **Lozan Antlaşması sıtmasına** razı olunmasının altyapısını hazırlayacaklardır.

Ki General Milne, söz konusu basın açıklamasından sadece iki hafta sonra, 10 Ocak 1920 tarihinde hazırladığı raporunda, kendi hükümetine, izlenecek yol haritası konusunda (Ki "esnek", duruma göre revize edilen bir yol haritası) bu yönde taktikler veriyordu:

“**Şartları ağır bir barış Mustafa Kemal’i güçlendirir.** Bugünün bir başka önemli yanı **Hakimiyet-i Milliye** gazetesinin yayına girmesi. Artık dış

dünya ve içerideki cepheler dünyayı bu pencereden seyredecektir ve **Mustafa Kemal'in hakimiyetini** perçinleyecektir.” (Dilipak, s. 55.)

*

General'in bu lafları, İngilizler'in (İstanbul'da anlaştıkları) Selanikli'nin eline tutuşturdukları **strateji ve taktikleri** özetliyor.

İlk fırsatta bir **gazete** çıkarması, her tarafa **beleş** göndermesi, böylece kamuoyu oluşturmaya aklını vermişler. Öyle anlaşıyor.

Gazetenin adı da ilginç: **Hakimiyet-i Milliye**.

Ne Cihad, ne İstiklâl-i Milliye, ne Millî Mücadele, ne Felah-ı Vatan (vatanın kurtuluşu), ne Salah-ı Vatan (vatanın iyiliği), ne Millî Müdafaa (ulusal savunma), ne Hürriyet-i Milliye..

Sanırsınız ki **Fransızlar** “millet egemenliği” adına Kral Louis'ye başkaldırıyorlar.

Dervişin fikri neyse zikri odur (o sayılır) demişler ama, tersi de çoğu zaman doğrudur: Zikri neyse fikri de odur.

Adam, **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempalarına açıkladığı “gelecek” için lazım olan temelleri atmakla meşgul.

*

Evet, “Beni **sömürge valisi** yapın, size hizmet edeyim” dediği İngilizler buna, “Daha iyisi var” demişler ve onun için bir yol haritası hazırlamışlar.

Buna göre, Anadolu'ya ilk başta “Anadolu genel valisi” konumunda “Padişah yaveri” olarak gidip millet üzerinde otorite kurmalı, fakat sonrasında Padişah'ın sırtına tekmeyi vurabilmek için yola **Osmanlı Devleti memuru** olarak değil, “**milletin temsilcisi**” gibi devam etmeli.

Dolayısıyla, milleti ürkütmemek için bir yandan Osmanlı Devleti’ne, padişah-halifeye bağlılık nutukları atar ve bu yönde yeminler ederken, diğer yandan **“hakimiyet-i milliye” (millet egemenliği)** söylemini bayrak yapması, bir motto olarak vird-i zebanı haline getirmesi gerekiyor.

Tabîî pratikte bu, **Milne**’nin ifade ettiği gibi, **“Mustafa Kemal hakimiyeti”** anlamına geliyor.

Reklamlarda **millet hakimiyeti**, teslimatta **“hakiki İngiliz dostu” Selanikli hakimiyeti**.

“Ne kaa ekmek, o kaa köfte” hesabı, **“millet egemenliği”** söylemi ne kadar güçlenirse **“Selanikli hakimiyeti”** yelkenlisi o kadar rüzgâr alıyor.

Şurası bir gerçek, İngiliz oyun kurdu mu iyi kuruyor.

*

Karabekir’in ifadelerindeki “b” şıkkına gelelim..

Bu şık İngiltere’nin **“gelecek” vizyonunu** ortaya koyuyor.

Osmanlı Devleti’ni ve Osmanlı hanedanının uhdesindeki halifelik-padişahlık rejimini İngiltere’nin geleceği açısından **“tehdit”** olarak görüyorlar.

Geleceğe güven ve huzurla bakabilmeleri için Türkiye’de **cumhuriyet** ilan edilmesi ve Osmanlı Devleti’nin **yıkılması** gerekiyor.

Sözde **“millet kendi işini kendi görecek”**, özde ise millet, Selanikli’nin çıkardığı Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nu cinayet aleti olarak kullanan hukuksuz ve kanunsuz **İstiklal Mahkemeleri**’nin kurduğu darağaçlarının gölgesinde **“İngiliz’in işini görmek** için kendi devletini, Osmanlı Devleti’ni yıkacak”tır.

İngiliz ilke ve inkılapları, Atatürk ilke ve inkılapları adı altında millete dayatılacaktır.

*

Gelelim “c” şıkkına..

Bu şık da, **General Milne**’nin açıklamasının aksine, İngiltere’nin **Selanikli**’yi durdurmak gibi bir niyet taşımadığını, tam aksine, onun Anadolu’da “**yeni bir hükümet**” kurmasını istediklerini belgeliyor.

“Müstakil” (bağımsız) bir hükümet..

Buradaki bağımsızlık **İngiliz**’den bağımsızlığı değil, **Osmanlı**’dan bağımsızlığı ifade ediyor.

*

Olaya **Selanikli cephesinden** bakıldığında “dehanın muhteşem yürüyüşü”nden söz etmek mümkün olabilir.

Fakat Osmanlı Devleti açısından bakıldığında ortada bir **ihanetin**, “**işgalci düşman devletler hesabına yapılmış bir casusluğun**” ve “**devleti yıkma**” **teşebbüsünün** bulunduğundan söz etmek gerekebilir.

O günkü şartlarda (Ki, henüz barış antlaşması imzalanmadığı için “**savaş hali**”nden söz etmek gerekiyor) bu suçların cezası **idam**..

Nitekim, 23 Nisan 1923’te TBMM’yi açan Selanikli, bir hafta sonra **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**’nu çıkararak, TBMM’nin otoritesini “**tanımayan**”ları (Evet, sadece “tanımayan”ları, Osmanlı Devleti’ne sadakati sürdürenleri) asıp kesmeye, idam etmeye başlamıştı.

Dolayısıyla, (Osmanlı Devleti zaviyesinden bakıldığında) düşman işgal güçleriyle **casusluk** ilişkisi içine girerek devletine isyan eden Selanikli'nin hak ettiği ceza, **idam** olma durumundaydı.

Casusluk yapan adamın cezası, savaş şartlarında idamdır.

*

(Malum olduğu üzere bir **Mustafa Sagir** olayı var..

Önce İstanbul'a gelen, ardından da Ankara'ya geçip yerleşen bu **Hint** kökenli şahıs, İngilizler hesabına **casusluk** yapma suçlamasıyla idam edildi.

Olaya geniş açıdan bakıldığında ve farklı ihtimaller hesaba katıldığında, İngilizler'in, Selanikli'nin "güvenilirliği"ni artırmak için bu **Hintli** serseriye kurban verip vermedikleri sorusunun akla gelmemesi imkânsızdır.

Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmiyorsa, deve gelecek yerden **hindi** yumurtası haydi haydi esirgenmez..

İstihbarat servislerinin, ajanlarının/işbirlikçilerinin güvenilirliğini sağlamak ya da artırmak için bu tür hileler yaptıkları bilinen birşey.

Bir ihtimal bu.. Diğer ihtimal ise, Hintli Mustafa Sagir'in, Hindistan-Pakistan-Afganistan müslümanlarının Selanikli Mustafa'ya gönderdikleri paraların encamının peşine düşeceğinin düşünülmesi.. Bu paralar, hilafet ve Osmanlı Devleti kurtarılсын diye gönderilmişti. Fakat, İngilizler'in adamı Selanikli'nin kafasındaki plan başkaydı. Dolayısıyla Sagir'in ayak bağı olmaması için İngiliz ajanı gibi gösterilerek temizlenmesi gerekiyordu.

Araştırmacı-yazar Yaşar Gören bu kanaati taşıyor.)

ONCE UPON A TIME IN ANATOLIA: “İSTANBUL’DA HÜKÜMET OLAMADIN, GİT ANADOLU’DA OL!”

Bundan 100 küsur yıl önce bu topraklarda devasa bir oyuncu kadrosuyla bol figüranlı bir **başyapıt** sahnelendi.

İngiliz prodüksiyonuydu..

Senaryoyu yazan, İngiltere’nin **Dışişleri Bakanı Lord Curzon**’du.

Yönetmen koltuğunda da o oturuyordu.

Aynı zamanda **başrol** oyuncularını arasındaydı.

Başlangıçta fazla ortada görünmeyecek, işleri yeğeni **Yarbay Rawlinson**, **İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul Şefi Rahip Robert Frew (Fro)**, General Milne, Amiral Calthorpe ve diğer İngiliz subayları vasıtasıyla idare edecek, fakat **Lozan**’da sahnede bizzat boy gösterecek, İngiltere’yi kendisi temsil edecekti.

Bu bir **westernization** (batılılaştırma) filmiydi.

Başrol dağılımını şöyleydi:

İyi: Kâzım Karabekir.

Kötü: Lord Curzon.

Ve Çirkin: Selanikli Mustafa Atatürk.

Kadroda çok fazla yardımcı rol oyuncusu vardı, onları saymayalım.

Ancak, filmin sonunda mutlu son ipini göğüsleyen, **İyi** değildi; **Kötü** ile **Çirkin**’in “**danışıklı dövüş**” ile kamufle edilen “**gizli ortaklığı**”ydı.

*

Uğur Mumcu'nun **Karabekir**'den yaptığı nakiller arasında, onun, Selanikli Mustafa Atatürk'ün saltanatın kaldırılması oylamasının yapıldığı 1 Kasım 1922 tarihli konuşmasından aktardığı bölümlerin de bulunduğu daha önce değinmiştik.

Karabekir'in “**1 Kasım nutkunun mühim yerlerini** okuyalım” diyerek naklettiği ifadeler arasında şunlar da var (*Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 69-70):

“Emr-i hilafet (hilafet işi) milel-i İslamiyece (müslüman milletlerce) **en büyük maslahattır** (kamu yararıdır, kamusal yarardır). Çünkü efendiler, hilafet-i nebeviye (Peygamber halifeliği) ehl-i İslam arasında **rabıta (bağ)** olan bir emanettir. Ve ehl-i İslam'ın **kelime-i vahdet (birlik sözü)** üzere içtimalarını (toplanmalarını) temin eden bir emanettir. Emanet ise Cenab-ı Hakk'ın bir sır ve hikmetidir ki teessüsü (kurulması) daima satvet (güç) ve kudret ile meşruttur (şartına bağlıdır). Ve ondan **maksad-ı aslî (temel gaye)** de **def-i fesat (kargaşanın def'i)** ve **hıfz-ı asayiş-i bilâd (beldelerin düzeninin korunması)** ve **tanzim-i umur-ı cihat (cihat işlerinin düzenlenmesi)** ile **mesalih-i âmmeyi (kamu yararlarını) tanzim ve tesviyeden (düzenleme ve düzeltmeden)** ibarettir.”

Görüldüğü gibi Selanikli hilafet kurumunun manasını, hikmetini ve işlevini gayet iyi anlamış.

Evet, hilafet, İslam dünyası için, Selanikli'nin ifade ettiği gibi, “**en büyük**” maslahat durumundadır..

En büyük..

Aslî/temel gayelerini de çok iyi kavramış:

Kargaşanın def'i, beldelerin **düzeninin** korunması, **cihat** işlerinin yoluna konulması, **kamuya** ait işleri düzenleme ve düzeltme.

*

O dönemde **hilafet** kurumuna kafayı takmış bir kişi daha var: **Lord Curzon**.

Selanikli'nin bunları söylediği sırada **İngiltere'nin dışişleri bakanı**..

Selanikli'nin Samsun'a çıktığı yıl, yani **1919**'da dışişleri bakanı olmuş.

1924'e (ölümünden bir yıl öncesine) kadar bu görevde kalacak, bu arada **Lozan**'da da İngiltere'yi temsil edecektir.

Hilafet konusuna kafayı takmış olmasının nedeni ise, 1905 yılına kadar yaklaşık **yedi yıl** boyunca İngiltere'nin **Hindistan Genel Valisi** olarak vazife yapmış olması.

Fakat öncesi de var, 1891-92 yıllarında hükümetinin **Hindistan müsteşarı** olarak görev yapmış.

1895-98 senelerinde ise Dışişleri Müsteşarı..

Bunun ardından da yedi yıllık Hindistan Genel Valiliği başlıyor..

1918 ve 1919 yıllarında ise, Türkiye ve Ortadoğu'dan sorumlu olan İngiliz Doğu Komitesi'nin (Eastern Committee) **başkanı** olarak karşımıza çıkıyor.

*

Vikipedi'de Curzon için "Hayatını İngiliz İmparatorluğu adına **Doğu sorununun** çözümüne adadı" deniliyor.

16 Kasım 1917 tarihinde, *Birinci Dünya Savaşı* devam ederken (savaş bitmeden bir yıl önce) **Türkiye** hakkında söylediği şu sözler, “günümüz Türkiye’si”ni anlamak bakımından ufuk açıcı:

“Eğer savaşı kısaltmak ve **ayrı bir barış için Türkiye'ye teklifte** bulunsaydık böyle bir teklifin doğası ne olurdu?

“Görünüşe göre **Türk'ü İstanbul'da bırakacağız**, fakat onun Boğazlar üzerindeki hakimiyetini elinden alacağız. **Kapitülasyonların kaldırılmasını kabul edecek** ve onu Almanya'ya karşı mali yükümlülüklerinin önemli bir kısmından kurtaracağız. **Fransız ve İtalyan Müttefiklerimize rağmen Anadolu'daki orijinal Osmanlı topraklarının Türk mülkiyetinde olmasını sağlayacak**; ancak **kaybının gerçekliğini gizleyebilecek ve milli gururunu mizah edebilecek [güldürebilecek] türden vitrin düzenlemeleriyle Suriye, Filistin, Arabistan ve Irak'ı Türkiye'den ayıracağız**. Akabe'den Şam'a, Mekke'den Basra Körfezi'ne kadar tüm bölgelerde **Türk bayrağının** herhangi bir biçimde yeniden ortaya çıkmasının, gerçekten de, sonuçları vahim olacaktır.

“Bu bölgelerin herhangi bir şekil veya biçimde **Türk otoritesinden kalıcı olarak dışlanması** içermeyen hiçbir şartı kabul edemeyiz.

“Şimdi, böyle bir temelde müzakere edeceğimizi farz etsek bile, **Türk hükûmeti bu şartları kabul etmeye hazır mı?** Bu soruya iki sebepten dolayı olumsuz cevap vermek zorundayım:

(1) Koşullar yeterince iyi değil çünkü **Almanya'nın daha iyisini vaat** ettiğinden çok az şüphem var. Filistin'in tamamını, Bağdat'ı, Mısır'ı ve büyük ihtimalle Trablus'u da;

(2) Türkler, iyi ya da kötü, fiziksel olarak bu şartları düşünecek konumda değiller. **İngiltere Hükûmeti'nin, şimdiki Sadrazam ve Enver hakim**

olduğu sürece, Türkiye ile ayrı bir barış yapma olasılığı söz konusu değil.

“Savaşta Almanları mat etmenin tek yolu, **İngiltere ile ayrı bir barıştan yana olan Türklerin** [Türkler’den böyle düşünenlerin], **başarılı bir darbeye** [darbe anlamına gelecek siyasî bir müdahaleyle], Çanakkale Boğazı’nı İtilaf [İngiltere, Fransa ve İtalya] donanmalarına açmayı başarabilmeleri ile olabilir. **Barış teklifi bizden değil, Türk’ün kendisinden gelmeli.**”

(Kaynak: https://www.qdl.qa/en/archive/81055/vdc_100076917035.0x000004 ; Papers written by Curzon on the Near and Middle East [2r] (3/348) "PEACE NEGOTIATIONS WITH TURKEY.", The original is part of the British Library: India Office Records and Private Papers, in Qatar Digital Library’den **aktaran Vikipedi**, https://tr.wikipedia.org/wiki/George_Curzon n.)

Sonraki gelişmeler tamamen (İstanbul Boğazı konusu da dahil olmak üzere) **Curzon**’un anlattığı yönde yaşandı. (Bilahare **Montrö Boğazlar Sözleşmesi** ile İstanbul Boğazı konusu Türkiye lehine sonuçlandı.)

Curzon’un gönlünü ferahlatacak “**darbe**” (iktidar değişikliği hadisesi) 3 Temmuz 1918 günü yaşandı: **Sultan Reşad** öldü, yerine (Selanikli’yi fahrî yaveri yapacak olan) **Vahideddin** geldi.

*

Görüldüğü gibi, İngilizler’in **galip** gelmeleri durumunda kurmak istedikleri “**yeni Türkiye düzeni**” şöyle birşey:

1. **İstanbul** Türkler’de kalacak.

2. **Kapitülasyonlar** kaldırılacak.

3. **Anadolu** Türkler'e bırakılacak, **Fransa ve İtalya**'nın bu konudaki farklı yaklaşımlarına itibar edilmeyecek.
4. Türkler **Suriye** (Misak-ı Milli sınırları içindeki Halep dahil), **Filistin, Ürdün, Lübnan, Irak** (Misak-ı Milli sınırları içindeki Musul, Kerkük dahil), **Arabistan ve Mısır**'dan kovulacak.
5. Türk otoritesinin **Arap dünyasından kalıcı olarak dışlanması** sağlanacak.

*

İngilizler galip geldiler ve bunların hepsi oldu.

İslam dünyasından kalıcı olarak dışlanmayı sağlayan adımlar (ya da Türkiye'nin “kayıp”ları) ise birincisi **hilafetin kaldırılması**, ikincisi **laikliğin** (siyasal dinsizliğin) kabulüydü.

Tam da bu noktada **İkinci Adam İsmet İnönü**, Lord Curzon'un şahidi olarak arz-ı endam ediyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İnönü'nün söylemediği ise şu: Türk milletine babasının hayrına zırnık bile koklatmayacak olan İngiliz'in Selanikli Mustafa Atatürk'ün “hareket”ine bu desteği **ne karşılığında** verdiği..

Fakat **herşeyi de devletten**, İnönü gibi devlet adamlarından **beklememek lazım**, bizim de vatandaşlar olarak birşeyler ortaya koymamız, ter dökmemiz gerekiyor.

*

Bu süreçte **Selanikli Mustafa Atatürk**’ün bütün başarı ve başarısızlıkları (mutlu bir tesadüfle) hep İngilizler’in planına hizmet etti (ya da **paralel** seyretti).

Selanikli’nin Filistin’de “**Burası vatan toprağı sayılmaz**” dercesine hemen tabanları yağlayıp panik halinde kaçması, böylece emri altındaki koskoca ordunun ve bu ricate hazırlıksız yakalanan gerideki orduların mahvolmasına sebep olması, Birinci Dünya Savaşı’nın Osmanlı açısından yenilgi ile sona ermesinin başlıca amili oldu.

Bu kaçışı sırasında Nablus’tan Halep’in kuzeyine kadarki (İzmir-Kayseri arası uzunlukta) mesafeyi bir solukta aldı.

Eşsiz bir ricat/kaçış rekoru kırdı.

Ve de bundan sonraki ilk işi, (yıllar öncesinden “kafaya almış” bulunduğu) **yeni padişah Vahideddin**’e telgraf çekerek (**Curzon**’un tasarladığı şekilde) İngiltere ile, (Almanya’yı yok sayan) “**ayrı bir barış**” yapılmasını teklif etmek oldu:

“Ser Yaveri Hazreti Şehriyari Naci Bey Efendiye

“... Müttefiken (Almanya ile ittifak/birliktelik) olmadığı takdirde münferiden (tek başımıza) ve **behemehal (neye mal olursa olsun) sulhu (barışı) takarrür ettirmek (gerçekleştirmek) lazımdır** ve bunun için fevt olunacak (kaybedilecek) bir an dahi kalmamıştır. Aksi takdirde memleketin kamilen (tamamen) elden çıkması ve devletimizin gayrı kabili telafi (telafisi imkansız) mehalike (tehlikelere, helake) maruz kalması baidü'l- ihtimal (uzak ihtimal) değildir. **Muhterem padişahımıza olan sadakat ve merbutiyetim (bağlılığım)** ve vatanımın temin-i selameti (selametinin sağlanması) itibariyle arzederim ki Tevfik Paşa Hazretleri fi hakika (gerçekten) müşkülata tesadüf etmişlerse sadaretin (sadrazamlığın, başbakanlığın) derhal İzzet Paşa Hazretlerine tevcihi (verilmesi) ve

müşarunileyhin (adı geçenin) de esası Fethi, Tahsin, Rauf, Canbulat, Azmi, Şeyhülislam Hayri ve **acizlerinden (benden)** mürekkep (oluşan) bir kabine teşkil etmesi oluşturmaları zaruridir (zorunludur). ... Münasip ise bu zevatın Şevketmeap (Padişah) Efendimize arzını rica ederim.

“Teşrinievvel 918

“Fahri Yaveri Hazreti Şehriyari (Padişah hazretlerinin fahrî yaveri) Mustafa Kemal”

[Kaynak: E. Semih Yalçın, “Mütareke Döneminde Mustafa Kemal Paşa’nın İstanbul’daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)”, *Ankara Üniversitesi DTCTF Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 18, 1995, s. 178.]

*

Evet, bir yıl önce **Curzon** “**Barış teklifi bizden değil, Türk’ün kendisinden gelmeli**” demişti ve Selanikli Mustafa Atatürk de tesadüfen Curzon ile aynı hassasiyete ve kafa yapısına sahipti.

Kafalarının çalışma düzeni aynıydı.

Enver Paşa’nın adamı Sultan Reşad’ın üç ay önce vefat etmiş, yerini **Selanikli Mustafa Atatürk’ün adamı Vahideddin**’in almış olması da bir başka “mutlu tesadüf”tü.

Enver’in yıldızı sönmeye, **Selanikli**’ninki (ve bu arada **Curzon**’unki) parlamaya başlamıştı.

Tesadüf mutluluk içeriyordu, çünkü Vahideddin, **Berlin’e birlikte yaptıkları seyahatten** beri Selanikli’nin görüşlerine değer vermekteydi.

Bu yüzden onu “**yaver**”i yapmıştı..

(Selanikli'nin telgrafı gönderdiği tarihten yedi ay sonra, Mayıs 1919'da, Selanikli'yi Anadolu'ya göndermemesi için ısrar eden **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**'ye Vahideddin onun için “**Âteşîn bir zekâ, âteşîn bir zekâ!**” diyecekti. Zekâsına hayrandı, Selanikli Vahideddin'i adeta büyülemişti.)

*

Her neyse, konuyu dağıtmayalım..

Selanikli'nin de tesadüfî katkılarıyla Curzon muradına erdi, “**Barış teklifi İngiliz'den değil, Türk'ün kendisinden geldi**”.

30 Ekim 1918 günü **Mondros Mütarekesi** (ateşkesi) imzalandı. Bahtsız Vahideddin henüz dört aylık padişah'tı ve kucağında nur topu gibi “yenilgi” bulmuştu.

Ateşkes antlaşması gereği İngiliz donanması “**geçilmez Çanakkale**”yi geçerek Dolmabahçe önünde demir attı.

Projenin ilk etabı tamamlanmıştı.. İşler **Curzon**'un umduğu gibi gidiyordu.

Sıra, İstanbul'da **İngilizler'in istediği türden bir hükümetin** kurulmasına gelmişti.

*

Selanikli'nin tam da İngilizler'in İstanbul'a geldikleri 13 Kasım 1918 günü Adana'dan İstanbul'a geldiğini ve anasının Beşiktaş Akaretler'de evi bulunduğu halde **İngiliz subaylarıyla aynı otele (Pera Palas'a)** yerleştiğini, ertesi gün de (14 Kasım) İngilizler'le temasa geçtiğini biliyoruz.

Bildiğimiz birşey daha var:

Yukarıya aldığımız telgrafında **yeni bir hükümet** kurulmasını, kendisine de **hükümette bir bakanlık** koltuğu lutfedilmesini isteyen Selanikli, bu “**hükümet**” tutku ve takıntısından sonraki günlerde de vazgeçmedi.

Meclis-i Mebusan’da (Millet Meclisi’nde, parlamentoda) **kulis** faaliyetleri yaptı, **hükümeti yıkmak** için siyasî dalavereler çevirdi.

Hatta **hükümet darbesi** yapmayı bile planladı (İttihatçı eski bakan **Kara Kemal** ile Vahideddin’in yaveri Selanikli **Sarı Kemal**, Sadrazam’ı kaçıracaklar, hükümetin yıkılmasını sağlayacaklardı; planları buydu).

Selanikli’nin o dönemde Anadolu’ya geçmeye sıcak bakmadığını, **Karabekir**’in hatıratından da biliyoruz..

Karabekir onu evinde ziyaret ediyor ve Anadolu’ya geçmesi için ikna etmeye çalışıyor, fakat akli fikri İstanbul’da **hükümette yer almakta** olan Selanikli “**Bu da bir fikirdir**” diye geçiştiriyor.

Şayet Selanikli’nin içinde bulunduğu (ve arkadaşlarından oluşan) bir hükümet kurulsaydı, muhtemelen bu hükümet **İngilizler**’le Lozan benzeri bir antlaşma kotaracaktı.

Fakat bu gerçekleşmedi.

(Yazı uzamasın diye Selanikli’nin dalaverelerinin ayrıntısına girmiyoruz. Fakat Sadrazam’ı kaçırma şeklindeki hükümet darbesi planının **İsmail Canbolat** yüzünden akamete uğradığını biliyoruz. Canbolat bunun bedelini ilerde **İzmir Suikasti** girişimi bahanesiyle **idam** edilerek ödeyecekti.)

*

Selanikli’nin İstanbul’da hükümet kurması planı başarısız olunca İngilizler “**B**” planını devreye koydular:

Anadolu’da Selanikli liderliğinde **yeni bir hükümet ve devlet** kurulması.

Aslında planda “esas”lı bir değişiklik yoktu; değişen, karşılarında (**westernizasyon** konusunda) “emre râm” (İngilizler’e tam teslim olmuş) bir hükümet bulamayan İngilizler’in, “Kötü komşu adamı mal sahibi eder” hesabı “**yeni bir hükümet**” kurmaya karar vermeleri idi.

İkinci Adam İsmet **İnönü**, “**Selanikli masalı**”nın üstündeki örtüyü kaldırırken işte buna işaret ediyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

Bu başarı, İngiliz’in başarısı..

Burada “**İstiklâl mücadelesi**”nin İngiliz açısından anlamı, istediği türden bir “**hükümet**”in Anadolu’da kurulmasından ibaret.

*

İngiltere Dışişleri Bakanı Curzon, 1917 yılında açıkladığı planının yeni şartlara göre revize edilmiş halini, yeğeni **Yarbay Rawlinson** vasıtasıyla 27 Aralık 1919’da **Karabekir**’e açıklamış bulunuyor.

Çok daha önce Selanikli’ye de açıklamış (ve onunla bu konuda anlaşmış) oldukları kesin, fakat Selanikli, Karabekir gibi değil, bu konuda, (oynadığı “**yedi düvele** meydan okuyan kahraman” rolü gereği) suskun ve ketum.

Curzon’un Karabekir’e verdiği şu mesaj, pekçok şeyi açıklıyor:

“Şimdiye kadar sulh (barış) yapmadığımızın sebebi Türkiye’de şimdiye kadar kuvvetli bir hükümet görmediğimizdendir.”

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 41.)

Adamların “**kuvvetli bir hükümet**”ten kastı, “**Selanikli Mustafa Atatürk**’lü, onun arkadaşlarından müteşekkil” bir hükümet.

Türkiye’de “**İngiliz ilke ve inkılapları**”nı hayata geçirmek istiyorlar, fakat nasıl savaş sırasında “**Barış teklifi bizden değil, Türk’ün kendisinden gelmeli**” diye planlamış idiyse, bu ilke ve inkılapların da “**Made in England**” değil “**Made in Turkey**” damgasını taşımasını istiyorlar.

*

Bunu yapacak adamı **gökte** ararken **Pera Palas**’ta yanı başlarında bulmuşlar. (Zaten Selanikli ilerde “**gök**”le arasının iyi olmadığını, “**ilham**”ını Pera Palas gibi yerlerdeki “**hayat**”tan aldığını ortaya koyan bir nutuk atacaktır.)

Buldukları adam hakkında **İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul şefi Rahip Robert Frew** tam güvence vermiş ve ona kefil olmuş olacak ki, yapılacak barış (sulh) konusunda, karşılarında Selanikli’yi görme şartı getiriyorlar:

“**Hakiki İngiliz dostu** olacak simalarla anlaşmak istiyoruz. **Mustafa Kemal** Paşa sulh konferansında bulunsun veyahut sulh mukarreratına (kararlarına) **mutabık kalsın (onay versin).**” (Mumcu, *a.g.e.*, s. 41.)

Evet, bunu **Karabekir**’e söyleyen, **Yarbay Rawlinson**..

Peki kim adına söylüyor?

Tabî ki **İngiltere Dışişleri Bakanı Curzon** adına..

*

Curzon ile Selanikli Mustafa Atatürk'ün kafalarının çalışma düzeninin **neredeyse tıpatıp aynı** olduğunu kabul etmek gerekiyor.

Tesadüfen.

Curzon ne düşünmüşse Selanikli onu yapmış..

Şöyle de diyebiliriz: **Selanikli** ne yaptıysa Curzon aynısını daha önce düşünmüş.

Tesadüfen.

Tesadüfler takvim yapraklarında da kendisi gösteriyor.

Vikipedi'de şu ifadeler mevcut:

“... Curzon, Paris Barış Konferansı'nda, Türkiye ile ilgili endişelerini dile getirdi ve hızlı bir şekilde barış yapılması gerektiğini söyledi. ‘Türk, gecikmenin her anını bir kazanç olarak sayıyor.’ Fakat sonra tüm Türkiye üzerinde bir ABD mandası **önererek** Türkiye'ye dair barış müzakerelerinin **19 Mayıs 1919'dan 12 Şubat 1920'ye kadar ertelenmesini** sağladı.”

Evet, tarih ilginç: 19 Mayıs 1919.

Barış müzakerelerinin ertelenmesi, **Osmanlı Hükümeti'nin muhatap alınmasının ertelenmesi** demek oluyor.

*

12 Şubat 1920'ye kadar köprülerin altından çok sular akacak, **Ankara'da yeni bir hükümet kurmak için gereken zamanı kazanan** Selanikli TBMM'yi açmaya hazır hale gelecektir.

Osmanlı Devleti ile değil, **Selanikli'nin nevzuhur hükümeti** ile anlaşma yapmak isteyen İngiliz, Osmanlı'nın önüne (oyalama ve işleri çıkmaz sokağa sokma kabilinden) **Sevr**'i koyarak ipe un serecektir.

Bu arada İstanbul'daki **Meclis-i Mebusan**'ı (milletvekilleri meclisi, parlamento) basıp dağıtacaklar, milletvekillerinden bazılarını tutuklayıp paket yaparak Malta'ya **sürecekler**, Selanikli'ye kolay biat edecek 69 milletvekilinin de Ankara'ya gidip TBMM'ye **doğal üye** olarak katılmasına göz yumacaklardır.

Böylece TBMM **rakipsiz** hale getiriliyor, “**Meclis-i Mebusan** varken bu meclise ne gerek vardı, bu Selanikli gidip cehpede savaşmak yerine milletvekilcilik oynuyor” diyecek olanların “İyi ki **TBMM** kuruldu, yoksa memleket meclissiz kalacaktı” demeleri sağlanıyordu.

Üstelik Ankara'da Selanikli “Alçaklar, gâvurlar, zalımlar, Meclis-i Mebusan'ı nasıl kapatırsınız!” diye **timsah gözyaşları** eşliğinde masa yumruklayıp bağırıp çağırarak karnesindeki “vatanseverlik” notunun yükselmesini sağlıyor, tribünlerden aldığı alkışlar karşısında tevazu ile “Ne demek efendim, vazifemiz, biz niçin varız, elbette protesto edeceğiz” diyerek “pekiyi” olan notunu “yıldızlı” hale getiriyordu.

*

İngiliz bununla da yetinmeyecek, **Osmanlı Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay**'ı'nı da basıp kapatacak, böylece Anadolu'daki bütün **askerî** birimlerin, “mecburi istikamet” diyerek yönlerini **İstanbul'dan Ankara'ya çevirmelerini** sağlayacaklardı.

Tabiatıyla, yönünü İstanbul'dan Ankara'ya çevirmek zorunda kalanlar sadece askerler değildi, **mülkî amirler** de (**valiler, kaymakamlar**) aynı durumdaydılar.

Selanikli İngiliz'den yana çok şanslıydı, çok..

Ne diyordu **İkinci Adam İsmet İnönü**:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur.”

Yüksek müsaadeleriyle buna biz de eksik gedik bir cümle ekleyelim:

“Selanikli’nin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi **ve Osmanlı Hükümeti’nin ümüğünü sıkması, boğazına çökmesi, saçını sakalını yolması, gözünü oyması, tırnaklarını sökmesi, kulağını kesmesi, dilini koparması ile** mümkün olmuştur.”

*

Dahası İngilizler, Selanikli’ye **Yunan** cihetinden de “destek” vermekten geri kalmadılar.

Selanikli Samsun’a çıkınca, Yunan kuvvetlerini Haziran 1919’da fiilen, Ağustos’ta ise resmen, İzmir sınırında **Milne Hattı** ile durdurdular.

Çünkü Selanikli’nin yeni bir hükümet kurmak için zamana ihtiyacı vardı.

Adam Anadolu’ya savaşmak için değil Osmanlı memuriyetinden savuşmak ve **yeni bir hükümet** kurmak için gitmişti.

Selanikli, **Erzurum** senin **Sivas** benim aheste aheste dolaştı, sigarasını tüttürdü, vatansever nutuklar attı, ardından da **Ankara**’ya postu serdi, ve 23 Nisan 1920’de muradına erdi.

TBMM açılmış, **TBMM hükümeti** diye bir hükümet kurulmasının zemini hazırlanmıştı.

Samsun’a çıkışından beri 11 aydan fazla zaman (yaklaşık 340 gün) geçmiş, fakat Selanikli düşmana bu zaman zarfında tek bir kurşun bile atmamıştı.

Hükümet kurulmuş ve şimdi sıra savaşımaya gelmişti.

Selanikli işe hızlı başladı.. TBMM’nin açılışından bir hafta sonra **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**’nu çıkararak **millete savaş** açtı.

TBMM’yi “tanımayan” herkes **vatan haini** demekti ve **idam** edilecekti.

Başları ezilecekti.

Selanikli nihayet asker olduğunu hatırlamıştı.

*

Peki Yunan?

Yunan için İngilizler devreye girdiler, **Falih Rıfkı Atay**’ın **Çankaya**’da dile getirdiği gibi “Artık işleri Müttefiklere (İngiltere, Fransa ve İtalya) bırakarak **Ankara** ile barış yapmalarını” söylediler. (Ayrıntılar için “**Kurtuluş Savaşı’nın Sansürsüz Tarihi**” kitabımıza bakılabilir.)

Ancak, Yunanistan’da **Venizelos** hükümeti yıkılmış, başa laf dinlemez **Kral Konstantin** geçmişti..

Konstantin İzmir’e geldi, ordulara bizzat komuta etmeye başladı.

Selanikli için işler ters gitmeye başlamıştı..

Anadolu içlerine yürümeye başlayan Yunan **Eskişehir**’de Türk ordusunu yenilgiye uğrattı, **Polatlı**’ya kadar geldiler.

Selanikli ise TBMM’sini alıp **Kayseri**’ye kaçmaya karar verdi.

Bu konuda tecrübeliydi, **Filistin**'de dört dörtlük, mükemmel bir kaçışa imza atmıştı.

Fakat **irticacı/gerici TBMM** kaçmayı kabul etmedi.

*

Selanikli baktı ki kendisi gitse TBMM gitmiyor, “TBMM'den Selanikli Atatürk olacak hasıl, TBMM'siz Selanikli Mustafa'dan ne hasıl!” diyerek yerinde kaldı.

Sonunda TBMM'nin bütün yetkilerini uhdesine alan **diktatör başkomutan** olarak cepheye gitti, **Sakarya Savaşı**'na katıldı, fakat orada da (sadece **Karabekir** ile **Rıza Nur**'un yazmaya cesaret ettiği üzere, huylu huyundan vazgeçmez fehvasınca) ricat/kaçma emri verdi, fakat bereket versin ki **Fevzi Çakmak** onun bu emrini orduya duyurmadı, bekledi, ve o arada Yunan ricat etmeye başladı.

Çünkü yeterli yiyecekleri yoktu ve ne bulurlarsa yemek zorunda kaldıkları için ishal salgını başgöstermişti.

General İshal'in müthiş saldırısı ile bozguna uğrayan Yunan çekilip gitti.

Ve TBMM, kahraman başkomutan Selanikli'yi üstün başarısından dolayı (tarihte görülmemiş şekilde) üç rütbe birden atlatarak **mareşal** yaptı.

*

İngiliz'in Selanikli'ye iyilikleri saymakla bitmez..

İstanbul'da Osmanlı ekabiri ve devlet adamlarından 600 kişiyi (60 değil, 160 değil, 260 değil, 600) tutuklayıp **Malta**'ya sürdükleri halde Selanikli'ye dokunmadılar.

Samsun'a gitmesi için gereken **vizeyi** hiç bekletmeden verdiler.

Esasen, Samsun'a gitmesi için gereken **bahaneyi** de Osmanlı Hükümeti'ne İngilizler vermişti.

Osmanlı Hükümeti'nden, Doğu Karadeniz'de müslümanlarla gayrimüslimler arasında yaşanan tatsızlıklara çözüm bulunması için bölgeye birilerinin **gönderilmesini** istediler.

İstihbaratları iyiydi, kimin gönderileceğini biliyorlardı. (**Murat Bardakçı'nın Şahbaba** kitabında anlattığı gibi, Eskişehir yenilgisinden sonra **Vahideddin Ankara'ya gidip işin başına geçmeye** karar vermişti. Onu ziyaret eden en üst düzey İngiliz yetkili, bu planından haberdar olduklarını, şayet giderse, **Çatalca'da beklemekte olan Yunan ordusuna İstanbul'a girme izni** vereceklerini diplomatik bir üslupla söylemiş ve Vahideddin bunun üzerine gitmekten vazgeçmişti.)

Selanikli sağ selamet Erzurum'a varınca da hemen Osmanlı Hükümeti'ne baskı yapıp, "Selanikli oralarda ne çeviriyor, anlayamadık, onu geri çağırın" dediler. (Bir taraftan da **Karabekir'e** adam gönderip "Barış masasında karşımızda muhatap olarak **Selanikli**'yi görmek istiyoruz, başkasına razı değiliz" mesajını veriyorlardı.)

Maksat, Selanikli'yi "**İngiliz'in korkup çekindiği bir kahraman**" gibi göstermek, Osmanlı Hükümeti'ni de **İngilizler'le işbirliği** yapıp vatansever bir kahramana cephe alan hainler gibi sunmaktı.

İngiliz, psikolojik savaşın nasıl yürütüleceğini ve algı operasyonunun nasıl kotarılacağını çok iyi biliyordu.

Bu numaranın diğer bir getirisi de, Selanikli'nin **resmî görevinden istifa** etmesi için bahane üretmesi, ve ilerde "Ben yetkiyi milletten aldım" diyebilecek şekilde, kongrelerin ve ardından TBMM'nin "yetkilendirdiği" kişi olmasının önünü açmasıydı.

*

Evet, olay aslında gayet açık.. İngilizler Selanikli ile elele vererek Osmanlı Devleti'nin başına çorap ördüler.

Türk milletinin aklıyla, zekâsıyla alay ettiler.

O günkü şartların elverişsizliği, üstüste gelen felâketler, devletin istihbaratının zayıflığı, gelişmelerin farkında olan devlet adamlarının güçsüzlüğü, birçoğunun (600 kişi) tutuklanıp **Malta’ya sürülmesi**, sonraki yıllarda **İstiklal Mahkemeleri** zulmü ile insanların susturulması dikkate alındığında “**Selanikli masalı**”nın Cumhuriyet’in ilk yıllarında müşteri bulmuş olması doğal karşılanabilir de, aradan 100 yıl geçtikten sonra bile aynı palavraların tekrarlanması, kendimizi başta İngiliz keferesi olmak üzere tüm dünya nezdinde komik duruma düşürmekten başka bir anlama gelmiyor.

Yüz yıl önce “**zamanın ruhu**”na göre maval okuyan menfaatperest fırıldaklar, “**Selanikli Kral’ın sadece kendileri gibi zeki insanların görebildikleri muhteşem kostümüne**” övgüler düzerek yollarını buldular, onların torunları da günümüzde dedelerinin izinde yürüyerek aynı şekilde yollarını bulma derdindeler.

Bununla birlikte, “**masal**”ın büyüünün bozulmasını istemeyenlerin bazıları bunu menfaat için değil, “**utanma**” belasına yapıyorlar.

*

Açalım..

İnsanlık hali herkes **korkularıyla** oyuna getirilebilir, **kurtarıcı rolündeki** kişiler tarafından **dolandırılabilirler**; nitekim ülkemizde “**PKK’lılar, FETÖ’cüler** vs. *sizin ve ailenizin kimlik bilgilerini, adresinizi vs. ele geçirmişler, biz polisler size kurtarmak için devredeyiz, şunları şunları yapmanız lazım*” denilerek dolandırılan insanların haddi hesabı yok.

Bunlar arasında prof.lar da, bakanlık yapmış adamlar da var.

Fakat bu insanlar dolandırıldıklarını eninde sonunda anlıyorlar.

Bazısı, dolandırılmış olduğunun **duyulmasını gururuna yediremediği**, aptal olduğunun düşünülmesini istemediği için bunu saklıyor.

Evet, bazı devletler ve milletler de, dolandırılmış olduklarını itiraf etmeyi bazen **“devlet onurları”na ve “millî gururları”na yediremiyorlar.**

Fakat bu, onurlarını ve gururlarını kurtarmaya yetmediği gibi, sonraki nesilleri aldatmaları, onlara “aldatılma”yı miras bırakmaları anlamına geliyor.

*

Aptal rolü oynamayı ve **“Acımadı kii, acımadı kii”** demeyi, “Düşmesek de zaten inecektik” diye kimsenin inanmadığı mavallarla oylanmayı artık bırakmamız gerekiyor.

İnternette “zekâ” testi diye ortaya atılan şu türden sunumlar görüyoruz: “İki resim arasındaki farkları **sadece çok zekiler yedi saniyede** farkedebiliyor.”

Peki gerçek bir kurtuluş savaşı ile sahtesi arasındaki farkları anlamak için kaç ay, kaç yıl, kaç on yıl, kaç yüzyıl gerekiyor?

Bu nasıl bir uyku ki, ölümden beter, hiç uyanamıyoruz!

Bu nasıl bir uyku ki, ölümden beter, hiç uyanamıyoruz!

DEVLETİN ZOR SINAVI: DEVLETİN BEKASI MI, SELANİKLİ'NİN İTİBARI MI?

TBMM Hükümeti'nin Osmanlı Devleti'nin “varis”i olması meselesi üzerinde de durmak gerekiyor.

TBMM, 1 Kasım 1922'de aldığı karar ile sadece ülkedeki “**Osmanlı hanedanı saltanatı**”na değil, aynı zamanda **Osmanlı Devleti**'nin hukukî varlığına da son verdiğini ilan etmişti.

Hatırlanacağı gibi, söz konusu karar şöyle:

“Kararname No: 307

“**Osmanlı İmparatorluğunun münkariz (yıkılmış)** olduğuna ve Büyük Millet Meclisi Hükümeti teşekkül ettiğine ve **yeni Türkiye Hükümetinin Osmanlı İmparatorluğu yerine kaim** olup onun hudud-u millî dahilinde yeni **vârisi** olduğuna ve Teşkilâtı esasiye kanuniyle (anayasa ile) hukuk-u hükümrani (egemenlik hakları) milletin nefsine verildiğinden İstanbul'daki **Padişahlığın madum (yok)** ve tarihe müntakil (geçmiş) bulunduğuna ve İstanbul'da meşru bir hükümet mevcut olmayıp İstanbul ve civarının Büyük Millet Meclisi'ne ait ve binaenaleyh oraların umum idaresinin de Büyük Millet Meclisi memurlarına tevdi edilmesine ve Türk Hükümeti'nin hakk-ı meşruu olan **makam-ı hilâfeti esir bulunduğu ecnebilerin elinden kurtaracağına** karar verildi.

“30 Teşrinievvel 1338 (1 Kasım 1922)”

Evet, Osmanlı Devleti'nin varlığına son veren, **düşmanlar** (İngiltere, Fransa ve İtalya) değildi.

TBMM idi..

Daha açık konuşmak gerekirse, düşmanlar Osmanlı Devleti'nin varlığına Selanikli Mustafa Atatürk eliyle son vermeyi siyasetleri açısından daha faydalı ve verimli buldular.

Maşa varken ellerini ateşe uzatmadılar, kestaneyi ateşten alma işini Selanikli'ye yüklediler.

*

Normal şartlarda Lozan'da Türkiye'yi Osmanlı Hükümeti'nin temsil etmesi uluslararası hukukun gereği idi, ve bu yapılabilirdi.

Fakat TBMM yukarıya aldığımız kararı ile “İstanbul'da **meşru** bir hükümet mevcut olmayıp” diyerek onu tanımadığını açıkladı.

Bunun yanısıra İstanbul'daki padişahı da **madum (yok)** ilan etti.

Ki bunlar, **Osmanlı İmparatorluğu'nu münkariz (yıkılmış)** ilan etmenin doğal sonucuydu.

Ancak, Osmanlı Devleti, bu karar alınıncaya kadar yıkılmış değildi.. Hukukî varlığı devam ediyordu..

Devleti yıkan, bu TBMM kararı oldu.

Yani Selanikli, amiyane tabirle Osmanlı Devleti'ni **katletti, öldürdü**.

*

Normaldir, öldürebilir, bu dünyada **Kabil**'in **Habil**'i öldürmesinden beri cinayetlerin ardı arkası kesilmiş değil.

Ancak, “**hukuk**” ve **adalet** diye birşey de var.

Buna göre, katil ile maktul arasında **miras** ilişkisi olamaz.

Diyelim ki babanızı öldürdünüz, artık ona **varis/mirasçı** olamazsınız.

Bu İslam hukukunda da (**Şeriat**'te de) böyledir, bugünkü laik (siyasal dinsiz) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatında da..

Dünyanın her yerinde böyledir.

Dolayısıyla, TBMM'nin kararında “**Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine kaim**” olmaktan ve “**varis**”likten söz edilmesi hem bir hukuk garabetine, hem de yavuz hırsızın ev sahibini bastırması kabilinden bir pişkinliğe, **ahlâk** nosyonundan mahrumiyete karşılık geliyor.

*

Durum böyleyken, yeni Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı Devleti'nin **mirasına** hazırlop konmaktan geri kalmadı.

Devlette değişen sadece **tabela** idi..

Selanikli “müfettişlik” etiketli “**Anadolu genel valiliği**” yetkileriyle gittiği Anadolu'da Osmanlı Devleti'nin bütün imkânlarını, devlet teşkilatını, kurumsal yapıyı, insan kaynaklarını dilediği gibi kullandı.

O yüzden bugün Türkiye'de devlet kurumlarının hemen hepsi (TSK, polis teşkilatı, Ziraat Bankası, Sayıştay vs. vs.) Türkiye Cumhuriyeti'nden yaşıca daha büyüktür.

*

Buna karşılık **Osmanlı Devleti**, bu şekilde bir başka devletin **mirasçısı** olarak ortaya çıkıp neşv ü nema bulmuş değil..

Küçücük bir obadan, “**Allah’ın sözünü yüceltme**” davası ve cihat ruhuyla, büyük fedekârlıklar sonucu, iğneyle kuyu kazarcasına sabırla, azimle, binbir emekle büyük bir imparatorluk inşa edildi.

Osmanlı’nın, **Selçuklu**’yu dolandırıp mirasına konması, kuyusunu kazması gibi bir durum yaşanmadı.

*

Türkiye Cumhuriyeti açısından Selanikli’nin durumuna baktığımızda, onun Makyavel’den bile fazla **Makyavelist** bir siyaset dehası, (gizli gündem, takiiye, yalan dolan da dahil olmak üzere her vasıtayı kullanarak **algı operasyonu** destanı yazan) bir iletişim harikası, hemen herkesi kendi hedefleri doğrultusunda kullanmayı başarabilen bir **manipülasyon** sihirbazı, yerine göre tatlı dil ve yaltaklanma, yerine göre de tehditle insanları idare etmeyi beceren bir **kurmay zekâ** olduğunu söylemek mümkün olabilir.

Ancak, kendisini yetiştirip paşa yapan **Osmanlı Devleti** açısından bakıldığında, **devletin düşmanlarıyla gizli pazarlıklar yapıp ajanlık** olarak nitelenebilecek ilişkiler kuran bir **hain**, devletin verdiği unvan, yetki ve imkânları istismar ederek **paralel devlet** kuran bir yıkıcı sabotör, kendisine duyulan güveni istismar eden ve verdiği sözleri yalayıp yutan bir **siyaset dolandırıcısı** olduğu söylenebilir.

Olay biraz Türkiye’deki “**darbeci asker**”lerin macerasına benziyor.

Darbe başarılı olursa, **Cemal Gürsel** ve **Kenan Evren gibi cumhurbaşkanı** olursunuz.. Başarısız olursa **Talat Aydemir** gibi darağacının yağlı ipini öper ya da 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sorumlu tutulan **Fethullah Gülen** gibi şeytan ilan edilirsiniz.. Hasretinden prangalar eskitilmese bile nutuklar tüketilen gönüller sultanı hocaefendilik makamından dinini satmış bir iblislik mezelletine düşersiniz.

*

Selanikli (**İkinci Adam İsmet İnönü**'nün açıkladığı) “**İngiliz desteği**”ni arkasına almamış olsa ve başarısızlığa uğrasaydı, Osmanlı Devleti’nin “devlet duruşu” karşısında cezası idamdı.

Ve de, ruhunu şeytana satarak yabancı güçlerin emrine girmiş bir **ajan** diye nitelenerek ebediyen lanetlenmeydi.

Tıpkı bir zamanların “Hocaefendi”si Fethullah’ın şimdi sahtekâr bir CIA ajanı ve işbirlikçisi olarak lanetleniyor olması gibi.

(Fakat kanaatimce Selanikli başarısızlık durumunda da yapıp ettiklerine birer “**tevil**” madalyası takıp paçayı kurtarırdı.. "Tamam, yaptım, ama hele bir sor niye yaptım?" diye söze başlar, “Padişah efendimizin **aciz bir bendeleri** olarak İngilizler’i oyuna getirip kullanmak için böyle hareket etmek zorundaydım” filan der, saf Vahideddin’i yine kandırırdı.. Adam Erzurum’dan Padişah’a gönderdiği askerlikten istifa dilekçesinde bile Vahideddin’e beş defa “**bendeniz, köleniz, kulunuz**” diye hitap ediyor.)

*

Evet, Selanikli çok kolay yalan söylüyordu.

Mesela, 21 Eylül 1915’te, kendisine rahatsızlığı nedeniyle “geçmiş olsun telgrafı” çeken **Enver Paşa**’ya Çanakkale’den yazdığı teşekkür mektubunda, bu fırsatı değerlendirerek hemen “**ödül**” talebinde bulunuyor:

“**Bendenizi** yakında meydana gelmesi muhtemel olaylar için hazırlanan **kuvvetin başında** bulundurarak daha büyük hizmetler görülmesine eriştirmekle **taltif** buyuracağınızdan **eminim.**”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 23.)

Yani rütbemi yükseltin demek istiyor.. “Oldubitti”ciliğini burada da gösteriyor; taltif buyurulacağından **emin**miş..

Enver Paşa'nın onun hakkındaki kanaatini ise, **Falih Rıfkı Atay**'ın **Çankaya**'da aktardığı şu sözü yansıtıyor: “... **biliniz ki onu paşa yapsanız padişah, padişah yapsanız Allah olmak ister.**”

Evet, Enver Paşa'ya bunu yazan adam, Selanikli, bir gün sonra arkadaşları Fuat, Salih ve İbrahim Beylere yazdığı mektuplarda ise “Terfim (yükseltilmem) dahi konu oldu. **Tabî ben terfi için çalışmadığımdan ‘Sıram geldiği zaman’ cevabını** verdim” diye yazacaktır. (Dilipak, s. 23.)

Adamın bütün hayatı böyle; yalan üzerine kurulu. (İyi yalan uydurabilme, bazıları için bir meziyet durumundadır; **psikolojik savaş** ustası ve **algı operasyonu** dahisi olduklarını düşünerek bundan keyif alır, övünme payı çıkarırlar.)

Selanikli'nin “hatasız, sorgulanamaz, hikmetinden sual olunamaz” bir **tanrı** değil, en yakın arkadaşlarının onun hakkındaki kanaatlerinden (Ki, **Falih Rıfkı Atay**'ın **Çankaya**'sında naklettiğine göre onun hakkında “haris, muhteris, sarhoş ahlâksız, sefih, fırsatçı, menfaat düşkünü” değerlendirmesini yapıyorlar) az çok pay almış kusurlu bir **kul** olduğu kabul edilmeden Türkiye'nin yakın tarihini doğru bir şekilde yazmak mümkün değil..

*

Adalet, “her hak sahibine hakkını vermektir”.

Bir kere daha yazalım: “Adalet, **her hak sahibine hakkını vermektir**”.

Mevlana'nın ifadesiyle, adalet, dikenin bırakıp ağaca su vermektir.. Ağacı bırakıp dikene su veriyorsanız **zalimsinizdir**.

Ağaç ile dikenin **eşit** görmek, dikenin ağaca ortak etmek de zulümdür.

İçinde yaşadığımız **zulüm düzeni**, **yerlerin ve göklerin banisi Allahu Teala'nın hakkını**, Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi olması gerekçesiyle (Ali Rıza ile Zübeyde'nin ölüp gitmiş, cesedi çürümüş oğlu) günahkâr kul Mustafa Atatürk'e veriyor, sadece **Allahu Teala'ya mahsus olan "koruma"yı** ona tahsis ediyor.

Ve bu zulüm, ister istemez "**şirk**"e de kapı açıyor.

Öyle ki, birileri çıkıp, bu şekilde Allahu Teala'ya ortak edilen ya da onun makamına çıkarılan Selanikli adına Allahu Teala'nın dinine/şeriatine hakaret ediyor, sövüp sayıyor.

*

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sorunu işte bu: Hem (kendisinin İngiliz destekli) banisi (kurucusu) olması yüzünden (yalanlarıyla ve zikzaklarıyla maruf) **Selanikli'nin itibarını** kurtarmaya, hem de "yalan söylemeye tenezzül etmeyen **onurlu bir devlet**" olarak görünmeye çalışıyor.

Ancak, bu denklemin çözüm kümesi boş.

Devlet, **su üstüne yazı yazmak** gibi mümkün olmayan, imkânsız/olanaksız bir beyhude çaba ile kendi itibarını da yok etmekte olduğunu anlamalı, gerçekte dürüstçe yüzleşme olgunluğunu gösterebilmelidir.

İtibarını ve geleceğini kurtarması, (dünya hayatına mahsus) bekası buna bağlıdır.

Çünkü yalan ve yalancılar için **beka** mümkün değildir, er geç gerçeğe "toslar" ve parçalanır.

Devlet, "**Mevzubahis olan vatansa, Selanikli de teferruattır**" diyebilmelidir.

ATATÜRK'ÜN ÇİFTLİĞİ BİR TÜRKİYE (BİR DE DEVLET/MİLLET KESESİNDEN HEYKELLERİNİ DİKTİRMESE, HEPSİNİN ÜSTÜNE TÜY DİKMESE "EYİYMİŞ")

Bu ülkedeki Atatürk heykelleri, posterleri, Anıtkabir'in muhafazası ve bakımı için harcanan para, oradaki sayısız personele verilen maaş, Selanikli'nin ölüsünün bile millet büyük yük olmaya devam ettiğinin belgesidir.

*

Önceki bölümlerde şunu anlatmıştık:

Selanikli Mustafa Atatürk, (daha önce kendi aralarında kararlaştırılmış olanın aksine) bir katakulli ile Osmanlı hanedanının elinden sadece **saltanatı** değil, **hilafeti** de almak istiyor, fakat buna TBMM çoğunluğu karşı çıkıyor.

Hatta Selanikli'nin yakın çevresindeki **Başbakan Rauf Orbay** ile Doğu Cephesi Komutanı **Karabekir** gibi isimler bile “**Böyle mi konuşmuştuk?!**” diyerek itiraz ediyorlar (Ki sonraki yıllarda Selanikli ikisinden de intikamını acı bir biçimde alacaktır).

Selanikli, klasik taktiği oldubittiye getirme manevrasıyla TBMM'den çıkarmak istediği karar çıkmayınca **hilafet** makamının Osmanlı hanedanına bırakılmasına gönülsüzce razı oluyor.

Fakat Karabekir'e göre, o güne kadar adı **padişahlık** olan **devlet başkanlığı** - makamını **cumhurbaşkanlığı** adı altında uhdesine almak istediği gibi, **hilafet** makamını da er geç eline geçirmek niyetindedir.

*

Saltanatı kaldıran karar TBMM'de 1 Kasım 1922 günü kabul ediliyor.

İki buçuk ay sonra (14 Ocak 1923 günü) Selanikli, yanına **Karabekir** ile **Fevzi Çakmak**'ı da alarak trenle İzmir'e gidiyor.

Bundan üç hafta sonra (4 Şubat'ta), Manisa'nın Akhisar ilçesindelerken, **Lozan**'da bulunan **İsmet İnönü**'den, barış görüşmelerinin kesintiye uğradığına dair şifreli bir telgraf geliyor.

Uğur Mumcu, Karabekir'in şu sözlerini aktarıyor:

“5 Şubat'ta Akhisar'da iken İsmet Paşa'dan 4 Şubat'ta sulh müzakeresinin inkıtaa uğradığı hakkında şifreli telgraf geldi. Yine bu arada Ankara'dan **Meclis ikinci reisi Ali Fuat Paşa**'dan mühim bir şifreli telgraf geldi:

“Gazi'nin geçen yıl millete verdiği söz mucibince (gereğince) **bir tarafa çekilmesi şartıyla** kendisine bir saray ve **ayda on bin lira** muahhassasat (ödenek) verilesi hakkında riyasete (TBMM başkanlığına) bir tahrir (önerge) verilmiştir, müzakereye (görüşmeye) koyalım mı?”

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 71-72.)

“**Geçen yıl millete verilen söz**”den kasıt, Selanikli'nin altı ay önce, 20 Temmuz 1922 günü **başkomutanlığının “süresiz” uzatılması** teklifi münasebetiyle TBMM'de sarfettiği laflar.

Söylediğine göre, zafere ulaşılnca **iki kere mutlu** olacaktır..

Birincisi, zaferden dolayı..

İkincisi de, **sıradan bir vatandaş olarak sine-i millete (milletin bağrına, halkın arasına)** dönebilecek olmasından dolayı..

Sözde bunun için yanıp tutuşmaktadır.

Tabiî hepsi palavra..

*

Evet, TBMM’de millete verdiği söz şöyle:

“Efendiler; Makam-ı Riyasetinizde (başkanlık makamınızda) bulunmakla mübahi (övünçlü) olan **âcizleri (aciz şahsım)** o gün iki kere mesut (mutlu) olacağım. İkinci saadetimi temin edecek olan husus, benim bundan üç sene evvel dâva-yı mukaddesimize (**kutsal davamıza**) **başladığımız gün bulunduğum mevkie (TBMM başkanı olmadığım, sıradan vatandaş olduğum hale) rücu** edebilmekliğim (dönmem) imkânı olacaktır.

Hakikaten **sine-i millette (milletin bağrında) serbest bir ferd-i millet (sıradan vatandaş)** olmak kadar dünyada **bahtiyarlık** yoktur. Vâkıf-ı hakayik olan (gerçekleri bilen), **kalp ve vicdanında mânevi ve mukaddes hazlardan başka zevk taşımayan** insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun, maddî makamatin (makam mevkilerin) hiçbir kıymeti yoktur.”

(Bkz. Mumcu, s. 59; Gülseren Akalın, “Başkumandanlık Kanunu’nun Dördüncü Defa Uzatılması Sırasında Mustafa Kemal Paşa’nın TBMM’nde Konuşması ve Elyazısıyla Hazırlık Notu”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt: 22, Sayı: 64-65-66, Yıl: 2006, s. 211-2.)

Selanikli bu sözleri samimi olarak söylemiş olsaydı, söz konusu teklif karşısında şöyle bir cevap vermesi beklenirdi:

*“Ne demek **saray!**.. Biz **saltanat** sürmek için mi yola çıktık?! **Kalp ve vicdanında mânevi ve mukaddes hazlardan başka zevk taşımayan** insanlar için sarayın ne kıymeti olabilir! Bu fakir milletin sırtından sarayda yaşamak bize yakışır mı, basit bir ev neyime yetmiyor?!”*

Tabiî bir de (tam da saraylık adama yakışan) 10 bin **lira tahsisat** (ödenek) meselesi var.

O dönemde bir memurun aylık maaşı iki buçuk lira.. Yıllık geliri 30 lira..

Fakat, lira değerli.. **1 lira, 6,625 gr. saf altına** karşılık geliyor.

Yani o zamanın **1 lirası**, bugünün **13 bin küsur lirası**:

“... orta dereceli bir memur İstanbul’da 235 kuruş 10 para [2 lira 35 kuruş ve çeyrek kuruş] aylıkla geçinebilirdi.”

(Feridun Ergin, “Birinci Dünya Savaşı’nda ve Atatürk Döneminde Fiyatlar ve Gelirler”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C. 3, S. 7, Yıl: 1986, s. 59-60.)

Demek oluyor ki "**ay**" da **10 bin lira** tahsisat (Evet **ayda**, yılda değil, yahut "emeklilik ikramiyesi" babından bir defa değil), bugünün parasıyla **130 milyon lira**..

Büyük para..

(Bu, bir liranın bir cumhuriyet altını değerinde olması anlamına geliyor. Ancak, **Abdurrahman Dilipak**'tan aşağıda yapacağımız alıntı çerçevesinde düşünüp liranın değer kaybetmiş olduğunu ve ancak beş lira ile bir cumhuriyet altını alınabildiğini varsayarsak **aylık** tahsisatının/ödeneklerinin **26 milyon küsur lira** olacağını söylemek gerekiyor.. Yine de büyük para.. Her bir gün için 900 bin lira.. Yuvarlak hesap 1 milyon lira..)

Anlaşılan, **TBMM’nin “millî iradeyi temsil eden milletvekilleri”** Selanikli’nin salt “**emekli başkomutan maaşıyla**” sıradan bir vatandaş gibi bir kenara çekilmesini vefasızlık olarak değerlendirmişler, ona **bir saray ve bol para** verilmesini, kalan ömrünü **para içinde yüzererek** geçirmesini istemişler.

Evet, Selanikli’nin bu teklif karşısında, öfkelenip kızması, şunu demesi beklenirdi:

“Ne demek **saray**!.. Ne demek ödenek! Emekli başkomutan maaşım ve bir lojman neyime yetmiyor?!”

*

Gerçekten de Selanikli bu teklife çok kızmış, çok öfkelenmiş.

Karabekir’den dinleyelim:

“Gazi buna çok kızdı. Rengi kaçtı. Şifreyi bana da okuttu. Mütalaamı (değerlendirmemi) sordu. O hâlâ **hilafeti** uhdesine almaya (eline geçirmeye) ve eski mefkuresine (idealine) kavuşmaya uğraşırken kendisine bu tavsiye çok acı geldi. Gerçi gıyabında [onun yokluğunda TBMM’de] bu tarzda ve dış siyasetimiz henüz takarrur etmeden (karar bulmadan) bu teşebbüs (girişim) doğru değildi.

“Bunun için mütalaamı şöylece söyledim:

“«Henüz sulhumuz (barışımız) takarrur etmediğinden (kararlaşımadığından) hal-i harpteyiz (savaş halindeyiz) demektir, bunun için bu meselenin ortaya çıkması mevsimsizdir. Sulhun aktinden (imzalanmasından) sonra bu [bir kenara çekilmeyle ilgili] kararı kimsenin teklifine lüzum kalmadan siz verirsiniz.»

“Ve cevabımı beğendi. Şifreyi getiren yaveri Mahmut Bey’e (Siirt Mebusu, **Milliyet Gazetesi** sahibi) şu emri verdi:

“«Paşa'nın dediği gibi bir cevap yaz.»”

(Mumcu, s. 72.)

*

Sonraki süreçte Selanikli bir kenara çekilmeyi kabul etmeyecek, **ayda 10 bin lira tahsisatla** değil, **aylık 14 bin lira maaşla** tabiri caizse saltanat sürecektir.

Tabiî işin **saray** kısmını da atlamayacak, İstanbul'dayken Dolmabahçe Sarayı'nda ikamet edecektir (Toplam beş yılı bu sarayda geçecektir).

Bu arada, **Hindistan Hilafet Komitesi**'nin gönderdiği **843 bin 294 liraya** karşılık gelen yardım parasını zimmetine geçirmeyi de ihmal etmeyecektir. (Bkz. Gültekin Kamil Birlik, “Mustafa Kemal Atatürk’ün Mal Varlığı”, **Belleten**, C. 78, S. 282, Ağustos 2013, s. 758.)

Velhasıl, cumhurbaşkanı sıfatıyla faydalandığı **tahsisatın** yanı sıra bir de kişisel **maaşı** olacaktır.

Emekli subay maaşı değil tabiî, muvazzaf (vazife başındaki) cumhurbaşkanı **maaşı..**

Evet, aylık maaşı ne iki buçuk liradır, ne 30 lira, **14 bin liradır**.

Dilipak’ın 19 Kasım 1989 tarihli **Nokta** dergisinden yaptığı alıntıya göre, o gün **bir cumhuriyet altını beş liradır** ve Selanikli’nin aylık maaşı ile **2 bin 800 altın altın** alınabilmektedir. (Abdurrahman Dilipak, **Cumhuriyete Giden Yol**, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 304.)

*

Cumhuriyet altınının bugünkü değerini dikkate aldığımızda günümüz parasıyla maaşı **39 milyon küsur lira..**

390 bin liranın yüz katı.. 1 milyon liranın 39 katı..

Adamın **günlük** maaşı (Aylık değil günlük, efendiler) bugünün parasıyla 1 milyon 300 bin lira gibi bir meblağ.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şu anki aylık maaşının yaklaşık yedi katı..

Yani Selanikli, Erdoğan'ın **yedi ayda** aldığı parayı, **bir günde** alıyor.. Bunun devlet hazinesinden iki günde aldığı parayı Erdoğan bir yılda alamıyor, ayrıca iki ay daha çalışması lazım.

Evet, sadece iki günde aldığı para, Erdoğan'ın bir yıllık maaşından fazla..

Gözümüz yok, alsın, Allah daha çok versin, fakat bizimle alay eder gibi “*Vâkıf-ı hakayik olan (gerçekleri bilen), kalp ve vicdanında mânevi ve mukaddes hazlardan başka zevk taşımayan insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun, maddî makamatin (makam mevkilerin) hiçbir kıymeti yoktur*” diye nutuk atmasa “eyiymiş”.

*

Ancak, bu hatasını geç olsun da güç olmasın hesabı sonradan düzeltilmiş..

Karabekir'e şunu demiş:

“**Dini ve namusu olanlar** kazanamazlar, fakir kalmaya mahkumdurlar!. Böyle kimselerle ülkeyi zenginleştirmek mümkün değildir. Bunun için önce insanların **din ve namus telâkkisini kaldırmalıyız.**”

(Mumcu, **a.g.e.**, s. 84.)

Selanikli, fakir kalmamış, kazanmayı bilmiş.

Din ve namus icabı Topkapı, Yıldız ve Dolmabahçe saraylarındaki değerli emtia ve mücevherata dokunmayan, sözde halk, özde "**suikastçi çetesi**" olan "bindirilmiş katil kıtaları"nın lincinden kurtulmak için ("Gönül gurbet ele varma!" diyen halk şairinin sözlerine kulak tıkayarak) yaban ellere giden, ve fakr u zaruret içinde yaşayarak borçlu ölen **Vahideddin** gibi fakir kalmamış.

SELANIKLİ BİNBİR SURAT: MEVSİMLİK RADİKAL İSLAMCI, PART TIME “TALİBAN TİPİ DİNCİ”, DEVRİM FIRTINASI ÖNCESİNİN TAVİZSİZ SÜPER İRTİCACISI

Bu yazı dizisinin bir önceki bölümünde, Kâzım Karabekir Paşa’nın **Selanikli Mustafa Atatürk**’ün halife olma hayalinden söz ettiğini görmüştük.

Öyle ki, 20 Temmuz 1922 günü TBMM’de “*zaferden sonra sine-i millette (milletin bağrında) serbest bir ferd-i millet (sıradan vatandaş) olmak istediğini, dünyada bundan büyük bahtiyarlık yoktur diye düşündüğünü*” söylemiş olduğu için TBMM’ye kendisi hakkında verilen “sine-i millete **bir saray ve aylık 10 bin lira aylıkla**” dönmesi önergesini duyduğunda çok kızar, rengi kaçır, canı sıkılır.

Sebebi, Karabekir’e göre, sine-i millete dönmeyi aslında aklından hiç geçirmemesi, **halifeliği** de yan cebine koyarak **devlet başkanı** olmak istemesidir.

Sonraki süreçte halife olamayacak fakat cumhurbaşkanlığı makamına keyifle postu serecektir.

10 bin lira değil, 14 bin lira aylık maaşla.

Ki bugünün parasıyla 39 milyon küsur liraya tekabül etmektedir.

Yani şimdiki cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın bir yıl iki ayda (14 ayda) alabildiği parayı bu vatandaş **iki günde** alacaktır..

Evet, sadece iki günde..

Millet çok zengin ve para bol ya..

*

Peki Karabekir, Selanikli'nin halifeliği de içerecek şekilde devlet başkanlığı makamına göz koymuş olduğu halde tam aksini istiyormuş, gönlünde sıradan bir vatandaş gibi yaşama arzusu yatıyormuş gibi nutuklar atarak **yalan söylediği, milleti aldattığı** kanaatine nasıl varmıştır?

Sebebi, kendisi henüz **Erzurum**'dayken böyle bir şayanın kulağına gelmiş olmasıdır.

Ve bunu Ankara'da Selanikli'nin yüzüne karşı şu şekilde ifade eder: "... sizin Hilafet ve Saltanatı almanız arzusunu haber aldım." (Uğur Mumcu, **Kazım Karabekir Anlatıyor**, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 58.)

Karabekir'in Ankara'ya geldikten sonra gördükleri ve duydukları, bu yöndeki kanaatini güçlendirmiştir.

Uğur Mumcu ondan şu alıntıyı yapıyor:

"... mefkuresine [halifelik idealine] daha şiddetle sarıldığını Balıkesir'de gördüm. 7 Şubat'ta [1923] Ulucami'de **öğle namazını kalabalık bir cemaatle kıldık**. Sonra **mevlüt** okundu. Bundan sonra da M. Kemal Paşa **minbere çıkarak mükemmel bir hutbe** okudu." (Mumcu, s. 72.)

Mükemmel bir hutbe..

Görüldüğü gibi **Selanikli** (yalnızken kılmadığı halde) **cemaatle namaz** da kılıyor, cemaat sevabını kaçırmıyor, ardından minbere çıkıp **bir molla, bir hoca gibi** "mükemmel" hutbe okuyor.

*

Tabî bizim de aklımıza **acaba abdesti var mıydı** sorusu geliyor.

Ali Fuat Cebesoy'un "**Sınıf Arkadaşım Atatürk**" adlı kitabında "**Aptestsiz Namaz**" başlıklı bir bölüm var.

“Padişah iradesi” gereği Harp Okulu öğrencilerinin beş vakit namaz kılması zorunluluğu varmış..

Fakat okul idaresi yeterli “abdest alma altyapısı”nı hazırlamamış, “dostlar alışverişte görsün” kabilinden zevahiri kurtarmak için öğrencileri abdestsiz namaz kılmaya alıştırmışlar..

Sadece, “**taşralı mutaassıp**” talebeler işi ciddiye alıyor, gerekirse uzun zaman bekleme pahasına abdestlerini alıyorlarmış. [Bkz. Ali Fuat Cebesoy, *Sınıf Arkadaşım Atatürk*, C. 1, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1997, s. 26.]

Cebesoy, “Selanikli Mustafa da bu taşralı mutaassıplardandı” demiyor, tam aksine Selanikli’yle birlikte “**Beyoğlu’ndaki eğlence yerleri**”ni tavaf ettiklerini anlatıyor:

“... kendimizi güzelim *İstanbul'un eğlenceli muhitlerinden* de mahrum bırakmıyorduk. Tatil günlerinde ve bazen de kaçamak olarak bunlara kanşıyorduk. *Kâh Mustafa Kemal ile baş başa, kâh Arif Adana, Müfit Kırşehir ve Tevfik Selanik'le beraber Beyoğlu'ndaki eğlence yerlerini dolaşır, hatta bir arada i er ve m zik dinlerdik. ...Yaz mevsiminde Beyo lu'nda  o unlukla Zeuve birahanesine gider, burada nefis Alman birası i erdik.*” [s. 64.]

Sadece bira i miyorlar, **rakı ve viski** ile de araları gayet iyi [s. 68.]

*

Karabekir, Selanikli’nin hutbede s yledi i s zleri de aktarıyor:

“Tarih  hutbeyi aynen veriyorum:

“... **Kanun-u Esas  [anayasa]** c mlenizce malumdur ki **Kur'an-ı Azim    an'daki nusustur [nasslardır, a ık h k mlerdir]**. ... dinimiz

akla, mantığa ve hakikate tamamen tevafuk ve tetabuk ediyor [denk düşüyor ve uyuyor], eğer akla, mantığa ve hakikate tevafuk etmemiş olsaydı, bununla [dinimiz ile] diğer kavanîn-i tabîye-i ilâhiye [tanrısal tabiat kanunları] beyninde tezat [aralarında çelişki] olması icap ederdi. Çünkü bilcümle kavanîn-i kevniyeyi [kâinat/evren yasalarını] yapan Cenab-ı Hak'tır {Hak din ile kâinat yasalarının çelişmemesi, her ikisini de yapanın Allahu Teala olmasının sonucudur}.

“Arkadaşlar; Cenab-ı Peygamber, ... **Millet işlerini, Allah'ın evinde** yapardı. Hazret-i Peygamber'in eser-i mübareklerine [kutlu izlerine] iktidaen [uyarak] bu dakikada milletimize, **milletimizin hal ve istikbaline ait hususâtı (hususları, konuları) görüşmek maksadıyla** bu dâr-ı kudsîde (kutsal evde, camide) Allah'ın huzurunda bulunuyoruz. ... Camiler, taat ve ibadet ile beraber **din ve dünya için neler yapılmak** lazım geldiğini düşünmek [ve] meşveret [müşavere, görüşme, görüş alışverişi] için yapılmıştır. ... İşte biz de burada **din ve dünya için, istikbal ve istiklalimiz için**. bilhassa **hakimiyet [devlet egemenliği]** için neler düşündüğümüzü meydana koyalım. ...”

(Mumcu, s. 72-73.)

Bunları söyleyen ne “**radikal İslamcı**” ilan edilen **el-Kaide** şefi Üsame bin Ladin, ne de **Taliban**’ın kurucusu **dinci/Şeriatçı** Molla Ömer.

Ne Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, ne **İskilipli Atıf Hoca**, ne de Nakşbendî tarikatından **Şeyh Said**..

Söyleyen, **Selanikli Mustafa Atatürk**..

Görüldüğü gibi, istediği zaman **radikal İslamcılara** taş çıkartabiliyor, dincilik yolunda **Taliban mensubu mollara**, Şeyh Said gibi **müteşerrî (Şeriatçı) tarikatçılara** nal toplatabiliyor.

*

Dünyanın neresine giderseniz gidin, bazılarının **dinci**, kimilerinin **irticacı/gerici**, birçoğunun da **Siyasal İslamcı** diye adlandırdıkları “**samimi mümin**”lerin Selanikli’nin söz konusu hutbesinde dile getirdiklerinin dışında birşey söylemediklerini görürsünüz:

1. **Kur’an**’daki açık hükümler **anayasamız** olsun,
2. Din ve dünya (devlet) işleri ayrılığından söz edilmesin, **laiklik (siyasal dinsizlik)** millete dayatılmasın.
3. **Camiler** sadece ibadet mahalli değil, aynı **zamanda devlet (hakimiyet, egemenlik) işlerinin** de görüşülüp karara bağlandığı yer halini alsın.

Selanikli’nin hutbesinin özeti bu.

Evet, **1923 yılının Şubat** ayında Türkiye’de hava buydu..

Türkiye bir **İslam devletiydi**..

Anayasasında (**1921 Anayasası**) **Şeriat’e bağlılık** kaydı yer alıyordu.

TBMM Başkanı ve Başkomutan Selanikli Atatürk, **anayasamızın Kur’an-ı Kerîm’deki nasslar (açık hükümler) olduğunu** söyleyerek hutbe okuyordu.

Din ve dünya işlerinin ayrılmazlığından söz ediyor, camilerin sadece ibadet yeri değil, aynı zamanda yönetim ve hakimiyet (devlet egemenliği) meselelerinin, **devlet işlerinin** görüşülüp tartışıldığı yer olduğunu ifade ediyordu.

Memlekette rüzgâr **1923 yılının Şubat** ayında böyle esiyordu.

*

Fakat çok kısa bir süre sonra hava değişecek, çok sert esen dondurucu **laiklik (siyasal dinsizlik)** rüzgârları yüzünden ortalık buz kesecek, herşey tepetaklak olacak, insanlar oraya buraya savrulacaktı.

Evet, sadece iki yıl sonra, Selanikli'nin söz konusu hutbesinde dile getirdiği ilkeleri savunduğu ve o ilkelere aykırı “**devirim**”leri, yakma yıkma ve devirmeleri reddettiği için isyan eden **Şeyh Said**, yakın arkadaşlarıyla birlikte idam edilecekti.

Tıpkı 74 sene sonra, **28 Şubat** 1997’de (dönemin **MİT**’inin **CIA** ile **MOSSAD**’ın Türkiye acentası gibi çalışarak orkestra şefliği yaptığı postmodern darbenin sonucu olarak) havanın değişmiş olması gibi..

Selanikli'nin Şubat 1923’te camide dile getirdiği gerçekleri alabildiğine yumuşatan, “**kuş dili**”ne tercüme edip “**milli görüş, adil düzen**” filan diye anlaşılmaz mırıltılar haline getirenlerin, “Gerekirse silah kullanırız, milyonlarca insanı öldürürüz” diyerek 28 Şubat sürecinde Ankara sokaklarında tanklar yürüten “**İsrail dostları**” tarafından “**irticacı, gerici, PKK teröründen daha tehlikeli iç tehdit**” olarak görölmeleri gibi..

(Eski MİT müsteşarlarından/başkanlarından **Fuat Doğu**’nun “**Ben MİT müsteşarlığı yapmadım, CIA’in şube müdürlüğünü yaptım**” demesi, MİT’in çalışma düzeninden ızdırap duyduğunu gösteriyor.

28 Şubat’ta ise, öyle anlaşılıyor ki, **MİT**’te borusu ötenler, **CIA’in şube müdürlüğünü MOSSAD’ın şube müdürlüğüne** yükselmek için basamak olarak görüyorlardı.

Evet, MİT’çiler, 28 Şubat zulmü yüzünden Nisan 1997’de Türkiye’yi terk etmek zorunda kalan ve Türkiye’ye bir daha dönemeyen **Prof. Mahmud Esad Coşan Hoca**’nın yanına gidip “sorunlarını çözme ve İskenderpaşa’yı **akredite cemaat** haline getirme” karşılığında kendilerinin “Kemalist/Atatürkçü, laiklikle [siyasal dinsizlikle] uyumlu” çizgisine gelmesini teklif edeceklerdi.

Meselenin **beni “kişisel” olarak ilgilendiren** kısmı şu:

2000 yılı ortalarında Esad Efendi’nin, son telefon görüşmemizde beni [yanında bulunan **Rafet Candemir**’in şahit olduğu üzere] o sırada bulunduğu İsveç’e çağırması, ardından ABD’deki cemaat mensuplarına **beni Amerika’ya yerleştirmeleri** talimatı vermesi, ve nihayet **Almanya**’da [aralarında üniversiteden sınıf arkadaşım **Hacı Murat** ile **Avustralya-Brisbane**’da yaşayan ilahiyatçı **Mehmet Ali Torlak**’ın da bulunduğu bir topluluk huzurunda] benim için “**Ben bu çocuğun hayatından endişe ediyorum, her yerde MİT bunun karşısına çıkıyor**” deme ihtiyacı duyması ile, MİT’çilerin ona yaptığı ziyaret ve teklifler arasında bir ilişki var mıydı?)

*

1920’li yıllara dönelim..

Memleketteki apansız iklim değişikliğinin sebebi, öyle anlaşıyor ki, Selanikli’nin halifelik projesinin **Lozan**’da **İngilizler tarafından veto** edilmesiydi.

Eski cumhurbaşkanları **Celal Bayar** ile **Turgut Özal**’ın açıklamalarının ortaya koyduğu gibi, Lozan’da Selanikli’ye farklı bir **ev ödevi** vermişler, o da buna sonuna kadar riayet etmiş, hatta işi (İngiliz’in **Dizbağı Nişanı**’nı hak edecek ölçüde) abartmıştı.

İngiliz’den vetoyu yedikten sonra dine küsmüş, bir daha da ne camiye uğramış, ne mevlid dinlemiş, ne de hutbe irad emişti.

Her akşam çilingir sofrasını kurdurmuş, yerli ve milli leblebi refakatinde yerli malı rakı tüketerek efkâr dağıtmış, uygarlığın ve çağdaşlığın tüm keyfini çıkarmaya koyulmuş, gençliğindeki **zevkli Beyoğlu günlerini** yâd etmiş, bu alafranga çağdaşlığıyla sağ kolu ve başbakanı **İsmet İnönü**’yü bile çeleden çıkarmış, onunla da “papaz olmuştu”.

Ancak, Lozan öncesinde durum farklıydı, bu hilafet işine sıkı sıkıya sarılmış, **Karabekir**'in anlattığına göre akli fikri hep bu mesele etrafında cevlan etmişti.

*

Selanikli bu hutbeyi irad ettikten sonra camide halkın sorularına cevap verecek, tıpkı hutbesindeki gibi “**radikal İslamcı, Taliban ve el-Kaide tipi tavizsiz dinci**” havasında konuşacaktır.

Karabekir'i dinleyelim:

“Gazi minberden indi ve [imamın cemaate namaz kıldırıldığı] mihrabın önünde, namaz kıldığımız yerde yanıma geldi. Halkın sorularına cevap verirken şu sözleri ile, ... izah etti:

«... Gerek Peygamber Efendimiz'in ve gerek Hulefa-i Raşidîn'in (ilk dört halifenin) hutbelerini okuyacak olursanız· görürsünüz ki gerek Peygamber'in ve [gerekse] Hulefa-i Raşidîn'in söylediği şeyler, **o günün meseleleridir. O günün askerî, idarî, malî (ekonomik), siyasî ve içtimaî (toplumsal) hususatıdır.** ... halkı ahval-i umumiyyeden (genel durumlardan) haberdar etmek son derece haiz-i ehemmiyettir (öneme sahiptir). Çünkü herşey açık söylendiği zaman halkın dimağı (kafası) hal-i faaliyette (çalışır durumda) bulunacak, iyi şeyleri yapacak ve milletin zararına olan şeyleri reddederek şunun veya bunun arkasından gitmeyecektir” diyerek **padişahların** hutbeyi **Arapça** okumalarını istibdatlarını (baskıcı yönetimlerini) idame (devam ettirmek) için olduğunu, bunun için **hutbenin Türkçe** olması lüzumunu bildirdi.”

(Mumcu, s. 73-74.)

Şimdi birileri “**Bozuk bir saat** de günde iki defa doğruyu gösteriyor, Selanikli'nin durumu da öyle” derlerse, ona haksızlık etmiş olurlar.

Adamın “nutuk saati” 7 Şubat 1923’te gün boyu doğruyu göstermiş, sadece bir kez teklemiş. O da, padişahlara laf sokuşturmak için yaptığı suçlama..

Ancak, yaptığı tespit önemli: Yöneticiler, **istibdatlarını (kişisel tiranlıklarını, despot idarelerini)** sürdürmek için hutbelere müdahale edebilir, kurdukları istibdat rejimine hizmet edecek şekilde içi boş hutbeler okutabilirler.

Halbuki, Selanikli’ye göre, hutbeler “**günün meseleleri**” ile ilgili olmalı..

Mesela “Çanakkale’den, Sakarya’dan, Dumlupınar’dan, Malazgirt’ten” vs. bahsederek **topu “tac”a atmamalı**, günün iç ve dış siyasetini **Kur’an** ve Sünnet ışığında değerlendirmelidir.

*

Evet, “Din başka, siyaset başka” denilmemeli, Selanikli’nin belirttiği gibi hutbede **siyasî** meselelere de yer verilmelidir. Çünkü:

“... gerek Peygamber’in ve [gerekse] Hulefa-i Raşidîn’in söylediği şeyler, o **günün meseleleridir**. O günün **askerî, idarî, malî (ekonomik), siyasî ve içtimaî (toplumsal) hususatıdır.**”

Demek ki, din, “**günün meseleleri**”nden koparılamaz.

Demek ki camideki **hutbede askerî konular** yer almalıdır.

İdarî (devlet yönetimiyle ilgili) güncel mevzular anlatılmalıdır.

Malî (ekonomik) meselelerle ilgili dinî hükümler “günün sorunları” çerçevesinde açıklanmalıdır.

Güncel siyaset de hutbelere misafir olmalıdır.

İçtimaî (toplumsal) her konu hutbede kendisine yer bulmalıdır.

*

Selanikli son derece haklı..

İstibdat rejimleri, yani **despotik yönetimler**, kendi zulüm ve zorbalıklarının devamını garanti altına almak için hutbelerden bu konuları kovacaklar, kendi saltanatlarının devamına hizmet edecek şekilde “Aziz cemaat, devletin (yönetimin) siyaseti, ekonomisi, maliyesi, askeriyesi vs. hakkında konuşmayan **itaatkâr koyunlar** olun” makamından gazel okutacaklardır.

Sorun şurada ki, sonraki dönemde **Selanikli** bu laflarının tam tersi yönde hareket edecek, kendi istibdadını (kendi liderliğindeki **tek parti diktatoryasını**) sağlam kazığa bağlamak için kestirme ve etkili bir yol bulacaktır: **Laiklik**.

Siyasal dinsizlik.

En garantili, en kestirme, en toptancı, en köklü ve en kolay çözüm:

Dine, memleketin siyaseti, ekonomisi, askeriyesi, maliyesi, toplumsal sorunları hakkında konuşmayı yasaklıyor, hutbelerin sadece namaz, oruç, zekât, güzel ahlâk gibi konulardan bahsetmesini istiyorsunuz, böylece mesele kendiliğinden halloluyor.

Halk **yönetim hakkında “din eksenli” değerlendirmeler** yapmasın da isterse günde beş değil 15 vakit namaz kılsın, bütün ömrünü oruç tutarak aç geçirsin, zekâtını kat kat fazla vererek (son tahlilde “sosyal” devletin çözmek zorunda olduğu) yoksulluk sorununa çare olsun..

*

Görüldüğü gibi, Selanikli 1923 yılının ilk aylarında **laikliğe (din-devlet işleri ayrılığına)** sonuna kadar karşı..

Dinciliğin, Şeriatçılığın, Siyasal İslamcılığın şampiyonu edasıyla döktürmüş de döktürmüş..

Fakat sonra birden bire şimşek hızıyla çizgi değiştirmiş..

Dönmüş mü, döneklik mi yapmış, yoksa takiyye kalpazanlığı ve yalancılığı mı sergilemiş, nasıl adlandırmak gerekir bilemiyorum..

En iyisi adını koyma imtiyazı ve şerefini Kemalislere bırakmak.

ATATÜRK'ÜN SAHTE SİYASAL İSLAMCILIĞI (DİN İSTİSMARI)

Bir önceki bölümde, **Selanikli Mustafa Atatürk**'ün Balıkesir'de camide öğle namazı kılıp **Mevlid** dinlemiş ve ardından cemaate **hutbe** irad etmiş olduğunu görmüştük.

Hayır, zamane hutbelerinde olduğu gibi salt güzel ahlâktan, büyüklere saygı küçüklere sevgiden, yaratılmışları Yaratıcı'dan dolayı hoş görmekten, erkeklerin hanımlarının sözünden hiç çıkmamasından, şefkatten, merhametten, hayırseverlikten bahsetmiyor.

Günümüzde İslam'ı salt bu konularda vaaz vermeye hasreden “**ahlâkçı-devletçi**”lerimizin hoşlanmayacağı türden şeyler söyleyen bir “**radikal Siyasal İslamcı**” gibi konuşuyor.

El-Kaide lideri şeriatçı **Üsâme bin Ladin**'den, **Taliban**'ın kurucusu **dinci** Molla Ömer'den, Şeriat için ayaklanan **Şeyh Said**'den farksız bir Mustafa Kemal..

Hutbede söyledikleri özetle şunlar:

1. **Kur'an**'daki açık hükümler devletimizin **anayasasıdır**.
2. Din ve dünya (devlet) işleri ayrılığından söz edilemez, bunlar birbirinden ayrılmaz.
3. **Camiler** sadece ibadet mahalli değil, aynı **zamanda devlet (hakimiyet, egemenlik) işlerinin** de görüşülüp karara bağlanacağı yerlerdir.

*

Selanikli'nin söyledikleri sadece bunlar mı?

Hayır!

Hutbe irad edip minberden indikten sonra mihrabın önüne geçiyor ve halkın sorularını cevaplıyor.

Ve şu mesajları veriyor:

Camilerde okunan hutbelerde Asr-ı Saadet'te olduğu gibi “**günün meseleleri**” anlatılıp halk aydınlatılmalıdır. .

Öyle ki **askerî konular** da, **idarî (devlet yönetimiyle ilgili) güncel** mevzular da, **malî (ekonomik)** meselelerle ilgili dinî hükümler de, **günün siyaseti** de, **ictimai (toplumsal)** konular da hutbelerde kendisine yer bulmalıdır.

Evet, o gün halka öyle şeyler söylüyor ki, iki yıl sonraki Mustafa Kemal **zaman makinasıyla** oraya gelmiş olsa, kendisini aman zaman demeden yakalayıp derhal asardı.

Yine, **28 Şubat**'ın (“**milli görüş, adil düzen**” gibi mırıltı ve fısıltılarda bile PKK teröründen daha tehlikeli bir **irticaî/gerici** kalkışma sezen) **darbeci subayları ve MİT'çileri** zaman makinasıyla o güne gitseler, belki de, akıl hocaları, rol modelleri ve efendileri **İsrail**'in **Gazze**'de yaptığı'nın aynısını yapar, önce irticacı/gerici, **radikal dinci Mustafa Kemal**'e “**İhtimal bazı kafalar kesilecektir**” kanununu uygular, ardından da bütün Balıkesir'i bomba ve füze manyağı yaparlardı.

*

Selanikli Mustafa Atatürk, 7 Şubat 1923 tarihinde Balıkesir'de irad ettiği hutbesinin/vaazının ardından halkın sorularını cevaplarken, yedi ay önce TBMM'de yaptığı konuşmada olduğu gibi yine, **gözünün makam mevkide olmadığını, ilerde bir kenara çekileceğini, en fazla sıradan bir TBMM üyesi olmakla yetineceğini** söyleyerek, muhaliflerini gaflet ve rehavete sürükleyecek şekilde kafasındaki bütün tilkileri harekete geçiriyor. (Ancak, yedi ay öncesine

göre çıtayı biraz yükseltiyor, "**menfaat**"li sıradan vatandaşlık "**bahtiyar**"lığından taviz verip düz TBMM üyeliğini kabul ediyor.)

Dört buçuk yıl önce **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya müjdelediği **gizli gündemini** hayata geçirmek için sıradan bir TBMM üyeliğinin kâfi olmadığını bilmiyor değil elbette..

Fakat, muhaliflerini gafil avlayabilmesi ve onlara baskın yapabilmesi için, kafasındaki tilkilerden onların haberdar olmayacağı şekilde derviş feragati kıvamında tozpembe bir tablo çizmesi gerekiyor.

Uğur Mumcu'nun Kâzım Karabekir'den yaptığı alıntıya göre, hutbesinin ardından cemaatin sorularını cevaplarken millete şunu söylüyor:

“Filhakika (gerçekten) vazife-i milliye'nin hitamında (ulusal görevin bitiminde) **köşeye çekilerek istirahat** etmekliğim benim için bu **menfaattir**, bunu yapabilmek için şimdiye kadar istihsal olunan (elde edilen) neticelerin tesbit olunduğu (sabitleştirildiği, belirlendiği) gibi devam edeceğine itimat etmek icap eder, fakat bu hususta henüz bî-endişe (kaygısız) olamam. Hiçbirinizin de bî-endişe olmamanızı tavsiye ederim. (...)

"İşte bu nokta-i nazardan (bakış açısından) **milletin içinde bir fert olarak ve tekrar milletin intihabına (seçimine) nail olursam** TBMM'de aza (üye) sıfatıyla çalışmayı vazife telakki ediyorum. Efendiler, ne ben ne siz şahıslarımız üzerinde vaziyetler ihdasına (oluşturmaya) kalkışmayalım.”

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin Yayınevi, s. 75.)

Adam “gizli gündem” dokumacılığının çılgır açmış ustası, takiyye tarikatının ekol kurmuş pîri, yalancılık sanatının çağ atlatan virtüözü..

“Yeniden intihap olunur, seçilirse”miş..

Sonraki süreçte, **partisi Halk Fırkası**’na rakip olarak kurulan **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası**’nın kapısına kilit vuracak, bütün TBMM üyelerini kendisi atayacak, göstermelik seçimlere sadece bu belirlediği isimler gireceği için bunlar güya millet tarafından seçilmiş olacaktır.

*

Selanikli o gün camide millete, **Halk Fırkası’nı (Partisi’ni)** kuracağı müjdesini de veriyor. ("Menfaat"inden ve "bahtiyar"lığından taviz verip sıradan TBMM üyeliğine "fit" olmasının nedeni de işte bu müjdesi.. Lafta sıradan TBMM üyesi olmak için parti kuruyor.)

Kendisi “milletin sıradan ferdi olmaktan” söz ediyor, tanburası ise parti havası çalıyor!

Evet, bir taraftan perhiz edebiyatı paralıyor, diğer taraftan lahana turşusunu kıtlıktan çıkmış gibi son kırıntısına kadar yalayıp yutma hesapları yapıyor..

Ele veriyor "talkını" ki salkımların tümünü "serbest rekabetsiz" ortamda yutabilsin.

Millî vazife bittikten sonra köşeye çekilip istirahat edecek, milletin içinde alelade bir fert olacak, millet tarafından seçilirse TBMM'de sıradan bir üye sıfatıyla çalışmayı vazife telakki edecek, **kendi şahsı için** “vaziyetler ihdasına kalkışmayacak” bir adam, parti mi kurar?!

Daha iyi anlaşılсын diye günümüzden örnek verelim: **Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu, Fatih Erbakan, Muharrem İnce, Mustafa Sarıgül ve Ümit Özdağ** gibi isimler “milletin içinde alelade fert olmak” için mi parti kurdular?

Evet, adam büyük takiyyeci, süper yalancı, dahi illüzyonist..

Saman altından su yürütme ustası bir siyaset dolandırıcısı, belki tarihte bir benzeri daha bulunmayan “gizli gündemcilik” harikası..

*

Genelde millet, özelde Balıkesirliler farkında olmasa da, **Karabekir** Selanikli’nin çevirdiği numaraların, kafasında çılginca hoplayıp zıplayıp cirit atan tilkilerin farkındadır.

Selanikli’nin o gün söylediklerininin bütününden şu sonuca varır:

“... Gerek **mutaassıp bir dil ve eda ile İslamcılığı ele alması** ve gerekse siyâsî bir fırka (parti) teşkiline ve onun başına geçmeye karar verdiğini ilan etmesi bende şu kanaati tamamladı:

“**Napolyon**, vaktiyle başkomutanlıktan ‘Muhالیf fırka yapan [Muhالیf partilerin varlığına izin veren] bir diktatör başına neler geldiğini görür’ fikrine dayanarak nasıl bir fırka ile imparatorluğa çıkmışsa [kendisini imparator ilan etmişse] şimdi de, Mustafa Kemal Paşa da aynı surette başkomutanlıktan **tek fırka (parti) ile** -önlemekliğime rağmen- **hilafet ve [cumhurbaşkanlığı adı altında] saltanatı almak mefkuresine** (idealine) yürüyecektir. Bu yolda benim vatan ve millete karşı vazifem de şimdiye kadar olduğu gibi şimdiden sonra da bu tehlikeli yolu önlemek olacaktır. Şüphesiz ki, saminiyet ve ikna ile sonuna kadar uğraşmak ve mümkün olmazsa cephe almakla...”

(Mumcu, s. 75-76.)

Karabekir, Selanikli’nin çevirdiği dümeni o gün tüm boyutlarıyla çözmüş..

Sorun şurada ki, Selanikli’nin **halifelik** hevesini o gün için kursağında bırakmış olsa da, **cumhurbaşkanlığı etiketli saltanatına** engel olma fırsatını kaçırmış bulunmaktadır..

Atı alan Üsküdar'ı geçmiştir.. Atı kaptıranlara düşen ise nal toplamaktan ibaret..

Evet, **Karabekir**, Selanikli'nin Halk Fırkası'na karşı İstiklal Harbi'nin **Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, Adnan Adıvar** ve **Rauf Orbay** gibi önde gelen isimleriyle **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası**'nı kurarak onun karşısına dikilecek, fakat **İzmir Suikasti girişimi kumpasıyla** kendisini mahkeme huzurunda bulacak, başını ipten zor kurtaracak, bu arada partisi de kapatılacaktır.

Böylece Karabekir, zamanında destek verip önünü açtığı, bir “hiç” olarak İstanbul'a postalanması söz konusuken kurtardığı Selanikli'ye yaptığı iyiliklerin karşılığını eksiksiz bir biçimde alacaktır.

"Selanikli'yi padişah yapmışlar önce babasını asmış" şeklinde bir atasözümüzün bulunmaması ne büyük eksiklik!

*

Selanikli'nin (cumhurbaşkanlığı etiketi altında) **saltanatı** uhdesine almak istemiş olduğu kesin, fakat **halifelik** konusunda ne düşündüğünü tam olarak bilmiyoruz.

İki ihtimal var:

Birincisi, halife olmayı gerçekten istemesi, ve halife sıfatıyla dinde reform yapmayı tasarlaması, Katolikliği icat ederek kendisini “Hristiyanlığın ikinci peygamberi” yapan (ve Hz. İsa'yı “emekli”ye ayıran) münafık **Pavlos (St. Paul)** gibi İslam'ı dönüştürmek istemesi.

İkinci ihtimal ise, gelecekte ilga etmeyi kafaya koyduğu halifeliği şiddetle ve hararetle savunuyormuş gibi yaparak, ilerde **“Hilafet, hükümet ve Cumhuriyet [kurumlarının] mana ve mefhumunda esasen mündemiçtir (içkindir, içerilmektedir)”** deyip, kaldırmıyor gibi konuşarak kaldıracağı, öldürmüyor gibi yaparak öldüreceği hilafeti “esasen” muhafaza ediyor, koruyormuş gibi görünmek istemesi.

Selanikli'nin aklından tam olarak neler geçtiğini bilmiyoruz, Allahu Teala biliyor, fakat öyle görünüyor ki, birinci ihtimal doğruysa, halifelik makamına oturup, Katolik Hristiyanlık'ta **Pavlos**'un (St. Paul), Protestanlık'ta **Luther**'in yaptığına benzer birşeyi yaparak İslam'ı reforma tabi tutmayı, kendi icadı yeni bir İslam ihdas etmeyi planlamış olmalıdır.

Bu yeni İslam'da Arap, dili Arapça olduğu için ibadetine Arapça devam etse bile, Türk (halifenin fetvasıyla) **namazda surelerin Türkçe** mealini okuyacaktı.

Ezan Türkçe okunacaktı.

Müminler sarık yerine **yahudi fötrü ve hristiyan kasketi** giyeceklerdi.

Latin harfleri alınacak, Müslümanlar **Kur'an**'ın Arapça'sının Latin harflerine aktarılmış şeklini bile değil, mealini okuyacaklardı.

Selanikli, aynı zamanda **müceddid ve müçtehit bir halife** olarak “**Ezmanın tegayyürü ile ahkâm tebeddül eder**” (Zamanların değişmesiyle hükümler değişir) fehvasınca **dinde güncelleme** yapacak, bu arada müminleri “**tesettür**” (**örtünme**) yükünden de kurtaracaktı..

Örtünmenin yüzyıllar öncesinin çöl Arab'ı için gerekli olduğunu, artık buna ihtiyaç kalmadığını söyleyecekti..

Evet, Selanikli gerçekten halife olmayı istiyorduydu eğer, muhtemelen böyle şeyleri müceddid ve müçtehit **halife sıfatıyla** yapmayı planlıyordu..

Hz. İsa aleyhisselam'ın pabucunu dama atan **Pavlos** gibi kendisi de Rasulullah Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in **sünnetini** ortadan kaldırıp yerine kendi “sünnet”ini ikame etmek istiyordu.

*

Halife olmayı istemiş olsa da olmasa da, Allahu Teala onun “**halife**” unvanını kullanmasına, camiye gidip hutbe okumasına bir daha izin vermedi, onu **rakılı sofranın** başına mıhladı, tarihe Said-i Nursî rh. a.’in “**deccal**”i, Abdülhakîm Arvasî k. s.’nun da “**habîs ruh**”u olarak geçti.

Dini cami minberinden değil, rakılı-leblebili sofrasından uzaktan kumanda ile yeniden dizayn etmeye koyuldu.

Şunu da kabul etmek gerekiyor ki, halife olamaması (krizin fırsat sunması kabilinden) ona başka açılardan fayda sağladı, hareket serbestisi kazandırdı.

Böylece kafayı daha rahat çekme, balolarda çağdaş Türk kadınlarıyla daha bir coşkulu dans etme, onları daha bir iştiaqla kucaklama fırsatını yakaladı.

Medreselerin kapısına kilit vurma, Arapça ve **Kur'an** öğretimini yasaklama, tekke ve dergâh gibi tarikat kurumlarını öcü ilan etme, “**medeniyet tarikatı**”ndan söz ederek emperyalist yahudi-hristiyan uygarlıkçılığının havariliğini yapma gibi hususlarda daha rahat hareket etme imkânına kavuştu.

*

Selanikli “**dinci, Şeriatçı, radikal siyasal İslamcı**” nutukları sadece Balıkesir’de atmış değil..

TBMM’deki konuşmaları da aynı makamdan gazel okuyordu.

Balıkesir vaazından 10 gün önce bir başka şehirde, **İzmir**’de, şöyle konuşmuş bulunuyor:

“TBMM Hükümetinin **Şer’-i şerif ahkâmından (Şerefli Şeriat hükümlerinden) ibaret** bulunan şura (istişare, danışma, müşavere), adalet ve ulu’I-emre (iş/emir sahiplerine) itaat esasına tevfiikan (uygun olarak) teşekkül ettiği (kurulduğu) ve [salt] Türkiye devleti için hilafet mevzu-u

bahs (söz konusu) olmayıp ancak bu zan, âlem-i İslam nazar-ı dikkate (gözönüne) alındığı zaman varit olabileceği, çünkü **makam-ı hilafet yalnızca Türk’e değil yüce âlem-i İslam’a aittir**. Âlem-i İslam elyevm (bugün itibariyle) hal-i esarete bulunmasına binaen hilafet meselesini hal (çözme) ve tesbit edecek (belirleyecek) seviyeye vasıl oluncaya kadar **TBMM makam-ı hilafeti bir nokta-i ümit olarak muhafaza edecektir.”** (Mumcu, s. 71.)

Görüldüğü gibi, TBMM Hükümeti’nin **Şerefli/Onurlu Şeriat** hükümlerine göre kurulduğunu söylüyor.

Yani o gün için mevzubahis olan, memlekette hüküm süren devlet, bir **Şeriat devleti..**

Şeriat hükümeti..

Bunu söyleyen Selanikli Mustafa Atatürk..

Birşeyi daha söylüyor:

Hilafet salt Türkiye’ye ait bir mesele değildir, tüm İslam alemini ilgilendirmektedir.

Yani hilafet, Türkiye devletinin ve Türk Hükümeti’nin **emri ya da şemsiyesi altına** sığabilecek bir makam ya da kurum değildir.

Onu aşan bir kurumdur.

Türkiye Devleti de hilafet kurumunun şemsiyesi altında yer alma, hükmüne tabi olma durumundadır.

Selanikli’nin sözlerinden çıkan anlam bu..

“Mana ve mefhum” bunu diyor.

*

İzmir’de bunları söylediği tarihten beş gün önce (23 Ocak 1923’te) **Bursa**’da ise şöyle konuşmuş bulunuyor:

“Hilafetin yalnız Türkiye halkına değil **bütün İslam alemine şümulü** olması hasebiyle bu makam hakkında karar vermek **Türk milletinin selahiyeti (yetkisi) haricindedir.**” (Mumcu, s. 71.)

Bu sözlerini, “Biz Türkiye olarak, Türkler olarak tek başımıza halife seçemeyiz” anlamında söylenmiş sözler olarak yorumlamak da mümkündür.

Buna, “*Alem-i İslam elyevm (bugün itibariyle) hal-i esarete bulunmasına binaen hilafet meselesini hal (çözme) ve tesbit edecek (belirleyecek) seviyeye vasıl oluncaya kadar TBMM makam-ı hilafeti bir nokta-i ümit olarak muhafaza edecektir*” şeklindeki lafını da eklersek, asıl niyetinin, halife olmak değil, sonradan “**Hilafet, hükümet ve Cumhuriyet [kurumlarının] mana ve mefhumunda esasen mündemiçtir (içkindir, içerilmektedir)**” diyerek hilafeti kaldırmak olduğu düşünülebilir.

Bu tür laflarla bir yıl öncesinden kamuoyunu hazırlamaya başlamış..

LORD CURZON: “TÜRK’E İSTANBUL’U VERECEK, KARŞILIĞINDA İMPARATORLUĞUNU, HİLAFETİNİ, İTİBARINI SOYACAĞIZ”

Öyle anlaşıyor ki Selanikli daha İstanbul’dayken İngiliz subaylarıyla (özellikle de **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın / Gizli Servisi’nin İstanbul şefi Rahip Robert Frew** ile) yaptığı **başbaşa “gizli”** görüşmelerde onlarla sadece (cumhuriyetin ilanıyla) Osmanlı hanedanının elinden devlet başkanlığının alınması ve Osmanlı Devleti’nin yıkılması hususunda değil, hilafetin kaldırılması konusunda da mutabakata varmış.

Dönemin İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**’un kafasındaki plan buydu.

Vikipedi’de Curzon’un 23 Aralık 1918’de yaptığı bir konuşmada sarfettiği ifadelere yer veriliyor:

“İstanbul’u elinde tutan güce muazzam bir stratejik ve siyasi önem verilir. ... Bütün bu yüzyıllar boyunca dünyaya **Türkiye**’nin dünyanın en büyük güçlerinden biri olduğu **izlenimini** veren İstanbul’daki Türk varlığıydı. İkinci olarak, onun Avrupa’daki varlığının, İslam’ın dünya çapındaki itibarını ve gücünü artırmada ve **Pan-İslam inancını** teşvik etmede çok büyük bir etkisi oldu. Türk İstanbul’dan çıkarılırsa, bana göre Hilafet sorunu sonsuza kadar çözülür. **Osmanlı Padişahı bütün bu asırlar boyunca Hilafeti nasıl elinde tutabildi?** Temelde iki sebebi var. Birincisi, **Kutsal Toprakların koruyucusu** olduğu için ve ikincisi, **İstanbul’a sahip** olduğu için. Birincisi [kutsal toprakların koruyuculuğu], ona tüm dünyadaki Müslümanlar üzerinde büyük bir manevi ayrıcalık ve yetki verdi. İkincisi [İstanbul’a sahiplik], onun büyük bir İslami Güç olarak görünmesini sağladı. **Kutsal Yerleri şimdi kaybetti.** İstanbul’u da kaybederse, bana öyle geliyor ki, **Hilafeti elinde tutma şansı yok**

olacaktır. Mekke ve Medine'den sonra İstanbul'u da kaybederse artık **İslam dünyasının gözünden düşecektir.”**

(https://www.qdl.qa/en/archive/81055/vdc_100069672679.0x000065 **Pape**
rs of the War Cabinet's Eastern Committee [250v] (500/544) The Future
of Constantinople'dan aktaran
https://tr.wikipedia.org/wiki/George_Curzon)

Curzon'un bunları söylediği sırada Mondros Ateşkes Antlaşması'nın üzerinden iki aya yakın bir süre geçmiş durumda..

Selanikli'nin Samsun'a çıkmasına ise altı ay var.

Söylediklerinden anlaşılan şu:

Bir: Türkler (Osmanlı), İslam dünyasının gözünden düşürülmelidir.

İki: Türkler'i **saygın** kılan, “**büyük güç**” gibi görünmelerini sağlayan, birincisi kutsal toprakların (Mekke ve Medine'nin) koruyucusu olması, ikincisi de İstanbul'daki varlığıdır.

Üç: Bu iki durum değişmedikçe, Osmanlı (Türk), hilafeti elinde tutmaya devam edecektir.

Dört: Mekke ve Medine'nin muhafızı/koruyucusu olmaktan çıkan ve İstanbul'a sahip olması önemsizleşen bir Türkiye İslam dünyasının gözünden düşecek ve hilafeti elinde tutma şansı yok olacaktır.

Curzon'un, Karabekir'e gönderdiği yeğeni Yarbay Rawlinson ile "kurulacak yeni devletin başkentinin Anadolu'daki bir şehir olması" tavsiye ve telkininde bulunması tesadüf değildi.

*

İngilizler'den, "Türkler'in Hicaz'dan (Mekke ve Medine'den) uzaklaştırılması" ihalesini **Mekke Emiri şerefsiz Şerif Hüseyin** almıştı.

Ancak, İngilizler'in Osmanlı'yı (Türkiye'yi) Medine'den kovma "**stratejik**" hedefine ulaşması sadece Şerefsiz Hüseyin sayesinde olmadı..

"Üç beyinsiz"lerden **Cemal Paşa (Maşa) ile Selanikli Mustafa Atatürk** de çorbaya tuz attılar, bu işin "sevab"ından mahrum kalmadılar:

"[Şerif Hüseyin'in tertiplemediği] İsyanın başlamasının üzerinden sekiz ay geçmişti. Hicaz demiryolunun korunması çok büyük güçlüklerle sağlanabiliyor, **Medine'nin savunulması** için de şehirde ciddi sayıda asker tutuluyordu. Bundan dolayı bir ara Osmanlı Harp Erkânı tarafından **Hicaz'daki askerin çekilerek bölgenin tahliye edilmesi** değerlendirildi. Konuyla ilgili olarak Enver Paşa **Cemal Paşa**'ya bir telgraf çekerek onun fikrini aldı. Daha sonra mevzu hakkında Şam'da karargâhta bir toplantı yapıldı. **Cemal Paşa, Ali Fuad Bey ve Mustafa Kemal Paşa** arasında geçen görüşmede bir yanda **Filistin** müdafaa edilirken öte yandan Hicaz'ın korunmasının mümkün olamayacağı kanaati baskın geldi. Üstelik **Medine boşaltıldığı takdirde Filistin savunulabilirdi**. Bunun üzerine **Medine'nin tahliyesi kararlaştırıldı.**"

(Hasan Barlak, "Fahrettin Paşa'nın Hicaz Cephesinde Bayrak Mücadelesi", *Studies Of The Ottoman Domain*, Cilt 6, Sayı 11, Ağustos 2016, s. 26.)

Selanikli'nin Curzon'un planına "dolaylı" hizmeti bununla sınırlı kalmadı..

Daha önce anlattığımız gibi **Filistin-Nablus**'ta başında bulunduğu orduya tek kurşun atmadan **ricat/kaçış** emri vererek gerideki cephelerin de hazırlıksız yakalanıp çökmesine yol açtı.

İzmir-Kayseri arasına karşılık gelen bir mesafeyi yıldırım hızıyla aşarak ancak Halep'in kuzeyinde durabildi.

Her ne kadar kendisi paçayı kurtardıysa da ordusu helak oldu.

Ardından hemen “yaverliğini cebine koymuş bulunduğu” yeni padişah **Vahideddin**’e telgraf çekerek İngilizler’le (gerekirse müttefik Almanya’dan ayrı olarak) **behemahal (her ne pahasına olursa olsun) barış** yapılması, yani teslim olunması telkin ve teklifinde bulundu.

*

Evet, **Curzon**’un temel hedefi Türkler’in İslam dünyasındaki **liderlik rolüne** son vermek, itibarını yok etmek ve **hilafeti** ellerinden almaktı.

“Hakiki İngiliz dostu” **Selanikli** sayesinde meramına nail oldu.

Selanikli Türkler’in sadece “**İslam alemindeki liderlik**” rolüne son vermekle kalmadı, ayrıca bir de “**uygar, çağdaş**” **Hristiyan-Yahudi aleminin kuyruğu** haline gelmelerini sağladı.

Çift katlı ekmek kadayıfı, yeme de yanında yat!..

Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz..

*

Curzon, yukarıya aldığımız lafları ettikten beş ay sonra, Selanikli’nin Samsun’a çıkışından ise bir ay önce, 18 Nisan 1919 günü, şunu söyleyecektir:

“**Türklerin İstanbul'dan çıkarılması**, bence, her ne kadar ‘savaşta yenilgilerinin en önemli kanıtı olarak kaçınılmaz ve arzu edilir’ olsa da, **pratikte hiçbir Türk İmparatorluğu ve muhtemelen hiçbir Hilafet olmadığı anlaşıldığında**, [bir de İstanbul’un ellerinden alınması durumu yaşanırsa] Doğu dünyasındaki Müslüman tutkulara, ve bu asık suratlı hınca, kolayca vahşi bir çılgınlığa dönüşebilecek en tehlikeli ve en gereksiz teşvikleri vereceğimize inanıyorum.”

(MacMillan, Margaret (2002). *Peacemakers: The Paris Peace Conference of 1919 and Its Attempt to End War / Paris 1919: Six Months That Changed The World* (Random House Edition), s. 440

ve https://www.qdl.qa/en/archive/81055/vdc_100076917035.0x000027 Papers written by Curzon on the Near and Middle East [19v] (38/348), British Library: India Office Records and Private Papers, "Review of the Situation in the Middle East, with Special Reference to the Danger of Delay in Reaching a General Settlement." [Genel Bir Çözüme Ulaşmada Gecikme Tehlikesine Özel Atıf ile Ortadoğu'daki Durumun Gözden Geçirilmesi.] Mss Eur F112/278, in Qatar Digital Library'den aktaran https://tr.wikipedia.org/wiki/George_Curzon)

Görülen o ki, Curzon ve ekibi, değişmeyen **stratejik** hedefleri doğrultusunda **taktiklerini** zamana, zemine ve değişen şartlara göre yenilemiş ve revize etmişler.

Curzon'un bu sözlerinden, (**Vahideddin**'in sonsuz güven duyduğu yaveri) **Selanikli** ile, Osmanlı Devleti'nin/İmparatorluğu'nun yıkılması konusunda kesin bir mutabakata varmış oldukları anlaşılıyor.

Curzon, “**gizli anlaşma**” halkasına Karabekir'i de dahil etmek için Aralık 1919'da yeğeni Yarbay Rawlinson'u Erzurum'a gönderecek fakat Karabekir bu ihanet çemberi içinde yer almayı reddedecektir.

İşte, Selanikli'nin (Curzon'un bu lafları sarfetmesinden dört ay sonra, Rawlinson'un Karabekir'e açılmasından ise dört ay önce) **Erzurum'da kongre** sırasında **müftü efendi gibi dua** edip **padişahına ve devletine olan sonsuz sadakat ve bağlılığından** haber verirken gece hempalarına muazzam bir özgüvenle “**Saltanat kaldırılacaktır**” diye “gizli gündem”ini müjdelemesinin ardındaki etken, Curzon'un (İngiliz soğukkanlılığına özgü) duygusallıktan uzak, “hedef odaklı” şeytanî pragmatizmine duyduğu inançtan başka birşey değil.

*

Curzon, Selanikli'ye “İstanbul’u İngiliz, Fransız ve İtalyanlar’dan kurtarma” **kahramanlığı ve fatihliğini** vermeyi, onu Türkler nezdinde itibarlı ve saygın hale getirmeyi, muhalifleri karşısında eli güçlü kılmayı kafaya koymuş.

Cumhuriyet'in 50'nci yılı münasebetiyle şu beyanatı veren (Selanikli'nin sağ kolu, başbakanı) **İkinci Adam İsmet İnönü**, ne söylediğinden habersiz bir aptal geveze değil, tam aksine, lafını sözünü bilen, bin düşünüp bir konuşan çok zeki bir "hesap kitap" adamı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngiliz’in Selanikli'ye vereceği “vatan kurtaran kahraman Hasan” madalyası karşılığında ondan istediği ise, **“pratikte hiçbir Türk İmparatorluğu” kalmadığını** bütün dünyaya (özellikle de İslam alemine) göstermesi..

Selanikli, İstanbul’u İngiliz’den alarak Türkler nezdinde “kişisel” itibar ve saygınlık hasadı yapacak, fakat buna karşılık Türk milletinin İslam alemi ve dünya nezdindeki itibar ve saygınlığını bozuk para gibi harcayacaktır.

Acayip bir takas..

*

Evet, Selanikli, "saltanata denk bir cumhurbaşkanlığını uhdesine alma, her tarafa heykellerini diktirme, her devlet dairesine bir fotosunu astırma, Türk milletini / Türkiye toplumunu kendisine kul köle yapacak bir düzen kurma" fırsatı demek olan bu "gizli plan"ın üstüne atlamış ve **İnönü'nün sözünü ettiği desteği** almış bulunuyor.

Adamın gözü imajda, heykelini diktirmede, fotoğrafçılara özene bezene poz vermede, (Karabekir’e söylediği gibi) “**namussuzluk ve dinsizlik**” pahasına da olsa zenginleşmede, cebini şişirmede..

Curzon ise kendi “vatanseverlik” davasında alabildiğine “ihlas”lı..

Türkler'in İstanbul'dan çıkartılması, “Türkler’in savaştaki yenilgilerinin en önemli kanıtı olarak arzu edilir birşey” olsa da, stratejik nitelikteki asıl hedeflere ulaşma ve gelecekteki tehlikelerin önünü kesme adına **imajının yara almasını** kabulleniyor, ve Türkler’e **aldatıcı bir zafer sarhoşluğu** sunarak onların karşısında bir nebze “**yenilmiş adam**” rolü oynamaya nefsinin razı ediyor.

Onun açısından asıl zafer, altı asırlık bir çınarın, muhteşem bir mazinin yaşatıcısı olan **Osmanlı İmparatorluğu**’nun Titanik gemisi gibi tarih denizinin karanlık sularına gömülmesinden, Türkler'in muz cumhuriyeti intibası veren bir **balo cumhuriyeti** ile tarih yolculuğuna Afrika'daki Hotanto kabilesi gibi sıfırdan başlamasından ibaret.

Ve bir de “**muhtemelen hiçbir Hilafet’in olmadığı**”nın İslam alemi tarafından anlaşılmasından..

*

İşte, TBMM’nin 3 Mart 1924’te kabul ettiği hilafetin kaldırılması yasasına “Hilafet muhtemelen var, muhtemelen yok, belki var, belki yok” dercesine dercedilmiş ***"Hilafet, hükümet ve Cumhuriyet [kurumlarının] mana ve mefhumunda esasen mündemiçtir (içkindir, içerilmektedir)"*** şeklindeki birinci madde, Curzon’un gönlünde yatan aslanı, “**muhtemelen hiçbir Hilafet’in olmadığını**” ilan ediyor.

Zafer, Curzon’un zaferi..

KEMAL OHRİ'NİN AÇIKLADIĞI SIR: SELANİKLİ-İNGİLİZ GİZLİ ANLAŞMASI

Bu yazı dizisinin bir önceki bölümünde, Türkiye’de **Atatürk ilke ve inkılapları** diye bilinen devrimlerin/devirmelerin aslında **Curzon ilke ve inkılapları** olduğunu görmüştük.

Lord Curzon, dönemin İngiltere Dışişleri Bakanı..

“Kim Birinci Dünya Savaşı’nın galibi olmak ister” yarışmasında İngilizler, sorulara cevap verirken bazen fikir değiştiriyorlar, ve Mondros Mütarekesi’nden sonra gündeme gelen “barış antlaşması” hususunda **“son karar”**ları **İstanbul’u Türkler’e bırakmak** oluyor.

Ama hangi Türkler’e?

Selanikli Mustafa Atatürk liderliğindeki Türkler’e..

*

İngilizler’in Selanikli’yi “destekledikleri bir işbirlikçileri ya da ajanları” değil de “İngilizler’in inadına ulusal kurtuluş savaşı veren bir kahraman” gibi göstermek için yaptıkları hileleri önceki bölümlerde açıkladık, tekrar etmeyelim.

Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı **İkinci Adam İsmet İnönü**, bu destekleme ya da işbirliği gerçeğini, sıkça tekrarladığımız gibi, 1973 yılında tek cümleyle özlü bir biçimde ifade etmiş bulunuyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desin!

“Bu milletin içinde aptallar da var, dolayısıyla onların hatırı için ‘**lafın tamamı**’nı söyleyelim” diyerek gerçeği en açık ve yalın biçimde açıklamış.

Daha ne desin!

*

Tabii İnönü’nün tarihî açıklaması bazı sorulara cevap aranmasını gerektiriyor:

Bir: İngiltere’nin Dışişleri Bakanı Lord Curzon, “**İstiklâl mücadelesinin başarısı**”nı, yani **Selanikli Mustafa Atatürk**’ün muvaffakiyetini niçin istemişti?

İki: Curzon (onun şahsında İngiliz hükümeti) böyle bir karar verirken **sahadaki** İngiliz subayları ile **istihbaratçıların (ajanların)** sundukları raporları ve yapılan analizleri gözardı edemeyeceğine göre, o kurmay subaylar ile casusların “Selanikli Mustafa Atatürk”ü hükümetlerine “pazarlamış” olmaları gerekiyor.

Selanikli bunu nasıl başardı, onların gözüne nasıl girdi?

Üç: İngilizler müttefiklerini (Fransa ile İtalya’yı) **Selanikli’yi desteklemeye mecbur etmeyi** niçin göze aldı, böyle bir riske niçin girdi?

Boru değil bu, Birinci Dünya Savaşı boyunca omuz omuza, sırt sırta birlikte savaştığınız, kader birliği yaptığınız **koskoca iki devlet..**

Yola çıktığı sırada elinin altında emrine amade doğru dürüst bir güç bulunmayan, **Kâzım Karabekir**’in desteğiyle ayakta kalmayı başarabilen bir adama **yatırım** yapmaları, “barış masası” **kumarında** onun için **bahse girmeleri** yetmiyormuş gibi, bir de arkadaşlarını (müttefiklerini) bu kumara katılmaya zorluyorlar.

Niçin?

Bahsi kazanmaları durumunda **devasa bir kazancın** sahibi olacaklarına inanmamaları durumunda böyle bir riski alırlar mıydı?

Bu soru, bizi bir başka soru üzerinde düşünmeye yöneltiyor:

Dört: İngilizler, Selanikli’den birtakım **sözler almadan** böyle bir riske girmiş olabilirler mi?

Ve de, kendilerine verilen sözlerin mutlaka tutulacağına **kesin olarak inanmadan** müttefikleri olan iki koca devleti Selanikli’ye destek verme konusunda zorlayabilirler miydi?

*

Bu soruların cevabı açık:

İngilizler Selanikli ile o daha İstanbul’dayken, Samsun’a hareket etmeden önce **anlaşmış olmalıdırlar**. (Ki Selanikli’nin sadece İngiliz subaylarıyla değil, **İngiliz Gizli Servisi’nin / İstihbarat Teşkilatı’nın İstanbul şefi Rahip Robert Frew** ile de defalarca başbaşa gizli görüşme yapmış olduğu, kendisinin ve yakın arkadaşlarının itirafıyla sabit.)

Evet, Selanikli ile İngilizler’in karşılıklı olarak sözler vermiş, **taahhüt**lerde bulunmuş oldukları anlaşılıyor.

Vahideddin’in güvenini kazanıp yaveri olmuş bulunan Selanikli’nin olağanüstü yetkilerle **Samsun’a gitmesini sağlayacak gerekçeleri** ve ortamı hazırlayan İngilizler’in, o Anadolu’ya geçince bu defa Vahideddin’den onu geri çağırmasını isteyerek İstanbul Hükümeti’nin kendilerinin **işbirlikçisi**, Selanikli’nin ise korkup çekindikleri, (olmayan) gücünden “tırstıkları”, vatani için kendisini feda etmekten çekinmeyen gözü kara bir kahraman gibi görünmesini sağladıkları açık.

İşin aslı ise, **İkinci Adam İnönü**'nün açıkladığı gibi, Selanikli'ye sunulmuş tam teşekküllü, tam tekmil bir “**İngiliz desteği**”ydi.

Türkiye'nin emperyalizm karşıtı ulusalcıları böylesi “destek”ler ve işbirlikleri için “**ajanlık**” ve “**vatan hainliği**” tabirlerini kullanmayı tercih ediyorlar.

*

Ve Selanikli, Ağustos 1919'da, Samsun'a çıkışından üç ay sonra Sivas'tan gönderdiği mektubunda anasına “**Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım**” diyerek, vatan için kendisini feda etmeye hazır bir serdengeçti değil, “**Mevzubahis olan netice ise, vatan da teferruattır**” modunda ağını ören bir “hesapçı” olduğunu ortaya koymuş durumda. (Bkz. Salih Bozok, *Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor*, haz. Can Dünder, 7. b., İstanbul: Doğan Kitapçılık 2006. s: 72-74; Sadi Borak, *Atatürk'ün Özel Mektupları*, İstanbul: Kırmızı Beyaz Yayınevi, 2004, s. 253-255.)

Böylece bir başka soruya ulaşmış oluyoruz.

Beş: Selanikli İngilizler'e ne tür sözler vermiş, taahhütlerde bulunmuş olabilir?

Cevabı tahmin etmek zor değil: **Curzon ilke ve inkılaplarının** Atatürk ilke ve inkılapları olarak yerli-milli kılıfta hayata geçirilmesi..

Curzon'un derdi, **birincisi** Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihe gömülmesi, Türkler'in kendi mazilerine, kültürlerine, maneviyatlarına, dinlerine, ellerindeki bütün bir medeniyet mirasına sırt çevirerek tarih yolculuğuna bir **balo cumhuriyeti** ile Afrika'daki Hotanto kabilesi gibi sıfırdan başlamaları..

İkincisi, hilafetin ellerinden alınması suretiyle Türkler'in **İslam dünyasındaki liderlik** pozisyonlarına son verilmesi..

Üçüncüsü, “Yeni Türkiye”nin Bizans (Doğu Roma) ve Osmanlı gibi İstanbul’u başkent yaparak hâlâ bir **imparatorluk namzedi** gibi görünmesinin engellenmesi, Anadolu’daki bir şehri başkent yaparak geçmişin Lidya’sı, Frigya’sı gibi üfürükten bir “**gecekondu devlet**” görüntüsü vermesi..

*

Şurası kesin: **Curzon-Selanikli anlaşmasında** iki taraf da sözünde durdu..

Curzon, **İkinci Adam İnönü**’nün açıkladığı gibi Selanikli’ye gereken desteği (müttefiklerini zorlama pahasına) verdi.

Selanikli de (İngilizler’in efsanevî **Dizbağı Nişanı**’na layık görülecek şekilde) üstün performans sergiledi; Osmanlı’nın imparatorluk unvanının da, hilafetinin de, alfabesinin de, dilinin de, kültürünün de, medeniyetinin de, maneviyatının da canına okudu.

İşi öyle abarttı ki, nerede bir Arap alfabesi ile yazılmış kitabe varsa (**Kur’an**’ı hatırlatıyor diye olsa gerek) ya kırdırıp attırmaya ya da üstünü sıva ile kapattırmaya koyuldu.

Memleketimizi “**Selanikli heykeli ormanı**” haline getirmeye çalıştı.

Her yere fotoğrafını astırma, paralara pullara resmini kazıma seferberliği başlattı.

Orada da durmadı, “**Türk oğlu**” olmayı gururuna yedirememiş ya da bunu kendisi için zül addetmiş olacak ki, şahsını **Türkler’in atası** ilan etti, palavradan Atatürk soyadını aldı.

Velhasıl, **Curzon ilke ve inkılaplarını** Atatürk ilke ve inkılapları adı altında Türk milletine “armağan etti”, miras bıraktı.

*

Evet, (İnönü'nün açıkladığı üzere Selanikli'yi destekleyen) Curzon'un temel hedeflerinden biri, Türkler'in elinden hilafetin alınması ve böylece **İslam dünyasındaki liderlik** pozisyonlarına son verilmesiydi.

Ohrili Kemal Bey'in İsmet İnönü'ye yazmış olduğu bir mektup, hilafetin kaldırılış sürecinin daha iyi anlaşılmasını sağlayan bir belge durumunda.

Prof. Dr. Metin Hülagü'nün konuyla ilgili bir makalesi ilginç bilgiler içeriyor. (Bkz. Metin Hülagü, “**Gizli antlaşmayla hilafetin ilgasını İsmet Paşa mı imzalamış?**”, 21 Temmuz 2018, <https://www.superhaber.com/hilafetin-ilgasini-ismet-pasa-mi-imzalamis-makale-124433>)

Burada dikkat çeken nokta şu:

Eski subay Kemal Ohri'nin 1947 yılında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye gönderdiği mektubundan, Lozan Antlaşması öncesinde hilafet ve saltanatın kaldırılmasına dair bir “**Türk-İngiliz Gizli Antlaşması**” yapılmış olduğu anlaşılıyor.

Ancak, böyle bir antlaşmanın varlığından mesela Doğu Cephesi Komutanı **Kâzım Karabekir**'in haberi yok..

Dönemin başbakanı **Rauf Orbay**'ın da..

Bunu hem yazdıkları hatıratlarından, hem de TBMM'de saltanatın kaldırılması görüşmeleri sırasında sergiledikleri tavırdan biliyoruz.

Konu TBMM'nin gizli celselerinde bile müzakereye açılmamış.

Fakat **Kemal Ohri**'nin antlaşmadan haberi var.

İsmet İnönü'nün de.. Ohri'nin mektubundaki ifadeler, bilmekte olduğunu gösteriyor.

Dolayısıyla söz konusu antlaşmaya Türk-İngiliz gizli antlaşması değil de **Selanikli-İngiliz gizli antlaşması** demek daha doğru olur.

Ve bu antlaşmanın temellerinin Selanikli henüz İstanbul'dayken, Anadolu'da görevlendirilmesi söz konusu olmadan önce atılmış bulunduğunu kabul etmek gerekiyor.

Aksi takdirde İngilizler Selanikli'ye Samsun'a gitmesi için bu kadar kolay “vize” vermezlerdi.

Ve Selanikli de (Erzurum'dan anasına yazdığı mektupta dile getirdiği gibi) işin ucunda netice görmese kılını kıpırdatmazdı:

“Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım.”

*

Selanikli (İsmet İnönü'nün sözünü ettiği) “**İngiliz desteği**”ni arkasına almasaydı **vatanseverlikte “netice görmezdi”**.

Netice görmeyince de “**Mevzubahis olan vatansa...**” türünden kahramanca cümleler kurmazdı.

Bugünden geriye baktığımızda onun ne yapıp ne yapmayacağını pekâlâ biliyoruz.

İngiliz de, Selanikli'den saltanatın ve hilafetin ocağına incir dikme sözü almasaydı, ona **destek** vermezdi.. Bunu da biliyoruz.

Selanikli'nin daha Erzurum Kongresi günlerinde, Samsun'a çıkışının hemen iki ay sonrasında hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya büyük bir özgüvenle saltanatın kaldırılacağı müjdesini vermesi, hem İngiliz desteğine olan itimadının büyüklüğünü, hem de “**gizli antlaşma**”nın temellerinin İstanbul'da atılmış olduğunu gösteriyor.

Demek ki İngilizler Selanikli'ye sağlam teminat vermişler..

Selanikli de onlara çok sağlam söz vermiş.

Hatırlayalım, Curzon'un üç tane temel hedefi var:

Birincisi **saltanatın** (Osmanlı İmparatorluğu'nun) son bulması..

İkincisi Türkler'e İslam âleminde itibar ve saygınlık kazandıran **hilafetin** ellerinden alınması..

Üçüncüsü de Doğu Roma ve Osmanlı İmparatorluklarının başkenti olması hasebiyle sahip olan devlete **imparatorluk “havası” veren İstanbul**'un yeni Türk devletinin başkenti olmaması.

*

Burada bir noktaya özellikle değinmek gerekiyor:

Tarihte bu tür “**gizli antlaşmalar**”, daha doğrusu **komplo ve entrikalar** hiç eksik olmamıştır.

Mesela 1916 yılında İngilizler ile Fransızlar arasında yapılmış olan **Sykes-Picot antlaşmasından** dünya ancak 1920'li yıllarda Sovyetler'in bu antlaşmayı ifşa etmesi sayesinde haberdar olabildi.

Bu tür gizli antlaşmalar günümüzde de yapılıyor.

Mesela, **Muharrem İnce** Temmuz 2014'te, yaklaşık 10 yıl önce TBMM'de AK Parti iktidarının gizli anlaşmalarıyla ilgili olarak şöyle bir konuşma yapmıştı:

“Az önce Grup Başkan Vekili Sayın Ahmet Aydın, Sayın Tanju Özcan konuşurken ‘**Gizli antlaşmalar** yapıp yapmadığınızı nereden biliyorsunuz?’ dediniz.

“Bakın, ben verdiğim bir soru önergesine Sayın **Ahmet Davutoğlu** imzasıyla verilen cevabı okuyorum, devletin resmî belgesi: ‘*Bölgedeki ve dünyadaki birçok ülkeyle olduğu gibi, **İsrail** ve ülkemiz arasında da çeşitli anlaşmalar akdedilmiştir. Diğer ülke ve uluslararası kuruluşlarla olduğu üzere, **İsrail**’le de siyasi, ticari, kültürel ve askerî olmak üzere çok yönlü ilişkilerimiz karşılıklı imzalanan bu anlaşmalar çerçevesinde yürütülmektedir. İkili ve çok taraflı ilişkilerin geliştirilmesini amaçlayan bu anlaşmaların üçüncü ülkeleri hedef alan bir yönü bulunmamaktadır. Bununla birlikte, söz konusu anlaşmalardan bazıları, hizmetin gereği dolayısıyla, gizli olup bunlar dışındakiler **Resmî Gazete**’de yayımlanmaktadır.*’ (...)

“Tarihi de söyleyeyim: **9 Kasım 2009**, soru önergesinin tarihi.

“Hep MHP’yi suçluyordunuz ya ‘[28 Şubat sürecinde] Hükûmet ortaklığınızda **Suriye’yle gizli anlaşmalar** yaptınız’ diye; işte, ben de size, sizin **İsrail’le gizli anlaşmalar yaptığınızı** Dışişleri Bakanı Sayın Davutoğlu’nun imzasıyla... ‘Biz yaptık’ diyor. ‘**Gizli olanlar**, Resmî Gazete’de yayımlanamayanlar, onlar ayrı ama **Resmî Gazete**’de yayımlananlar da var’ diyor.

Demek ki **İsrail’le de gizli anlaşmalar** yapmışsınız.”

(<https://www.odatv.com/siyaset/14-soruda-akpyi-nakavt-etti-61985>)

Evet, Türkiye Cumhuriyeti milletin iradesiyle, millet öyle istediği için değil, **İngilizler’le Selanikli’nin gizli antlaşması** marifetiyle kuruldu ve tarihteki yolculuğuna aynı minvalde devam ediyor.

*

Peki Ohrili Kemal kim, ve niçin önemli?

Prof. Hülâgü, 1957 yılında vefat etmiş olan Ohrili Kemal Bey'in "yaptığı görevler, meşguliyetleri ve bulunduğu yerler dikkate alındığında yabancı kaynakların da ifade ettiği üzere, hiç de sıradan biri olmadığını" söylüyor.

Soyadından da belli olduğu üzere Ohri (Kuzey Makedonya) doğumludur, Balkanlar'ın çocuğudur.

Mustafa Kemal'in sınıf arkadaşıdır, üç yıl Harbiye'de aynı sıralarda beraber okumuştur, onunla aynı yıl mezun olmuştur.

Orduda **İsmet İnönü**'yle birlikte görev yapmış, aralarındaki ilişki zamanla yakın bir dostluğa dönüşmüştür.

1910 yılında Osmanlı Hükümeti tarafından eğitim için **Almanya**'ya gönderilmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nda **Çanakkale** cephesinde **kurmay heyeti** içinde yer almış, Üçüncü Kolordu Harekât Şube Müdürlüğü görevinde bulunmuş, daha sonraları ise Kuzey Grubu Karargâh Kurmayı olmuştur.

Cumhuriyet döneminde ise İsviçre, İspanya ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinde bulunmuş, **uluslararası ticaret**le meşgul olmuş, özellikle askerî malzeme üretimi ve satışı yapan büyük firmalarla bağlantı kurmuştur.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında savunma sanayii alanında yapılan satın almaların aracısı ve komisyoncusu olarak çalışmıştır.

Görünürdeki meşguliyeti olan ticarî girişimciliğinin yansısı Türkiye adına **istihbarat** edinmeye çalışmış ve edindiği bilgileri, kendi analizleri eşliğinde, o dönemin en üst seviyedeki devlet idarecileri ile paylaşmıştır.

Mesela Başbakan Menderes'e 30 Ağustos 1955 tarihinde bir telgraf çekerek, "Kıbrıs'ın 1878 senesinde İngilizler'e, Rusya'ya karşı bize yardım etmeleri ve Kars ile Ardahan onlardan geri alınmaya dek geçerli olmak şartıyla geçici olarak

bırakılmış olduğunu, Lozan Antlaşması'nda Kıbrıs hakkında doğrudan ya da dolaylı hiçbir ifadenin yer almadığını, o nedenle 1878 Antlaşması'nın bugün geçerli olmasının icap ettiğini" belirtmiştir.

*

Onun 28 Şubat 1947'de İsviçre'nin Cenevre kentinden Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye göndermiş olduğu **hilafet** konulu mektuba gelince..

Prof. Hülagü'nün belirttiğine göre, Cumhuriyet Arşivi kayıtlarına geçmiş bulunan ve araştırmacılara açık olan mektup, Ohrili Kemal'in Cenevre'de Segy pansiyonunda kaldığı sıralarda daktilo edilip postaya verilmiş.. Toplam 11 sayfadan oluşan mektup Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye **istihbarî bilgiler** vermekte ve **siyasî önerilerde** bulunmaktadır.

Prof. Hülagü şunları diyor:

“1947 yılında göndermiş olduğu rapor-mektup Türkiye ile İngiltere arasındaki daha **Lozan Antlaşması öncesinde imzalanmış** olduğu belirtilen **gizli bir antlaşmanın** varlığından söz etmesi bakımından son derece önemlidir. Fakat bu gizli antlaşmanın tam olarak hangi konuları kapsadığından bütünüyle söz edilmemiş olması ise bir eksikliktir. Ancak antlaşmanın **Hilafet ve Saltanat'ın ilgası ile Türkiye'de Dini Eğitimin yasaklanması** konularını içermekte olduğu, ve **Lozan Antlaşması öncesi imzalanmış bulunduğu mektupta açıkça ifade** edilmiştir.

“Kemal Ohri'nin antlaşmaya dair tafsilatlı bilgi vermemesinin nedeni, öyle anlaşılmaktadır ki, **antlaşmanın gizliliği** bir tarafa, gerek İsmet İnönü'nün gerekse daha başkalarının zaten konuya hem önceden beri vakıf olmaları hem de konunun zaman zaman bir kısım teklifler nedeni ile gündeme gelmiş olmasından kaynaklanmış gözükmektedir.”

Mektuptaki “**dinî eğitimin yasaklanması**” kaydı, medrese ve tekkelerin Atatürk ilke ve inkılapları (yani **Curzon ilke ve inkılapları**) kapsamında niçin kapatıldığını, Tevhid-i Tedrisat (öğretimin birliği) adı altında niçin dinî eğitim ve öğretime savaş açıldığını anlamamızı sağlıyor.

“**Marifet iltifata tabidir**” kaidesince, medrese mezunlarına **resmî görev verilmeyeceğinin** ilan edilmesi bile o kurumların gözden düşmesi için yeterli olacakken yasaklanmaları, bunun da ötesinde sadece yüzünden **Kur'an** okumayı öğrenen ve öğretenlerin bile polis ve jandarma güçleri tarafından sıkı bir biçimde takip edilmeleri, salt Selanikli'nin kişisel takıntıları ile izah edilebilecek birşey gibi görünmüyor.

Gerektiğinde camide minbere çıkıp Taliban lideri Molla Ömer, el-Kaide lideri Üsame bin Ladin ve İran'ın Ayetullah Humeyni'si gibi **radikal dinci, tavizsiz siyasal İslamcı** hutbe okuyabilecek esneklikteki Selanikli'nin bu katılığı, **İngilizler'den duyduğu korkunun büyüklüğünü** ortaya koyuyor diyebilir miyiz?

Selanikli'nin 1936 yılında İstanbul'da ağırladığı (önünde ayak ayak üstüne atarak burnu havada oturan) **İngiltere Kralı Edward**'ın karşısında verdiği poz, psikolojisini anlamamızı sağlıyor.

*

Okurlarımız üstlerine alınmasınlar fakat memleketimiz ahmaklar bakımından gayet münbit ve zengin olduğu için “Sözün tamamı ahmağa söylenir” fehvasınca “**Niçin gizli antlaşma?**” sorusuna da cevap vermemiz gerekiyor.

Genel cevap şu:

İstihbarat teşkilatları niçin “gizli” çalışıyorlarsa onun için..

Özel cevap ise şu:

Devletler bazen kendi halklarından, kendi ülkelerindeki kamuoyu baskısından, bazen de uluslararası baskılardan çekindikleri için kimi antlaşmalarını gözlerden saklar, gizli yaparlar.

Yaptıkları bazı antlaşmalar da kendileri açısından **küçük düşürücü** niteliktedir, ve bunun bilinmesini istemezler..

Antlaşmanın diğer tarafında yer alan devlet de muhatabını aşağılamış olmayı değil, hedeflerine ulaşmayı önemseydiği için, olayın gizli kalmasına razı olur.

CURZON’UN SELANİKLİ’YE ALAN AÇMAK İÇİN ABD’YE VE YUNANİSTAN’A OYNADIĞI OYUN

Bir zamanların “eski subayı yeni uluslararası ticarî girişimcisi” **Kemal Ohri**’nin kadîm dostu **Cumhurbaşkanı İsmet İnönü**’ye yazdığı **hilafet** konulu uzun mektubu üzerinde duruyorduk.

Bir önceki bölümde, Prof. Dr. Metin Hülagü’nün şu sözlerini aktarmıştık:

“1947 yılında göndermiş olduğu rapor-mektup Türkiye ile İngiltere arasındaki daha **Lozan Antlaşması öncesinde imzalanmış** olduğu belirtilen **gizli bir antlaşmanın** varlığından söz etmesi bakımından son derece önemlidir. Fakat bu gizli antlaşmanın tam olarak hangi konuları kapsadığından bütünüyle söz edilmemiş olması ise bir eksikliktir. Ancak antlaşmanın **Hilafet ve Saltanat’ın ilgası ile Türkiye’de Dini Eğitimin yasaklanması** konularını içermekte olduğu, ve **Lozan Antlaşması öncesi imzalanmış bulunduğu mektupta açıkça ifade** edilmiştir.”

(Bkz. Metin Hülagü, “**Gizli antlaşmayla hilafetin ilgasını İsmet Paşa mı imzalamış?**”, 21 Temmuz 2018, <https://www.superhaber.com/hilafetin-ilgasini-ismet-pasa-mi-imzalamis-makale-124433>)

Peki mektuptan başka neleri öğreniyoruz?

Prof. Hülagü bunları şöyle sıralıyor:

“... mektupta geçen ifadeler dikkatlice okunduğunda söz konusu antlaşmanın **mahiyeti** ve **neden** imzalanmış olduğuna dair **kesin bilgi** olarak ortaya çıkan hususları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Türkiye ile İngiltere arasında yapılmış **gizli** bir anlaşma mevcuttur.

2. Antlaşma toplamda **4 maddeden** oluşmaktadır.
3. Sözü edilen gizli anlaşma **Lozan Antlaşması öncesinde** imzalanmıştır.
4. Antlaşmayı **İsmet İnönü** imzalamıştır.
5. **Gizli** antlaşma Lozan Antlaşması'na rağmen geçerliliğini korumuştur.
6. Gizli antlaşma 1947 yılında hala geçerli durumdadır.
7. Gizli antlaşmanın içeriği **hilafet ve saltanatın kaldırılmasını** kapsamaktadır.
8. Gizli antlaşma Türkiye'deki **Dini Eğitim Yasağını** da içermektedir.
9. Lozan Antlaşması **Hilafet ve Saltanat'ı** kaldırma sözü verilmesi **neticesinde** ancak imzalanabilmiştir.
10. Hilafet ve Saltanat **ilga edilmeden barış** yapılamamıştır.
11. Antlaşmanın İngiltere ile birlikte ilga edilmesi Türkiye Cumhurbaşkanı'na defalarca teklif edilmişse de **İngiltere'yi kızdırmamak adına** bu teklifler dikkate alınmamıştır.”

*

Prof. Hülagü'nün şu ifadeleri de önem taşıyor:

“... Ohri'nin beyanlarını destekler manada, yine Ohri'nin mektubundan iktibasla, Mustafa Kemal'in 1923 İzmir harp oyunlarından sonra yaptığı konuşmasındaki “**Büyük bir dostluğun yeniden kurulması, sulhun teessüsü (barışın gerçekleştirilmesi) makam-ı hilafetin ilgasına menuttur (hilafet makamının kaldırılmasına bağlıdır)**” ifadesini burada

zikretmek gizli antlaşma konusuna açıklık getirmesi bakımından doğru olacaktır.”

Büyük bir dostluk kiminle kurulacak?

İngiltere ile..

Peki bu neye bağlı?

Hilafetin kaldırılmasına..

Demek ki İngiltere, “Önce hilafeti kaldır, sonra ‘barış’ı al, parayı veren düdüğü çalar” diyerek bir şart öne sürmüştü.

Selanikli de “Tamam agam, sen ne dersen o” demiş.

Prof. Hülagü şu değerlendirmeleri de yapıyor:

“Hamidiye [II. Abdülhamid] devrinde doğup büyüyen, okuyup devlet kademelerinde göreve gelmiş olan ve Cumhuriyet idaresinin kurulmasına öncülük eden devlet ricali de İngiltere’nin şahit oldukları **ikiyüzlü ve ince siyaseti dahilinde hilafetin ne anlam ifade ettiğinin** muhakkak ki farkındalardı.

“Belki de bu farkındalık sebebiyledir ki Cumhuriyeti kuranlar onu kurma yolunda **hilafeti kaldırma esası Türk-İngiliz gizli antlaşmasını** imzalamaya mecbur kalarak hilafeti İngiltere’ye kurban etmişlerdi ve fakat İngiltere’ye itimat edemedikleri ve **hilafetin Türkiye’den başka bir coğrafyada ihyasını da arzulamadıkları için** *‘Halife hal edilmiştir. Hilafet Hükümet ve Cumhuriyet mana ve mefhumunda esasen mündemiç olduğundan Hilafet makamı mülgadır’* demeyi bir **emniyet gereği** olarak satırlara döküp kanunlaştırmışlardı.”

Bunu düşünmüş olabilirler, fakat gerçekte bu, başka bir yerde bir başkasının halifeliğini ilan etmesine engel olmaya yetecek mahiyette bir tedbir değildir.

*

Prof. Hülagü, ayrıca Ohri'nin mektubundaki şu ifadeleri aktarıyor:

“Gerçi **hükümet şekli** [cumhuriyetin ilanı] İslam kamuoyunda bir tesiri haiz olmamışsa da [tepki görmemişse de] İslam'ın gereklerinin esaslarından biri olan **hilafetin ilgası** ve akabinde hala devam eden **İslam terbiyesinin okullarda kesinlikle yasaklanması**, yalnız Türkiye’de değil bütün İslam dünyasında büyük bir hoşnutsuzluk uyandırmıştır.

“Hakkıyla söylemek lazım gelirse İngiltere siyasetiyle teşrik-i mesai (işbirliği) büyük bir yarar olarak kabul edilmekle beraber hilafet ve saltanatın [Osmanlı Devleti'nin] ilgası, herkeste büyük bir iç tepki doğurmuştur. Hele **Türkiye dini teşkilatı kaldırıyor**, denildikten ve **halife** bütün aile efradı ile memleketten tam bir hakaret ve sefaletle çıkarıldıktan sonra, **bütün patrikhanelerin, hahamhanelerin.. vs. en eski dini teşkilata varıncaya kadar Türkiye’de eskiden olduğu gibi vazifelerine devam etmeleri** bu infiali, en yüksek dereceye çıkarmıştır. Bu işlerin nereden ileri geldiği ve ne suretle **Lozan’da ilk antlaşma imzalandığı herkesçe malum olduğu** ve hele **Lord Kürzon’un Lozan Antlaşması’nı savunurken neler söylediği** bilindiği için bundan ortaya çıkan her şeyi bütün çıplaklığı ile anlamak mümkündür.”

*

Evet, Kemal Ohri'nin dikkat çektiği şekilde, **Lord Curzon**'un Lozan Antlaşması'nı savunurken kullandığı ifadeler önem taşıyor.

Onun bu ifadelerine geçmeden önce Lozan Antlaşması'nın **hangi şartların ürünü** olduğu üzerinde durmakta yarar var.

Vikipedi'nin “**Lozan Antlaşması**” maddesinde belirtildiği gibi, İngiltere 1916 senesinde **Sykes-Picot** projesi çerçevesinde Osmanlı İmparatorluğu'nu (ve bu arada **Anadolu**'yu) bölüp parçalamaya karar vermişti.

Ancak, sonraki yıllarda yaşanan gelişmeler, **Anadolu'yu parçalama** hedefinden vazgeçmelerine neden oldu.

Birincisi, Ekim 1917'de yaşanan **Bolşevik (komünist) ihtilali** ile Rusya'nın İngiltere'nin safından ayrılması, onun eski müttefiklerinin (İngiltere, Fransa ve İtalya) Türkiye'ye (Anadolu'ya) yönelik hesaplarını gözden geçirmelerine yol açtı.

Komünist devrimden üç ay sonra Ocak 1918'de ABD Başkanı Woodrow Wilson'ın 14 maddelik “**Wilson Prensipleri**”ni ilan etmesi ve 12'nci madde ile **Osmanlı Türkleri'nin egemenlik haklarına vurguda** bulunması, hesapların gözden geçirilmesini gerektiren ikinci önemli gelişmeydi.

Söz konusu 12'nci madde şunu diyordu:

“Bugünkü Osmanlı İmparatorluğu'ndaki **Türk kesimlerine güvenli bir egemenlik** tanınmalı, Türk yönetimindeki öbür uluslara da her türlü kuşkudan uzak yaşam güvenliğiyle özerk gelişmeleri için tam bir özgürlük sağlanmalıdır. Ayrıca **Çanakkale Boğazı** uluslararası güvencelerle gemilerin özgürce geçişine ve uluslararası ticarete sürekli açık tutulmalıdır.”

Bu gelişmelerin ardından İngilizler 1918 Ocak ayında, Hindistanlıları kendi yanlarında savaşa ikna etmek için onlara, “Türkler'e, başkent **İstanbul'a ve hilafete dokunulmayacağına** dair” söz verdiler ve böylece 1 milyon 160 bin Hindistanlı askere sahip oldular. (Bkz. “Lozan Antlaşması”, **Vikipedi**, https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

*

Diğer taraftan savaşın bitiminden üç ay sonra, 18 Ocak 1919'da düzenlenen **Paris Barış Konferansı**'nda Yunanistan'ın birtakım taleplerde bulunması da İngilizler'in Anadolu'ya yönelik planlarını gözden geçirmelerini gerektiriyordu.

Konferansta Yunanistan Başbakanı **Venizelos**'un İzmir'de Rum (Yunan) nüfusunun çoğunlukta olduğunu iddia ederek **Wilson ilkeleri gereği** bölgenin Yunanistan'a verilmesini talep etmesi İtalya'yı rahatsız etti.

Bundan iki ay sonra da İstanbul Ortodoks Patriği'nin Antalya'nın da Yunanistan'a verilmesini istemesi İtalya'nın harekete geçmesine neden oldu.

İtalyanlar, **Yunanistan'ın bölgeyi ilhak etmesini engelleme** bahanesiyle, müttefikleri İngilizler'in onaylamamasına rağmen, 23 Mart 1919'da, **Antalya, Konya ve Muğla**'yı işgal ettiler.

İngiltere Başbakanı Lloyd George ise, 5 Mayıs'ta, İtalyanlar'ın Anadolu'daki etkisini sınırlandırmak ve İzmir'i de işgal etmelerini önlemek için **Yunan birliklerinin İzmir'i işgal etmesini teklif** etti.

Bahaneyi İtalya vermişti.

Fransa ve ABD, 6 Mayıs'ta, İngiltere tarafından yapılan "Yunan birliklerinin İzmir'e çıkarılması teklifi"ne onay verdiler.

Vikipedi'nin "Lozan Antlaşması" maddesi olayların seyrini böyle özetliyor.

Doğal olarak, İngiltere ve Yunanistan ile İtalya arasındaki ihtilafın **danışıklı dövüş** olması da mümkündür.

Çünkü, yankesici iki kafadarın kavga ediyormuş gibi yakapaça birbirlerine girmeleri ve sonra onları ayırmaya gelen kişinin ceplerini boşaltıp tabanları yağlamalarına benziyor.

Nasrettin Hoca'nın "Yorgan gitti, kavga bitti" macerası gibi..

*

İngilizler’in arzusu, başkenti (İstanbul yerine) Anadolu’daki bir şehir olacak **çağdaş ve uygar yeni bir Türk devletinin** kurulması, onun vasıtasıyla **Osmanlı Devleti’nin varlığına son** verilmesi ve **hilafetin kaldırılması..**

Fakat bu yeni devleti kim, nasıl kuracak?

Anadolu’da bu yönde bir hareketin başlayabilmesi için Müttefikler (İngiltere, Fransa ve İtalya) dışında üçüncü bir gücün Anadolu’ya saldırması lazım..

Böyle bir saldırı olmadan bir “**kurtarıcı**”nın Anadolu’da **yeni bir hareket** başlatması mümkün değil.

*

İngiltere Başbakanı’nın (**Vikipedi**’nin söylediğine göre) ülkesinde kimseye danışmadan aldığı bu karar (Yunanistan’ın İzmir’i işgal etmesi kararı), İngiliz hükümetinde bölünmeye neden olduğu gibi İngiltere Genelkurmay Başkanı Mareşal Wilson’ın da tepki göstermesine neden olur.

Başbakanlığın Yunan taraftarlığına karşı Savaş Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Hindistan Bakanlığı, Türkiye ile, İngiliz çıkarları doğrultusunda iyi ilişkiler kurulmasından yanadır. (A. y.)

Vikipedi’de olay bu şekilde anlatılıyor olsa da, İngiliz hükümetinde yaşanan bu bölünmenin Türkler’e ve İslam dünyasına karşı sergilenen bir “**iyi polis – kötü polis**” numarası olmadığı garantisini vermek kolay değil..

Her ne olursa olsun, İngiliz hükümetindeki bu bölünme ve görüş ayrılığı görüntüsünün, Osmanlı topraklarındaki ve Hindistan gibi diğer İslam beldelerindeki Müslümanlar’ın tansiyonunu düşürmüş ve amiyane tabirle “gazını almış” olduğu kesin.

*

Vikipedi'de şu ifadeler de yer alıyor (Daha doğrusu yer alıyordu, fakat sonradan kaldırılmış bulunuyor.. Maddenin eski halinin koplası şurada mevcut:

<https://www.mayintarlası.com/2023/07/24/50420/>):

“... İzmir'deki Yunan varlığı **son derece elverişsiz koşullar** altında başlayıp Anadolu'da bir Türk direnişi oluşmasına sebep oldu. Yunanların bu işgaliyle bütün Türkiye ayağa kalktı: ‘*Başka milletlere katlanabilirdik ama Yunanlara asla.*’ **Mustafa Kemal'in bir kurtarıcı olmasını sağlayan şeyin, İngilizlerin yaptığı bu yanlış hareket olduğunda** şüphe yoktur. İzmir gerçekten İngiliz veya Fransız birlikleri tarafından işgal edilmiş olsaydı **Mustafa Kemal asla böyle bir etkiye sahip olamayacaktı**. şimdi ise yalnızca kabaran öfke dalgalarını güçlü bir ırmağın kanalına yönlendirmesi yeterliydi. Türkler, **güçlü ve muzaffer bir İngiliz ordusunun** yasadışı işgaline bile dayanabilirdi ama **eski bir tebaa olan Yunanlar** tarafından yapılan işgal, neredeyse kabul edilemez bir rezaletti. Yunan istilasđ, İstanbul'un her yerinde kitlesel gösteriler ve ayaklanmalar meydana getirdi. İzmir işgali, düşman süngü çemberi içinde yarı koma halindeki harap, morali bozuk bir milleti **öfkeli bir uyanıklık** durumuna sokmuştu.”

Ancak, madalyonun bu görünen/gösterilen yüzünü ters çevirdiğimizde şu soruyla karşılaşıyoruz:

İngiltere, sözü edilen **yanlışlığı/hatayı bilinçli** bir biçimde, (**istihbaratı / gizli servisi vasıtasıyla anlaşmış olduğu**) **Mustafa Kemal'in önünü açmak için** yapmış olabilir mi?

Ya da olamaz mı?

İngiliz hükümetinin, bir Yunan işgalinin Türkiye’de büyük tepkiye yol açacağını ve halk tarafından sindirilmesi ihtimalinin düşük olduğunu bilmiyor olması beklenemez.

Nitekim İngiliz istihbarat subayı Yarbay Smith’in 13 Mayıs 1919’da sunduğu rapor bu gerçeği ortaya koyuyor:

"Eğer Yunanlar tarafından bir işgal yapılacaksa bu, ancak, her şeyden önce, Fransız veya İngiliz kuvvetleri tarafından bölgenin **kontrolü ve polisliğinin** üstlenilmesi ile yönetimin **kontrol** altına alınması ve daha sonra geri çekilen birliklerin yerini aşamalı olarak Yunan birliklerine **devretmesiyle** gerçekleştirilebilir." (A.y.)

Bu bilindiği halde, tam aksi yönde hareket edildi ve böylece Selanikli’nin önü açılmış oldu.

Bu bir hata mıydı?

*

Bu sırada bir **barış antlaşması** imzalanmış olsaydı **Mustafa Kemal** için defter daha açılmadan kapanmış olacaktı.

Tam da bu noktada İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon** sazı eline aldı, Selanikli Mustafa Atatürk’e **zaman kazandıracak** şekilde yanık ve içli bir türkü “çığırmaya” başladı.

“Türk’ü söyler türküler” babından bir türkü..

İpe un seren, fareli köyün kavalcısı gibi birilerini peşinden sürükleyip bilinmez diyarlara götüren, hayattan koparan bir türkü..

Çoğu türk  gibi **Lord Curzon**’un t rk s  de d nyayı sevilenin ayaklarının altına seriyordu: **İngiltere**’nin d       bakanı oldu unu unutmu  olarak, **ABD**’nin d       bakanı gibi ahk m kesiyor, olmayacak bir dua i in aminler ya dırıyordu.

T rk y  “    rmaya” ba ladığı tarih  ok ilgin : **19 Mayıs** 1919..

Selanikli’nin Samsun’a  ıktığı g n..

T rk s ndeki dilek ise  u: **ABD**’nin Ermenistan, Anadolu, İstanbul ve Bo azlar boyunca b lge  zerinde “**manda**” y netimi kurması..

Kendisi, ( anakkale gibi cephelerde bir s r  insan kaybetmi , madd  zarara u ramı ken) T rkiye’ye   reklenmeyi ba ardığı halde “manda” y netimi kurmayacak kadar kibar ve nazik..

Manda teklifinin gerek esi ise  u: B ylece Anadolu’nun par alanması engellenmi , **Rus yayılcılı ına kar ı  nlem** alınmı  olacaktır.

*

Hakkını yemeyelim, Lord Curzon  ok iyi bir **satran ** oyuncusu..

B y k oyuncu..

Adam kurnaz, ABD’nin daha yeni ilan edilmi  **Wilson Prensipleri**  er evesinde bu teklife evet demesinin m mk n olmadığının farkında.

Evet dese bile, hem Osmanlı Devleti hem de Ermeniler ile oturup konuyu m zakere etmesi, onları ikna etmek i in u ra ması lazım.. B lgede onları “zorla” ikna etmesini sa layacak herhangi bir asker  g c  yokken “evet” cevabını alması  ok zor.

Evet, Lord Curzon, hükümetinin onayıyla, ABD’ye böyle saçma bir teklifte bulundu ve ABD bu teklife cevap verinceye ve barış görüşmeleri yeniden başlayıncaya kadar **sekiz ay** geçti.

Yani Birinci Dünya Savaşı’nın ardından yapılması gereken **barış** antlaşmasıyla ilgili müzakereler sekiz ay **geciktirilmiş** oldu.

Curzon’un hamlesinin ardındaki etken de bundan başka birşey değildi.

Demirel’in dediği gibi “**siyasette 24 saat çok uzun bir süre**” ise, “240 kere 24 saat” ne uzunlukta bir süredir, kestirmek zor.

Fakat şunu biliyoruz: Bu “240 kere 24 saat”te Osmanlı Devleti’nin nefessiz kalıp boğulması sağlandı.

*

Vikipedi’nin “**Lozan Antlaşması**” maddesinde şu satırlar da yer alıyor:

“Daha sonra ise İngilizlerin; İtalya ve Fransa’yı tamamen bölgeden uzaklaştırarak Anadolu’nun parçalanmasını engellemek ve Rus yayılmacılığına karşı önlem almak için Ermenistan, Türkiye, İstanbul ve Boğazlar boyunca bölge üzerinde bir Amerikan mandası teklif etmesi ve ABD’nin bunu değerlendirme sürecinin uzaması sonucu Osmanlı İmparatorluğu ile yapılacak sulh antlaşmasının imzalanması epey gecikmişti. İngiliz kabinesi, Lord Curzon’un önerisi üzerine, **19 Mayıs 1919**’daki kabine toplantısında tüm Türkiye üzerinde bir ABD mandası teklif edilmesine karar verdi. Bu teklif, **antlaşmanın 6 ay gecikmesine** neden oldu. **Bu süre Mustafa Kemal Paşa’nın Anadolu’da gerçek bir milli direniş oluşturabilmesi ve İstanbul Hükûmetini devirebilmesi için tam da ihtiyacı olan süreydi.**”

Aslında sekiz ay.. Altı değil..

Bütün bunlar, Selanikli Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **İkinci Adam İsmet İnönü**'nün 1973 yılında yaptığı itirafı daha iyi anlamamızı sağlıyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Vikipedi, aynı maddede Lord Kinross'un şu sözünü de aktarıyor:

“Curzon'un öteden beri sezdiği gibi Mustafa Kemal'in tam da bu kadar bir süreye ihtiyacı vardı.”

Yani Kinross'a göre herşey bir hesap kitabın sonucu..

Ve Lord Curzon **sezgileri kuvvetli** bir satranç oyuncusu..

Destek verdikleri adamları Selanikli'nin (**19 Mayıs**'tan itibaren) ne kadar zamana ihtiyacının bulunduğunu biliyor.

Sezgileri, ABD'nin bu manda teklifine olumsuz cevap vereceğini de bildiriyor.

Evet, İngiltere hükümeti, 19 Mayıs'ta ABD'ye manda teklifinde bulunulmasına karar veriyor. İki gün sonra, 21 Mayıs'ta **İngiltere Başbakanı** Lloyd George, **Fransa Başbakanı** Clemenceau ve **ABD Başkanı Wilson** ile görüşerek bu teklifi onlara iletiyor.

Bu teklif Fransa'yı rahatsız ediyor, çünkü bir ABD mandası durumunda Türkiye'deki ekonomik kazanımlarını ABD'ye kaptırması ihtimali var. Yani

ABD'nin manda teklifini kabul etmesi, Fransa'yı karşısına alması demek.. Bu da, böyle bir karar almasını zorlaştıran bir başka etken..

Nitekim, **Vikipedi**'deki aynı maddede belirtildiğine göre, İngiltere Başbakanı'nın bu teklifini duyan Fransa Başbakanı Clemenceau şunu diyor:

“Bu, Lord Curzon'un işi olmalı. Fransa'yı Türkiye'den kesin olarak dışlıyorsunuz. Kaldı ki Fransa, Avrupa'da, Türkiye ile iktisadi ve mali bağları en fazla olan memlekettir.”

*

Satranç ustası Curzon'un asıl hamlesi bir ay sonra geliyor. Yine **Vikipedi**'den okuyalım:

“27 Haziran 1919'da Paris Konferans Heyeti, **İngilizlerin teklifi ile**, Amerika Birleşik Devletleri Hükûmeti Türkiye'nin herhangi bir bölgesi için manda alıp almayacağına karar verene kadar, **Türkiye ile Barış Antlaşması'nın askıya alınmasına** karar verdi. Böylece Lord Curzon, Türkiye ile ilgili barış müzakerelerinin **12 Şubat 1920'de başlayan Londra Konferansı'na kadar ertelenmesini** sağladı. Halbuki "**çok erken yapılacak bir barış**", **Türk-Yunan çatışmasını önlemek için tek çareydi**. Aynı zamanda Yunan Başbakanı Venizelos, Yunanistan'ın Anadolu'daki varlığını çok uzun süre finanse edemeyecek olması nedeniyle zamanın kısıtlı olduğunu düşünüyordu. **Zaman Venizelos'un aleyhine ve Mustafa Kemal'in lehine işliyordu**. Sonuçta 1912 yılından beri savaşlar sürüyordu. Çözüm ne kadar uzatılırsa Yunanistan gibi küçük bir ülke için finansal zorluk o ölçüde artacaktı.” (A. y.)

Görüldüğü gibi Curzon burada **Venizelos**'a Selanikli Mustafa Atatürk lehine esaslı bir “kazık” atıyor.

Bu kazık sadece barış görüşmelerinin ertelenmesiyle ilgili değil..

Haziran ayı, aynı zamanda İzmir’e asker çıkarmış olan Yunanistan’a (adını **General Milne**’den alan) “**Milne Hattı**” ile Anadolu içlerine yürüme yasağının “fiilen” getirildiği ay.. Resmîleşmesi Ağustos’ta olacaktır.

Öyle ki, (sonradan yürümeye başladıklarında Ankara’nın burnunun dibindeki **Polathı**’ya kadar giden, **Eskişehir**’de 70 bin kişilik Türk ordusunu mağlup eden) Yunan kuvvetleri o gün yürüyüşüne devam etmiş olsa, Erzurum’da **Kâzım Karabekir**’e “toslayıncaya” kadar sellemehüsselam yol alabilecekti.

Bu da, Karabekir’in İstiklâl Harbi’nin (Kurtuluş Savaşı’nın, Millî Mücadele’nin) **doğal lideri** haline gelmesi sonucunu verecekti..

Böyle bir ortamda Selanikli’nin Erzurum ve Sivas’ta **kongre** tertiplemesi, Ankara’da yeni bir Meclis oluşturması ve İstanbul’a karşı “**millet hakimiyetinden, millet iradesinden**” söz etmesi mümkün olmayacaktı.

Fakat, Selanikli’ye Samsun’a gitme ve Anadolu’da ağını kurma “**vize**”si veren İngiliz, Yunan’a, Anadolu içlerine yürüme “vize”si vermedi.

General Milne eliyle kırmızı kart gösterdi.

Yunan ordusu, İngiltere’nin emriyle bir yıl boyunca Aydın sınırında bekleyip **İzmir dağlarında açan çiçekleri** seyretti, ot yoldu.

*

Evet, bu manda hikâyesi, satranç ustası Lord Curzon’un Selanikli Mustafa Atatürk’e zaman kazandırma girişimiydi.

ABD’nin olumsuz cevap vereceğini biliyordu.

Vikipedi’deki aynı maddeden okuyalım:

“Diğer taraftan Lord Curzon, İngiliz kabinesine daha önce verdiği memorandumda, Türkiye üzerinde bir ABD mandası teklif edilse bile **ABD'nin bu öneriyi kabul etmesinin pek mümkün görünmediğini** kendisi de belirtmişti. ABD Başkanı Wilson, ABD'nin bölgede bir manda almak için **en isteksiz konumda** olduğunu söylemişti.” (A.y.)

Yani bile bile lades..

Önemli olan kime çalım atıldığı, topla kimlerin daha fazla buluştuğu değil, hangi kaleye gol atıldığı..

Bu “**şike**”li maçta gol yiyen kale, Osmanlı Devleti’nin kalesi..

Gol atan ise “İngiliz destekli” Selanikli Mustafa Atatürk..

Vikipedi’deki aynı maddeden okuyalım:

“Lord Curzon’un bölgede ABD mandası önerisi üzerine antlaşmanın imzalanmasının aylarca ertelenmesi sonucu **İstanbul Hükümeti’nin ülke içindeki kontrolü çok hızlı bir şekilde azalırken Anadolu süratle milliyetçilerin [Selanikli’nin] kontrolü altına girmeye başladı. Milliyetçi hareketi ortaya çıkaran şey İzmir’in işgal kararıydı. İzmir işgali, Mustafa Kemal için bir talihti.** Lord Curzon’un da tahmin ettiği gibi, tüm Türkiye ayağa kalkmak için hazırdı ve **gecikmenin her anı Türklerin [Selanikli’nin] lehineydi.** Bernard Lewis şöyle dedi: “*Her şey hazırdı, sadece lider bekleniyordu.*” Mustafa Kemal’in Anadolu’ya gitmesini [ve orada lider olmasını] sağlayan ise **asayışı yeniden temin etmek için Samsun’a bir subay gönderilmesinde ısrar eden İngilizlerdi.** Yunanların İzmir’e ayak basmasının ertesi günü, İngilizlerden aldığı bir vize ile İstanbul’dan ayrılan Mustafa Kemal, **tüm Anadolu’ya geniş yetkilerle atanmıştı.**” (A.y.)

Bu geniş yetkiler fiilen “**Anadolu Genel Valiliği**” anlamına geliyordu..

*

Lord Curzon (İngiltere), İsmet İnönü’nün sözünü ettiği “**destek**” çerçevesinde sadece Yunanistan’ı kullanıp “kazıklamış” değildi, ABD’yi de parmağında oynatıp kullanmıştı.

Ve bu oyuna Selanikli Mustafa Atatürk de bir ucundan katılmıştı.

Vikipedi’deki aynı maddeden okuyalım:

"Fakat ABD'nin [manda] kararından önce İtilâf [devletleri, yani İngiltere, Fransa ve İtalya], Amerikan başkanlık kampanyasının sonuçlarını ve Amerikan Senatosunun kararını **beklemek** zorundaydılar. Bu **gecikme**, Türkiye [Osmanlı Devleti] ile hızlı bir barışın sonuçlanmasına **yeni engeller** ekledi. Curzon'un sekreteri, Türkiye'de erken bir barış olasılığının en düşük düzeyde olduğunu vurguladı. ABD'nin bölgede incelemeler yapmak üzere gönderdiği, **Sivas Kongresi'nde de gözlemci** olarak bulunan ve Mustafa Kemal ile görüşen General Harbord, raporunda, Türklerin amacının tercihen Amerikan mandası altında İmparatorluğun toprak bütünlüğünü korumak olduğunu ifade ediyordu. **Mustafa Kemal, Amerikan Hükûmetinden ülkenin koşullarını araştırmak için bir komisyon gönderilmesini istedi.** Fakat Washington'daki Senato, Türkiye üzerinde bir manda ile hiç ilgilenmedi. Değerlendirme sürecinin sonunda ABD başkanı Woodrow Wilson, bölgede bir manda almak yerine sadece Türk-Ermeni sınırını çizmek üzere hakem olmakla yetindi."

Bu aslında hem Curzon’un hem de Selanikli Mustafa Atatürk’ün beklediği ve istediği şeydi.

Vikipedi’ye kulak vermeye devam edelim:

“Anadolu'daki Türk milliyetçiliğinde böylesine önemli bir büyüme meydana gelirken ABD'nin kararını beklemek, **İngiliz diplomasisindeki büyük bir gaf** olduğunu kanıtladı. Curzon'un 19 Mayıs 1919'da Türk hükûmeti ile yapılacak olan antlaşmanın imzalanmasını geciktirmesi **Mustafa Kemal için harika bir fırsata dönüştü. Gecikmenin her anında Mustafa Kemal daha da güçleniyordu.** Bu dönemde Anadolu'da artan Türk direnişi, Paris'teki barış şartları için giderek daha ciddi bir tehdit oluşturuyordu. İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komisyonundan gelen ciddi raporların ise Londra'daki Dışişleri Bakanı Lord Curzon tarafından genellikle göz ardı edilmesi, Türkiye [Osmanlı Devleti] ile başarılı bir barış için iyiye işaret değildi. Bunun yerine Curzon, **en doğru tercihin Mustafa Kemal'in başında olduğu yeni bir Türkiye'nin ortaya çıkmasına izin vermek** olabileceği sonucuna varıyordu.” (A.y.)

Aslında söz konusu olan “İngiliz diplomasisinin gafı” değildi, o diplomasinin (siyasetin) Curzon liderliğindeki “Şeytan’a pabucunu ters giydirecek ustalıktaki mahareti”ydi.

İsmet İnönü’nün ağır işiten kulakları çınlasın:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

"LOZAN TÜRKİYE'Sİ" NİN CURZON TİPİ "DEĞİŞTİRİLEMEZLİKLE BAĞIMLI" BAĞIMSIZLIĞI

Önceki bölümde, **Kemal Ohri**'nin dönemin cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**'ye yazdığı mektupta **Lozan Antlaşması** ile ortaya çıkan çarpık tabloya dikkat çekmiş olduğunu görmüştük.

Mektubunda Müslümanlar'ın dinî okullarının (medreselerin vs.) kapatılmasına, **dinî eğitimin yasaklanmasına** karşılık Yahudi ve Hristiyanlar'ın **“patrikhanelerinin, hahamhanelerinin vs. en eski dini teşkilata varıncaya kadar Türkiye’de eskiden olduğu gibi vazifelerine devam etmeleri”**ne dikkat çekiyordu.

Ayrıca, Lord Curzon'un Lozan hakkındaki sözlerine atıfta bulunuyordu:

“Bu işlerin nereden ileri geldiği ve ne suretle **Lozan’da ilk antlaşma imzalandığı herkesçe malum olduğu** ve hele **Lord Kürzon’un Lozan Antlaşması’nı savunurken neler söylediği** bilindiği için bundan ortaya çıkan her şeyi bütün çıplaklığı ile anlamak mümkündür.”

(Bkz. Metin Hülagü, “**Gizli antlaşmayla hilafetin ilgasını İsmet Paşa mı imzalamış?**”, 21 Temmuz 2018, <https://www.superhaber.com/hilafetin-ilgasini-ismet-pasa-mi-imzalamis-makale-124433>)

Doğal olarak İnönü, Lord Curzon'un çevirdiği dolaplardan habersiz değil..

1973 yılında verdiği beyanatın ortaya koyduğu gibi, işin içyüzünü Kemal Ohri'den daha iyi biliyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Yine bir önceki yazıda Lord Curzon’un, Selanikli Mustafa Atatürk’ün Samsun’a “kurtarıcı” olarak çıkması için **İtalya ve Yunanistan ile birlikte çevirdiği dolaplar** üzerinde durmuş, Osmanlı Devleti ile değil de Selanikli ile “barış” görüşmeleri yapmak için ona örgütlenme (devletleşme) fırsatı vermek üzere bir **“Amerikan mandası”** teklifi ortaya attığını, ve barış görüşmelerini çıkmaza sokarak ipe un serdiğini görmüştük.

Gelişmelerin seyrini *Vikipedi*’nin “Lozan Antlaşması” maddesi ekseninde izlemeye devam edelim.

Söz konusu maddede, Curzon’un “benzersiz bir Asya tecrübesine sahip bir dışişleri bakanı” olarak “Türkiye hakkında Paris Barış Konferansı’ndaki herkesten daha çok bilgili” olduğu vurgulanıyor ve “Türkiye’deki tüm gelişmeleri **küçük ayrıntılarına kadar takip**” ettiği belirtiliyor.

Küçük ayrıntılarına kadar..

Mezkur maddede şu satırlar yer alıyor:

“Diğer taraftan, İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Curzon, ... **yeni Türkiye’nin Asya merkezli bir devlet olmasını isteyerek başkentin Anadolu’da bir yere taşınmasında ısrar ediyordu.** ...

"Curzon'a göre yeni başkent Bursa, Konya veya **Ankara** olabilirdi. Çünkü İstanbul siyasi gücün sembolüydü. Türklerin İstanbul'daki varlığı, **hakimiyetlerinin dışarıya yönelik** belirgin ve görünür bir işaretiydi.

"İstanbul'daki Sultan, halife olarak **İngiliz İmparatorluğundaki Müslüman nüfus için tek gerçek ve gizli tehdit olan Panislamizm anlayışının temsilcisiydi** ve İngiliz egemenliğindeki Hindistan'da büyük bir prestije sahipti.

"Curzon şöyle dedi: '*Sultan İstanbul'da kaldığı sürece, İslam dünyası onu hiçbir zaman gerçekten mağlup ettiğimize inanmayacak ve derhal bizim için hem gelecekteki reaksiyonların hem de tüm sorunların merkezi haline gelecektir. Konstantinopolis'in (İstanbul'un) geleceğini Hindistan açısından değil, **tüm dünyanın geleceği açısından** çözmeye çalışmalıyız.*' Dünyadaki tüm Müslümanlar tarafından, savaşta tamamen mağlup olan Türkiye'nin, artık **İslam'ın muzaffer ordusu olarak görülemeyeceğinin** anlaşılması için bu yapılmalıydı. Böylece **Türkiye'nin İslam dünyasındaki itibarı** yok edilecekti. ... Başkent'in taşınması, tek büyük Müslüman güç olan **Türkiye'nin İslam dünyası üzerindeki yüksek prestijini** ortadan kaldıracak, **nüfusu Türk olmayan bölgelerin Türk İmparatorluğu'ndan kolaylıkla kopartılmasını** sağlayacak ve ayrıca Türk'ün Avrupa'daki nüfuzunu elinden alacaktı. Yahut başkent taşınırken, **halife** olan Sultan, bir 'Vatikan' usulü, **saltanatı elinden alınarak sadece halife sıfatıyla** sembolik olarak Boğazlar'da kalmaya devam edebilirdi."

Olay bundan ibaret.

Bütün bunları hayata geçirme şerefi, Selanikli Mustafa Atatürk'e nasip oldu.

Curzon, (gerekeni eksiksiz bir biçimde yapacak, ihaleyi üstlenip işi tam vaktinde tamamlayacak) **Selanikli** gibi bir taşeron (**ajan**/acenta/temsilci) bulmayı başardığı için kendisiyle ne kadar övünse az.

Fakat zekâ ve yetenek bakımından Selanikli'nin de Curzon'dan eksik kalır bir tarafı yok.

Yönetmen ne kadar mahir olursa olsun, sahada, kameraların önünde iş başrol oyuncusuna düşüyor. Filmi kurtaracak olan o.

Evet Selanikli, Curzon'dan da üstün.

Çünkü, esas itibariyle “**İngiliz'in çıkarı için** Türk milletinin manevî şahsiyetinin gözünü oyma, burnunu kulağını kesme, ciğerini sökme, kanını içme” anlamına gelen icraatını aynı millete “**büyük devrimler**, olağanüstü hizmetler, çağ atlatmalar, uygarlaştırmalar” filan diye yutturabilmiş, maneviyatını parçaladığı milleti hipnotize edip ruhen kendisine hayran hale getirebilmiş olması, boynuz kulağı geçer hesabı Curzon'dan daha üstün olduğunu gösteriyor.

*

Selanikli'nin Türkiye'de bütün meydanları ve bütün resmî kurumların önünü süsleyen **heykelleri**, bütün resmî dairelere ve okullara asılan **resimleri**, bütün paraların ve pulların üstüne iliştirilen **portresi**, bu sözümüzün doğruluğunun en açık ispatıdır.

Bir de olur olmaz her yerde (aslında **Curzon ilke ve inkılapları** olan) “Atatürk ilke ve inkılapları”na **bağlılık yemini** edilmesi yok mu, bundaki garabeti ifade için lügatten yeterli kelime bulmak mümkün değil.

Hiçbir milletin tarihinde böyle bir facia yok.

Kesin olan şu, bugünkü halimizden dolayı mezarda ecdadın kemikleri sızlıyor.. Gelecekteki nesiller ise tarihlerinden nefret edecek, atalarının emperyalist İngiliz keferesinin gönüllü oyuncağı olacak kadar şahsiyetsizleşmiş olduğunu hatırlayarak **utanç duyacaklar**.

*

Lozan Antlaşması, bir yönüyle Türkiye'nin “**bağımlılık senedi**”, bağımlılık belgesidir.

Çünkü bu antlaşma, Anadolu'daki kurtuluş mücadelesinin, İstiklal harbinin, verilen açık ve gizli sözler çerçevesinde sicile “**Curzon projesi**” olarak geçirilmiş olması anlamına geliyor.

Mevcut Anayasa'daki “**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**” maddeler garabeti, bunun yadsınamaz kanıtıdır.

Böylece, mesela **İstanbul**'un yeniden başkent olmasını **teklif** dahi edemiyorsunuz, böyle birşeyi ağzınıza bile alamıyorsunuz.

Düşünmeniz bile suç.. “Anayasal düzen”i değiştirmeyi planlamak anlamına geliyor.

Neden?

Sebebi, bu tekliften **Curzon**'un ruhunun incinecek olması..

İngiliz'den fazla İngilizcileşmek herhalde böyle birşey olsa gerek.

Aynı garabet Anayasa'daki “**laiklik**” hükmü için de geçerli..

Laiklik, Türk milletinin **hilafet** kurumuyla olan bağının ebediyen kesilmesi anlamına geliyor.

Aynı zamanda, Türk milletinin bir daha **İslam dünyasının lideri** olmayacağını, olamayacağını, böyle birşeyi aklından bile geçirmeyeceğinin garanti belgesi.

Yoksa **Curzon**'un ruhu incinir, ona karşı ayıp edilmiş olur.

Türk milletinin anayasasından mı söz ediyoruz, yoksa “**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez Curzon talimatları belgesi**”nden mi, belli değil.

*

Evet, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, **laiklik** ile, insanlara “yerlerin ve göklerin yaratıcısı Allahu Teala'ya kafa tutma” hakkını veriyor; fakat “**millî irade**”nin, “**millet egemenliği/hakimiyeti**”nin “Curzon projesi” duvarına gelip dayandığında “değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez”lik kazanında su gibi kaynayıp buharlaşacağını ve ortadan kaybolacağını hükme bağlamış durumda.

O maddelere kafa tutarsanız kafanızın kırılacağı hatırlatılıyor.

Bağımsızlık buysa, **bağımlılık** nasıl birşeydir, bunu bana öğretmediniz ey yeşil sarıksız, siyah fötrlü Cumhuriyet hukukçuları, allâmeleri..

Bunu bana öğretmediniz!

İNGİLİZ'İN "DOĞRUDAN DOKUNMAYAN, GÖRÜNÜRDE HİÇBİR ADIM ATMAYAN" SİNSİ POLİTİKASI

Evet, Lord Curzon'un (George Nathaniel Curzon), (**İsmet İnönü**'nün sözünü ettiği "**İngiliz desteği**" çerçevesinde) Selanikli Mustafa Kemal'in **Atatürk** olması, Türk milletinin (**Osman Gazi** ve ahfadı gibi atalarının sırtına tekmeyi vurup) **kuzenleri** (o günün yaşlıları açısından **yeğenleri**) Selanikli'yi **ata** kabul etmesi için çevirdiği dolapları anlatıyorduk.

Adam **Osmanlı Devleti**'ni tarihe gömmeyi, yıkmayı kafaya koymuş..

Bunun için yapmayacağı şey yok.

İkinci bir derdi, **hilafet (halifelik)** kurumu.

Üçüncü karın ağrısı ise, Türk'ün (**imparatorluk** "hava"sı verecek şekilde) "**İstanbul**" merkezli (**başkentli**) bir devlete sahip olması..

*

Vikipedi'nin "**Lozan Antlaşması**" maddesinde Lord Curzon'un şu sözü aktarılıyor:

"Türk'ün İstanbul'daki varlığı, Avrupa'da savaşların, İslam dünyasında **aşırı ve mağrur tutkuların özendirici bir kaynağı** oldu."

Aşırı ve mağrur tutkular dediği, **îlâ-yi kelimetillah** davası, **cihat** ruhu, kızıl elma ülküsü.

Curzon'un şu sözleri ise, **Vikipedi**'nin hem "**Lozan Antlaşması**" hem de "**George Curzon**" maddesinde yer alıyor:

“Konstantinopolis'i (İstanbul'u) elinde tutan güce muazzam bir stratejik ve siyasi önem verilir. Tarih bunu kanıtlamıştır. Asırlar boyunca **Türkiye'nin dünyanın en büyük güçlerinden biri olduğu izlenimini** veren, İstanbul'daki Türk **varlığıydı**. Onun Avrupa'daki varlığının, **İslam'ın dünya çapındaki itibarını** ve gücünü artırmada ve **Pan-İslam inancını** teşvik etmede çok büyük bir etkisi oldu.

"... Osmanlı hânedânı asırlar boyunca hilafeti nasıl elinde tutabildi? Bunun iki temel sebebi var. Birincisi, **Kutsal Topraklar** (Mekke ve Medine), Sultan'a, tüm dünyadaki Müslümanlar üzerinde büyük bir manevi ayrıcalık ve yetki verdi. İkincisi, **İstanbul**, Türkiye'nin büyük bir İslami güç olarak görünmesini sağladı. Türkiye, Kutsal Yerler'den sonra Konstantinopolis'i de kaybederse, bana öyle geliyor ki, **hilafeti elinde tutma şansı** yok olacaktır. İslam dünyası, İstanbul, Mekke ve Medine'den çıkarılan ve **Asya'nın dağlık bölgelerine sürülen** bir Sultan'ı halife olarak kabul etmeyecektir.”

Curzon'un bunları söylediği tarih 23 Aralık 1918.

O sırada padişah, **Sultan Reşad..**

Altı ay 10 gün sonra Reşad vefat edecek, Selanikli Mustafa Atatürk'ün Berlin seyahati sırasında “kafaya almış olduğu” **Vahideddin** tahta geçecektir.

Bundan dört ay sonra ise Mondros Mütarekesi (Ateşkesi) imzalanacak, 13 Kasım 1919 tarihinde hem İngilizler, hem de Selanikli İstanbul'a ayak basacaktır.

İşgalci İngiliz subayları da, Selanikli de **aynı otele** yerleşecektir: Pera Palas.

Kader birliği başlamıştır.

*

Görüldüğü gibi, **Curzon** “Osmanlı padişahının İstanbul’dan çıkarılıp Anadolu’ya sürülmesinden” söz ediyor.

Selanikli Mustafa Atatürk bundan daha fazlasını yapacaktır..

Sultan’ı (“İstanbul halkı” görünümlü “bindirilmiş **linç** çeteleri”yle korkutarak) İstanbul’dan sürdüğü gibi, Asya’nın (Anadolu’nun) dağlık bölgelerine de sokmayacak, taa Malta’lara, İtalya’lara postalayacaktır..

Fakat öfkesi ve kini bununla da teskin olmayacak, halifeliğin kaldırılmasıyla birlikte Osmanlı hanedanı, kundaktaki bebeğe varıncaya kadar vatandan sürülecektir..

Böylece Selanikli, İngiliz’in **Dizbağı Nişanı**’na layık görülmeyi elinin emeği, yüzünün akıyla sonuna kadar hak edecektir.

Bu arada **İngiltere Kralı Edward**’ı ilk fırsatta Dolmabahçe Sarayı’nda ihtiramla, izzet ü ikramla ağırlamayı da ihmal etmeyecektir.

Türk’ün (Osman Gazi’nin, Orhan Gazi’nin, Murat Hüdavendigâr’ın, Fatih’in torunu olan) padişahına öyle, emperyalist düşman **İngiliz**’in kralına böyle..

*

Curzon’un yine 1918 yılının Aralık ayında (daha ortada Vahideddin’in padişahlığı ve Selanikli’nin yaverliği yokken) söylediği bir söz var ki, **İsmet İnönü**’nün açıkladığı “millî mücedeleyle / İstiklal Harbi’ne **İngiliz desteği**”nin (resmî tarihte okutulduğu üzere) “İngiliz kösteği” gibi gösterilmesi **illüzyonunun ve abrakadabrasının** ardındaki “üst akıl”ın kim olduğunu anlamamızı sağlıyor:

“Yapmamamız gereken bir şey var ki bu bizim **politikamızın bir gereğidir, hilafet meselesine doğrudan dokunmamalıyız**. Hilafet elbette

bizi endişelendirecek. Fakat bu kararı etkilemek için **görünürde hiçbir adım atmamalıyız.**”

(“Lozan Antlaşması”, *Vikipedi*,

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

İşte “**psikolojik savaş**”ın ustası olmak, “**algı operasyonu**” alanında uzmanlaşmak böyle birşey..

Bunu söylediği tarih 16 Aralık 1918.

Demek ki “**İngiliz politikasının gereği**”, bazı konularda “**yerli milli**” **maşalar** kullanmak, **ajanlar, kuklalar ve işbirlikçiler** marifetiyle perde arkasından dolap çevirmek, netameli konularda **taşeronlar ve kiralık tetikçiler** kullanmakmış.

Ne diyordu **Sun Tzu** usta:

“Dövüş ustası olanlar öfkelenmezler, kazanma ustası olanlar korkmazlar, **akıllılar dövüşmeden kazanır**, cahiller kazanmak için dövüşürler. **Düşmana savaşmadan boyun eğdirmek, ustalığın doruk noktasıdır.**”

*

Öyle bir düzenek kuruyorlar ki, hem **öldürüyorlar**, hem de ölümün **doğal bir ölüm** olduğu **izlenimi** veriyorlar.

Hatta, öleni gözden düşürmek, itibarını beş paralık etmek için cinayetin **intihar gibi görünmesini** sağlıyorlar.

İşte bu “kusursuz cinayet” profesyonelliğini İngilizler, hem **Osmanlı Devleti**’nin ortadan kaldırılması, hem de **hilafetin** canına okunması sürecinde sergilediler..

Taşeronları Selanikli eliyle..

Sözde Türk milletinin kendisi TBMM’de aldığı kararla (**millî intihar** anlamına gelecek şekilde) **Osmanlı Devleti’nin varlığına son** verdi.

Bu da yetmedi, bir de “**Biz kiiim, Müslümanlar’a halifelik yapmak kim!..** Bizden ancak baloların kavalyesi olur, çilingir sofraların süngeri olur” dediler ve hilafetin ruhuna Fatiha okudular.

Böylece İngiliz, (**İsmet İnönü**’nün beyanına göre “milli mücadele”yi destekleyen İngiliz [Artık bu nasıl bir “milli” mücadeleyse?] hilafet meselesine, Curzon’un dediği gibi “**İngiliz politikası gereği doğrudan dokunmamış, görünürde** (onun ilgası yönünde) **hiçbir adım atmamış**” oldu.

Selanikli’nin **Dizbağı Nişanı**’na layık görülmüş olması tesadüf değil.

*

Vikipedi’nin “Lozan Antlaşması” maddesinde Curzon’un başka sözleri de aktarılıyor.

2 Ocak 1919’da, Mondros Mütarekesi’nden iki ay sonra ve Selanikli’nin Samsun’a hareketinden dört buçuk ay önce şunu demiş:

“... Türk’ün tüm gücü elinden alındığında [bizim açımızdan] saygın olmasa da **zararsız** bir hale gelecektir ve **bizimle ilişkileri** [bu zararsız haliyle] **tekrar başladığında**, Avrupa’nın ihtirasları ile İstanbul’dan çıkarılmasının İslam dünyasında oluşturacağı büyük öfkeye karşı [İslam dünyası ile bizim aramızda, bizim için] iyi niyetli bir tampon bile sağlayabilir.”

Türkiye’nin bu “**iyi niyetli tampon**” rolü bugün de devam ediyor.

Afganistan’da bu tampon rolüyle NATO saflarında arz-ı endam etti.

1990 yılında **Irak** meselesinde yine tampondu.

2003 yılında tamponluğa teğet geçti.

Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) kapsamında gönüllü bir tampon olarak hizmet vermeye çalıştı.

2011’de **Suriye** meselesinde de (ABD’nin “gaz” vermesiyle) tampon olarak devreye girdi.

*

Curzon, Mondros Mütarekesi’nden dört ay sonra, Selanikli’nin Samsun’a gidişinden ise iki buçuk ay önce, 5 Mart 1919’da, meselenin **İstanbul’un** Türkler’de kalıp kalmaması değil, **Türkiye’nin başkenti olup olmaması meselesi** olduğunu belirtiyor:

“**Sultan, halife olarak** Doğu dünyasının **tarihi başkentinde** [İstanbul’da], kendisini çevreleyen hiyeratik prestij hâlesiyle kaldığı sürece, dünya müslümanları onu sadece **manevi liderleri** olarak görmekle kalmayacak, aynı zamanda **yenilmemiş olarak** da görecekler. Böylece Türkiye, **gelecekte** uluslararası durumda rahatsız edici, **endişe verici bir güç olmaya devam** edecektir.

“**Türk Hükûmeti** orada kaldığı sürece İstanbul, dünyadaki **tüm Müslümanların yöneldiği merkez** ve **etrafında döndükleri eksen** olacak ve **İslam dünyasının desteğini alan Türkler**, bu sayede [İslam dünyasından aldığı güçle], Avrupa’nın [kendi aralarındaki] rekabetleri ve kıskançlıkları üzerine [Sultan Abdülhamid gibi] oyun kurmaya devam edecekler.

“Konstantinopolis’ten çıkarıldıktan sonra, Türkiye, **İran veya Afganistan ile hemen hemen aynı temelde bir Asya devleti** olacak ve Türkler, **dünya milletleri arasında, en azından, ikinci veya üçüncü sıraya [lige]** düşeceklerdir.

“Dahası, Müslüman dünyası Türk'ün Konstantinopolis'te kalmasını [onun açısından] bir zafer işareti ve [başkenti itibariyle] kovulmasını [ise] yenilgi[si]nin en büyük kanıtı olarak görecektir, çünkü Avrupa'dan çıkarılmasının Müttefiklerin [İngiltere, Fransa ve İtalya] savaş hedeflerinden biri olduğu iyi biliniyor.” (A. y.)

Curzon, kendi ekibine meramını açık ve anlaşılır bir biçimde anlatmış.

Türkler'in yenilgisinin tescili için Osmanlı padişahının İstanbul'dan çıkarılmasını şart görüyor.

Halife sıfatıyla İstanbul'da kalmaya devam etmesi durumunda Avrupa'nın başını gelecekte de ağrıtaacağını tahmin ediyor.

Çünkü **İslam dünyasının desteğini** arkasına almaya devam edecek.. Bu desteğin gelecekte nelere yol açacağını kestirmek güç.

Osmanlı padişahı, devletin başında kalmaya devam etse bile, **İstanbul'u** terk edip **Anadolu'daki bir şehri başkent** yaptığında büyüğü bozulacak, “havası” inecek, dünya devletleri liginde küme düşecek, Afganistan gibi bir devlet haline gelecektir.

*

Anlaşıyor ki bunları söylediği sırada Curzon'un henüz **Osmanlı'dan tümenden kurtuluş** ümidi yok.

Veya, bu yöndeki beklentisinin o an için uçuk bulunacağını düşünerek “büyük hayalleri”ni kendisine saklıyor, yanındakilere açmıyor.

O sırada **Selanikli'nin Samsun'a** gitmesine daha iki buçuk ay vardır ve onun Anadolu'da ne yapıp yapamayacağı konusunda birşey söylemek için erkendir.

Fakat yaklaşık 10 ay sonra şartlar Curzon'un istediği kıvama gelecek ve 27 Aralık 1919 tarihinde, tam da Selanikli'nin Ankara'ya vardığı gün **Yarbay Rawlinson**, Curzon'un “yeni Türkiye” projesi için desteğini istemek üzere Erzurum'da **Kâzım Karabekir**'i ziyaret edecektir.

Artık mevzubahis olan Osmanlı payitahtının Anadolu'daki bir şehre taşınması değildir, burada “**yeni bir hükümet**”, yani **yeni devlet** kurulmasıdır.

Selanikli **kongreler**le bunun altyapısını hazırlamıştır..

İzmir'e çıkan Yunan ise (**Milne Hattı** engeli yüzünden) **İzmir dağlarındaki çiçeklerin açmasını** seyretmekte, ot yolmaktadır.

Rawlinson Karabekir'e, Curzon'un **barış masasında karşısında Selanikli Mustafa Kemal'i** (veya onun temsilcisini) görmek istediği, Osmanlı Devleti temsilcisiyle işinin kalmadığı mesajını verir.

*

Karabekir'in bundan, Selanikli'nin, (kendisinin bilgisi dışında) İngilizler ile anlaşmış olduğu sonucunu çıkarması gerekirken, uyanamaz.

Bayram değil seyran değilken İngiliz enişte Selanikli'yi niçin öpmektedir?

Hangi dağda hangi kurt ölmüştür de bit pazarına nur yağmış, henüz elinde hiçbir kuvvet bulunmayan Selanikli **Lord Curzon** için kıymete binmiştir?

(Ki Selanikli güçsüzlüğü yüzünden sonraki süreçte mesela bir **Çapanoğlu** isyanı karşısında **Çerkez Ethem**'in tabiri caizse ayaklarına kapanacak, onun azarları karşısında süklüm püklüm susacaktır.)

Karabekir kendisine bu soruları sormaz.

Çünkü Selanikli, “**gizli gündem**”ini ve **takiyyesini** sadece **Mazhar Müfit** ve **Süreyya** gibi sadık bendelerine açıklamaktadır.

Başkalarının yanında ise **Halife-Padişah’a sadakat yeminleri** etmekte, İngilizler’e sövüp saymakta, hakaretler yağdırmaktadır.

LORD CURZON’U BİLMEYEN “ATA”SINI NE BİLİR!

*“Şamil **Kafkas dağlarının** hürriyet güneşidir,*

*“**Şamil** atalarımın özbeöz kardeşidir,*

*“Şamil’i bilmeyen atasını **ne bilir!**”*

Bunlar, ortaokul öğrenciliğim sırasında zihnime nakşolmuş olan mısralar.

“Şamil’i bilmeyen atasını **ne bilir!**” diyerek büyüdük.

Atamız, ilkokul birinci sınıftan itibaren bize öğretildiğine göre, **Selanikli** (Ali Rıza ile Zübeyde oğlu) Mustafa Kemal’di.

O, Türk’ün atasıydı, **Atatürk**’tü..

İlkokul ve ortaokul yıllarımda, Şamil gibilerin kökünü kazımaya çalışmış olduğu halde, Türk milletinin atası olduğu iddia edilen Atatürk’ü bildiğimi, onun da bir “**hürriyet güneşi**” olduğunu zannediyordum.

Bir zaman gelip, Selanikli’yi hiç tanımamış olduğumu, “**balığın tırmandığı kavak**”tan bahseden resmî tarihin beni ve benim gibi milyonlarca genci aldattığını farkedeceğimi, “**Lord Curzon’u bilmeyen Atatürk’ü ne bilir!**” diyeceğim günlere kavuşacağımı nerden bilebilirdim ki!

*

Evet, **Lord Curzon**’u bilmeyen **Atatürk**’ü bilemez..

Ayrıca, **İngiltere’yi, İngiliz siyasetini** bilmeyen de, *Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerini atan “**milli mücadele**”yi (Kurtuluş Savaşı’nı, **İstiklal Harbi’ni**)* gerçek anlamda bilemez, anlayamaz.

Bunu anlamak için, Birinci Dünya Savaşı'nı yaşamış, İstiklal Savaşı'nda **batı cephesi komutanı** olarak vazife yapmış, **Lozan**'da **Lord Curzon** ile cebelleşmiş, Selanikli Mustafa Atatürk'ün **başbakanı** olarak görev yapmış bir adam olmak gerekiyor.

Bu özellikleri şahsında toplamış olan (Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı) İsmet İnönü şöyle diyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Bunu diyen ne (İstiklal Harbi'nin tanıklarından, Cumhuriyet'in ilk bakanlarından) gecikmeli muhalif **Rıza Nur**, ne de “Fesli Deli Kadir” denilerek aşağılanan, fakat gerçekte ağır bedeller ödeyerek “gerçek tarihçilik” alanında çığır açmış olan araştırmacı yazar merhum **Kadir Mısıroğlu**.

Evet, Kadir Mısıroğlu'nun hayatı boyunca anlatmaya çalıştığı gerçeğin özeti bundan ibaret:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

Merhum Mısıroğlu'nun hayatı boyunca yazıp çizdiklerinin özeti işte bu..

Ne fazla, ne eksik..

Bizim de burada yapmaya çalıştığımız şey, **İsmet İnönü**'nün bu cümlesini **şerh** etmekten ibaret..

Öyle derin, öyle anlam yüklü bir cümle ki, içinde ansiklopediler dolduracak yoğunlukta gerçek bilgi ve mesaj taşıyor.

*

Lord Curzon, Selanikli Mustafa'yı **Atatürk** yapan adam..

İnönü'nün açıkladığı üzere *“İstiklal mücadelesi”ni başarıya ulaştıran İngiltere'nin o günkü dışişleri bakanı..*

İstiklal mücadelesinin başarılı olması yönünde **karar veren** ve müttefiklerini (Fransa ile İtalya'yı) bunu kabule mecbur eden siyaset canbazı.

Böyle bir karar almasa (İsmet İnönü'ye göre) Selanikli Mustafa başarılı olamayacak, ve Atatürk (**ata Türk**) haline gelemeyecekti.. Oğul Türk ya da Türk oğlu olarak kalacaktı.

Müseccel Osmanlı çocuğu olmaya devam edecek, “ego”su Osmanlı'ya, hatta Seçuklu'ya “ata”lık taslayacak şekilde azmanlaşmayacaktı.

*

Curzon, Selanikli Atatürk'ün **Pera Palas**'ta İngiliz subaylarıyla görüşmek için randevu ayarlamaya çalıştığı sırada (Kasım 1918) İngiliz Hükümeti'nin **Türkiye politikasından sorumlu Doğu Komitesi Başkanı**'ydı.

Tecrübeliydi.. 1898-1905 yılları arasında koskoca **Hindistan**'ı o yönetmiş, İngiltere'nin Hindistan Genel Valisi olarak ülkesine hizmet etmişti.

1915'ten itibaren İngiliz Hükümeti'nde görev almış, Aralık 1916'dan itibaren de İngiliz savaş politikasını yöneten beş bakandan biri olarak gelişmelere yön vermişti.

Ocak 1919’da ise dışışleri bakanı olmuş, hükümetinin “**Türkiye politikasından sorumlu Doğu Komitesi Başkanı**” olarak edindiği tecrübe ve birikim çerçevesinde Türkiye’nin “istiklal mücadelesi”ne İsmet İnönü’nün sözünü ettiği desteği vermişti.

*

Bu desteği babasının hayrına vermiyordu elbette..

İngiltere’nin, hatta bütün bir Batı’nın, hristiyan dünyasının istikbali için yatırım yapıyordu.

Ulaşmak istediği hedefleri bu yazı dizisinin önceki bölümlerinde aktarmıştık.

Yine, politikasının esasını oluşturan **temel ilkeyi** de onun kendi ağzından nakletmiştik:

“Yapmamamız gereken bir şey var ki bu bizim **politikamızın bir gereğidir, hilafet meselesine doğrudan dokunmamalıyız**. Hilafet elbette bizi endişelendirecek. Fakat bu kararı etkilemek için **görünürde hiçbir adım atmamalıyız.**”

(“Lozan Antlaşması”, **Vikipedi**,

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

Bunları söylediği sırada takvimler 16 Aralık 1918’i gösteriyordu.

Aynı sıralarda Selanikli Mustafa Atatürk, **İngiliz İstihbarat Teşkilatı’nın (Gizli Servisi’nin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew (Fro)** ile başbaşa gizli görüşmeler yapıyordu.

Curzon’un Selanikli Mustafa’yı Atatürk (Türkler’in atası) yapma çarkının dişlileri dönmeye başlamıştı.

*

İngiltere'nin "istiklal mücadelemiz"e verdiği destek ile bu görüşmeler arasında bir ilişki yoktuysa eğer, **Mevlana**'nın anlattığı "**gamer bilmediği için ömrünün yarısı boşa gitmiş**" kayıkçıdan daha bedbaht bir adamım demektir..

Selanikli'nin 57 senelik hayatından daha uzun olan ömrümün tümünden boşa gitmiş olduğunu düşünerek saçımı başımı yolsam yeridir.

Fakat gerçek ortada, ben değil fakat Selanikli Atatürk efsanesine inanmaya ve onu **putlaştırmaya** devam edenler, "**hakikat**" zaviyesinden "**ömrünün yarısı değil tamamı**" boşa gitmişlik noktasında duruyorlar.

Curzon'un sözlerinin aynasına bu gerçek çok açık bir biçimde yansımış durumda.

*

Önceki bölümlerde, İngiltere'nin Dışişleri Bakanı Lord Curzon'un (başarılı olması yönünde karar alarak destekledikleri) "istiklal mücadelemiz"e ılık tutan bazı sözlerini aktarmıştık.

Başka sözleri de var.

Vikipedi'nin "**Lozan Antlaşması**" maddesinde onun (Selanikli'nin Samsun'a gidişinden iki ay önce) 12 Mart 1919 günü söylediği şu satırlar yer alıyor:

"Sultan, **halife olarak kaldığı ve İstanbul'da durduğu** sürece, **dünyanın Müslüman ülkeleri** ona, gerçekten de, şimdi bile, sadece **manevi liderleri** olarak değil, aynı zamanda **büyük, güçlü ve yenilmez bir devletin** başkanı olarak bakıyorlar.

"Bu koşullarda, Türk'ün Avrupa'dan çıkarılması elzemdir. Bu karar alınırsa derhal onun **yerine ne tür bir idarenin kurulması gerektiği** sorusu gündeme gelir. **Türk**'ün [Osmanlı Devleti'nin] ortadan kaybolmasından

sonra Konstantinopolis'te (**İstanbul'da**) **bir (başka) büyük gücün** kurulması halinde hırsları ya tatmin olmayan ya da sadece yarı tatmin olan Balkanlar'daki bütün küçük devletler, **Konstantinopolis'teki egemen güç etrafında** toplanacak ve ajitasyon ve entrika kariyerlerine devam edecekler. Bu, **Doğu sorununun** kapanması değil, yeniden açılması olacaktır.

"Diğer taraftan Rusya'nın etrafını saracak birçok küçük devletin doğasındaki zayıflığa bakılırsa gelecekte kaçınılmaz olarak sınırlarını genişletmek ve eski egemenliğini mümkün olduğunca geri kazanmak için ısrar edecek güçlü ve canlanmış bir **Rusya** ortaya çıkacaktır. Böyle bir devletin hırsları İstanbul'a yönelebilir ve böyle bir durumda **Rusya ile İstanbul'da kurulan büyük güç arasında ortaya çıkacak çatışmada** en ciddi öneme sahip yeni bir uluslararası sorun ortaya çıkabilir. Tek alternatif **Boğazlar'da** bir tek güç yerine uluslararası bir yönetimin kurulmasıdır."

1936 yılında imzalanan **Montrö Boğazlar Sözleşmesi**'nden önce durum buydu, "**uluslararası**" bir yönetim vardı.

Lozan Antlaşması'nın bölümlerinden birini oluşturan Boğazlar Sözleşmesi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının her iki yakasının askersizleştirilmesini, bunlardan geçişi düzenlemek üzere başkanı Türk olan **uluslararası bir kurul** oluşturulmasını, ve bu düzenlemelerin Milletler Cemiyeti'nin garantörlüğü altında sürdürülmesini hükme bağlıyordu.

Yani Boğazlar bölgesine (ve ayrıca Marmara Denizi'ndeki adalara) Türk askerinin girmesi yasaktı.

İngiltere'nin 1936 yılında Montrö'ye yeşil ışık yakması, o tarihte artık Türkiye ile ilgili **endişelerinin** ortadan kalkmış olduğunu gösteriyor.

*

Görüldüğü gibi, Curzon'un varmak istediği asıl hedef, **Osmanlı padişahının** (aynı zamanda **halife** sıfatını taşıyor olduğu halde) **İstanbul**'da kalmasına izin vermemekten ibaret.

Projesinin bir ayağını, **İstanbul**'un (bir büyük güç ya da imparatorluk namzedi olarak görünmesini sağlayacak şekilde) bir devletin **başkenti olmaması** oluşturuyor.

Selanikli Mustafa Atatürk buna razı olmuş ki, “istiklal mücadelesi”nde (**İnönü**'nün sözünü ettiği) İngiliz desteğini arkasına almış.

Projenin ikinci ayağı, birinci ayakla bağlantılı; Osmanlı **padişahı** İstanbul'da hüküm sürmeye devam etmemeli..

Aralık 1918'te sarfettiği sözlere bakılırsa, başlangıçta Curzon'un aklından geçen, Osmanlı başkentinin Anadolu'ya taşınmasıydı, fakat 15 ay sonra, Mart 1919'da hedef büyültmüş olduğu görülüyor; **Türk'ün (Osmanlı Devleti'nin)** yerini alacak bir devletten söz ediyor.

(Osmanlı döneminde Batılı için **Türk demek müslüman demek** olduğu için, laik yani siyasal dinsiz bir devlet onlar açısından Türk sayılmıyor, “hindi” familyasından Turkey oluyor.)

*

Projenin üçüncü ayağı da yine birinci ve ikinci ayakla bağlantılı; Osmanlı padişahı **halife** sıfatıyla İstanbul'da oturmaya devam etmemeli.

Bu yazı dizisinin önceki bölümlerinde aktardığımız gibi, Selanikli, TBMM'de **saltanatın kaldırılması** (Osmanlı Devleti'nin varlığına son verilmesi) görüşmeleri

sırasında bir katakulli ile hilafete de son vermeye kalkışmış fakat Meclis'teki muhalefet buna izin vermemişti.

Böylece, hilafetin kaldırılması (ve Curzon'un meramına nail olması) olayı biraz ertelenmiş oldu..

Selanikli'nin hilafetten önce **TBMM'deki Türk (müslüman) muhalefeti** tasfiye etmesi gerekiyordu.

İstanbul'da **Osmanlı hanedanından** bir **halife** var olmaya devam etseydi, yeni kurulan devletin (Batı açısından) **Türk (yani İslam)** devleti gibi görünmesi söz konusu olacaktı.

Böylece, yeni Türkiye Cumhuriyeti, (İstanbul'daki halifenin şahsında) **büyük, güçlü ve yenilmez bir devlet** görüntüsü vermeye, **İslâm âleminin öncüsü ve lideri** olmaya devam edecek, **Osmanlılık** vasfı göze batar halde kalacaktı.

Hilafetin de kaldırılmasıyla, Curzon'un sözünü ettiği “**Doğu Sorunu**” (hristiyan Batı açısından) kesin çözüme kavuşmuş oldu.

Selanikli sayesinde İngiltere, Türkiye'de olup bitenlere “**doğrudan dokunmamayı, görünürde hiçbir adım atmamayı**” başarmıştı.

*

İsmet İnönü gibiler, **İngiltere**'nin Türkiye'deki herşeye fena halde dokunduğunu, ellerinden gelen hiçbir adımı atmaktan geri kalmadıklarını gayet iyi biliyorlardı.

Selanikli'nin arkasındaki **İngiliz desteğinin**, ve İngilizler'in önündeki **Selanikli taşeronluğunun** farkındaydılar, fakat bir heykel gibi ustaca yontulan Selanikli efsanesine zarar verecek şekilde konuşmamaya özen gösteriyorlardı.

Yalın gerçeği **İnönü** ancak Cumhuriyet'in 50'nci yıldönümünde, artık taşların yerine oturmuş ve kendisine Selanikli cihetinden ya da onun adına hesap sorulamayacak günlerin gelmiş olduğuna kanaat getirdiğinde dile getirebilmişti.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında ise, Selanikli **İngiliz desteğiyle** başarılı olmuş bir adam değil, **İngiltere'yi dize getirmiş** bir kahramandı.

İngiliz'in desteklediği biri varsa o, İngiliz işbirlikçisi **“satılmış” ve “hain”** Vahideddin'di.. “Gazi Mustafa Kemal Atatürk” değil.

*

Kurt politikacı Curzon, Selanikli sayesinde sadece **Osmanlı Devleti'ni yıkmakla** kalmamış, Vahideddin'in şahsında onun itibarını da öldürmeyi, çok kötü kokan ufunetli bir cesede dönüştürmeyi başarmıştı.

Yaşlanmıştı, Selanikli'nin babası yaşındaydı, ve artık gözü arkada kalmadan gönül hoşluğuyla ölebilirdi, çünkü eşsiz bir **“psikolojik savaş” destanı** yazmış, **“algı operasyonu”** alanında aşılamaz bir eser ortaya koymuştu.

1925'te, 99 yıl önce, şu anda içinde bulunduğumuz ayda, Mart'ın 20'sinde hayata gözlerini yumduğunda mesut ve bahtiyardı..

Muvaffak olmuştu.

ÇAĞDAŞLAŞMIŞ TÜRK, GERİCİ İNGİLİZ'E ÖRNEK OLURKEN..

İngiliz savaş lordu **Curzon** ile Türkiye topraklarındaki kader arkadaşı **Selanikli Mustafa Atatürk**'ün maceralarını okumaya devam ediyoruz.

Curzon'un 18 Nisan 1919 tarihinde (Selanikli'nin Samsun'a çıkmasından bir ay önce) sarfettiği şu sözler, İngiltere Dışişleri Bakanı olarak kafasında şekillendirmiş olduğu “**yeni Türkiye**” projesinin ana hatlarını veriyor:

“**Türklerin İstanbul'dan çıkarılmalarına** ilişkin kararı, Anadolu'da isyanlar ve katliamlar ve Doğu Müslüman dünyasında büyük kargaşaların izleyecek olması çok muhtemeldir.

“Türklerin İstanbul'dan çıkarılması, bence, her ne kadar **savaştaki yenilgilerinin en önemli kanıtı olarak kaçınılmaz ve arzu edilir** olsa da, **Türklerin mülteci durumuna düşürüleceği**, pratikte hiçbir **Türk İmparatorluğu** [Osmanlı Devleti] ve muhtemelen hiçbir **hilafet** artık olmadığı anlaşıldığında, **Doğu dünyasındaki Müslüman tutkulara** ve bu asık suratlı hınca onu kolayca vahşi bir çılgınlığa dönüştürebilecek en tehlikeli ve en gereksiz teşvikleri vereceğimize inanıyorum.

“**Anadolu, bölünmemelidir.** Savaşın herhangi bir aşamasında Müttefiklerden [İngiltere, Fransa ve İtalya] herhangi birinin bildirisinde, bizi yalnızca Türk'ün tüm gücünü elinden almaya değil, aynı zamanda Anadolu'yu bölüp el koymaya zorlayan herhangi bir duyuru bulamıyorum. Anadolu bir bütün olarak kalmayı tercih edecektir.

“Neredeyse çok geç olmadan bir şeyler yapmalıyız. İslam'ın kurtarılması için zaman veriliyor. Zaman Türklerden yana ve bunu biliyorlar. Geçen her hafta, her bölgede yeni sorunlar ortaya çıkarır. **Hindistan'da, tüm İslam coğrafyasında**, hatta Londra'da bile. Türklerin başkent **İstanbul'dan**

çıkarılmasına, Ayasofya'ya ve hilafete Hristiyan müdahalesine karşı aktif olarak ajitasyon yapılan her yerde.. Türk, acil bir barıştan ne bekleyebilir? O, gecikmenin her anını bir kazanç olarak sayıyor. Paris'te [Paris Barış Konferansı'nda] herhangi bir çözüme ulaşılamaması ve İtilafların [İngiltere, Fransa ve İtalya'nın] artan anlaşmazlıkları, onu, her gün kendisine dayatılacak koşullara direnmek için daha iyi bir konuma getiriyor ve hatta sonunda intikamını almasını bile sağlayabilir.”

(“Lozan Antlaşması”, **Vikipedi**,

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

Bunlar, Curzon'un müttefiklerini (Fransa ve İtalya'yı) ikna etmek için sarfettiği sözler.

Buradan anlaşılıyor ki, “**yeni Türkiye**”ye İstanbul'un ve Anadolu'nun bırakılmasını istiyor.

Buralar Türkler'e bırakılmalı, ve böylece hem onların hem de gözü kulağı onlarda olan İslam dünyasının **gururu** biraz okşanmalı.

Evet, İslam dünyasının gözü kulağı o günlerde Türkler'deydi, Osmanlı'daydı..

Nitekim İstiklal Harbi sırasında **Hindistan ve Afganistan** müslümanları Anadolu'daki direnişe maddî ve manevî destek sağlamış durumdalar.

Arap dünyasında Selanikli Mustafa Atatürk'ü büyük İslam kahramanı ilan eden yayınlar yapılmış, hatta kitaplar yazılmış.

Prof. Zekeriya Kurşun şunları yazmıştı:

“Atatürk'ün ilk biyografisi 1922 yılında, **Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Hayatı: Anadolu'da Türk Milli Mücadelesi** adıyla yazıldı. Belki tuhaf gelecek, şaşıracaksınız ama söz konusu biyografi, Türkiye'de değil,

dışarıda basıldı. Türkiye’de, Gazi hakkında sıcak tartışmaların yaşandığı bir dönemde; İzmir’in Yunanlılardan tahliyesinin hemen akabinde, **Arapça** olarak kaleme alınan bu eser **Mısır**’da yayımlandı. ...

“Kitapta, ilk Meclis’in çalışmaları anlatılırken şu ifadelere yer veriliyordu:

“Büyük Millet Meclisi Anadolu’nun mevcut kalkınma döneminde ve Milli Mücadele esnasında ihtiyaç duyduğu çeşitli kanunlar çıkardı, bütün idari birimlere düzen getirdi, maliyeyi tanzim etti, eğitimi yükselterek gereken önemi verdi. Çıkardığı kanunlar arasında Anadolu’da içkinin ve içki ticaretinin yasaklanmasına dair bir kanun, ayrıca muhabbet tellallığına ve kadının modern çağda süslerini açığa çıkarmasıyla mücadeleye ve ziynet eşyalarının ithal edilmesinin yasaklanmasına dair bir kanun vardı.”

(Zekeriya Kurşun, “Algıya kurban edilen Gazi Mustafa Kemal”, **Yeni Şafak**, 24 Ocak 2019.)

*

Türkler’in **gururu** bir nebze okşanmazsa ne olur, Lord Curzon onu da söylüyor.

Anadolu’da **isyanlar** ve Doğu Müslüman dünyasında (Hindistan, Pakistan coğrafyasında) **büyük kargaşalar** başgösterebilir.

Doğu dünyasındaki Müslüman tutkular (cihat ruhu, radikal Batı karşıtlığı) harekete geçebilir.

Emperyalistlere yönelik “bu asık suratlı hınç”, “vahşi bir çılgınlığa dönüşebilir”.

Peki çare?

Çare, öncelikle İstanbul’daki Türkler’in **mülteci** durumuna düşürülmemesi, yerlerinde kalmalarına müsaade edilmesi.

Türk İmparatorluğu (Osmanlı Devleti) elbette ortadan kaldırılmalı, **hilafet** elbette tarihe gömülmeli, **Ayasofya**’nın statüsü elbette değiştirilmeli, fakat bu doğrudan **Hristiyan müdahalesi**yle yapılmamalı.

Curzon’un 16 Aralık 1918’de söylediği gibi, bu konulara “**doğrudan dokunmamaları, görünürde** bu yönde **hiçbir adım atmamaları**” politikalarının esas olmalı. (Bkz. “Lozan Antlaşması”, *Vikipedi*.)

Ki “müslüman tutkular” harekete geçmesin, İslam dünyası uyumaya devam etsin.

İntikam almak gibi bir düşünceye kalkışmasınlar, öfke ve hınç biriktirmesinler.

*

İmdi, diyelim ki bir adamı **göstere göstere öldürdünüz**, ister istemez o adamın yakınlarının, akrabasının, kavim ve kabilesinin (ve varsa dava arkadaşlarının) kin duymasına ve öç alma duygularının harekete geçmesine neden olursunuz.

Maktul, **Gazze** halkı gibi sahipsiz bile olsa, zayıf birine yapılan orantısız saldırı ve cinayet insanların nefret ve öfke duygularını harekete geçirir.

Fakat böyle bir şahsın katlini bir şekilde **intihar** gibi gösterebilerseniz, veya (petrolü Batı ve İsrail karşısında bir silaha dönüştüren) **Kral Faysal**’ın yeğeni tarafından öldürülmesi gibi aile içi bir kavga gibi sunabilerseniz, yahut adamı (**zehirleme, trafik kazası** gibi yollarla) **doğal bir ölüm** gibi algılanacak şekilde ortadan kaldırabilerseniz, cinayetin üstü örtülecek ve ölen şahıs üç gün sonra unutulacaktır.

Dolayısıyla, **Türk İmparatorluğu’nu (Osmanlı Devleti’ni)** yıkma işini (Kral Faysal’ı yeğenin öldürmesi gibi), yine Türk’ün kendisine yaptırmak gerekiyordu.

Hele bir de onları iyi bir iş yaptıklarına inandırabiliyor, “Zalim padişahтан kurtulduk, özgürleştik, **kul olmaktan kurtulup vatandaş olduk**” diyerek

imparatorluklarının enkazı üzerinde (rakıyı fazla kaçırmış sarhoş gibi) çılgınca dans ettiklerinde çağdaş ve uygar olacaklarına ikna edebiliyorsanız, “Bundan iyisi Şam’da kayısı “ diyerek kendinize madalya takmayı, kutlamalar yapmayı hak ediyorsunuz demektir.

Türkler'in **İslam dünyasındaki itibarının ve saygınlığının yok edilmesi**

operasyonunu tereyağından kıl çeker gibi zahmetsizce yine bizzat Türkler'in eliyle gerçekleştirme becerisi kutlama ve taltifi nasıl hak etmesin ki!

Bu çağdaş ve uygarca hizmetleri yapan, Türk'ün İslam dünyasındaki tartışılmaz **liderliğini** tarihe gömen, onu Avrupa'nın kuyruğuna takan “kahraman” Türkler de artık bir **Dizbağı Nişanı**’nı hak ediyorlardır elbette.

Nişanı verecek olanın **İngiliz padişahı** olması (Onlar padişah değil **king/kral** diyorlar) olayı biraz tuhaflaştırıyor ama o kadarcık kusur kadı kızında da olur..

Hem, padişahlık İngiliz haspasına yakışıyor da.

*

Evet, Curzon’un projesine göre, **hilafet** kurumunu ortadan kaldırma ihalesi de yine “**dost Türkler**”e bırakılmalıydı.

Böylece **İslam dünyasının öfkesi İngiltere’ye değil, Türkler’e** yönelecekti..

Türkler de kendilerine hesap sormaya kalkışan diğer Müslümanlar’a, “Size ne gardaşım, hilafet bizim değil mi, nasıl aldıysak öyle de bırakıyoruz; hemi de biz çağdaş olduk la, uygar olduk, sizi gidi çağdışı gerici yobazlar” diyecekler, böylece dünya Müslümanları ne yapacaklarını bilemez halde elleri böğürlerinde kalakalacaklardı.

Bu arada **Ayasofya**’yı da unutmamak gerekiyordu. Bu ihale de yine Türk’ün kendisine verilmeliydi.

*

Yani **Lozan Antlaşması**’nın metninde **Osmanlı Devleti’nin yıkılması, hilafetin kaldırılması, Kemal Ohri Bey’in Cumhurbaşkanı İnönü’ye** mektubunda dile getirdiği **dinî eğitimin yasaklanması** ve **Ayasofya’nın cami olmaktan çıkarılması** mevzuları asla yer almamalıydı.

Bunlar (günümüzde de dört nala, doludizgin dünyayı turlayan) “**gizli diplomasi**”nin gelir hanesine kaydedilmeliydi..

Türkler açısından bu konular “**örtülü ödenek**” harcamaları gibi bir “**örtülü taviz**” ya da “**örtülü ödeme**” olarak kalmalı, gururları incitilmemeliydi.

Karşılığında İstanbul’u alıyorlar, kapitülasyonlardan kurtuluyorlar, kabotaj hakkı elde ediyorlardı, yetmez miydi?!

Bunlar için **bol bol bayram** yapabilir, kutlamalar, resepsiyonlar, balolar tertip edebilirlerdi.

Evet, görüldüğü gibi İngiliz anahtarı gayet işlevsel.. Her kapıyı gürültüsüz gıcırtısız, sessiz sedasız açıyor.

İngiliz sicimi de şöhretinin hakkını veriyor.. Astı mı iyi asıyor, ölenin boğazından ne bir ses seda, ne de bir hırıltı geliyor.. Ver elini mezarlık..

*

(**Hamiş:** Bu İngiliz siyaseti ülkemizde derin devlet tarafından İslamî gruplara karşı takip ediliyor ve böylece onların “içeriden” Kemalistleşmeleri/Atatürkçüleşmeleri, “ılımlı laik” hale gelmeleri, İslamcılık eleştirisi adı altında İslamî idealleri terk etmeleri sağlanmaya çalışılıyor.)

MEDENİYET TARİKATI ŞEYHİ SELANİKLİ’NİN LORD CURZON’DAN ALDIĞI FEYZ

Bir önceki bölümde İngiliz savaş lordu **Curzon**'un “çağdaş ve uygar/medenî **Türkiye**” projesinin temel bileşenleri üzerinde durmuştuk.

Medeniyet/uygarlık tarikatının Londra tekkesinin kâmil ve mükemmil şeyhi Curzon'un irşad ve terbiye yöntemi, görünüşte sertlik ve dayatmacılıktan uzaktı; 16 Aralık 1918'de gerçekleştirdiği bir “vaaz”ında dile getirdiği gibi, onun yöntemi hassas konulara “**doğrudan dokunmama, görünürde onlarla ilgili hiçbir adım atmama**” esası üzerine kuruluydu. (Bkz. “Lozan Antlaşması”, **Vikipedi**, https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

Ancak aynı tarikatın (medeniyet tarikatının) **Ankara tekkesinde postnişin olup “tarikati neşre” başlayan Selanikli Mustafa Atatürk** Curzon gibi sabırlı ve mahir değildi.

O yüzden terbiye etmeye koyulduğu müritlerine (Ki bütün milleti azat kabul etmez müritleri haline getirmiş, milleti toptan **medeniyet tarikati** müridi yapmıştı) azarı basıyor, uslanmayanlardan falaka hizmetini eksik etmiyordu.

*

Mesela **Kastamonu vaazında** (nutkunda), yaptığı devrimlerin gayesinin Türkiye Cumhuriyeti halkını “asrî” (modern) ve “bütün mana ve eşkali (şekilleri) ile medenî bir sosyal topluluk (heyet-i ictimâîye) haline ulaştırmak (irsal etmek)” olduğunu, inkılaplarının temel ilkesini (umde-i asliyesini) bunun teşkil ettiğini belirtmiş bulunuyor.

Bu kadarı kulak tırmalamayan Curzonvari uygarlık ve modernlik (medenîlik ve asrîlik) güzellemesi; fakat devamı kötü:

“... Bu hakikatı kabul edemeyen **zihniyetleri tarumar etmek** zaruridir. Şimdiye kadar bu milletin dimağını paslandırıran, uyuşturan bu zihniyette

bulunanlar olmuştur. Herhalde zihinlerde **mevcut hurafeler kâmil**
tardolunacaktır. Onlar çıkarılmadıkça dimağa hakikat nurlarını infaz
etmek imkansızdır.”

Zihniyetleri tarumar etmekten kastı, o zihniyetlerle “**medenîce**” fikir
mücadelesi içine girmek değil..

“Zikrû'l-cüz iradetü'l-küll” (parçayı anarak bütünü kastetme) kaidesince
zihniyetlerin tarumar edilmesinden kastı, o zihniyet sahiplerinin tarumar edilmesi.

*

Peki kimler bu **hurafeci** zihniyet sahipleri?..

Sözlerinin devamı onların kimler olduğunu ortaya koyuyor: “**Türbelerden,**
yalancı evlialardan, ölülerden istimdat edenler (yardım isteyen, imdat/medet
bekleyenler)”.

O yüzden, “...**filan ve falan şeyhin irşadiyle** saadet-i maddîye ve maneviye
arayacak kadar iptidaî (ilkel) insanların Türkiye camia-i medeniyesinde (uygar
topluluğunda) **mevcudiyetini (varlığını) asla kabul etmiyorum**” diyerek sözlerini
sürdürüyor.

Onlar var olmamalılar..

Yok olmalılar..

Yok edilmeliler!

Tarumar edilmeliler!

Bunun ardından, “**tarikât lideri**” **Mustafa Atatürk**, herkesi kendi tarikatına
çağırıyor:

“Efendiler ve ey millet! İyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. **En doğru ve en hakiki tarikat, tarikat-ı medeniyedir.**”

Türkiye’de Selanikli Mustafa Atatürk’ün “medeniyet tarikatı”nın diğer bütün tarikatları silip süpürmüş, kapılarına kilit vurmuş olduğu biliniyor.

O günden sonra kimse için **yeni türbe** de yapılmadı..

Bir kişi hariç: **Medeniyet tarikatı** lideri Selanikli Mustafa Atatürk.

Ona öyle devasa bir türbe yapıldı ki, İslam dünyasındaki gelmiş geçmiş en büyük **türbe** durumunda: Anıtkabir (anıt kabir, abide mezar)..

Mezardan mamul anıt.

*

Sadece türbe inşasıyla kalınmadı.. Dahası var..

“**Türbelerden, yalancı evliyalardan, ölülerden istimdat etme**” ritüeli (Ki buna Selanikli **hurafe** diyor) millî bayramların vazgeçilmezi yapıldı, resmî bir devlet uygulaması haline getirildi.

Anadolu’da **dinî bayramlarda** bayram namazından sonra (onların da ruhu şad olsun diye) **kabristana** gidip geçmişlerin ruhuna Fatiha gönderme geleneği vardır.

Genelde herkes gider fakat gitmeyeni de kimse ayıplamaz ve buna zorlamaz.

Bu geleneğin tarikatlarla bir ilgisi de bulunmuyor.

Türkiye Cumhuriyeti’nin resmî tarikatı olan “Medeniyet Tarikatı” ise millî bayramlarda **türbe ziyaretini zorunlu** hale getirmiş durumda.

Ankara’da bu **tarikat ritüeli** âlâyı vâlâ ile, büyük bir tantanayla ifa ediliyor.

Protokolde yeri olan bir devlet görevlisi hele bir bu tarikat ritüelini terk edegörsün, yargısız infaza tabi tutulur, tarikatın militan müritleri tarafından resmen linç edilir, hatta darbeyle kafayı bozmuş müritler “Yetişiiin dostlar, cumhuriyet elden gidiyor” diyerek ortalığı velveleye verirler.

Olan hepitopu bir **türbe** ziyaretinin yapılmaması, ölüden istimdat edilmemesi, bazılarınin “ölü tapıcılığı” ya da hurafe olarak niteleyebileceği bir faydasız zaman israfının terk edilmesidir.

Diğer şehir ve kasabalarda ise, heryere bir **Anıtkabir şubesi** açılmadığı için onu temsilen bayramlarda **Atatürk heykelleri ziyaret** edimekte, heykellerin demirinin ve çimentosunun ruhları şad olsun diye önlerine büyük bir huşu ve huzu ile çelenk konulmakta.. (Çok eskiden bu ritüellerin ifası sırasında cezbeye gelip ağlayanlar oluyormuş, şimdilerde sakın geçiyor.)

*

Konuya dönersek, dediğimiz gibi, “**medeniyet/uygarlık tarikatının Londra tekkesi şeyhi**” **Curzon**’un irşad ve terbiye yöntemi görünüşte sertlik ve dayatmacılıktan uzaktı; onun yöntemi, hassas konulara “**doğrudan dokunmama, görünürde onlarla ilgili hiçbir adım atmama**” esası üzerine kuruluydu.

Onun “**asrî ve medenî Türkiye**” projesinin görünürdeki yüzünde, İstanbul’un, Anadolu’da kurulacak bir “çağdaş ve uygar” Türkiye’ye bırakılması vardı.

Hatta Türkiye’ye kapitülasyonlardan azat olma ve kabotaj hakkını elde etme imkânı da tanınmalıydı. (Fakat **Musul ve Kerkük**, petrolü çağdaş değil “çağdışı ve ilkel” fosil yakıt olduğu için, Türkiye’ye bırakılmamalıydı. Anadolu, görünüşe göre çağdaş tezekler diyarı olduğu için, Türkler’e gönül rahatlığıyla bırakılabilirdi.)

Curzon'un tarikatının irşat programının görünürdeki yüzü böyle.. Doğrudan dokunulmayan, görünür hiçbir adıma konu olmayan yüzüne gelince..

Orada **Türk İmparatorluğu**'na (Osmanlı Devleti'ne, Osmanlı hanedanının **önderliğine**) son verilmesi, (İslam dünyasının birlik ve beraberliğini sağlayan ilke/umde olma durumundaki) **hilafet** kurumunun yok edilmesi, ve Türkiye halkının **tarikaten** medenîleştirilmesi için (**Kemal Ohri**'nin Cumhurbaşkanı İnönü'ye gönderdiği mektubunda belirttiği gibi) İslamî eğitim ve öğretim kurumlarının (medreselerin) ve İslamî tarikatların kapatılması (tarumar edilmesi) vardı.

*

Tarikatın Ankara şubesinin lideri Selanikli Mustafa Atatürk, tarikatın şeyh-i azamı Curzon'un gönlünden geçenleri harfîyen uygulamak için elinden geleni ardına koymadı, yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalıştı.

Allah var, Londra'daki tarikat müntesipleri de kadir kıymet bilen insanlardı.. Selanikli'yi **Dizbağı Nişanı**'na layık görerek takdir ve teveccühlerini göstermekten geri kalmadılar.

Hatta **İngiliz padişahı** (kralı) Edward 1936 senesinde Türkiye'ye gelerek, (**Türk padişahının** sırtına tekme indirme başarısını göstermiş olan) Selanikli'yi ziyaret edip sırtını sıvazlama centilmenliği ve alicenaplığı gösterdi. (Tarikaten medenî olmak başka şey canım..)

*

Bir önceki bölümde Curzon'un 18 Nisan 1919 tarihinde (Selanikli'nin **Samsun**'a çıkmasından bir ay önce) sarfettiği sözleri aktarmıştık.

Bunun ardından gelen önemli açıklaması bir ay sonrasına ait.

Tarih, ilginç: 19 Mayıs 1919... Selanikli'nin **Samsun**'a vardığı gün.

“Türkleri İstanbul'dan göndermeliyiz. Onları tüm **dış vilayetlerinden**, yani Arabistan, Irak, Filistin, Suriye ve Ermenistan'dan mahrum bırakmalıyız. Bununla birlikte, ülkenin [Anadolu'nun] bölünmesi, kesinlikle bizim için ölümcül olacaktır.

“Doğu dünyasına olan güveni yeniden tesis edeceksek **işgallere son verip Anadolu'yu Türklere bırakmalıyız**. Eğer mümkün olursa **Yunanları tekrar İzmir'den çıkarmalıyız**. İtalyan iddialarına gelince, **Anadolu'yu İtalyanlardan bütün bütün kurtarmalıyız**. Tüm güçlerin, Türklere, kendilerine ait bir egemenlik bırakmak için, iddialarından genel bir feragat temelinde, Türkiye sorununu ele almaları mümkün olmaz mı?”

(Bkz. “Lozan Antlaşması”, **Vikipedi**,

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

Curzon, bunları söyledikten bir ay sonra, 20 Haziran 1919 günü ise şu açıklamayı yapacaktır:

“Hem **Yunan** hem **İtalyan** ilerlemesi ne kadar devam ederse **onları tekrar Anadolu'dan çıkarmak** o ölçüde zorlaşacaktır. Dışişleri Bakanlığında bu işgalleri savunan veya memnuniyetle karşılayan hiçbir kimseyi bulamıyorum.” (A.y.)

Curzon, işi lafta bırakmayacak, **Yunan** ilerlemesini durdurmak için gereken adımları atacak, **General Milne**'nin adından hareketle **Milne Hattı** diye bilinen bir sınır belirleyerek Yunanistan'a orayı geçmemesi talimatını verecektir.

Bu, Yunan güçlerinin İzmir ve civarında beklemesi, daha ileriye gitmemesi anlamına geliyordu.

*

Curzon'un amacı, önceki bölümlerde de anlattığımız gibi, **Anadolu merkezli**, yani **başkenti** Anadolu'da bir şehir olan **yeni bir Türk hükümetinin ve devletinin** kurulmasıydı.

Türkler'in İstanbul'dan çıkarılmasından kastedilen buydu..

Başkenti İstanbul olan bir devlet, **imparatorluk potansiyeli** olan bir devlet anlamına geliyordu. Dolayısıyla İstanbul yeni Türkiye'nin başkenti olmamalıydı. Anadolu'daki uygun bir şehir başkent yapılmalı ve bu oldubitti, "**Cumhuriyet'in temel nitelikleri**"nden biri ilan edilerek devletin anayasasına "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" bir hüküm olarak yerleştirilmeliydi.

Türkler'in müslüman halklar nezdinde itibarsızlaştırılması, **İslam dünyasındaki liderlik** konumuna son verilmesi için atılması gereken adımlardan biri buydu: Türk devletinin Anadolu merkezli, eski devirlerin Lidya'sı ve Frigya'sı gibi bir **gecekondur devlet** haline getirilmesi..

Türk İmparatorluğu (Osmanlı Devleti) yıkılmalı, yerine Afrika'daki muz cumhuriyetlerini hatırlatan **tarihsiz ve hafızasız bir balo cumhuriyeti** kurulmalıydı.

Hafızasızlaştırmada alfabe değişimi birebirdi.. Ondan daha etkili bir ilaç henüz keşfedilememişti..

Tarihsizleştirme ise, **organ naklini** hatırlatan bir **tarih nakli** ile halledilebilirdi.. Ortada henüz Hristiyanlığın, hatta Yahudiliğin bile bulunmadığı çağlarda yaşamış **Sümer(li)ler, Etiler, Hititler** vs. tarih olarak Türk'e iyi giderdi.

Böylece Türkler tarihî düşmanları olarak Hristiyanları, Haçlılar'ı, Romalılar'ı vs. değil Akadlar'ı, Asurlular'ı, Mısırlılar'ı vs. görerek onları nefretle anabilirlerdi.

*

Türkler'in müslüman halklar nezdinde itibarsızlaştırılması, **İslam dünyasındaki liderlik** konumuna son verilmesi için atılması gereken asıl köklü adım ise, **hilafetin kaldırılması**ydı elbette..

Türkler halifelik sıfatı bulunmayan bir devlet başkanı tarafından yönetilen ve başkenti İstanbul olmayan yeni bir hükümet ve devlet kurduklarında, Batı dünyası **“Doğu Sorunu”**ndan kurtulmuş olacaktı.

Ancak, bunlar yapılırken Türkiye'deki gelişmelere **doğrudan müdahale** edilmemeli, olayların seyrini belirleme yönünde **görünür hiçbir adım** atılmamalı, herşey **perde arkasından sinsice** ayarlanmalı ve halledilmeliydi.

Curzon, siyasetlerinin esasını bu şekilde özetliyordu.

Doğal olarak, kendi politikalarını tasvir için sinsilik nitelemesi yapmıyor, sadece **“doğrudan dokunmama, görünürde hiçbir adım atmama”** tabirlerini kullanıyordu.. İstihbarat jargonunda yalan, hile ve aldatmanın adının “algı operasyonu” yapılması ve böylece bu nahoş özelliklere saygın bir kostüm giydirilmesi gibi.

*

Dolayısıyla, Curzon'un siyaseti, (Osmanlı padişahının Anadolu'ya **vatani kurtarmak** için gönderdiği) Selanikli Mustafa Atatürk'e yardım edilmesini gerektiriyordu.

İkinci Adam İsmet İnönü, 1973 yılında Cumhuriyet'in 50'nci yıldönümü münasebetiyle verdiği demecinde bu yardım konusuna şu şekilde değinecekti:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Evet, Curzon'un siyaseti ve çizdiği yol haritası, Selanikli'ye yardım edilmesini gerektiriyordu.

Fakat, Osmanlı padişahının belirlediği gaye doğrultusunda değil.. Ona, (Osmanlı Devleti'nin mülkü olan arazide gecekondü tipi) **yeni bir devlet kurması** için yardım edilmeliydi..

Ayrıca bu yardımın doğrudan yapılmaması, **dolaylı** yollardan sunulması gerekiyordu.. Bunun ilk adımını da Yunan'ı durduran **Milne Hattı** oluşturuyordu..

Curzon, daha Samsun'a hareket etmeden önce İstanbul'da (**İngiliz Gizli Servisi'nin / İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul şefi Rahip Robert Frew** vasıtasıyla) anlaşmış oldukları Selanikli'nin yanı sıra Kâzım Karabekir ile de anlaşmak gerektiğini düşünüyordu. (Ki Selanikli'nin Erzurum Kongresi sırasında daha ortada hiçbir şey yokken bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya “garantili bir zafer”in arkasından gelecek olan [onlara o sırada uçuk ve hayalperestçe görünmüş bulunan] cumhuriyetin ilanı, saltanata son verilmesi, ve [Latin harflerinin kabulü, tesettürün kaldırılması, millete uygar şapkanın dayatılması gibi uygulamalarla] çağdaşlaşıp uygarlaşma müjdelerini vermiş olması, İstanbul'dayken İngilizler'le anlaşmış bulunduğu karînesi durumundadır.)

*

Evet, **Curzon**, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, yeğeni Yarbey **Rawlinson**'u Karabekir'e göndererek “**yeni Türkiye**” projesi için Karabekir'in desteğini istemişti.

Bu arada gelecekte nasıl bir Türkiye görmek istediğini de ifşa etmiş bulunuyordu: Bu yeni Türkiye'nin Osmanlı ile bir ilgisi bulunmayacaktı, cumhuriyeti ilan edecekti, başkenti Bursa veya başka bir Anadolu kenti olacaktı.

Rawlinson'un Curzon'un anlaşma teklifini ve mesajlarını **Karabekir**'e ulaştırdığı gün Ankara'nın henüz herhangi bir özel önemi bulunmuyordu. Çünkü Selanikli tam da bu görüşmenin gerçekleştiği gün, 27 Aralık 1919'da Ankara'ya varmış durumdaydı..

Ankara, bu tarihten sonra önemli hale gelecek ve yeni bir hükümetin (ve dolayısıyla devletin) tesisini haber veren **TBMM**'nin kuruluşuna sahne olacaktı.

“CURZON – SELANİKLİ KUMPANYASI”NIN “SARAYDAN VAHDETTİN KAÇIRTMA” OPERASI

İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon’un açıklamaları ışığında “**Lozan’a giden süreci**” konuşuyorduk.

Vikipedi’nin “Lozan Antlaşması” maddesinde şu ifadeler yer alıyor:

“İngiliz ile Fransız murahhas heyetleri, **ABD**'nin bölgede herhangi bir **manda** yönetimi üstlenmemesi sonrası yapılan 22 Aralık 1919'daki ikili görüşmelerde, **başkentin İstanbul'dan Anadolu'ya taşınması** üzerinde anlaşmaya vardılar. **İtalyanların ve Yunanların çekilmeleri ile Anadolu**, herhangi bir manda yönetimi olmadan **Türklerin eline** bırakılacaktı. Toplantıda, **Boğazlar'da kurulacak uluslararası komisyonun detayları** belirlendi. **Ayasofya için ise, dinî ibadet amacıyla kullanılmaması gereken eski bir anıt** olması kararlaştırıldı.”

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

Söz konusu maddede bunlar söylenip geçiliyor değil, birkaç dipnotla, ilgili birincil kaynaklara atıfta da bulunuluyor.

Görüldüğü gibi, İngiltere ile Fransa’nın anlaştığı tarih, 22 Aralık 1919..

Evet İngiltere, Fransa ile elele vererek Türkiye’nin **İstiklal Harbi**’ni (Kurtuluş Savaşı’nı, Millî Mücadele’yi) o tarihte başlatmış durumda..

İngiliz “millî iradesi / millet iradesi”; “**Hakimiyet kayıtsız şartsız İngiliz milletininindir**” diyerek Anadolu’daki bir şehrin başkent olmasına karar vermiş.

İstanbul zinhar olamaz.. **İngiliz millî iradesi** böyle istiyor.

*

O “millî irade”, “kayıtsız şartsız millet iradesi” Türkiye'de gelecekteki anayasalara da yansiyacak, başkentin tekrar İstanbul olmaması için, Anadolu'daki yeni başkent, “**devletin değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez temel nitelikleri**”nden biri ilan edilecektir.

22 Aralık 1919 gerçekten büyük gün..

O gün **İngiliz millî iradesi, diplomatik millî mücadelesi ile** Anadolu'yu Türkler hesabına İtalyanlar'dan ve Yunanlar'dan kurtarmaya karar vermiş bulunuyor.

Türkiye'de herhangi bir **manda** yönetiminin bulunmasına da razı değil.

Peki niye (önceki bölümlerde anlattığımız gibi) 19 Mayıs 1919 tarihinden itibaren bir **Amerikan mandası** teklifi ortaya atıldık diyecek olursanız, cevap belli:

Vize vererek Samsun'a gitmesine müsaade ettikleri Selanikli'nin, bir **direnış hareketi lideri** olarak sivrilmesini sağlayacak şekilde kongreler düzenlemek için zamana ihtiyacı bulunuyordu.

*

Evet, İngiliz, “Kervan yolda düzölür” de demiyor, herşeyi inceden inceye planlıyor. O kadar ki, **Boğazlar'da kurulacak uluslararası komisyonun “detaylarını”** bile belirliyor..

Detaylarını bile..

Belirliyor ki, İstanbul'da (**İngiliz Gizli Servisi**'nin İstanbul şefi **Frew** vasıtasıyla) anlaşmış oldukları Selanikli Mustafa Atatürk'e gelecekte fazla iş düşmesin, garibim fazla yorulmasın..

Yol haritası elinde bulunsun, daima ne yapacağını bilerek hareket etsin..

Ayasofya meselesi de kafasını kurcalamasın, orayı ibadete kapatsın, müze yapsın..

Evet, **egemenlik kayıtsız şartsız** milletin.. İngiliz milletinin..

Millî irade böyle istiyor: **Ayasofya**’da ezan okunmasın, namaz kılınmasın, **Kelime-i Tevhid** söylenmesin.

Gelecekte İstanbul’da Kelime-i Tevhid bayrağıyla kimse yürümesin..

Yürüyen olursa “**bedenen Türk, ruhen İngiliz**” **magandalar** onların burnunu kırsın, kan revan içinde bıraksın.

*

Boğazlar için kurulacak uluslararası komisyonun (Ki Montrö Antlaşması’na kadar varlığını sürdürmüş, sonra İngilizler’in onayıyla kaldırılmıştı) ayrıntılarını bile belirleyen İngiliz, Türkler’e bırakmaya karar verdiği **Anadolu’da ihdas edilecek yeni rejiminin “detaylarını”** herhalde şansa bırakacak değildi.

Burada kilit isim, İstanbul’da anlaşılmış oldukları **Selanikli** idi..

Peki, İngiltere’nin Fransa ile anlaştığı 22 Aralık 1919’da Selanikli ne yapıyordu?

Yoldaydı..

Sivas’tan Ankara’ya doğru yaptığı dokuz günlük yolculuğun ortasındaydı.

Beş gün sonra, 27 Aralık’ta Ankara’ya varacaktı.

Ve aynı gün, **Lord Curzon**’un yeğeni Yarbay **Rawlinson**, Erzurum’da **Kâzım Karabekir** ile görüşecek, Curzon’un mesajlarını ona iletcekti.

*

Rawlinson'un Karabekir'e söylediğine göre, İngiltere Dışışleri Bakanı Lord Curzon, Türkler ile yapılacak bir **barış antlaşmasında** Türkler'i temsil eden ismin **Mustafa Kemal** (ya da onun adına konuşan biri) olmasını istiyordu.

Selanikli Mustafa Atatürk, **Erzurum ve Sivas Kongrelerindeki** performansıyla rüşdünü ispat etmiş, **TBMM**'yi kuracak bir **Heyet-i Temsiliye** oluşturarak başkanlığını uhdesine almayı başarmıştı.

Evet, daha ortada hiçbir şey yokken **Boğazlar'da kurulacak uluslararası komisyonun** ayrıntılarını bile belirleyen İngiltere, Anadolu'da kurulacak **yeni “düzen”in başında** bulunacak adamı da belirlemişti: Selanikli Mustafa Atatürk.

İngiliz millî iradesi, **kayıtsız şartsız millet hakimiyeti**, Selanikli'yi Türkiye'nin başında görmek istiyordu.

*

Selanikli'ye düşen de, Ankara'da TBMM'yi kurup, Türk millî iradesinin **İngiliz millî iradesinin türevi** olarak tecellisini sağlamaktı.

Hakimiyet kayıtsız şartsız milletin olmalıydı..

Burada **millet** kelimesi yerine İngiliz yazsan da oluyordu, Türk yazsan da..

Sonuçta ikisi de millet olduğu için bu söz her halükârda gerçeği yansıtıyordu.

*

İngiltere, Selanikli liderliğindeki Ankara güçleriyle asla çatışmaya girmedi, hatta (*Kurtuluş Savaşı'nın Sansürsüz Tarihi* kitabımızda örneklerini verdiğimiz gibi) yardımcı oldu.

İtalyanlar, işgal ettikleri yerlerden (geride pekçok silah ve mühimmat bırakarak) kendiliklerinden çekildiler.

Fransızlar da 20 Ekim 1921’de Selanikli ile **Ankara Antlaşması**’nı yaparak onu “resmen” tanımakta olduklarını gösterdiler. Onunla herhangi bir çatışma içine girmediler.

Ancak, Yunan cephesinde sorun yaşandı. Falih Rıfkı’dan dinleyelim:

“Haziran’da [1921] İngiliz nazırları (bakanları), **Türk – Yunan harbinde tarafsız** kalacaklarını ilân etmişler, İstanbul bölgesine bir Yunan saldırısı yaptırılmayacağı için de teminat vermişlerdir. Daha ileri giderek, **Yunanlıların işi artık müttefiklere [İngiltere, Fransa ve İtalya’ya] emanet etmesi** lâzım geldiğini söylemişlerse de Yunanlılar bu teklifi reddettiler.”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 82.)

Sorun yaşanmasının nedeni, Yunanistan’da yönetimin değişmiş olmasıydı.

1920 yılında, seçimleri kaybetmiş olan Venizelos hükümeti düşmüş bulunuyordu.

Ayrıca kral değişikliği yaşanmış, **Alman kökenli** olduğu için İngiltere’nin her lafına evet demeyen eski kral **Konstantin** tekrar tahta geçmişti.

Asıl sorun Konstantin’in bir kuyruk acısının bulunuyor olmasıydı. İngiltere’nin safında yer almak isteyen Başbakan Venizelos’un aksine Birinci Dünya Savaşı’nda **tarafsız** kalmak istemiş, 1917 yılında İngiltere ile müttefiklerinin Atina’yı bombalama tehditleri üzerine ülkesini terk etmek zorunda kalmıştı.

*

Venizelos iktidarda kalmaya devam etseydi, işi Müttefikler’e emanet eder ve böylece Selanikli (**İstiklal Mahkemeleri** vasıtasıyla bastırdığı **iç isyanlar** dışında) herhangi bir zorluk yaşamadan arzusuna nail olurdu.

TBMM'nin 23 Nisan 1920'de toplanmasının hemen akabinde çıkarılan **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**'na göre, TBMM'nin ve başındaki Selanikli'nin "hakimiyet"ini tanımayan, **Osmanlı Devleti tebası** olduğunu ileri süren "millet" fertleri vatan hainiydi ve asılmayı hak ediyorlardı.

Selanikli ve ardındaki İngilizler, millete karşı İstiklal Mahkemeleri vasıtasıyla verilen **milli mücadele** ile herşeyin biteceğini hesaplamışlardı fakat işler umdukları gibi gitmemişti.

Konstantin İngilizler'in ve Selanikli'nin arabasının tekerine çomak sokmuştu.. Venizelos'suz Yunanistan çok kötüydü.

*

İşler ters gitmekteydi, Konstantin savaşı bizzat idare etmek için Anadolu'ya geçti ve Eskişehir yenilgisi yaşandı.

Yine Falih Rıfkı'dan dinleyelim:

"Nihayet Temmuz [1921] sıcaklarında **Kral Konstantin** zarını attı. Umumî seferberlik yapmıştı. Pek ciddî İngiliz yardımı da görüyordu. Bizim ordumuz, taarruz edecek Yunanlıların üçte biri kadar bir şeydi. Kral ordularıyla Ankara'ya gidecek ve zaferini orada Mustafa Kemal'e dikte edecekti.

"Yine kara günler geldi. İlk çarpışmalarda **ordumuzu yendiler. Eskişehir düştü.**"

(Atay, *Çankaya III*, s. 83.)

Tabî "pek ciddi İngiliz" yardımı kısmı **kuyruklu yalan..**

Utanmaz ve uslanmaz Kemalist/Atatürkçü Cumhuriyet yalancılığı ve palavracılığı bu tür yalanları "**psikolojik savaş**" ve "**algı operasyonu**" gibi adlar altında "kutsal

ibadeti” bellemiş durumda, fakat doğru olan, **İkinci Adam İsmet İnönü**’nün söylediği:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngilizler Yunan’a değil fakat Selanikli’ye yardım ediyorlardı.

Nitekim, Talat Paşa’nın koruma polisliğini de yapmış olan eskinin İttihatçısı, sonrasının Atatürkçüsü bir **Alevî-Bektaşî emniyet görevlisi**, Ali Rıza Öge (1877-1957), hatıratında şunları yazacaktı:

“... 0 gün de İnebolu’ya **dört direkli bir ingiliz gemisi** ile top mermileri geliyordu. Ne gariptir ki, bir yandan İstanbul [ve Osmanlı Hükümeti] işgale uğramış ve **İngilizler’in ağır baskıları altında inlerken**, diğer taraftan İngiliz sancaklı bir motorlu tekne ile İnebolu’ya [Ankara’ya götürülmek üzere] mermi çıkartılıyordu.

“Bunu anlamak benim için de kolay olmuyordu. Cesur ve gözüpek İnebolulular kısa bir sürede tekneyi fırtınaya rağmen boşaltıverdiler. ...”

(Ali Rıza Öge, *Meşrutiyetten Cumhuriyete Bir Polis Şefinin Anıları*, Bursa: Günlük Ticaret Gazetesi Tesisleri, 1982, s. 343.)

*

Evet, Eskişehir düşmüştü..

Falih Rıfki'nın ifadesiyle, **70 bin** kişilik Türk ordusu yenilgiye uğrayıp darmadağın olmuş ve sadece **30 bin** kişilik bir kuvvet Sakarya'nın doğusunda mevzilenebilmişti (Atay, **Çankaya III**, s. 492-3).

Düşman Polatlı'ya kadar gelmişti.

Selanikli, psikolojik olarak pekçok şeye hazırды, hazırlanmıştı, fakat buna değil..

Evdeki (İngiliz Büyükelçiliği'nin rahibi kisvesi altında **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefliğini yapan Frew**'nun evindeki) hesap, çarşıya uymamıştı.

Selanikli, kaçma ve ricat konusunda talimliydi, **Filistin**'deki gibi kirişi kırıp Kayseri'ye çekilmeyi kararlaştırdı.. Fakat, TBMM kabul etmedi.

Selanikli'ye, “Kayseri'ye kaçmakla vatan kurtarılmaz, **ya istiklâl, ya ölüm!** Sen istersen git, biz bir yere gitmiyoruz” dediler.

*

Selanikli baktı ki kendisi Kayseri'ye gitse TBMM gitmiyor, Kayseri'de dımdızlak ve cascavlak Sarı Çizmeli Mustafa Ağa olarak kalacak, Ankara'da durmaya çarnaçar razı oldu..

Fakat TBMM'nin talepleri bitmiyordu, ona, “Cepheye git, ordunun başına geç, hünerini göster, Ankara'da oturup nutuk atmakla bu iş olmaz” diyorlardı.

Selanikli ise **Kayseri**'ye güle oynaya gitmeye razıydı, fakat Sakarya tarafına gitmeyi canı hiç istemiyordu.

TBMM'de tam dört gün “Gidersin, gitmezsin” tartışması yaşandı. Tam dört gün..

Sonunda cepheye gitmeyi kabul etti, fakat, iki şartla:

Birincisi, TBMM bütün yetkilerini onun şahsına devredecekti, yani resmen **diktatör** olacaktı.

İkincisi de, bir yenilgi durumunda kendisi asla bu yenilginin sorumlusu kabul edilmeyecek, hesaba çekilmeyecekti.

Yani zafer kazanılırsa sahibi Selanikli olacaktı, yenilgi olursa sorumlusu başkaları..

*

Diktatörlüğü ve “sorumluz yetki”yi yan cebine koyan Selanikli, Sakarya Savaşı’na katıldı, fakat orada da yine (**Kâzım Karabekir** ile **Rıza Nur**’un yazdığına göre) ricat/kaçış emri verdi.

Neyse ki **Fevzi Çakmak**’ın bu emrin duyurulmasını ertelemesi ve bu arada (gıdasızlık ve **ishal salgını** yüzünden sıkıntı çeken) Yunan ordusunun çekilmeye başlaması sayesinde kılıpayı zafer kazanılmış oldu.

Ankara’ya zafer kazanmış komutan olarak dönen Selanikli (tarihte görülmemiş şekilde) **üç rütbe birden atlayarak** mareşal unvanını aldı.

Diktatörlüğü de bir daha hiç bırakmadı.. Tadına doyamamıştı.

Dalkavuk tufeylî taifesi ise hemen “**bir vuruşta yedi can alan** (yedi sinek öldüren)” cesur terzi masalından ilham alarak Selanikli’yi “**yedi düvelle (devletle) savaşıp zafer kazanan kahraman**” ilan ettiler.

Güya yenilmiş olan “yedi düvel”in (yedi devletlerin) İngiliz’i ise gözlerindeki hin bakışı saklamaya çalışarak bıyık altından gülüyordu.

Çünkü “**Saraydan Vahdettin Kaçırma**” operasının devamını, **Ayasofya**’nın müze yapılmasına varıncaya kadar satır satır biliyordu.

Çünkü metinleri yazan da, besteleyen de, sahneleyen de kendisiydi.

*

Ne yazarsak yazalım, ne söylersek söyleyelim, dönüp dolaşıp geldiğimiz nokta, **İkinci Adam İsmet İnönü**'nün abidevî cümlesinden başka birşey olmuyor..

Ne kadar yalan söylenirse söylensin, ne kadar masal anlatılırsa anlatılsın, herşey aşikâr, herşey belli..

Kahramanlık hikâyeleri, palavra şiirler ve marşlar, perde arkasındaki asıl gerçeği gözlerden saklamaya yetmiyor.

Şairin dediği gibi, herşey ortada:

“Bütün şiirlerde söylediğim sensin

“Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin

“Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin Belkis'in

“Boşunaydı saklamaya çalışmam öylesine aşikârsın sen bellisin.”

Şair, o “sen” belli olduğu için adını vermemiş..

İkinci Adam İsmet İnönü ise, aramızdaki aptallara değilse bile, aptal numarası yaparak milleti aptal yerine koyan düzenbazlara “lafın tamamını” söylemiş, isim vermiş:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur."

SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK İSTANBUL'DA İNGİLİZLER'LE GİZLİCE NASIL ANLAŞMIŞTI?

“İstanbul’a ilk defa 1918 senesinde gelmişim.

*Bir akşam üzeri **Pera Palas Oteli**’nde oturuyordum.*

*Bir adam yanıma geldi ve **bir Türk generalinin benimle görüşmek istediğini** söyledi.*

İsmi sordum: Mustafa Kemal, dedi.

*O zamanlar **Mustafa Kemal** adını daha ziyade mübhem bir şekilde işitmişim.*

Daveti memnuniyetle kabul ettim.”

*

Yukarıya aldığımız sözler, bir İngiliz gazeteciye ait.. G. Ward Price’a..

Yayınlayan, **Ulus** gazetesi..

Gazetenin 23 Kasım 1938 tarihli sayısının 7’nci sayfasında yayınlanan “**Meşhur İngiliz Gazetecisi Ward Price’le Mülakat**” başlıklı röportajda yer alıyor.

Selanikli Mustafa Atatürk’ün ölümünden 13 gün sonrası..

Demek ki, Selanikli’nin cenaze törenine katılmak için Türkiye’ye gelmiş olan Ward Price o dönemde çok meşhurmuş.

Röportajda “Daveti memnuniyetle kabul ettim” dese de, ilerde yayınlayacağı “**Extra-special Correspondent**” (Çok Özel Muhabir) adlı hatıratında, Mustafa Kemal’in görüşme talebi konusunda **İstanbul’daki İngiliz istihbarat subayı**

Albay T.G.G. Heywood’a danıştığını ve onun onay vermesi üzerine bunu kabul ettiğini belirtecektir. (Bkz. Doç. Dr. Cemal Güven, *Milli Mücadele’de Mustafa Kemal Paşa’nın Yabancılarla Temas ve Görüşmeleri*, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları, 2012, s. 15-18.)

*

Selanikli, birçok gazetecinin (özellikle de savaş şartlarında) istihbarat ve gizli servis işlerine bulaşmakta olduğunu elbette biliyordu, çünkü zamanında kendisi de **Trablusgarp’a gazeteci görünümü altında** gitmişti.

Price’a söylediklerinin gerekli adreslere ulaşacağını farkındaydı elbette.

Ulaştı da..

Görüşme, 14 Kasım 1918 Perşembe günü Pera Palas Oteli’nde gerçekleşmişti.

Mustafa Kemal’in yanında (o sırada Osmanlı Devleti’nin henüz bir aylık Jandarma Genel Komutanı olan) Albay Refet Bele de bulunuyordu.

Price’ın anlattığına göre, Mustafa Kemal kendisine, Türkler olarak Birinci Dünya Harbi’nde yanlış cephede savaştıklarını, “**öteden beri dostumuz olan İngilizlerle savaş yapmayı asla istemedikleri**”ni söylemişti.

“Bu istenmeyen savaşa girmemizde **Enver Paşa başta olmak üzere Türkiye’deki Alman dostlarının** etkisinin ve baskısının rol oynadığını” belirtmişti.

“Artık savaşı kaybetmiş olduklarını ve uygulanan bu yanlış siyasetin **bedelinin** Türklere ağır biçimde ödetileceği“ düşüncesini taşıdığını ifade etmişti.

Anadolu’nun müttefik devletler (İngiltere, Fransa ve İtalya) tarafından **paylaşılacağını** bildiğini de sözlerine eklemişti.

Ayrıca, “**Anadolu toprakları üzerindeki bir İngiliz yönetimine karşı memnuniyetsizlik gösterilmemesi gerektiğini**” öne sürmüştü.

*

Selanikli'nin bütün bunları niçin söyleme ihtiyacı duyduğu akla gelebilir.

Gerçekten de, söyledikleri, malumu ilam ya da lüzumsuz spekülasyon olarak değerlendirilebilecek türden laflar.

Ancak, Selanikli'nin vermek istediği asıl mesaj başkaydı.. Bunlar peşrevden ibaretti.

İngilizler'den bir talebi vardı.

Söylediğine göre, onların, “**Anadolu için bir sorumluluk kabul ettiklerinde tecrübeli Türk valileri ile işbirliği** içinde çalışmak ihtiyacını duyacaklarını” tahmin etmekteydi.

Price'a verdiği mesaj şuydu: “Böyle bir yetki dahilinde **hizmetlerimi arz edebileceğim münasip bir yerin** mevcut olup olmayacağını bilmek isterim.”

Evet, “Bir **işbirliği çerçevesinde İngilizler tarafından verilebilecek bir valilik görevini kabul edebileceğini**” belirtiyordu.

*

Price, görüşmeden sonra, **İngiliz istihbarat subayı Albay Heywood**'a bu talebi iletmişti.

Anılarında belirttiğine göre, Albay Heywood ona, “Mondros Mütarekesi'nden sonra (Ki yapılabili henüz üç haftayı bulmamış durumdaydı) **kendileri için bir iş arayan birçok Türk subayının** bu tür beklentiler içerisinde olduklarını” bildiklerini söylemiş, “Selanikli'nin talebi üzerinde durmadığını” belirtmişti.

Price, o gün Selanikli'nin yanında gördüğü Albay Refet Bele'yi, İkinci Dünya Savaşı 'ndan sonra İstanbul'da emekli subay Refet Paşa olarak ikinci kez görecekti.

Sohbetleri sırasında söz ilk görüşmelerine de gelecek, Refet Paşa, Mustafa Kemal'in İngilizlerden görev talebiyle ilgili olarak, "**onun o kabul edilmeyen hizmet [valilik] teklifinde samimi olduğunu**" söyleyecekti. (Bkz. Güven, *a.g.e.*, s. 15-18.)

*

Teklifin kabul edilmemiş olması tespiti sadece kısmen doğrudu.

Olan biteni Selanikli'nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, Cumhuriyet'in ikinci cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**, 1973 yılında şu şekilde özetleyecekti:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli'nin İngilizler'e yaptığı "**işbirliği**" teklifi kabul edilmiş, fakat bunun "**İngiliz valiliği**" şeklinde olması uygun görülmemiştir.

Bir **danışıklı dövüş** sergilenecek, Selanikli görünüşte İngiltere ve müttefikleriyle çatır çatır mücadele edip Anadolu'yu kurtaracak, böylece "**vatan kurtaran kahraman**" haline getirilecek, fakat İngiltere Dışişleri Bakanı'nın (ayrıntılarını önceki bölümlerde anlattığımız) "**yeni Türkiye**" projesini hayata geçirecekti.

Curzon ilke ve inkılapları, Atatürk ilke ve inkılapları adı altında Türkiye halkına, Türk milletine dayatılacaktı.

Ve bütün bunlar “**milli irade**” ve “**millet hakimiyeti**” palavrası ile millete zorla yutturulacaktı.

Görünüşte “**Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir**” olacaktı.

Ama hangi milletin?

Orwell gibi söylersek, bazı hukuk devletlerinde “bütün insanların eşit, bazılarının daha eşit” olması gibi, bazı milletler “**daha millet**” olabilir miydi?

"Türkiye'de bir millet vardır dediler, **bir millet vardır millettten içerü**" diyebilir miydik?

Atatürk (yani Curzon) ilke ve inkılapları, hangi milletin kayıtsız şartsız hakimiyeti anlamına geliyordu?

Türk milletinin mi, İngiliz milletinin mi?

“Kafdağı’nı assalar belki çeker de bir kıl,

“Bu ifritten sualin kılını çekmez akıl!”

*

Curzon-Selanikli işbirliği İkinci Adam **İnönü**’nün beyanıyla sabit olduğu halde, **Price**’ın Albay Heywood’un “işbirliği tekifleri üzerinde durmadıkları” şeklindeki açıklamasıyla konuyu kapatmasını nasıl yorumlamak gerekir?

Burada iki ihtimal var:

Birincisi, Price'ın gerektiğinde istihbaratçılarla da görüşüyor olsa da, profesyonel bir ajan olmaması, sadece gözlemlerini ve duyduklarını haberleştirmekle yetinen bir **gazeteci** olması.

İkinci ihtimal, sadece gazeteci değil, aynı zamanda **ajan** olması, ve bir taraftan İngiltere'nin ulusal çıkarları gereği (Selanikli'ye yapılan taahhütler çerçevesinde) **İngiliz-Selanikli işbirliğinin** üstünü örterken diğer taraftan da Selanikli'nin karizmasına (İngiltere'yi bu türden katakullilere tenezzül etmez gösterecek şekilde) ufak bir çizik atmak istemiş olmasıdır.

Hangisinin doğru olduğunu Allah Azze ve Celle bilir.

Ancak, hangi ihtimal doğru olursa olsun, Selanikli'nin teklifinin değerlendirilmesine karar verilmesi durumunda söz konusu albayın Price'a başka türlü bir açıklamada bulunması mümkün olamazdı.

*

Olamazdı, çünkü böylesi operasyonlar **yüksek dereceli gizlilik** ister ve o operasyonda yer almayacak herkesten saklanır.

Hatta belki söz konusu albaya bile işin aslı söylenmemiş olabilir..

Böylesi büyük operasyonlarda olay görünüşte kapatılır, ve görevi, asıl bilmesi gerekenler devralır.

Nitekim, Selanikli olayında sonraki süreçte devreye (İngiltere'nin **İstanbul Büyükelçiliği'nin rahibi** kılığında kendisini kamufle eden) **İngiliz Gizli Servisi'nin / İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul şefi Robert Frew'nun** (Fro) girdiğini ve Selanikli ile “başbaşa gizli” görüşmeler yaptığını (Selanikli'nin **Nutuk**'undaki itirafıyla) biliyoruz.

Ancak Selanikli, **Nutuk**'unda, “**bir iki defa**” görüştüğünü söylediği Frew'nun (sıradan bir ajan da olmadığı halde) ajanlık yönünü saklıyor, onu basit bir maceraperest gibi gösteriyor.

Anlaşılabilir bir durum.

Bu "bir iki kez", **Rauf Orbay**'ın anılarında “**iki üç kez**”, Selanikli'nin yaveri **Cevat Abbas**'ın hatıratında ise “**fasılalı tarihlerde**” yapılan görüşmeler halini almış bulunuyor.

*

Selanikli'nin **ajan Frew** ile **en az üç defa** görüşmüş olması gerekiyor.

İmdi, 18 Kasım'da Selanikli teklifini Price'a ilettikten sonra **İngiltere Büyükelçiliği** konuyu değerlendirmeye alıp hummalı bir çalışmaya girişmiş olmalıdır.

Birincisi, bunun **Padişah Vahideddin'in ve Osmanlı Hükümeti'nin** kendilerine yönelik bir yoklaması, sondajı ya da **oyunu** olup olmadığını anlamaya çalışmışlardır.

İstanbul'daki ajanlarından Selanikli hakkında bilgi toplamalarını istemişlerdir: Ne yer ne içer, nasıl bir karaktere sahiptir, hobileri fobileri nelerdir, neleri sever nelerden nefret eder, nasıl bir zihniyete sahiptir, yakın dostları kimlerdir, yaşayışı nasıldır, ne gibi alışkanlıkları bulunmaktadır?..

Böyle bir araştırma sonucunda, **Enver'le rekabet** eden bir İttihatçı olduğunu, **büyük ihtiraslar**ının ve muazzam bir **makam mevki sevdasının** bulunduğunu, gençliğinden itibaren **kafayı çekmeye ve kadınlarla dansa düşkünlüğü** ile tanındığını, (Falih Rıfkı'nın dile getirdiği üzere) İttihatçılar'ın onu “**sarhoş, sefih, ahlâksız, haris (hırslı, ihtirash) ve fırsatçı**” olarak nitelendirdiklerini, Fevzi (Çakmak) ve İsmet (İnönü) gibi isimlerin de onu “**menfaat düşkünü ve muhteris**”

olarak tanıdıklarını öğrenmiş, ve böylece muhtemelen “**Tamam, bu adam tam bize göre, kullanılmaya müsait, kişilik olarak buna elverişli**” demiş olmalıdırlar.

Bunun ardından **Frew**, Selanikli’yi bizzat kendisi ölçüp tartmak, tanımak, test etmek, sorular yöneltip konuşturmak için onunla ilk “**başbaşa gizli**” görüşmesini gerçekleştirmiştir.

Bu hazırlık çalışmaları yapıldıktan sonra konu ayrıntılı bir raporla **Londra**’ya, İngiltere **Dışişleri Bakanlığı**’na, yani İngiliz Hükümeti’ne arzedilmiştir.

İşin bu aşaması birkaç haftayı bulmuştur.

Elçiliğin gönderdiği raporu hem **Lord Curzon** hem de Dışişleri Bakanlığı’ndaki Bakanlığı’ndaki **Türkiye uzmanları** dikkatle okumuş, daha sonra bu konudaki mütalaalarını dile getirip bu **kullanışlı şahıstan** nasıl istifade edilebileceği konusu üzerinde kafa yormuşlardır.

*

O sırada Lord Curzon, İngiliz Savaş Kabinesi’nin **Türkiye politikasından sorumlu Doğu Komitesi Başkanı** olması hasebiyle, konu hakkında son sözü söyleme konumundadır.

Kafasında hem İslam dünyası hem de Türkiye ile ilgili bir **gelecek vizyonu** mevcuttur..

Curzon’un bilmek isteyeceği hususları tahmin edebiliyoruz:

Selanikli, kendilerinin (**İnönü**’nün itiraf etmiş bulunduğu gibi) destekleyeceği (**sahte**) bir istiklal mücadelesi başlatabilir ve Anadolu’da bir **millet meclisi** toplamak suretiyle “**millet iradesi**” kalkanının ardına sığınarak Osmanlı padişahına ve hükümetine başkaldırma cesareti ve becerisi gösterebilir miydi?

Bu meclisi topladıktan sonra (Türkiye halkını temsil eden o meclis kararıyla) Osmanlı padişahını artık tanımadığını, saltanatı kaldırdığını ilan edebilir miydi?

Yönetim şekli **cumhuriyet** olan yeni bir devlet kurduğunu açıklayabilir miydi?

Hilafet kurumuna son verebilir miydi?

Yeni devletin **başkent**inin Anadolu’da olmasını sağlayabilir miydi?

Boğazlar’da uluslararası bir komisyonun söz sahibi olmasına evet diyebilir miydi?

Ayasofya’nın bir cami değil de tarihî anıt olarak koruma altına alınması konusunu halledebilir miydi?

Türkiye halkına **Curzon ilke ve inkılaplarını** dayatmak suretiyle bir batılılaşma hamlesi başlatabilir miydi?

Türkiye’nin **İslam dünyasından** uzaklaşmasını, kültür olarak Batı’ya yönelmesini ve “uygarlaşması”nı temin edebilir miydi?

Hepsinden önemlisi, bütün bunları yaparken sanki bunları (TBMM’deki vekilleri vasıtasıyla) bizzat Türk milleti istiyor, Türkiye halkı yapıyor gibi gösterebilir, olayın gerisindeki “**İngiliz aklı**”nı perdeleyebilir miydi?

Evet, Selanikli bu zorlu, birçoklarına göre hayalperestçe (Ki, Selanikli Erzurum’da gizli gündemini açıkladığında **Mazhar Müfit** böyle değerlendirmişti) görevin üstesinden gelebilir miydi?

*

İşte, **Frew** ile **Selanikli** arasında gerçekleşen **ikinci “başbaşa gizli” görüşme**de bu sorular etrafında fikir alışverişi yapılmış olmalıdır.

Selanikli, kendisine güveninin tam olduğunu, İngilizler’in de ona güven duyması gerektiğini, Osmanlı subaylarını ve Türkiye halkını iyi tanıdığını, onları nasıl idare edeceğini ve idealleri doğrultusunda nasıl “gaza getirip” kullanacağını çok iyi bildiğini söylemiş olmalıdır.

Ayrıca, ülkenin yedi yıldır savaş yaşadığını, halkın fakir olduğunu, ordunun savaştan yorulduğunu, bu yüzden İngilizler’in (kendisinin bir meclis kurmasının akabinde) acilen barış yapması gerektiğini, kendisinin **elinin Osmanlı hükümetine karşı ve padişaha karşı güçlendirilmesi** için bazı başarılar göstermesine yardımcı olunmasını talep etmiş olmalıdır.

Selanikli, kendisine verilecek desteğin, yapılacak **“örtülü” yardımın** ayrıntıları ve boyutları konusunda da bilgi sahibi olmak istemiştir elbette.

Böylece konu, Lord Curzon’un önüne ikinci kez gitmiştir.. Gitmiş olması gerekir.. Gitmeden olmaz.

*

Frew ile Selanikli’nin **üçüncü “başbaşa gizli” görüşmesinde** artık plan netleşmiş olmalıdır.

Buna göre, İngilizler Selanikli’yi adamdan saymayan ve dolayısıyla “istiklal mücadelesi” sırasında ve sonrasında ona sorun çıkaracak, ayak bağı olacak dişli budaklı kişileri **tutuklayıp Malta’ya sürecektir**, İttihatçı örgütlenmesini dağıtarak araziye temizleyecekler, böylece onun önünün açılmasını sağlayacaklardır.

Ayrıca, Selanikli’nin Anadolu’ya usturuplu bir biçimde intikali temin edilecektir.

Peki bu nasıl yapılacaktır?

Selanikli’yi İngilizler Anadolu’ya gönderseler orada Sarı Çizmeli Mustafa Ağa olarak kaybolup gitmesi mukadderdi..

Dolayısıyla, **Osmanlı padişahına ve hükümetine bir oyun** oynamak, Selanikli'nin “vatan kurtaracak potansiyel kahraman” olarak Anadolu'ya gönderilmesini sağlamak gerekiyordu. Bunu ayarlayacaklardı.

(Nitekim sonraki süreçte Osmanlı hükümetinin Doğu Karadeniz'e yetkili birini göndermesini isteyen, İngilizler'di. Padişah ve hükümet, akıllarınca bu talebi bir fırsata çevirerek İngilizler'e oyun oynamak istediler. Bunun, iyi hazırlanmış bir tuzakta sunulan yem olduğunu anlayamadılar. İngilizler, muhataplarının akıl yürütüş biçimini de, onları nasıl manipüle edeceklerini de gayet iyi biliyorlardı.)

*

Burada en önemli husus, Selanikli'nin İngilizler'le anlaşmış ve onların desteğini alarak yola çıkmış olduğunun kimse tarafından bilinmemesiydi.

İsmet İnönü bunu sonradan anladıysa da artık atı alan Üsküdar'ı geçmiş, herşey olup bitmiş, dönülmez akşamın ufkuna gelinmiş durumdaydı.

İngilizler ve Selanikli, “**danışıklı dövüş**” oyununu o kadar iyi oynadılar ki, işin içyüzünü **Kâzım Karabekir** bile anlayamadı.. Yazdıklarından bu sonuç çıkıyor.. Dolayısıyla, **İnönü'nün zekâsının** hakkını teslim etmek gerekiyor. Muhtemelen İnönü, Selanikli'nin İngilizler'in suyuna gidiyor olmasını başlangıçta “çaresizlikten kaynaklanan tavizler” olarak değerlendiriyordu. İngilizler Selanikli'yi **Dizbağı Nişanı**'na layık gördüklerini açıklayınca laf sokuştururcasına ona bunun nerden icab ettiğini sormuş olması, belki de, o sıralarda artık meselenin “çaresizlikten verilen tavizler” değil, “önceden yapılan vaadlerin yerine getirilmesi” meselesi olduğunu anlamaya başlamasından kaynaklanıyordu.

Bu **danışıklı dövüşün** farkında olanlardan biri, sıradışı keskin bir zekâyâ sahip olan **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**'ydi, fakat ona da kulak veren olmamıştı. Her ne kadar memlekette tek tük de olsa Mehmed Zahid Kotku rh. a.'in şeyhi **Mustafa Feyzi Tekirdağî k. s.** gibi kalp gözü açık firaset ve basiret sahibi zatlar

da vardıysa da, onlar da kimseye laf dinletemiyorlardı. İstiklal Harbi yıllarında **Mehmed Zahid Efendi** İstanbul’da askerdi; Anadolu’ya geçmek için hocasından izin istediğinde “**Orada İngiliz’in bir oyunu var**” cevabını almıştı.

*

Selanikli’nin **danışıklı dövüş** çerçevesinde İngilizler’e ve müttefiklerine meydan okuyan **kahraman** gibi gösterilmesi yeterli değildi, bunun yanısıra **Padişah Vahideddin**’in de **vatan haini** konumuna düşürülmesi gerekiyordu.

Bunun için atılacak adım ise şuydu: Padişah’tan, görünüşte İngilizler’in hedefi ilan edilen Selanikli’yi engellemeye çalışması istenecekti.

Böylece Padişah **İngiliz işbirlikçisi** gibi görünürken, Selanikli de İngilizler’in korkup engellemeye çalıştığı bir **kurtarıcı** zannedilecekti.

*

Burada temel mesele, Selanikli’ye Anadolu’da bir millet meclisi oluşturma ve buna dayanarak “**milli irade, millet hakimiyeti**” nutukları atma fırsatı verilmesiydi..

Bu nokta önemliydi, çünkü **Osmanlı Devleti’ne** ve **Osmanlı hanedanının liderliğine** son verilirken “**Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir**” mottosunun kalkan yapılması gerekiyordu?

Peki, **Yunan**’ın Anadolu’ya çıkarma yaptığı, **İtalyanlar**’ın Konya’ya kadar uzandığı, **Fransızlar**’ın Maraş’a kadar ilerlediği bir ortamda Selanikli böyle bir meclis oluşturmaya ve böylece millet iradesine dayandığını söylemeye nasıl zaman ve imkân bulacaktı?

Bu noktada Curzon’un (**Frew** vasıtasıyla) Selanikli’ye güvence vermiş olduğunu düşünmek için yeterince neden var.

Esasen, yeğeni Yarbay **Rawlinson** vasıtasıyla **Karabekir**'le bile anlaşmaya çalışmış olan Curzon'un Selanikli'yi ihmal etmiş olması **eşyanın tabiatına** ve **hayatın olağan akışına** aykırıdır.

Hayatın olağan akışına aykırı bir başka husus da, İstanbul'dayken İngiliz subaylarıyla birlikte **Pera Palas**'ta ikamet etmeyi içine sindiren, ev sahibi gibi bir konumda olması hasebiyle centilmenlik yapıp onlara kahve ikram etmeyi şeref addeden, Rahip Frew ile de **başbaşa gizli** görüşmeler yapmakta bir beis görmeyen, Cumhuriyet'in ilanından sonra da İngilizler'le can ciğer kuzu sarması dost olmak için bir saniye bile beklemeyecek olan Selanikli'nin, Erzurum'da **Rawlinson**'a (üstelik bir de Lord Curzon'un yeğeniyken) **diplomatik teamülleri bir yana bırakarak kaba ve sert**, ve akli başında bir siyasetçinin yararsız, gereksiz ve hikmete aykırı bulup yapmayacağı şekilde ters davranabilmiş olmasıdır.

Burada **hayatın olağan akışına** aykırı olmayan nokta ise, bizim insanımızın iflah olmaz saflığı ile böylesi teatral numaralara hemen aldanması, çok kolay kandırılabilmesidir.

Evet, Curzon'un Selanikli'ye daha İstanbul'dayken İtalyanlar ve Fransızlar'ın daha ileriye gitmeyecekleri, hatta çekilecekleri güvencesini vermiş olması gerekiyor. (Ki **İnönü** meşhur demeci ile buna işaret ediyor. Nitekim İtalyanlar kendiliklerinden çekildiler, Fransızlar ise Selanikli'nin dahli olmaksızın halk tarafından püskürtüldü, ve olayın üstünde fazla durmadılar, Selanikli ile Ankara Antlaşması'nı yaptılar.)

Curzon'un **Yunan** cihetinden de Selanikli'nin gönlünü ferahlatmış olması gerekiyor. (Yunan'ın **Milne Hattı** ile İzmir sınırında bekletilmesinin, Anadolu içlerine yürütmesine izin verilmemesinin başka bir izahı yok. Yunan'ın sonradan Polatlı'ya kadar gelmesinin nedeni ise, önceki bölümde açıkladığımız gibi başa **İngiliz karşıtı Kral Konstantin**'in geçmiş olmasıydı.) Selanikli, Milne Hattı

sayesinde bir yıl boyunca Yunan cihetinden emniyet ve selamette oldu, Erzurum, Sivas ve Ankara’da aheste aheste kozasını ördü.

*

Tabiî olayın bir de işgalci güçlerin Osmanlı Devleti ile masaya oturup bir **barış antlaşması** yapması boyutu vardı.

Şayet Selanikli Anadolu’da bir **millet meclisi** toplamadan bir barış antlaşması yapılmış olsaydı, Selanikli için manevra alanı ve zamanı kalmayacaktı.

İşte bu noktada **Curzon** devreye girerek, (önceki bölümlerde anlattığımız gibi) olmayacak dua kabilinden bir **Amerikan mandası** meselesi ortaya atıp görüşmeleri çıkmaza soktu.

Bu manda meselesi gündemden düşüp yine asıl ajandaya dönüldüğünde Selanikli çoktan atı alıp Üsküdar’ı aşmıştı. (Curzon’un niyeti, yeğeni Yarbay Rawlinson’la Karabekir’e ilettiği mesajında dile getirdiği gibi, **nihâî barışı Selanikli ile** yapmaktı. Bu yüzden **Sevr**’de abuk sabuk maddeler öne sürerek Padişah’ı ve Osmanlı hükümetini iyiden iyiye zor duruma düşürdü ve Selanikli’nin elini onlara karşı güçlendirdi.)

*

Curzon’un Selanikli İstanbul’dayken ona başka **destek** sözleri de vermiş olması gerekiyor.

Mesela, Osmanlı devlet çarkını (**Meclis-i Mebusan, Genelkurmay, Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı** vs. ekseninde) işlemez duruma sokma ve böylece Selanikli’yi **doğal otorite** haline getirme sözü vermiş olmalıdır.

TBMM’nin Ankara’da toplanmasının arifesinde İstanbul’daki **Meclis-i Mebusan**’ın (Milletvekilleri Meclisi’nin, Osmanlı parlamentosunun) **kapatılıp**

dağıtılmasının, üyelerinden bazılarının tutuklanıp **Malta'ya sürülmesinin**, Savunma Bakanlığı'nın ve Genelkurmay'ın basılıp **kapılarına kilit** vurulmasının başka bir izahı yok.

İngilizler'in attığı bu adımlar yüzünden, mebusların (milletvekillerinin) tutuklanmayan ve Malta'ya sürülmeyenleri yangından kaçarcasına Ankara'ya gidip doğal üye olarak TBMM'de boy gösterdiler ve böylece bu yeni meclisin **meşruiyetine**, arayıp da bulamayacağı bir destek sunmuş oldular.

Meclis-i Mebusan'ın kapatılması, Selanikli'nin başında bulunduğu TBMM'yi rakibinden kurtardı, alternatifsiz hale getirdi..

Kim sayesinde?.. İngiliz sayesinde..

Savunma Bakanlığı'nın, Genelkurmay'ın ve İçişleri Bakanlığı'nın çalışamaz hale getirilmesi ise, **Anadolu'daki bütün askerî erkânın ve mülkî amirlerin (valilerin, kaymakamların)** çarnaçar yönlerini Ankara'ya dönmelerine yol açtı.

İstiklal mücadelesinin **İsmet Paşa'sı** haksız değil, İngiliz'in Selanikli'ye “istiklal mücadelesi”nde verdiği destek büyük oldu..

Çok büyük..

İnönü, 50 yıl sonra da olsa **açık konuştu**, acı gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya sererek devasa yalanlar balonunu küçük bir dokunuşla patlatıp yerle yeksan etti.

*

Selanikli'nin Price'la olan görüşmesinin şahidi **Refet Bele**'ye gelince; İnönü gibi açık konuşmaya cesaret edemedi.

Edebilecek kadar uzun yaşayamadı.

Ondan kalan, **Münevver Ayaşlı**’ya söylediği “boynu bükük ve sefil”, melul mahzun birkaç cümle:

“Ben ... kendisinden rica ederdim:

“– Paşam, ne olur, hatıratınızı yazsanıza, niçin yazmıyorsunuz?

Bilinmeyen bir çok meselelerin iç yüzünü biliyor, karanlık kalmış hadiseleri aydınlatıyorsunuz. Bunların kapalı kalması ... yazık değil mi?

“O zaman Refet Paşa susar, acı acı güler:

“– Bu milletin her şeyi yıkılmış, **bir İstiklal Harbi ayakta, hatıralarımı yazayım da, onu da ben mi yıkayım?** derdi.”

(Münevver Ayaşlı, *İşittiklerim... Gördüklerim... Bildiklerim...*, İstanbul, 1973, s. 9.)

Refet Paşa İstanbul-Beşiktaş doğumlu, fakat çocukluğu Mustafa Kemal gibi Selanik’te geçmiş..

Doğum tarihleri de aynı: 1881.

Selanikli’yle birlikte **Samsun**’a çıkanlardan..

İstiklal mücadelesi sırasında, 6 Eylül 1920 - 18 Mart 1921 ve 30 Haziran 1921 - 10 Ekim 1921 tarihleri arasında **İçişleri bakanı**ydı. Yine, 5 Ağustos 1921 - 10 Ocak 1922 tarihleri arasında da **Milli Savunma bakanı** olarak hükümetteydi.

Ancak, zaferden sonra, Selanikli’nin giderek diktatörleştiğini gördüğü ve “inkılaplar”ı içerlediği için **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası**’nın kurucuları arasında yer aldı.

Tahmin edilebileceği gibi **İzmir Suikasti** girişimi bahanesiyle idam talebiyle yargılandı, terbiye edildi.

*

Samsun’a çıkarken niyeti (**İngilizler**’le kotarmış olduğu “**işbirliği anlaşması**” çerçevesinde) **Osmanlı Devleti’nin varlığına son vermek** olan Selanikli’nin, Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**’ya bu “**gizli gündem**”ini açıklamış olduğunu biliyoruz.

Ancak, tam güvenmediği kişilere açılmıyor, **takiyye** yapıyor, yalan söylüyor ve (Mazhar Müfit’in ifadesiyle) müftü efendi ağzıyla dindarca konuşuyordu.

Refet Paşa da, tam güvenmediği kişilerdendi.. Ancak, milleti peşinden sürükleyebilmesi için ona ve onun gibilere ihtiyacı vardı.

Ve onlara tam güvenmemekte haklıydı.. Çünkü, sonraki süreçte, **Curzon ilke ve inkılaplarına** bir şekilde tepki gösterdiler.

Refet Paşa da aynı durumdaydı.

Torunu **Refet İlban**, bu gerçeği şu şekilde dile getiriyor:

“Atatürk’ün Cumhuriyet fikirleri ortaya çıkınca burada dedemle bir anlaşmazlığa düşüyorlar. **Zaten memleketin başında Padişah var, bu iş nasıl olur** diye. Doğal olarak böylesine önemli geçiş dönemlerinde bu tarz fikir ayrılıklarının olması kaçınılmaz.”

(Halit Kaya, *Refet Bele’nin Askerî ve Siyasî Hayatı*, Ankara: Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, yüksek lisans tezi, 2008, s. 213.)

*

Selanikli’nin, (**Price** vasıtasıyla İngilizler’e ilettiği işbirliği teklifi çerçevesinde) **İngiliz Gizli Servisi’nin** (İstihbarat Teşkilatı’nın) **İstanbul şefi Robert Frew** ile

yaptığı görüşmelerin bir anlaşma ile neticelenmesinin, iki aylık bir zaman dilimine ihtiyaç göstermiş olduğu tahmininde bulunabiliriz.

Frew'nun her görüşmenin ardından bir rapor hazırlayıp **Londra'daki karar mercîlerine** göndermesi ve oradan gelen talimatlar çerçevesinde Selanikli ile oturup yeniden bir durum değerlendirmesi yapması, ve nihayet varılan mutabakat çerçevesinde Londra'da bir yol haritasının hazırlanması, iki ayı bulmuş olmalıdır.

Dolayısıyla, bu iki aylık sürenin sonunda, yani **1919 yılının Ocak ayı sonlarına doğru** hem İngilizler'in izlediği politikada hem de Selanikli'nin tavırlarında, bu gizli anlaşmaya bağlı olarak bazı **radikal değişiklikler** yaşanmış olması gerekiyor.

MUSTAFA ATATÜRK İHTİRASTAN ZÜHDE NASIL GEÇİŞ YAPTI?

Bir önceki yazıda Selanikli Mustafa Atatürk'ün, (İngiliz gazeteci **Price** vasıtasıyla İngilizler'e ilettiği işbirliği teklifi çerçevesinde) **İngiliz Gizli Servisi**'nin (İstihbarat Teşkilatı'nın) **İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı görüşmelerin bir anlaşma ile neticelenmesinin iki aylık bir zaman dilimine ihtiyaç göstermiş olması gerektiğini söylemiştik.

Evet, **Frew**'nun her görüşmenin ardından bir rapor hazırlayıp **Londra'daki karar mercîlerine** göndermesi ve oradan gelen talimatlar çerçevesinde Selanikli ile oturup yeniden bir durum değerlendirmesi yapması, ve nihayet varılan mutabakat çerçevesinde **Londra**'da bir yol haritasının hazırlanması, iki ayı bulmuş olmalıdır.

Bu durumda, söz konusu iki aylık sürenin sonunda, yani **1919 yılının Ocak ayı sonlarına doğru** hem İngilizler'in izlediği politikada hem de Selanikli'nin tavırlarında, bu gizli anlaşmaya bağlı olarak bazı **radikal değişiklikler** yaşanmış olması icab eder.

*

Dolayısıyla, Selanikli Mustafa Atatürk'ün İstanbul'da bulunduğu **altı aylık süre** (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919) zarfında eylem ve söylemlerinin izlemiş olduğu seyri masaya yatırmak gerekiyor.

Bunu yaptığımızda şunu görüyoruz:

Selanikli başlangıçta bir yandan **İngilizler'e “yağ”** çekiyor, çiçek uzatıyor, gülücükler yağdırıyor ve diğer yandan Osmanlı hükümetinde bir bakanlık kapmak için **kulis** yapıp **entrikalar** çeviriyorken, İngilizler'le anlaşmış olması gereken dönemden itibaren aniden durulup olgunlaşıyor, vatanın kurtarılması için “**büyük düşünen**” bir **dava adamı** haline geliyor, hükümette bir bakanlık koltuğu kapmak

gibi küçük hesapların muhasebecisi olmaktan çıkıyor, İngiliz’e şirinlik yapmayı bırakarak vakar abidesi ağırbaşlı bir devlet adamına dönüşüyor.

Anlaşıyor ki “**başbaşa gizli**” görüşmelerinde **Rahip Frew** bunu yoğun ve hızlı bir tekâmül kursundan geçirip okuyup üflemiş, irşad etmiş.. Nefesi kuvvetliymiş..

Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı, Cumhuriyet’in ikinci cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**’nün 1973 yılında yaptığı *“İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur” (Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60) şeklindeki açıklaması çerçevesinde düşündüğümüzde, Selanikli’nin, senaristliğini ve yönetmenliğini İngilizler’in yaptığı bol figürlü epik bir prodüksiyonda rol almış üstün yetenekli bir başrol oyuncusu olduğunu kabul etmemiz gerekiyor.

Başrol oyuncusunun figüranlardan farkı, onların tamamının aldığı ücretten daha fazlasını cebine koyabilme, senaryonun tamamını okuyabilme, oyunculuğu sayesinde **ödüle layık** görülüp alkışlanma, **seyircilerin hayranlığını** üzerinde toplayıp **idolleri** haline gelme, sinema **tarihine adını altın harflerle** yazdırma imkânına sahip oluşu..

Bu tür uluslararası kavga görüntülerinin aslı **tiyatro** benzeri bir **danışıklı dövüş** olunca kahramanlık kolay..

Kurgudan ibaret bir **filmde** kim kahramanlık yapmaz, **yedi düvele** kim meydan okumaz ki?!

Sorun şurada ki, sonunda **İsmet İnönü** gibi bir “**siyasetin Molla Kasım’ı**” çıkar, kamera arkasından ve senaryodan haber verir, bütün büyü bozulur.

Geriye buz gibi soğuk heykeller, Fatiha’sız yatırlar/türebeler kalır.

*

MHP’li siyasetçi **Semih Yalçın**’ın akademisyenken kaleme aldığı bir makalesinde yer alan şu satırlar, resmî tarihin olayı “okuma” ve değerlendirme biçiminin tipik bir örneği:

“Mustafa Kemal Paşa İzzet Paşa ve ekibiyle iktidara gelebilmek için mebuslar arasında sadece kulis yapmakla yetinmedi: O, Fethi (Okyar) Bey’in çıkarmakta olduğu **"Minber" gazetesine ortak** olmuş ve bu gazeteyi **politik mücadelesinde bir propaganda vasıtası** olarak kullanmıştır. O, **Minber** gazetesinde bir taraftan Tevfik Paşa aleyhinde şiddetli neşriyat yaptırırken, diğer taraftan **kendisini aynı gazete vasıtasıyla politik makamlara lanse** ettirmeye çalışmıştır. Mustafa Kemal Paşa bu gaye ile 17 Kasım 1918 tarihinde aynı gazetede **biyografisi ile birlikte** orduya, siyasete ve **İngilizlere ait düşüncelerini** ihtiva eden bir **mülakatını** da yayımlatmıştır. Bu mülakatta, **"İngilizlerin, Osmanlı milletinin hürriyetine ve devletimizin istiklaline riayette gösterdikleri hürmet ve insaniyet karşısında yalnız benim değil, bütün Osmanlı milletinin İngilizlerden daha hayırhah (iyilik sever) bir dost olmayacağı kanaatiyle mütehassis olmaları (duygulanmaları) pek tabiidir"** şeklinde sözlerine bakacak olursak, onun daha o zaman, **zamana, zemine ve şartlara uygun olarak hareket edebilen güçlü politik bir kişiliğe** sahip olduğu kolayca anlaşılır. Ayrıca 18 Kasım 1918 tarihinde **‘Vakit’** gazetesine verdiği bir diğer mülakatında da o, bir taraftan **"İngiltere'nin Osmanlılara karşı iyi niyetinden şüphe etmediğini"** söylerken, diğer taraftan mütareke hükümlerinin uygulanması üzerinde endişelerini belirtmekten çekinmez.

“Anlaşılabacağı gibi, Mustafa Kemal Paşa’nın bu demeçleri vermekten asıl maksadı, **İngilizleri kandırmak** ve gelmeyi arzu ettiği politik mevkiide takip edeceği politikaya kolaylık sağlamak idi. Fakat o, İstanbul’da kaldığı

sürede arzu ettiği politik mevkiye hiçbir zaman gelemeydi; dolayısıyla bu politik teşebbüsünün bu yönde bir faydası olmadı. Ancak bu sözlerin **daha sonraki Damad Ferid Paşa Hükümeti'nin izlediği politikaya paralel** gibi gözükmesi, Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişliğine tayininde önemli bir kolaylık sağladığı düşünülebilir. Ayrıca **Mustafa Kemal' in hemen hemen bütün arkadaşlarının İngilizler tarafından tutuklanıp Malta'ya sürülürken, kendisine dokunulmaması ve 9. Ordu Müfettişliğine tayininde de bir engel çıkarılmaması**, az da olsa bu demecin tesirine bağlanabilir. Zira **bu aldatıcı sözlerle hem İngilizlerin, hem de Damad Ferid ve taraftarlarının Mustafa Kemal Paşa'yı kendi saflarında veya hiç olmazsa kendilerine yakın gördükleri muhakkaktır.** Fakat gerçeğin böyle olmadığı, Mustafa Kemal Paşa'nın Anadolu'ya geçmesinden biraz sonra anlaşılacaktır.”

[Kaynak: E. Semih Yalçın, “Mütareke Döneminde Mustafa Kemal Paşa’nın İstanbul’daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)”, *Ankara Üniversitesi DTCTF Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 18, 1995, s. 183-184.]

Selanikli’nin İstanbul’a geldiği tarih, 13 Kasım 1918..

Dört gün sonra, 17 Kasım’da **Minber** gazetesinde bir röportajı yayınlanıyor.. İşe hızlı başlamış..

Biyografisini yayımlatmayı da ihmal etmemiş.. Kendisini İngilizler’e pazarlayacak ya, biyografisini yayımlatması lâzım.. Reklamsız olmaz. (Zaten özene bezene poz vererek fotoğraf çekirme tutkunu.. Bu huyu ölene kadar devam edecek, fazladan bir de yurtdışından heykeltraş getirerek millet kesesinden heykelini diktirme takıntısı başgösterecektir.)

*

Röportajında söylediğine göre, "**İngilizlerin, Osmanlı milletinin hürriyetine ve devletimizin istiklaline riayette gösterdikleri hürmet ve insaniyet karşısında**" pek duygulanmış.

Bu arada "**bütün Osmanlı milleti**"ni kendisinin suç ortağı (pardon duygu ortağı) yapmayı da ihmal etmiyor. (Bu huyu da ölene kadar devam edecek, her yaptığını sözde milletle birlikte yapma alicenaplığını hiçbir zaman terk etmeyecektir.)

Kanaatine göre, bizim için "**İngilizlerden daha hayırhah (iyiliğimizi isteyen) bir dost**" olamazmış. (Tabî millet bu kanaatinde de onun yanında, öyle diyor..

Araplar bizi arkadan vuruyor, onları çil çil altınlarla satın alıp kışkırtan ve saldırtan İngiliz ise hem önden vuruyor, hem Araplar vasıtasıyla arkadan, demek ki daha hayırhah.. Hem arkadan kuyu kazıyor, hem önden darbe indiriyor, dört dörtlük dost.)

Selanikli İngiliz muhipliğini (severliğini) **Vakit** gazetesinin bir gün sonraki sayısında yayınlanan röportajında da sergiliyor, "**İngiltere'nin Osmanlılara karşı iyi niyetinden şüphe etmediğini**" açıklıyor. (Hiç şüphe edilebilir mi!)

Ve bu kaypaklık ve omurgasızlık, Semih Yalçın'ın dilinde "**zamana, zemine ve şartlara uygun olarak hareket edebilen güçlü politik bir kişilik**" oluyor.

Yani gelene ağam, gidene paşam dersiniz, bükemediğiniz her eli öperseniz, münafıklık ve riyakârlığın destanını yazarsanız "**güçlü politik bir kişilik**" sahibi oluyorsunuz, fakat kuvvetli esen rüzgârların karşısında uçak pervanesi gibi dönen bir fırıldak olmayı şahsiyet ve haysiyetinize yakıştıramazsanız "**zayıf bir politik kişilik**" olarak nitelendirilmeyi hak etmişsiniz demektir.

Kabul etmek gerekiyor ki Selanikli kendisiyle beraber Türkiye halkını da "**güçlü politik kişilik**" sahibi hale getirdi.. Bunu başardı..

Maşallah bugünkü **Afganistan** halkı gibi "**zayıf politik kişilik**" sahibi değiliz; her yanımızdan "**güçlü politik kişilik**" dökülüyor..

Onun için NATO’dayız ve onun için 60 k    r yıldır AB kapısında bekliyoruz.

G  n  m  z  n devlet erk  n   T  rkiye halkının “**g    l   politik ki  ili  i**”ne g  vendikleri i  in d     politikada gayet rahatlar.

*

Semih Yal  ın’ın “Hem **  ngilizlerin**, hem de Damad Ferid ve taraftarlarının *Mustafa Kemal Pa  a’yı kendi saflarında veya hi   olmazsa kendilerine yakın g  rd  kleri muhakkaktır*”   eklindeki s  zleri do  ru..

Hem d  nemin sadrazam   Damat Ferit’in   ahsında **Osmanlı h  k  meti** hem de Padi  ah **Vahideddin**, Selanikli’nin kendi saflarında oldu  undan     phe etmiyorlard  .

Nasıl     phe etsinler ki, onların memuruydu.. Sonu  ta Osmanlı subay  .. T  rk askeri..

Eski sadrazam **Mare  al   zzet Pa  a**’nın *Feryadım* adlı hatıratında belirtti  i gibi, ona tarihte g  r  lmemi   ola  an  st   yetkiler vermi  , **Anadolu genel valili  i** anlamına gelen geni   salahl  yetlerle donatm    lard  ..

  yle ki, Anadolu’da hem subayları hem de vali ve kaymakamları g  revden alabilecek, yerlerine atama yapabilecekti.

Kim kendi saflarında oldu  una inanmad  i   bir adam   b  ylesi yetkilerle taltif eder ki?! (Memuriyet tecr  besi olanlar bu s  ylediklerimi daha iyi anlar.)

Evet, Selanikli Padi  ah Vahideddin’i ve Osmanlı h  k  metini “kafaya almayı” ba  arm    tı.

*

Ancak, Semih Yalçın'ın belirttiği gibi Selanikli'yi **İngilizler**'in de “**kendi saflarında veya hiç olmazsa kendilerine yakın gördükleri**” muhakkaktı.

Peki Selanikli bunu nasıl sağlamıştı?

Bu güven, iki tane demeçle sağlanabilecek birşey miydi?!

Normal şartlarda bir devlet (hele de İngiltere gibi **istihbarat teşkilatı** iyi çalışan bir devlet), başka bir devletin üst düzey yetkilisinin kendilerine böyle uluorta “yağcılık” yapması durumunda onun **ajan** olarak aralarına sızmaya, güvenlerini kazanıp onları manipüle etmeye ve yönlendirmeye çalıştığı değerlendirmesini yapar.. Kuşkuyla yaklaşır.

Dolayısıyla, İngilizler'in Selanikli'ye olan **güveninin** Semih Yalçın'ın naif ve çocuksu değerlendirmesinin ötesinde sağlam temellerinin bulunuyor olması gerekiyor.

Yoksa ona ne güvenirler, ne de **İsmet İnönü'nün sözünü ettiği desteği** onun önüne sererlerdi.

Değil Fransa ve İtalya'yı “**istiklal mücadelesi**”ni desteklemeye mecbur etmeleri, kılıklarını bile kıpırdatmazlardı.

Şurası çok açık: Önceki bölümde anlatmaya çalıştığımız gibi, Selanikli **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (Gizli Servisi'nin) İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı müteaddit “başbaşa gizli” toplantılar neticesinde onlarla anlaştı.

Padişah Vahideddin ve Osmanlı hükümeti ona güvenirken yanılıyorlardı.

İngilizler ise yanılmıyorlardı.

Bugün bunu, hem daha sonra yaşanan gelişmelerden dolayı, hem de Selanikli'nin daha Erzurum Kongresi günlerinde hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya yaptığı “gizli gündem” ve takiyye ifşaatından dolayı kesin olarak biliyoruz.

*

Semih Yalçın’a göre ise, İngilizlerin Selanikli’yi “**kendi saflarında veya hiç olmazsa kendilerine yakın gördükleri muhakkak**”, bunda şüphe yok, fakat “**gerçeğin böyle olmadığı** (yani İngilizler açısından güvenilir biri olmadığı, onları aldatmış olduğu), Selanikli’nin “Anadolu’ya geçmesinden biraz sonra” anlaşılmışmış.

O biraz sonrasının da biraz sonrasına baktığımızda **İkinci Adam İsmet İnönü**’nün “tarihî” (her açıdan tarihî) açıklamasına “tosluyoruz”:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

Ama sadece bu da değil..

Selanikli’nin Sivas’tan ayrılıp dokuz günlük bir yolculuktan sonra Ankara’ya vardığı gün, yani 27 Aralık 1919 tarihinde Yarbay **Rawlinson**, İngiltere Dışişleri Bakanı **Curzon’un mesajını** Erzurum’da **Kâzım Karabekir’e** ulaştırmış bulunuyordu.

Buna göre, Curzon Türkler’le yapılacak bir **barışta karşısında** Osmanlı’yı, Osmanlı hükümetini değil, Selanikli Mustafa Atatürk’ü görmek istiyordu.

Yani İngilizler, Selanikli’ye sonuna kadar güveniyorlardı.

Semih Yalçın, al sana yalın ve yalçın gerçek, nereye çekersen çek!..

*

Semih Yalçın’ın şöyle bir cümlesi de var:

“Mustafa Kemal' in hemen hemen bütün arkadaşlarının İngilizler tarafından tutuklanıp Malta'ya sürülürken, kendisine dokunulmaması ve 9. Ordu Müfettişliğine tayininde de bir engel çıkarılmaması, az da olsa bu demecin tesirine bağlanabilir.”

Ne demeçmiş ama!

Ve şu İngiliz ne kadar da **saf**, ne kadar da **ucuz**muş!

Hem çok saf, bir göz kırpmaya tav oluyor, hem de ucuz, iki çift laf karşılığında sözde çok tehlikeli bir düşmanını tutuklamıyor, dahası onun Anadolu'ya müfettiş etiketi altında genel vali yetkileriyle gitmesine ses çıkarmıyor, derhal **vize** veriyor.

İngiliz bu, saf, aptal, Selanikli ise çok zeki, iki çift lafıyla İngiliz'i kandırıp aldatıyor, parmağında oynatıyor..

Güzel masal..

Kötü olan taraf şu ki, Semih Yalçın gibilerin **“Çocuklara Masallar”** serlevhasıyla yayınlanması gereken yazıp çiziktirmeleri bu ülkede **bilimsel makale** diye yayınlanıyor, ve masalcı dedeler ile ninelere dr., doç., prof. türünden unvanlar kazandırıyor.

Pahalılık ülkesinin ucuz akademisyenleri..

*

Evet, İngilizler, Semih Yalçın'ın yazdığı gibi, Selanikli'yi sıradan bir arkadaşları (hem de Falih Rıfkı'nın ifadesiyle **“ahlâksız, sefih, sarhoş, haris, fırsatçı, menfaat düşkünü ve muhteris”** bir arkadaşları) olarak gören kişileri tutuklayıp Malta'ya sürerek onu gelecekteki baş ağrılarından kurtarıyorlardı.

Ve Padişah Vahideddin ile Osmanlı hükümetinin önündeki seçenekleri yok ediyor, ortada görevlendirilebilecek kalifiye ve işbilir adam bırakmıyorlardı.

Bu operasyonun tarihi ilginç: **30 Ocak 1919**.

Bu tarihte, aralarında Selanikli'nin Fethi Okyar ve İsmail Canbolat gibi arkadaşlarının da bulunduğu **35 kişi tutuklanıp** Bekirağa Bölüğü'nde hapsediliyor (Şimdiki İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi binası).

Semih Yalçın'a göre, bu olay, “**Mustafa Kemal'in siyasî faaliyetlerinin sonu, fikrî faaliyetlerinin başlangıcı olmuştur**”muş. (A.g.m., s. 196-197.)

Yazıya başlarken demiştik ki, Selanikli'nin **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Frew** ile yaptığı “başbaşa gizli” görüşmelerin iki ay sonra anlaşmayla neticelenmiş ve dolayısıyla 1919 yılının Ocak ayı sonlarında **hem İngiliz politikasında hem de Selanikli'nin tavırlarında radikal bir değişiklik** meydana gelmiş olması gerekiyor.

İşte anlaşmanın İstanbul ufuklarında yol açtığı fırtına ve buna bağlı olarak payitaht deryasında meydana gelen ilk çalkantı bu..

İngiliz atmosferinde yaşanan hava değişiminin deryada yol açtığı ilk dalga sahilde yakaladığı 35 kişiyi alıp götürmüştü..

Kurtulması gereken kişi ise kurtulmuş..

Ayrıca bu felaket, Selanikli'ye **rota değişikliği yapma, dümeni “siyasî faaliyetlerden fikrî faaliyetlere çevirme” bahanesi** de sunmuş..

Böyle bir felaket yaşanmasa Selanikli'deki “**radikal**” **değişiklik** herkes için anlaşılabilir bir muamma olacak..

İngiliz, Selanikli'deki değişimi makul ve anlaşılabilir gösterecek adımı atmayı ihmal etmemiş.

Öyle ya, kim olsa memleketteki aklı başında adamların (hem de birçoğu arkadaşırken) tutuklanması durumunda “**dost İngiliz’in, hayırhah İngiliz’in**” dostluğunu sorgulayacak şekilde “fikrî faaliyet” içine girerdi..

Durmuş kafasının dişlileri birden bire dönmeye başladılar..

Selanikli’de de öyle olmuş..

O güne kadar aklı fikri **hükümette bir bakanlık koltuğu** kapmadayken birden bire dervişane zühd ile vatanın kurtarılması davası için **fikrî faaliyet** moduna geçmiş..

Dervişin fikri de zikri de değişmiş..

Muhteris Mustafa gitmiş, **zahid ve fedakâr Mustafa** gelmiş..

Hayat bu, mucizeler eksik olmuyor.

"VALİLİK KALMADI, CUMHURBAŞKANLIĞI VERELİM"

Bundan önceki iki bölümde yer alan bilgiler ışığında şunları söylemek mümkün:

Selanikli Mustafa Atatürk'ün İngiliz gazeteci **Price** vasıtasıyla İngilizler'e ilettiği işbirliği teklifinin, (İngiltere Büyükelçiliği'nin rahibi gibi görünerek kendisini kamufle eden) **İngiliz Gizli Servisi'nin** (İstihbarat Teşkilatı'nın) **İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı (yaklaşık iki ay süren) “başbaşa gizli” görüşmeler sonucunda bir anlaşma ile neticelenmiş olduğu anlaşılıyor.

Selanikli'nin yaveri **Cevat Abbas**'ın “fasıllı tarihlerde” gerçekleştiğini söylediği, **Rauf Orbay**'ın “**iki üç kez**” yapıldığını belirttiği, Selanikli'nin de **Nutuk**'unda “bir iki defa” diyerek geçiştirdiği bu görüşmelerin tekrarlanmış olması, bir müzakere sürecinin ve anlaşma çabasının varlığını gösteriyor.

Böyle bir anlaşmanın varlığını kabul etmememiz durumunda, **İngiltere Dışışleri Bakanı Lord Curzon**'un 27 Aralık 1919 tarihinde yeğeni **Yarbay Rawlinson** vasıtasıyla **Kâzım Karabekir**'e ilettiği mesajında “Türkler'le yapılacak bir barış antlaşmasında karşılarında muhatap olarak **Osmanlı Devleti'ni ve hükümetini** değil **Selanikli Mustafa Kemal**'i ya da onun temsilcisini görmek istediklerini” ifade etmiş olması anlaşılır birşey olmaktan çıkar.

Ortada bir TBMM bile yokken, ve Selanikli müstafî bir asker olarak Anadolu'da **Karabekir'in himayesinde** “himmete muhtaç” Sarı Çizmeli Mustafa Ağa formatında gezerken galip İngiltere'nin Dışışleri Bakanı'nın onu böyle “öpmüş” olması, öyle bir anlaşmanın yokluğunda bütün anlamını yitirir.

Hiçbir devlet, anlaşmadığı sıradan bir adam için böyle bir adım atmaz.

*

Ayrıca, Selanikli'nin **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya açıkladığı “**gizli gündem**”i ile, **Lord Curzon**'un (o sıralarda kendi ülkesinde açıkladığı, bugün bizim de bildiğimiz) Türkiye'ye ilişkin plan ve tasarılarının örtüşüyor olması da, böylesi bir mutabakatın yokluğu durumunda anlaşılması imkânsız bir tuhaflık haline gelir.

Dahası, böylesi bir anlaşmanın mevcut olmaması halinde Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **İsmet İnönü**'nün şu açıklaması da havada kalır:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Yine, önceki iki bölümde şunu da belirtmiştik:

Anlaşmayla biten o iki aylık sürenin sonunda, yani **1919 yılının Ocak ayı sonlarına doğru** hem İngilizler'in izlediği politikada hem de Selanikli'nin tavırlarında, bu gizli anlaşmaya bağlı olarak bazı **radikal değişiklikler** yaşanmış olmalıdır.

Evet, yaşananlara baktığımızda söz konusu radikal değişiklikleri tam tekmil görebiliyoruz.

İngilizler, tam da o dönemde, artık karşılarında muhatap olarak Selanikli'yi görmek istedikleri için, Osmanlı Devleti'ne karşı **oyalama siyaseti** izlemeye başlıyor, barış antlaşmasını geciktirdikçe geciktiriyor, ipe un seriyorlar.

Curzon'un tam da Selanikli'nin Samsun'a çıktığı 19 Mayıs 1919 tarihinde Türkiye'de (olmayacak dua kabilinden) bir **Amerikan mandasının** tesisi teklifini ortaya atmasının, **Selanikli'ye zaman kazandırma** amacına matuf bir oyalama hamlesi olduğu gün gibi ortada..

*

Samsun'a çıkışı izleyen bir yıllık dönemde Selanikli'nin düşmana attığı tek bir kurşun, tek bir mermi yok..

Evet, tek bir kurşun, tek bir mermi..

(İngilizler'in sözünü dinlemeyen **Alman yanlısı Kral Konstantin** Yunanistan'da başa geçip **Venizelos**'u devre dışı bırakmasa İngilizler'in araya girmesi sayesinde Selanikli tek bir kurşun bile atmadan “İstiklal mücadelesi”ni kazanmış olacaktı, fakat kaderinde “**Kayseri'ye kaçma planları yapma**, TBMM tarafından **zorla cepheye gönderilme**” de varmış.)

O süreçte sadece nutuk atıyor ve yeni bir hükümet (ve dolayısıyla **Curzon'un planları doğrultusunda** yeni bir devlet) kurmak için (İstanbul'da **Meclis-i Mebusan** varken) Anadolu'da ikinci bir millet meclisi kurmaya uğraşıyor..

Cepheye gidip savaşmada gözü yok..

Samsun'a çıkışıyla TBMM'nin açılışı arasındaki süre 11 ay..

Yaklaşık bir yıl..

Sadece nutuk atılarak geçirilmiş bir sene..

*

Bunun ardından dert edilen ilk konu da, Misak-ı Millî sınırları dahilindeki vatan topraklarının korunması ya da kurtarılması için nereye ne kadar asker sevkedileceği değil..

Bir **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** çıkarılıyor ve TBMM'nin otoritesini kabul etmeyip Osmanlı Devleti'ne sadakatini devam ettirenlerin **vatan haini** sayılıp (idam da dahil olmak üzere) ağır cezalara çarptırılacakları ilan ediliyor..

Bunun için (hukukçulukla hiç alâkası bulunmayan cellat pozisyonundaki “sahibinin sesi” tetikçilerden mürekkep) **istiklal mahkemeleri** kuruluyor.

Vatanın (İngiliz'in “Milne Hattı” ile durdurduğu Yunan'dan değil) **Osmanlı Devleti'nden kurtarılması** için çatık kaş, şiddet ve celâlle harekete geçiliyor.

Millete karşı bir hışımla milli mücadele başlatılıyor.

Selanikli'nin arkasındaki “milli” destek, İnönü'nün dile getirdiği gibi, gayet büyük:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

*

Bir önceki bölümde belirttiğimiz gibi, o iki aylık görüşüp anlaşma döneminden sonra İngilizler'in ilk hamlesi geliyor.

30 Ocak 1919'da, (Selanikli'nin Fethi Okyar ve İsmail Canbolat gibi arkadaşlarının da aralarında bulunduğu) **35 Osmanlı ileri geleni tutuklanıp** Bekirağa Bölüğü'nde hapsediliyor

Semih Yalçın'ın ifadesiyle “**Mustafa Kemal' in hemen hemen bütün arkadaşları İngilizler tarafından tutuklanıp Malta'ya sürülürken, kendisine dokunulmaması**” mucizesi yaşanıyor. [Bkz. E. Semih Yalçın, “Mütareke

Döneminde Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)", *Ankara Üniversitesi DTCT Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 18, 1995, s. 184.]

Bir çiçekle yaz, bir mucizeyle de "vatan kurtaran kahramanlık" gelmeyeceği için daha sonra bir başka mucize daha yaşanacak, İngilizler Selanikli'nin (görünüşte) **Dokuzuncu Ordu müfettişi** (gerçekte Anadolu genel valisi) olarak **Samsun'a** gitmesine engel çıkarmayacak, dakikasında vize vereceklerdir.

*

Evet, hem İngilizler'in politikası, hem de Selanikli'nin hareket tarzı açısından 30 Ocak 1919'u **milat** olarak kabul edebiliriz.

Semih Yalçın'nın dediğine göre, bu tarihte yaşanan tutuklama olayı, "**Mustafa Kemal'in siyasî faaliyetlerinin sonu, fikrî faaliyetlerinin başlangıcı olmuştur**". (A.g.m., s. 196-197.)

Siyasî faaliyetlerden kasıt, Selanikli'nin o güne kadar Osmanlı hükümetinde bir bakanlık koltuğu kapmak için çevirdiği dolaplar, entrikalar, kulis maratonu..

Fikrî faaliyetlerden kasıt ise, artık bu bakanlık hulyası defterini kapatıp "vatan kurtaran kahraman" olma hayallerinin engin okyanusuna yelken açması..

İngilizler buna karar verdikleri ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etme vaadinde bulundukları için Selanikli'nin "fikrî faaliyetleri" tam gaz yol almaktadır.

*

İngilizler oyunu şöyle kurmuşlardı:

Selanikli vatani kurtarmak için mücadele eden bir **kahraman** olarak gösterilecek, Osmanlı padişahı ise, İngilizler’in güdümüne girmiş bir **vatan haini** olarak lanse edilecekti.

İzlenecek “**İngiliz siyaseti**”ni, (önceki bölümlerde dile getirdiğimiz gibi) İngiltere’nin Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**, netameli konulara “**doğrudan müdahale etmeme, dokunmama, görünürde onlarla ilgili hiçbir adım atmama**” olarak belirlemiş bulunuyordu.

İstanbul, Türkler’de kalsa bile (imparatorluk “hava”sı verdiği için) bir daha asla **başkentleri** olmayacaktı.

Türk İmparatorluğu (Osmanlı Devleti) yok edilecek, yerine eski çağların Lidya ve Frigya’sı gibi iddiasız bir Anadolu devleti kurulacaktı.

Türkler’in İslam dünyasındaki **itibar ve saygınlığının, liderlik konumunun** yerle bir edilmesi için ellerinden **hilafet** kurumu, halifelik pozisyonu alınacaktı.

Kemal Ohri’nin dönemin cumhurbaşkanı **İnönü**’ye yazdığı mektupta dile getirdiği gibi yeni devlet **Curzon ilke ve inkılapları** marifetiyle **hafızasız ve tarihsiz** hale getirilecek, **dinî eğitim ve öğretim kurumları kapatılacak**, İslam öğretilmeyecek, dinî hayatın kalan son kırıntıları da **reforma** tabi tutulacaktı.

*

Fakat en önemlisi, bütün bunlar **psikolojik savaş** strateji ve taktikleri çerçevesinde yapılacak, çağdaş uygarlıkçı illüzyonlar **algı operasyonları** ile Türkiye insanına kendi yerli-milli marifetiymiş gibi “yutturulacaktı”.

Lord Curzon’un tabiriyle hiçbir şey “**doğrudan müdahale**” ile yapılmayacak, Türkler’in Hristiyan Batı’nın zulmü ile perişan edilmiş, **mağdur ve mazlum** hale getirilmiş, dinini yaşayamaz, kültürünü yaşatamaz **esirler** durumuna düşürülmüş,

maneviyat elbisesinden soyulup anadan üryan çıplak sefil köleler haline getirilmiş oldukları izlenimi verilmeyecekti.

Herşey **Türk’ün kendi eliyle** yapılmış gibi gösterilecek, böylece “**manen intihar eden, kendi manevî şahsiyetini katleden şu çılgın Türkler**” imajı İslam dünyasına pompalanacaktı.

Selanikli’ye verilen ihale buydu..

*

Karşılığında ise ona, onun başlangıçta istediği “**İngiliz valiliği**” değil, “**yeni Türkiye**”nin cumhurbaşkanlığı makamı sunuluyordu.

Hem de “**kurucu**” cumhurbaşkanlığı...

Böylece adı tarihe altın harflerle yazılacak, tarih kitaplarında ismi, “**devlet kurmuş büyük kahraman**” olarak geçebilecekti.

Selanikli bir göz istemiş, İngilizler dört göz sunmuştu.

İngilizler’in yaptıkları fedakârlık da (Türkiye insanı açısından değilse de, Selanikli açısından) çok büyüktü, bu “danışıklı dövüş”te Selanikli tarafından birazcık hırpalanmış, dayak yemiş, azar işitmiş gibi görünmeye razı olmuşlardı..

Selanikli'nin sözde yenip mağlup ettiği **yedi düvel** (yedi devlet) arasında kendi isimlerinin de geçmesine göz yumdular.

(Bazı filmlerde yönetmen de oyuncu olarak rol alabilir ve rol icabı başrol oyuncusundan güya dayak yiyebilir.)

Karşılığında ise İngilizler, Selanikli’nin eline tutuşturdukları yol haritasındaki (**Ayasofya**’nın müze yapılması da dahil) bütün hedeflerine ulaşmışlardı..

Misak-ı Millî sınırları içindeki Musul ve Kerkük de (**petrolünden dolayı**) İngiliz'e kalmıştı.

Böylece İngiliz, sürüp ektiği tarladan hasat kaldırmış oluyordu, ve bunu alının teriyle hak etmişti, çünkü İnönü'nün açıkladığı gibi, çok emek sarfetmiş, büyük risk almıştı:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

İngilizler de, Selanikli de, Samsun'a çıkış öncesinde İstanbul'da yaptıkları anlaşmaya sadık kaldılar..

Özellikle Selanikli olağanüstü performans sergiledi, ve bu yüzden İngilizler, bir zaman sonra Selanikli'ye, bahşiş kabilinden Montrö Antlaşması'nı lutfettiler.

*

Evet, Selanikli'nin İstanbul'daki (Mondros Mütarekesi'nin ardından 13 Kasım 1918 ile 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında gerçekleşen) altı aylık ikâmetinin (Ocak 1919 sonuna kadarki) ilk iki buçuk aylık dönemi ile sonraki üç buçuk aylık döneminin farklılık gösteriyor olması tesadüf değil..

Farklılık, İngiliz Gizli Servisi'nin (İstihbarat Teşkilatı'nın) İstanbul Şefi Rahip **Frew** ile yapılan görüşmeler neticesinde varılan bir anlaşmanın ürünü..

Böylece Selanikli Şubat 1919'dan itibaren **fikrî faaliyet** moduna geçiyor, bir **millî mücadele (ulusal direniş) teorisyeni** haline geliyor, ve azimli bir vatansever olarak akıllar fikirler üretmeye başlıyor.

Öncesinde ise, (önceki bölümde örneklerini sıraladığımız gibi) her fırsatta **İngilizler’e yağ çeken**, gazetelere bu yönde demeçler veren bir “**işbirlikçi**” pozisyonunda..

Bu arada, Osmanlı hükümetinden bir **bakanlık koltuğu** kapmak için kırk takla atmaktan da geri kalmıyor.

İNGİLİZLER'İN “ANKARA'DAKİ (BİZİM) ÇOCUKLAR”ININ BAŞTA GELENİ

Olayların seyrini hatırlayalım..

3 Temmuz 1918 günü, **Sultan Reşad** vefat ediyor ve tahta (**Selanikli Mustafa Atatürk**'ün “kafaya almış” olduğu) **Vahideddin** oturuyor.

İki buçuk ay sonra, Eylül'ün ikinci yarısında, Selanikli'nin eşsiz ricat (geri çekilme ya da kaçış) yeteneğinin de katkısıyla Osmanlı ordusu **Filistin ve Suriye'de** İngilizler karşısında ağır bir yenilgi alıyor.

Bunun ardından “**ricatların efendisi**” Selanikli, Vahideddin'e “**Padişah yaveri**” sıfatıyla bir telgraf çekerek İngilizler'le “**behemahal barış**” yapılması talebini iletiyor.

Suriye'den akıl vererek “**yeni bir hükümet** kurulmasını, arkadaşlarından falan filanın ve bu arada bittabiî pek muhterem zatıalilerinin **bakan yapılması**” tavsiyesinde bulunuyor.

*

Şunun gibi birşey:

Suriye'de şu anda görev yapan Türk birliğinin (**Süleyman Şah** türbesinin bulunduğu alanın geçmişte terk edilmesi gibi) düşman karşısında taa Kayseri'ye kadar ricat ettiğini, sonra da subaylardan birinin **Cumhurbaşkanı Erdoğan**'a olan yakınlığından dolayı Ankara'ya Cumhurbaşkanlığı makamına bir mesaj gönderdiğini, “Bakanları değiştirin, arkadaşlarım Ali, Veli, Hasan, Hüseyin ve bir de benim bakan olarak içinde yer aldığım **yeni bir hükümet** kurulsun” dediğini düşünün..

Komediye bakın!..

Cumhuriyet'in ilanından sonra bir asker, "Padişahın kulu olmaktan kurtulduk, vatandaş olduk; hakimiyet kayıtsız şartsız milletin" diyerek, Türkiye'nin herhangi bir vilayetinden Ankara'ya, **Selanikli'ye bir telgraf çekip**, böyle bir talepte bulunabilir miydi?!

Evet, bu Selanikli, sıradışı "yağıcılık" yeteneğinin de yardımıyla Vahideddin'in kendisine olan güvenini, itimadını sonuna kadar istismar etti, kullandı, ve zamanı gelince ondan "Anadolu genel valiliği" anlamına gelen yetkileri alarak Anadolu'ya geçti, ve de İngilizler'le işbirliği yaparak onun altını oydu, sonra da korkutup memleketten kaçmak zorunda bıraktığı Vahideddin'in ardından bir sürü hakaretler, sövgüler yağdırdı. Onu hain ilan etti.

*

Selanikli'nin Suriye'den gönderdiği bu "behemahal" telgrafının da etkisiyle Vahideddin barışa (mütarekeye, ateşkese) razı oldu..

Böylece, 30 Ekim 1918'de, Vahideddin'in padişah olmasından dört ay, Selanikli'nin Filistin'deki eşsiz ricatinden bir ay sonra **Mondros Mütarekesi** yapıldı.

İki hafta sonra, 13 Kasım'da Selanikli İstanbul'daydı..

Tam da İngilizler'in mütareke sayesinde Çanakkale'yi geçip donanmalarıyla İstanbul'a geldikleri gün.

Selanikli, anasının Beşiktaş Akaretler'deki evi dururken, tuttu İngiliz subayların yerleştiği **Pera Palas**'ta ikamet etmeye başladı.. (Para bol nasıl olsa, Pera kaç yazar!.. Ya da şöyle diyelim: **Geleceğe yatırım** yapmak istiyorsanız kesenin ağzını sonuna kadar açacaksınız..)

İlk işi de **Ward Price** gibi İngiliz gazetecileri araya koyarak İngiliz subaylarıyla temas kurmak oldu.

Daha sonra bu temas, **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Robert Frew** ile olan (Selanikli'nin yaveri Cevat Abbas'ın ifadesiyle) “fasılalı tarihlerde”ki “gizli kapaklı, başbaşa” görüşmeler halini aldı.

*

Ancak, Selanikli “tek at”a oynamayacak kadar iyi bir “oyuncu”ydu.

Bir taraftan İngilizler’le perde arkasında iş pişirirken diğer taraftan Osmanlı hükümetinde bir bakanlık koltuğu kapmak için Bizans entrikalarına rahmet okutacak cinlikler yapıyordu.

Bu cinlikleri Kemalist/Atatürkçü kalemlerden ve ağızlardan aktarmaya çalışacağız.. İlk başvuracağımız isim, Selanikli'nin has adamı **Falih Rıfkı Atay**..

Cumhuriyet gazetesi, onun bazı yazılarını biraraya getirip “**M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs**” adı altında kitaplaştırmış ve okurlarına hediye etmiş durumda (haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999).

Falih Rıfkı, Selanikli'nin mütareke dönemiyle ilgili olarak kendisine anlattıklarını kaleme aldığını söylüyor.

Ancak, o dönemde yaşanan olayları salt Selanikli'nin anlatımıyla değerlendirmek, bir mahkemenin **sadece davacının söylediklerini dinleyip savunmaya söz hakkı vermeden** karar vermesi gibi bir garabet (adaletsizlik ve haksızlık) olacaktır.

Evet, bu garabete Cumhuriyet dönemi fazlasıyla şahit oldu. Selanikli'nin hoşuna gitmeyen ya da onu rahatsız edecek şeyler o yaşarken yayınlanamadı. Mesela **Kâzım Karabekir**, kitaplarını yayınlamadı.

Osmanlı'nın yıkılış ve Cumhuriyet'in kuruluş günlerine şahit olan birçok kişi, **Selanikli'nin ve Cumhuriyet'in savcılarının, mahkemelerinin hışmına uğramamak için** bildikleri birçok şeyi kendileriyle birlikte mezara götürdüler.

Dolayısıyla, mütareke döneminde yaşananları salt Falih Rıfkı'nın kaleminden dinlemek, gerçeği olduğu gibi duymak anlamına gelmiyor.

Selanikli, kendisini zora sokacak iddiaların yazılmasına ve yayınlanmasına, toplumun bunları öğrenmesine izin vermediği gibi, yazılmasına engel olamadığı bazı iddialar için de yalanlama yoluna gitmiş bulunuyor.

Nitekim, okumakta olduğunuz bu yazı dizisinin “**Birisi yalancı ama hangisi?.. Kâzım Karabekir mi, Selanikli Mustafa Atatürk mü?**” başlığını taşıyan ikinci bölümünde, Selanikli'nin, Karabekir'i kendisiyle ilgili olarak yalan söylemekle suçlamış olduğunu görmüştük.

Yine, Karabekir, Anadolu'ya geçmeden önce Selanikli'yi evinde ziyaret ettiğini, onu Anadolu'ya geçmesi için ikna etmeye çalıştığını yazmışken, Selanikli bunu da inkâr etmektedir.

*

Böyle olmakla birlikte, Selanikli'nin sözlerinin baştan sona bütünüyle yalan olması mümkün değildir.. Bu, hayatın doğasına, eşyanın tabiatına aykırı..

Evet, sözleri ne baştan sona doğru, ne de baştan sona yalan..

Dolayısıyla, Selanikli'nin söylediklerinden, (laflarını “**analitik-kritik**” [tenkidî ve **tahlilî**] bir süzgeçten geçirmek şartıyla) öğrencilecek çok şey bulunduğunu kabul etmek gerekiyor.

İnsanlar bazen, söylemek istediklerinden daha fazlasını farkında olmaksızın ifşa ederler.. Bazen de merd-i Kıptî hesabı şecaat arzederken sirkatlerini ortaya sererler.

*

Gelelim Falih Rıfkı'nın anlattıklarına..

Şunları söylüyor:

“[Adana’dan] İstanbul'a gelen Mustafa Kemal Paşa, [Sadrazam/Başbakan] İzzet Paşa ile, Fuat Paşa Türbesi karşısındaki konağında buluştu. İzzet Paşa istifa sebeplerini anlattı. Mustafa Kemal Paşa, nihayet bir haysiyet meselesi yüzünden, böyle zamanda hükümeti bırakmak doğru olmadığı fikrinde idi. Ona göre sadrazamlık makamına çağrılan **Tevfik Paşa kabinesini düşürmek ve yeniden İzzet Paşa kabinesi kurulmak** lazımdı. Orada bulunanlar bu teklifi kabuletiler, hatta **yeni bir kabine listesi** ile yaptılar ve her biri **türlü çalışmaya koyuldular**.

“Mustafa Kemal Paşa, önce **eskiden arkadaşlık ettiği bütün mebuslarla (milletvekilleriyle), kabineyi nasıl düşürecekleri hakkında konuştu**. Bu arkadaşlar, teklif üzerine, kendisini başka mebuslarla da tanıştırmak istediklerinden, ömründe ilk defa, Fındıklı'daki **Meclis Sarayı**'na [günümüzde Mimar Sinan Üniversitesi'nin faaliyet gösterdiği Meclis-i Mebusan binasına] **gitti**. Haftanın münakaşa mevzuu, [yeni kurulan] Tevfik Paşa kabinesine itimat reyi (güvenoyu) verip vermemekti. İtimat o gün reye konacaktı [Selanikli'nin ifadesiyle]:

“- Kanaatim itimat reyi verilmemesi idi. Eski tanıdığım veya o gün tanıştığım mebuslara bu kanaatimi kabul ettirmeye çalıştım. Bir kısım mebuslar şu fikirde idi ki eğer itimat reyi verilmezse, Meclis dağıtılacaktı; eğer böyle yapılmazsa, biraz vakit kazanmak ve bazı faydalı işler görmek mümkün olabilecekti. Ben ise Meclis'in [hükümet kurulsa da] dağıtılacağından şüphe etmiyordum. Yeni sadrazam bunu yapabilmek [Meclis'i dağıtmak] için, itimat reyi almalı idi. Vakit kazanmak için de,

bilakis, itimat reyî vermemek ve bunda ısrar etmek, arada da **yeni bir İzzet Paşa kabinesi kurulma çarelerini** aramak daha doğru idi.” (s. 123-124.)

Görüldüğü gibi, Selanikli (bir asker olarak) siyasete müdahale etmeye çalışıyor, bunun için kulis faaliyeti yürütüyor.

Kafasına göre bir hükümet kurulması için insanları kışkırtıyor, örgütlüyor.

Bunun için tanıdığı bütün milletvekilleriyle tek tek görüşüyor. Ayrıca onlar vasıtasıyla başka milletvekillerine de ulaşmaya çalışıyor.

Tam da güvenoylamasının yapıldığı gün Meclis’e gidip milletvekillerinin kafasını karıştırarak **siyasî kriz** çıkarmak için uğraşiyor.

Bunun tek nedeni, çekirdekten yetişme bir diplomat ve hariciyeci olan Tefvîk Paşa üzerinde bir nüfuz ve etkisinin bulunmuyor olması.

Tefvîk Paşa kabinesinde bakan olma ihtimali ya da şansı sıfır..

*

Tabî Fâlih Rıfki bu arada **kelime oyunları**yla meselenin farklı anlaşılmasını sağlamaya çalışıyor. “*Bu arkadaşlar, teklif üzerine, kendisini başka mebuslarla da tanıştırmak istediklerinden ömründe ilk defa, Fındıklı’daki Meclis Sarayı’na gitti*” diyor.

Selanikli istemese, ısrar etmese, onu başka milletvekilleriye niye tanıştırmak istesinler ki!.

Hayatında ilk defa Meclis’e gitmiş olması da sanki bir meziyet.. Orada ne işi var ki!.

Fâlih Rıfki, Selanikli’den duyduklarını şu şekilde aktarmaya devam ediyor:

“Hatta birtakım mebuslar **hususî bir toplantı** yaparak Mustafa Kemal Paşa ile daha etraflı bir **münakaşada** bulundular. Öyle sanıyordu ki teklifi kabul edilmiştir ve Tevfik Paşa kabinesine itimat edilmeyecektir (güvenoyu verilmeyecektir). Mebuslar toplantı salonuna girerken, o da locaya çıktı. Herkes reyini verdi, tasnif işi (oy sayımı) bitti ve reis (Meclis başkanı), Tevfik Paşa kabinesinin ekseriyet kazandığını tebliğ etti.” (s. 124.)

Milletvekilleri Selanikli ile niye özel toplantı yapmak istesinler ki!..

Demek ki Selanikli onlarla özel toplantı yapmak istemiş, onlar da “**Padişah yaverî**” olmasının hatırına bunu kabul etmişler..

Orada onunla tartışmışlar, itirazlarını dile getirmişler, fakat Selanikli’nin laftan anlamadığını görünce “He, he, hı, hı” diyerek onu **güzellikle başlarından savmak** istemişler.

Selanikli de onların nezaket gereği susmalarını ikna olmalarına yormuş.

Ve Tevfik Paşa hükümeti güvenoyu alınca Selanikli hayalkırıklığı yaşamış.. Merkepten düşmekten beter olmuş.

*

Peki bunun üzerine ne yapmış dersiniz?

Sıkı durun, hemen Padişah Vahideddin’i aramış, çareyi ona sığınmakta bulmuş.

Falih Rıfkı’dan dinleyelim:

“Meclis'ten çıkınca, **Almanya seyahatindeki tanışıklığa güvenerek, saraya telefon etti, Vahdettin'in kendisini kabul etmesini** rica etti. Maksudı padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti. Bu ricasını bildirecek zat, hocası Naci Bey'di (Mebus General Naci Eldeniz). Kendisine maksudını ima bile etti [Selanikli’nin ifadesiyle]:

“- Naci Bey'in **o gün veya ertesi gün için bir mülakat (randevu)** almaya elinden geldiği kadar çalıştığında şüphe yoktu. Fakat **kafasındaki kararını gizliyen Vahdettin, saflıktan gelerek**, önümüzdeki cuma selamlığına gelmekliğimi ve benimle orada konuşacağını tebliğ etti. Cumaya birkaç gün vardı. Beklemekten başka ne yapabilirdim? Cuma günü selamlığa gittim ve **dışarda bekleyenlerce hayli tefsire (yorum) uğrayan mülakatta** (görüşmede) bulundum.

“**Konuşma uzun sürdü.** Ancak **konuştuklarımız çok kısa** idi. Ben sözüme başlangıç ararken, padişah beni önledi, dedi ki:

" ‘ - Bilirim ki ordunun zabitleri ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir.’

“Böyle bir سوالin sebebi ne olduğunu hemen kavrayamadım.

" ‘ - Orduya ait bazı malumat mı var, efendim?’ diye sordum. Gözlerini kapadı, ne evet, ne hayır dedi, yalnız سوالini bir daha tekrar etti.

" ‘ - Gerçi, dedim, ben İstanbul'a geleli birkaç gün var. Buradaki vaziyeti tamamıyla bilmiyorum. Yalnız ordu kumandan ve zabitlerinde zat-ı şahanenize karşı bir cereyan olması için sebep görmüyorum.’

“Anlaşılmaz bir tavırla ilave etti:

" ‘ - Yalnız bugünden bahsetmiyorum, bugünden ve yarından...’

“Bu son cümle beni şüpheye düşürdü. Demek yarın padişah öyle bir hareket yapabilir ki ordunun vatanını seven kumanda ve zabıt (subay) heyeti bundan müteessir olabilir. Padişahın verilmiş bir kararı olmalı idi. Biz ise bu kararın ne olduğunu bilmeyen veya anlamak istemeyen kimselerle konuşuyorduk.

“Zat-ı şahane gözlerini açarken **ayağa kalktı**, şu sözlerle mülakata son verdi:

" ‘- Siz akıllı bir kumandansınız. Tecrübesiz arkadaşlarınızı tenvir edeceğinizden (aydınlatacağınızdan) eminim." (s. 125-126.)

Evet, Selanikli Meclis’te istediği sonuç çıkmayınca can havliyle hemen Saray’ı arıyor, acilen görüşmek istiyor, ve gerçekleşen görüşme hakkında verdiği malumat bu alıntıladığımız laflardan ibaret.

Adam başından geçenleri mi anlatıyor, yoksa roman, hikaye ya da masal mı kotarıyor, belirsiz.

*

Bunları anlatan, Selanikli’yi sevmeyen biri değil, onun baş dalkavuklarından, en hızlı “yağcı”larından beslemesi Falih Rıfkı..

Selanikli’nin dediğine göre, “**Konuşma uzun sürdü. Ancak konuştuklarımız çok kısa idi**”ymiş.

Mantığa bakın!.. Konuştuklarınız çok kısa ise, konuşma nasıl uzun sürüyor?. Sen kimi kandırıyorsun!.. (Halide Edip Adıvar’ın söylediğine göre görüşme bir saat sürmüştü. Bkz. **Türk’ün Ateşle İmtihanı I**, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 20.)

“Cuma günü selamlığa gittim ve **dışarda bekleyenlerce hayli tefsire (yorum) uğrayan mülakatta** (görüşmede) bulundum” diyen kendisi..

Evet, Padişah ile başbaşa yaptığı bu görüşme, dışarıda bekleyenlerin hayretini mucip olmuş, hakkında bir hayli yorum yapılmış.

Eğer Padişah’ın herkesle böyle görüşme huyu olsa, kimse yorum yapma gereği duymaz..

Burada bir olağandışılık ya da sıradışılık bulunduğu kesin..

*

İmdi, Falih Rıfkı'nın yazdıklarına göre, randevu talebinin nedeni şu: “**Maksadı padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti.**”

Zat-ı Şahane (Padişah), “**Gel bakalım Kemal, benimle acil görüşmek istemişsin, nedir mesele? Ne bu telaş, ne bu aculluk? Hayrola senin için bu kadar acil olan mesele nedir?**” diye buna herhalde sormuştur.

Selanikli'nin Falih Rıfkı'ya anlattıklarında niye bu fasıl yok?..

Devlet adabını geçtik, normal beşerî münasebetlerde, “hayatın olağan akışı”nda böyle birşey var mı?!

Padişah randevu talebinin nedenini sorunca (Ki nezaketen sormasa bile randevu talep eden kişi bunu açıklamak zorunda; açıklamasa onun için “**Yontulmamış has halis kütük, görgüsüz kabalığın cisimleşmiş hali**” diye düşünülür) Selanikli ne demiş olabilir?

Şunu mu demiştir: “Yok yav Vahdettin, önemli bir mesele yok, **seni özledim, bir hal hatır sorayım dedim**, görüşmeyeli nasılsın, iyi misin, eee daha daha nasılsın? Padişahlık nasıl gidiyor koçum, eyisin de mi? Hadi eyisin eyisin.. Seni köftehor seniii!..”

Dahası, konuşma uzun sürdüyse, konuştuklarınız nasıl kısa olabilir ki?!

Padişah'ın o kadar işi gücü varken, görevliler onu sabırsızca beklerken oturup seninle boş çene mi çalacak?!

Belli ki Selanikli birşeyler saklıyor.. Bu çok açık..

*

Falih Rıfki'nın anlattıkları baştan sona saçmalık.. Her tarafı dökülen bir masal..

Adam Padişah'tan randevu istiyor, **iki üç gün sonrası için randevu** verilmesi bile bunu memnun etmiyor.. Niyeyse **çok acil** görüşmesi lazım..

Üstelik, niçin görüşmek istediğini Padişah'ın özel kalemine açıkça söylememiş bile, sadece “**ima etmiş**”.. Saray'da nasıl bir “**kredi**”si varsa, söyleyemeyebiliyor.

Bugün böyle kuru kuruya “**ima**” ile kim kime randevu veriyor?!

Değil böyle bir makamdan randevu almayı, eski bir arkadaşınızı, dostunuzu ziyaret etmek isterseniz, aynı gün ya da ertesi gün için randevu vermeyebiliyor.

Sanki ziyaret etmek istediği yer müşteri bekleyen bir kahvehane.. Ya da bir yolgeçen hanı..

*

Padişah buna böyle “**nedensiz talep**” için randevu verdiği gibi, tutup uzun uzun konuşmuş da..

Daha ne olacaktı!..

Adam, Padişah'ın kendisine o gün ya da ertesi gün için değil de Cuma günü için, yani iki üç gün sonraya randevu vermesini şöyle yorumluyor:

“Fakat **kafasındaki kararını gizliyen Vahdettin, saflıktan gelerek, önümüzdeki cuma selamlığına gelmekliğini ve benimle orada konuşacağını tebliğ etti.**”

Sivri zekâ, adam daha senin niçin görüşmek istediğini bile bilmiyor, kafasında ne “karar” olsun?!

Adamın sana ne borcu var ki “saflıktan gelsin, salağa yatsın”?.

Sanki Padişah’a milyonlarca altın borç vermiş de onları isteyecek, Padişah da bunun niyetini anladığı için onu bahane uydurup atlatmaya çalışıyor..

Orduda senin gibi yüzlerce subay var..

Sırf Almanya (Berlin) seyahati sırasında ona “yağcılık” yaptığın için seni adam yerine koymuş, kendisine **yaver** yapmış, taltif etmiş..

Sana yanaşan o değil, ona yanaşan ve yapışan sensin..

Seni çağırtmamış, sen randevu istemişsin..

Senin ne özelliğin var ki sana karşı rol yapsın, “saflıktan gelsin”, sivri zekâ?!

Evet, adam almış karşısına Falih Rıfkı denen “yağdanlığı”, masal anlatmış..

Millet de senelerdir bu “dolmaları” afiyetle yiyor..

“Ah, küçük hokkabazlık, sefil aynalı dolap;

“Bir masal, bir kurmaca, bir boşboğaz, ve kitap.”

*

Halide Edib, bu görüşmeyle ilgili olarak şunları yazıyor:

“Bu tarihî cuma günü, Mustafa Kemal Paşa ile konuşurken Padişah, hekimi Reşat Paşa’yı **Rauf Bey’e [Orbay]** göndererek onunla da konuşmak istediğini söylemiş. Rauf Bey, o zaman Bahriye Nazırı [Denizcilik Bakanı] değildi.

“— Benim vaziyetim mes’ûl [sorumlu ve yetkili] bir adam vaziyeti değil. Ben alelâde bir vatandaşım, Zat-ı Haşmetleri’ne söyleyecek hiçbir şeyim yoktur. Fakat beni **bir subay sıfatı ile görmek isterlerse**, emrederler, demiş ve gitmemiştir.

“Mustafa Kemal Paşa’nın bu mülâkatından iki gün sonra Meclis kapatılmış ve Mustafa Kemal Paşa da **[kendisinin] Padişah’a ordunun bu hareketi tasvip edeceğini söylediği** hakkında rivayetlerin döndüğünü işitmiştir.”

(Bkz. *Türk’ün Ateşle İmtihanı I*, s. 20-21. İmla, Can Yayınları bakısına göre düzeltilmiştir.)

Buradan iki şeyi anlıyoruz:

Birincisi, Rauf Orbay ile Selanikli’nin karakterleri birbirinin zıddı..

İkincisi, o günlerde İstanbul’da hakim olan kanaate göre, Selanikli Mustafa Atatürk, **kendisine çok güvenen Vahideddin’i** Meclis’i kapatması için kışkırtmış, ve askerler adına ona güvence vermiş durumda.

*

Selanikli’nin dediği şu:

“Ben sözüme başlangıç ararken, padişah beni önledi, dedi ki:

" ‘- Bilirim ki ordunun zabitleri ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir.’ “

Biz de enayiyiz, aptalız ya, buna hemen inandık (!)..

Randevu istemişsin, iki üç gün sonrasına sana randevu verilmiş, ve sen bu sana uzun gelen sürede hazırlık yapıp, görüşme sırasında ne söyleyeceğine “**karar**” verememiş, öyle sallapati gitmişsin.

Niye randevu istediğini bilmeyen ya da unutmuş bir aptal gibisin.. Sözüne başlangıç arıyorsun.. “Fazla vaktinizi almayacağım, size arz etmek istediğim önemli bir husus var” diyerek lafa girmeyi bile beceremiyorsun?!.. Bu kadar mı şaşkın, bu kadar mı angutsun?!

Hayır, Selanikli aslında bizimle kafa buluyor.. Masal anlatıyor.

Bu kadar aptal, beceriksiz, dağınık ve kararsız bir adam değil.. Kesinlikle değil..

Kaçın kurrası!..

Aptal olan, bunun bu absürt, mantık dışı, beceriksiz yalanlarına yıllarca sorgusuz sualsiz, kafasının kontağını kapatarak inanan, bu saçmalıkları “gökten inmiş ayet” gibi huşu ile dinleyen safderun insanımız..

*

Selanikli’nin üfürdüğü saçmalıkları bir tarafı bırakalım ve söz konusu mülakatı (görüşmeyi), “**hayatın olağan akışı**” çerçevesinde, **gelişmelerin seyrini, olayın siyak ve sibakını, bağlamı** dikkate alarak “keşfetmeye” çalışalım.

Selanikli’nin telefon edip acil randevu talep etmesinin nedeni, **Meclis’te çevirdiği entrika ve dalaverelerden** bir sonuç alamamış olması.

İzzet Paşa istifa etmiş, Padişah da Tevfik Paşa’ya “Sen hükümet kur” demiş, bu da pişmiş aşı su katmak, **kendisine bir bakanlık koltuğu kapmak için** hükümet krizi çıkarmaya çalışıyor..

Yeni bir kabine (bakanlar kurulu) listesi bile hazırlamış.

Hevesi kursağında kalınca da, hemen Saray’a koşturuyor.

Ne isteyeceği belli.. **Hükümet krizini Padişah’ın çıkarması**, Tevfik Paşa kabinesini görevden alması, yeniden İzzet Paşa’nın görevlendirilmesi..

Muhtemelen Vahideddin, “**Bu hemen olmaz, tepki çeker.. Usul ve adaba da aykırı**” demiştir.

Bu da, muhtemelen, kendisini dinlemeyip Tevfik Paşa kabinesine güvenoyu veren Meclis’ten hıncını almak için **Padişah’a Meclis’i kapatmasını teklif** etmiştir.

Zaten, milletvekillerini ikna etmek için “**Meclis, Tevfik Paşa kabinesi güvenoyu alsa bile kapatılacak**” demiş durumda..

Öngörülerini çıkan bir adam olmayı ister..

Tarih, **kehanetini bizzat kendisi gerçekleştiren** dolandırıcı **kâhinler**, haber verdiği müjdelere gerçekleşsin diye bunun altyapısını kurmaya çalışan **falcılar** da tanımış durumda.

*

Selanikli Padişah’la niçin görüşmek istiyordu?..

Dediğine göre, “***Maksadı padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti***”.

Söylemiştir..

Ve Vahideddin, Meclis’i kapatma, hükümetle oynama gibi teklifleri duyunca, ona şunu sormuş olmalıdır:

"Diyelim ki senin bu dediklerini yarın bir gün yaptım, ordunun tepkisi ne olur? Bilirim ki ordunun zabıtları ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki yarın onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir? Bugünün bir de yarını var."

Evet, Padişah durduk yere sana niye “Bilirim ki ordunun zabıtları ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir” şeklinde bir soru yöneltsin ki?

Senden “**teminat, güvence**” istiyor.. Çünkü ona “gaz” veren sensin..

Varsayalım ki bugün senin dediklerini yaptı, başka subaylar buna bozulduklarında sen ona **yarın** o subaylardan bir fenalık gelmeyeceğini garanti edebiliyor musun?

*

Bu siyasete asker müdahalesi, **Türk siyasetinin, Osmanlı'nın ilk dönemlerinden beri var olan, Cumhuriyet döneminde de devam eden** bir gerçeği..

Padişahların, cumhurbaşkanlarının, başbakanların askerlerden bazılarının gazabına uğraması için **vatana ihanet** içinde olması gerekmiyor.. Kliklerden, hiziplerden, derin çetelerden birinin nasırına basmaları yeterli olabiliyor..

Masalıcı nine formatındaki masalcı ata Selanikli ise, Vahideddin'in bu sorusu için şu yorumu yapıyor:

“Bu son cümle beni şüpheye düşürdü. Demek **yarın** padişah öyle bir hareket yapabilir ki **ordunun vatanını seven kumanda ve zabıt (subay) heyeti** bundan müteessir olabilir (rahatsızlık duyabilir).”

Görüldüğü gibi Selanikli'nin sivri zekâ çarkının paslı dişlileri tam bu aşamada gayet iyi dönüyor.

İllüzyonist el çabukluğu ve göz boyamacılığı ile “**vatanını sevmek**” imtiyazını bir hamlede (**potansiyel darbeci**) **subayların** gelir hanesine kaydediyor, onların tapulu malı haline getiriyor, tekeline veriyor.

Garibim Padişah'ın payına düşen ise “vatanını sevmemek”.

”Bir kişiye tam dokuz, dokuz kişiye bir pul. / Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa. ”

“

Oysa Türk tarihi vatan haini askerler, vezirler (bakanlar) ve komutanlar bakımından da zengin..

Mesela bugün **15 Temmuz**’un ardında “Amerikan işbirlikçisi ya da ajanı subaylar”ın bulunduğu söylenmiyor mu?!

28 Şubat darbecilerinin arkasında **İsrail Devleti** ile ABD’nin, ve ayrıca uluslararası Masonluk teşkilatının bulunduğu ortaya çıkmadı mı?!

Mesela **12 Eylül**’ün darbeci komuta kademesini alalım.. Amerikalılar onlar için ne demişlerdi: "**The boys in Ankara did it. (Ankara’daki [bizim] çocuklar o işi yaptılar.)**"

Ankara’daki **Amerikan çocukları**..

Bunlar için cennet vatanda “kahraman Türk subayları” deniliyor.

Soru şu: Geçmişte **Ankara’da İngiliz çocukları** da var mıydı, ve neler yaptılar?

Ankara’daki İngiliz çocukları listesinde en başka kimin ismi yer alıyor?

*

Evet, Selanikli, yeri geldiğinde havadaki buluttan nem kapalı bir Ördek Hasan mantığına sahip olma becerisi sergileyebiliyor.

Padişah’ı bir kalemde “**vatanını seven**” **subaylardan endişelenen** potansiyel vatan haini olarak gösterebilecek bir moda girebiliyor.

Selanikli’nin sözleri, ve de Falih Rıfkı’nın ondan duyduklarıyla olayı aktarış biçimi, Selanikli’nin yalan söylediğini, görüşmede geçen konuşmaların önemli bir bölümünü sakladığını, bir kısmını da çarpıttığını ortaya koyuyor.

Bu, Selanikli’nin klasik yöntemi..

İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Frew ile olan (ve **Nutuk**’unda “Bir iki defa görüştüm” diyerek geçiştirdiği) “fasılalı tarihlerde”ki “başbaşa gizli” görüşmeleri hakkında bilgi verirken de aynısını yapıyor.

*

Ancak, o günün insanları, ne biz “Cumhuriyet çocukları” kadar gelişmelerin dışındalar, ne de bizim gibi ilkokul birinci sınıftan itibaren “Atatürkçü beyin yıkama” ameliyesine tabi tutulmuş “zombi”msi ya da “robot”umsu "muhakeme özörlöler" durumundalar.

Herkes **Şeyhölislam Mustafa Sabri Efendi** kadar fırsat ve basiret sahibi değölse de, Selanikli’nin karakterini bilenler, onun ne dolaplar çevirmiş olduğunu tahmin edebiliyorlar.

Dolayısıyla, Selanikli’nin yaptığı görüşme, kendi ifadesiyle, **“dışarda bekleyenlerce hayli tefsire (yorumu) uğruyor”**.

Ayrıca, bugün bu görüşme hakkında (“fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür” **sansür ve yasak** yüzünden) Selanikli’nin söyledikleri dışında bir kaynağa sahip değölsek de, o sıralarda Vahideddin’in yakın çevresine, "Selanikli yaver"inin kendisine yaptığı teklifler konusunda bilgi vermiş olması beklenir.

Eh, durgun suda peşpeşe dalgalar oluşması için ona ufacık bir taş atmanız yeterlidir.

DÖRT İPTE TEK CANBAZ

Önceki bölümde Selanikli Mustafa Atatürk'ün mütareke (ateşkes) döneminde **bakan olmak ve hükümette koltuk kapmak** için çevirdiği dolapların ilkini görmüştük.

İstanbul'a geldiği tarih 13 Kasım 1918..

Ertesi gün, İngiliz subaylarıyla temas kurmasına aracılık etmesi için **İngiliz gazeteci Ward Price** ile görüşüyor..

Aracılık gerçekleşecek ve bu (İttihatçıların tabiriyle) haris/hırslı, (Madame Corinne'e yazdığı mektubundaki kendi ifadesiyle) “büyük ihtiraslar sahibi” Türk subayı, İngilizler'e, “Türkiye'yi yönetmek için yerli-milli **valilere ihtiyaç** duyacaklarını, kendisinin bu hizmete hazır olduğunu” söyleyecektir.

İstanbul'a geleli dün bir, bugün iki, ve bu hırs küpü hemen harekete geçmiş, İstanbul sokaklarında gümbürtüyle yuvarlanmaya başlamış..

Demek oluyor ki, daha bir buçuk ay önce **Filistin**'de kırıntı kırıp İngilizler'in önünden palas pandıras kaçarken bütün bu yapacaklarının planlarını hazırlamış..

Adam hazırlıklı.. Kurmay ya!..

Ancak, “**tek at**”a oynamayacak kadar da usta.. Bir taraftan İngilizler'e yanaşırken diğer taraftan (sadrazamlıktan daha yeni istifa etmiş olan) **İzzet Paşa**'yı kullanarak (üyelerini kendisinin belirlediği) bir hükümet kurmaya çalışıyor, bunun için Meclis-i Mebusan'a gidip entrika çeviriyor.. **Tevfik Paşa** kabinesinin güvenoyu almaması ve hükümet krizi yaşanması için ter döküyor.

Üzerine oynadığı atlar bu ikisinden mi ibaret?.. Hayır, bir de (Almanya gezisinde kafaya almış olduğu) **Sultan Vahideddin** var..

Yani adam üç ata birden oynuyor.. Ya da şöyle diyelim: Bu şahıs, numaralarını iki ipte bile değil, üç ipte birden sergileyen sıradışı bir canbaz.

Tarihte böylesi yok.

*

Önceki bölümden hatırlanacağı gibi, Selanikli'nin mütareke dönemi maceralarını kendisinin has adamı **Falih Rıfki Atay**'ın "**M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs**" adlı kitabından (haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999) okuyorduk.

Bir önceki bölümde, **Meclis-i Mebusan**'da çevirdiği dalavere sonuçsuz kalınca soluğu **Sultan Vahideddin** abisinin yanında almış olduğunu görmüştük.

Ayrıca, Falih Rıfki gibi borazanlarına, yıllar sonra, yaptığı görüşmeyle ilgili eksik ve yanlış bilgiler vermiş olduğunu, konuyu geçiştirmeye çalıştığını öğrenmiştik.

Falih Rıfki, bir önceki bölümde aktardığımız ifadelerinin ardından, Selanikli için, "**Şişli'deki evine çekildi**" diyor.

İşte burası önemli..

Önceki bölümlerde şunu görmüştük: İngilizler'le temas kurmaya çalışan Selanikli ile **İngiliz Gizli Servisi'nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** arasında bir görüşme trafiği yaşanıyor.

Demek ki Selanikli İngiliz subaylarına "**valilik**" dilekçesini verdikten sonra devreye hemen (İngiliz Büyükelçiliği'nin **rahibi** gibi görünerek kendisini kamufle eden) baş ajan **Frew** girmiş.

Frew buna, "Gelecekteki çalışmalarının selameti için görünüşte bizimle arana mesafe koyman, uzak durman gerekiyor" demiş olmalı ki, bu firarî kahraman **Pera Palas**'ı bırakıp Şişli'deki bir eve geçmiş.

*

Falih Rıfkı'nın sözlerinin devamı, mütareke döneminin bu becerikli canbazının **dördüncü bir ip**te daha oynadığını gösteriyor: İtalyan ipi.

Sağ ayağını **İngiliz sicimi**, sol ayağını da **İtalyan halatı** üzerine koymuş..

Evet, Falih Rıfkı, Selanikli'den dinlediği sözler olarak şunları aktarıyor:

“Bir gün Akaretler'de anasının evinde iken, kapıyı **İtalyan askerlerinin** zorlamış olduğunu haber verdiler. Aşağı indi, kim olduğunu haber vererek, yukarı çıkmamalarını istedi. Mustafa Kemal'in pek sinirli olduğunu gören zabıt (subay):

"- Biz böyle emir aldık, yerine getirmeye mecburuz!" dedi.

- Size bu emri veren kimdir?

- Kumandanımız!

- Evimden çıkmanız için ne yapayım?

- Kumandanımızdan bir emir getirmelisiniz!

- **O halde, dedim, bu emri almaya çalışırım.** O zamana kadar siz de olduğunuz yerde kalınız.

“Zabıt nazik davrandı. Evde telefon olmadığı için, Mustafa Kemal, bir köşe yukarda oturan Diyarbekirli Kâzım Paşa'nın apartmanına koştu. İtalyan mümessilliğini (temsilciliğini) aradı, telefona gelen zata başına geleni hikâye etti, **bir müddet sonra** kendisine şu cevabı verdiler:

"- Affedersiniz, mutlaka bir yanlışlık olmalı... Askerlerin başındaki zabiti telefona çağırırsanız emir verilecektir."

“Zabit geldi, konuştular, ve evi zorlamaktan vazgeçtiler.

“Bundan başka ertesi gün kendisine **Şişli bölgesi İtalyan kumandanının arkası yazılarla dolu bir kartını** getirdiler. Bu yazılar şunu diyormuş: **"Bu eve kimse tecavüz edemez."** (s. 126-127.)

Adamın sorunu çözmesi için bir telefon etmesi yetiyor.. Telefonda derdini anlatıyor ve “bir müddet sonra” kendisinden özür dileyip bir yanlışlık olduğunu söylüyorlar.

Ve bizim aklımıza İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı, Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, kendisinden sonraki cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**’nün ifşaatı geliyor:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Telefon görüşmesinde Selanikli, karşısındaki adama mutlaka birtakım **sihirli sözcükler** söylemiş, bunun üzerine muhatabı “Öyle mi efendim, biraz bekleyebilir misiniz?” deyip konuyu üstlerine iletmiş, onlar da benzer şekilde birtakım telefon görüşmeleri yapıp sonra da “Şahıstan özür dileyin ve askerlerimize geri çekilmeleri talimatını verin” diye emir vermiş olmalılar.

Bu kadarı yeterliyken bir gün sonra **Şişli bölgesi İtalyan kumandanının Selanikli’ye, arkasında "Bu eve kimse tecavüz edemez" yazan bir kart göndermesini** nasıl yorumlamalı?.

*

Şöyle düşünürseniz olayı sanırım daha iyi değerlendirebilirsiniz:

Diyelim ki sizin **kapınıza polisler** dayandı..

İşgale uğramış bir ülkenin insanı değilsiniz, Türkiye Cumhuriyeti'nin **polislerle eşit anayasal haklara sahip hür bir vatandaş**ıSİNİZ..

Sinirleniyorsunuz, kendinizde **sinirlenecek gücü ya da özgüveni** (veya güvenceyi) buluyorsunuz.

Polislere, “Evime giremezsiniz” diyorsunuz.

Polisler de, “Biz emir kuluyuz, **savcılık emri** var, gireceğiz” diyorlar.

“Öyle mi?” diyorsunuz, “bekleyin, ben savcılıkla konuşacağım”.

Sonra savcılığı arıyorsunuz, karşınıza çıkan kişiye birtakım **sihirli sözcükler** söylüyorsunuz, o da “**Hadi lan bas git!**” demek yerine bir müddet beklemenizi istiyor. Konuyu amirlerine iletiyor.

Bir süre sonra amirlerinden, sizden özür dilenmesi ve polislere oradan çekip gitmeleri talimatının verilmesi emrini alıyor.

Mucize burada bitti mi?.. Hayır!

Bir gün sonra size, bulunduğunuz yerin valilik veya kaymakamlığından, “Bu şahsın evini o izin vermedikçe hiç kimse arayamaz” diye bir yazı geliyor.

İmdi, böyle bir durumda sizin hakkınızda ne düşünmek gerekir?

“Sen neymişsin be abi!” desek olur mu?

Evet, “**Şecaat arzederken merd-i Kıptî sirkatin söyler**” atasözü sadece Kıptîler'in ahvalinden haber vermiyor.

*

İmdi, yakın tarihimize bakalım..

Polislerin gittikleri kapıdan böyle melul mahzun, burunları sürtülmüş ve süngüleri düşmüş halde kös kös geri dönmek zorunda kaldıkları bir olay yaşandı mı?

Hatırladığımız şu: Polisler **Genelkurmay eski Başkanı İlker Başbuğ**'u bile kulağından tuttukları gibi alıp götürdüler.. Götürebildiler..

Gün gelip kavga kurulduğu, tüfekler öttüğü, davlumbazlar vurulduğu zaman nice koçyiğitler mahpushane damının soğuk zeminine seriliyor, ölen ölüyor, kalan sağlar bizim oluyor.

Ancak, bu ülkede, Genelkurmay başkanlığı yapmış anlı şanlı bir komutanı bile kulağından tuttukları gibi alıp götürabilen polisler, geçmiş yıllarda bir gün, Cumhuriyet Savcılığı'nın talimatıyla **sıradan iki MİT ajanını** (Anayasa'daki **"hukuk devleti"** ilkesi gereği) almaya gittiklerinde, hayatlarının büyük şokunu yaşadılar.

Tarih 10 Şubat 2012..

İstanbul Emniyet Müdürlüğü ekipleri, **Beşiktaş'ta bulunan Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) İstanbul Bölge Başkanlığı'na**, haklarında yakalama kararı bulunan iki MİT görevlisini almak için gidiyorlar.

Fakat ne içeriye girebiliyor, ne de adamları tutuklayabiliyorlar.

Akşam saatlerinde kös kös geri dönüyorlar.

Demek ki bu ülkede "muvazzaf (görev başında) MİT'çi" olmak, insanı, emekli Genelkurmay başkanı olmaktan bile daha **"dokunulmaz"** hale getiriyor.

Doğrudur, ülkenin Anayasa'sında “**Türkiye Cumhuriyeti bir istihbarat devletidir**” yazmıyor, “**hukuk devleti**” olduğu belirtiliyor, fakat evdeki hesap çarşıda karışıyor; Beşiktaş çarşısına, caddelerine, sokaklarına yolunuz düştüğünde, **başına fötr şapka giymiş, siyah gözlük takmış, sırtını hafif kambur hale getirip yürüyüşünü değiştirmiş MİT’çiler** size yanaşıp “Anayasa’ya kulak asma hocam, burada işler farklı dönüyor” diyebiliyorlar.

Evet, **Selanikli** bir İtalyan subayı değildi.. Fakat İtalyan askerleri evinin kapısından kös kös döndüler..

Dönmek zorunda kaldılar.

Bize düşen vazife de, “hür fikir, hür vicdan, hür irfan” icabı Selanikli’ye bu ülkenin saf çocukları olarak şunu sormaktan ibaret:

“Amca (pardon ata), sana **işgalcilerin en baba ajanı** diyebilir miyiz?”

*

Görüldüğü gibi **merd-i askerî** Selanikli, “Ben var ya ben, mütarekede İtalyan devleti bile benim önümde diz çöküyordu” diyerek hava atmak ve artistlik yapmak isterken farkında olmadan açık vermiş, spot ışıklarının gizli bağlantıları üzerine çevrilmesine yol açma hatasına düşmüş.

Evet, Selanikli’nin gerek Falih Rıfkı gibi “yağdanlık”larına söyleyip yazdırdıkları, gerekse **Nutuk**’unda anlattıkları, “**okuma**”yı **bilen** kişiler için çok şey söylüyor. (Ancak, Türkiye’de bu okuma becerisinin sağlığa zararlı olduğu, mesela gıda **zehirlenmesine** yol açabildiği bir gerçek.. **Bediüzzaman** örneğinde olduğu gibi.. Ölenler de var.. **Es’ad Erbilî** rh. a.’i hatırlayalım.)

Velhasıl, mütareke dönemini salt “Selanikli’nin Falih Rıfkı gibi borazanları vasıtasıyla seslendirdiği” melodilerle anlamaya çalışmak tek yönlü ve tek taraflı bir

fehmetme çabası olması bakımından metodik bir hataya karşılık geliyorsa da, müzikten anlayanlar için bunlar da çok değerli parçalar durumunda.

Falih Rıfkı'nın yazdıkları ritim bakımından bozuk; kronolojiye dikkat edilmemiş, olaylar başı sonu belirsiz olarak aktarılmış; anlatılan hadiselerin hangisi önce, hangisi sonra yaşanmış, bazılarında belli değil; böyle olmakla birlikte, Selanikli gibi tarihî bir figürün söyleyip yazdırdıklarını görmezden gelme gibi bir lüksümüz olamaz.

O yüzden, Falih Rıfkı'yı okumaya devam edelim:

“Artık Mustafa Kemal birçok **tanındıklarını ve bildiklerini arayarak**, yahut kendi[si]ni arayanlarla buluşarak, **sıkı temaslara** girişiyor. Ne saray, ne de hükümetten ümit kalmıştır ve bu gidişle, vatanın hayrına **herhangi bir barış elde etmek** imkânı da yoktur. [Selanikli'nin ifadesiyle:]

“- Eski arkadaşım **Fethi Bey'le (Fethi Okyar)** günler ve gecelerce dertleştirdim. Benim evimde veya onun apartmanında konuşuyor ve birbirimize aynı şeyi soruyorduk: Ne yapılabilir?

“Temas ettiklerim arasında eski İttihatçılardan [İttihat ve Terakki Partisi'nden], yahut, İtilafçılardan [Hürriyet ve İtilaf Fırkası/Partisi mensuplarından], **işgal kuvvetleri ile beraber çalışanlardan** birçok kimse vardı. Her biri ile **büsbütün başka türlü** görüşüyordum. Bunlar dışında pek samimi ve mahrem bir temasım da İsmet Bey'le olmuştur. (İsmet İnönü, Cumhurreisi).” (s. 127.)

Selanikli bu laflarıyla da epeyce bir açık vermiş.

“**Ne Saray, ne de Hükümet'ten ümit kalmıştır**” lafı palavra dolmalarının en büyüğü..

Saray ve Hükümet'ten ümit kalmasaydı, sen nasıl **müfettişlik maskesi altında fiilen Anadolu genel valisi** olarak Samsun'a ayak basma imkânı ve fırsatı bulacaktın?!

Selanikli, öyle böyle değil, büyük yalancı!.. Ayrıca **nankör** (nan/ekmek körü, yediği ekmeği inkâr ediyor).

Sonra, İsmet İnönü **Harbiye Nezareti'nde (Savunma Bakanlığı'nda) müsteşarlık** yapmış bir isim.. Devlet ve hükümet noktasından çok önemli ve kritik bir pozisyonda bulunmuş.. Ve sen onunla samimi ve mahrem görüşüyorsun..

Üstelik devlet erkânından tek görüştüğün kişi de o değil..

Saray'la ilişkilerine gelince.. Hiç kopmamış.. Öyle ki, gün gelecek, Samsun'a hareketinden bir gün önce bile **Padişah'la “mahrem ve samimi” bir görüşme** yapacaksın..

Sonra da gelsin “vatan için dertlenen, fakat ümitlerini kaybetmiş **yalnız adam” tripleri..**

*

Hem güya ümitsiz, hem de **sıkı temasları** var..

Ümitsizlik (yeis), atalet getirir..

Bekler, bekler, beklersin..

Godot'yu beklemek, bu bekleyişin yanında bir hiçtir..

Ümitsizler, Fuzulî ile aynı durakta beklerler: “*Ne yanar kimse bana ateş-i dilden özge / Ne açar kimse kapım bad-ı sabadan gayrı.*”

Sıkı temaslar içinde isen, evin gelen gidenler yüzünden yolgeçen hanına dönmüşse, sen de “Nerde beleş, orda yerleş” hesabı ayrıkotu gibi her yerde bitiyor,

kendini gösteriyorsan, birtakım ümitlerin, planların var demektir, ve onlara yönelik olarak sondaj çalışmaları yapıyor, ağını örüyorsundur.

Gerçekten de Selanikli o dönemde, (önceki bölümlerde anlattığımız gibi) **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Frew** ile görüşmeler yaparak İngilizler'le (İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon** ile) anlaşmış durumdaydı.

Ki Frew ile yaptığı görüşmeler, Falih Rıfkı'nın bu okumakta olduğumuz kitabının ileriki sayfalarında konu ediniliyor.. Oraya gelince inşaallah bu bahse döneceğiz.

Evet, Selanikli İngilizler'le perde arkasında (**İsmet İnönü**'nün çok sonraları itiraf edeceği gibi) **sahte bir istiklal mücadelesi** başlatma konusunda anlaşmış olduğu için, işte böyle (Falih Rıfkı'nın aktardığı gibi) “*Vatanın hayrına **herhangi bir barış elde etmek imkânı da yoktur***” diye konuşabiliyordu.

Çünkü **İngilizler ile Selanikli'nin vardığı mutabakata göre**, İngilizler Osmanlı ile hemen bir **barış** yapmayacak, ipe un serecekler, bu arada Selanikli'nin Anadolu'ya olağanüstü yetkilerle gitmesi için bir **bahane** üretecekler (Ki Samsun havalisine bir yetkilinin gönderilmesini Osmanlı Hükümeti'nden isteyenler İngilizler'di), Selanikli Anadolu'da **yeni bir millet meclisi** oluşturup devletleşme yönünde yol alırken İngilizler de barış görüşmelerini çıkmaza sokacaklardı.

Önceki bölümlerde aktardığımız gibi, Lord Curzon tam da Selanikli'nin Samsun'a vardığı 19 Mayıs 1919 tarihinde bir “**Türkiye'de Amerikan mandası**” teklifi ortaya atarak barış görüşmelerini iyiden iyiye sabote edecek, barış görüşmelerini çözülmez ip yumağı haline getirecekti.

*

Selanikli'nin şu sözleri de önemli bir itiraf:

“Temas ettiklerim arasında ..., **işgal kuvvetleri ile beraber çalışanlardan** birçok kimse vardı. Her biri ile **büsbütün başka türlü** görüşüyordum.”

Bu, doğru, fakat eksik.. Ayrıca “İngiliz ajanlarının başıyla, işgal güçleri ileri gelenleriyle de görüşüyordum” da demeliydi.

Evet, İngiliz gizli servisinin İstanbul şefi ile anlaşınca, özellikle “işgal kuvvetleri ile beraber çalışanlar”la **sıkı temas** içine girmesi normal.

Palavralarına göre, Saray’dan ve Osmanlı Hükümeti’nden ümidi kesmiş.. Fakat, **işgal güçlerinden ümidi kesmemiş** olacak ki “onlarla beraber çalışanlar”la **sıkı temas** kurmuş..

Öyle böyle değil, sıkı temas..

Adam, “Her biri ile **büsbütün başka türlü** görüşüyordum” da diyor.

Türkçesi şu: Herkese mavi boncuk dağıtıyor, takiyye yapıyor, nabza göre şerbet veriyor, adamına göre başka türlü konuşuyor, herkese bir başka yüzle görünüyordum; bukalemun gibiydim, binbir surat denilecek şekilde, iki yüzlü değil binbir yüzlü hareket ediyordum.

Ah İsmet İnönü ah, adam İngilizler’le, işgal güçleriyle anlaştığını anlamamız için daha ne desindi?!..

Evet bu millet, **Bilge Kağan**’ın şikâyetçi olduğu saflığının, gafletinin, vurdumduymazlığının, şaşkınlığının şahikasına Selanikli’nin yıldızının parladığı dönemde erişti..

İsmet İnönü’yü en aptal adamın bile anlayacağı ölçüde açık konuşmak zorunda bıraktı, fakat yine de pek birşey anlamadı..

*

Fethi Okyar bahsine gelince..

Ali Fethi Okyar, Cumhuriyet'in ilk yıllarının önemli adamlarından..

Önceki sayfalarda, MHP'li siyasetçi **Semih Yalçın**'ın akademisyenken kaleme aldığı bir makalesinde yer alan şu satırları aktarmıştık:

“Mustafa Kemal Paşa İzzet Paşa ve ekibiyle iktidara gelebilmek için mebuslar arasında sadece kulis yapmakla yetinmedi: O, Fethi (Okyar) Bey'in çıkarmakta olduğu **"Minher" gazetesine ortak** olmuş ve bu gazeteyi **politik mücadelesinde bir propaganda vasıtası** olarak kullanmıştır. O, **Minber** gazetesinde bir taraftan Tevfik Paşa aleyhinde şiddetli neşriyat yaptırırken, diğer taraftan **kendisini aynı gazete vasıtasıyla politik makamlara lanse** ettirmeye çalışmıştır. Mustafa Kemal Paşa bu gaye ile 17 Kasım 1918 tarihinde aynı gazetede **biyografisi ile birlikte** orduya, siyasete ve **İngilizlere ait düşüncelerini** ihtiva eden bir **mülakatını** da yayımlatmıştır. Bu mülakatta, **"İngilizlerin, Osmanlı milletinin hürriyetine ve devletimizin istiklaline riayette gösterdikleri hürmet ve insaniyet** karşısında yalnız benim değil, bütün Osmanlı milletinin **İngilizlerden daha hayırhah (iyilik sever) bir dost olmayacağı** kanaatiyle mütehassis olmaları (duygulanmaları) pek tabiidir" şeklinde sözlerine bakacak olursak, ...”

Görüldüğü gibi, Fethi Okyar, **Selanikli'nin gölgesi** gibi hareket eden biri..

Gölge nasıl uzayıp kısalır fakat “asl”ı hiç terketmezse, bu da uzayıp kısalmış, fakat Selanikli'den hiç ayrılmamış..

Selanikli **“İngiliz'in Türk milletine olan dostluğundan dolayı mütehassis ol, duygulan”** demiş, bu, duygulanmış..

“Yedi düvelle, bu arada İngilizler'le savaşıyoruz diye düşün” demiş, bu, öyle düşünmüş..

Bütün hayat hikâyesi böyle..

Selanikli cumhuriyeti ilan edip kendisini cumhurbaşkanı yapınca boşalttığı

TBMM başkanlığı koltuğuna oturttuğu kişi de bu Fethi..

TBMM başkanlığının ardından **başbakan** olmuş, daha sonra yerini İsmet İnönü'ye bırakmış.

Sebebi, nisbeten ılımlı bir adam oluşu.. Baskıcı ve otoriter politikaları sevmiyor, liberal bir kişi.. **Radikal** Atatürk devrimcisi değil.. Koltuğunu İsmet'e bırakmak zorunda kalmasının nedeni bu özelliği..

*

Bununla birlikte, Fethi Okyar daha çok **Serbest Cumhuriyet**

Fırkası/Partisi macerası ile hatırlanır.

Söz konusu partiyi Okyar'a kurduran, Selanikli'nin kendisi.. Okyar'a, partinin kurulması gerekçesi olarak da şunu söylüyor:

“... Bugünkü **manzaramız aşağı yukarı bir diktatör manzarasıdır.**

Vakıa bir meclis vardır. Fakat dahilde ve hariçte bize **diktatör** nazarıyla bakıyorlar. Geçen sene Ankara'yı ziyaret eden Alman yazarlarından Emil Ludwig idare şeklimiz hakkında tuhaf sualler sormuş ve

diktatörlüğümüze hükmederek geri dönmüş ve bu kanaatini da yazmıştır. ...”

Vakıa bir meclis (TBMM) var, fakat üyeleri (milletvekilleri), Selanikli'nin atadığı kişilerden oluşuyor..

Memlekette **tek parti** var, muhalefet diye birşey yok, güya seçimler yapılıyor, Selanikli tarafından aday gösterilenler (sadece kendileri oy kullansalar bile, tek oyla) seçiliyorlar.

Görünüşte bu muhalif parti kurma teşebbüsü, **Selanikli'nin demokratiğinin** cuş u huruşa gelmesinin ürünü..

Gerçek ise başka..

Burada sebep, zaman içinde **İsmet İnönü'nün fazla güçlenmesi, devlet içinde kendi ekibini oluşturma**sı ve böylece Selanikli'yi rahatsız eder hale gelmiş olması..

*

“Divide et impera” (Böl ve yönet) taktiğİ sadece emperyalistlerin işgal ettikleri beldelede halka karşı uyguladıkları bir yöntem değildir.

Bir hiyerarşi çerçevesinde örgütlenmiş her toplulukta **diktatörlük ve istibdat heveslisi** yöneticiler yönettikleri topluluğu birbiriyle rekabet eden hiziplere ayırır ve onları birbirlerine karşı kullanırlar.

Bu tür hizipleşmeleri (doğrudan kendilerine yönelik bir muhalefet haline gelmemek kaydıyla) teşvik eder, en azından hoşgörüyle karşılarlar. (Ancak bir hizip kendilerine yönelik muhalefet haline gelmeye kalkışırsa, diğer hizipleri desteklemek suretiyle onu tasfiye ederler.)

Selanikli'nin yapmak istediğİ, öyle görünüyor ki, şuydu: Eski sadık dostu Fethi vasıtasıyla İsmet'e **“Alternatifsiz değİlsin, şımarma**, istersem seni siler atar yerine başkasını getiririm” mesajını vermek, onu terbiye etmek, burnunu sürtmek..

Yedek bir at'a sahip olmak her zaman iyidir.

Tabî bu projeyi başlangıç aşamasında İsmet'i de rahatsız etmeyecek bir ambalaj içinde sunması lâzımdı.. Bunun yanı sıra, baştan beri CHP teşkilatları içinde kümelenmiş olan kitleyi de ürkütmemek, onlarda “Selanikli bizi terk etti, bizi sattı, kullanıp attı” duygusunu uyandırmamak gerekiyordu.

Zor iş..

Nitekim proje başarılı olamadı.. Papaz her gün (ya da her defasında) pilav yemez.. Yiyemez.. 12 Ağustos 1930'da kurulan parti sadece üç ay beş gün yaşayabildi, 17 Kasım'da kapandı.. Yani partinin ömrü 100 günü bile bulmadı.

Sonuçta **Selanikli-İsmet çekişmesi** daha şiddetli hale geldi, dizginlenemez bir noktaya evrildi, ve Selanikli İsmet'i tümünden defterden silip yerine Celal Bayar'ı getirdi.

TERÖRİST ATATÜRK'ÜN CİNAYET PLANLARI

Önceki bölümlerde demiştik ki, Selanikli Mustafa Atatürk'ün **İngiliz gazeteci Price** vasıtasıyla İngilizler'e ilettiği işbirliği teklifinin, (İngiltere Büyükelçiliği'nin rahibi gibi görünerek kendisini kamufle eden) **İngiliz Gizli Servisi'nin** (İstihbarat Teşkilatı'nın) **İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı (yaklaşık iki ay süren) “başbaşa gizli” görüşmeler sonucunda bir anlaşma ile neticelenmiş olduğu, olayların seyrinden ve ortaya çıkan nihaî tablodan anlaşılmaktadır.

Bir müzakere sürecinin ve anlaşma çabasının varlığını, bu “başbaşa gizli” görüşmelerin **tekrarlanmış** olması gösteriyor.

Selanikli'nin yaveri **Cevat Abbas**'ın “**fasıllı tarihlerde**” gerçekleştiğini söylediği, **Rauf Orbay**'ın “**iki üç kez**” yapıldığını belirttiği, Selanikli'nin de **Nutuk**'unda “**bir iki defa**” diyerek geçiştirdiği bu görüşmelerin yapılmış olmasının nedeni, Selanikli'nin rahibin önünde günah çıkarmayı ya da onun tarafından takdis edilmeyi istemesi değildi.

*

Bu casus işi gizli saklı görüşmelerin bir anlaşmayla sonuçlanmış olduğunu, **İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon**'un 27 Aralık 1919 tarihinde yeğeni **Yarbay Rawlinson** vasıtasıyla **Kâzım Karabekir**'e ilettiği mesajında “*Türkler'le yapılacak bir barış antlaşmasında karşılarında muhatap olarak **Osmanlı Devleti'ni ve hükümetini değil Selanikli Mustafa Kemal'i** ya da onun temsilcisini görmek istediklerini*” ifade etmiş olması ispatlıyor.

Soru şu: Ortada bir TBMM bile yokken, ve Selanikli müstafî bir eski asker olarak Anadolu'da **Karabekir'in himayesinde** “himmete muhtaç” Sarı Çizmeli Mustafa Ağa formatında gezerken, **galip** İngiltere'nin (“üzerinde Güneş batmayan”

imparatorluğun) Dışışleri Bakanı'nın onu böyle "öpmüş" olması, öyle bir anlaşmanın yokluğunda mümkün olabilir miydi?!

Ve de böyle bir anlaşma olmasa, Selanikli Mustafa Atatürk, **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya, **Lord Curzon**'un (o sıralarda kendi ülkesinde açıkladığı, bugün bizim de artık bildiğimiz) Türkiye'ye ilişkin plan ve tasarılarının birebir kopyası olan bir "**gizli gündem**" açıklayabilir, **Osmanlı Devleti'ni yıkıp** bir cumhuriyet kuracağını, yani kendisini cumhurbaşkanı ilan edeceğini, **millete Latin alfabesini ve Frenk şapkasını dayatacağını, tesettürü kaldıracağını, Padişah'ın tahtını başına yıkacağını** müjdeleyebilir miydi?!

Dahası, böyle bir anlaşma mevcut olmasaydı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **İsmet İnönü**, 1973 yılında Cumhuriyet'in 50'nci yıldönümü münasebetiyle **Milliyet** gazetesine verdiği demecinde şunu söyleyebilir miydi:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(**Milliyet Gazetesi**'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, **Paradigmanın İflası**, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Yine, önceki bölümlerde demiştik ki, Selanikli Mustafa Atatürk'ün mütareke (ateşkes) döneminde (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında) İstanbul'da geçirdiği altı ayın ilk iki ayında gerçekleşen bu casus işi görüşmelerin anlaşmayla sonuçlanması üzerine, **1919 yılının Ocak ayı sonlarına doğru** hem İngilizler'in izlediği politikada hem de Selanikli'nin tavırlarında, bu gizli

anlaşmaya bağlı olarak bazı **radikal, köklü ve keskin değişiklikler** yaşanmış olması gerekir.

Nitekim İngilizler, tam da o dönemde, artık karşılarında muhatap olarak Selanikli'yi görmek istedikleri için, Osmanlı Devleti'ne karşı **oyalama siyaseti** izlemeye başlamış bulunuyorlar.

Barış antlaşmasını geciktirdikçe geciktiriyor, ipe un seriyorlar.

Ve **Curzon** “altın vuruş”unu tam da Selanikli'nin Samsun'a çıktığı 19 Mayıs 1919 tarihinde yapıyor, Türkiye’de (olmayacak dua kabilinden) bir **Amerikan mandasının** tesisi teklifini ortaya atarak, **Selanikli'ye** (Erzurum Kongresi gecelerinden birinde hempalarına açıkladığı) **gizli gündemini** (gizli anlaşmanın gündemini) **gerçekleştirmesini sağlayacak** adımlar atması için gereken zamanı kazandırıyor.

İngilizler bir yandan da Yunan'ı **Milne Hattı** ile Ege’de durdurarak, Selanikli'nin (Yunan gailesini dert etmeden) sözde Osmanlı Devleti'ni kurtarmak, gerçekteyse yıkmak için TBMM'yi açmasını sağlıyorlar.

İngiliz bu, sicimi de, anahtarı da sağlam, TBMM'nin temeli sağlam olsun, alternatifi ve rakibi bulunmasın diye İstanbul'daki Millet Meclisi'ni (Meclis-i Mebusan'ı) tam da TBMM'nin açılışından bir ay önce kapatıyorlar.

Evet, İngiliz-Selanikli anlaşması yolunda gitti, öyle ki Cumhuriyet'in ilanından sonra İngilizler Selanikli'yi meşhur **Dizbağı Nişanı** ile taltif etmeyi ifası zorunlu bir vecibe olarak gördüler.

1936 yılında da **İngiliz padişahı Edward**, Türk padişahını ülkesinden kovan Selanikli'yi ziyaret ve başarılarından dolayı tebrik için koşa koşa İstanbul'a geldi.

Selanikli tebriği hak ediyordu, çünkü ev ödevlerinin hepsini üstün bir başarıyla yerine getirmişti.

*

Velhasıl, Selanikli'nin mütareke döneminde İstanbul'da geçirdiği **ilk iki ayı**, henüz İngilizler'le anlaşmaya varmamış olduğu için, hayatının sonraki döneminden farklılık gösteriyor.

Bu **ilk iki ay**, bir yandan İngilizler'le **gizli görüşmeler** yapar, ve o görüşme sonuçlarının **Londra'daki karar alıcılar** tarafından verilen son şeklini beklerken, diğer yandan, Osmanlı hükümetinde bir **bakanlık kapmak** için canhıraş bir mücadele veriyor.

Öyle ki, daha İstanbul'a gelir gelmez, ayağının tozuyla, yeni kurulacak olan Tevfik Paşa hükümetini engellemek, kendisinin de bakan olarak içinde bulunduğu başka bir hükümet kurulmasını sağlamak için **Meclis-i Mebusan**'da dolap çeviriyor.

İsteddiği sonucu alamayınca da hemen ve derhal **Sultan Vahideddin abisini** devreye koymak, hedefine onu kullanarak varmak istiyor.

Ancak Padişah, Selanikli'ye bir iki gün sonrası için randevu veriyor, **cuma selamlığında** görüşeceğini söylüyor.

Böylece Selanikli **cuma namazı** kılmak zorunda kalıyor.

Fakat, uğradığı **felaket** sadece bu değil, yaptığı (bir saatlik) görüşmeye çok sayıda kişi şahit olduğu için, hem iki gün sonra Meclis-i Mebusan'ın Padişah tarafından feshedilmiş olması (**Halide Edib** ile **Falih Rıfkı**'nın da yazdığı gibi) Selanikli'nin telkin ve taleplerine bağlanıyor (Ki Meclis, **Tevfik Paşa hükümetine** güvenoyu vererek Selanikli'yi hayalkırıklığına uğratmış ve kızdırmıştır), hem de Selanikli, uluorta gerçekleştiği için, sonraki yıllarda bu görüşmeyi inkâr etme imkânından mahrum kalıyor. (Mesela, **Kâzım Karabekir**'in kendisine Şişli'deki evinde yaptığı ziyareti inkâr ediyor, şahit yok ya!)

Ancak, Falih Rıfki gibi borazanlarına, yıllar sonra, (sanki bir saat boyunca Padişah'la birbirlerinin yüzüne bakıp susmuşlarmış gibi) yaptığı görüşmeyle ilgili **eksik ve yalan yanlış** bilgiler vererek konuyu geçiştiriyor.

Kısacası, Selanikli bir taraftan Padişah Vahideddin ile al takke ver külah, diğer taraftan **İngiliz baş ajanı Rahip Frew** ile yağlı ballı, öbür taraftan da (önceki bölümlerde aktardığımız gibi) **İtalyanlar**'la sıkı fıkı.. Öyle ki, anasının Akaretler'deki evini aramak isteyen **İtalyan askerlerinin** başındaki subayın ondan özür dileyerek çekip gitmesi için, Selanikli'nin bu askerlere komuta eden İtalyan misyonuna telefon etmesi yetiyor.

Bunu Falih Rıfki'ya merd-i Kıptice övünerek anlatan da Selanikli'nin kendisi..

*

Evet, Selanikli'nin mütareke dönemi maceralarını, kendisinin has adamı **Falih Rıfki Atay**'ın "*M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*" adlı kitabından (haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999) okuyorduk.

Muhalliflerinin değil, kendisinin ağzından..

Kaldığımız yerden devam edelim.

Atay, Selanikli Mustafa Atatürk'ün şu sözlerini naklediyor:

"**Bir gün** Fethi (Okyar) Bey ve dört müşterek arkadaşım ile birlikte, bir hayli münakaşadan sonra, **ihtilalci bir komite** kurmaya karar verdik ve **ihtilalci tedbirler** düşünmeye başladık: **Padişahı değiştirmek, kabineyi düşürmek, yeni bir hükümet teşkil** ederek daha azimli hareketlere başvurmak gibi..

“**Başka bir gün** bizim Şişli'deki evde toplantımız nihayet bulduktan sonra **dört kişiden biri** dedi ki: "Arkadaşlar, ben çok düşündüm. Namusumla söz veririm ki sırrınız gizli kalacaktır, fakat komitede çalışmaya devam etmeyeceğim." Hepimiz hayret içinde birbirimize baktık. İçimizden biri:

"- Bu ne demek, muvaffakiyetten emin mi değilsiniz?" diye sordu.

"- Hayır, bunu düşünmedim. Muvaffak olacaksınız. Fakat ihtilalciler muvaffak olsalar bile birçok tehlike karşısındadırlar. Bunu da kabul etmelidirler. İşte o zaman ben ve benim gibiler, sizin kararlarınızı tatbik etmek üzere iktidara gelecek ihtiyat namzetler (yedek adaylar) oluruz."

“Fethi Bey'le ben **gözlerimizle konuştuk.**

“Derhal dedim ki:

"- Beyefendinin iştirak etmeyeceği bir teşebbüs makul de olmayabilir. Onun için cemiyeti hemen feshetmeliyiz."

“Böyle yaptık. Kendisi müsaade alıp gitti. Kalanlar cemiyeti tekrar kurmuş oldular.” (s. 128.)

Dikkat edilirse, o dört müşterek (ortak) arkadaşlarının kimler olduğunu saklıyor.

Ancak, o dört kişiden üçünün kimler olduğunu biliyoruz: **Rauf Orbay, İsmail Canbulat**, ve İttihat ve Terakki hükümetinin eski bakanlarından **Kara Kemal.**

*

Selanikli'nin bu laflarının ne kadarının doğru ne kadarının **yalan**, ne kadarının abartma ne kadarının çarpıtma olduğu konusu üzerinde duracağız, fakat önce, projektörü, **kendi itirafları** çerçevesinde ortaya çıkan tabloya çevirmek gerekiyor.

Evvela şunu söyleyelim: Selanikli, meramını anlatma bakımından pek mahir değil.. Yukarıdaki sözleri, **çete (ya da terör örgütü)** üyesi kişilerin sayısını anlaşılır ve net bir şekilde yansıtmıyor.

Lafa "**Bir gün** Fethi (Okyar) Bey ve dört müşterek (ortak) arkadaşım ile birlikte..." diyerek başlamış.

Bu durumda, çetede kendisi ile Fethi Okyar dışında **dört kişinin** (Okyar'la kendisinin müşterek/ortak dört arkadaşının) bulunuyor olması gerekiyor.. Fakat başka şahitliklerden biliyoruz ki ortada dört kişi yok. (Bu konuya bir sonraki yazıda döneceğiz inşaallah.)

Her neyse.. Görüldüğü gibi Selanikli "**İhtilalci bir komite** kurmaya karar verdik ve **ihtilalci tedbirler** düşünmeye başladık" diyor.

Bu durumda, **komite** dediği şey, **anayasal düzen** ve yasalar açısından "**çete**" demek oluyor. (O dönemde bir "meşrutiyet anayasası" mevcuttu.) Anayasal düzeni **isyan ve ihtilal** yoluyla yıkma ve devleti ele geçirme amaçlı bir çete.

Bir başka adlandırmayla "**organize suç örgütü**".

Fakat bunun bir **terör** boyutu da var.. **İhtilal**den söz ediliyor.. İhtilal **terörsüz** (**korku ve dehşet** yaratmaksızın, **şiddete** başvurmaksızın) gerçekleşmez.

Bir hırsızlık çetesi de organize suç örgütüdür ama teröre başvurmayabilir.

Bunların kurduğu **kanunsuz örgüt** ise, resmen terör örgütü.

Nitekim Selanikli "**Padişahı değiştirmek, kabineyi düşürmek, yeni bir hükümet teşkil ederek daha azimli hareketlere başvurmak**"tan söz ediyor.

Terörist Kemal, "hangi azimli hareketler"ın hasretini çekiyor, o belli değil.

Dikkat edilirse “azimli hareketler”inin hedefinde ne İngilizler var, ne İtalyanlar, ne de Fransızlar..

Hedefte **Padişah** ve **meşru hükümet** var.

Hükümeti kurmuş olan, **millî irade**, yani **Meclis-i Mebusan** (milletvekilleri meclisi).

Tamam Tevfik Paşa’ya “Hükümeti kur” diyen Padişah da, hükümet, Padişah’ın kur demesiyle kurulmuyor, **Meclis’ten güvenoyu** alarak iş başına geçiyor.

Ve Selanikli **terörist Atatürk**, milletin meclisinin kurduğu, **millî iradenin, millet hakimiyetinin eseri** olan hükümeti yıkmak için **çete (terör örgütü)** kuruyor.

Bu kafadaki bir adamın perde arkasında İngilizler’le anlaşmış, ruhunu gâvurlara satmış olmasına şaşılmaz.

Böyle bir karakter(sizlik)den herşey beklenir.

*

O sırada siyasî vaziyet şöyle: İngiliz, Fransız ve İtalyanlar’la bir **mütareke (ateşkes) antlaşması** yapılmış, işler o çerçevede yürüyor.

Ve böyle bir mütarekeyi isteyenlerin en başında gelen isim, bu **terörist Kemal**..

Tee Suriye’den Padişah’a telgraf gönderip “Aman da **behemahal barış** yap” diyen, “Ne istiklal ne ölüm, illa da barış da barış” diye feryad ü figan koparan o.

Ve mütareke antlaşmasına Osmanlı Devleti adına imza atan kişi de çetenin diğer üyesi **Rauf Orbay**.

O gün için **algı operasyonu** marifetiyle Padişah Vahideddin’e “vatana ihanet, İngiliz muhipliği” vs. palavralarıyla bir suçlamada bulunmak da mümkün değil.

O sırada **İngiliz muhipliğinin bayraktarlığını** Selanikli ile Fethi Okyar, çıkardıkları **Minber** gazetesinde yapmaktalar.. Selanikli, İngilizler'in karşısına geçmiş, tonlarca yağı beleştten yakıp ziyan ediyor.

Peki, Selanikli terörist ile arkadaşlarının dertleri ne, niçin **ihtilal** yapmak, isyan çıkarmak, **millî iradeye savaş** açmak, devlet başkanını değiştirmek, hükümeti yıkmak, anayasal düzeni ayaklar altına almak istiyorlar?

Bu soruya Selanikli için cevap vermek gerekirse, tek neden, Selanikli'nin hükümette **bakan** sıfatıyla yer alamamış, kişisel hırslarını tatmin edememiş olması.

Adam, (**Madam Corinne**'e söylediği gibi) **büyük ihtirasları** olan bir kıyamet alameti.. **Hırs küpü**..

Zaten İngilizler'le (İngiliz istihbaratının İstanbul şefi **Frew** vasıtasıyla) kolayca anlaşmış olmasının nedeni de bu..

*

Falih Rıfkı'nın sözlerinin devamı, **çete (terör örgütü)** üyelerinin, bir hükümet değişikliğinin (Selanikli'nin bakan olma heves ve hırsına hizmet etme dışında) bir faydasının olmayacağını aslında farkında olduklarını gösteriyor:

“**Konuşmanın bu kısmında** Mustafa Kemal, Fethi Bey'le eski münasebetlerinden bahsetti ve şu fıkrayı (söz öbeği) anlattı:

“- *Fethi Bey İstanbul'da Dahiliye Nazırı (içişleri bakanı) olmadan önce **Minber** isminde bir gazete çıkardı, belki hatırlarsınız. Sahibi ve başmuharriri (başyazarı) o idi. Fikirlerimizi birlikte neşretmek üzere ben de kendisi ile **ortak** olmuştum. Gazetenin ne derece muvaffak (başarılı) olduğunu bilemem. Herhalde benim bu ilk ve son gazeteciliğim muvaffak olmamıştır.*”

“Günler geldi, geçti. Mustafa Kemal ve bazı arkadaşları şu kanaate vardılar ki **Vahdettin'i öldürmekten, hükümeti düşürmekten esaslı bir netice almaya imkân yoktu.** Nihayet [kendilerinin belirleyecekleri] yeni hükümdar ve yeni hükümet de **düşman süngüleri karşısında** bulunmak vaziyetinden kurtulmuş olmayacaklardı:

“- Bununla beraber bu **temaslarım da devam** ediyordum. İçlerinden bir kısmında saf bir vatanperverlik hissinin coşkunluğundan başka, ne fikir, ne de tedbir kabiliyeti vardı. Bir kısmının hâlâ **hasis (bayağı, adi) politikacılık menfaatlerinden başka düşündükleri yoktu. Kendi kendime şu kararı verdim:** Münasip bir zaman ve fırsatta İstanbul'dan kaybolmak, basit bir **tertipte Anadolu** içine girmek, bir müddet **isimsiz** çalıştıktan sonra, bütün Türk milletine felaketi haber vermek!

"İçimde çok dikkatle gizlediğim bu sırrı vakti gelmedikçe kimseye söylemedim. Böyle bir **karar vermemişim gibi,** herhangi temaslara devam ettim....” (s. 128-129.)

Minber gazetesinin muvaffak (başarılı) olması meselesinden başlayalım..

Minber, muvaffak oldu, Selanikli'nin, ortak olduğu bu gazetede İngilizler'e bol keseden sunduğu “yağ”lar sonuç verdi, Selanikli İngilizler'in dikkatini çekmeyi ve teveccühlerine mazhar olmayı başardı.

Görüldüğü gibi, “**Vahdettin'i öldürmekten, hükümeti düşürmekten**” söz ediliyor.

Yani Selanikli, kendi itirafına göre, bir **çete (terör örgütü)** kurmuş ve **devlet başkanını öldürmeyi** planlamış..

Kanlı planlar yapmış..

Cinayet işlemeye hazır bir cani, gözü dönmüş bir katil modunda..

*

Sonradan, vampirlere bile esin kaynağı olabilecek boyutlardaki bu çılgınca ve akla ziyan kan dökme **hevesini** önce Anadolu’da, **Osmanlı Devleti’ne sadık ve muti** kalmaya devam eden millete karşı sergileyecek, kana susamışlığını bir nebze teskin edecektir.

Ardından da, gelecekte Atatürk ilke ve inkılapları olarak adlandırılacak olan **Curzon ilke ve inkılapları** çerçevesinde kan akıtmaya devam edecek, kana kana kan dökerek kana doycaktır..

İlerleyen yıllarda “**Kanla irfanla kurduk biz bu cumhuriyeti**” diye marşlar söylemiş olmaları sebepsiz değil..

Bu cumhuriyeti **sudan ucuz bol kan** ve İngiliz’in millete pahalıya patlayan ithal çağdaş uygarlık irfanıyla kurdular..

Selanikli’nin başbaşa gizli görüşmelerinde **ajan rahip Frew**’dan bol bol feyz aldığı, irfanından doya doya, kana kana yararlandığı kesin.

*

Evet, Selanikli **Padişah’ı öldürmeyi** kafaya koymuştu..

Bunu söyleyen **Kadir Mısıroğlu** değil.. Bunu Selanikli’nin kendisi söylemiş, has borazanı Falih Rıfkı da yazmış.

Peki Padişah’ı niçin öldürmek istiyor?.. Sebep?..

Sebep, Padişah’ın kendisini ve arkadaşlarını bakan yapmak için Meclis’e müdahale etmemiş, **millî iradeyi** hiçe saymamış olması..

Dolayısıyla ölümü alnının akıyla hak ediyor.

Millet Meclisi’nden güvenoyu alan hükümet de bir ihtilal ve isyan ile yıkılmayı hak ediyor.. Çünkü, Selanikli ile arkadaşlarının doğuştan gelen hakları olan makamları **millet adına** gasbetmişler.

Mağdur ve mazlum, hakkı çiğnenip gasbedilmiş Selanikli, bunun için **çete (silahlı organize suç örgütü, terör örgütü)** kurmasın, cinayet planları yapmasın da ne yapsın?! Buna can mı dayanır, hangi yürek buna razı olur?!

Anlaşıyor ki Selanikli, teröristin Selanikli, asrî ve aynı zamanda adı Mustafa Kemal Atatürk olanını seviyor.

*

Evet, Selanikli, düdüğü (ya da borazanı) Falih Rıfkı vasıtasıyla millete güzel masal anlatmış.

Devamı şöyle:

Bir varmış bir yokmuş, **günler gelmiş geçmiş**, nasıl olmuşsa Selanikli’nin kafasındaki vahşi planlar günlerin yaprak dökümüyle törpülenmiş, şunu anlamaya başlamış: “*Vahdettin’i öldürmekten, hükümeti düşürmekten esaslı bir netice almaya imkân yoktur.*”

Selanikli ile arkadaşlarının pas tutmuş beyinleri nihayet “**düşman süngü**”lerinin farkına varmış, şunu demeye başlamışlar: “*Nihayet (sonuçta) yeni hükümdar ve yeni hükümet de **düşman süngüleri karşısında** bulunmak vaziyetinden kurtulmuş olmayacaklardı.*”

Yani değişen birşey olmayacaktı.. Sadece padişahın adı değişecekti, Vahdettin değil de mesela Bahattin olacaktı.

Selanikli’nin “uyaniş” ve “uslanış” olayı, **kafasındaki bu muazzam ve muhteşem dönüşümün** ardındaki etken bu kadar basit olabilir mi peki?

İnsanlardaki **radikal ve olağanüstü keskinlikteki** değişim ve dönüşümler, **haricî etkenler** bir tarafa bırakılıp “**günler gelmiş geçmiş**” formülü ekseninde salt üç beş günün geçmiş olmasıyla izah edilebilir mi?

Kazın ayağı öyle olmadığı gibi “**hayatın olağan akışı**” da böyle değil..

Selanikli bu anlattıklarıyla resmen bizimle kafa buluyor.. Dalgasını geçiyor.

Fikir değiştirmesinin nedeni aslında (**ajan Frew** vasıtasıyla) **İngilizler’le anlaşmış** olması.

İngilizler ona şunu dediler:

*“**Hasis politikacılık menfaatlerinin peşinde koşmayı bırak, büyük düşün, Anadolu’ya git ‘vatan kurtaran kahraman’ ol, Osmanlı’yı yık, enkazı üzerinde yeni bir devlet kur, her köşe başına bir heykelini diktir. Biz sana gereken desteği verecek, zemini hazırlayacak, müttefiklerimizi de bunu kabule mecbur edeceğiz.. Buna karar verdik.** Senden tek istediğimiz, Curzon’un gelecekle ilgili planlarını hayata geçirmen, **Curzon ilke ve inkılaplarını** Türkiye’ye hakim kılman.. Üstelik, bu projenin patentini de sana beleşten hibe edeceğiz, görünüşte herşeyi sen kendin yapmış olacaksın.”*

*

İngilizler (Dışişleri Bakanı Lord Curzon) Selanikli'ye ”kıyak” geçip bir “ballı ihale” verdi.. **Minber** gazetesinde yakıp döktüğü yağlar boşa gitmedi.

Bir “**tertıp**” (**komplo, gizli plan**) ile Anadolu’ya gidecek ve Osmanlı Devleti’ni yıkmak, yeni bir devlet kurmak için çalışacaktı.

Söz konusu **tertibi** İngilizler sonraki aylarda hazırladılar. Doğu Karadeniz’i karıştırdılar ve Osmanlı Hükümeti’nden bölgeye bir görevli göndermesini

istediler.. Bir yandan da devlet ileri gelenlerini toplayıp **Malta**'ya sürerek Selanikli'yi alternatifsiz hale getiriyorlardı.

Ne diyor Selanikli:

“Kendi kendime şu kararı verdim: Münasip bir zaman ve fırsatta İstanbul'dan kaybolmak, basit bir **tertipte** Anadolu içine girmek, bir müddet **isimsiz** çalıştıktan sonra, bütün Türk milletine felaketi haber vermek!”

Kendi kendine karar vermişmiş..

Hayır, İngilizler'le birlikte bu kararı verdi.. Daha doğrusu, bu kararı ona İngilizler verdirdi.

İngilizler'in hazırladığı yol haritası çerçevesinde Anadolu'da bir müddet Sarı Çizmeli Mustafa Ağa havalarında kahramanlık ve vatanseverlik nutukları attı, Halife-Padişah'ı ve devleti kurtarma edebiyatı yaptı, sonra TBMM'yi teşkil etmesinin ardından yavaş yavaş **felaketi millete haber verdi:**

Osmanlı Devleti yıkılacak, hilafetin ocağına incir dikilecek, memleket kendisinin heykelleriyle donatılacaktı.

Selanikli bir de şunu diyor:

"İçimde çok dikkatle gizlediğim bu sırrı vakti gelmedikçe kimseye söylemedim. **Böyle bir karar vermemişim gibi,** herhangi temaslara devam ettim....”

İçinde çok dikkatle gizlediği kesin..

O kadar dikkatle gizledi ki, sırrın tamamını hiçbir zaman kimseye söylemedi.

Ancak, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibi firaset ve basiret sahipleri sırrın farkındaydılar.

Sırra vakıf olan başkaları da vardı elbette.. Biri, Selanikli'nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**..

İnönü, 1973 yılında sırrı, sıradan ve basit birşeyden söz ediyormuş gibi açıkladı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

*

Burada, dikkat celbeden **dört önemli nokta** var.

Birincisi, Selanikli Mustafa Atatürk'ün Samsun'a gitmesi, sonra (Anadolu'da bir **millet meclisi** kurma yönünde çalışmak için **bahane** üretmek üzere) resmî görevinden **istifa** etmesi (kendi tabiriyle “**isimsiz**” hale gelmesi), olayların gelişim seyri içinde **kendiliğinden (spontane)** ortaya çıkan durumlar değil.

Yani Selanikli, olayların akışı içinde ortaya çıkan tabloya göre yeni kararlar alıyor değil.

Dediğine göre, **şartlardan bağımsız** olarak kafasında bir plan yapmış, şartların bu plana hizmet edecek şekilde olgunlaşmasını bekliyor..

Ayrıca, “**tertıp**” (**komplo, gizli plan ve operasyon**) peşinde.

Normalde bir **mütareke (ateşkes) antlaşması** yapılmışken ve de ardından bir **barış antlaşması** yapılması bekleniyorken, Selanikli böylesi bir **barışın (yeni düzenin)** kurulmayacağından, kendisinin Anadolu'ya gidip dümenler çevirmesinin mümkün olacağından nasıl bu kadar emin olabiliyor?

İngilizler ona bu yönde güvence vermeden bundan emin olabilir miydi?!

Hükümette bakan olmak için **Padişah'ı öldürmeyi, ihtilal yapıp hükümeti devirmeyi** tasarlayan, bunun için **çete (terör örgütü, komite)** kuran “**hırs küpü**” adamın başına taş düşmüş gibi birden bire “gelecekteki mevhum, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği belirsiz” hayaller için akıllı uslu, sabırlı, sessiz sakın, “**sır küpü**” bir adam haline gelmesi, “**hayatın olağan akışı**” çerçevesinde neye karşılık gelir?

Böyle hırs küpü, çılgın planlar yapan, dengesiz denilebilecek kararlar alabilen maceraperest bir adam nasıl birden bire sır küpü durmuş oturmuş hale gelebiliyor?

Bu **mucizenin ardındaki sır** nedir?

Cevap açık: **İngiliz “üst akıl”**ı bunu Kasım 1918 - Ocak 1919 arasında “hızlı eğitim”e tabi tutup gelecekteki görevleri için hazırlamış durumda.

İngiliz siyaseti (hele de yaşlı kurt **Lord Curzon**) yaş tahtaya basmaz, İsmet İnönü’nün söylediği gibi ***Selanikli’nin “İstiklâl mücadelesinin başarılı olması yönünde karar vermiş ve müttefiklerini de bunu kabule mecbur etmiş”se,*** Selanikli’den sağlam söz almış, onun kendi kafasından icatlar çıkarmayıp verilen yol haritasına göre yürüyeceğinden emin olmuş olmalıdır.

*

Gelelim calib-i dikkat olan **ikinci noktaya..**

Hükümeti devirip yeni bir hükümet kurmak için **çete (terör örgütü)** kuran Selanikli, bu çabalarından hiçbir sonuç alamadığı halde, ortada daha hiçbir şey yokken, “**basit bir tertip**”le gelecekteki hedeflerine kolayca yürüyebileceğinden, şartların da buna hizmet edeceğinden nasıl emin olabiliyor?

Nasrettin Hoca'nın yol kenarına çalı ekmesi, oradan geçen koyun sürülerinin yünlerinin bu çalılara dolanıp birikmesi, sonra bunları toplayıp eğirip ip yapması, ardından bu iplerle birşeyler dokuyup satması ve kazandığı servetle borcunu ödemesinden daha tuhaf bir hikâye..

Görüldüğü gibi, Selanikli Nasrettin Kemal, has adamı Falih Rıfkı'ya iyi masal anlatmış..

Ve bu millet de, Nasrettin Hoca'nın alacaklısı gibi, onun bu masallarını maalesef, Hoca'nın “peşin parayı görünce gevrek gevrek gülen” alacaklısı gibi dinledi.

Kimisi inandı, kimisi inanmış gibi yapmayı çıkarına uygun buldu.

*

Calib-i dikkat **üçüncü nokta** ise şu:

Padişah'ı öldürmek suretiyle devleti ele geçirmek, hükümeti devirerek ihtilal yoluyla yeni bir hükümet kurmak ve bakan olmak için gözünü karartan, akıl dışı ve canice planlar yapan, bunun için **çete (silahlı terör örgütü)** kuran Selanikli, nasıl oluyor da Anadolu'da bir millî mücadele başlatmak gibi (**Kâzım Karabekir**'in her yerde herkese söylediği) yüce, saygın ve makul bir düşünceyi hiç kimseye açmıyor, bir “**sır**” olarak saklıyor?

Böyle birşey, saklanacak bir **sır** mıdır?!

İşte olaydaki bu “sırriyet”, Selanikli'nin, **başka bir “çete”nin** (İngiliz'in güdümündeki bir çetenin) bir parçası haline gelmiş olduğunun karîne türünden delilidir.

Sır, çete üyelerince biliniyor.. En başta da **Lord Curzon** ve **ajan Frew** tarafından.. Fakat, Selanikli'nin bu sırrı başkalarına açması yasak..

Sır saklıyor olmasının nedeni bu..

Şayet bütün bunlar kendi aklının ürünü olsa, sır olarak saklamaz, istişare, müşavere, danışma, fikir teatisi, görüş alışverişi, niyet yoklama kabilinden başkalarıyla bu meseleler üzerinde konuşur.

Konuşmuyor.

Sırrını İngilizler’le paylaşıyor.

Haa bir de Erzurum Kongresi gecelerinden birinde sırrını kısmen **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e açmış..

Ancak, sırrın tamamını onlara da söylememiş.. İngilizler’le anlaşmış olduğunu saklamış..

(Fakat nasılsa **İsmet İnönü** bunu anlamış. Zeki adam.)

*

Gelelim calib-i dikkat **dördüncü noktaya**..

Görüldüğü gibi, Selanikli (iddiasına göre) kafasında bazı kararlar almış fakat bunları sır olarak saklıyor.

Bu arada insanlarla **temas** kurmaya da devam ediyor. Onlar hakkındaki kanaati şu:

“İçlerinden bir kısmında saf bir **vatanperverlik** hissinin coşkunluğundan başka, **ne fikir, ne de tedbir kabiliyeti** vardı. Bir kısmının hâlâ **hasis (bayağı, adi) politikacılık menfaatlerinden** başka düşündükleri yoktu.”

Temas kurduğu kişilerden bazıları **vatansevermiş**, fakat **fikir ve tedbir** kabiliyetleri yokmuş.

Bazıları da vatansever değilmiş, **hasis (bayağı, adi) politikacılık menfaatlerinden** başka birşey düşünmüyorlarmış. (İktidar uğruna terör çetesi kurup cinayet planları yaptığına göre Selanikli’nin kendisi tam da bu kategoride değerlendirilmelidir.)

İmdi, sen vatanseversen, ve de sende fikir ve tedbir kabiliyeti varsa, bu fikir ve tedbirler konusunda **cimrilik ve hasislik** yapmaman, fikirlerini insanlarla paylaşman, onları **sır** olarak kendine saklamaman gerekir.

Bu **hasis hesaplar kahramanının** gerçekten vatanseverse, o günkü şartlarda şunu düşünmesi gerekirdi:

*“İngilizler kimi bulurlarsa **tutuklayıp Malta’ya sürüyorlar**. Olabilir ki beni de tutuklar ve Malta’ya gönderirler. Hatta **zehirleyip öldürebilirler**. O halde, vatanın selameti için kafamda ürettiğim çözümleri ve bulduğum çareleri vatansever arkadaşlarımla paylaşmalı, bu fikirlerin olabildiğince çok insan tarafından bilinmesini sağlamalıyım.. Vatanın selameti için yapılması gerekenleri ben yapma imkânı bulamasam bile ürettiğim fikirlerden başka birileri, fırsat çıktığında yararlanabilir.”*

Hayır, hasis ve cimri hesaplar içindeki kahramanımız böyle düşünmüyor, memleketin selameti için bulduğu parlak fikirleri, sihirli formülleri, eşsiz tedbirleri **“Benden sonrası tufan”** kabilinden kendisine saklıyor.

Gerçekten vatansever bir adam, kafasındaki planlar vatanın selameti içinse, kendi şahsı bakımından önem taşımıyorsa, **mevzubahis olan vatansa**, bunları sır olarak saklayabilir mi?

Fakat, işin içinde “sır olarak saklanması” gereken bir **bozukluk** ya da **ihanet** varsa, iş değişir tabî..

O zaman olay “**sır**” halini alır.

BİR "DECCAL" (ÇOK YALANCI) OLARAK SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK

Bir önceki bölümde dikkat çektiğimiz hususlardan anlaşılabileceği gibi, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sözleri **çelişki, tutarsızlık ve mantıksızlıklarla** meşbu durumda.

Ve külliyetli miktarda yalan içeriyor.

Bu yüzden sözlerinin elekten geçirilmesi, **gökten inmiş vahiy** gibi “mutlak doğru” kabul edilmemesi gerekiyor.

Ki Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Anayasa'sına dercettiği **Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık** kaydıyla onun sözlerine bu şekilde “**mutlak doğruluk**” ve bir tür **tanrısallık** atfediyor.

Allahu Teala için yanılma, unutma, yalan söyleme, yanlış bilme ve yanlış bilgi verme söz konusu olamaz, fakat Selanikli Mustafa Atatürk'te bu arızaların hepsi var.

Evet, Selanikli'nin sözlerinin “**mutlak doğru**” kabul edilmemesi, şahsının (kendisine yanılmazlık ve yanılmazlık izafe edilerek) **tanrılaştırılıp putlaştırılmaması**, laflarının hayatta en hakiki mürşit olan ilmin rehberliğinde bilimsel bir bakış açısıyla **kritik-analitik (tahlilî ve tenkidî, eleştirel ve çözümleyici)** bir yaklaşımla değerlendirmeye tabi tutulması gerekiyor.

Allahu Teala **Kur'an-ı Kerîm**'de pekçok ayette **aklımızı kullanmamızı** emrediyor, insanlığı akıl nimetini kullanmaya davet ediyor.

Dolayısıyla Selanikli'nin yapıp ettiklerini de **aklımızı kullanarak** değerlendirmek durumundayız.

Ancak Türkiye’de Selanikli söz konusu olduğunda bunun yapıldığı pek söylenemez.

Bir kesim (**Kemalistler/Atatürkçüler**), Selanikli’nin sözlerini iman ettikleri ölümlü bir tanrının ölümsüz vahyi gibi sorgulamadan **huşu içinde (trans halinde)** okuyup dinliyorlar.

Atatürkçü/Kemalist derin devlet, modernist-“düzen”baz ilahiyatçı aparatlarına Allahu Teala’nın hükümleri için “**tarihsel**” hükmünü verdirirken, yani onların belirli bir tarihe ve bölgeye özgü olduğunu söyletirken, tanrılaştırıp putlaştırdığı Selanikli’nin zırvalarına “**evrensellik**”, yani zaman/tarih ve mekân/coğrafya üstülük, ebedî geçerlilik tanıyor.

Ve bu “tarihsellik” konusunda pek hassas olan **ilahiyatçı tufeylilerin**, Selanikli’nin ilke ve inkılapları söz konusu olduğunda, putunun karşısında dilsiz hale gelen putperestler gibi sessizliğe gömüldüklerini görüyoruz.

*

Evet, Selanikli’yi putlaştıranlara, onun en mantıksız lafları bile eşsiz hikmetler gibi görünüyor.

Misal, “Bir Türk dünyaya bedeldir” şeklindeki saçma sözü..

Sevmedikleri **Sultan Vahideddin bir Türk olduğu için dünyaya bedel**, o kadar kıymetli, fakat ona yapmadıkları hakareti bırakmıyorlar..

Hapishanelerimizi dolduran ırz düşmanı sapıklar, çocuk tecavüzcüleri vs. Türk oldukları için çok kıymetliler, dünyaya bedeller..

Görüldüğü gibi Selanikli saçmalamış, fakat birileri **akıllarını yitirmiş gibi** bu sözü eşsiz bir vecize olarak tekrarlayabiliyorlar.

Bir kesim de Türkiye’de Selanikli’yi eleştirmek rejim açısından istenmeyen birşey olduğu için **istikbal ve menfaat hesapları** yaparak (rejimperestlere şirin görünmek için) Selanikli’nin sözlerindeki yalan yanlış ifadeleri görmezden geliyor.

(Üstad **Necip Fazıl** ve **Kadir Mısıroğlu** gibi yanlışlara dikkat çekenler geçmişte büyük sıkıntılar yaşadılar. Selanikli’nin yaşadığı dönemde ise ona gözünün üstünde kaşın var diyenin bile başı belaya girebiliyordu.)

*

Asıl mevzuya geelim.

Bir önceki bölümde, (Selanikli Mustafa Atatürk’ün has adamı) Falih Rıfkı’nın, velinimetini Selanikli’den naklettiği şu sözleri aktarmıştık:

"**Bir gün** Fethi (Okyar) Bey ve dört müşterek arkadaşım ile birlikte, bir hayli münakaşadan sonra, **ihtilalci bir komite** kurmaya karar verdik ve **ihtilalci tedbirler** düşünmeye başladık: **Padişahı değiştirmek, kabineyi düşürmek, yeni bir hükümet teşkil** ederek daha azimli hareketlere başvurmak gibi..

"**Başka bir gün** bizim Şişli'deki evde toplantımız nihayet bulduktan sonra **dört kişiden biri** dedi ki: "Arkadaşlar, ben çok düşündüm. Namusumla söz veririm ki sırrınız gizli kalacaktır, fakat komitede çalışmaya devam etmeyeceğim." Hepimiz hayret içinde birbirimize baktık. İçimizden biri:

"- Bu ne demek, muvaffakiyetten emin mi değilsiniz?" diye sordu.

"- Hayır, bunu düşünmedim. Muvaffak olacaksınız. Fakat ihtilalciler muvaffak olsalar bile birçok tehlike karşısındadırlar. Bunu da kabul etmelidirler. İşte o zaman ben ve benim gibiler, sizin kararlarınızı tatbik etmek üzere iktidara gelecek ihtiyat namzetler (yedek adaylar) oluruz."

“Fethi Bey'le ben **gözlerimizle konuştuk.**

“Derhal dedim ki:

"- Beyefendinin iştirak etmeyeceği bir teşebbüs makul de olmayabilir.
Onun için cemiyeti hemen feshetmeliyiz."

“Böyle yaptık. Kendisi müsaade alıp gitti. Kalanlar cemiyeti tekrar kurmuş oldular.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 128.)

Selanikli kendisinin ve Fethi Okyar'ın “dört müşterek (ortak) arkadaşı”ndan söz ediyor fakat gerçekte sadece iki müşterek arkadaş söz konusu.

Yani toplamda dört arkadaşlar.

Geriye kalan iki kişi **Rauf Orbay** ile **İsmail Canbulat**.

Ve Selanikli, sonraki yıllarda bu iki ortak arkadaşlarına çok fena “kazık” atacaktır.

İzmir suikasti girişimi bahanesiyle (suikast değil, suikast girişimi) **İsmail Canbulat'ı haksız yere astırarak**, yurtdışında olduğu için gıyabında yargılanan **Rauf Orbay'ı ise 10 yıl hapse mahkum** ettirecektir.

Ayrıca bütün mal varlığına el koyacaktır.

(Türkiye'de olsaydı kesinlikle asılırdı. Türkiye'ye dönmedi, sürgün hayatı yaşadı. Selanikli'nin ölümünden sonra mahkemesi tekrar görüldü, beraat etti.)

*

Evet, toplamda dört kişiler.

Fakat, Selanikli'nin anlattığı hikâyede İttihat ve Terakki hükümetinin eski bakanlarından **Kara Kemal de “konuk sanatçı”** olarak önemli bir yere sahip.

Dolayısıyla bir **“beşli çete”**nin varlığından söz edenler de çıkabilir.

Fakat İsmail Canbulat ile Rauf Orbay'ın Kara Kemal alerjisi dikkate alınır, en iyi ihtimalle **"dörtlü çete"**den söz edilebilir.

Selanikli Mustafa Atatürk çeteye Kara Kemal'i de dahil etmek istemiş fakat bu girişimi komitacılık/terör karşıtı İsmail Canbulat ile Rauf Orbay tarafından veto edilmiş.

*

Selanikli'nin mütareke (ateşkes) döneminde İstanbul'da geçirdiği günleri konu edinen **akademik çalışmalar** mevcut.

Selanikli'nin yukarıda aktardığımız sözlerini bu **“bilimsel” araştırmaları** temel olarak tartışacağız inşaallah.

Önce konuyla ilgili bir **yüksek lisans tezinde** mevzu nasıl anlatılıyor, ona bakalım.

M. Fatih Cebeci, hazırladığı tezinde konuya şöyle girmiş:

“Tevfik Paşa Hükümetinin Meclisten güven oyu almasından sonra da bu hükümetin düşürülmesi için çeşitli şekillerde çalışmaların yaşandığını ve **bu organizasyonlarda Mustafa Kemal'in isminin geçtiğini** görmekteyiz. 26 Aralık 1918 tarihli Sabah gazetesinde çıkan habere göre Tevfik paşa hükümetinin düşürülmesi için bazı **gizli faaliyetlerin** olduğu, bu faaliyeti gerçekleştirenlerin hazırlamış olduğu listede Mustafa Kemal'in isminin *“Bahriye Nazırı”* (donanma ve denizcilik bakanı) olarak geçtiği yazmıştı. Tabi **Mustafa Kemal bu haberi ertesi gün yalanladı.**”

(Selahattin Tansel, *Mondros'tan Mudanya'ya Kadar*, c.1, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1991, s. 77'den aktaran Mehmet Fatih Cebeci, *Mütareke Döneminde Mustafa Kemal'in İstanbul'daki Faaliyetleri ve Anadolu'da Görevlendirilmesi*, yüksek lisans tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013, s. 35-36.)

Görüldüğü gibi Selanikli yaptığı işin arkasında mertçe durmuyor, yalan söylüyor.

Olduğundan farklı görünme, **yalan söyleme**, herkesin karşısına farklı bir yüzle çıkma onun karakterinin başat ve değişmez özelliklerinden biri.

Selanikli'nin Tevfik Paşa hükümetinin kurulmaması, **İzzet Paşa liderliğinde** liderliğinde (içinde kendisinin Harbiye Nazırı yani Milli Savunma Bakanı olarak yer aldığı) yeni bir hükümet kurulması için çevirdiği dalavereleri önceki bölümlerde görmüştük.

Selanikli, hedefine İzzet Paşa (Mareşal Ahmet İzzet Paşa) ile ulaşamayınca, şansını bir de **Âyan Meclisi Reisi Ahmed Rıza Bey**'le denemiş bulunuyor.

(Meşrutiyet döneminde Meclis-i Mebusan'ın yanı sıra bir de Âyan Meclisi vardı. Türkiye'de 12 Eylül öncesinde bir senatonun bulunuşu gibi.. Ahmed Rıza, Jön Türkler'in ve İttihat ve Terakki'nin önde gelen isimlerindendi.)

Cebeci, “*Ayan Reisi Ahmet Rıza, Tevfik Paşa Hükümetine yönelik olarak tenkitlerini sürekli padişaha iletmekte idi.... Ahmet Rıza Bey'in hükümeti ele geçirme düşüncesiyle ilgili olarak Mustafa Kemal'in alakadarlığını Kazım Karabekir şu şekilde beyan etmişti*” diyor ve onun şu sözlerini aktarıyor:

“Nitekim **Mustafa Kemal** Paşa, Ahmet Rıza Bey riyasetinde (başkanlığında) bir kabine (hükümet) kurmak ve **kendisi Harbiye Nazırı olmak** ve benim de –pek zor durumda olan- iâşe vaziyetini düzeltmem için iâşe nazırlığını (bakanlığını) kabul etmemi **kararlaştırmışlar** ve İsmet Bey (İnönü) vasıtasıyla da bana bunu bildirmişlerdi...”

(Kazım Karabekir, *Paşaların Hesaplaşması*, Emre Yayınları, İstanbul 1993, s. 34'ten aktaran Cebeci, s. 36.)

Cebeci, Karabekir'den yaptığı bu alıntının ardından şunları söylüyor:

“Görüldüğü gibi **Mustafa Kemal'in Hükümete Harbiye Nazırı olarak girme ya da istedikleri kişilerden oluşacak bir hükümet oluşturma gibi teşebbüsleri** başarıyla neticelenmedi. Dolayısıyla Mustafa Kemal ve arkadaşları **daha zorlayıcı ve köklü bir girişime** başvurmayı düşündüler; **İhtilalci bir komite kurarak padişah ve hükümet düşürülecekti**. Mustafa Kemal'in Şişli'deki evinde yapmış oldukları bir toplantıda **İsmail Canbulat** Bey'in tereddüt ve çekincesini bildirmesi üzerine komite oluşturma fikrini pek de ileri bir aşamaya götüremediler.”
(s. 36-37.)

Cebeci, bu sözlerinin ardından bir dipnotla açıklama yapıyor ve “*Mustafa Kemal ihtilalci bir komite fikrinin ortaya çıkmasını hatıralarında şu şekilde bahsetmektedir*” diyerek, yukarıda **Atay**'dan yaptığımız alıntıyı aktarıyor.

Ancak kaynak olarak Tansel'in yukarıda adı geçen kitabı ile İsmet Bozdağ'ın *Nutuk Öncesi Atatürk Konuşuyor* adlı kitabını gösteriyor.

Metin, Atay'ın ifadelerinin sadeleştirilmiş şekli..

Diğer bir fark, Atay'ın kitabında isim verilmezken burada **İsmail Canbulat**'ın adının açıklandığı olması.

*

Buraya kadar herşey iyi.. Fakat bundan sonrası tufan..

Çünkü Cebeci, yukarıdaki ifadelerinin akabinde, **olayın şahitlerinden Rauf Orbay**'ın konuyla ilgili ifadelerini aktarıyor.

Ve, Rauf Orbay’ın sözlerine baktığımızda, **Selanikli’nin olayı yalan dolanlarla çarpıtmış** olduğunu görüyoruz.

Ya da Rauf Orbay yalan söylüyor.

Sen hangisine inanıyorsun diye sorarsanız cevabım şu:

Kesinlikle **Selanikli yalan söylüyor..**

Rauf Orbay Selanikli’ye göre katiyyen daha dürüst, şerefli ve namuslu bir adam..

Kâzım Karabekir ile Selanikli’nin ihtilaf ettikleri mevzularda da aynı şekilde düşünüyorum..

Bence Selanikli tescilli yalancı.. Yalancılıkta müseccel marka..

“Hayır, Selanikli doğruyu söylüyor, Kâzım Karabekir ve Rauf Orbay gibi isimler yalan söylüyor” diyenlere de sözüm yok, memlekette fikir ve inanç hürriyeti var, isteyen istediği şekilde düşünebilir ve inanabilir.

*

Evet, Cebeci sözlerini şöyle sürdürüyor:

“**Rauf Orbay** ise Mustafa Kemal’in teklifiyle Tevfik Paşa hükümeti ve onun destekçisi Padişah’ı devirme kararı aldıklarını fakat **İsmail Canbulat** Bey’in itirazıyla bu işin sonlanmasını hatıralarında şu şekilde anlatmaktaydı:

“... Tevfik Paşa hükümetinin kırık düzen becerisizlikleri ile uğranılan zararların bir an evvel önüne geçilmek için **bu hükümeti, hatta onu desteklemekte olan Padişah Vahdeddin’i bir yolunu bulup devirmekten başka çare kalmadığını ileri süren [Mustafa Kemal] Paşa’nın teklifiyle** faaliyete geçmek kararını bile vermiştik ki, araya **Kara**

Kemal beyin girişinden kuşkulanan **İsmail Canbulat** Bey’in itirazıyla bu iş o kadarla kalmıştı.

“İsmail Canbulat Bey’in itirazı şöyle olmuştu. Tevfik Paşa hükümetinin ve hatta padişahın nasıl değiştirilebileceği meselesini aramızda, konuştuğumuz günlerin birinde **İsmail Canbulat Bey’le ben, Şişli’de Mustafa Kemal Paşa’nın evine gittiğimizde Paşa’yı, -o zamana kadar ilk defa evine geldiğini gördüğümüz- İttihat ve Terakki’nin meşhur İaşe Nazırı Kara Kemal Bey’le baş başa** konuşur bulduk.

“Odaya gidip yanlarına yaklaştığımızda, konuşma konusunun: “**Tevfik Paşa’yı, otomobilinin şoförünü değiştirip kaçırarak, İstanbul’da bir yerde saklamak...**” olduğunu anlayınca, İsmail Canbulat Bey, birdenbire asabileşerek ters yüzü dönüp odadan sofaya çıktı. Ben de peşinden gittim.

“Yok birader, **böyle komitacı işlerine gelemem, böyle şey olmaz, bu benim işim değil...**” diye gittikçe sinirlenen Canbulat Bey’i teskin etmek hususundaki gayretlerime rağmen **evden çıkıp gitti.**

“Sonra **Kara Kemal** Bey de gitmişti. İsmail Canbulat Bey asabileşince hayret etmekte olan Mustafa Kemal Paşa’ya, vaziyeti anlattım.

“-Neden böyle oldu? Kara Kemal de nereden çıktı?” [dedim.]

“-Yok canım, dedi, **ben komitacılık yapar mıyım, Kemal Bey’in ağzını arıyordum.**” dedi.

“-Öyleyse haydi kalkın gidelim. Canbulat’a anlatın..” dedim.

“Canbulat’ın **Osmanbey’deki evine gittik.** Mustafa Kemal Paşa, **Kemal Bey’in ağzını aradığını tekrar ile, işin içinde komitacılık olmadığı hususunda teminat** verdi. Bu teşebbüs de bu kararla kaldı.” (s. 37-38.)

Cebeci, Orbay’ın hatıratına “**a.g.e.**, s. 232” diyerek atıfta bulunuyor, fakat dalgınlığına gelmiş, kitabın adını diğer dipnotlarda ve bibliyografyada vermeyi unutmuş.. Söz konusu eser, Rauf Orbay’ın **Cehennem Değirmeni -Siyasî Hatıralarım-** adlı eserinin birinci cildi (İstanbul: Emre Y., 1993); sayfa numarası doğru.

*

Görüldüğü gibi, Selanikli’nin anlattığı hikâyeye ile Rauf Orbay’ın konuyla ilgili açıklamaları tamamen farklı.

Rauf Orbay’ın sözlerinden, Selanikli’nin, bu arkadaşlarını, “Her ne pahasına olursa olsun hükümeti yıkmalı başka bir hükümet kurmalıyız, gerekirse bu hükümeti görevden almayan ve istifaya zorlamayan Vahideddin’i de tahttan indirmeliyiz” diyerek **kışkırttığı** anlaşılıyor.

Derdi bir şekilde hükümette koltuk kapıp bakan olmak..

Fakat arkadaşlarını “**gaza getirmek**” için “Siz de bakan olmalısınız, olacaksınız, buna layıksınız” diyor.

Arkadaşları da “He, hı” diyorlar, fakat bunun siyasî alavere dalavere ve entrikalarla, birtakım ittifaklar yoluyla Padişah ve hükümet üzerinde baskı kurulması suretiyle olacağını zannediyorlar.

Sonra bir gün bakıyorlar ki, o güne kadar **Sarı Kemal**’in evine gelmemiş olan **Kara Kemal** bunun evine damlamış ve başbaşa kanunsuz işler planlıyorlar.

Terör örgütü olarak faaliyet göstermeyi (o günkü tabirle **komitacılık** yapmayı) kafaya koymuşlar.

*

İşte buradan, Selanikli Sarı Kemal'in (Mustafa Atatürk'ün) birinci yalanı ortaya çıkıyor: İddiasının aksine ortada bir “**ihtilalci komite**” yok.. Böyle bir **terör örgütü** kurulmuş değil.

İkincisi, İsmail Canbulat'ın daha önce girmiş olduğu halde ihtilalci komiteden ayrılması diye birşey de mevzubahis değil.

Üçüncüsü, Fethi Okyar o gün orada değil.. Çünkü Rauf Orbay, Sarı Kemal ile Kara Kemal'in **başbaşa** konuştuklarını söylüyor.

Dolayısıyla Selanikli ile Fethi Okyar arasında bir “bakışarak konuşma” durumu yaşanmış değil.. Fethi Okyar piyasada yok.

Dördüncüsü, Selanikli'nin şu sözleri de baştan aşağı yalan:

“**Başka bir gün** bizim Şişli'deki evde toplantımız nihayet bulduktan sonra **dört kişiden biri** dedi ki: *‘Arkadaşlar, ben çok düşündüm. Namusumla söz veririm ki sırrınız gizli kalacaktır, fakat komitede çalışmaya devam etmeyeceğim.’* Hepimiz hayret içinde birbirimize baktık.”

Ortada bir toplantı yok ki nihayet bulsun..

İsmail Canbulat **Sarı Kemal** ile **Kara Kemal'in** dengesiz laflarından rahatsız olup çekip gitmiş..

Dolayısıyla yaptığı herhangi bir açıklama da, kalanların **hayret içinde birbirlerine bakması** da söz konusu değil.

(Sonraki yıllarda Sarı Kemal'in adamları İzmir Suikasti girişiminin ardında olduğu iddiasıyla **Kara Kemal'in peşine** düşecekler, o da ellerine canlı düşmemek için intihar edecektir.)

Beşincisi, içlerinden birinin İsmail Canbulat'a "**Bu ne demek, muvaffakiyetten emin mi değilsiniz?**" diye sorması diye birşey de yok.

Altıncısı, Rauf Orbay İsmail Canbulat'ın değil Selanikli'nin tavrına hayret ediyor. **“Neden böyle oldu? Kara Kemal de nereden çıktı?”** diye hesap soruyor.

Yedincisi, İsmail Canbulat'ın sinirli bir şekilde çekip gitmesi ve Rauf Orbay'ın itirazından paniğe kapılan ve pabucun pahalı olduğunu gören Selanikli hemen tabiri caizse “kıvırıyor” ve “Yok canım,” diyor, **“ben komitacılık yapar mıyım, Kemal Bey'in ağzını arıyordum”**.

("Kıvırmacı" olduğunu, gerçek düşüncelerinin hilafına konuşarak arkadaşlarını aldattığını kendisinin **"Beyefendinin iştirak etmeyeceği bir teşebbüs makul de olmayabilir, onun için cemiyeti hemen feshetmeliyiz dedim"** şeklindeki ifadesi de ortaya koyuyor.)

Buradan da anlaşılıyor ki ortada bir **“ihtilalci komite”** yok. O, Selanikli'nin hayalindeki mutlu tablo..

Bu komitacılığını İstanbul'da gerçekleştiremeyecek, **İngilizler'in (İsmet İnönü'nün itiraf ettiği) desteği sayesinde** ileride hayata geçirecek, TBMM'yi bir **“ihtilalci komite”** gibi Osmanlı Devleti'nin karşısına dikecektir.

Sekizincisi, Selanikli'nin **"Beyefendinin iştirak etmeyeceği bir teşebbüs makul de olmayabilir. Onun için cemiyeti (ihtilalci komiteyi, terör örgütünü) hemen feshetmeliyiz"** demesi de söz konusu değil.

Tam aksine, İsmail Canbulat'ın Osmanbey'deki evine gidiyorlar, Selanikli ona da, Rauf Orbay'a söylediği gibi, **Kara Kemal'in ağzını aradığını ifade ediyor, işin içinde komitacılık olmadığı hususunda teminat** veriyor.

Ağız aramak için olduğundan farklı görünerek yalan söylemek de bir başka karaktersizlik.. Komitacılık yapmamış, fakat Kara Kemal'e öyle görünmüşmüş..

(Böyle bir huyu var. **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya gerçek niyetlerini ve **gizli gündemini** açıklamışken bütün bir millete karşı **takiyye** yaptı, yalan söyledi.)

Dokuzuncusu, Selanikli'nin “Böyle yaptık. Kendisi müsaade alıp gitti” şeklindeki sözleri de yalan.. İsmail Canbulat müsaade almadan çıkıp gitmiş durumda.

Onuncusu, Selanikli'nin “**Kalanlar cemiyeti (ihtilalci terör örgütünü) tekrar kurmuş oldular**” şeklindeki sözü de püsküllü yalan. (Fakat yalancı ve sahtekâr olduğunu böylece itiraf etmiş oluyor. Kendi beyanına göre, İsmail Canbulat'ı aldatıyor, ona yalan söylüyor, terör örgütünü feshetmiş gibi görünüyorlar, fakat aslında böyle bir fesih yok..

Selanikli'nin bütün hayatı yalan dolan, aldatma, döneklık, ikiyüzlülük, sahtekârlık ve takiyye üzerine kurulu.

*

Evet, Selanikli büyük yalancı.. (Yeri gelmişken söyleyelim, "**deccal**", kelime anlamı itibariyle "çok yalancı" demektir.)

Bu kadar kolay “kıvıran”, yalan söyleyen bir adamın, **İngiliz Gizli Servisi'nin (İstihbarat Teşkilatı'nın) İstanbul şefi Robert Frew** ile olan başbaşa gizli görüşmeleri hakkında doğru bilgi vermesi beklenebilir mi?!

İsmet İnönü, adamını çok iyi tanıyormuş:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Demek ki bu topraklarda Selanikli liderliğinde “**yedi düvel**”e (**yedi devlete**) karşı verilmiş bir istiklal/bağımsızlık mücadelesi yok.

Dört düvelin (İngiltere, Fransa, İtalya ve Rusya) desteğiyle **Yunanistan**’a karşı verilmiş bir mücadele var.

Selanikli’nin hedef aldığı ikinci devlet ise **Osmanlı Devleti**.

Evet, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş serüveninin “**İngiltere’nin izni, Lord Curzon’un kararı ve kavliyle, ve de dört düvelin yardımıyla iki düvele karşı verilmiş şanlı mücadele**” olarak yeniden yazılması gerekiyor.

İNGİLİZ’İN İZİNİ (VİZESİ), LORD CURZON’UN KAVLI İLE SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK ANADOLU’YA “VATAN KURTARACAK KAHRAMAN” OLARAK GİDERKEN

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk’ün, “mütareke döneminde İstanbul’da birkaç arkadaşıyla birlikte **ihtilal komitesi/çetesi (terör örgütü)** kurmuş oldukları” yönündeki itirafını aktarmıştık.

İşin aslının başka olduğunu **Rauf Orbay**’ın yazdıkları ortaya koyuyor.

Selanikli Sarı Kemal, İttihat ve Terakki’nin komitacı siyasetçilerinden **Kara Kemal** ile, (Sadrazam/Başbakan **Tevfik Paşa**’yı kaçırmak suretiyle) **hükümet darbesi** yapmayı planlıyor, bunu duyan **İsmail Canbulat** (sözde komite üyesi olduğu halde) sinirlenip bunların yanından çıkıyor, arkasından hole gelen Rauf Orbay’a “*Yok birader, böyle komitacı işlerine gelemem, böyle şey olmaz, bu benim işim değil...*” diyor, ve Sarı Kemal’in evinden çekip gidiyor.

Kara Kemal de gittikten sonra Rauf Orbay Sarı Kemal’e “*Neden böyle oldu? Kara Kemal de nereden çıktı?*” diyerek hesap soruyor.

Panikleyen Sarı Kemal ise, hemen kıvırıyor, “*Yok canım, ben komitacılık yapar mıyım, Kemal Bey’in ağzını arıyordum*” diyerek Kara Kemal’e **hainlik yaptığı ve ona karşı yalan söyleyip olduğundan farklı görüldüğü** itirafında bulunuyor.

Aslında yalan söyleyip hainlik yaptığı kişi Kara Kemal değil.. Rauf Orbay ile İsmail Canbulat’a yalan söylüyor.

İlginç olan ise, Sarı Kemal’in sonraki yıllarda İzmir Suikasti girişimini bahane ederek **İsmail Canbulat’ı astırmış, Rauf Orbay’ı 10 yıl hapse mahkum ettirip bütün mal ve mülküne el koydurmuş** olması..

Kara Kemal de unutulmamış, fakat o, Sarı Kemal'in adamlarının eline düşmemek için intihar etmiş.. Sarı Kemal onu astırma zevkinden mahrum kalmış.

*

Görüldüğü gibi, konuyu Selanikli Mustafa Atatürk'ün kendi sözlerini temel alarak tartışıyoruz.

İlk söz hakkını ona tanıyoruz.

Laflarını aktaran kişi, has adamı **Falih Rıfkı Atay**..

En son, Falih Rıfkı'nın, Selanikli'nin şu sözlerini aktardığını görmüştük:

“Fethi Bey'le ben **gözlerimizle konuştuk**.

“Derhal dedim ki:

“- **Beyefendinin [İsmail Canbulat] iştirak etmeyeceği bir teşebbüs makul de olmayabilir**. Onun için cemiyeti [terör örgütünü] hemen feshetmeliyiz.”

“Böyle yaptık. Kendisi müsaade alıp gitti. Kalanlar [Selanikli, Fethi Okyar ve Rauf Orbay] cemiyeti tekrar kurmuş oldular.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 128.)

Rauf Orbay'ın yazdıkları ise (Ki önceki bölümde aktarmıştık), böyle bir sahnenin hiç yaşanmamış olduğunu gösteriyor.

Bir defa, ortada **Fethi Okyar** yok..

İkincisi, asabîleşen İsmail Canbulat müsaade almadan ve vedalaşmadan evi terk edip gidiyor.

Üçüncüsü, Selanikli ile Rauf Orbay, İsmail Canbulat'ın Osmanbey'deki evine gidiyorlar ve Selanikli, Rauf Orbay'a söylediği **Kara Kemal'e yalan söylemiş olduğu yalanını** Canbulat'ın önünde de tekrarlıyor.

*

Falih Rıfki'nın Selanikli'den aktardığı sözler şöyle devam ediyor:

“Sırdaşlarımdan birini size haber vereyim: Bir gün **İsmet Bey'i (İsmet İnönü)**, davet ettim. Şişli'deki evimde beni yalnız bulan İsmet Bey:

"- Gene ne var? dedi. ...

"- Ne haber dedim.

"- Tahmin edeceğin gibi...

"- Şuradan bana bir Türkiye haritası bulup masaya açar mısın? Üzerinde konuşacağım. ...

"- Ne yapacaksın? diye sordu. ...

"- Mesela, dedim, **hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek** ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için en müsait mıntaka ve beni o mıntakaya götürecek en kolay yol hangisi olabilir?

"Yüzüme baktı, tekrar neşeli ve ümitli güldü:

"- Karar verdin mi? dedi.

“- Şimdilik bundan bahsetmeyelim, bana memleketi, milleti ve orduyu anlayıp bilen, vaziyeti yakından gören, tehlikede şüphesi olmayan bir arkadaş gibi cevap ver!

"İsmet Bey masanın kenarındaki sandalyeye ilişti ve derin derin düşünmeye başladı. O sırada ben salonun içinde dolaşıyordum. Bana sesleninceye kadar gezindim. Birdenbire ayağa kalktı, gülerek:

"- Yollar çok, mntıkalar çok! dedi.

"Bazı ziyaretçilerin geldiklerini haber verdiler. Haritayı kapamaya vakit kalmadan içeri giren tanıdıklarla başka bahislere daldık. Bir hayli müddet soma gene İsmet Bey'le yalnız kaldık:

"- Ne yapacağını bana ne vakit söyleyeceksin?

"- Zamanında!" (s. 129-130.)

Görüldüğü gibi, **komitacı (çeteci, terörist)** Kemal, kimi bulursa hemen oturup onlarla **terör örgütü** kuruyorken, **Kara Kemal** gibi bir kulağı kesikle çılgınca “Sadrazam’ı kaçırıp hükümet darbesi yapma” planları kotarıyorken, birdenbire, **istihbarat (gizli servis) eğitimi almış ve disiplini edinmiş** bir adam gibi sakin, durmuş oturmuş, ketum, ihtiyatlı ve ağzı sıkı biri haline gelmiş bulunuyor.

*

Önceki bölümlerde şunu söyledik:

Selanikli’nin mütareke döneminde (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında) İstanbul’da geçirdiği **altı ayın ilk iki ayının, İngilizler’le görüşme** ve pazarlıklarla geçmiş olması gerekiyor.

İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew ile (Rauf Orbay’ın ifadesine göre) “iki üç kez” görüşüğünü gözönünde bulundurduğumuzda, üçüncü görüşmede her konuda mutabakata varıp el sıkışmış olduklarını kabul edebiliriz. (Selanikli **Nutuk**’unda Frew [Fro] ile “bir iki kere”

görüştüğünü söylüyor. Yaveri Cevat Abbas ise “fasılalı tarihlerde” görüştüğünü ifade ediyor.. **"Fasılalı tarihlerde"** tabiri iki kere için kullanılmaz.)

Selanikli’nin **ajan Frew** ile **en az üç defa** görüşmüş olması gerekiyor.

Daha önce de söylediğimiz gibi, 18 Kasım 1918’de Selanikli’nin İngiliz yetkililerle görüşme teklifini İngiliz gazeteci Ward Price’a iletmesinden sonra **İngiltere Büyükelçiliği** konuyu değerlendirmeye alıp hummalı bir çalışmaya girişmiş olmalıdır.

Bunun **Padişah Vahideddin’in ve Osmanlı Hükümeti’nin** kendilerine yönelik bir yoklaması, sondajı ya da **oyunu** olup olmadığını anlamaya çalışmışlardır.

İstanbul’daki ajanlarından Selanikli hakkında bilgi toplamalarını istemişlerdir: Ne yer ne içer, nasıl bir karaktere sahiptir, hobileri fobileri nelerdir, neleri sever nelerden nefret eder, nasıl bir zihniyete sahiptir, yakın dostları kimlerdir, yaşayışı nasıldır, ne gibi alışkanlıkları bulunmaktadır?

Böyle bir araştırma sonucunda, **Enver’le rekabet** eden bir İttihatçı olduğunu, **büyük ihtiraslar**ının ve muazzam bir **makam mevki sevdasının** bulunduğunu, gençliğinden itibaren **kafayı çekmeye ve kadınlarla dansa düşkünlüğü** ile tanındığını, (Fali Rıfkı’nın dile getirdiği üzere) İttihatçılar’ın onu “**sarhoş, sefih, ahlâksız, haris (hırslı, ihtirash) ve fırsatçı**” olarak nitelendirdiklerini, Fevzi (Çakmak) ve İsmet (İnönü) gibi isimlerin de onu “**menfaat düşkünü ve muhteris**” olarak tanıdıklarını öğrenmiş, ve böylece muhtemelen “**Tamam, bu adam tam bize göre, kullanılmaya müsait, kişilik olarak buna elverişli**” demiş olmalıdırlar.

Bunun ardından **Frew**, Selanikli’yi bizzat kendisi ölçüp tartmak, tanımak, test etmek, sorular yöneltip konuşturmak için onunla ilk “**başbaşa gizli**” görüşmesini gerçekleştirmiştir.

Bu hazırlık çalışmaları yapıldıktan sonra konu ayrıntılı bir raporla **Londra**'ya, İngiltere **Dışışleri Bakanlığı**'na, yani İngiliz Hükümeti'ne arzedilmiştir.

İşin bu aşaması birkaç haftayı bulmuştur.

*

Elçiliğin gönderdiği raporu hem **Lord Curzon** hem de Dışışleri Bakanlığı'ndaki **Türkiye uzmanları** dikkatle okumuş, daha sonra bu konudaki mütalaalarını dile getirip bu **kullanışlı şahıstan** nasıl istifade edilebileceği konusu üzerinde kafa yormuşlardır.

O sırada İngiliz Savaş Kabinesi'nin **Türkiye politikasından sorumlu Doğu Komitesi Başkanı** olan ve kafasında hem İslam dünyası hem de Türkiye ile ilgili bir **gelecek vizyonu** bulunan Lord **Curzon**, ajan Frew'nun Selanikli'ye şunları sormasını istemiştir:

*“Kendilerinin (**İnönü**’nün itiraf etmiş bulunduğu gibi) destekleyeceği (**sahte**) bir **istiklal mücadelesi** başlatabilir mi, Anadolu’da bir **millet meclisi** toplamak suretiyle ‘**millet iradesi**’ kalkanının ardına sığınarak Osmanlı padişahına ve hükümetine başkaldırma cesareti ve becerisi gösterebilir mi, bu meclisi topladıktan sonra (Türkiye halkını temsil eden o meclis kararıyla) Osmanlı padişahını artık tanımadığını, saltanatı kaldırdığını ilan edebilir mi, yönetim şekli **cumhuriyet** olan yeni bir devlet kurduğunu açıklayabilir mi, **Hilafet** kurumuna son verebilir mi, yeni devletin **başkentinin** Anadolu’da olmasını sağlayabilir mi, Türkiye halkına **Curzon ilke ve inkılaplarını** dayatmak suretiyle bir batılılaşma hamlesi başlatabilir mi? Türkiye’nin **İslam dünyasından** uzaklaşmasını, kültür olarak Batı’ya yönelmesini ve ‘uygarlaşması’**nı** temin edebilir mi? Hepsinden önemlisi, bütün bunları yaparken sanki bunları (TBMM’deki vekilleri vasıtasıyla) bizzat Türk milleti istiyormuş, Türkiye halkı yapıyormuş gibi gösterebilir, olayın gerisindeki ‘**İngiliz aklı**’**nı** perdeleyebilir mi?”*

İşte, **Frew** ile **Selanikli** arasında gerçekleşen **ikinci “başbaşa gizli” görüşmede** bu sorular etrafında fikir alışverişi yapılmış olmalıdır.

Selanikli, kendisine güveninin tam olduğunu, İngilizler’in de ona güven duyması gerektiğini, Osmanlı subaylarını ve Türkiye halkını iyi tanıdığını, onları nasıl idare edeceğini ve idealleri doğrultusunda nasıl “gaza getirip” kullanacağını çok iyi bildiğini söylemiş olmalıdır.

*

Böylece konu, Lord Curzon’un önüne ikinci kez gitmiştir.. O, Selanikli’ye **gereken desteğin verileceğini, Fransa ile İtalya’nın da ikna edileceğini** müjdelemiş olmalıdır.

Ve bütün bunların akabinde Frew ile Selanikli’nin **üçüncü “başbaşa gizli” görüşmesinde** artık planın netleşmiş olduğu düşünülebilir.

Buna göre, İngilizler Selanikli’yi adamdan saymayan ve dolayısıyla “istiklal mücadelesi” sırasında ve sonrasında ona sorun çıkaracak, ayak bağı olacak dışlı budaklı kişileri **tutuklayıp Malta’ya sürecektir, İttihatçı örgütlenmesini dağıtarak** araziye temizleyecekler, böylece onun önünün açılmasını sağlayacaklardır.

Ayrıca, Selanikli’nin Anadolu’ya usturuplu bir biçimde intikali temin edilecek, bunun için bir **bahane** oluşturulacaktır.

Burada en önemli husus, Selanikli’nin İngilizler’le anlaşmış ve onların **desteğini** alarak yola çıkmış olduğunun kimse tarafından bilinmemesi, bunun bir “sır” olarak saklanmasıydı.

*

Evet, Selanikli'nin komitacılık mesleğine birdenbire veda edip gelecekle ilgili büyük hayallere sahip “sır”lı ve ketum bir adama dönüşmesi mucizesinin ardındaki gizem işte bu..

Lord Curzon'un **sihirli değneğinin** dokunuşu herşeyi değiştirmiş.

Selanikli'nin, Anadolu'da yeni bir devlet kurma fikrine kafası yatmış.. Keyfi yerinde, fakat beklemede..

İsmet İnönü **Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) eski Müsteşarı..** Harbiye Nezareti'nin önemli bir bürokratu.

Bunu çağırıyor ve (başka hiç kimseye birşey söylemezken) ona şunu diyor:

“**Hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek ve** orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için en müsait mıntaka ve beni o mintakaya götürecek en kolay yol hangisi olabilir?”

İsmet'i harita başına oturtup yoruyor.. Sanki kendisi harita okumaktan aciz..

Ancak, maksat başka..

Adam, kendisi için üretilecek kahramanlık hikâyesinin ilk satırlarının yazılması için “tulumbaya su koyuyor”.

Biliyor ki, İsmet İnönü gidip Savunma Bakanlığı'ndaki herkese şunu diyecek:

“*Bu Selanikli Mustafa Kemal'i **muhteris ve menfaat düşkünü** biliyordum ama belki de yanıldım, adamın günahını aldım.. Adam hiçbir **sıfat (unvan, makam, mevki) ve salahiyet (yetki) sahibi olmaksızın** sırf vatan ve millet uğruna etkisiz yetkisiz, gariban bir Sarı Çizmeli Mustafa olarak Anadolu'ya gitmeyi düşünüyor.. Çok şaşırdım, adamın **aklı fikri hükümette koltuk kapmada, bakanlıkta, bunun için dünyayı ateşe verir** diye biliyorduk fakat bugün çok farklı bir Mustafa Kemal'le karşılaştım.. Allah Allaah, demek ki insanlar değişebiliyor.. Hayret,*

vallahi çok şaşırdım.. Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz.. Hayat ne garip, her gün yeni birşey öğreniyorsun!”

*

Evet, Selanikli, İngiliz istihbaratından (gizli servisinden) aldığı akılla **algı operasyonunu** Harbiye Nezareti’nin kilit adamı ile başlatmış durumda..

Yetenekli adam, her rolün hakkından gelebiliyor, duruma ve şartlara göre her rolde görünebiliyor, bukalemun gibi derhal şekil değiştirebiliyor, her role kolayca adapte olabiliyor.

Yetenekli..

İsmet İnönü’nün kulağına birşeyler üfleyerek (“teşbihte hata olmaz” derler) **“eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme”** babından Padişah Vahideddin’in, Osmanlı Hükümeti’nin ve Harbiye Nezareti’nin aklına (kendisiyle ilgili) iş düşürüyor.

Durgun gölete ilk taşı atıyor, biliyor ki o taşın etkisi dalga dalga etrafa yayılacak.

Biliyor ki, evinde doğup büyüyen palavra kelebeğinin **kanat çırpması**, Harbiye Nezareti’nde, Osmanlı Hükümeti’nde ve Osmanlı Sarayı’nda **fırtınaya** yol açabilir.

Biliyor ki, akıllara şunlar gelecektir:

“Madem Selanikli böyle bir fedakârlıkta bulunuyor, böyle fedakârca duygular taşıyor, devletin onu ödüllendirmesi, illa da gidecekse birtakım yetkilerle gitmesini sağlaması gerekir.. Aksi, insafsızlık olur. İnsan, hele de böyle fedakâr bir insan kolay yetişmiyor.. Böylesi yüce gönüllü insanları her zaman bulmak mümkün değildir.”

*

Şunu da biliyor elbette: İngilizler Doğu Karadeniz'i karıştırıp Osmanlı Hükümeti'nden olayları yatıştırmak için bir görevli talep ettiklerinde ilk akla gelecek isim kendisi olacaktır.

Bunun olacağından emin, fakat zamanı konusunda kesin birşey söyleyemiyor.. O yüzden, **“Ne yapacağını bana ne vakit söyleyeceksin?”** diye soran İnönü'ye **“Zamanında!”** diye cevap veriyor.

Zamanı gelecek, o kesin..

Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti, “İngilizler'in bu talebini bir fırsata çevirelim, güvendiğimiz bir adamı Anadolu'ya olağanüstü yetkilerle gönderelim” diyeceklerdir.

Selanikli zaten Vahideddin'in çok güvendiği yaveri..

Üstelik, sıfat (unvan) ve salahiyet (yetki) sahibi olmaksızın hizmet etmeye hazır bir fedakârlık abidesi.. Kafasında zerre kadar hesapçılık olmayan hasbîlik heykeli.. Ondan daha iyisi nerde bulunabilir?!

Haa, adamın zaafı varmış, içkiciymiş, işret düşkünüyümüş, ahlâksızmış, sefihmiş, dansçıymış, şuymuş buymuş.. Üzümün çöpü, armudun sapı dersin ortada adam mı kalır?! Hem, memleket yangın yeri, şimdi bunları düşünecek zaman mıdır?! Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır "netekim".

*

Evet, İngiliz'in sadece sicimi ve anahtarı değil, istihbaratçılığı da dünya markası.

SELANIKLİ’NİN “İÇİNDE ÇOK DİKKATLE SAKLADIĞI” DEPDERİN SIRLARI

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk’ün Birinci Dünya Savaşı’nı izleyen mütareke (ateşkes) döneminde İstanbul’da yaşadığı **mucizevî** dönüşüm ve değişimi görmüştük.

13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında İstanbul’da geçirdiği altı aylık sürenin ilk aylarında **harbiye nazırı (savunma bakanı)** olmak için her yolu deniyor.

Padişah Vahideddin’i de devreye sokarak hükümeti devirmek istiyor, bundan netice alamayınca **darbe planları** yapıyor.

Falih Rıfkı Atay’a söylediğine göre, bu amaçla **ihtilal komitesi/çetesi (terör örgütü)** kurmaya kalkışıyor.. Kafasından Sultan **Vahideddin’i öldürme** bile geçiyor.

Yine Selanikli, (**Rauf Orbay**’ın yazdığına göre) İttihat ve Terakki’nin komitacı siyasetçilerinden **Kara Kemal** ile, (Sadrazam/Başbakan **Tevfik Paşa**’yı kaçırmak suretiyle) **hükümet darbesi** yapmayı planlıyor.

(Fakat bu hamlesi **İsmail Canbulat**’ın kızmasına neden oluyor ve böylece Selanikli’nin “hayal”indeki çete şişesi sert zemine düşüp paramparça oluyor, hayalleri yıkılıyor..

Ancak zamanı gelince İzmir Suikasti parodisini bahane ederek Canbulat’ı astıracak, **Rauf Orbay**’ı da 10 yıl hapse mahkum ettirip bütün mal ve mülküne el koyduracak, böylece eski arkadaşlarıyla olan hesabını kapatacaktır.)

*

Sonrası ilginç..

Nasıl oluyorsa **komitacı (çeteci, terörist) Kemal** bütün siyasî hırslarını ve çılgın planlarını **ansızın** bir tarafa bırakmaya karar veriyor, akıllanıp uslanıyor, ve sözde “*hiçbir sıfat (makam, mevki, unvan) ve salahiyet (yetki) sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak*” istiyor.

Ve, “ne yaptığını bilen” bir adam olarak, Saray’ın ve Hükümet’in kulağına gitsin, böyle düşündüğü zannedilsin diye (**algı operasyonu** babından) dönemin Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) eski Müsteşarı **İsmet İnönü**’ye öyle bir niyet taşıdığını söylüyor.

Gerçekte, **Falih Rıfki**’nin beyanına göre İttihatçılar’ın “**fırsatçı**” olarak bildikleri Selanikli, “**netice**” görmeyince harekete geçmeyen bir “**işbilir**” hesap uzmanı.

Sözde Anadolu’ya etkisiz ve yetkisiz Sarı Çizmeli Mustafa Ağa olarak gidecek ve orada çareler arayacakmış..

Halbuki, Anadolu’ya geçtikten sonra kongre için bulunduğu Erzurum’dan anasına yazdığı ve **Salih Bozok** vasıtasıyla gönderdiği mektupta, Anadolu’ya gidişi için

“Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım” demiş bulunuyor. (Bkz.

<https://whoisataturk.com/g/icerik/Zubeyde-Hanim-a-Yazdigi-Mektup-081919/816>)

Yani “**Mevzubahis olan vatansa, netice görmem teferruattır, ya istiklal ya ölüm!**” diye düşünmüyor.

“**Mevzubahis olan netice ise, vatan da teferruattır**” modunda..

*

Fakat adamımız neticeden emin..

O yüzden hiç tereddüt etmeden işe “başlamış”..

Ne yaptığını gayet iyi biliyor.. O sırada onun ne yaptığını, ve ne yapmayı planladığını bilmeyen, **millet**..

Ve Kâzım Karabekir başta olmak üzere ona yardımcı olan vatansever zevat..

(Mazhar Müfit Kansu ile Süreyya Yiğit gibi hempalarına “**gizli gündem**”ini ucundan kıyısından koklatıyorsa da, bunlar, söylediklerini “Paşa’nın olmayacak hayalleri” olarak görüyor, ciddiye almıyorlar.. Arkasındaki devasa İngiliz desteğinden haberleri yok.)

Evet, “ne yaptığını bilen” Selanikli “netice”den emin olarak işe başlamış, bu arada bütün **sıfatları** (Padişah yaveri olarak müfettişlik etiketli Anadolu genel valiliğini) ve **salahiyetleri** (Anadolu’daki bütün vali, kaymakam ve subayları görevden alma, tayin etme, yerlerine atama yapma yetkisini) cebine doldurmayı da ihmal etmemiş.

Ne yaptığını biliyor, neticeyi garanti görüyor.

Netice görmese işe başlamayacak, “Vatanın milletin canı cehennem!” türünden bir tavır sergileyecek.

Fakat neticeden emin.

Çünkü, Osmanlı’yı mağlup eden ve gelip İstanbul’a çöreklenen İngilizler’le (**İngiliz gizli servisinin / istihbarat teşkilatının İstanbul şefi Frew** vasıtasıyla) anlaşmış, işgalcilerin desteğini arkasına almış durumda..

Bu gerçeği **İsmet İnönü**, 1973 yılında Cumhuriyet’in 50’nci yıldönümü münasebetiyle **Milliyet** gazetesine verdiği demecinde şu şekilde ifade edecektir:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Daha önce de söylediğimiz gibi, konuyu Selanikli Mustafa Atatürk'ün kendi sözlerini temel alarak tartışıyor, ilk söz hakkını ona tanıyoruz.

Laflarını aktaran kişi, has adamı **Falih Rıfkı Atay**..

Falih Rıfkı'ya açıklamalarda bulunan Selanikli, İsmet İnönü'yle olan (bir önceki bölümde konu edindiğimiz) görüşmesini aktardıktan sonra biraz duraklamış, düşünmüş, ve sonra mütareke (ateşkes) dönemindeki hatt-ı hareketine dair yeni yalanlar söylemiş.

Okuyalım:

“Biraz durarak ilave etti:

"- Bu dakikada siz de düşünürsünüz ki **verilmiş bir kararım varken onu niçin hemen tatbik etmiyorum?** Ben de hemen söyleyeyim ki ağır ve kati bir kararın doğruluğuna inanmak için **vaziyeti her köşesinden mütalâa** etmek lazımdır. **Ağır ve kati bir karar** tatbik edilmeye başlandıktan sonra: ‘Keşke şu tarafını bu tarafını da düşünseydim. Belki **bir çıkar yol** bulurduk, yeniden bunca **kan dökmeye**, bunca **can yakmaya** ihtiyaç kalmazdı’ gibi tereddütlere yer kalmamalıdır. Böyle bir tereddüt, karar sahibinin vicdanında kanayan bir nokta olur ve onu yaptığının doğruluğunda da şüpheyi düşürür. Bundan başka, beraber çalışacak olanlar, **yapılandan başka bir şey yapılmak ihtimali kalmadığına** inanmalı idiler. İşte benim mütareke sırasında **dört beş ay İstanbul’da kalışım**, sırf bunun içindir. Bu geçirdiğim **zamanın bir kısmını da hazırlıklara** ayırdım. Tahmin edersiniz ki fikir hazırlıkları, seferberlikte asker toplamak için davul zurna ile temin edilemez. Fikir hazırlıklarında

tevazuyla çalışmak, kendini silmek, karşısındakine samimi bir ilham etmek lazımdır."

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 130-131.)

Evet, Selanikli kendisine şöyle bir soru yöneltilebileceğinden çekiniyor (Aslında boşuna çekiniyor, **aklını kullanıp "tam Şeriatçı" olanlarının** oranının yüzde 10'u bile bulmadığı bu **Aziz Nesin'lik safderun ve düşünmeyi sevmeyen milletten** çekinmeye gerek yok):

*"Madem sıfat ve salahiyet umurunda olmadan vatana hizmeti düşünüyordun, niye Adana'dan direkt Anadolu içlerine gitmedin de İstanbul'a kapağı attın, İngiliz subaylarının karargâhı Pera Palas'a postu serdin?.. Niye hükümette koltuk kapıp bakan olmak, elindeki Padişah yaverliği ve paşalık yetmiyormuş gibi yeni **sıfat ve salahiyet** edinmek için **komite (illegal çete, terör örgütü)** kurdun?.. Niye **darbe ve ihtilal** planları yaptın?"*

*

Sözünü "ettiği ağır ve kati karar" şu: "**Anadolu'ya geçmek ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak**".

Yalan söylüyor.

Başta aklında böyle birşey yok..

*"Bu dakikada siz de düşünürsünüz ki **verilmiş bir kararım varken onu niçin hemen tatbik etmiyorum?**"* diyerek masal anlatmaya başlıyor.. "Tamam, yapmadım, ama hele bir sor, niye yapmadım!"

Şunun için yapmadı: Aslında verilmiş bir kararı yoktu, o kararı ona sonradan İngilizler aldırıldı.

Başlangıçta aklında ne Anadolu'ya gitme (Anadolu'da kalma) var, ne vatani kurtarma.. Suriye'den Padişah'a telgraf çekip İngilizler'le “**behemahal barış**” yapılmasını isteyen o.

Mütarekenin ardından aklından geçen, (“kafaya almış” olduğu yeni padişah Vahideddin'in torpiliyle) **İstanbul hükümetinde savunma bakanlığı koltuğunu** kapmak, etkisi altındaki arkadaşlarını da diğer bakanlık koltuklarına oturtarak ülke siyasetinde belirleyici konuma gelmek.

Bir taraftan da (İngiliz gazeteci **Ward Price** vasıtasıyla temas kurduğu) İngilizler'le anlaşmak ve onların **barış dönemi senaryolarında** rol kapmak istiyor.

Hükümette koltuk kapma planları gerçekleşmiyor.. Fakat İngilizler'le anlaşmayı başarıyor..

*

İngiltere Dışişleri Bakanı kurt politikacı **Lord Curzon**'un kafasındaki plan, (önceki bölümlerde anlattığımız gibi) **Türk devletinin İslam dünyasının gözünden düşürülmesi..**

Bunun için yapılması gerekenler, birincisi **Mekke ve Medine üzerindeki hakimiyetinin** sona erdirilmesi (Ki bunu **Şerif Hüseyin**'le anlaşarak başarmış durumdalar), ikincisi devletin **başkentinin Anadolu'ya taşınması**, üçüncüsü de **hilafet kurumunun apolitik (siyaset dışı ve sembolik)** hale getirilmesiydi.

İstanbul başkent olarak kalmamalıydı, çünkü İstanbul, devlete **imparatorluk heybet ve havası** veriyordu..

Türk devleti eski çağların Lidya ve Frigya'sı gibi Anadolu merkezli bir dermeçatma geçekundu devlet görünümünde olmalıydı.

Asıl mesele ise Türkler'in elinde olan **hilafet** kurumunun itibarsızlaştırılması ve etkisizleştirilmesi, Türkler'in bu kurumu İslam dünyası üzerindeki nüfuzlarını pekiştirmek ve devam ettirmek için kullanamamasıydı..

Bunun için de istenen, hilafetin **ulusal ve uluslararası siyasete karışmayan, apolitik, sembolik nitelikte**, kolu kanadı kırılmış, tüyü yolunmuş bir kuruma dönüştürülmesiydi.

*

Uğur Mumcu'nun **Kâzım Karabekir**'den yaptığı iktibasları aktarırken belirttiğimiz gibi, Selanikli, daha önce arkadaşlarıyla yaptığı anlaşmaya aykırı olarak bir katakulli ile Osmanlı hanedanının elinden saltanatla beraber hilafeti de almak istemiş, Doğu Cephesi Komutanı Kâzım Karabekir ile **Başbakan Rauf Orbay**'ın tepki göstermesi, TBMM'nin de protesto etmesi sonucunda bu plan başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Böylece **Abdülmecid** etkisiz ve yetkisiz, naylon bir halife olarak atanmıştı..

Ancak, bu yeterli değildi, hilafet kurumu tümünden etkisizleştirilmeli, özellikle de Osmanlı hanedanının elinden alınmalıydı..

Çünkü ilerleyen yıllarda halife olan bir Osmanlı, aynı zamanda siyasî güce de kavuşabilir, hilafet kurumu tekrar eski azametine sahip olabilirdi.

Bulunduğu konum itibariyle devlet sırlarını bilme durumunda olan **Turgut Özal**, Lozan'da, "hilafetin beş yıl içinde ilgası" sözünün verildiğini açıklamıştı..

Lozan, Selanikli'nin İstanbul'da İngilizler'le yaptığı **gizli** anlaşmanın aleniyete dökülüşüne, **resmîyet** kazanmasına sahne oldu..

Gizli İngiliz-Selanikli anlaşması, (ufak tefek rötuşlarla) **açık ve aşikâr** İngiliz-Türk anlaşmasına dönüştü..

Devletler arası anlaşma halini aldı.

*

Selanikli'deki potansiyeli ve yeteneği fark eden İngiliz Hariciyesi (Dışişleri Bakanlığı) ve istihbaratı (gizli servisi), ona, Anadolu'ya geçip **yeni bir meclis** toplamak suretiyle **millete dayanma iddiasıyla** ortaya çıkmasını ve yeni bir devlet kurmasını, böylece **Osmanlı Devleti'nin altındaki halıyı çekerek** onun yıkılmasını sağlamasını teklif ettiler..

Ve Selanikli bunu memnuniyetle kabul etti.

İşte, Selanikli'nin **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e (kendisine göre gerçekleşmesi kuşkusuz olan) zaferden sonra cumhuriyet ilan edileceğini, Osmanlı saltanatına son verileceğini **büyük bir özgüvenle** müjdelemiş olmasının nedeni, İngilizler'in ona vermiş olduğu garantiydi..

Yunan'ı durdurma garantisi de vermişlerdi.

Ancak Yunanistan'da **Alman yanlısı Kral Konstantin**'in başa geçmesi planları bozdu, bu yüzden Selanikli Yunan ordusu ile çarpışmak zorunda kaldı..

Yoksa (başlangıçtaki İngiliz-Selanikli anlaşmasına göre) sadece TBMM'yi kurması ve kendisine biat etmeyip Osmanlı Devleti'ne bağlı kalanları Hıyanet-i Vatanıye Kanunu ile asıp kesmesi, Anadolu'da kişisel otoritesini kurması, **İngilizler ile müttefikleri tarafından yeni bir devlet kurmuş adam olarak "tanınması"** için yeterli olacaktı.

*

Selanikli, İngilizler’le başka hususlarda da anlaşmıştı: Türkiye, **Batı uygarlığı ve çağdaşlığını ithal** edecek, **tesettür** kaldırılacak, **Latin harfleri** alınacak, sarık yasaklanarak **şapka** halka dayatılacaktı.

Selanikli’ye, Osmanlı Devleti ile bir barış antlaşması yapılmayacağı, ipe un serilip barış görüşmelerinin çıkmaza sokulacağı (Ki Amerikan mandası tartışmalarıyla bu gerçekleştirildi), **nihaî anlaşmanın kendisiyle yapılacağı** garantisi verilmişti.

Nitekim, tam da Selanikli’nin Ankara’ya adım attığı 27 Aralık 1919 günü Erzurum’da (Selanikli’yi himaye etmekte olan) Kâzım Karabekir’i ziyaret eden (Lord Curzon’un yeğeni) **Yarbay Rawlinson**, İngiliz Dışişleri Bakanlığı adına Karabekir’e, İngiltere’nin, barış masasında muhatap olarak (o sırada durumu iç güveysi Sarı Çizmeli Mustafa Ağa’dan hallice olan) Selanikli’yi ya da onu temsil eden birini görmek istediğini tebliğ etmiş bulunuyordu.

İngiliz, önceden anlaşmadığı ve ne yapacağını bilmediği “sapı sılık”, elinde fiilen bir güç bulunmayan bir adamı böyle taltif etmez.

*

Selanikli’nin laflarına dönelim..

Görüldüğü gibi, şöyle diyor:

"- Bu dakikada siz de düşünürsünüz ki **verilmiş bir kararım varken onu niçin hemen tatbik etmiyorum?** Ben de hemen söyleyeyim ki **ağır ve kati bir kararın doğruluğuna inanmak için vaziyeti her köşesinden mütalâa** etmek lazımdır. Ağır ve kati bir **karar tatbik** edilmeye başlandıktan sonra: ‘Keşke şu tarafını bu tarafını da düşünseydim. Belki **bir çıkar yol** bulurduk, yeniden bunca **kan dökmeye**, bunca **can yakmaya** ihtiyaç kalmazdı’ gibi tereddütlere yer kalmamalıdır.”

Lafa bakın, hem karar vermişmiş, hem de kararın doğruluğuna henüz inanmamışmış.

Karar vermişsen, doğruluğuna inanmışsındır, doğruluğuna inanmamışsan, yani “vaziyeti her köşesinden mütalaa etmek lazım geldiğini” **düşünüyorsan**, o zaman da henüz karar vermemişsin demektir.

Lafının devamı, aslında karar vermediğini, başka “**bir çıkar yol**” aradığını gösteriyor:

“Ağır ve kati bir **karar tatbik** edilmeye başlandıktan sonra: *‘Keşke şu tarafını bu tarafını da düşünseydim. Belki **bir çıkar yol** bulurduk, yeniden bunca **kan dökmeye**, bunca **can yakmaya** ihtiyaç kalmazdı’* gibi tereddütlere yer kalmamalıdır.”

Evet, aslında “**bir çıkar yol**” arıyor, ve bu çıkar yol, ülkenin selameti ve istiklali ile ilgili çıkar yol değil, kendi kişisel istikbaliyle ilgili yol.

İddia ettiği gibi, memleket için “bir çıkar yol” aradığını, “**Kendi derdi gönlümün billah gelmez yâdına**” diye düşündüğünü kabul edelim.. Aradığı yol, dediğine göre, “**kan dökmeye, can yakmaya ihtiyaç bırakmayan**” bir yol..

Böyle bir yol var: Düşmanla anlaşır, istediği tavizleri verirsin, ne kan dökülür ne de can yakılır.

*

Ancak, Selanikli kan dökmeme ve can yakmama hassasiyetine, **iç politikada** sahip değildi..

Harbiye nazırı (savunma bakanı) olabilmek, arkadaşlarına da hükümette koltuk bağışlayabilmek için **ihtilal komitesi (terör örgütü)** kurmayı düşünebiliyor, **Kara**

Kemal'le Sadrazam Tevfik Paşa'yı kaçırmaya planları yapabiliyor, gerekirse **Padişah Vahideddin'i öldürmeyi** bile aklından geçirebiliyor..

“**Kan dökmeye, can yakmaya** ihtiyaç bırakmayan yol arayalım” demiyor.

Evet, Selanikli aslında **İngilizler**'le “kan dökülmesini, can yakılmasını” gerektirmeyen bir anlaşma yapmıştı..

Bu, büyük ölçüde de gerçekleşti.. Selanikli **İtalyanlar**'la savaşmak zorunda kalmadı.. Kendiliklerinden çekip gittiler..

Fransızlar'la da savaşmasına gerek kalmadı.. **Maraş, Urfa ve Antep**'te Fransızlar'la millet kendisi savaştı.. Ardından Selanikli ile Fransızlar, **Misak-ı Millî**'yi ayaklar altına alıp çiğneyerek Ankara Antlaşması'nı imzaladılar.

Şayet millet Fransızlar'ı Maraş, Urfa ve Antep'ten kovmamış olsaydı, Selanikli Misak-ı Millî sınırları içindeki **Halep**'i Fransızlar'a bağışladığı gibi, bu şehirleri de onlara bırakabilirdi.

(Kemalistler'e göre **Ankara Antlaşması** büyük bir zafer, çünkü böylece TBMM Hükümeti Fransızlar tarafından “**resmen tanınmış**” oluyordu.. “**Resmen tanınma**” zaferi için Urfa ve Antep de feda edilebilirdi.)

Doğal olarak Selanikli İngilizler'le de savaşmadı.. Öyle anlaşmışlardı.

Bir tek Yunan sorun çıkardı.

Alman yanlısı **Kral Konstantin** Yunanistan'da tahta oturunca **Venizelos**'un İngilizler'e vermiş olduğu sözleri kaale almadı, Ege'deki “**Milne Hattı**”nı çiğneyip geçti, Ankara'ya doğru yürüdü, böylece kan dökülmesine ve can yakılmasına sebep oldu.

*

Selanikli sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Bundan başka, beraber çalışacak olanlar, **yapılandan başka bir şey yapılmak ihtimali kalmadığına** inanmalı idiler. İşte benim mütareke sırasında **dört beş ay İstanbul'da kalışım**, sırf bunun içindir.”

Gerçekten de İngilizler, *Osmanlı bürokrasisinin, siyasetçilerinin, subaylarının ve aydınlarının* “**Selanikli tarafından yapılandan başka bir şey yapılmak ihtimali kalmadığına**” **inanmaları için** ellerinden gelen herşeyi yaptılar.

Ocak 1919 sonlarından itibaren (Ki artık Selanikli ile anlaşmış durumdaydılar) Osmanlı’nın dişli budaklı adamlarını **tutuklayıp Malta’ya sürmeye** başladılar.

İsmail Canbulat, Kara Kemal, Fethi Okyar ve Rauf Orbay da bu sürgünler arasındaydı..

Bunların sürülmeleri, Selanikli’nin çılgın darbe planlarının ve **Minber** gazetesinde sergilediği İngiliz yağcılığının Malta’ya sürgün edilip unutturulması anlamına geliyordu.

Tabiî Selanikli’ye dokunulmadı..

Bu, başlangıçta Selanikli’nin **alternatifsiz** kalmasına, “**rekabetsiz**” ortamda ümitlerin bağlandığı odak haline gelmesine hizmet etti..

Daha sonraki süreçte ise, bu mahkum ve sürgünlerin (görünüşte "Selanikli’nin itiraz ve protestoları, **resti** sayesinde serbest bırakılmış" kişiler olarak) onun karşısında **minnettar, borçlu, ezik ve boynu eğik** kalmaları sağlandı.

Fil terbiyesi yöntemi.. Siyah elbiseliler döver, beyaz elbiseliler kurtarır.

*

Kara listeler, Selanikli'nin İstanbul'a gelişinden iki ay dört gün sonra, 17 Ocak 1919'da gündeme geldi..

Tutuklamalar ise 30 Ocak'ta 27 kişi ile başladı:

“İstanbul'daki işgalci İngiliz makamları, 25 Ocak-20 Nisan 1919 günleri arasındaki üç aylık dönemde yakalanmaları için 223 kişinin adını resmen İstanbul Hükümetlerine vermişlerdir. 23 Ocak-14 Mart 1919 arasında 100 kişi, 15 Mart-7 Nisan 1919 arasında 61 kişi, 8-9 Nisan 1919'da 18 kişi, 10-20 Nisan 1919 arasında 44 kişinin tutuklanması istenmiştir.”

(Mehmet Akif Bal, “İşgalcilerin Milli Mücadele'yi Kadrosuz Bırakma Çabası: Malta Sürgünleri”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, C. 132, S. 261, Kasım-Aralık 2022, s. 339.)

Tutuklama ve sürgün uygulaması daha sonra da devam etti:

“... İstanbul'dan gönderilen üst düzey sürgün sayısı ... Mart 1919'dan Kasım 1920'ye kadar 144 kişiye ulaşmıştır.” (*A.g.m.*, s. 352.)

Bu süreçte Selanikli'ye dokunulmadığı gibi, İngilizler'in Doğu Karadeniz'deki bir “**tertib**”inin sonucu olarak olağanüstü yetkilerle Anadolu'ya geçmesi “**İngiliz vizesi**”yle sağlanmıştır..

Lord Curzon'un yeğeni **Yarbay Rawlinson**'un **Karabekir**'e, İngiltere adına, barış masasında karşılarında muhatap olarak Selanikli'yi görmek istediklerini tebliğ etmiş olması sebepsiz değildir.

*

Evet İngilizler, *Osmanlı bürokrasisinin “Selanikli tarafından yapılandırılan başka bir şey yapılmak ihtimali kalmadığına” inanmaları için akla gelebilecek herşeyi yaptılar.*

Mesela, TBMM'nin kurulmasının arefesinde İstanbul'daki **Meclis-i Mebusan**'ı (milletvekilleri meclisini) kapatıp dağıtarak, bazı mebusları (milletvekillerini) tutuklayarak, TBMM için araziye hazırladılar, onu rakipsiz ve alternatifsiz hale getirdiler.

Meclis-i Mebusan'ın tutuklanmayan üyelerinin önemli bir bölümünün “**doğal üye**” olarak TBMM'ye katılmaları, bu yeni meclisin **hem Osmanlı bürokrasisi hem de millet nezdinde itibar** kazanmasını, meşru görülmesini sağladı.

İngilizler, “*Selanikli tarafından yapılandan başka bir şey yapılmak ihtimali kalmadığına*” inanılması için ayrıca **Harbiye Nezareti'ni** (Savunma Bakanlığı'nı) ve **Osmanlı Genelkurmay'ını** da bastılar ve kapattılar.. Osmanlı Devleti'nin kurumları felç edildi.

Böylece, Anadolu'daki bütün **ordu** mensupları (rütbesiz erinden paşasına kadar) yönünü Ankara'ya çevirmek, ondan gelecek emirleri beklemek durumunda kaldılar.

Aynı durum **vali ve kaymakamlar** için de varitti.

İngilizler, Osmanlı bürokrasisine ve Anadolu halkına, “Selanikli tarafından yapılandan **başka birşey yapılmak ihtimali kalmadığına**” inanma dışında bir seçenek bırakmadılar.

*

Selanikli şunu da diyor:

“Bu geçirdiğim zamanın bir kısmını da hazırlıklara ayırdım. Tahmin edersiniz ki **fikir hazırlıkları**, seferberlikte asker toplamak için davul zurna ile temin edilemez. Fikir hazırlıklarında **tevazuyla çalışmak, kendini silmek, karşısındakine samimi bir ilham etmek** lazımdır.”

Hazırlık dediği, laflarına bakılırsa, **fikrî hazırlık..**

“**Karşısındakine samimiyetle ilhamda bulunma**”dan söz ediyor.

Fakat laflarının bütününe bakılırsa ortada samimiyetle ilhamda bulunma değil, **samimiyetsizce sır saklama** var.

Nitekim, Falih Rıfkı’nın (yukarıda alıntı yapmış olduğumuz) kitabının önceki sayfalarında yer alan şu ifadeleri, bu yazı dizisinin önceki bölümlerinde aktarmıştık:

“Günler geldi, geçti. Mustafa Kemal ve bazı arkadaşları şu kanaate vardılar ki **Vahdettin'i öldürmekten, hükümeti düşürmekten esaslı bir netice almaya imkân yoktu.** Nihayet [kendilerinin belirleyecekleri] yeni hükümdar ve yeni hükümet de **düşman süngüleri karşısında** bulunmak vaziyetinden kurtulmuş olmayacaklardı [Selanikli’nin ifadesiyle]:

“- Bununla beraber bu **temaslarım da devam** ediyordum. İçlerinden bir kısmında saf bir vatanperverlik hissinin coşkunluğundan başka, ne fikir, ne de tedbir kabiliyeti vardı. Bir kısmının hâlâ hasis (bayağı, adi) politikacılık menfaatlerinden başka düşündükleri yoktu. Kendi kendime **şu kararı verdim:** Münasip bir zaman ve fırsatta İstanbul'dan kaybolmak, basit bir **tertiplerle** Anadolu içine girmek, bir müddet **isimsiz** çalıştıktan sonra, bütün Türk milletine felaketi haber vermek!

"İçimde çok dikkatle gizlediğim bu sırrı vakti gelmedikçe kimseye söylemedim. Böyle bir **karar vermemişim gibi**, herhangi temaslara devam ettim....” (s. 128-129.)

*

Gerçekte, ortada **tevazuyla çalışma** yoktu.. Gurur, kibir ve enaniyetle **ihtilal komitesi (terör örgütü)** oluşturma hadsizliği, çılgın planlar yapma sorumsuzluğu vardı.

Kendini silme yoktu, ne yapıp edip, gerekirse Padişah'ı da öldürüp **hükümette bakan olma ihtirası** vardı.

Karşısındakine samimiyetle ilham verme yoktu, “**içinde çok dikkatle sır saklama**”, olduğundan farklı görünme, **karar vermemiş gibi davranma** vardı.

Selanikli herkese başka türlü konuşuyor, “binbir surat” gibi herkesin karşısına bir başka yüzle çıkıyordu:

“Temas ettiklerim arasında eski İttihatçılardan [İttihat ve Terakki Partisi'nden], yahut, İtilafçılardan [Hürriyet ve İtilaf Fırkası/Partisi mensuplarından], **işgal kuvvetleri ile beraber çalışanlardan** birçok kimse vardı. Her biri ile **büsbütün başka türlü** görüşüyordum.”

(Falih Rıfkı, **a.g.e.**, s. 127.)

*

Evet, İngilizler, önlerine geleni tutuklayıp Malta'ya sürerken, “**içinde çok dikkatle sakladığı sırlar**” bulunan Selanikli'nin “**basit bir tertip**”le Anadolu'ya geçmesini sağladılar.

İçinde, “çok dikkatle saklanması gereken” **sırlar** vardı.

Çok dikkatle saklanması gereken sırlar..

DALKAVUK ATATÜRK VAHİDEDDİN'İN YÜZÜNE GÜLDÜ, KUYUSUNU KAZDI

Önceki bölümlerde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün mütareke döneminde 13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında İstanbul'da geçirdiği **altı aylık sürede çevirdiği dolapları** konu edinmiştik.

Meseleyi bizzat **kendi itirafları** çerçevesinde tartışmıştık.

Şimdi bir de konu üzerinde yapılmış akademik çalışmaları ve özel araştırmaları gözden geçirmeyi deneyelim.

Bunlardan biri, Mehmet Fatih Cebeci'nin (daha önce atıfta bulunmuş olduğumuz) ***Mütareke Döneminde Mustafa Kemal'in İstanbul'daki Faaliyetleri ve Anadolu'da Görevlendirilmesi*** başlıklı yüksek lisans tezi (Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013).

Cebeci şunu söylüyor:

“Yıldırım Orduları Gurup Komutanlığı lağvedilip bölgedeki görevi sonlandırılan Mustafa Kemal 10-11 Kasım 1918'de Adana'dan ayrıldı. **Adana'dan İstanbul'a** giderken Mustafa Kemal'in bindiği trene Konya civarında Çumra istasyonunda **Avni Paşa** da dahil oldu. Avni Paşa İstanbul'a giderken Mustafa Kemal'in sergilemiş olduğu tavır ile ilgili izlenimlerini şu şekilde aktarır: “*Mustafa Kemal Paşa **adeta Hariciye Nazırı [Savunma Bakanı] sıfatıyla İstanbul'a geliyor idi. [İstanbul'a yaklaşıp] Maltepe'ye vardığımızda satın alınan bir gazeteden İzzet Paşa Kabinesinin düştüğünü ve Tevfik Paşa kabinesiyle Harbiye Nezareti'ne Abdullah Paşa'nın tayinini okuduğu zaman, pek çok sıkıldığını saklayamadı.***” (s. 32-33.)

Evet, veliahtlığı döneminde Berlin’e yaptığı seyahatte Vahideddin’e refakat eden ve bu arada onu “kafaya alan” Selanikli, onun padişah olmasının ardından “**padişah yaverliği**” görevine getirilmiş durumda.

Savaş sırasında **cepheden Padişah’a telgraf** çekip “İngilizler’le behemahal barış” aklı verebiliyor.

Ayrıca “**Beni savunma bakanı yapın**, falan ve filanlar da bakan olsunlar, hükümette koltuk kapsınlar” diyebiliyor.

Gerçekten de Vahideddin, bunun dediği gibi İngilizler’le barış yapma kararı alıyor, ve bu doğrultuda **Mondros Mütarekesi (ateşkesi)** yapılıyor.

Geriye kalmış sadece Selanikli’nin harbiye nazırı olması..

Bundan da emin.. Avni Paşa’nın anlattığı gibi, **müstakbel savunma bakanı havalarında** trenle İstanbul’a doğru geliyor.

Fakat bir sürprizle karşılaşılıyor.. Hükümeti kurma görevi tecrübeli bir hariciyecisi (dışişleri bakanlığı kökenli diplomat) olan **Tevfik Paşa**’ya verilmiştir.

Ve Tevfik Paşa, Selanikli’yi adamdan sayan biri değil.

*

Ancak, hükümeti kurma görevini Tevfik Paşa üstlenmiş ve kabinesini de kurmuş ise de, hükümet henüz **güvenoyu** almış değildir.

O yüzden Selanikli ilk entrika, dolap ve dümen atraksiyonunu gerçekleştirir.

Tevfik Paşa hükümetinin güvenoyu almaması için canını dişine takar.

İstanbul’a geldiği tarih, **13 Kasım 1918**’dir..

Aynı gün İngiliz donanması da (mütareke gereği) Çanakkale’yi geçip İstanbul’a demir atmıştır.

İngiliz subayları **Pera Palas**’ı ikâmetgâh yaparlar.. Selanikli de, anasının Beşiktaş-Akaratler’deki evi dururken gelip Pera Palas’a postu serer.

İngilizler’e yakın olması gerekmektedir.. Nitekim, ertesi gün (14 Kasım) İngiliz gazeteci **Ward Price**’a İngiliz yetkililerle görüşmesi için aracılığı olmasını rica eder.

15 Kasım’da ise Padişah’la görüşür.. İstanbul’a geleli dün bir, bugün iki, ve Padişah’la (“selamsız sabahsız çat kapı” denilebilecek şekilde) hemen görüşebiliyor.

Şu samimiyete bakın!..

(Dolmabahçe Sarayı’nda çalıştığım sıradaydı, bir gün Milli Saraylar Başkan Yardımcısı, Milli Saraylar Başkanı’nı bir ziyaret etmemin iyi olacağını söylemişti. Demek ki aralarında böyle bir konu geçmiş diyerek Başkan’ın sekreteryasını arayıp randevu talep etmiştim.. Başkan’ın makamı ile benim odamın arası 200 metreyi ya bulur ya bulmaz.. Bir ay sonra aradılar, Başkan’ın beni beklediğini söylediler..

Bir ay sonra..)

*

Selanikli’nin İstanbul’a varışından iki gün sonra Padişah Vahideddin’le yaptığı bu görüşmeyle ilgili olarak Cebeci şunları söylüyor:

“Tevfik Paşa hükümetinin güven oylamasına az bir süre kalmıştı. Hızlı davranmak gerekliydi. Mustafa Kemal padişah’tan randevu aldı ve görüşme 15 Kasım 1918’de gerçekleşti. Bu görüşme ertesi gün [Fethi Okyar’ ait olan, Selanikli’nin de ortak olduğu] **Minber Gazetesinde** ‘**Mustafa Kemal**

Paşa dün uzun müddet Huzur-u Hümayun’da [Padişah’ın yanında] kalarak iltifat-ı şahaneye mazhar olmuştur’ şeklinde bildirildi fakat ayrıntılar verilmedi.

“Yalnız bu görüşmede konuyla ilgili tam bir belirginliğin oluşmadığını güven oylaması öncesinde **Tevfik Paşa’nın nazırlarından** (bakanlarından) birisinin Fethi Bey’e (Fethi Okyar’a) ‘*Aranızdaki [arkadaşlarınızdan] Mustafa Kemal Paşa’nın böyle bir teşebbüsün [hükümetin güvenoyu almasını engelleme girişiminin] içinde olmasına ihtimal vermediğini Zatı Şahane, Tevfik Paşa’ya söylemiş*’ şeklindeki ifadesi Mustafa Kemal’in bu görüşmede arzulanan konuşmayı yapıp yapmadığı konusunda tam da bir kafa karışıklığı yaratmaktaydı. Diğer taraftan **Sabahattin Selek** bu görüşmeyi ‘*Bu, sadece **bağlılık ifade eden bir ziyaretir***’ şeklinde ifade etmiştir.” (s. 38-39.)

Buradan anlaşılıyor ki, Selanikli’nin hükümetin güvenoyu almasını engellemek için yaptığı kulis faaliyetlerini bir şekilde öğrenen Tevfik Paşa, onu **Padişah’a şikayet** etmiş.

Vahideddin de, yaveri Selanikli’ye güvendiği ve sempati duyduğu için onu savunmuş.

Burada iki ihtimal var..

Birinci ihtimal, Selanikli’nin kendi entrika ve dalaverelerinin sonuç vereceğini düşünerek konuyu Vahideddin’e hiç açmamış olması..

İkinci ihtimal ise, Selanikli’nin Padişah’a “*Haşmetmeab (ekselans, majeste), yeni hükümeti de önceki gibi yine İzzet Paşa kursa daha iyi olmaz mı?*” diye telkinde bulunmuş, Vahideddin’in de “*Paşa, bunu ne sen söylemiş ol, ne de ben duymuş olayım.. Bu saatten sonra böyle bir adım atmak devlet adabına aykırıdır, sözü ayağa düşürmemek gerekir*” gibi birşey demiş olmasıdır.

Birinci ihtimalin doğru olduğu anlaşıyor.. Çünkü Vahideddin, Tevfik Paşa’ya yalan söyleyip kendisini Selanikli’nin hatırı için küçük düşürmek istemez.

Kemalistlere göre de hain Vahideddin **aslan asker Selanikli**’yi böyle kendi itibarına zarar verecek şekilde savunacak biri değildir.

Tam aksine kendisi gibi hain olan **Tevfik Paşa** ile (Filistin’de cepheden en hızlı firar etme rekorunu kırmış olan defolu kahraman) Selanikli’nin önünü kesmek için hain planlar yapıyor olması gerekiyor..

Yine Kemalistlere göre, Selanikli “hain Vahideddin”den bu konuda yardım isteyecek adam değildir.

Konunun uzmanı kabul edilen yazarlardan **Sabahattin Selek** de “*Bu, sadece bağlılık ifade eden bir ziyaretir*” demiş, birinci ihtimali benimsemiş..

Yani Selanikli Padişah’ın huzuruna sadece “yağ çekmek” için gitmiş.. (Daha doğrusu geleceğe yatırım için..)

Selanikli’nin yağ çekmiş olduğunu **Minber**’deki haber de doğruluyor:

“Mustafa Kemal Paşa dün uzun müddet Huzur-u Hümayun’da [Padişah’ın yanında] kalarak **iltifat-ı şahaneye** mazhar olmuştur.”

Yağ çekmiş ve iltifata nail olmuş.

*

Söze başlarken, İstanbul’a harbiye nazırı (savunma bakanı) olma umuduyla gelmekte olan Selanikli’nin Maltepe istasyonunda aldığı gazetede okuduğu haber ile yaşadığı hayalkırıklığını (**Avni Paşa**’nın dilinden) aktarmıştık.

Selanikli ikinci hayalkırıklığını Meclis-i Mebusan’da (milletvekilleri meclisi’nde) yaşadı.

Rauf Orbay, hatıratında şunu söylüyor:

“... **Mustafa Kemal Paşa**, **Ali Fethi (Okyar)** ve **İsmail Canbolat** Beylerle **ben**, [yeni hükümet henüz güvenoyu almamış olduğu için hâlâ hükümetin başında olan] **Ahmet İzzet Paşa**’nın [sadrızamlık] konağında verdiğimiz karara uyarak, tam bir ümitle, tanıdığımız mebuslara (milletvekillere) ve onlar vasıtasıyla diğerlerine de **Tevfik Paşa Kabinesine** (hükümetine) itimat reyî (güvenoyu) verdirmemek için geceli gündüzlü çalışmalara koyulmuştuk.” (Cebeci, *a.g.e.*, s. 34, dn. 92.)

Görüldüğü gibi Selanikli’nin “**ihtilal komitesi**” iş başında..

Fakat sonuç hüsrân.. Selanikli duygularını şu şekilde dile getirmiş:

“Ne yalan söyleyeyim biraz mütahayyir (hayrette, şaşkın) kaldım. Benim teklifimi kabul etdiklerini söyleyen mebus (milletvekili) adedi, istisgar olunacak (küçümsenecek) gibi değildi; bhusus bunlar arasında sözlerinin ve mevkilerinin çok nafız (etkili) olduğu zannını verenler de vardı.” (Cebeci, *a.g.e.*, s. 35, dn. 94.)

Oylamaya 124 mebus (milletvekili) katılmış, bunlardan 91’i hükümete güvenoyu vermiş, 26’sı ret oyu kullanmış, yedi kişi de çekimser kalmıştır. (Bkz. Sibel YAZICI, *Osmanlı Meclis-i Mebusanı ve Faaliyetleri*, doktora tezi, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs 2018, s. 367.)

Hükümetin güvenoyu aldığı ve Selanikli’nin ikinci kez hayak kırıklığı yaşadığı tarih 19 Kasım 1918’dir.. İlk hayalkırıklığından altı gün sonra..

Üçüncü hayalkırıklığı ise üç gün sonra gelecektir.

*

Meclis-i Mebusan'ın kendisine “kazık” attığını düşünen Selanikli bu defa umudunu (yağ çekip kafaya almış olduğu) Padişah Vahideddin'e bağlar:

“Tevfik Paşa Hükümetinin güven oylaması Mustafa Kemal ve arkadaşlarının istediği şekilde sonuçlanmayınca Paşa, meclisi terk edip evine gitti. **Saraya telefon** ederek başyaver Naci Bey'den **Padişah'la kendisini görüştürmesi talebinde** bulundu. Bu talep cevap buldu ve padişahla ikinci görüşme 22 Kasım 1918'de [Cuma günü] selamlık resminden sonra gerçekleşti. Görüşme **normalden uzun süre** gerçekleşmişti. [Selanikli'nin naklettiği] Konuşmalardan bu görüşmenin çok resmi havada olmadığı anlaşılmakta yalnız Mustafa Kemal kendisi açısından görüşmeyi tatmin edici bulmamıştı.” (Cebeci, s. 39.)

İmdi, Selanikli'nin Padişah'la görüşmek istediği tarih, 19 Kasım 1918 Salı..

Fakat, **dört gün önce**, 15 Kasım'da Padişah'ı zaten ziyaret etmiş, uzun uzun konuşmuşlar.

Dolayısıyla, Padişah açısından, ona yeni bir randevu vermek için mantıklı ve makul bir neden yok.

Yine de, Selanikli'yi kırmak istemiyor, üç gün sonraya randevu veriyor.

Fakat Selanikli (önceki bölümlerde **Falih Rıfki**'dan yaptığımız alıntıların ortaya koyduğu gibi) buna bozuluyor..

Adam özel ilgiden şırmamış.. Padişah'ın iyi niyetini sùistimal ediyor.

Onun beklentisi, o gün ya da ertesi gün görüşmeleri.. Durum kendisi açısından acil..

Fakat Vahideddin, “**Lan daha dört gün önce görüşmüştük, ne randevusuymuş, ne görüşmesiymiş!**” demiyor, üç gün sonraya randevu veriyor..

Dikkat buyurun, bir ay sonraya değil..

*

Bu görüşmelerle ilgili bilgimiz **Selanikli**'nin açıklamalarına dayanıyor.

Onun ihanetine uğrayıp tacı ve tahtından olduğu gibi vatanını da terk etmek zorunda kalan **Vahideddin** hayata kstğ ve hatıralarını bile yazmadığı, hesabı ahirete bıraktığı için, bu görüşmenin içeriğini tam olarak bilmiyoruz.

Selanikli, mutadı vechile bu görüşmeyle ilgili olarak da yalan destanı yazmış durumda..

Konuyla ilgili iki ayrı anlatımı var.. Birincisini nakleden **Falih Rıfkı**..

nceki bölümlerde aktarmıştık, fakat tekrar nakletmek faydadan hali olmaz:

“Meclis'ten çıkınca, **Almanya seyahatindeki tanışıklığa güvenerek, saraya telefon etti, Vahdettin'in kendisini kabul etmesini rica etti.** Maksudı **padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti.** Bu ricasını bildirecek zat, hocası Naci Bey'di (Mebus General Naci Eldeniz). Kendisine maksudını ima bile etti [Selanikli'nin ifadesiyle]:

“- Naci Bey'in **o gün veya ertesı gün için bir mülakat (randevu)** almaya elinden geldiği kadar çalıştığında şüphe yoktu. Fakat **kafasındaki kararını gizliyen Vahdettin, saflıktan gelerek,** nmzdeki cuma selamlığına gelmekliğimi ve benimle orada konuşacağını tebliğ etti. Cumaya birkaç gün vardı. Beklemekten başka ne yapabilirdim? Cuma günü selamlığa gittim ve **dışarda bekleyenlerce hayli tefsire (yoruma) uğrayan mülakatta** (görüşmede) bulundum.

“**Konuşma uzun sürdü.** Ancak **konuştuklarımız çok kısa** idi. Ben sözüme başlangıç ararken, padişah beni nledi, dedi ki:

" '- Bilirim ki ordunun zabitleri ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir.'

"Böyle bir sualin sebebi ne olduğunu hemen kavrayamadım.

" '- Orduya ait bazı malumat mı var, efendim?' diye sordum. Gözlerini kapadı, ne evet, ne hayır dedi, yalnız سوالini bir daha tekrar etti.

" '- Gerçi, dedim, ben İstanbul'a geleli birkaç gün var. Buradaki vaziyeti tamamıyla bilmiyorum. Yalnız ordu kumandan ve zabitlerinde zat-ı şahanenize karşı bir cereyan olması için sebep görmüyorum.'

"Anlaşılmaz bir tavırla ilave etti:

" '- Yalnız bugünden bahsetmiyorum, bugünden ve yarından...'

"Bu son cümle beni şüpheye düşürdü. Demek yarın padişah öyle bir hareket yapabilir ki ordunun vatanını seven kumanda ve zabıt (subay) heyeti bundan müteessir olabilir. Padişahın verilmiş bir kararı olmalı idi. Biz ise bu kararın ne olduğunu bilmeyen veya anlamak istemeyen kimselerle konuşuyorduk.

"Zat-ı şahane gözlerini açarken **ayağa kalktı**, şu sözlerle mülakata son verdi:

" '- Siz akıllı bir kumandansınız. Tecrübesiz arkadaşlarınızı tenvir edeceğinizden (aydınlatacağınızdan) eminim."

(Fali Rıfkı Atay, "*M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 125-126.)

*

Görüldüğü gibi Selanikli saçmalıyor.. “**Konuşma uzun sürdü. Ancak konuştuklarımız çok kısa idi**” diyor.

“Film uzundu, görüntü kısaydı” der gibi konuşmuş.

Konuşma uzun sürdü ise, konuşulanlar da uzundur..

Ne yani, **Mesut Yılmaz** gibi bir cümleyi iki dakikada söyleyip sonra 10 dakika durup nefeslendiniz, Padişah (vakti bol ya, senin uzun süredir görmediği, hasretinden prangalar eskittiği) gül cemalinin seyrine daldı, uzun uzun birbirinizin yüzüne baktınız, sonra da Abdullah Gül gibi derinden gelen esrarengiz havalarda bir sesle yeniden kelimeleri saymaya başladınız, öyle mi?!

Padişah’la niçin görüşmek istemişmiş?.. Şunun için: “**Maksadı padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti.**”

Ancak, aslında Selanikli’nin **tedbir** diye düşündüğü herhangi birşey yok.

Olsaydı, bunları **Falih Rıfkı** gibi isimlere anlatır, onlar da ballandıra ballandıra naklederlerdi.

Tek derdi vardı: Kendisinin (yarıştığı **Enver Paşa** gibi) harbiye nazırı olması..

*

Selanikli çok akıllı, biz de ahmağız ya, masal anlatıyor.. Ona göre, “**kararını gizliyen Vahdettin, saflıktan geliyor**”, üç gün sonraya, Cuma gününe randevu vermesinin nedeni bu..

Sivri zekâ, Padişah’ın sana ne borcu var?!.. Tahta senin referansınla mı oturdu?!

Ortada saklanacak bir karar yok ki gizlesin.. Herşey alenî..

Hükümeti Tevfik Paşa’nın kurmasını istemiş, o da kurmuş.. Karar istiyorsan al sana karar.

Ha, senin vatanın selameti için söyleyeceğin başka birşeyler vardıysa, bunları **dört gün önceki görüşmende** anlatabilirdin.. Niye anlatmadın artiz?

Ayrıca, ha o gün görüşmüşsün, ha üç gün sonra, ne farkı var?!.. Sanki padişaha kelle yetiştiriyor.. Bu neyin acelesi?

*

Evet, Selanikli aptalca konuşuyor, saçmalıyor, fakat böyle aptalca konuşabilmesinin nedeni, bu milletin aptal olduğunu, kendisini sorgulayamayacağını, sözlerini mantık süzgecinden geçiremeyeceğini düşünüyor olması.

Ancak, Vahideddin’e atfettiği “**gizli karar**” konusu önemli..

Evet, **Vahideddin** gelecekte bir “gizli karar” alacak, İngilizler’in Doğu Karadeniz’deki karışıklıkların yatıştırılması için bir yetkilinin görevlendirilmesi talebini aklınca fırsata çevirerek Selanikli’yi “**vatanı kurtarmak**” üzere **müfettişlik etiketi altında Anadolu genel valiliği yetkileriyle** Samsun’a gönderecektir.

Doğal olarak, bu kararın **devlet sırrı** olarak gizlenmesi, İngilizler’den ve İngiliz ajanlarından saklanması gerekiyordu.

Ancak, Vahideddin tam da vatanı kurtarmak için görevlendirdiği kişinin (**İngiliz gizli servisinin İstanbul şefi Frew** ile bağlantılı bir) İngiliz ajanı olduğunun farkında değildi.

Daha doğrusu, Selanikli’nin İngilizler’le olan temaslarının “**Osmanlı lehine casusluk**” gibi bir mahiyet taşıdığını, devletine hizmet için İngilizler’in, İtalyanlar’ın ve sairenin **ağızlarını aradığını** zannediyordu.

Böyle bir ağız arama huyu olduğu yalanını, **Kara Kemal**'le yaptığı **darbe** planları için **Rauf Orbay**'a da söylemiş durumdaydı..

İhaneti ortaya çıkıp sıkıştığı zaman bahane hazır: “Ben ağızlarını arıyordum, bilgi topluyordum.”

Sonradan Vahideddin'in bu gizli kararındaki (şartlar gereği başvurulması gereken) gizliliği de **istismar** ettiler, herşey kendiliğinden olmuş, Selanikli'yi Vahideddin göndermemiş gibi deccalane yalanlar söylediler.

*

Selanikli'nin Tevfik Paşa yerine hükümet kurmasını istediği, bunun için uğraştığı İzzet Paşa (Mareşal Ahmet İzzet Paşa) hatıratında şöyle diyor:

“M. Kemal Paşa, istediği kadar Padişah'ın özel memuru olarak bu işe başlamış olduğunu inkara savaşınsın. Benim bu hususta kanaatim sağlamdır. Çünkü kendisine verilen yetki, şimdiye kadar hiçbir faniye nasip olmamış bir genişlikteydi. Kendi teftiş dairesindeki askeri kıt'alardan başka komşu kolordulara ve bütün Anadolu vilayetlerine emri geçerli olacak, memurları istediği gibi görevinden alacak veya tayin edecektir.

“Benim bildiğim Babıali (Başbakanlık) bu gibi işlerde, özellikle askerlerin yöneticileri hükmü altına alması meselesinde çok kıskançtır. Hele gurur ve kıskançlığı delilik derecesinde olan (Damat) Ferit Paşa'nın Sadaret (sadrızamlık/başbakanlık) makamında (bile) olmayan yetkileri başkasına bahşetmek istemesi, doğal olmayan bir durumdur.

“Bu tarihlerde eski politikasının ilkelerini değiştirerek güya halka hoş görünmek ve güven vermek için, Tevfik Paşa'yla benim kabinelerimizin (bakanlar kurullarımızın) seçtiği ve tayin ettirdiği on iki nezaretsiz (bakanlıksız) bakanın katılmasıyla oluşturulan kabinenin içinde ben de

vardım. **Mustafa Kemal Paşa'nın müfettişliğe tayinini içine alan ve yetkilerini belirleyen belge** görüşülüp tasdik olunmak üzere Vükela Meclisi'ne (Bakanlar Kurulu'na) verildiği tarihten **bir hafta on gün önce** Paşa fermanını, yetki mektubunu taşıyarak hareket etmiş bulunuyordu.

“Bu haller açıkça gösterir ki bu memuriyet **resmî hükümetin** değil, **Padişah**’ın düşüncesinin ürünü ve tedbirinin eseridir. Babıali ve Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) Saray’dan aldıkları işaretle bunu uygulamaya koymuşlardır.

“Fakat **bu gerçeğin gizlenmesi, M. Kemal Paşa’ca olduğu kadar, sinsi Padişah’ca da gerekliydi. (Mustafa Kemal) Paşa**, büründüğü esrarlı kisveye, *gelecek için beslediği emeller ve hayallere* uymaması yönünden (yüzünden) *Saray’a bağlılığını* gizlemek, **memur ve mensubu olduğu hükümdara karşı işlediği iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet gibi basitlikleri halkın gözünden saklamak, hiç olmazsa hafifletmek istiyor, Padişah da** ne şekilde olursa olsun, bir kimse tarafından **aldatılmış olmayı (aldatıldığını itiraf etmeyi) kibrine yediremiyor, bir yandan da yabancılarcasına el altından [onlara] oyun yapmak istediğinin anlaşılmasından korkuyordu.**”

(Ahmet İzzet Paşa, *Feryadım*, C. 2, İstanbul: Nehir Y., 1993, s. 214.)

Evet, Selanikli, memuru ve mensubu olduğu hükümdara (devlete) karşı **iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet** gibi basitlikler sergilemiş durumda.

Fakat mesele sadece bunlardan ibaret değil.. İşin bir de İngilizler’le kotarılan **ihamet** boyutu var.

Onu da bir başka paşa, Selanikli'nin sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, CHP'nin ikinci genel başkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü** söylüyor:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

ATATÜRK'ÜN DEVLET (OSMANLI DEVLETİ) DÜŞMANLIĞI

Bir önceki bölümde, Selanikli'nin, (Tevfik Paşa kabinesinin güvenoyu almasını engelleyerek **hükümet krizi** çıkarma girişiminin başarısızlığa uğramasının ardından) Vahideddin'le yaptığı görüşmeyi konu edinmiştik.

Selanikli, **Minber** gazetesinin o zaman haberleştirdiği gibi, İstanbul'a geldikten iki gün sonra, 15 Kasım 1918 günü, Padişah'la uzun uzun görüşmüş, bağlılık arz edip “iltifat-ı şahane”ye nail olmuştu.

Dört gün sonra, 19 Kasım'da **Tevfik Paşa hükümeti** güvenoyu alınca Padişah'tan tekrar randevu istiyor.

Vahideddin “Ne randevusu lan, burası yolgeçen hanı mı, hasta bekleyen poliklinik mi, daha dört gün önce uzun uzun konuştuk” demiyor, üç gün sonraya tekrar randevu veriyor.. Ve (özel muamele görmeyi isteyecek şekilde şımartılmış olan) Selanikli buna bozuluyor.

Çat kapı görüşebilmesi lazım.

Selanikli'nin, randevu talebinden üç gün sonra gerçekleşen bu ikinci görüşmeyle ilgili olarak **Falih Rıfki**'ya anlattıklarını bir önceki bölümde aktarmıştık.

Ayrıca, **Mareşal Ahmet İzzet Paşa**'nın Selanikli'nin Anadolu'ya gönderilmesi konusundaki açıklamalarına da yer vermiştik.

*

Selanikli'nin **Falih Rıfki**'ya dediğine göre, Padişah ile başbaşa yaptığı söz konusu görüşme, dışarıda bekleyenlerin **hayretini mucip** olmuş, hakkında bir hayli **yorum** yapılmış.

Eğer Padişah’ın herkesle böyle görüşme huyu olsa, kimse yorum yapma gereği duymaz..

Bu bir...

İkincisi, Padişah’la zaten görüşmüş olan Selanikli’den, dört gün sonra **yangından mal kaçırıyormuş gibi böyle yeniden “acil” görüşme** talebinde bulunması hususunda makul ve mantıklı bir gerekçe ve mazeret göstermesi beklenir.. İstenir..

Bırakın bir **devlet başkanını**, dört gün önce görüştüğünüz samimi bir **arkadaşınıza** acilen yeniden görüşme çağrısında bulunsanız, biraraya geldiğinizde ona bir açıklamada bulunma borcunuz oluşur.

Selanikli Padişah’a nasıl bir gerekçe göstermiş olabilir, bir düşünelim..

“Höngürt, harbiye nazırı olma hayallerim yıkıldı, höngürt de höngürt, ben harbiye nazırı olacaktıuum” diyemeyeceğine göre, ne demiş olabilir?

Görüşme talebi için, (Padişah’ı **ilgilendirecek ve kaygılandırarak**, Selanikli’nin kendisi ile yeniden alelacele görüşme talebinde bulunmuş olmasını **sadakat alameti** olarak görüp memnun olmasını sağlayacak) bir bahane uydurması, ve bunu (sakladığı) asıl gayesiyle ilişkilendirmesi lazım.

*

Selanikli, Falih Rıfkı’ya masal anlatırken işin bu tarafını es geçiyor, bizimle kafa bularak şunu diyor:

“Ben sözüme başlangıç ararken, padişah beni önledi, dedi ki:

" - Bilirim ki ordunun zabitleri ve kumandanları sizi severler. Bana teminat verebilir misiniz ki onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir.”

Senin konuşmanı niye önlesin “artiz”, tam aksine, bu acayip **aculluğunun ve sabırsız telaşının nedenini** öğrenmek ister.

Üstelik bu, **en az bir saatlik** bir görüşme.. Sözüünü bir kere değil beş kere bile kesse, meramını anlatma fırsatını yine bulursun.. Bu, ayaküstü yapılmış 20 saniyelik bir görüşme değil ki..

Lafa bakın, **sözüne başlangıç** arıyormuş.. Randevu istemişsin, üç gün sonrasına sana randevu verilmiş, ve sen bu (sana uzun gelen) sürede hazırlık yapmayı ihmal etmiş, görüşme sırasında ne söyleyeceğine “**karar**” verememiş, öyle sallapati gitmişsin.

Vatandaş sanki pikniğe gidiyor..

Şaşkın ördekten farksız olduğunu düşünmemizi istiyor gibi konuşuyor.. Laflarına bakılırsa, “Fazla vaktinizi almayacağım, size arz etmek istediğim önemli bir husus var” diyerek söze girmekten bile aciz..

Hayır, Selanikli aslında bizimle kafa buluyor.. Masal anlatıyor, dalgasını geçiyor.

Bu kadar aptal, beceriksiz, dağınık ve kararsız bir adam değil.. Kesinlikle değil..

Aptal olan, bunun bu absürt, mantık dışı, beceriksiz **yalanlarına** yıllarca sorgusuz sualsiz, kafasının kontağını kapatarak inanan, bu saçmalıkları “**gökten inmiş vahiy**” gibi huşu ile dinleyen insanımız..

Aydın, entel, bilim adamı geçinen kabak kafalar..

*

Selanikli’nin, acil görüşme talebini makul ve mantıklı göstermek için söylemiş olabileceği laflarla ilgili **ipuçları**, kendi sözlerinde saklı..

Padişah’ı **ordu ile korkutmuş** olduğu anlaşıyor..

Laflarına bakılırsa, Padişah’a şunu demiş olması gerekiyor:

“Bilirsiniz ki ordunun zabitleri (subayları) ve kumandanları beni severler..

Enver Paşacılardan herşey beklenir, fakat sizi temin ederim ki benim ve arkadaşlarımın sayesinde size hiçbir fenalık gelmeyecektir.. Fakat bunun için zat-ı şahanelerinin bize güvenmesi, bizi desteklemesi ve yetkilendirmesi gerekiyor..

Özellikle benim harbiye nazırı (savunma bakanı) olmam ve yakın arkadaşlarımın hükümette bakan olarak yer alması, zat-ı şahanelerinin emniyet ve selameti için çok faydalı olacaktır.”

Vahideddin bu sözlerden şaşırmış, onun böyle konuşuyor olmasının **sebebinin ne olduğunu hemen kavrayamamış** olmalıdır.

Muhtemelen ona **“Paşa, orduya ait bazı malumat mı var sende?”** diye sormuş ve gözlerini kapatıp düşünceye dalmıştır.

Selanikli de sözlerine esrarengiz bir hava vererek şunu söylemiş olabilir:

“Gerçi, ben İstanbul'a geleli sadece dokuz gün oldu. Buradaki vaziyeti tamamıyla bilmiyorum. Fakat dikkatli, ihtiyatlı ve uyanık olmak, ordu kumandan ve zabitlerinde zat-ı şahanenize karşı bir cereyan başgöstermemesi için gereken tedbirleri almak gerekir.. Bazı tecrübesiz arkadaşların ileri geri konuştuklarına şahit olunabiliyor.”

Vahideddin’in buna karşı şöyle birşey demiş olduğunu düşünebiliriz:

“Ben şahsıma karşı orduda bir cereyan başgöstermesi için bir neden göremiyorum.. Şunun şurasında padişah olalı beş ayı bile bulmadı.. İttihatçılar’ın enkazının altında kaldım.. Beni neyle suçlayabilirler?!.. İngilizler’le barış yapmak üzere mütarekeyi (ateşkesi) kabul etmemi de zaten sizler istediniz.. Ordu ‘Savaşa devam edeceğiz’ demedi.. İngilizler’le barış yapalım denildi.”

Buna karşı Selanikli “**Yalnız bugünden bahsetmiyorum, bugünden ve yarından**” diyerek Padişah’ın kafasını karıştırmak istemiş olmalıdır.

*

Böyle bir cümlelin Padişah’ı **şüpheye düşüreceği** kesindir.

“*Demek ki yarın orduda öyle bir cereyan başlayabilir ki **bundan müteessir olabilirim, etkilenebilirim***” diye endişelenmesi beklenir.

Bu yüzden, Selanikli’ye şöyle birşey demiş olmalıdır:

“**Siz akıllı bir kumandansınız. Tecrübesiz arkadaşlarınızı tenvir edeceğinizden (aydınlatacağınızdan) eminim.. İzzet Paşa’yı değil de Tevfik Paşa’yı sadrazam yapmamın nedeni, onun çekirdekten yetişme tecrübeli bir diplomat, bir hariciyecisi (eski bir Dışişleri Bakanlığı personeli) olması, yurtdışı görevlerinde bulunarak yabancıları ve dış dünyayı tanımış, dünyanın ahvaline vakıf olmuş bulunması.. Yabancıların dilinden o anlar, sulh müzakerelerinde (barış görüşmelerinde) **Tevfik Paşa**’ya ihtiyacımız var... Lütfen bu işlerden anlamayan **tecrübesiz arkadaşlarınıza** durumu anlatınız.. Onlardan savaşta hizmet bekliyorduk, barış görüşmelerinde değil. Birtakım tecrübesiz ve cahil kışkırtıcıların laflarına kanarak sorun çıkarmasınlar, bilmedikleri işlere burunlarını sokmasınlar, başımıza yeni gaileler açmasınlar.. Birlik ve beraberliğe en çok muhtaç olduğumuz şu kara günümüzde dışarıya karşı parçalanmışlık görüntüsü vermemize neden olmasınlar.”**

Selanikli’nin Padişah’la olan bu görüşmesinden istediği neticeyi alamadığı, hayalkırıklığına uğradığı kesin..

Vahideddin’i ordu ile korkutmuş, çare olarak kendisinin harbiye nazırlığını göstermiş olduğu anlaşılıyor.

Fakat, Vahideddin’i korkutmayı başaramamış.

*

Selanikli'nin telefon edip acil randevu talep etmesinin nedeni, **Meclis'te çevirdiği entrika ve dalaverelerden** bir sonuç alamamış olması.

Fakat, **“Padişah, beni aldatarak, aracılığımla vatansever subay ve komutanlardan emin olmak istiyor”** diyor.. Falih Rıfkı'ya dediğine göre, Vahideddin'in sözlerinden bu sonucu çıkarmışmı..

Bre köftehor, ortada, seni aldatıp kullanmak isteyen, böyle bir plan yapan, bunun için seni palaspandıras, alelacele huzuruna çağırtan bir padişah yok..

Yalvar yakar görüşmek isteyen, küçük hesapların için onu kullanmaya çalışan sensin.. Gidip yağ çekiyor, adamı ordu ile korkutup aldatmaya çalışıyor, sonra da utanmadan mantıksız masallar anlatıyorsun.

*

Bu siyasete “cahil ve tecrübesiz asker” müdahalesi, **Türk siyasetinin, Osmanlı'nın ilk dönemlerinden beri var olan, Cumhuriyet döneminde de devam eden** bir gerçeği..

Padişahların, cumhurbaşkanlarının, başbakanların bu cahillerin gazabına uğraması için **vatana ihanet** içinde olmaları her zaman gerekmiyor.. Memleketteki kliklerden, hiziplerden, derin çetelerden birinin nasırına basmaları yeterli olabiliyor..

Bazen de, bu vatanperestler, **28 Şubat'ta olduğu gibi, İsrail ile ABD'nin "içerideki acenta"sı** gibi hareket ediyor, dış güçlerle işbirliği yaparak “gerçek vatanseverler”e kan kusturuyorlar.

(Vatanperestlik ile vatanperverlik/vatanseverlik farklı şeylerdir..

Vatanperestlik, vatan putçuluğudur, vatan tapınmacılığıdır.. Vatan putçuları, vatan

kavramının ardına saklanarak vatanda **imtiyazlı/ayrıcalıklı** bir konuma sahip olur, sonra da ahmakları bu vatan istismarcılığı ile kendi ayrıcalık düzeneğine/düzenine hizmet ettirirler.)

Evet, bu toprakların tarihi, menfaatperest ve yolsuz siyasetçiler kadar, bir çıkar grubu ya da çete gibi hareket ederek ellerindeki silahı millete doğrultan şımarık askerler bakımından da zengin.. Vaka-yı Hayriye’yi (ve öncesini) hatırlayalım.

Falih Rıfkı’nın aktardığı gibi, masalcı nine formatındaki masalcı yaver Selanikli, “*Demek **yarın padişah** öyle bir hareket yapabilir ki **ordunun vatanını seven kumanda ve zabıt (subay) heyeti** bundan müteessir olabilir (rahatsızlık duyabilir)*” diyerek, illüzyonist el çabukluğu ve göz boyamacılığı ile “**vatanını sevmek**” imtiyazını bir hamlede (**potansiyel darbeci**) subayların gelir hanesine kaydediyor, onların tapulu malı haline getiriyor, tekeline veriyor.

Garibim Padişah’ın payına düşen ise “vatanını sevmemek”.

*

İzzet Paşa istifa etmiş, Padişah da Tevfik Paşa’ya “Yeni hükümeti kur” demiş, Selanikli de, **kendisine bir bakanlık koltuğu kapmak için**, Vahideddin’in pişirdiği aş su katmaya, hükümet krizi çıkarmaya çalışıyor..

Yeni bir kabine (bakanlar kurulu) listesi bile hazırlamış.

Hevesi kursağında kalınca da, hemen Saray’a koşturuyor.

Ne isteyeceği belli.. **Hükümet krizini (kendisinin büyük ihtiraslarının hatırı için) Padişah’ın çıkarması**, Tevfik Paşa kabinesinin görevden alınması, İzzet Paşa’nın hükümeti kurmakla görevlendirilmesi..

Böylece, kendisinin harbiye nazırlığı (savunma bakanlığı koltuğuna kurulması) garantilenmiş olacak..

Savaş bitmiş, mütareke (ateşkes) antlaşması imzalanmış, sulh müzakereleri (barış görüşmeleri) başlamış ya, artık harbiye nazırı (savaş işleri bakanı) olması lazım.

“Şu mektepler (okullar) olmasa Maarif’i (Milli Eğitim Bakanlığı’nı) ne güzel idare ederdim” diyen nüktedan şahıs espri yapıyordu, savaş sırasında “**behemahal barış**” isteyen Selanikli’nin savaşız zamanda harp (savaş) işleri bakanı olmak istemesi ise karakterine yakışan bir muziplik.

Daha doğrusu, oynadığı satranç çerçevesinde iyi düşünülmüş bir hamle..

*

Açalım..

İngiliz gazeteci **Ward Price** vasıtasıyla temas kurduğu İngiliz yetkililere, onların **sömürge valisi** olmayı teklif etmiş bulunduğu bilgisi, Price’ın hatıratında yer alıyor.

Bu iddiayı doğru kabul edersek (Ki kişisel olarak kesinlikle doğru olduğu kanaatini taşıyorum), harbiye nazırı sıfatıyla “*barış antlaşması*” sonrası Türkiye’de söz konusu valiliği çantada keklik hale getirmeyi planlamış olduğunu düşünebiliriz.

Ancak, İngilizler ona daha iyisini teklif ettiler.. Ve, **İsmet İnönü**’nün açıkladığı gibi, gereken desteği eksiksiz biçimde verdiler:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Bu istiklal mücadelesi, özü itibarıyla **Osmanlı Devleti’ne karşı** verilmiş bir mücadele..

Selanikli'nin Osmanlı'dan "istiklaliyet"i mücadelesi..

Selanikli, bunu (gizli ajandasını) **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit**'e açıklamış bulunuyordu.

Tabiî kimseye söylenmemesi kaydıyla.

Fakat milletin önünde **takiyye** yapıyor, yalan söyleniyor, yüce **Hilafet** **Hilafet** makamının kurtarılması ve "Osmanlı Devleti'nin bekası" için çalışıldığı iddia ve ilan ediliyordu.

Reklamlarda söylenen, devletin kurtarılması.. **Teslimat** ise, devletin öldürölüp tarih mezarlığındaki bir çukura atılması..

*

Evet, Selanikli, İsmet İnönü'nün açıkladığı gibi, dış güçlerle, işgalci düşmanlarla işbirliği yaparak, onların desteğini alarak Osmanlı Devleti'ni yıktı..

Türkiye Cumhuriyeti Devleti açısından bakıldığında "**kurucu devlet başkanı**", Osmanlı Devleti açısından bakıldığında ise bozguncu bir ajan, yıkıcı bir hain..

Bu "istiklal mücadelesi"ndeki beklenmeyen öge, Alman yanlısı **Kral Konstantin**'in Yunanistan'da tahta geçerek **Venizelos**'un İngilizler'e vermiş olduğu sözlerin hilafına olarak (**Milne Hattı**'nı geçersiz sayıp) Ankara üzerine yürümüş olmasıydı.

Yunan ordusu **Eskişehir**'de Türk ordusunu yenip **Polatlı**'ya kadar geldi.. Ve Selanikli, **Filistin**'de olduğu gibi topukları yağlamaya karar verdi.. TBMM'deki "Ya istiklal ya ölüm" nutukları için seçtiği yeni yer **Kayseri**'ydi..

Fakat, TBMM buna isyan etti.. O yüzden Selanikli (**diktatörlük** yetkileri alarak, ve "**hesap vermezlik**" imtiyazı devşirerek) cepheye gitmeyi, Sakarya Savaşı'nda bulunmayı kabul etti.

Kabul etmek zorunda kaldı.. Çünkü TBMM’siz (**vasıfsız ve salahiyesiz**) Kayseri’ye gitmesi, kurduğu bütün oyunu bozacak, “**millet iradesi**”ne dayanma iddiası tuzla buz olacaktı.

(**Kâzım Karabekir** ile **Rıza Nur**’un beyanına göre, Sakarya’da da boş durmadı, ricat emri verdi, fakat **Fevzi Çakmak**’ın bu emrin orduya tebliğini ertelemesi sonucu anlaşıldı ki erzak kıtlığı yaşayan, üstüne üstlük ishal salgınıyla cebelleşen Yunan da geri çekilme kararı almış.)

Yunan’ın bu oyun bozanlığı başlangıçta Selanikli’nin canını sıktı, moralinin bozulmasına neden oldu, hayalleri konusunda karamsarlığa kapıldı, fakat sonu sevindirici oldu.

Çünkü Yunan’ın bu saldırısı, gerçekte **Osmanlı Devleti**’ne karşı yürüttüğü “**istiklal mücadelesi**”nin Yunan’a (ve sözde onu destekleyen İngiltere ile müttefiklerine) karşı verilmiş bir mücadele gibi görünmesini sağladı.

Selanikli şanslı adamdı vesselam.. Kadir gecesi değilse bile herhalde Noel gecesi doğmuş olmalıydı..

Vatan kurtaran aslan asker Selanikli olarak, memleketi artık rahatça (**ilkçağ irticasının** vazgeçilmezi tanrı-kral heykellerini hatırlatan) heykelleriyle doldurabilirdi.

Ona düşen heykellerini yaptırmak, millete düşen de (**ilkçağ putperestliğinin** puta tapınma seremonisini hatırlatır şekilde) bu heykellerin önünde “**saygı duruşu**” yapmaktı.

KAFASINDAKİ KARARI ŞEYTANCA SAKLAYAN KİM, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK MÜ, PADİŞAH VAHİDEDDİN Mİ?

Önceki bölümlerde anlattığımız gibi, Selanikli Mustafa Atatürk, Tevfik Paşa kabinesinin güvenoyu almasını engelleyerek **hükümet krizi** çıkarma girişiminin başarısızlığa uğramasının ardından Padişah Vahideddin’le yeni bir görüşme yapıyor.

Falih Rıfkı’nın bu görüşmeyle ilgili olarak Selanikli’den yaptığı nakilleri önceki bölümlerde gördük..

Aynı konuda bir de **İsmet Bozdağ** rivayeti var.

Bozdağ, Selanikli’nin şu sözlerini aktarıyor:

“Görüşme isteği için, görevi bakımından aracılık eden **Naci Paşa**’ya düşüncelerimi **çıtıltttım**. Naci Paşa’nın, bu görüşmeyi o gün, ya da ertesi günü olması için sağlamaya çalıştığına inanıyorum. Fakat **kafasındaki kararı şeytanca saklayan Vahdeddin, halis duygular ve içtenlikler gösteren aldatıcı tavrı** ile önümüzdeki Cuma günü Selamlıkta hazır bulunmaktığımı ve orada benimle görüşeceğini bildirtti. **Cumaya çok gün vardı**. Ama yapılacak bir şey de yoktu. Cuma günü Selamlığa gittim; **namazdan sonra** beni oradaki salona çağıran Vahdeddin ile **dışarıda bekleyenlerce çok uzun olarak yorumlanmış** bir konuşmada bulunduk. Gerçekten konuşma, zaman bakımından çok uzun sürdü; ama fikir alışverişi bakımından çok kısa olmuştur. Ben, **kestirebileceğiniz konu üzerinde onu aydınlatmak ve uyarmak için söze girerirken**, o, ustaca bir biçimde sözlerimin önüne geçti; dedi ki:

“- Ordunun komutan ve subayları, inanıyorum ki, seni çok severler; bana güvence verir misin ki, onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir?

“Birden bire, böyle bir sorunun amaç ve anlamını kavrayamadım, sordum:

“- Ordu tarafından size karşı hareketler olacağı konusunda bilgi ve özel haberleriniz mi var efendim?

“Gözlerini kapadı. Olumlu ya da olumsuz bir şey söylemedi. Sadece, az önce sorduklarını tekrarladi. Karşılık verdim:

“- Gerçi ben İstanbul’a geleli birkaç gün oldu. Buradaki durumu yakından bilmiyorum. Fakat ordu komutanı ve subayları **yüksek varlığınıza** karşı karşıya bulunması için bir neden olabileceğini sanmıyorum. Bu bakımdan temin ederim ki, hiçbir fenalığı beklememelisiniz.

“Belli belirsiz biçimde ekledi:

“- Yalnız bugünden söz etmiyorum; bugünden ve yarından...

“Son söz, bende bir kuşku uyandırdı; demek ki, yarın Padişahın öyle bir hareket yapma olasılığı vardı ki, ordunun vatansever komutan ve subayları bundan üzüntüye düşebilirler... Padişah, **beni aldatarak, aracılığım ile onlardan emin olmak istiyor**. Fakat bu düşüncemi kendisine nasıl açıklayabilirim? Ve böyle bir açıklamada bulunmak, **kendim için, amacım için yararlı olur muydu?**

“Karşımdaki adam, **kararını çoktan vermiş görünüyordu. Biz ise, bu kararın ne olduğunu anlayamayan veya anlamak isteyen kimselerle ilinti kuramamış**, hiçbir karşı önlem almaya zaman ve fırsat bulamamış durumda idik. Padişah, gözlerini açarken, ayağa kalktı ve şu sözlerle konuşmaya son verdi:

“- Siz, akıllı bir komutansınız, arkadaşlarınızı aydınlatacağınızdan ve **yatıştıracağınızdan eminim**.

“Çok umutsuz ve üzgün, fakat **üzüntümün gerçek nedenini bile anlayamamış bir durumda** Vahdeddin’in salonundan çıktım.

“Dışarıda, **bir saati aşkın** bir zamandan beri kapılarda, koridorlarda, şurada, burada ayakta bekleyen birçok devlet adamları ve diğerlerinin, bu uzun görüşmeden bezgin ve yorgun, fakat biraz anlamlı bakışlarla bana bakmakta olduklarını fark ettim...”

(İsmet Bozdağ, *Nutuk Öncesi Atatürk Konuşuyor*, Tekin Yayınevi, İstanbul 1998, s. 81-83’ten aktaran Mehmet Fatih Cebeci, *Mütareke Döneminde Mustafa Kemal’in İstanbul’daki Faaliyetleri ve Anadolu’da Görevlendirilmesi*, yüksek lisans tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013, s. 39-40, dn. 103.)

*

Görüldüğü gibi Selanikli “*Görüşme isteği için, görevi bakımından aracılık eden Naci Paşa’ya düşüncelerimi **çıtlatm***” diyor.

Bu “**çıtlatma**”, Falih Rıfkı’nın anlatımında “**ima**”ya dönüşüyor:

“Meclis’ten çıkınca, **Almanya seyahatindeki tanışıklığa güvenerek, saraya telefon etti, Vahdettin’in kendisini kabul etmesini rica etti.** Maksudı **padişahla açık konuşmak, tedbir diye düşündüğünü açık söylemekti.** Bu ricasını bildirecek zat, hocası Naci Bey’di (Mebus General Naci Eldeniz). Kendisine maksudını ima bile etti.”

(Falih Rıfkı Atay, “*M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 125-126.)

Selanikli düşüncelerini Naci Paşa’ya “**ima**” ile “**çıtlatmış**”, fakat nedense bizden saklıyor.

Falih Rıfki'ya göre, maksadı, “**tedbir** diye düşündüğünü Padişah Vahideddin’e **açıkça** söylemek”.

Neyin tedbiri, köftehor?

Madem aklında bir “**tedbir**” vardı, niye bunu **dört gün önce** (15 Kasım 1918 tarihinde) Padişah’la yapmış olduğun uzun görüşmede açıklamadın?

Ve bu tedbir, niye tam da **Tevfik Paşa hükümetinin güvenoyu** almasını engelleyemediğin gün aklına geldi?

Demek ki, Tevfik Paşa hükümeti güvenoyu alamasa, yeni hükümeti yine **İzzet Paşa’nın** (Mareşal Ahmet İzzet Paşa) kurması ve Selanikli’nin **harbiye nazırı** (savunma bakanı) olması ihtimali gündeme gelse, “**tedbir**”e gerek kalmayacaktı.

*

Maksadını Naci Paşa’ya **ima** ile **çıtlatmış**mış..

O halde, “**tedbir diye düşündüğü şey**” konusunda Naci Paşa’ya birşeyler söylemiş olması gerekiyor.

Tedbir, **tehlikeye** karşı olur?

Burada, **tedbir (önlem)** alınmasını gerektiren **tehlike** ne olabilir?

Selanikli’nin anlattığı masala bakılırsa, görüşme sırasında tam bu **tehlike ve tedbir**den bahsedecekken, Padişah bunun önüne geçmişmiş..

Selanikli, şu yalana inanmamızı istiyor:

“Ben, **kestirebileceğiniz konu üzerinde onu aydınlatmak ve uyarmak için söze girerirken**, o, ustaca bir biçimde sözlerimin önüne geçti.”

Defolu dahi, niye **konuyu “kestirme”** vazifesini zayıf omuzlarımıza yüklüyorsun da sen söylemiyorsun?

Hani senin maksadın, **tedbir** diye düşündüğün şeyi Padişah’a **açık** biçimde söylemekti ya, ne duruyorsun, bari bize söyle!,, Açıkça..

Yok, Selanik’in defolu dahisinin ağzını kerpeten bile açmıyor. “Kestirebileceğiniz” diyerek konunun üstüne sünger çekiyor.

Falih Rıfkı gibi düdüklerine “açık” konuşmak, edebiyatını yaptığı tedbirin ne olduğunu açıklamak işine gelmiyor.

İmdi, şayet bu tedbir “vatanî” bir meseleyle ilgiliyse, “**Mevzubahis olan vatansa, Padişah’ın sözümü kesmiş olması da teferruattır**” demen gerekmez miydi?!

Niye hemen dut yemiş bülbül, süt dökmüş kedi moduna geçtin?..

Padişah’ın karşısında niye sustun?

*

Hayır, aslında susmadı, defolu dahi Selanikli bizimle dalgasını geçiyor, yalanlarıyla bizi aldatıp avutmanın keyfini çıkarıyor.

Söylediklerinden anlaşılan şu: **Padişah’ı ordu ile korkutmaya**, kendisinin harbiye nazırlığının onun gelecekteki emniyeti için tek çare olduğuna inandırmaya çalışmış.

O an için bunda başarılı olamasa da, bu Selanik marka kurnazlığı, sonradan **olağanüstü yetkilerle** Anadolu’ya gönderilmesine katkıda bulunmuş durumda.

Onun bu “**tedbir**”inin bir sonucu olarak Vahideddin’in diğer subaylara güvenini kaybettiği, kuşkuya kapıldığı ortada.

Nitekim, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** Anadolu'ya Selanikli yerine bir başkasını göndermesi için Vahideddin'e dökmedik dil bırakmadığı halde başarısız olmuştu. (Bkz.: Merhum Ali Ulvi Kurucu'nun ***Hatıralar***'ının ikinci cildi.)

*

Evet, Selanikli maksadını Naci Paşa'ya **ima** ile **çıtlatmış**mış.. Öyle diyor.

Maksad da, Falih Rıfkı'ya dediğine göre, “**tedbir** diye düşündüğünü Padişah'a açıkça söylemesi”.

Bu durumda Naci Paşa'nın “Selanikli'nin görüşme talebini” Vahideddin'e arzederken bu “ima ile çıtlatma”yı ona aktarmış, “Selanikli'nin **söylemek istediği tedbirler** varmış” demiş olması gerekiyor.

Tedbir, **tehlike** için olur.

Doğal olarak, Padişah söz konusu tehlikeyi de, tedbiri de merak etmiştir.

Merak etmese, “Görüşmeye gerek yok, zahmet buyurmasın, yorulmasın, bayramda beklerim” gibi birşey derdi.

Kesin olan şu: Üç gün sonra Cuma namazından sonra gerçekleşen (ve **bir saatten fazla** süren) görüşmenin, bu **tehlike ve tedbir** konusu etrafında dönüp durmuş olması gerekiyor.

*

Tehlikenin ne olduğunu, Selanikli'nin lafları ele veriyor.. Padişah'a ordudaki subay ve komutanlar hakkında korkutucu, endişeye düşürücü şeyler söylemiş olduğu açık.

Tedbir olarak da, **kendisinin harbiye nazırlığını** göstermeyi ihmal etmemiştir.. Karakteri buna fazlasıyla müsait..

(Ki taa Suriye’den Saray’a çektiği **telgrafa** bunu talep etmiş, ve kabul edildiğini zannederek İstanbul’a doğru harbiye nazırı havalarında yola çıkmış, fakat hayalkırıklığına uğramış durumda.)

Evet, görüşmenin içeriği, konusu, Selanikli’nin laflarında kendisini gösteriyor..

Tek sorun, Selanikli’nin konuşulanları tersyüz ederek aktarıyor olması.

Padişah’ın, “Selanikli’nin Naci Paşa’ya **ima** ile **çıtlatmış** olduğu” **tehlike ve tedbiri** “**açıkça**” dinlemek için görüşme talebine evet cevabı vermiş olduğunu anlamak için, Selanik’te dünyaya gelmiş bir defolu dahi olmak gerekmiyor.

Fakat Selanikli’ye göre, kendisi bu **tedbir** meselesini tam da **açık** biçimde söyleyecekken Padişah onun önüne geçmiş, engellemiş.. Niyeyse?

Bu **tedbirin** ne olduğunu Padişah’a güya söylememiş olduğu için **Falih Rıfkı** gibi adamlarına da söylemiyor, es geçiyor..

Normalde (karakteri icabı) “Bende yakası açılmadık ne tedbirler vardı bir bilseniz, ne tedbirler” diyerek bunları ortaya dökmesi, övünmesi gerekirken susuyor.. Çok mütevazî canım..

*

Gerçek şu ki, Selanikli bir manipölasyon harikası, eşine az rastlanır birinci sınıf “algı operatörü”..

Erzurum Kongresi gecesi hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit**’e “Hele durun, ben bu Vahdettin’i nasıl suya götürüp susuz getireceğim, ocağına nasıl incir dikeceğim, bu milletin anasının avradının **tesettürüne** nasıl tüküreceğim, akılsız kafalarına nasıl **şapka** geçireceğim, nasıl **Kur’an** alfabesini yasaklayıp hepsini bir gecede okuma yazma bilmez adamlar haline getirecek ve **Latin harflerini** onlara nasıl yedireceğim, hele bir durun” anlamına gelen laflar söylemişken, sonraki

günler, haftalar, aylar ve yıllarda “Ey millet, mukaddes hilafet makamını, din-i mübin-i İslam’ın hadimi olan devletimizi, devlet başkanımız olan esir Padişahımızı kurtarmak için yola düştük, cihat bayrağını kaldırdık” diyerek bütün bir milleti aldatıp dolandırma becerisi sergilemiş olan adama Allah’ın gariban saf kulu Vahideddin de aldanmış, çok görülür mü?!

*

Evet, Selanikli *“Kafasındaki kararı şeytanca saklayan Vahdeddin, halis duygular ve içtenlikler gösteren aldatıcı tavrı ile önümüzdeki Cuma günü Selamlıkta hazır bulunmaklığımı ve orada benimle görüşeceğini bildirtti”* diyor.

Sanki görüşme talebinde bulunan Selanikli değil de, Vahideddin..

Böyle bir durumda Vahideddin için söz konusu edilebilecek karar, ancak görüşme talebiyle ilgili karar olabilir.

Adam olumlu yönde **karar** vermiş, “Üç gün sonra görüşelim” demiş.. Daha ne desin!

Bu kararı kafasında **şeytanca saklaması** diye birşey de yok.. Naci Paşa vasıtasıyla Selanikli’ye tebliğ etmiş.

Kafasındaki kararı açıklamayan, Selanikli’nin kendisi.. Söylemiyor, “**ima ile çıtlatıyor**”.. Artık ne demekse?..

Fakat, kafasındaki kararı şeytanca saklamakla suçlanan, garibim Vahideddin..

Üstelik, bu kurnaz Selanikli, sözlerinin devamında şunu diyor:

“Padişah, **beni aldatarak, aracılığım la onlardan emin olmak istiyor.**

Fakat bu düşüncemi [onun hakkındaki kararımı] kendisine nasıl

açıklayabilirim? Ve böyle bir açıklamada bulunmak, **kendim için, amacım için yararlı olur muydu?”**

Görüldüğü gibi, kafasındaki kararı saklayan, Selanik'in arızalı dahisi..

Mustafa Atatürk için, “**kafasındaki kararı bir Selanikli gibi saklayan**” ifadesini kullanmak uygun olur, fakat belki kendisi, şahsı için “kafasındaki kararı şeytan gibi saklayan” tabirini tercih ederdi..

Nasıl düşünmeliyiz? “Yaptığı şeye yakışan sıfatı kendisi bulmuş, kullanmış.. Bizim araya girmemiz uygun olmaz” mı demeliyiz?

*

Padişah Vahideddin'le arasında geçen konuşmanın gerçek muhtevasını dahice saklayan, tersyüz edip aktarın Selanikli şunu diyor:

“Ben, **kestirebileceğiniz konu üzerinde onu aydınlatmak ve uyarmak için söze girerken**, o, ustaca bir biçimde sözlerimin önüne geçti; dedi ki:

“- Ordunun komutan ve subayları, inanıyorum ki, seni çok severler; bana güvence verir misin ki, onlardan bana bir fenalık gelmeyecektir?”

Selanik tipi dahimiz, böylece, “**kestirebileceğimiz konu**” hakkında bizi aydınlatmış olduğunun farkında değil.

Ziya Paşa “*En ummadığın keşf eder esrâr-ı derûnun, / Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın?*” diye boşuna dememiş.

Selanikli'nin yukarıdaki sözleriyle dahice saklamaya çalıştığı muhaverenin (karşılıklı konuşmanın, diyalogun) aslı şöyle birşey olmalıdır:

“Ben, kestirebileceğiniz gibi, **neden hükümeti benim ve arkadaşlarımın kurması gerektiği, neden benim harbiye nazırı olmam icab ettiğini** anlatmaya çalıştım. Ordudaki subay ve komutanlara güvenilemeyeceğini, bunların birçoğunun, **Almanya'nın “gazına gelip” bizi savaşa sokan Enver Paşa kafasında** olduğunu söyledim.. Ecdadının ordudaki isyankâr

subay ve kumandanlardan neler çektiklerini, nasıl askerî darbe ile devrildiklerini, tahtlarını hatta canlarını nasıl kaybettiklerini tam anlatacaktım ki, ustaca bir biçimde sözlerimin önüne geçti; dedi ki:

“- Ordunun komutan ve subaylarından bana bir fenalık geleceğinden mi çekiniyorsun?”

*

Selanikli’ye göre, Padişah ona, “*Ordunun komutan ve subayları, inanıyorum ki, seni çok severler*” demişmiş.

Doğrusu şu: Bunu seven iki üç kişi..

Onlar da, “çete”sinin (hayalindeki “**ihtilal komitesi**”nin) üyeleri: Rauf Orbay, İsmail Canbulat, Fethi Okyar..

(Sarı Kemal’i **Kara Kemal** bile sevmiyordu.. İzmir Suikasti girişiminde Kara Kemal’in muhtemelen dahli vardı.. Selanikli Sarı Kemal, kendisine yönelik suikast girişimine destek vermeleri suçlamasıyla **Canbulat**’ı astırdığına, **Rauf Orbay**’ı da 10 yıl hapse mahkum ettirip bütün mal ve mülküne el koydurduğuna göre, geriye onu seven tek kişi kalıyor: Fethi Okyar.)

Fevzi Çakmak ile **İsmet İnönü** bile gerçekte ona samimi bir sevgi beslemiyor..

Nitekim, önceki bölümlerde, Anadolu’ya gelen (zamanın Osmanlı Genelkurmay Başkanı) **Fevzi Çakmak**’ın, Kâzım Karabekir’i Selanikli’ye verdiği destekten vazgeçirmeye çalıştığını, ona, “Bırak da şunu alıp İstanbul’a götürüyim” demiş olduğunu (Falih Rıfkı’nın **Çankaya**’sına atıfta bulunarak) aktarmıştık.

Falih Rıfkı’nın söylediğine göre, Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü’nün Selanikli hakkındaki kanaati, onun “**muhteris ve menfaat düşkünü**” olduğu yönündedir.

İttihatçılar’a gelince.. Onların Selanikli hakkındaki kanaat portföyü daha zengin (Yine Falih Rıfkı’nın ifadesiyle): “**Haris, ahlâksız, sefih, sarhoş, fırsatçı.**”

Dolayısıyla, söz konusu görüşmede Padişah’ın Selanikli’ye “Ordunun komutan ve subayları, inanıyorum ki, seni çok severler” demiş olması için bir neden yok.

Fakat Selanikli’nin, **kendi reklamı ve propagandası** için Vahideddin’e “Ordudaki komutan ve subaylar beni çok severler” demiş olduğu düşünülebilir.

*

Selanikli bütün bu yalan dolanlarının üstüne şu sözleriyle tüy diyor:

“Çok umutsuz ve üzgün, fakat **üzüntümün gerçek nedenini bile anlayamamış bir durumda** Vahdeddin’in salonundan çıktım.”

Umutsuz..

Üzgün..

Ve de şaşkın..

Öyle şaşkın ki, üzüntüsünün gerçek nedenini bile anlayamamış..

Umutsuz ve üzgün olduğu doğrudur da, üzüntüsünün gerçek nedenini anlayamamış olması yalan..

Vahideddin’i **Tevfik Paşa** hükümetini görevden almaya, kendisini harbiye nazırı yapmaya ikna edememiş; üzüntüsü bundan..

Fakat bu öyle büyük bir üzüntü ki, Selanikli’nin aklını başından almış, ona, neye üzüldüğünü bile unutturmuş.

Fıkradaki gibi: Adamın birinin karısı ölüyor ve daha üzerinden bir hafta geçmeden bir başka kadınla evleniyor, keyifle düğün yapıyor. Ölen kadının eş dost ve

akrabaları buna öfkeleniyor, onu dövmeyi kararlaştırıyorlar: “Sen ne utanmaz adamsın! Sende hiç mi Allah korkusu yok?! Bari karının kırkının çıkmasını bekleseydin! Bir iki ay sabredemedin mi?” diyorlar.

Bunun üzerine adam “Ah dostlar ah” diyor, “ben üzüntüden ne yaptığımı biliyor muyum ki, kendimden haberim var mı ki?!”

SELANİKLİ’NİN, EŞEK YERİNE KOYDUĞU OSMANLI DEVLET ERKÂNININ AKLINA KARPUZ KABUĞU DÜŞÜRME HİLESİ

Selanikli Mustafa Atatürk’ün **mütareke (ateşkes)** dönemi sergüzeşti üzerinde duruyorduk.

İstanbul’da (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında) geçirdiği altı ayın **ilk iki ayı**, iki ayrı hedef çerçevesinde gerçekleştirdiği çabayla geçmiş durumda: İngilizler’le anlaşma, ve hükümette bakanlık koltuğu kapma.

Harbiye nazırı (savunma bakanı) olabilmek için **hükümet krizi** çıkarmaya çalışmış, yapamayınca “**ihtilal komitesi**” (**terör örgütü, illegal çete**) kurmayı denemiş, **Kara Kemal** ile (dönemin sadrazamı/başbakanı) **Tevfik Paşa**’yı kaçıрма planları yapmış, hatta **Padişah Vahideddin**’i öldürmeyi bile kafasından geçirmiş.

Adam serapa ihtiras.. Hırs küpü..

İhtiras bir insan olsaydı adı büyük ihtimalle Mustafa Kemal, memleketi de Selanik olurdu.

*

Evet, İstanbul’da geçirdiği ilk iki ay, içinde yakıcı tamahkârlık rüzgârları esen, korkutucu dev ihtiras dalgaları kabaran bir kalbin karanlık entrika ve planlarına sahne olmuş durumda.

Fakat, iki ay sonra, hangi dağda hangi kurt öldüyse, içindeki fırtına bıçakla kesilmişçesine birdenbire mucize kabilinden son bulup sakinleşiyor, ve Filistin’in ricat rekortmeni komutanı duruluyor, halim selim, çok düşünüp az konuşan ketum bir adam haline geliyor.

Koltuk sevdasından ve bakanlık hevesinden de vazgeçiyor.

Osmanlı Savunma Bakanlığı'nda (Harbiye Nezareti) müsteşar sıfatıyla görev yapmış olan **İsmet İnönü**'ye, Anadolu'ya “**hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın**” gitmeyi kararlaştırdığını söylüyor, dervişane mahviyetkârlık ve fedakârlık destanı yazmaya başlıyor.

Böylece (teşbihte hata olmaz derler) Padişah Vahideddin ile Osmanlı hükümetine “**eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme**” faslından bir tüyo veriyor, onlara esaslı bir “numara” çekiyor.

“Bakın ilerde Anadolu'da birini görevlendirmek **isteyebilirsiniz, isteyeceksiniz**, şimdiden aklınızda olsun, bu iş için hazır bir fedakâr kahraman var, işte huzurlarınızda bendeniz hasbî ve fedakâr Selanikli cengâver Kemal” mesajını veriyor.

İngiliz'in inşa etmeye başladığı yola asfalt döküyor.

*

Adamdaki bu 180 derecelik dönüş ve dönüşümün, devrim çağındaki değişimin nedeni, bir gece ilahî bir mazhariyete nail olup kalbinin nurlanmış olması değil, en az üç defa görüşmüş olduğu (**İngiliz istihbarat teşkilatının / gizli servisinin** İstanbul şefi) **Robert Frew** vasıtasıyla İngiliz devletiyle anlaşmış, İngiliz enişte tarafından “öpülmüş” olması.

Öyle anlaşılıyor ki İngiliz istihbarat şefi bunu bir “hızlı eğitim”den geçirmiş.. Ajanlık sanatının saman altından su yürütme, saf ayaklarına yatıp kurnazlık yapma, fedakârlık maskesi altında malı götürme, insanları duygularına ve önem verdikleri “değer”lere hitap etmek suretiyle aldatma, manevî değerleri istismar ederek maddî hasat kaldırma gibi ince şeytanlıklarını ona bir çırpıda öğretmiş.

Bu da Allah var yetenekli ve zeki adam, söylenenleri hemen kapmış.. İkiletmemiş.

Frew'nun olağanüstü yetenekli bir öğrencisi olarak, sakinleşmiş, durmuş oturmuş bir halde İngilizler'in kotaracağı “**basit bir tertip**”le Anadolu'ya geçmeyi beklemeye başlamış.

Fazla beklemesine gerek kalmayacak, **Doğu Karadeniz**'i karıştıran İngilizler, Osmanlı hükümetinden bölgeye bir yetkili göndermesini isteyeceklerdir.

*

İşgalci İngilizler bu arada bir **tutuklama ve Malta'ya sürgün furyası** da başlatıyorlar.

Selanikli'nin “çete”sinin (ihtilal komitesinin) üyeleri olan **Fethi Okyar, İsmail Canbulat ve Rauf Orbay** da Malta'ya “postalananlar” arasında.

Fakat Selanikli'ye dokunan yok.

Bu hengâmede, İngilizler'in Doğu Karadeniz'deki karışıklıklara son verecek bir “görevli” talebi üzerine top, Padişah Vahideddin'i kafaya alıp güvenini kazanmış olan yaver Selanikli'nin ayağına geliyor.

Vahideddin, İngilizler'in bu talebini bir **fırsata** çevirmeyi düşünüyor, sadık bendesi Selanikli'yi “vatanı kurtarması için” olağanüstü yetkilerle Anadolu'ya gönderiyor..

Anadolu genel valiliği anlamına gelen **olağanüstü yetkilerle**..

Ayağına kurşun sıktığının, İngilizler'in adamını görevlendirmiş olduğunun farkında değil.

*

Allah var, Selanikli de asıl niyetlerini saklama bakımından gerçek bir deha..

Sinema sanatçısı olarak çalışmamış olması sinema tarihi açısından gerçekten çok büyük bir kayıp.. Böyle bir rol kabiliyeti çok az insanda bulunur.

Düşünün, elinden gelse Padişah'ı bir kaşık suda boğacak, fakat yanında öyle davranıyor, öyle konuşuyor ki, Vahideddin en güvenilir, en sadık, en itaatkâr adamının o olduğunu zannediyor.

Hatta, onu Anadolu'ya göndermesin diye bir gece sabaha kadar dil döken **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**'ye onu “Âteşîn bir zekâ, **âteşîn bir zekâ!**” diyerek övüyor, Şeyhülislam'ı kibar bir dille, sadık yaver Selanikli hakkında suizanda bulunmakla itham ediyor.

*

Evet, Selanikli Deccal (çok yalancı) Mustafa Atatürk'ün **mütareke (ateşkes)** dönemi sergüzeştini (**Falih Rıfkı Atay**'ın rivayetiyle) kendi ağzından dinliyorduk.

Muhaliflerinin değil, kendisinin beyanını esas alıyoruz.

Ancak, sözlerindeki tutarsızlık, çelişki, boşluk, çarpıtma ve karartmalar, laflarını ihtiyatla karşılamayı, **tenkidî ve tahlilî (kritik-analitik)** bir süzgeçten geçirmeyi zorunlu kılıyor.

Gerçekten Falih Rıfkı'nın “*M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*” adlı kitabında ondan naklettiği hemen her cümle bir deccaliyet (çok yalancılık) harikası durumunda.

Kaldığımız yerden okumaya devam edelim.. Rıfkı Atay, Selanikli Deccal'in şu sözlerini aktarıyor:

“- O sıralarda Anadolu'ya geçen kumandanlarla alakalanıyordum.

Kulağımdan rahatsız olduğum günlerde idi, arkadaşım **Ali Fuat Paşa (Ali Fuat Cebesoy)** beni hasta yatağında ziyaret etti, kendisi Ulukışla

taraflarından şimendiferle Ankara'ya nakledilmek üzere bulunan 20'nci Kolordu Kumandanlığını alacaktı:

“ ‘- Bu kolordunun başında bulunmalısın, bundan sonra ehemmiyetli şeyler olacaktır. Kolorduna hâkim ol. Etrafına emniyet ver. Hele halk ile yakından temas et!’ [dedim.]

“Ali Fuat Paşa ile Erkânıharbiye Mektebi'nde (kurmay okulunda) aynı sınıfta arkadaşlık etmiştim. Askerlik hayatının kanlı ve buhranlı safhalarında birlikte bulunmuştum. Beni çok sevdiğini bilirdim. Babası Fazıl Paşa beni o kadar severdi ki ara sıra gelir, boynuma sarılır, ‘Senden Fuad'ın kokusunu alıyorum!’ derdi.”

(Falih Rıfkı Atay, “*M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 131.)

Görüldüğü gibi, Selanikli artistlik yapıyor, **rol çalıyor**.

O sıralarda Anadolu'ya geçen kumandanlarla **alâkalanıyormuş**.

O sırada sen ne Harbiye Nezareti'nde görevlisin ne de Genelkurmay'da..

Alâkalansan ne olur, alâkalanmasan ne olur?!

Sonra, Anadolu'ya geçen kaç kumandan var, “artiz”?

İki kişi: Biri **Kâzım Karabekir**, diğeri **Ali Fuat Cebesoy**.

Karabekir, hatıratında, Anadolu'ya gitmeden önce Selanikli Deccal'i evinde ziyaret ettiğini, onu Anadolu'ya geçmeye ikna etmeye çalıştığını, Selanikli'nin ise “**Bu da bir fikirdir**” diyerek geçiştirdiğini anlatıyor.

Alâkalanıyorsun da arkadaşlarının ayağına mı gidiyorsun?.. Hayır, onlar seni arkadaş diye ziyaret ediyor, sana Anadolu’ya geçme tavsiyesinde bulunuyorlar..

“Artiz”in alâkalanma dediği bu..

*

Ali Fuat Cebesoy’un bu Selanikli üzerindeki hakkı büyük..

Çünkü Selanikli, öğrenciliği sırasında İstanbul’da onların evinde kalmıştı. Yani Cebesoy’un babası Fazıl Paşa buna kol kanat germişti.

Tahmin edilebileceği gibi, Selanikli Deccal; sonradan **Rauf Orbay** ve **İsmail Canbulat** gibi arkadaşlarına yaptığı iyiliği Ali Fuat Cebesoy’dan da esirgemedi.

İzmir Suikasti parodisi bahane edilerek Ali Fuat Paşa da tutuklandı ve yargılandı.. Tıpkı **Kâzım Karabekir** gibi..

Cebesoy suçluydu.. Çünkü, Karabekir gibi **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası’nın (Partisi’nin)** kurucuları arasında yer almıştı.. Cezalandırılmayı hak etmişti.

Selanikli, bir “Selanikli klasiği” olarak İsmail Canbulat’ı **astırdı**..

Yağlı ipte sallandırdı.

Rauf Orbay’ı ise **10 yıl hapse** mahkum ettirdi.

Fakat bu yetmezdi, ayrıca **malına mülküne el koydurdu**.

Ancak Karabekir ve Ali Fuat Paşalara diş geçiremedi.. Çünkü ordudaki diğer subaylar buna tepki gösterdi, bu kadarını kaldıramadılar.. Böylece bu iki paşa, ecel terleri dökmekten kurtulmuş oldular.

Karabekir, Selanikli ölene kadar bir daha rahat yüzü göremeyecek, **sürekli polis takibi ve tacizi** altında kalacaktı.

Kumpasların hedefi olacaktı..

“**Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür**” olduğu, Selanikli Deccal’e kulluk etmeyi kabul etmediği için, bastırdığı kitabı toplatılıp yakılacaktı..

Cebesoy ise 1927 yılında tasfiye edilip bir kenara atılacaktı.. Fakat dört yıl sonra, 1931’de ona, terbiye olup yola geldiğine kanaat getirilerek bir milletvekilliği bahşedilecekti..

*

Konuya dönelim..

Falih Rıfkı sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Mustafa Kemal’le konuşanlar arasında **Anadolu’ya gitmek** sergüzeştini tehlikeli bulanlar az değildi. İngilizlere itimat verebilsek, yahut Fransızları kazanabilsek, veya İtalyanlarla hoş geçinme yollarını arasak gibi **ümitler** besleyenler vardı [Mustafa Kemal’in dediğine göre]:

" ‘ - **Şahsen bunlara inanmıyordum**. Fakat inanmakta olanları **hadiseler fikirlerinden caydırmalı** idi. Mesela bir şayia çıkar, sefaretlerden (büyükkelçiliklerden) birinin papazı Vahdettin’le **mülakat (görüşme) aramıştır** ve kendisine **bilmem ne manada teminat** (güvence) vermiştir. Saray ferahlık içindedir. Bu ferahlık, etrafa da sirayet eder. İstanbul her gün bu türlü başka bir şayia ile çalkalanmakta idi’.” (s. 131)

Bu sözler gayet aydınlatıcı..

Kendisi **Anadolu’ya gitme** kararı almışmış, fakat görüştüğü kişiler bunu **macera** olarak değerlendiriyor, **tehlikeli** buluyorlarmış.. (Halbuki, kendisini ziyaret edip

Anadolu’ya geçmesi teklifinde bulunan Karabekir’e tam tersi yönde konuşmuş durumda.)

Demek ki İsmet İnönü’ye çektiği numarayı diğer devlet erkânına da çekiyor, herkese “**hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın**” Anadolu’ya gitme masalı anlatıyormuş. (Karabekir gibi “Hadi hemen git!” diyenler hariç, onlara başka makamdan gazel okuyor.)

Anadolu’ya gitmeyi tehlikeli bulmadığı kesin.. Çünkü İngilizler’den güvence almış durumda.

*

Nitekim, Anadolu’ya gittikten üç ay sonra **Erzurum’dan anasına yazdığı** ve Salih Bozok vasıtasıyla gönderdiği **mektubunda “Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım”** diyecektir.

Daha İstanbul’dayken neticeyi görmüştü..

İngilizler ona neticeyi göstermişlerdi.

O neticeyi sadık bendeleri **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e Erzurum Kongresi gecelerinden birinde (milletten saklanması kaydıyla, ve de “vahyin kaynağı”nın İngiliz tanrısı olduğunu açıklamadan) haber de vermişti: **Osmanlı Devleti yıkılacaktı**, adı cumhuriyet olan yeni bir devlet kurulacaktı, başına da Selanikli geçecek, bir başkasına cumhurbaşkanı olma yolu kapalı olacaktı.

Adı cumhuriyet, kendisi diktatörlük olan bu devlet **tesettürü** ortadan kaldıracak, Arap harflerini yasaklayıp **Latin harflerini** millete dayatacak, **şapka** giymeyi zorunlu hale getirecekti.

Bunların yapılacağı kesindi, çünkü Selanikli’nin cumhurbaşkanı yapılması kesindi.

Evet, “netice”yle ilgili “vahyin kaynağı”nın İngiliz tanrısı olduğunu söyleme bahtiyarlığı Mazhar Müfit ile Süreyya’ya değil, **İsmet İnönü**’ye nasip olacaktı:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngilizler, kendilerinden valilik isteyen Selanikli’ye cumhurbaşkanlığı etiketli diktatörlük vermeyi kararlaştırmışlardı.

*

Masala bakın:

Mustafa Kemal’le konuşanlar arasında Anadolu’ya gitmek sergüzeştini tehlikeli bulanlar az değilmişmiş de, ve "İngilizler’e itimat verebilsek, yahut Fransızlar’ı kazanabilsek, veya İtalyanlar’la hoş geçinme yollarını arasak" gibi ümitler besleyenler varmışmış da, Selanikli Deccal “**Şahsen bunlara inanmıyormuş**”..

Halbuki İngilizler’le ve müttefiki olan Fransız ve İtalyanlar’la hoş geçinmek için “**behemahal sulh (barış)**” yapılması için daha savaş sırasında yeni padişah Vahideddin’e Suriye’den **telgraf** gönderen Selanikli’nin kendisi..

İstanbul’a gelince de ilk yaptığı iş **Vakit** ve (**Fethi Okyar** ile ortak olup birlikte çıkardıkları) **Minber** gazetelerinde **İngilizler’e “yağ”** çekmek olmuştu.

Anasının evini aratmak isteyen İtalyan subayını bir telefonla yüz geri ettirdiğini “**şecaat arzeden Kıptî**” gibi övünerek anlatan da yine kendisi..

Başlangıçta aklı fikri hükümette **bakan** olmaktaydı.. Bunun için (**ihtilal ve darbe** dahil) her yola başvurmaya (hatta Padişah’ı öldürmeye) hazırды.

Fakat sonra, İngilizler’le anlaştı, ve sözde vatani kurtarmak, gerçekte ise **Lord Curzon’un projesi** çerçevesinde (**başkenti** Anadolu’da olacak, **hilafet** kurumunu etkisizleştirecek, Türkler’i İslam dünyasının gözünden düşürecek, itibarsızlaştıracak) yeni bir devlet kurmak üzere Anadolu’ya gitme planları yapmaya, İngilizler’in bunun için sunacağı fırsatları gözlemeye başladı.

İngiliz vizesi çantada keklikti.

*

Selanikli Deccal’in “*Mesela bir şayia çıkar, sefaretlerden birinin papazı Vahdettin’le mülakat (görüşme) aramıştır ve kendisine bilmem ne manada teminat (güvence) vermiştir*” şeklindeki sözleri çok önemli ve de aydınlatıcı.

Nedense **sefaretin (büyükkelçiliğin)** de, **papazın** da adını vermiyor.

Kendisi deha, bu millet de aptal ya, söylemeye gerek duymuyor.

Sözünü ettiği büyükkelçilik, **İngiliz Büyükkelçiliği..**

Papaz ise **İngiliz gizli servisinin** (istihbarat teşkilatının) **İstanbul şefi Robert Frew (Fro)..**

Kendisini papaz görünümü altında kamufle ediyor.

Bu papaz Osmanlı Devleti’nin padişahı ile **mülakat** yapmak (yüzyüze görüşmek) istemişmiş..

Niye büyükkelçi, yahut İngiliz işgal gücünün en yüksek rütbeli subayı değil de bir **papaz**?

Neyi konuşacaklar?.. **Kur’an** ile **İncil**’i mi karşılaştıracaklar?

Sonra, bir papaz **hangi yetkiyle** bir padişaha güvence veriyor, verebiliyor?..

Neyin güvencesi?.. Padişah’a “**cennet garantisi**” mi veriyor?

*

Selanikli’nin “***Şahsen bunlara (İngilizlere itimat verebilme, yahut Fransızları kazanabilme, veya İtalyanlarla hoş geçinme yollarını bulma) inanmıyordum. Fakat inanmakta olanları hadiseler fikirlerinden caydırmalı idi***” şeklindeki sözü, İngilizler’in hazırladığı yol haritasının ipuçlarını da veriyor.

Osmanlı Devleti’nin varlığına son verme, **yeni bir Türk devleti** kurdurma kararı alındığı için, Osmanlı Hükümeti’nin İngilizler, Fransızlar ve İtalyanlar’la “**medenîce**” bir diyalog kurma ve anlaşma yapma imkânının bulunmadığının “**hadiselerle, olaylarla**” gösterilmesi, milletin Osmanlı Devleti’ne yönelik umutlarının ve güveninin yok edilmesi gerekiyordu.

Hadiseler milleti bu tür fikirlerden caydırmalı, ümitlerini kurulmakta olan yeni devlete bağlamalarını sağlamalıydı.

O hadiseleri projelendirip hayata geçirme işi ise İngilizler’in üzerindeydi.

Ancak, Selanikli’nin sözlerinden, tam da onun ajan-rahip Frew ile anlaştığı sıralarda, Padişah Vahideddin’in, **bilmem ne manada teminat** (güvence) verilerek (Selanikli’nin önünü açacak şekilde) ferahlamasının ve gaflete düşmesinin sağlanmak istendiği anlaşılıyor.

*

Bu Selanikli Deccal az deccal değil..

Türk tarihinin en büyük deccali, “çok yalancılık” rekortmeni..

Ne lüzumu varsa, bir papazın padişahla görüşmesinden laf açıyor.. “**Mülakat arama**”dan söz ederek “mülakat varmış” gibi bir izlenim uyandırıyor..

Mülakat **aramakla** mülakat **gerçekleştirmek** farklı şeylerdir fakat sıradan okuyucu bunu “mülakat yapılmış” gibi anlar.. Hafızasında öyle kalır.

Gerçekteyse söz konusu “**papaz ajan**”la (gizli kapaklı, yalnız, yanında kimse olmadan) görüşen kendisi.

En az üç defa görüşmüş durumda.

Ve ondan (onun vasıtasıyla İngiliz devletinden) **güvence** alan da (İsmet İnönü’nün açıkladığı gibi) kendisi.. Padişah değil..

İngilizler'den güvence almış, “Vasıfsız ve salahiyyetsiz Anadolu’ya gideceğim” diye şayia çıkararak sözde fedakârlık öзде “**ben yaptığımı bilirimli neticecilik**” bayrağı açmış, senaryosunu İngiliz’in yazdığı tiyatrodaki baş rolü kapmış bulunuyor.

(Bazen film çekilirken ölümlü kazalar bile olabiliyor; bu tiyatro da Yunanistan'da **Kral Konstantin**'in başa geçip **Venizelos**'un İngilizler'e verdiği sözleri tutmaması yüzünden gerçekçi bir görünüm kazandı.)

Selanikli büyük adam.. Büyük hain..

Fakat deccallikte (“çok yalancılık”ta) büyük değil.. **Küçük deccal**..

Büyüğü kıyametin büyük alâmetlerinden..

BİR SELANİKLİ KLASİĞİ: BİR YALANI BAŞKA BİR YALANLA ÖRTMEYE ÇALIŞMAK

Evet, Selanikli Mustafa Atatürk’ün **mütareke (ateşkes)** dönemi sergüzeştini (**Falih Rıfkı Atay**’ın rivayetiyle) kendi ağzından dinliyorduk.

Bir önceki bölümde, Selanikli’nin şu sözlerini okumuştuk:

“Mesela bir şayia çıkar, sefaretlerden (büyükkelçiliklerden) birinin papazı Vahdettin’le **mülakat (görüşme) aramıştır** ve kendisine **bilmem ne manada teminat** (güvence) vermiştir. Saray ferahlık içindedir. Bu ferahlık, etrafa da sirayet eder. İstanbul her gün bu türlü başka bir şayia ile çalkalanmakta idi’.”

(Falih Rıfkı Atay, “*M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 131.)

Sözünü ettiği büyükelçiliğin **İngiliz Büyükelçiliği**, papazın ise kendisini papaz gibi göstererek kamufle eden **İngiliz gizli servisinin** (istihbarat teşkilatının) **İstanbul şefi Robert Frew (Fro)** olduğunu saklıyor.

Sanki Padişah Vahideddin o papazla görüşmüşmüş gibi bir izlenim vermeye çalışıyor.

Gerçekteyse, bu ajan rahiple defalarca görüşen kendisi..

Onun ajanlığı bahsine hiç girmemesi sebepsiz değil.

Nutuk’unda bu **Frew**’dan saygılı bir dille bahsedecek, yine ajanlığını saklayarak onu “**sergüzeşt-cû**” (macera arayan) iyi kalpli egzantrik bir adam gibi gösterecektir.

*

Falih Rıfki'nın kitabını kaldığımız yerden okumaya devam edelim.

Selanikli'nin ağzından şunları anlatıyor:

“Bir gün, Umumi Harpte (Birinci Dünya Savaşı'nda) İstanbul otellerinden birinin **müdürü iken** tanıdığım M [*Evet, ismini **ajan** gibi kodluyor*], Şişli'deki **evime geldi**, Fethi Bey de (Orbay) yanımdaydı. Birçok şeyden bahsettikten sonra, bana dedi ki:

“- Burada **ecnebilerle (yabancılarla) temastayım**. Size ne kadar ehemmiyet verdiklerini de biliyorum. [X] Sefaretinde Mösyö F [*Ajanın adını kodluyor*] sizinle görüşmek istediğini **birkaç defa** tekrar etti. İster misiniz sizi **bizim evde** buluşturayım.”

Fethi Bey' e doğru döndüm, kabul et, **der gibi baktı**:

“- Konuşalım, dedim, fakat eğer o istiyorsa...”

Davet günü Madam M'nin salonundayız. Biraz sonra “- Mösyö F. F” dediler, içeriye giren zat oturduğum kanepenin soluna yerleşti. Fransızca görüşüyorduk:

“- Ben çoktan beri Türkiye'de yaşayan bir ecnebiyim”, diye söze başladı, “Türklerin, daha doğrusu, İttihat ve Terakki'nin idaresini bizzat gördüm. **Ne fecidir** efendim, bilirsiniz. Umumî Harp'te (Birinci Dünya Savaşı'nda) şahit olduklarımı tekrar etmekten utanırım. Belki de **hepsini anlatsam, medeniyet âlemi Türkiye'yi mahveder.**”

“- Fakat, dedim, siz benimle görüşmek istemişsiniz, bu hanım ve kocası delalet ettiler (aracı oldular), sizinle konuşmam faydalı olacağını söylediler, bana bunları söylemek için mi bu mülakatı aradınız?”

“- İttihat ve Terakki’nin **cinayetlerini** evvela tasdik etmelisiniz.”

“- Ben İttihat ve Terakki’nin mümessili (temsilcisi, sözcüsü) değilim!”

Nutkuna devam etti. **Canım sıkılmadı değil**, fakat bunu mümkün olduğu kadar **saklamaya çalıştım**:

“- Evet, İttihat ve Terakki’nin mümessili değilim, fakat müsaadenizle söylemeliyim ki İttihat ve Terakki **vatanperver** bir cemiyet idi.

Başlangıcından çok zaman sonrasına kadar ben de bu cemiyet içinde bulundum. Cemiyet hiçbir vakit sizin bu tezyiflerinize (aşağılamalarınıza) hak verecek bir mahiyet almamıştır. Çok kusurları ve yanlışları olabilir. Ama vatanperverliği münakaşaların üstündedir.”

Bu zatın, bu mülakatı [ne] için istediğini **hâlâ anlamadım**.

Fakat bir küçük hatıra ilave edeyim: Ankara’da bulunduğum sıralarda bir gün Antalya’ya geldiğini ve **Madam M’in salonunda kendisinden “Gene görüşelim!” vaadi ile ayrılmış olduğumu hatırlattığını** yazdılar. Ne cevap verdiğimi tahmin edersiniz.

Ecnebilerle bu temaslar, beni tanıdıklarımın **birçoğunun düşüncelerinden uzaklaştırmaya** yardım etti.

Benim kanaatim o idi ki, ve daima o oldu ki dünyada insan diye yaşamak isteyenler, **insan olmak vasıflarını** ve kudretini kendilerinde görmelidirler. Bu uğurda **her türlü fedakârlığa razı** olmalıydılar. Yoksa **hiçbir medeni millet, onları kendi sırasında ve safında görmek istemez.** (A.g.e., s. 131-133.)

Görüldüğü gibi, Selanikli çok güzel masal anlatıyor.

Ancak, hikâyesinde “**hayatın olağan akışı**” açısından akla yatmayan, sağduyuya ters gelen **mantıksız ve tutarsız** noktalar var.

Anlatıdaki tuhaf ve aptalca boşluklar, öykünün havada kalmasına yol açıyor.

“Burada anlatılmayan başka şeyler olabilir mi?” diye düşünmemek için ya iflah olmaz bir geri zekâlı ya da Selanikli’nin her lafına “**gökten inmiş ayet**” muamelesi yapan bir “**Ata put tapıcısı**” olmak gerekiyor.

İlk soru şu: **Rahip Frew** ile yaptığı görüşme zararsız bir görüşme idiyse, neden **Falih Rıfkı**, ilgili isimleri sansürlemeyi, Frew’yu “**F**” olarak kodlamayı gerekli görmüş?

“İstanbul otellerinden birinin **müdürü iken** tanıdığım M” diyor, ne otelin adını veriyor ne de M’nin kim olduğunu açıklıyor.

Aynı şekilde ilgili **sefaretin (büyükkelçiliğin)** ismi neden saklanmaktadır?

Neden?

Ayıp mıdır, günah mıdır, ihanet midir, işbirlikçilik midir, ajanlık mıdır, nedir yani?

*

Sözü edilen Bay M, **Pera Palas’ın Fransız müdürü Mösyö Martin..**

Selanikli’nin 13 Kasım 1918’de İstanbul’a gelince ilk temas kurduğu yabancı..

Selanikli, **İngiliz gazeteci Ward Price**’la onun vasıtasıyla tanışmış durumda..

Price da Selanikli’nin görüşme talebini İngiliz subaylara iletiyor.

Şurası çok açık: Sözü edilen M’ler (Martin ailesi) **İngiliz gizli servisinin** ajanı ya da işbirlikçileri durumunda.

Evlerini de servisin hizmetine açmışlar. (Müttefik ülkelerin istihbarat servisleri kendi aralarında bilgi alışverişi yaparlar.. Bazen ortak operasyon yaptıkları da olur.)

Ve de bu M'ler, Mustafa Kemal'le de samimi görüşüyor, evine gelip onu rahatça ziyaret edebiliyorlar.

Öyle ki, Selanikli, onların ricasını kırmıyor.

Anlatılan hikâyeye göre durum bu.

*

İkincisi, herşeyde inisiyatifin kendisinde olmasını huy edinmiş olan Selanikli, neden bu görüşmeyi kabul sorumluluğunu Fethi Okyar'a yüklüyor?

Sen çocuk musun, neden “*Fethi Bey’ e doğru döndüm, kabul et, der gibi baktı*” diyerek sorumluluğu Fethi Okyar’ın üstüne yıkmaya çalışıyorsun?

Böyle birşeyi söylemeye neden ihtiyaç duyuyorsun?

Üçüncüsü, hikâyeye göre teklifin Frew’dan geldiği açıkken, Selanikli’nin M’ye (Martin’e), “*Konuşalım, fakat eğer o istiyorsa...*” diye cevap vermiş olması mümkün olabilir mi?!

İnsanın böyle bir cevap vermesi için sıradan bir aptal değil, aşırı salak olması gerekiyor.

Selanikli Deccal’in (“çok yalancı”nın) salak olmadığı da kesin.

M’ye böyle dediğini Faih Rıfkı’ya söyleyerek, görüşme isteğinin kendisinden değil de karşıdan geldiğini abartılı bir şekilde vurgulama, aptalca bir cümleyle gözümüze sokma ihtiyacını neden duymaktadır?

*

Dördüncüsü, karşıdaki adam (Ki, düşman milletten, hem de işgalci düşman)
İttihat ve Terakki'nin **Osmanlı-Türk vatanseverliğini** umursar mı ki, sen ona
“Yanlışları var ama vatanseverler” diyorsun, ya da demiş olarsın?

Mesela sen İngilizler'in İstanbul'daki zulümlerini anlatacak olsaydın, ve de adam,
“Askerlerimizin hataları var ama, vatanseverler.. İngiltere'ye sadıklar; bu, her türlü
tartışmanın üstündedir” şeklinde “Dam üstünde saksağan, vur beline kazmayı,
durma vur” türünden ilgisiz bir cevap verseydi ne düşünürdün?

Adamın aklından şüphe etmez miydin?

Öyle bir ortamda böyle bir konuşmanın cereyan etmiş olması “**hayatın olağan
akışı**”na uygun düşer mi?

Beşincisi, sen neden o görüşmede işgalcilerin İstanbul ve Anadolu'daki
zulümlerini gündeme getirmedin?

Mütareke şartlarına aykırı olarak Yunan'ı İzmir'e çıkarmalarını niye adamın
gözüne sokmadın?

Hamiyyetin, vatanperverliğin, Türklüğün, askerliğin neredeydi?. Başlarını alıp
nereye gitmişlerdi?

*

Altıncısı, adamın karşısında **canının sıkıldığını saklama** ihtiyacını neden duydun?

Neden canın sıkılmamış gibi davrandın?..

Adama ne borcun vardı ki bunu yaptın?..

Diyelim ki “Canım sıkıldı” diyerek bize samimiyetsiz vatanseverlik gösterişçiliği
yapmıyorsun, gerçekten canın sıkıldı, o ortamda “Köprüyü geçene kadar ayıya
dayı deme” tavrı sergilemeni gerektiren bir durum mu vardı?

Ve de canının sıkıldığını saklamayı, sıkılmamış gibi yapmayı nasıl başarabildin?

İstedğin zaman devreye koyabildiğin böyle sıradışı ve olağanüstü bir aktörlük ve rol yapma yeteneğin mi var?

Papazın karşısındaki tavrın mı numaraydı, yoksa Falih Rıfkı'ya bunları anlatırken mi numara yapıyor, canının sıkılmış olduğunu söyleyerek bizimle mi kafa buluyorsun?

Hikâye çerçevesinde görüşme teklifi karşıdan geldiği ve sen teklifi kabul edip M'lerin evine gitme zahmetine katlandığına göre psikolojik açıdan üstün taraf orada sen olmalısın.

Böylesi bir durumda (**Nutuk**'ta söylediğine göre kıytırık bir “**sergüzeşt-cû**”dan, macera heveslisinden başka birşey olmayan) bir **papaz** karşısında bu derece alttan alma tavrı içine girmek, ezik ve kişiliksiz bir adam gibi davranmak, **vatani kurtarmak için dünyayı karşısına almaya hazır bir “kahraman”**dan beklenebilecek birşey midir?

*

Yedincisi, adamlar, M'den naklettiğin lafa göre, sana **önem** veriyorlardıysa, ve de seninle görüşmek için M'den **defalarca** talepte bulunmuşlarsa, sen de nazlanarak kabul edip görüşmeye gittiysen, sanki **sen bir talepte bulunmuşsun** da onlar pazarlığa devam etmek için önüne bir **ön şart** getirmişler gibi sana nasıl “**İttihat ve Terakki'nin cinayetlerini evvela tasdik etmelisiniz**” diyebilirler?

Sen kime masal anlatıyorsun, dünyada bir tek akıllı sen misin?

Böyle bir sözün söylenmesi ancak sen onlardan bir talepte bulunduysan “**hayatın olağan akışı**”na uygun kabul edilebilir.

Bu kadar mantıksızlık ve tutarsızlık, ayağı yere değmezlik bir hikâye için fazla değil mi?

*

Sekizincisi, karşıdaki adam, sanki Birinci Dünya Savaşı'na bir tek kendisi şahit olmuş, başka kimsenin haberi olmamış da kimsenin bilmediği birtakım esrarengiz sırları anlatacakmış gibi manyakça “**Umumî Harp'te şahit olduklarımızı tekrar etmekten utanırım. Belki de hepsini anlatsam, medeniyet âlemi Türkiye'yi mahveder**” diye konuşmuş olabilir mi?

Diyelim ki konuştu, böyle bir manyaklığı yapan adama, “Sende utanma duygusu varsa, ki yok gibi görünüyor, **kendi yaptıklarınızdan utanmalısın**. Biz gidip İngiltere'ye, İngiliz topraklarına saldırmadık, siz gelip bize saldırdınız, şimdi de başkentimizi bile işgal ettiniz, Mondros Mütarekesi'nin şartlarını da çiğniyorsunuz” niye diyemedin?.

Firarların kahramanı, pabucumun vatanseveri, niye bunu söyleyemedin?

*

Dokuzuncusu, Falih Rıfkı'ya bunları anlattığın sırada (ki herşeyin geride kaldığı, İstiklal Harbi sonrası günler) Rahip Frew'nun seninle *niçin görüşmek istediğini hâlâ* nasıl **anlamamış** olabiliyorsun?

Burada saflık kime düşüyor, bize mi, sana mı?

Onuncusu, “... **Madam M'in salonunda kendisinden 'Gene görüşelim!'** vaadi ile **ayrılmış olduğumu hatırlattığını yazdılar. Ne cevap verdiğimi tahmin edersiniz**” diyorsun, işi tahmine bırakıyorsun.

Güzel.. Peki Rahip Frew ile o görüşmenizde **başka neler** konuşmuş olabileceğiniz konusunda da tahmin yürütmemize razı mısın?

*

Selanikli defolu dahi, sözlerini, “*Ecnebilerle bu temaslar, beni **tanıdıklarım**dan birçoğunun düşüncelerinden uzaklaştırmaya yardım etti*” diyerek sürdürüyor.

Temas değil, temaslar..

Tanıdıklarından birçoğunun düşüncelerinden bu temasların etkisiyle uzaklaşmış, tamam anladık da, ne yönde uzaklaşmış?..

Sözlerinin devamına bakılırsa, medenî (**emperyalist** demiyor) milletler tarafından *onların sırasında ve safında görülmek için her türlü fedakârlığa* razı olmaya karar vermiş.

O medenîlerin **benimsediği türden** “insan olma vasıflarını” kazanmayı kafaya koymuş.

O medenîler seni insandan saymıyorsa, sen de kendini insandan saymamak, onların **işgal sırasında İstanbul’da sergiledikleri ve Yunan’a Ege’de sergilettikleri insanlık vasıflarını** benimsemek zorunda mısın?

Zorunda mıydın?

*

Selanikli, yukarıya aldığımız açıklamalarını, milleti aptal yerine koyarcasına "Bu zatın, bu mülakatı niçin istediğini **hâlâ anlamadım**" diyerek bitirmiş.

Merak buyurmasınlar, biz anladık.

O görüşmeyi niçin istediğini hâlâ anlamamışsa, sonraki görüşmeyi ya da görüşmeleri niçin yaptıklarını herhalde gayet iyi anlamıştır.

Çünkü, Falih Rıfkı'ya (Frew'la **bir daha görüşmeyi kabul etmediği kaydıyla**) bunları söyledikten bir yıl sonra yaptığı (**Nutuk** adıyla kitaplaştırılan) uzun

konuşmasında, bu casusla İstanbul'da **bir iki defa görüştüğünü** söylemek suretiyle, daha sonra en az bir kez daha görüşmüş olduğunu ağzından kaçırmış bulunuyor.

Adama boşuna mı deccal (çok yalancı) diyoruz.

*

Rauf Orbay'a göre, bu sayı üç de olabilir. (Bkz. Feridun Kandemir, *Hatıraları ve Söylemedikleri ile Rauf Orbay*, İstanbul: Sinan Matbaası, 1965, s. 32.)

Selanikli'nin sadık yaveri Cevat Abbas'a göre ise, Mustafa Kemal bu "fasılalı" görüşmelerden çok şey öğrenmişti:

“Atatürk, **İstanbul’da bulunduğu ayların sonlarına doğru** İtalya mümesilli [temsalcisi] Kont Sforzia ve **Papaz Mister Frew** ile de **ayrı ayrı ve fasılalı tarihlerde** görüşmüştü. **Aldığı kanaat** acı idi. Ağırdı. Samsun ve İzmir mıntıkalarının bir gün işgal altına alınacağı ve Ermeni yurdu yapılacağı kanaatini **bu mülakatlar** vermişti.”

(Atatürk’ün Yaveri Cevat Abbas Gürer, *Cepheden Meclise Büyük Önder ile 24 Yıl*, 5. b., İstanbul: Gürer Yayıncılık, 2007, s. 214.)

Fasıladan söz ediliyorsa görüşme sayısı **en az üç** olmalıdır.

Kont Sforza, İtalyanlar'ı temsil ediyor, İtalya'nın İstanbul'daki “fevkalade murahhas”ı (olağanüstü temsilcisi).. Sonradan İtalya dışişleri bakanı olacaktır.

Papaz Mister Frew ise İngilizler'i temsil ediyor.. Asıl görevi papazlık değil, **İngiliz Gizli Servisi**'nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi.

Frew İngilizler'i temsil etmese, onun Samsun ve İzmir'le ilgili kara haberlerine itibar etmek gerekmezdi.

Durum buyken, Cevat Abbas'ın **sadece kulaktan duymuş olduğu halde hatırladığı** görüşmeyi Selanikli (kendisi yaptığı halde) sonradan unutacak, ve Falih Rıfkı'ya Frew hakkında "**Bir daha da görüşmedim, benimle niçin görüştüğünü de hâlâ anlayamadım**" diyecektir.

Bile bile yalan söylemek işte böyle birşey.

Bu "**casus**"lu hikâyede doğruluk ne yana düşer usta, yalan ne yana?

*

Denilmiştir ki, iyi bir yalancının iyi bir hafızası olmalıdır.

Yalanının açığa çıkmaması, aynen tekrarlayabilmesi için bu gerekli.

Olayımızda ise Selanikli, bir yıl sonra yaptığı ve **Nutuk** adıyla kitaplaştırılan uzun konuşmasında, bir önceki açıklamasının yalan olduğunu ortaya koymuş durumda.

Sorun şurada ki, **Nutuk**'taki açıklaması da doğru değil.. Orada söylediği de, ikinci bir yalan.

Türkiye'de "Ata Türk" olduğunuz zaman, iyi bir yalancı olmak için iyi bir hafızaya sahip olmanız gerekmiyor.

Adamın her yalanını tasdik etmeye hazır bir kitle, ve de yalanlarını korumak için kanun çıkaran bir siyasal düzen varken, hafızasını boş yere niye yorsun ki?!

SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK SALAK MIYDI, YOKSA SALAK AYAĞINA YATARAK MİLLETİ SALAK YERİNE Mİ KOYDU?

Bir önceki bölümde ulu yalan, çakma ata Türk, ricatların önderi Selanikli Mustafa Atatürk'ün, **İngiliz Gizli Servisi'nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** ile gerçekleştirmiş olduğu (yalnız, başbaşa, mahrem, gizli) görüşmeleri konu edinmiş ve bu görüşmeler hakkında yaptığı “**karartma**”ya dikkat çekmiştik.

Basit, “**sergüzeşt-cû**” (macera arayan) iyi kalpli egzantrik bir hristiyan din adamı gibi gösterdiği Frew (**Nutuk**'ta Fro diye geçer) ile olan görüşmesi hakkında **Falih Rıfkı**'ya, “Onunla Pera Palas'ın müdürü Mösyö Martin'in evinde **bir defa görüştüm, bir daha da görüşmedim**” demişken, bir yıl sonra TBMM'de okuduğu **Nutuk**'unda kendisini yalanlayacak, “**bir iki defa**” görüştüğünü itiraf edecektir.

Evet, yalancının iyi bir hafızaya sahip olması gerekir.

Ancak, Selanikli'nin her iki beyanı da yalan.. Gerçekte daha çok görüşmüş durumda.. Çünkü arkadaşı **Rauf Orbay** “iki üç defa”, yaveri **Cevat Abbas** ise “fasılalı tarihlerde” görüştüğünü söylüyor.

Fasılalı tarih denilebilmesi için sayının en az üç olması gerekir..

Ancak, sayı daha fazla da olabilir..

Selanikli'nin, Frew ile, Orbay'ın ve Abbas'ın bilgisi dışında da görüşmüş olması ihtimali var.

*

Selanikli **Nutuk**'unda Frew'dan, onun "İngiliz muhibbi" **Sait Molla** ile olan ilişkisi bağlamında bahsediyor.

Ancak, Sait Molla'ya **İngiliz ajanı** diye saldırırken, (İngiliz Büyükelçiliği'nin rahibi sıfatıyla kendisini kamufle eden baş ajan) Frew'yu safderun bir "**sergüzeşt-cû**" (macera arayıcı) olarak anıyor, ondan saygıyla söz ediyor.

Öyle anlaşıyor ki, **Frew**, kendisiyle bağlantılı olan Sait Molla'yı Selanikli'nin deşifre etmesini sağlayarak, heybesindeki asıl büyük turp olan **Mustafa Kemal**'in üzerindeki "**İngiliz ajanlığı**" şüphelerini dağıtmış durumda..

Hintli ajan **Mustafa Sagir** olayı da aynı mahiyette.

Şah için vezir de feda edilir, kale de, fil de.. Atın ve piyonun hiç lafı olmaz.

Şu bir gerçek, bu İngiliz keferesi, istihbarat satrancını çok iyi biliyor..

Sağ gösterip sol vurmanın, "oyun içinde oyun" kurmanın ustası.

*

Bir ihtimal daha var..

Hintli Mustafa Sagir'in, Hindistan-Pakistan-Afganistan müslümanlarının Selanikli Mustafa'ya gönderdikleri paraların encamının peşine düşeceğinin düşünülmüş olması ve iftiraya uğramış olması..

Bu paralar, hilafet ve Osmanlı Devleti kurtarılınsın diye gönderilmişti. Fakat, İngilizler'in adamı Selanikli'nin kafasındaki plan başkaydı. Dolayısıyla, belki de Sagir'in, İngiliz ajanı gibi gösterilerek temizlenmesi gerekiyordu.

Araştırmacı-yazar Yaşar Gören bu kanaati taşıyor.

*

Evet, birilerinin bize “eşı bulunmaz bir dahi” olarak tanıttıkları Selanikli Mustafa Atatürk, İngiliz’in Türkiye’deki baş ajanı **Frew karşısında nasıl bu kadar aptal, budala ve salak** hale gelebilmişti?

Onun ajan olduğunu nasıl anlayamamıştı da saf bir maceraperest zannetmişti?

Adamla defalarca görüşmüş, çözememiş, daha sonra Sait Molla'nın onunla olan bağlantısı ortaya çıkınca Molla'nın **İngiliz ajanı** olduğunu derhal anlamış, fakat sarı kafasındaki ankesör paslanmış olduğu için sıra **Frew**'ya gelince jeton bir türlü düşmemiş.

Öyle olunca, bu denklemde Frew'nun payına **deha**, Selanikli'ninkine ise **salaklık** düşüyor.

Osmanlı padişahı **Vahideddin**’le olan görüşmelerinden bahsederken, onun her lafından başka bir anlam çıkardığını söyleyerek sözde üstün zekâsını göstermeye çalışan **yerli-milli deccal Mustafa Atatürk** (Deccal, “çok yalancı” anlamına geliyor), İngiliz papazın karşısında nasıl bu kadar ahmak, bön, salak, angut, budala, akılsız ve avanak hale gelebiliyor?

Gerçekte hiç de salak değil.. Bütün bir Türk milletini salak yerine koyuyor, koydu.

Çünkü, **Frew**'nun İngiliz ajanı olduğunu bildiğini söylese, kendisinin Sait Molla'nın **molla olmayan versiyonu** olduğunun düşünülmesi ihtimali var.

O yüzden, salak yerine koyarak yalan söylediği milletin, **sergüzeşt-cû** bir aptal rahiple lüzumsuz görüşmeler yaparak hoşça vakit geçirdiğini düşünmesini istiyor.

Onun Türkiye Cumhuriyeti’ndeki bütün heykelleri, devlet dairelerindeki fotoğrafları, Türk milletinin boynuna asmış olduğu salak yaftasını bu "necip millet"’in kabul etmiş bulunduğunun belgesidir.

*

Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecini anlamada en önemli noktayı, Selanikli Mustafa Atatürk'ün **mütareke** (ateşkes) döneminde (yani Samsun'a çıkışından önce İstanbul'da geçirdiği altı aylık sürede) neler yaptığı, **kimlerle ne tür bağlantılar kurduğu** hususu oluşturuyor.

Burada ilk söz hakkını Selanikli'ye tanımak, öncelikle onun açıklamalarına kulak vermek, **bilimsel objektifliğin** gereği durumunda.

Ancak, o günleri yaşayan herkes söz hakkına sahip, ve gerçeğin bilinmesi, doğru bilgiye ulaşılması açısından **herkesin tanıklığı** önem taşıyor.

Bir başka önemli husus şu: Tarihî gelişmelerin doğru bir şekilde değerlendirilmesi, salt süreç içindeki olayların tek tek sıralanması ve herkesin tanıklığının üst üste yığılmasıyla yapılabilecek birşey değildir.

Değerlendirmemiz çerçevesinde ortaya koyduğumuz **açıklama modeli** ya da **teorik analiz** şayet olan biten herşeyi **anamlı bir bütün** olarak izah edebiliyor, aklımıza gelen her soruya mantıklı ve tutarlı cevaplar verebiliyorsa, işte o açıklama modeli, bilimsel bir değere sahip demektir.

İstiklal Harbi, Kurtuluş Savaşı ve Millî Mücadele gibi adlar verdiğimiz tarihî olayı en anlaşılır biçimde izah eden bir açıklama modeli, Selanikli'nin sağ kolu, gözde adamı, başbakanı ve halefi durumundaki (Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı) **İsmet İnönü** tarafından ortaya konulmuş bulunuyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Evet, olaya bu “**açıklama modeli**” çerçevesinde baktığımızda bütün taşlar yerine oturuyor, akla gelen her soru cevap buluyor.

Cumhuriyetin ilanından sonra yaşanan **olaylar** ile İstiklal Harbi sırasında dillendirilen **söylem** arasındaki devasa uçurum, muazzam tezat da böylece makul bir izaha kavuşuyor.

Yine, Selanikli Mustafa Atatürk’ün **Osmanlı Devleti düşmanlığı** da anlaşılır hale geliyor.

Ayrıca, Selanikli’nin zorla dayattığı, adına Atatürk ilke ve inkılapları denilen, gerçekteyse **Curzon (ya da İngiliz) ilke ve inkılapları** olan icatlar da beklenmedik şeyler olmaktan çıkıyor, sürecin doğal parçası haline geliyor.

Ekme biçme yasasının hükmünü icra etmesi, parayı verenin düdüğü çalması, **kapitalizmini emperyalizm ile taçlandıran İngiliz’in**, Selanikli’ye açtığı kredinin karşılığını, ilke ve devrimler adı altında faiziyle tahsil etmesi şaşırtıcı değil.

Evet, Selanikli’nin müslüman Türk’ün medeniyetine, kültürüne ve tarihî mirasına karşı başlattığı savaş, İnönü’nün açıklama modeli çerçevesinde akla ziyan bir sürpriz olmaktan çıkıyor.

*

İstiklal Harbi denilen olayı İnönü kadar veciz, özlü, anlaşılır, mantıklı, tutarlı, doğru ve gerçeğe sadık biçimde tek cümlede özetleyen başka biri yok.

Gerçekten, **İsmet İnönü** tarafından dile getirilmiş olan açıklama modeli, üç beş kelimedenden oluşan kısa bir cümleyle, yaşanmış olan hemen herşeyi izah ediyor, anlaşılır hale getiriyor.

Bütün taşlar yerine oturuyor, akla gelen her soru cevap buluyor.

Bilimsellik işte budur.. Bütün büyük ve gözde teoriler (ya da açıklama modelleri) böyledir, **az sözle pekçok şeyi (ilgili her olayı) izah** etmeyi hedefler.

(Mesela **Newton**'un teorisi şu basit cümleyle herşeyi izah etme iddiasındadır: İki cisim birbirlerini, kütlelerinin çarpımı ile doğru orantılı, aralarındaki uzaklığın karesi ile de ters orantılı olarak çekerler.)

Eğer elinizde doğru bir açıklama modeli (teori) varsa, yapacağınız şey, **gözlemlediğiniz olayı** o teori çerçevesinde “**hesap kitap**” konusu yapmak olacaktır.

(Newton'un teorisi çerçevesinde konuşursak, Dünya ile Ay **arasındaki münasebeti**, kütlelerine ve aralarındaki uzaklığa göre değerlendirmek durumundayız..

Ay'a gönderilecek bir araçla ilgili hesaplamalar da buna göre yapılacaktır..

Newton'un teorisi böylesi hesaplamalarda işe yarasa da Merkür gezegeninin Güneş'in etrafındaki yörüngesi söz konusu olduğunda “çuvallıyor”, fakat konumuz bu değil.)

İsmet İnönü'nün açıklama modeli (Merkür'ün yörüngesi söz konusu olduğunda "çuvallayan" Newton teorisinin aksine), Kurtuluş Savaşı öncesinde, sırasında ve sonrasında yaşanan gelişmelerin hepsini izah ediyor..

Hesaplar yerine oturuyor, bilanço açık vermiyor.

Öyle ki, Selanikli'nin **mütareke** dönemindeki (açık ve gizli) **münasebetleri ve görüşmeleri** de İnönü'nün açıklama modelinde ait oldukları yere cuk diye oturuyorlar.

*

Buna karşılık, Atatürkist/Kemalist taifenin “**İngilizler ve müttefikleri ulu önder Atatürk’ten tırsıyorlardı, hatta Bandırma Vapuru’nu batırmak istediler**” vs. şeklindeki palavraları, o süreçte yaşanan gelişmeleri anlaşılmaz hale getiriyor.

O kadar **anlaşılmaz** hale getiriyor ki, İngilizler’in Selanikli’ye ve kendisine refakat eden 30'a yakın adama niçin **vize** verdikleri de, İngilizler’in Samsun’da Selanikli’ye niçin selam durdukları da, birer “**şu yılgın İngilizler**” masalına dönüşüyor.

Olay, "*Alice Harikalar Diyarında*"yı aratmayan bir "**Yüzüklerin Efendisi Selanikli Harikalar Yaratıyor**" efsanesi halini alıyor.

Ve de bu “yılgın ve de ahmak İngilizler” masalı çerçevesinde Selanikli, “**imkânsız başarı**” bir masal kahramanı haline geliyor.

Böylece, Selanikli’nin (senaryosunu İngilizler’in yazdığı, **Yunan Kralı Konstantin**’in senaryo dışına çıktığı için gerçekçi bir görünüm kazanan) malum **tiyatrodaki** "işbirlikçilik" rolünü "kurtarıcılık" gibi göstermek için, olan biten herşeyi şöyle bir “açıklama modeli” ile “**mucize yaratan tanrısal adam**” şirkine bağlıyorlar: “**Atatürk imkânsız başardı.**”

Selanikli imkânsız başarmadı, İngilizler’le bir olup Osmanlı Devleti’ne **öldürücü bir kazık** attı ve de Türk milletinin zekâsıyla alay etti.

*

Bugün de Atatürkistler aynı şekilde Türk milletinin aklıyla dalga geçiyorlar.

Mesela, **Sinan Meydan** diye biri var, Selanikli hakkında kitaplar yazmış durumda. **Fatih Altaylı**’nın programında söylediği şu:

“*Fatih Altaylı:* Atatürk aslında **imkânsız** mı başarmıştır?”

“**Sinan Meydan:** Baktığınızda tablo bunu gösteriyor. Ben bazen konuşmalarım ve yazılarımda **kendim de şaşırarak** diyorum ki, yaa bu yapılanları bir filmde görsek...”

“**F. A.:** Yok artık deriz.

“**S. M.:** Senarist amma abartmış deriz....”

İşte bu, **İsmet İnönü** ile Fatih Altaylı ve Sinan Meydan gibi tipler arasındaki fark.

İnönü, bizzat yaşadığı, bir parçası olduğu olaylarla ilgili olarak gerçeği söylüyor, bunlar ise **gerçeğe inanmamak için "imkânsız" masallar** üretiyorlar.

Hindistan'da yaşıyor olsalardı ineğin yüceliği hakkında kim bilir ne edebiyatlar paralıyor olurlardı.

*

Evet, Türkiye’de Selanikli hakkında yazılanlar **uydurma masallar** durumunda..

Senaristler “**Yok artık!**” denilecek şekilde abarttıkça abarttılar.

Sonra da, bu **senaryo**daki “**imkânsız**”a “imkânsız” diyecekleri susturmak, korkutup sindirmek, başlarını ezmek için “**koruma kanunu**” çıkardılar.

Halbuki, **İsmet İnönü**’nün **Newton**’un teorisinden bile daha doğru ve sağlam, gerçeğin tıpatıp kendisi olan açıklama modeli ortada “**imkânsız**” diye birşeyi bırakmıyor, herşeyi anlaşılır ve “**imkân dahilinde, sıradan ve basit**” hale getiriyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

*

Selanikli’de öyle abartıldığı kadar büyük bir deha vs. yok..

Tarih ondan, rüzgârın estiği yöne doğru yürüme, suyun aktığı istikamete doğru yüzme, "kazanacak at"a oynama, kaybedenlerin değil kazananların peşine takılma uyanıklığı ve kıvraklığı göstererek Osmanlı Devleti’ne ihanet etmiş bulunan bir İngiliz işbirlikçisi olarak bahsedecek.

Bu yazı dizisinde bunu, zekâsı masal dinleme yaşında kalmamış olanlar için “**inkârı imkânsız**” delillerle dilimizin döndüğünce anlatmaya çalıştık.

Selanikli’yi **İngilizler**’in nasıl kolladığını, önünü nasıl açtıklarını anlatmıştık:

Meclis-i Mebusan’ı kapatarak, **Osmanlı Genelkurmayı**’nı basıp kapısına kilit vurarak, Anadolu’daki askerî ve idarî makamları ve memurları yönlerini Ankara’ya çevirmek zorunda bırakarak, Selanikli’ye biat etmeyip zorluk çıkaracak adamları tutuklayıp **Malta**’ya sürerek, Vahideddin’e ve Osmanlı hükûmetine Ankara karşıtı açıklamalar yapma yönünde baskıda bulunup onları **vatan haini** konumuna düşürerek, Filistin’de İngilizler’in önünden palas pandıras kaçan Selanikli’yi onların **korktuğu kahraman** gibi göstererek bunu yaptılar.

Dahası, Selanikli kongreleri toplayıp yeni bir meclisin altyapısını hazırlayınca ve TBMM’yi Ankara’da toplayıp aktif hale getirinceye kadar **Yunan’a Milne Hattı** ile İzmir dağlarında çiçek toplattı, ot yoldurdular.

Fransızlar’la savaşanlar, Maraş, Urfa ve Antep halkıydı, Selanikli değil. Selanikli, **Halep** gibi **Misak-ı Millî** sınırları içindeki vatan topraklarını hediye ederek onlarla **Ankara Antlaşması**’nı yaptı..

İtalyanlar, geride birçok silah bırakarak kendiliklerinden çekip gittiler.

*

Selanikli **yedi düvelle** (yedi devletle) değil, sadece **Yunan**'la savaşmak zorunda kaldı.

Yunan'ın karşısında Ankara'yı bırakıp Kayseri'ye kaçmamasını sağlayan, **TBMM'deki “İngiliz ajanı olmayan” samimi** vatanseverlerdi.

Anadolu'nun Yunan karşısında talihinin dönmesini sağlayan **Sakarya Savaşı** da **Fevzi Çakmak** sayesinde kazanıldı, yoksa Selanikli **Filistin** cephesinde olduğu gibi firar emri vermiş durumdaydı.

Selanikli'nin bütün yaptığı, Yunan'ı Ege'den kovmasıdır.. Hadiselerin seyri içinde buna mecbur kalmıştır.. Yoksa, Ankara'yı bırakıp **Kayseri**'ye dünden kaçmıştı.

*

İmdi, bir **Sultan Alparslan** bütün bir Anadolu'yu Türk'ün önüne sermiştir.. Selanikli ise sadece Ege'yi kurtarmış.. Ve Selanikli yere göğe kondurulamıyor.

Fatih Sultan Mehmet, bölgesel güç görünümündeki devleti cihan imparatorluğu haline getirmiş.

Yavuz Sultan Selim Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu, Suriye, Mısır ve Arabistan'ı hakimiyeti altına almış.. Onun yanında Selanikli silik ve önemsiz bir figür.

Selanikli'nin bütün hayatı işbirlikçilik, yalan dolan, hile, ihanet ve aldatma üzerine kurulu.. Yavuz Sultan Selim ise karakter abidesi.

Mesela, **Kırım Hanı**, babası Bayezid'e karşı onu destekleme şartı olarak, padişah olduğunda bazı olağanüstü yetkilerle iktidarına ortak olmayı teklif ettiğinde bunu reddetmiştir.

“Şimdi kabul edeyim, **köprüyü geçince dayıyı** sırtımdan atarım” dememiştir.

Ne demişti oğluna adam, “**Sana vali olamazsın demedim, adam olamazsın dedim**” mi demişti?

Bahtın yaver gider, şu veya bu gücün desteğiyle bir yerlere gelirsın, fakat **adam olmak** her babayığidin harcı değildir.

Adam gibi adamların “**koruma kanunu**”, tarihin bizzat kendisi, ve Himalayalar haşmetindeki bağımsız ve hür karakter ve şahsiyetleridir.

SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN İŞGALCI DÜŞMANLA “PARALEL DEVLET” PAZARLIKLARI

Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecini anlama çabasında en önemli noktayı, Selanikli Mustafa Atatürk'ün **mütareke** (ateşkes) döneminde (Samsun'a çıkışından önce İstanbul'da geçirdiği altı aylık sürede) neler yaptığı, **kimlerle ne tür bağlantılar kurduğu** konusu oluşturuyor.

İstiklal Harbi (Kurtuluş Savaşı, Milli Mücadele) diye adlandırılan olayın içyüzünün kavranması buna bağlı.

Yine, İstiklal Harbi'nin “**esasları/ilkeleri, gayeleri/hedefleri**” ile İstiklal Harbi sonrası Türkiye'nin **ilkeleri ve icraatı** arasındaki tabana tabana zıtlık, 180 derecelik farklılık da, Selanikli'nin İstanbul'daki dalavereleri bilinmeden anlaşılamaz.

*

Falih Rıfkı Atay'ın, “***M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs***” adlı kitabını okuyorduk.

Bu kitap şu açıdan önemli: Selanikli'nin mütareke (ateşkes) döneminde İstanbul'da neler yaptığını **kendi ağzından** öğrenmiş oluyoruz.

Yani başka birileri onun bağlantıları ve yaptıkları hakkında birtakım iddialarda bulunmuş değiller.. Öyle olsa, kafalarda “Acaba doğru mu söylüyorlar?” diye bir soru işareti belirebilir.

Selanikli'nin kendisi hakkındaki açıklamaları ise bir “**itiraf**” niteliği taşıyor.

Mecelle'deki “**Kişi ikrarı ile muaheze olunur**” maddesi evrensel bir hukuk ilkesi durumundadır.. Kişinin ikrarı, beyanı, başkalarını değilse bile kendisini her halükârda bağlar.

*

Selanikli'nin “itiraf”larını söz konusu kitaptan okumaya devam edelim.. **Atay**, Selanikli'nin şu sözlerini aktarıyor:

“İstanbul'u işgal eden İtilaf devletlerinin (İngiltere, Fransa, İtalya) mümessilleri (temsilcileri), politikacıları, hatta askerleri bir noktayı anlamaya çok ehemmiyet veriyorlardı: Türkiye'de, **bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat** olmasına ihtimal var mıdır? Böyle bir teşkilat varsa onun **başına geçebilecek şahsiyetler** kimler olabilir? İttihat ve Terakki'yi hiç hatırlarından çıkardıkları yoktu.”

(Falih Rıfkı Atay, “**M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs**, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 133.)

Selanikli'nin Türkçesi bozuk olduğu için meramını düzgün ifade edememiş.

“*Türkiye'de, bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat olmasına ihtimal var mıdır?*” şeklindeki cümlede “**olmasına**” yerine “**kurulmasına**” demesi gerekirdi.

Çünkü kastedilen bu.

“**Bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat**” halihazırda var olsa zaten bilinir.. Çünkü, bütün memlekette (evet, bütün memlekette) **nüfuzunu hissettiriyorsa**, onun varlığından haberdar olmamak için kör olmak yetmez, ayrıca sağır da olmak gerekir.

Selanikli'nin bir sonraki cümlesi ise aptalca: “*Böyle bir teşkilat varsa onun başına geçebilecek şahsiyetler kimler olabilir?*”

Teşkilat (örgüt), başsız olmaz.

Bir teşkilat varsa, mutlaka başı ayağı vardır..

Başı olmayan teşkilat.. Böyle bir ucube henüz var olmuş değil.

Dolayısıyla, “başına geçebilecek şahsiyetler”den söz eden işgalcilerin (İngiliz, Fransız ve İtalyanlar’ın) kastı, böyle bir teşkilatı kurup başına geçebilecek şahsiyetler.

Öyle bir teşkilatın bulunmadığını biliyorlar.. Öyle bir teşkilatı kuracak adam arıyorlar..

(Var aslında böyle "nüfuzlu" bir teşkilat: İttihat ve Terakki.. Fakat o, işlerine yarayacak durumda değil.)

*

Burada karşımıza şu **soru** çıkıyor: İşgalciler, niçin böyle bir teşkilatın varlığını dert edinmiş durumdalar?

Selanikli'nin dediğine göre, “bu noktayı anlamaya **çok ehemmiyet** veriyorlar”mış.

Çok ehemmiyet.. Çok önem..

Bu nokta onlar için neden çok önemli?

Normalde “**Türkiye’de, bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat**” zaten mevcut.. **Devlet teşkilatı..** Osmanlı Devleti.

Fakat, gâvur, Türkiye’de başka bir teşkilatın, Osmanlı Devleti’ne paralel başka bir devletin, bir “**paralel devlet**”in kurulmasını, sonra da **Osmanlı Devleti**’nin yerini almasını istiyor.

Önceki bölümlerde anlattığımız gibi, bu, İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**’un kafasındaki plan ve projeydi.

*

İttihat ve Terakki bu ihtiyaca cevap veremiyordu, devleti batırdığı için itibarı sıfırlanmıştı.

Liderleri **Enver, Cemal** ve **Talat** kırıp kırıp yurtdışına kaçmışlardı. Yerlerini doldurabilecek karizmatik bir lider de ortaya çıkmamıştı. İttihat ve Terakki, can çekişmekte olan bir çeteydi.

Selanikli Mustafa Kemal’in İttihat ve Terakki’nin başına geçme şansı da yoktu.. Çünkü, Falih Rıfkı Atay’ın **Çankaya**’da belirttiği gibi, İttihatçılar onu “**haris, sefi, sarhoş, ahlâksız ve fırsatçı**” olarak nitelendiriyorlardı.

Selanikli’nin o gün için tek avantajı, kendisini **yaveri** yapmış bulunan Padişah **Vahideddin**’in ona olan sınırsız güveniydi.. Bu güvende, Selanikli’nin İttihat ve Terakki liderleri tarafından sevilmemesinin de etkisi vardı.

Selanikli, **İttihat ve Terakki**’de dikiş tutturamaz, (**Enver**’in gölgesi üzerinden eksik olmayan) bu teşkilata dış geçiremezdi, fakat yeni bir teşkilat kurması mümkün olabilirdi.. İşgalci düşmanlar böyle düşünüyorlardı.

Aynı şeyi **Vahideddin** de düşünüyordu.. Padişah olduğu halde İttihatçılar’a dış geçiremezdi, fakat Selanikli gibi arkasında bir örgüt bulunmayan sapı silik bir şahsı istediği gibi kullanabilirdi.

Nitekim, *Derin Tarih* dergisinin 2013 yılında okurlarına hediye ettiği *Sultan Vahdettin'in İstanbul'dan Ayrıldıktan Sonraki İlk Açıklaması "Ben Hain Değilim"* adlı kitapçıkta, Vahideddin'in, "Türk milletinin Selanikli gibi bir adama bu şekilde itaat arzedeceğini tahmin etmemiş olduğu" yönündeki ifadelerini buluyoruz.

*

Bu noktada akla gelen ikinci soru şu: İşgalcilerin "**mümessilleri (temsilcileri), politikacıları, hatta askerleri**"nin böylesi bir teşkilat ve başına geçebilecek adamlar arayışına girmiş olduklarını Selanikli nerden ve nasıl biliyordu?

Selanikli, nasılsa, işgalcilerin hem mümessillerinin, hem politikacılarının, hem de askerlerinin "gündem"ini biliyor.

Adamlarla "al takke, ver külâh" bu kadar nasıl samimi olabiliyor?

(Şu anda işgal altındaki bir memlekette yaşamıyoruz, kendi ülkemizdeyiz.. Buna rağmen, eski arkadaşlarınız bile olsalar, birileri etkili ve yetkili konumlara geldiklerinde, onların ağzından birtakım bilgileri kerpetenle bile zor alabilirsiniz.. Selanikli ise maşallah işgalcilerin bütün ileri gelenleriyle ahbap çavuş ilişkisi içinde.)

Acaba kendisine, "Böyle, Türkiye'de **bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat** kurup başına geçmen ihtimali var mıdır?" diye sormuş olabilirler miydi?

Ve Selanikli de, "Evet, işte aradığınız adam tam da karşınızda duruyor.. Beni gökte ararken yerde buldunuz" demiş olabilir miydi?

Değildiyse, işgalciler Selanikli'ye, İsmet İnönü'nün sözünü ettiği desteği niçin vermişlerdi:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Evet, önümüze gelen üçüncü soru bu:

Acaba işgalci düşmanlar, Selanikli'ye, “Türkiye'de **bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat** kurup başına geçmen ihtimali var mıdır?” diye sormuş, böyle bir teklif yapmış olabilirler miydi?

Cevabı, Selanikli'nin Falih Rıfkı'ya yaptığı “**itiraf**”lardan biliyoruz.

Evet, yapmışlardı.. Okuyalım:

"- Bir gün **A Bey** [Bu “A” her kimse?] bir İtalyan şahsiyetinin **Fethi Bey** ve benimle görüşmek arzusunda bulunduğu bahsetti. **Bir İtalyan mimarının** evinde buluşacaktık. Teklifi kabul ettik. [Beyoğlu İstiklal Caddesi'ndeki] Bonmarşe'nin [bu ismi taşıyan mağazanın] karşısında büyük bir apartman! Çaydayız. Bahsedilen zat hemen söze başladı:

"- Ben Türkiye'nin hakiki dostuyum. **Hükümetin acizliği** yüzünden bu memleketin nasıl fena akıbetlere sürüklendiğini de görüyorum. Sizin **bunları düşürecek ve yeni bir hükümet kurabilecek teşkilat** ve adamlarınız var mıdır?" İttihat ve Terakki fırkasından bahsettiğine, bizi de fırkanın reisleri arasmda saydığına şüphe yoktu.” (Atay, s. 133.)

Selanikli **deccal (çok yalancı)**, burada yine sanatını konuşturmaya başlamış.

Önceki bölümlerde, Selanikli'nin **Tevfik Paşa hükümetini devirmek** için ne entrikalar çevirdiğini, ne katakullilere başvurduğunu görmüştük.

Hatta, İttihat ve Terakki hükümetinin bakanlarından **Kara Kemal** ile başbaşa verip (Tevfik Paşa'yı kaçırmak suretiyle) hükümet darbesi yapmayı tasarladığını, fakat bu planın **İsmail Canbulat**'ın sert tepkisi yüzünden akamete uğradığını da öğrenmiştik.

Yine, Selanikli'nin Rauf Orbay, Fethi Okyar ve İsmail Canbulat ile olan ilişkisini “**ihtilal komitesi**” olarak adlandırdığına da muttali olmuştuk.

Dahası, **Vahideddin'i öldürmeyi** bile düşündüğüne, Ataç'a anlattıkları sayesinde vakıf olmuştuk.

Belli ki, görüştükleri İtalyan şahsiyet, Selanikli Sarı Kemal'in planlarından bir şekilde haberdar olmuş, onunla bu yüzden görüşmek istemiş.

Selanikli ise deccallığını (çok yalancılığını) sergileyerek bize masal anlatıyor.

*“İttihat ve Terakki fırkasından bahsettiğine, bizi de fırkanın reisleri arasmda saydığına şüphe yoktu”*ymuş.

Yersen!

İttihat ve Terakki'nin hükümet darbesi yapacak mecali mi kalmış?! Kara Kemal bile, Sarı Kemal'in ocağına düşecek kadar aciz hale gelmiş.

Evet, Selanikli işini biliyor.. Nedense, söz konusu “İtalyan şahsiyet”in adını da vermiyor.. Sanki devlet sırrı.

*

Görüldüğü gibi, Selanikli deccal “**İtalyan şahsiyet**”in kendisi ile Fethi Okyar’a yaptığı teklifi (**hükümet darbesi** yapıp devleti ele geçirme) açıklıyor.

Ancak, **İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew**’yla yaptığı “başbaşa, gizli saklı” görüşmelerde konuştukları konulara gelince gayet ketum.

Rauf Orbay’ın ve **Cevat Abbas**’ın beyanlarından anlıyoruz ki, onunla en az üç kere görüşmüş durumda.. Durum buyken, Ataç’a, İngiliz Büyükelçiliği’nin rahibi gibi görünerek kendisini kamufle eden Frew ile sadece bir kez görüşmüş olduğunu, bir daha da görüşmediğini söylüyor.

Soru şu: Neden yalan söyleme ihtiyacı duyuyor?

İkinci bir soru: “Bir daha da görüşmemiş olduğunu” söylemesini gerektiren sebep ne?. Bunu neden özellikle vurguluyor?

Yalancının iyi bir hafızasının olması gerektiği kuralı kendisi için de geçerli, fakat, bütün yalancılar gibi o da açık veriyor.. Bir yıl sonra TBMM’de yaptığı (ve **Nutuk** adıyla kitaplaştırılan) konuşmasında, Frew ile “**bir iki defa**” görüştüğünü söyleyecektir.

Bir başka ilginç nokta da şu: **Frew** için gayet saygılı ifadeler kullanıyor, onu iyi kalpli fakat “**sergüzeşt-cû**” (macera arayan, maceraperest) saf bir adam olarak nitelendirerek dosyayı kapatıyor.

Salak numarası yapıyor, fakat aslında bizi, bütün bir Türk milletini, Türkiye halkını salak yerine koyuyor.

*

Evet, Frew ile arasında geçen konuşmaları ve İngilizler’le yaptığı anlaşmayı saklıyor, fakat İtalyan’a sıra gelince dili çözülüyor.

Sebebi, İtalyanlar’la doğrudan bir anlaşma yapmamış olması.. İtalyanlar’la olan ilişkilerini ayarlayıp düzenlemeyi İngilizler uhdelerine almış durumdalar.. Selanikli’nin birşey yapması, yorulması gerekmiyor.

Muhtemelen İngilizler, İtalyanlar’a Selanikli ile anlaşmış olduklarını söylemişler, ve İtalyanlar, “Bari şu Selanikli ile biz de doğrudan temas kuralım, gelecekte faydası olur” diye düşünmüşlerdir.

Filmin (tiyatronun) sonunu anlatmak heyecanı yok ediyor, fakat film o kadar karmaşık, o kadar muğlak, o kadar karışık ki, senaryonun yazımında değilse de çekiminde **“yönetmen baş yardımcısı”** olarak görev yapmış olan **İsmet İnönü**’nün yaptığı “özet”i bilmeden filmde bir anlam çıkarmak çok zor..

Heyecan olsun da, anlamsız heyecanın bir faydası yok.

Evet, İnönü, Selanikli’nin bütün hikâyesini tek cümlede özetlemiş durumda:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

DEVLETİNİ SATAN BİR VATAN HAINİ OLARAK ATATÜRK

Selanikli Mustafa Atatürk'ün **mütareke** (ateşkes) döneminde (Samsun'a çıkışından önce İstanbul'da geçirdiği altı aylık sürede) neler yaptığı, **kimlerle ne tür bağlantılar kurduğu** konusu üzerinde duruyorduk.

Bir önceki bölümde, Selanikli'nin, "*İstanbul'u işgal eden İtilaf devletlerinin (İngiltere, Fransa, İtalya) mümessilleri (temsilcileri), politikacıları, hatta askerleri*"nin anlamaya "**çok ehemmiyet**" verdikleri "*bir nokta*"dan bahsettiğini görmüştük.

O "çok ehemmiyetli" nokta şu: "Türkiye'de, **bütün memlekete nüfuzunu hissettirecek bir teşkilat** olmasına (kurulmasına) ihtimal var mıdır?"

Noktanın devamı da var:

"Böyle bir teşkilat varsa onun **başına geçebilecek şahsiyetler** kimler olabilir?"

Evet, işgalci düşmanlarımız bunları bilmeyi "çok ehemmiyetli" buluyorlarmış.

Söyleyen, Atatürk. (Bkz. Falih Rıfkı Atay, "**M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs**", haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 133.)

*

Hayır, **işgalci düşmanlarımız** böyle bir teşkilatı muhtemel bir **tehlike** olarak görüyor değiller.

Böyle bir yeni teşkilatın kurulmasını ve Osmanlı devlet teşkilatının yerini almasını istiyorlar.. Buna **ehemmiyet (önem)** veriyorlar.

Çok ehemmiyet..

Öyle ki, yine bir önceki bölümde gördüğümüz gibi, bir “**İtalyan şahsiyet**”, **Selanikli Mustafa** ve arkadaşı **Fethi Okyar** ile bu gaye doğrultusunda görüşmüş.

Bunu söyleyen, Atatürk muhalifleri değil..

Sonradan Atatürk soyadını alıp heykellerini diken ve bu heykelleri millete miras bırakan Mustafa Kemal’in bizzat kendisi.

Selanikli’nin söylediğine göre, bu İtalyan şahsiyet (İsmi vermiyor, şahsiyet deyip geçiyor. Sonraki ifadelerinden, İtalya Devleti ve İtalya’nın İstanbul Büyükelçiliği adına konuşma yetkisi bulunan biri olduğu anlaşılıyor) onlara şunu sormuş:

“Ben Türkiye’nin hakiki dostuyum. **Hükümetin acizliği** yüzünden bu memleketin nasıl fena akıbetlere sürüklendiğini de görüyorum. Sizin **bunları düşürecek ve yeni bir hükümet kurabilecek teşkilat** ve adamlarınız var mıdır?”

(Atay, s. 133.)

*

Peki, Selanikli ile “kanka”sı Fethi Okyar’ın tepkisi ne olmuş?

Selanikli’nin anlattığına göre, şu olmuş:

“Ben ilk defa tanıştığım bu zatla konuşur olmaktan çekindim. Arkadaşım, belki de bizde tasavvur olunan ehemmiyeti yanlış çıkarmamak için, **kuvvetli olduğumuzu** ve kuvvetli arkadaşlarımız da bulunduğunu söyledi:

“- O halde, **kendinizi göstermelisiniz**?” dedi. Biraz da imtihana benzeyen bu konuşmadan nasıl bir netice çıkacağını düşünüyordum. O günkü hükümeti biraz daha tenkit ettikten sonra, bize veda etti ve gitti.”

(Atay, s. 133-134.)

Görüldüğü gibi, Selanikli'nin kurnazlığı yine üstünde..

Falih Rıfkı'ya bunları anlatırken aklınca aradan sıyrılmaya çalışıyor.

Konuşur olmaktan çekinmişmiş.

Yok ya!.. Arkadaşın Fethi Okyar konuştuğuna göre, sen de konuşmuş sayılırsın.

Okyar, orada **tesadüfen** karşılaştığın bir yabancı değil, birlikte gitmişsiniz, onun sözleri “Sükut ikrardan gelir” fehvasınca seni de bağlar.

O ne söylemişse aynen senin de sözün sayılır.

*

Kaldı ki, o gün için Selanikli ile Fethi Okyar, (yine kendisinin itirafına göre) bir “**ihtilal komitesi**”nin üyesi durumundalar.. Önceki bölümlerde görmüştük.

Dolayısıyla “İtalyan şahsiyet”, bunlara, tam da yapmak istedikleri şeyi teklif etmiş durumda:

İhtilal!.

O yüzden Selanikli'nin “*görece*” *saftirik* partneri Fethi, “İtalyan şahsiyet”in teklifinin üstüne “Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz” dercesine balıklama atlamış.

Ve “İtalyan şahsiyet”in “*Sizin bunları (Osmanlı Hükümeti’ni) düşürecek ve yeni bir hükümet kurabilecek teşkilat ve adamlarınız var mıdır?*”

(Yani "İhtilal yapabilir misiniz?") şeklindeki sorusuna “Evet” cevabını vermekle yetinmemiş, bir de “**kuvvetli**” olduklarını söyleyerek olaya heyecan ve coşku katmış.

*

İtalyan şahsiyetin “Sizin ***bunları düşürecek ve yeni bir hükümet kurabilecek teşkilat*** ve adamlarınız var mıdır?” derken kastı salt “hükümetin düşürülmesi” değil.

Devletin düşürülmesi..

Dikkat edilirse, Fethullah Gülen hareketine “**paralel devlet**” olma suçlaması yöneltilmiş ve bunlara “**paralel devlet yapılanması (PDY)**” madalyası takılmıştı.

“**Paralel hükümet**”ten ve “paralel hükümet yapılanması”ndan söz edilmemişti.

İşte “İtalyan şahsiyet”in Selanikli ile “kanka”sına teklif ettiği şey tam böyle birşey. “Osmanlı Devleti’nin ocağına incir dikecek, hükümetini yerle bir edecek bir **ihtilal komitesi** olarak ortaya çıkabilir misiniz?” diye soruyor.

Selanikli’nin cevabı, nikâh masasındaki genç damatınki gibi heyecanlı: “Evet, evet, evet!”

Fakat bunu içinden söylemekle yetiniyor, çünkü arkadaşı Fethi bunu ikisi adına söylemiş durumda.

Fethi orada sadece kendi hesabına konuşmuyor, Selanikli’nin kurduğu ve liderliğini yaptığı bir “**teşkilat**” (Selanikli’nin ifadesiyle “**ihtilal komitesi**”) namına konuşuyor.

Ve Selanikli onu yalanlamıyor, itirazda bulunmuyor.. Onaylıyor..

Daha sonra Fethi’ye “Niye böyle konuştun, hain?” diye hesap sormuş da değil.. Hiçbir itirazı yok.

*

Selanikli’nin Falih Rıfkı Atay’a yaptığı bu **itiraf**ından çıkan sonuç şu:

İşgalci düşman güçlerle, Osmanlı Devleti'ni, kendi devletini yıkmak üzere **işbirliği** yapmaya hazır.

Onların bu yöndeki her teklifine açık.

Herhangi bir itirazı yok.

Öyle ki, "İtalyan şahsiyet"in teklifini arkadaşıyla birlikte resmen kabul ediyor ve "şahsiyet" de bunlara, emir verircesine "O halde, **kendinizi göstermelisiniz**" diyor.

Anlaşma tamam.. Sıra Selanikli ile arkadaşlarının "kendilerini göstermelerinde".

Selanikli, "İtalyan şahsiyet"e, "Sen kim oluyorsun da bize ne yapacağımız konusunda talimat veriyorsun?!" demiyor.

Kuzu gibi dinliyor.. Lisan-ı hal ile "Emriniz olur paşam!" diyor.

Evet, Selanikli ile Fethi orada, işgalci İtalya Devleti ile, Osmanlı Devleti aleyhine resmen **ittifak** kurmuş, **devlete ihanet** etmiş durumdalar.

Olay açık.

Üstelik bunu, Atatürk'ün muhalifleri söylüyor değiller.. Bizzat Atatürk'ün kendisi itiraf etmiş durumda.

Allah söyletmiş.

*

"İtalyan şahsiyet"in yaptığı "Osmanlı Devleti'ni yıkmaları" teklifine bu şekilde onay veren Selanikli'nin, **İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı "**başbaşa, yalnız, gizli**" görüşmelerde, İngilizler'in aynı yöndeki tekliflerine "Hayır" cevabı vermeyeceği açıktır.

Evet, Selanikli, Osmanlı Devleti'ne **ihamet** etmiş, devletini resmen “**satmış**” durumda.

Son söz yine İsmet İnönü'nün..

Selanikli'nin sağ kolu, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral İnönü'nün:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur.”

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İTALYAN İŞBİRLİKÇİSİ ARNAVUTLARDAN SİRDAŞLARI ATATÜRK'E GÜLDÜREN TEKLİF

Önceki iki bölümde gördüklerimizden şöyle bir tablo ortaya çıkıyor:

Selanikli Mustafa Atatürk **mütareke** (ateşkes) döneminde (Samsun'a çıkışından önce) İstanbul'dayken, **Fethi Okyar**'la birlikte, işgalci İtalya'yı temsil eden bir "**İtalyan şahsiyet**"le görüşüp, Osmanlı Devleti'ne ve hükümetine **ihamet** hususunda ondan adeta akıl ve talimat almış durumda.

İtalyan şahsiyet bunlara "**Hükümetin[inizin] acizliği** yüzünden bu memleketin nasıl fena akıbetlere sürüklendiğini görüyorum. Sizin **bunları düşürecek** ve **yeni bir hükümet kurabilecek teşkilat** ve adamlarınız var mıdır?" diye sormuş.

Buradan anlaşılıyor ki, Osmanlı Hükümeti, işgalci güçlerin her talebine "Evet" deme konusunda "**acizlik**" sergilemiş.

İşgalci düşman İtalyanlar ile müttefiklerinin (İngilizler ve Fransızlar'ın), **taviz** konusunda "acizlik" göstermeyecek (iç ve dış siyasetinde, eğitimden kültüre kadar bütün politikalarında Batı'ya teslim olacak, **milletin dinini imanını "satacak"** **hain** bir) "yeni hükümet"e ihtiyaç duyuyor olmaları "**hayatın olağan akışı**"na uygundur.

*

İtalyan şahsiyete cevabı Fethi vermiş, bu işi yapacak ölçüde "**kuvvetli olduklarını** ve kuvvetli arkadaşlarının da bulunduğunu" söylemiş. (Bkz. Falih Rıfkı Atay, "**M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs**", haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 133.)

Yani **teşkilatları** da, adamları da var.

Fethi orada şahsı adına konuşmuyor, “**teşkilat**”ları adına konuşuyor. (Teşkilatları da, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, Selanikli liderliğinde kurmuş oldukları “**ihtilal komitesi**”.. Bu çeteyi “ihtilal komitesi” olarak adlandıran da yine Selanikli.)

Teklifine olumlu cevap alan İtalyan şahsiyetin başka birşey söylemesine gerek kalmamış, onlara başarılar dilemekle yetinmiş.

“O halde, **kendinizi göstermelisiniz?**” demiş.

Emir büyük yerden.

*

Bunları anlatan ne **Necip Fazıl Kısakürek**, ne de **Kadir Mısıroğlu**.

Padişah Vahideddin de “İstihbarat teşkilatımızın bana bildirdiğine göre, hain Selanikli, işgalci düşman güçler adına konuşan bir İtalyan şahıs ile, devletimiz ve hükümetimiz aleyhine işbirliği içine girmiş, böyle bir görüşme yapmış, mutabık kalmışlar” diyor değil.

Bunları anlatan, **Selanikli**’nin kendisi.

Muhtemelen içkili olduğu bir sırada “**Şecaat arzederken merd-i Kıptî sirkatin söyler**” (Kıptî’nin merdi yiğitliğini anlatırken hırsızlığını söyler) babından ihanetini açıklamış.

Dumanlı kafalılıkta ondan geri kalmayan (sosyal bünyedeki “ata tür kist” durumundaki) Atatürkistler de onun bu tür kahramanlık öykülerini ballandıra ballandıra anlatıyor, “Benim atam devletine nasıl ihanet eder, hem de nasıl, sen biliyon mu?” dercesine bundan bir övünme payı çıkarmayı bile başarıyorlar.

*

Selanikli, söz konusu “ihanet görüşmesi”nden sonra yaptıkları değerlendirmeye ilişkin olarak şunları söylüyor:

“Herhalde İtalyanların bir başka maksatları olmalı idi. Arkadaşlarla bu maksadın ne olabileceğine hükmettik: **Antalya ve havalisinden başka İzmir ve havalisine de hâkim olmak!**

“Buraları **Yunanlılara** bırakmamak!”

(Atay, s. 134.)

İlginç..

Çok çok ilginç.

İlginçlik şu soruyla açığa çıkıyor: Selanikli **İzmir ve havalisinin Yunanistan’a bırakılacağını** o sırada nereden bilmekte ve nasıl böyle bir değerlendirme yapabilmektedir?

İki bilinmeyenli denklemdeki iki “bilinmeyen”i de, hiçbir matematiksel işlem yapmadan şıppadanak biliyor.. Maşallah.

Bilinmeyenlerden biri, İzmir ve havalisini Yunan’ın işgal edeceği.

İkincisi, İtalya’nın da İzmir’de gözünün olduğu.

Bilindiği gibi Yunan ordusunun İzmir’i işgal tarihi 15 Mayıs 1919.. Bir gün sonra da (16 Mayıs’ta) Selanikli İstanbul’dan ayrılıyor, ve üç gün sonra, 19 Mayıs’ta Samsun’a varıyor.

İtalyanlar’ın Antalya’yı işgal tarihi ise 28 Mart 1919.

Bu duruma göre, Selanikli ile Fethi Okyar’ın söz konusu “İtalyan şahsiyet” ile 28 Mart’tan sonraki günlerde görüşmüş olması gerekiyor.

Eğer bu tarihten önce görüşmüşlerse, denklem **üç bilinmeyenli** hale geliyor.. Fakat ne gam, Selanikli (gaipten haber almış gibi) üçüncü “bilinmeyen”i, İtalya’nın Antalya ve havalisini işgal edeceğini de biliyor.

Biz, görüşmenin 28 Mart’tan sonra gerçekleştiğini ve denklemin iki bilinmeyenli olduğunu varsayalım.

Ortada henüz **İzmir**’in Yunan ordusu tarafından **işgali** diye birşey yok, fakat Selanikli bunun **yaşanacağını biliyor.. Değerlendirmesini ona göre yapıyor.**

Kimden (ya da kimlerden) öğrenmiş olabilir?

Gaipten haber almış, hatiften bir ses duymuş olabilir mi?

(Aramızda sır olarak kalsın, kimseye söylemeyin: İngilizler sayesinde biliyor. **İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul şefi Robert Frew** sayesinde.)

*

Selanikli ile arkadaşlarının yaptığı değerlendirme, bu ilginçliklerin yanı sıra bir de şöyle bir **muamma** içeriyor:

“İtalyan şahsiyet”in bunlara yaptığı (ve bunların itiraz etmeyip kabul ettiği) “*Osmanlı hükümetini yıkıp devlete hakim olmaları*” teklifi ile, “*İtalyanlar’ın Antalya ve havalisinin yanı sıra İzmir ve havalisine de hakim olmayı istemeleri*” arasında **nasıl bir ilişki ya da bağ** var ki, Selanikli söz konusu tekliften hareketle böyle bir değerlendirme yapabiliyor?

Selanikli’nin bu soruya bir cevabının bulunuyor olması gerekiyor, fakat söylemiyor.

Onun yerine şunları söylemiş:

“Bazı hadiseler bu kanaatime kuvvet verdi. İtalyan şahsiyeti bizden, fakat Arnavut aslında [Arnavut asıllı Osmanlı vatandaşı] bazı kimselerle de temas ediyormuş. Onlara şöyle bir **sır** da emanet etmiş: "**İzmir ve havalisini Yunanlılara işgal ettireceklerdir**. Türkiye şüphesiz bundan memnun olmaz. İtalya da aynı endişededir. Onun için **İzmir ve havalisinde Yunan istilasına karşı silahlı teşkilat** yapmalısınız. Yunanlıları İzmir topraklarına sokmamaya çalışmalısınız. Eğer bunda muvaffak olamazsanız, hiç olmazsa dostunuz İtalya'yı tercih etmelisiniz!" Bu iş için **İtalya'nın istenildiği kadar silah ve malzeme vereceğini** de temin ediyormuş.” (Atay, s. 134.)

Görüldüğü gibi “İtalyan şahsiyet” İtalya devleti adına konuşuyor.. İtalya’nın birilerine “**istenildiği kadar silah ve malzeme vereceği**” vaadinde bulunabiliyor.. Böyle bir konumda.

(İlk anda bu “şahsiyet”in, İtalya’nın “mümessil”i olarak İstanbul’daki işgal gücünün başında bulunan ve sonradan dışişleri bakanı olan **Kont Sforza** olduğu izlenimi uyanıyorsa da, Selanikli’nin sonraki açıklamaları onun İtalya’nın İstanbul Büyükelçiliği’nin bir yetkilisi olduğunu gösteriyor.)

Bir başka husus, Selanikli’nin, “**İtalyan şahsiyet**”in temas kurduğu **Arnavutların** ismini vermiyor oluşu.. Bunu **sır** olarak saklıyor.. Neden?

Görüldüğü gibi, bu Arnavutlar, içtikleri su ayrı gitmiyor olacak ki, “İtalyan şahsiyet”in kendilerine **emanet ettiği bir sırrı** Selanikli ile paylaşabiliyorlar.. Ona bu kadar **yakınlar**.

Söz konusu sır şu: "**İzmir ve havalisini Yunanlılara işgal ettireceklerdir**.”

Tamam da, kim ya da kimler işgal ettirecek?

Cevap belli: **İngilizler**.

Fakat nedense Selanikli İngilizler’in ismini telaffuz etmekten **kaçınıyor**.

“Özne”yi **denklemden düşüren** edilgen çatılı bir cümle ile işi geçiştiriyor.

Az uyanık değil.

*

Söz konusu İtalyan şahsiyetin, Arnavutlar’a söylediklerini, daha önce görüşmüş ve **“Osmanlı hükümetini devirecek bir teşkilat”** kurma aklı vermiş bulunduğu Selanikli ile Fethi’ye de söylemiş olması ihtimali var.

Bu ihtimali geçerli kabul edersek şu soruyla karşılaşırız: Selanikli yaptıkları görüşmenin içeriğini **neden eksik anlatıyor**, neden bazı şeyleri saklıyor?

İmdi, İtalyan şahsiyet Osmanlı hükümetini **“aciz”** buluyor, Türkiye’nin hayrı için **yeni bir teşkilat** kurulması ve aciz hükümetin yerini alması gerektiğini söylüyorsa, bu İtalyan makarnasına bir de **vatanseverlik** sosu dökmüş olması gerekir.

Şöyle:

"İtalyan şahsiyet"in Selanikli ile Fethi'ye, "Hükümetinizin İzmir ve havalisini Yunan’a karşı savunmaktan **aciz** kalacağı belli, siz madem ki bir ‘teşkilat’sınız, hem de **kuvvetli ve de kuvvetli arkadaşlara sahip bir teşkilat**, o halde kendinizi gösterin, Yunan'a karşı vatanınızı savunan bir teşkilat olarak o aciz hükümeti devirip düşürme hakkınızın bulunduğunu, hatta bunun bir sorumluluk, bir zaruret olduğunu milletinize gösterin, **hükümetinizin ayağını kaydırın**" demiş olması gerekir.

Dememiş olması, **“hayatın olağan akışı”**na aykırıdır.

Adamın olayı **rasyonalize** etmesi, yalın ve çıplak bir "**devletini satma ve vatana ihanet**" faaliyeti olmaktan çıkarıp ona vatanseverlik kulpu takması ve teklifini yadırganmayacak "rasyonel" bir ambalaj içinde sunmuş olması beklenir.

Peki neden **Selanikli deccal (çok yalancı)** burada yine sanatını konuşturuyor ve algı operasyonu ile şaşırtmaca yapıyor?

*

Cevabı basit:

Anadolu'da **Yunan karşıtı bir silahlı direniş hareketi** organize etme fikrini ya da talimatını, (Osmanlı Devleti'ni böyle bir direniş hareketi eliyle tarih mezarlığının kıraç toprağına gömmeyi kafaya koymuş olan) işgalci güçlerden (yani İtalya, Fransa ve İngiltere'den) almış bulunduğunu gizlemek için.

“**Önce söz vardı**, işgalci düşmanların sözü” denilmesini engellemek için.

"Herşeyi ben düşündüm, ben yaptım, arkamda işgalciler yoktu, onların **işbirlikçi taşeronu** değildim, hatta onlar bana düşmandılar, beni tehlike olarak görüyorlardı" diyebilmek için.

(**İsmet İnönü**'nün 1973 yılında 'Haydi Abbas, vakit tamam' diyerek **sırrı ifşa** edeceğinden haberi yok tabii.)

*

Önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde anlattığımız gibi, o sırada durum şu:

İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon, Anadolu'da yeni bir **millet meclisi**, yeni bir **hükümet**, ve ardından da yeni bir **devlet** kurulmasını, **başkentin** de Anadolu'daki şehirlerden birisi olmasını kararlaştırmış ve bunu müttefikleri Fransa ve İtalya'ya kabul ettirmiş durumda.

Ancak bunun kendilerinin (Osmanlı Devleti’ni ve hilafet kurumunu tarihe gömmeye yönelik) bir **projesi ve operasyonu** değil de **spontane** (kendiliğinden ortaya çıkmış) bir hareket olduğu izlenimini vermek istiyorlar.

Yunanistan’ın İzmir’i işgali burada, böylesi bir gelişme için mazeret ve gerekçe üretmek üzere **kurgulanmış**, senaryoya eklenmiş durumda.

Yunanistan’a İzmir’i işgal **bahanesini** veren de İtalyanlar.

Yunan hükümeti, onların Antalya’yı "durduk yere" işgalini bahane edecektir.

Vikipedi’nin “**İtalya’nın Antalya’yı işgali**” maddesinde olay şöyle anlatılıyor:

“İşgal öncesinde Antalya’da bir telgraf ağı kuran İtalyanlar, şehirde bir **İtalyan okulu** açmak üzere birçok rahip, rahibe ve öğretmen getirdiler. **İşgali meşrulaştırmak** ve halkın desteğini kazanmaya yönelik çeşitli taktikler kullandılar. Bu taktiklerden biri, Antalya esnafının bir İtalyan kruvazörüne davet edilmesi ve onlara iyi muamele yapıldığını belirten **bir kağıt imzalatılmasıydı**. Esnaf, bu kağıdın ne anlama geldiğini bilmeden imzaladı ve daha sonra İtalyanlar tarafından, **şehrin işgaline halkın davetkâr olduğunu kanıtlamak** amacıyla kullanıldı.”

*

Selanikli’nin sözlerinin devamı şöyle:

“[İtalyan şahsiyetten] Bu teklifi [gelecekteki Yunan işgaline karşı silahlı teşkilat kurulması teklifini] dinleyenler [yani Arnavutlar] arasında makul görenler, hatta **İtalyan deniz vasıtaları ile** İzmir’e giderek telkinlere başlayanlar bile olmuştur. Gene onlar [Arnavutlar] böyle bir **mukavemet (direniş) teşkilatının** başına geçebilecek bir **kumandan** bile bulmuşlar: **Ben!** Bunu da kendileri ile görüşen zata söylemişler.

"- Bunu yapar mı?" diye sormuş.

"- Emin olunuz", cevabını vermişler."

(Atay, s. 134.)

Görüldüğü gibi, İtalyan işbirlikçisi Arnavutlar, böyle bir **işbirlikçiliğe en yatkın** "**kumandan**" olarak Selanikli'yi bulmuşlar.

İşbirlikçiler kırk kişiler, birbirlerini biliyorlar.

Öyle ki, adamlar Selanikli'ye sormadan **onun adına teminat (güvence)** verebiliyorlar.

Bilmedikleri ise şu:

Selanikli böyle bir işbirliği anlaşmasını İngilizler'le zaten yapmış durumda.

İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul şefi (İngiltere Büyükelçiliği'nin rahibi görünümü altında kendisini kamufle eden) **Robert Frew** ile anlaşmış ve mercimeği fırına çoktan vermiş.

Dolayısıyla İtalyan marka bir işbirlikçilik için karnı tok.. Yemek beğenmez havalarda.

İsmet İnönü'nün dediği gibi, İngilizler İtalyanlar'ı Selanikli'yi desteklemeye zaten mecbur edeceklerdir; Selanikli bunu çok iyi bilmektedir:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Selanikli, Falih Rıfkı'ya bunları söyledikten sonra, hamamın namusunu kurtarmak için şunu ilave etmeyi unutmamış:

“Her halde beni tavsiye edenler [Arnavutlar], bu işte yalnız Türk menfaatini düşüneceğimi hesaba katmış olacaklar.” (Atay, s. 134.)

Yani şunu demek istiyor: Ey Falih Rıfkı, evet bu Arnavutlar **İtalyan işbirlikçiliği** için beni uygun görmüşler, fakat benim yalnız Türk menfaatini düşüneceğimden şüphen olmasın.. Bunu böyle yaz!

Ancak, sırdaşı durumundaki bu Arnavut angutların, (İzmir’i işgal edeceği iddia edilen **Yunan’dan önce**), Antalya’yı zaten işgal etmiş bulunan **İtalyanlar’a karşı bir direniş** hareketi organize etmeleri gerektiğini idrak etmekten aciz budalalar olduklarını söylemiyor.

Şunu diyor:

“Bir gün, arkadaşlarımızdan biri tarafından Beyazıt taraflarından ve tasavvurlarından, fakat onları **yalmz bir dostluk yardımı** şekline sokarak, bahsettiler [Bu Arnavutlar, *İtalyan şahsiyetle birlikte kotardıkları “İtalyan işbirlikçisi” tasavvur ve tasarıları* “yalnız bir dostluk yardımı şekline sokarak”, Beyazıt taraflarında oturan bir arkadaşımız vasıtasıyla bana bildirdiler]. Hatta o zat ile mülakat (görüşme) gününün tespit olunduğunu da haber verdiler. Güldüm:

“- Çok safsınız, dedim. Bununla beraber kendisi ile konuşacağım!"

Çok saf oldukları doğru.

Selanikli’nin işgalci düşman güçleriyle irtibat kurmak için kendilerinin şefaatine ve aracılığına muhtaç olduğunu zannedecek kadar saflar.

Selanikli'nin daha Adana'dan İstanbul'a geldiği günün ertesi günü, İngiliz subaylarıyla temas kurmak üzere araya **İngiliz gazeteci Ward Price**'ı koymuş ve akabinde **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Frew** ile samimiyeti koyulaştırmış bulunduğundan haberleri yok.

Evet, çok saflar.. Selanikli'nin direkt **cepheye** gideceğini, düşman karşısına çıkıp mermi yağdıracağını zannediyorlar.

O saflığı **Çerkez Ethem** yapar, Selanikli yapmaz.

*

Çok saflar, Yunan'ı İngilizler'in, "**Milne Hattı**" ile Selanikli hesabına İzmir dağlarında durduracaklarını, "Burada açan çiçekleri yolun, ot toplayın" diyeceklerini tahmin edemiyorlar.

Selanikli'nin de taa Erzurum'a gideceğini, Erzurum senin Sivas benim diyerek (Osmanlı **Mecis-i Mebusan**'ının yerini alacak) yeni bir **millet meclisi** kurmak için aheste aheste, sakın sakın, yavaş yavaş, hiç acele etmeden "teşkilat" ağını öreceğini bilmiyorlar.

Çok saflar. Selanikli gülmesin de ne yapsın!

“**Çok safsınız**” diyor ve meseleyi kapatıp gülüyor..

“A be angutlar, **bir işgalci hesabına onun emri altında diğer bir işgalciye karşı direniş örgütleme** budalalılığına siz vatan müdafaası mı diyorsunuz?! Benim böyle bir tarakta bezim olabilir mi?!” bile demiyor.

“Tamam, görüşürüm” diyor.. Gevrek gevrek gülüyor.

Gülmesin de ne yapsın: Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz..

Biri İngiliz, diğeri İtalyan.

SELANIKLİ'NİN İTALYAN KURTLARLA DANSI VE VALSİ

Önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk ve **Fethi Okyar** ile görüşen ve onlara “**teşkilat**”ları vasıtasıyla Osmanlı hükümetini (devletini) düşürüp yeni bir hükümet (devlet) kurma aklı veren bir “**İtalyan şahsiyet**”in, aynı zamanda Osmanlı vatandaşı bazı Arnavutlar’la da görüşmüş olduğunu öğrenmiştik.

Tesadüfe bakın ki bu Arnavutlar da Selanikli’nin can ciğer kuzu sarması dostları.

İtalyan şahsiyet bir “**teşkilat**” aklı da bunlara vermiş.

Onlara şunu demiş:

“İzmir ve havalisini Yunanlılara işgal ettireceklerdir. Türkiye şüphesiz bundan memnun olmaz. İtalya da aynı endişededir. Onun için İzmir ve havalisinde Yunan istilasına karşı silahlı teşkilat yapmalısınız. Yunanlıları İzmir topraklarına sokmamaya çalışmalısınız. Eğer bunda muvaffak olamazsanız, hiç olmazsa dostunuz İtalya'yı tercih etmelisiniz!”

Bunu Falih Rıfkı’ya anlatan Selanikli “Bu iş için **İtalya’nın istenildiği kadar silah ve malzeme vereceğini** de temin ediyormuş” demeyi de unutmamış. (Bkz. Falih Rıfkı Atay, “*M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 134.)

*

Selanikli uyanık adam..

Kendisinin arkadaşı Fethi Okyar ile birlikte yaptığı görüşmede İtalyan şahsiyetin, kendisi ile arkadaşına da “Osmanlı hükümetini yıkıp yerine yeni bir hükümet kurulması işi için **İtalya’nın istenildiği kadar silah ve malzeme vereceği**” yönünde teminat vermiş olduğundan hiç bahsetmiyor.

Selanikli ile Fethi'nin başı kel mi, onların neyi eksik ki teminat vermiş olmasın!
(Ki İtalyanlar, İstiklal Harbi sırasında, işgal etmiş oldukları topraklardan çekilirken geride pekçok silah ve cephane bıraktılar.)

Selanikli'nin bazı şeyleri sır olarak kendisine saklama gibi bir huyu var.. Nitekim, söz konusu İtalyan şahsiyetin de, İtalya işbirlikçisi Arnavut dostlarının da isimlerini vermiyor.

*

Selanikli şunu da diyor:

“Bu teklifi [gelecekteki Yunan işgaline karşı silahlı teşkilat kurulması teklifini] dinleyenler [yani Arnavutlar] arasında makul görenler, hatta **İtalyan deniz vasıtaları ile** İzmir'e giderek telkinlere başlayanlar bile olmuştur. Gene onlar [Arnavutlar] böyle bir **mukavemet (direniş) teşkilatının** başına geçebilecek bir **kumandan** bile bulmuşlar: **Ben!**”
(Atay, s. 134.)

Tesadüf denen işlere bakın, dönüyor dolaşıyor hep Selanikli'ye tosluyor..

İşbirlikçilik tenceresi yuvarlanıyor hep kapak olarak Selanikli'yi buluyor.

Bu Arnavutlar, Selanikli dostlarının **işbirlikçiliğinden** emin oldukları için, ona sormadan bir “İtalyan şahsiyet – Selanikli” görüşmesi de ayarlıyorlar.

Selanikli'ye, “İtalyan şahsiyet seni bekliyor” diyorlar.

Ve Selanikli de İtalyan şahsiyetin yanına tekrar gidiyor.

Hiç itiraz etmiyor.

*

Selanikli bu ikinci görüşmeyi şöyle anlatıyor:

“Mülakat saatinde İtalyan şahsiyetinin bürosunda bulunuyordum. Çok terbiyeli ve nazikti. Evimi basan İtalyan müfrezesini geri çağırmak için **mümessilin** nasıl yardım ettiğini anlattım:

“- Ekselans dedi, **herhangi bir tehlike** karşısında sefarethanenin [İtalya Büyükelçiliği’nin] emrinize hazır olduğunu ben de söyleyebilirim.

“Yıldırımla vurulmuşa döndüm, teessürümü saklamak için nefsimi güç tuttum. İtalyan tebaası mı oluyordum? Dedim ki:

“- Beni buraya mühim bir şeyden bahsetmek için siz davet etmişsiniz. Bu mühim şeyi dinlemek istiyorum.

“Bir an durdu,

“- Ha, dedi, bu mülakatı sizin de tanıdığınız arkadaşlarınız istediler. Öyle pek mühim bir mesele bahis mevzuu değildi!”

“- O halde fazla rahatsız etmeyeyim! dedim ve kalktım.

“Görüyorsunuz, arkadaşlar, bir millet esirliğe düşünce o millettten olan herkes nasıl hiç olur. Ben bu yabancının evinden çıkarken, bütün uşaklarının arkamdan güldüklerini duyar gibi oluyordum. Caddenin kalabalığı arasında kendimi kaybetmeye çalıştım ve beni buraya sürüklemiş olanlara küstüm. Bununla beraber, bu zat, ilk sözünün benim üstümdeki tesirini görünce, bana bütün o tasavvurlarından bahsetmemek inceliğini göstermişti.”

(Atay, 135.)

Görüldüğü gibi, kulağa çok hoş gelen bir hikâye.. Selanikli teessürlü anlatım konusunda gerçek bir üstad.

Şahsen, görüşmenin biraz farklı gerçekleşmiş olduğunu düşünüyorum.. Ancak, tahminlerimizi bir tarafa bırakıp, anlatıcının kendi beyanları üzerinden “**kritik-analitik düşünme**” denemesi yapmamız, “**söylem analizi**” ve “**metin çözümlemesi**” gibi disiplinlerden yararlanmamız gerekiyor.

(Artık bahtsızlık mı dersiniz, yoksa ehliyet ve liyakati bulunmayan çok şanslı birinin başına konan talih kuşu mu dersiniz, bilmem, fakat bir iletişim fakültesinde bu dersleri okutmuşluğum var.)

*

Selanikli’nin lafları **mantık, tutarlılık ve akla yatkınlık** bakımından “tel tel dökülüyor”.

Öyle ki, “**hayatın olağan akışı**” açısından acayibü’l-mahlukat ve garayibü’l-mevcudat kategorisine giriyor.

Baştan sona saçmalık.

Söyledikleri, (kendisini çok zeki, milleti de aptal zanneden burnu havada bir “işbirlikçilik virtüözü”nün som ve saf palavraları olduğunu bangır bangır bağırarak ilan eden) bir yakıştırmalar demeti durumunda.

Görüşmede tutuyor, anasının evini basan İtalyan müfrezesini “geri çağırarak için” **mümessilin** (temsilcinin) nasıl yardım ettiğini anlatıyor.

(Geçmiş bölümlerden birinde bu hadiseyi yine Selanikli’nin ağzından aktarmıştık. Olay müfrezenin geri çekilmesiyle kalmıyor, ayrıca ertesi gün Selanikli’ye, **Şişli bölgesi İtalyan kumandanının arkası yazılarla dolu bir kartını** getiriyorlar. Yazılarda söylenen şuymuş: “**Bu eve kimse tecavüz edemez.**” Bkz. Atay, s. 127.)

Tamam da Selanikli bunu orada niye anlatıyor, ve de **mümessil** kim?. Nedense, bunları bize açıklamıyor.

Mümessil dediği, **Kont Sforza**.. Galip düşmanlar tarafından işgal edilmiş olan İstanbul'daki İtalyan güçlerinin başında bulunan ve İtalya'yı temsil eden adam.. Gelecekte İtalyan hükümetinin dışişleri bakanı olacaktır.

Selanikli'nin görüştüğü İtalyan şahsiyetin de üstünde..

Selanikli bunu anlatmakla şu mesajı vermiş oluyor: “Ayağına geldiğime bakma, sen benim dengim değilsin, benim muhatabım daha yukarısı.”

*

Selanikli bunu anlatınca, İtalyan şahsiyet, mesajı almış olacak ki, şöyle diyor:

“Ekselans, **herhangi bir tehlike** karşısında sefarethanenin [İtalya Büyükelçiliği'nin] emrinize hazır olduğunu ben de söyleyebilirim.”

Buraya kadar herşey normal.. Ancak, Selanikli'nin bundan sonraki ifadeleri ile birlikte film kopuyor, zurnanın zırt dediği yere geliniyor.. Selanikli'nin sözleri şöyle:

“Yıldırımla vurulmuşa döndüm, teessürümü saklamak için nefsimi güç tuttum. İtalyan tebaası mı oluyordum?”

Lafa bak, yıldırımla vurulmuşa dönmüşmüş..

İlk anda zannediyorsunuz ki, kendisine **ekselans** diye hitap edilmiş olunmasından dolayı keyfinden yıldırımla vurulmuşa dönüyor, fakat öyle değil, vatandaş pek alıngan, pek hassas, pek kırılgan, “İtalyan tebaası mı oluyordum?” diye kaygılanıyor.

Adam seni sığıntı bir İtalyan tebaası kabul etse sana “**ekselans**” diye hitap eder, büyükelçiliğin “**emrine hazır**” olduğunu söyler mi, ey ex-ekselans?

Emrine hazır olduğunu söylüyor, ekselans, daha ne desin?

Çok şakacısın be Selanikli çok, bizimle iyi kafa buluyorsun.

Ayrıca, bir “**teessürünü saklamak için nefsinin güç tutması**” da var ki tadından yenmez.. Çok hassas canım.

Fakat, nerden icab ediyorsa teessürünü saklıyor, nefsinin güç bela da olsa tutuyor, renk vermiyor.

Kötü olan şu ki bunun ceremesini sonradan biz çekiyoruz, bütün teessürünü kendisi şıkıdım şıkıdım oynar havadayken fooş diye üstümüze boca ediyor.

Gâvura öyle, bize böyle..

Bize yazık değil mi ekselans?

*

Nerden geliyor bu ekselanslık ekselans?..

Sen o sırada ne cumhurbaşkanısın, ne başbakansın, ne valisin, ne büyükelçisin..

Emri altında bir kişi bile bulunmayan, kızağa çekilmiş, "Sarı Çizmeli Mustafa Paşa" formatında sıradan bir subaysın.

Varlığınla yokluğun bir.. Kim takar Yalova kaymakamını!

Sende o sırada ekselanslığın “eks” kısmı var, gerisi yok.

Ve de sen, bütün bunlara rağmen, adamın sana **ekselans** diye hitap etmesinden hiç işkillenmiyorsun.

Ekselanslığı “İstemez, yan cebime koy” bile demeden yalayıp yutuyor, ham hum şaralop diyerek alıp götürüyorsun.

Neden?.. **İngilizler**'le perde arkasında bir "**ekselans**"lık anlaşması yaptığın için mi ekselans?

Bu senin sabr u kararının ardındaki sır nedir ekselans?

Yüksek müsaadelerinizle cevap için yönümüzü yine İsmet İnönü'ye dönelim ekselans:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İmdi ey ekselans, sen bu **İtalyan şahsiyetin** Arnavutlar'a **işbirlikçilik** teklif etmiş olduğunu biliyorsun.

Onların, İtalyanlar'ın **teşviki ve yönlendirmesi** ile Ege'de bir **teşkilat** kurup gelecekteki Yunan işgaline karşı koymayı kararlaştırdıklarından haberin var.

Ayrıca aynı İtalyan şahsiyetin İtalya olarak "**teşkilat**"a **istenildiği kadar silah ve cephane verme** taahhüdünde bulunduğunu da (Ki bunu müttefik İngilizler'in onayı olmadan yapamaz) öğrenmiş durumdasın.

Hatta **İtalyan deniz vasıtaları ile** İzmir'e giderek telkinlere başlayanlar bulunduğunu bile duymuşsun.

Ayrıca, aynı Arnavutlar'ın böylesi bir **teşkilatın başına geçecek kumandan** olarak seni gösterdiklerini de biliyorsun.

Dahası, o Arnavutlar'ın İtalyan şahsiyeti **onay makamı** olarak görüp senin adını ona verdiklerinden, ve bir bakıma bu onay işleminin resmiyete binmesi için senin onunla görüşmeni istediklerinden de haberdarsın.

Ve sen bütün bunların farkında olarak, ortada bir “**vesayet**” ve **güdümlülük** durumunun bulunduğunu bilerek kalkıp görüşmeye kendi rızanla gidiyorsun.

Bütün bunlar seni rahatsız etmiyor, teessüre boğmuyor, fakat adamın sana sadece “*Ekselans, **herhangi bir tehlike** karşısında sefarethanenin [İtalya Büyükelçiliği'nin] emrinize hazır olduğunu ben de söyleyebilirim*” demesinden dehşete kapılıyor, yıldırımla vurulmuşa dönüyorsun.

Teessüre gark oluyorsun.

Sana, “Sende böyle bir hassasiyet vardıysa, daha o görüşmeye gitmeden önce, olayın **İtalyan (dış güç) vesayeti** boyutundan dolayı senin en az elli kere yıldırımla çarpılmışa dönmen, üzüntünden felç olman, yürüme yetini kaybetmen, teessür okyanusunda boğulup cansız cesede dönüşmen, konuşamaz hale gelmiş bir kekeme durumuna gelmen gerekmez miydi cânım efendim?” diye sormazlar mı ekselans?!

*

Anasının gözü bu Selanikli..

Bakın nasıl da kendisini bütün bu bataklıktan tereyağından kıl çeker gibi özenle çıkarıp aklayıp paklıyor.

Güya İtalyan şahsiyet buna, “*Ha, bu mülakatı sizin de tanıdığınız arkadaşlarınız istediler. Öyle pek mühim bir mesele bahis mevzuu değildi!*” demişmiş.

Mühim bir mesele bahis mevzuu değildiyse “ekselans”larını niye ayağına çağırdın, “şahsiyet”? Adama “Bizimle alay mı ediyorsun, oynuyor musun?” demezler mi?!

Ekselansı ayağına getiriyor ve niçin çağırdığını bile söylemiyorsun.. Böyle bir nezaketsizlik olabilir mi?.. Bunu bir diplomat yapabilir mi?.

“**Hayatın olağan akışı**” içinde böyle bir saçmalık yaşanabilir mi?

*

Böyle bir “**olağansızlık**” yaşandıysa iki sebebi olabilir:

Birincisi, söz konusu İtalyan şahsiyet Anadolu’daki “**yeni devlet kuracak işbirlikçi teşkilat**”ın kumandanlığı için Selanikli’nin İngilizler tarafından zaten seçilmiş olduğunu biliyordur, fakat bunun bir **sır** olarak saklanması gerektiğini öğrendiği için Arnavutlar’a bilmiyormuş numarası yapmış, olayı akışına bırakmıştır, ve de Selanikli ile görüşmesinde bu konuyu açmaya gerek görmemiştir.

İkinci ihtimal ise şu: İngilizler tarafından böyle bir karar alındığını bilmiyordur, bu görüşme öncesinde **Kont Sforza**’ya olayı arzetmiş ve ondan konuyla kendisinin bizzat ilgilendiği, Selanikli ile irtibat halinde olduğu, onun bu meseleyi kurcalamaması gerektiği yönünde talimat almıştır.

*

Evet, Selanikli, kendisini bütün bu bataklıktan tereyağından kıl çeker gibi ustaca çıkarıp aklayıp paklıyor.

Sözlerini, “*Bu zat, **ilk sözünün benim üstümdeki tesirini** görünce, bana bütün o tasavvurlarından bahsetmemek inceliğini göstermişti*” diyerek bitiriyor ve bize, “Bakmayın benim oraya gittiğime, işbirlikçilik namına hiçbir şey konuşmadık ki, konuşamadık ki, konuşamadı ki” mesajını veriyor.

Acaba?

Peki bizim payımıza ne düşüyor, “Biz de inanmadık ki” demek mi?

Selanikli güzel konuşuyor da, hikâyesindeki tuhaflığın farkında değil..

“Şahsiyet”in ilk sözünün kendisi üzerindeki tesirinden bahsederken (yalan söylemiyor, olayı tersyüz ederek aktarmıyorsa eğer) “nefsini tutup teessürünü saklamış", duygularını belli etmemiş olduğunu unutuyor.

Teessürünü saklamışsın işte, (İtalyan şahsiyetin farkına vardığı) hangi tesirden söz ediyorsun?

Diyelim ki adam (sen belli etmediğin halde) senin kalbinden geçeni anladı, sana İtalyan tebaası muamelesi yapılmakta olduğunu düşünerek rahatsızlık duyduğunu fark etti, böyle olağanüstü zeki ve sezgileri güçlü bir diplomatın bunu telafi etmesi, sözlerini, “Beni yanlış anlamayın ekselans, bunu (sizi yenip ülkenizi işgal etmekte olan düşman bir devletin) kardeşçe uzatılan dostluk eli olarak kabul edin” gibisinden bir cümle ile sürdürmesi zor mudur?

Sonra, adamla (Fethi Okyar’la birlikte) yaptığın ilk görüşmenin bahsinin bu görüşmede geçmemiş olması normal mi, böyle bir unutkanlık “**hayatın olağan akışı**” içinde anlamlı mı?

Anlaşıldığı kadarıyla “Paşam bizimle eğleniy”.

Elin İngiliz, Fransız ve İtalyanıyla alavere dalavere, bize gelince vatanseverlik kaynaklı (yürek paralayan fakat nasılsa belli edilmeyen) teessür hikâyesi.

Safız ya, yedik.

*

Selanikli’nin bir de dramatik, hatta trajik “ayrılış” hikayeleri anlatmak gibi bir takıntısı var.

Bir missal:

Samsun’a gitmek üzere İstanbul’dan ayrılışından bir gün önce **Padişah Vahideddin** ile yaptığı görüşmeden sonra saraydan çıkarkenki ruh hali hakkında acayip edebiyat paralamış durumda.

Benzer bir edebiyat şaheserine bu görüşme vesilesiyle de şahit oluyoruz.. Diyor ki:

“Ben bu yabancının evinden çıkarken, bütün uşaklarının arkamdan güldüklerini duyar gibi oluyordum. Caddenin kalabalığı arasında kendimi kaybetmeye çalıştım ve **beni buraya sürüklemiş olanlara küstüm**. Bununla beraber, bu zat, ilk sözünün benim üstümdeki tesirini görünce, bana bütün o tasavvurlarından bahsetmemek inceliğini göstermişti.”

Ekselans, "şahsiyet"le ne konuştuğunuzu, senin orada niye bulunduğunu bile bilmeyen uşaklar arkandan niye gülsünler ki?. Adamlar arkandan, "**Bu eve kimse tecavüz edemez**" yazılı kart taşıyorlar.

Arkandan gülecek biri varsa, “İtalyan şahsiyet” olabilir.

Fakat ona toz kondurmuyor, “**incelik**” madalyası takıyorsun.

Seni oraya sürüklemiş olan arkadaşlarına ise güya küsüyorsun.

Adamlar seni zorlamamışlar, kendi ayağınla gelmişsin, niye küsüyorsun?..

Küseceksen kendine küs, “Akılsız başın cezasını ayaklar çeker” de!

Demiyorsun!

Hem, niye adamlara baştan küsmüyorsun?..

Üstelik, orada küsmeni gerektiren birşey de yaşanmamış.. Dedğine göre, adam sana “**incelik**” göstermiş.

Sen de maşallah incelikten anlayan bir adamsın.

*

Evet, Selanikli, İtalyan işbirlikçiliği dosyasını bu (İtalyan'a göstermediği fakat bizim üzerimize boca ettiği) **teessür** hikâyesi ve "**küsme**" damgasıyla kapatıyor, rafa kaldırıyor.

Uyanık adam vesselam.

SELANIKLİ MUSTAFA KEMAL MERMERİNDEN ATATÜRK YONTAN HEYKELTRAŞ: LORD CURZON

Önceki iki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün (Samsun'a gidişinden önce İstanbul'da geçirdiği altı aylık dönemde) bir “İtalyan şahsiyet”le yaptığı görüşmeler üzerinde durmuştuk.

Bu görüşmeleri anlatan kendisi.. Yazıya geçirip aktaran da has adamı **Falih Rıfkı Atay**.

Defolu dahi Selanikli, yabancılarla pek sıkı fıkıymış.

O günler, gizli pazarlıkların, entrika, hile ve oyunların bininin bir para olduğu günler.

Osmanlı'yı yenmiş olan **İngiltere, Fransa ve İtalya ittifakının** kendi içinde de bazı görüş ayrılıkları başgöstermişti.

Ancak son sözü söyleyen **İngiltere** (ve onun Dışişleri Bakanı Lord Curzon) oldu.

Osmanlı Devleti'nin akıbeti konusundaki nihaî kararı da yine **Lord Curzon** verdi.

Selanikli Mustafa Atatürk'ün Anadolu'ya geçip yeni bir devletin temellerini atması ve böylece Osmanlı Devleti'nin tarihten silinmesi de Lord Curzon'un fikriydi.

Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli'nin başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü**, bu gerçeği cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümünde şu beyanıyla dile getirdi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Birinci Dünya Savaşı'nın bitiminden üç ay sonra, 18 Ocak 1919'da düzenlenen **Paris Barış Konferansı**'nda Yunanistan'ın birtakım taleplerde bulunması İngilizler'in Anadolu'ya yönelik planlarını gözden geçirmelerini gerektiriyordu.

Bu arada **Lord Curzon**, önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde anlattığımız gibi, **İngiliz Gizli Servisi'nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** vasıtasıyla Selanikli ile anlaşmış ve bir plan üzerinde mutabakata varmış durumdaydı.

İsmet İnönü'nün sözünü ettiği yardım ve destek de, Yunanistan'ın Paris Konferansı'nda (İngiltere'yi sözde planlarını gözden geçirmek zorunda bırakacak şekilde) birtakım taleplerde bulunması da bu mutabakatın sonucu.

Ortada bir danışıklı dövüş, perde arkasında yapılmış rol dağılımına ve ezberlenen diyaloglara göre sergilenen bir tiyatro var.

Konferansta Yunanistan Başbakanı **Venizelos**'un (İzmir'de Rum nüfusunun çoğunlukta olduğunu iddia ederek) **Wilson ilkeleri gereği** bölgenin Yunanistan'a verilmesini talep etmesi İtalya'yı rahatsız etmişti.

Bundan iki ay sonra da İstanbul Ortodoks Patriği'nin Antalya'nın da Yunanistan'a verilmesini istemesi İtalya'nın harekete geçmesine neden oldu.

İtalyanlar, **Yunanistan'ın bölgeyi ilhak etmesini engelleme** bahanesiyle, müttefikleri İngilizler'in (görünüşte) onaylamamasına rağmen, 23 Mart 1919'da, **Antalya, Konya ve Muğla'yı işgal ettiler.**

İngiltere Başbakanı Lloyd George ise, 5 Mayıs'ta, İtalyanlar'ın Anadolu'daki etkisini sınırlandırmak ve İzmir'i de işgal etmelerini önlemek için **Yunan birliklerinin İzmir'i işgal etmesini teklif etti.**

Bahaneyi İtalya vermişti.

Lord Curzon'un, Yunanistan'ı Anadolu'ya göndermek için böyle bir bahaneye ihtiyacı vardı.

*

Fransa ve ABD, 6 Mayıs 1919'da (Selanikli'nin Samsun'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrılışından 10 gün önce), İngiltere tarafından yapılan "Yunan birliklerinin İzmir'e çıkarılması teklifi"ne onay verdiler.

İngilizler'in arzusu, başkenti (İstanbul yerine) Anadolu'daki bir şehir olacak **çağdaş ve uygar yeni bir Türk devletinin** kurulması, onun vasıtasıyla **Osmanlı Devleti'nin varlığına son** verilmesi ve **hilafetin kaldırılması..**

Fakat bu yeni devleti kim, nasıl kuracak?

Anadolu'da bu yönde bir hareketin başlayabilmesi için Müttefikler (İngiltere, Fransa ve İtalya) dışında üçüncü bir gücün Anadolu'ya saldırması lazımdı.

Böyle bir saldırı olmadan bir "**kurtarıcı**"nın Anadolu'da **yeni bir hareket** başlatması mümkün değildi.

*

İngiltere Başbakanı'nın (sözde) ülkesinde kimseye danışmadan aldığı bu karar (Yunanistan'ın İzmir'i işgal etmesi kararı), İngiliz hükümetinde güya bölünmeye neden olduğu gibi İngiltere Genelkurmay Başkanı Mareşal Wilson'ın da tepki göstermesine neden olur.

Başbakanlığın Yunan taraftarlığına karşı Savaş Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Hindistan Bakanlığı, Türkiye ile, İngiliz çıkarları doğrultusunda iyi ilişkiler kurulmasından yanadır.

İyi polis – kötü polis oyununun uluslararası bir versiyonu mükemmelen sergilenmektedir.

İngiliz hükümetindeki bu bölünme ve görüş ayrılığı görüntüsünün, Osmanlı topraklarındaki ve Hindistan gibi diğer İslam beldelerindeki Müslümanlar'ın tansiyonunu düşürmüş ve amiyane tabirle “gazını almış” olduğu kesin.

*

Vikipedi'nin “Lozan Antlaşması” maddesinde bir ara şu ifadeler yayınlandı (Sonradan kaldırdılar. Ancak maddenin kopyası şurada mevcut:

<https://www.mayintarlası.com/2023/07/24/50420/>):

“... İzmir'deki Yunan varlığı **son derece elverişsiz koşullar** altında başlayıp Anadolu'da bir Türk direnişi oluşmasına sebep oldu. Yunanların bu işgaliyle bütün Türkiye ayağa kalktı: ‘*Başka milletlere katlanabilirdik ama Yunanlara asla.*’ **Mustafa Kemal'in bir kurtarıcı olmasını sağlayan şeyin, İngilizlerin yaptığı bu yanlış hareket olduğunda** şüphe yoktur. İzmir gerçekten İngiliz veya Fransız birlikleri tarafından işgal edilmiş olsaydı **Mustafa Kemal asla böyle bir etkiye sahip olamayacaktı**. Şimdi ise yalnızca kabaran öfke dalgalarını güçlü bir ırmağın kanalına yönlendirmesi yeterliydi. Türkler, **güçlü ve muzaffer bir İngiliz ordusunun** yasadışı işgaline bile dayanabilirdi ama **eski bir tebaa olan**

Yunanlar tarafından yapılan işgal, neredeyse kabul edilemez bir rezaletti. Yunan istilas1, İstanbul'un her yerinde kitlesel gösteriler ve ayaklanmalar meydana getirdi. İzmir işgali, düşman süngü çemberi içinde yarı koma halindeki harap, morali bozuk bir milleti **öfkeli bir uyanıklık** durumuna sokmuştu.”

Ancak, madalyonun bu görünen/gösterilen yüzünü ters çevirdiğimizde şu soruyla karşılaş1yoruz:

İngiltere, sözü edilen **yanlışığı/hatayı bilinçli** bir biçimde, (**istihbaratı / gizli servisi vasıtasıyla anlaşımış olduğı**) **Mustafa Kemal**’in önünü açmak için yapmış olabilir mi?

Ya da olamaz mı?

İngiliz hükümetinin, bir Yunan işgalinin Türkiye’de büyük tepkiye yol açacağını ve halk tarafından sindirilmesi ihtimalinin düşük olduğunu bilmiyor olması beklenemez.

Nitekim İngiliz istihbarat subayı Yarbay Smith’in 13 Mayıs 1919'da sunduğı rapor bu gerçeğı ortaya koyuyor:

"Eğer Yunanlar tarafından bir işgal yapılacaksa bu, ancak, her şeyden önce, Fransız veya İngiliz kuvvetleri tarafından bölgenin **kontrolü ve polisliğinin** üstlenilmesi ile yönetimin **kontrol** altına alınması ve daha sonra geri çekilen birliklerin yerini aşamalı olarak Yunan birliklerine **devretmesiyle** gerçekleştirilebilir."

Bu bilindiğı halde, tam aksi yönde hareket edildi ve böylece Selanikli’nin önü açılmış oldu.

Bu bir hata mıydı?

*

Bu sırada bir **barış antlaşması** imzalanmış olsaydı **Mustafa Kemal** için defter daha açılmadan kapanmış olacaktı.

Tam da bu noktada İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon** sazı eline aldı, Selanikli Mustafa Atatürk'e **zaman kazandıracak** şekilde yanık ve içli bir türkü “çığırmaya” başladı.

Türküyü “çığırmaya” başladığı tarih çok ilginç: **19 Mayıs 1919..**

Selanikli'nin Samsun'a çıktığı gün..

Türküsündeki dilek ise şu: **ABD**'nin Ermenistan, Anadolu, İstanbul ve Boğazlar boyunca bölge üzerinde “**manda**” yönetimi kurması..

Kendisi, (Çanakkale gibi cephelerde bir sürü insan kaybetmiş, maddî zarara uğramışken) Türkiye'ye çöreklenmeyi başardığı halde “manda” yönetimi kurmayacak kadar kibar ve nazik..

Manda teklifinin gerekçesi ise şu: Böylece Anadolu'nun parçalanması engellenmiş, **Rus yayılmacılığına karşı önlem** alınmış olacaktır.

*

Hakkını yemeyelim, Lord Curzon çok iyi bir **satranç** oyuncusu..

ABD'nin daha yeni ilan edilmiş **Wilson Prensipleri** çerçevesinde bu teklife evet demesinin mümkün olmadığının farkında.

Evet dese bile, hem Osmanlı Devleti hem de Ermeniler ile oturup konuyu müzakere etmesi, onları ikna etmek için uğraşması lazım.. Bölgede onları “zorla” ikna etmesini sağlayacak herhangi bir askerî gücü yokken “evet” cevabını alması çok zor.

Evet, Lord Curzon, hükümetinin onayıyla, ABD'ye böyle saçma bir teklifte bulundu ve ABD bu teklife cevap verinceye ve barış görüşmeleri yeniden başlayıncaya kadar **sekiz ay** geçti.

Yani Birinci Dünya Savaşı'nın ardından yapılması gereken **barış** antlaşmasıyla ilgili müzakereler sekiz ay **geciktirilmiş** oldu.

Curzon'un hamlesinin ardındaki etken, varmak istediği hedef de bundan başka birşey değildi.

Demirel'in dediği gibi “**siyasette 24 saat çok uzun bir süre**” ise, “240 kere 24 saat” ne uzunlukta bir süredir, kestirmek zor.

Fakat şunu biliyoruz: Bu “240 kere 24 saat”te Osmanlı Devleti'nin nefessiz kalıp boğulması sağlandı.

*

Vikipedi'nin “**Lozan Antlaşması**” maddesinde şu satırlar da yer alıyor(du):

“Daha sonra ise İngilizlerin; İtalya ve Fransa'yı tamamen bölgeden uzaklaştırarak Anadolu'nun parçalanmasını engellemek ve Rus yayılcılığına karşı önlem almak için Ermenistan, Türkiye, İstanbul ve Boğazlar boyunca bölge üzerinde bir Amerikan mandası teklif etmesi ve ABD'nin bunu değerlendirme sürecinin uzaması sonucu Osmanlı İmparatorluğu ile yapılacak sulh antlaşmasının imzalanması epey gecikmişti. İngiliz kabinesi, Lord Curzon'un önerisi üzerine, **19 Mayıs 1919**'daki kabine toplantısında tüm Türkiye üzerinde bir ABD mandası teklif edilmesine karar verdi. Bu teklif, **antlaşmanın 6 ay gecikmesine** neden oldu. **Bu süre Mustafa Kemal Paşa'nın Anadolu'da gerçek bir milli direniş oluşturabilmesi ve İstanbul Hükûmetini devirebilmesi için tam da ihtiyacı olan süreydi.**”

Aslında sekiz ay.. Altı değil..

Bütün bunlar, Selanikli Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **İkinci Adam İsmet İnönü**'nün 1973 yılında yaptığı itirafı daha iyi anlamızı sağlıyor:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

*

Vikipedi, aynı maddede Lord Kinross'un şu sözünü de aktarıyor(du):

“Curzon'un öteden beri sezdiği gibi Mustafa Kemal'in tam da bu kadar bir süreye ihtiyacı vardı.”

Yani Kinross'a göre herşey bir hesap kitabın sonucu..

Ve Lord Curzon **sezgileri kuvvetli** bir satranç oyuncusu..

Destek verdikleri adamları Selanikli'nin (**19 Mayıs**'tan itibaren) ne kadar zamana ihtiyacının bulunduğunu biliyor.

Sezgileri, ABD'nin bu manda teklifine olumsuz cevap vereceğini de bildiriyor.

Evet, İngiltere hükümeti, 19 Mayıs'ta ABD'ye manda teklifinde bulunulmasına karar veriyor. İki gün sonra, 21 Mayıs'ta **İngiltere Başbakanı** Lloyd George, **Fransa Başbakanı** Clemenceau ve **ABD Başkanı Wilson** ile görüşerek bu teklifi onlara iletiyor.

Bu teklif Fransa'yı rahatsız ediyor, çünkü bir ABD mandası durumunda Türkiye'deki ekonomik kazanımlarını ABD'ye kaptırması ihtimali var. Yani

ABD'nin manda teklifini kabul etmesi, Fransa'yı karşısına alması demek.. Bu da, böyle bir karar almasını zorlaştıran bir başka etken..

Nitekim, İngiltere Başbakanı'nın bu teklifini duyan Fransa Başbakanı Clemenceau şunu diyor:

“Bu, Lord Curzon'un işi olmalı. Fransa'yı Türkiye'den kesin olarak dışlıyorsunuz. Kaldı ki Fransa, Avrupa'da, Türkiye ile iktisadi ve mali bağları en fazla olan memlekettir.”

*

Satranç ustası Curzon'un asıl hamlesi bir ay sonra geliyor. Yine **Vikipedi**'den okuyalım:

“27 Haziran 1919'da Paris Konferans Heyeti, **İngilizlerin teklifi ile**, Amerika Birleşik Devletleri Hükûmeti Türkiye'nin herhangi bir bölgesi için manda alıp almayacağına karar verene kadar, **Türkiye ile Barış Antlaşması'nın askıya alınmasına** karar verdi. Böylece Lord Curzon, Türkiye ile ilgili barış müzakerelerinin **12 Şubat 1920'de başlayan Londra Konferansı'na kadar ertelenmesini** sağladı. Halbuki "**çok erken yapılacak bir barış**", **Türk-Yunan çatışmasını önlemek için tek çareydi**. Aynı zamanda Yunan Başbakan Venizelos, Yunanistan'ın Anadolu'daki varlığını çok uzun süre finanse edemeyecek olması nedeniyle zamanın kısıtlı olduğunu düşünüyordu. **Zaman Venizelos'un aleyhine ve Mustafa Kemal'in lehine işliyordu**. Sonuçta 1912 yılından beri savaşlar sürüyordu. Çözüm ne kadar uzatılırsa Yunanistan gibi küçük bir ülke için finansal zorluk o ölçüde artacaktı.”

Görüldüğü gibi Curzon burada **Venizelos**'a Selanikli Mustafa Atatürk lehine esaslı bir “kazık” atıyor.

Bu kazık sadece barış görüşmelerinin ertelenmesiyle ilgili değil..

Haziran ayı, aynı zamanda İzmir’e asker çıkarmış olan Yunanistan’a (adını **General Milne**’den alan) “**Milne Hattı**” ile Anadolu içlerine yürüme yasağının “fiilen” getirildiği ay.. Resmîleşmesi Ağustos’ta olacaktır.

Öyle ki, (sonradan yürümeye başladıklarında Ankara’nın burnunun dibindeki **Polathı**’ya kadar giden, **Eskişehir**’de 70 bin kişilik Türk ordusunu mağlup eden) Yunan kuvvetleri o gün yürüyüşüne devam etmiş olsa, Erzurum’da **Kâzım Karabekir**’e “toslayıncaya” kadar sellemehüsselam yol alabilecekti.

Bu da, Karabekir’in İstiklâl Harbi’nin (Kurtuluş Savaşı’nın, Millî Mücadele’nin) **doğal lideri** haline gelmesi sonucunu verecekti..

Böyle bir ortamda Selanikli’nin Erzurum ve Sivas’ta **kongre** tertiplemesi, Ankara’da yeni bir Meclis oluşturması ve İstanbul’a karşı “**millet hakimiyetinden, millet iradesinden**” söz etmesi mümkün olmayacaktı.

Fakat, Selanikli’ye Samsun’a gitme ve Anadolu’da ağını kurma “**vize**”si veren İngiliz, Yunan’a, Anadolu içlerine yürüme “vize”si vermedi.

General Milne eliyle kırmızı kart gösterdi.

Yunan ordusu, İngiltere’nin emriyle bir yıl boyunca Aydın sınırında bekleyip **İzmir dağlarında açan çiçekleri** seyretti, ot yoldu.

*

Evet, bu manda hikâyesi, satranç ustası Lord Curzon’un Selanikli Mustafa Atatürk’e zaman kazandırma girişimiydi.

ABD’nin olumsuz cevap vereceğini biliyordu.

Vikipedi’deki aynı maddeden okuyalım:

“Diğer taraftan Lord Curzon, İngiliz kabinesine daha önce verdiği memorandumda, Türkiye üzerinde bir ABD mandası teklif edilse bile **ABD'nin bu öneriyi kabul etmesinin pek mümkün görünmediğini** kendisi de belirtmişti. ABD Başkanı Wilson, ABD'nin bölgede bir manda almak için **en isteksiz konumda** olduğunu söylemişti.”

Yani bile bile lades..

Önemli olan kime çalım atıldığı, topla kimlerin daha fazla buluştuğu değil, hangi kaleye gol atıldığı..

Bu “**şike**”li maçta gol yiyen kale, Osmanlı Devleti’nin kalesi..

Gol atan ise “İngiliz destekli” Selanikli Mustafa Atatürk..

Vikipedi’deki aynı maddeden okuyalım:

“Lord Curzon'un bölgede ABD mandası önerisi üzerine antlaşmanın imzalanmasının aylarca ertelenmesi sonucu **İstanbul Hükümeti'nin ülke içindeki kontrolü çok hızlı bir şekilde azalırken Anadolu süratle milliyetçilerin [Selanikli'nin] kontrolü altına girmeye başladı. Milliyetçi hareketi ortaya çıkaran şey İzmir'in işgal kararıydı. İzmir işgali, Mustafa Kemal için bir talihti.** Lord Curzon'un da tahmin ettiği gibi, tüm Türkiye ayağa kalkmak için hazırdı ve **gecikmenin her anı Türklerin [Selanikli'nin] lehineydi.** Bernard Lewis şöyle dedi: “*Her şey hazırdı, sadece lider bekleniyordu.*” Mustafa Kemal'in Anadolu'ya gitmesini [ve orada lider olmasını] sağlayan ise **asayışı yeniden temin etmek için Samsun'a bir subay gönderilmesinde ısrar eden İngilizlerdi.** Yunanların İzmir'e ayak basmasının ertesi günü, İngilizlerden aldığı bir vize ile İstanbul'dan ayrılan Mustafa Kemal, **tüm Anadolu'ya geniş yetkilerle atanmıştı.**” (A. y.)

Bu geniş yetkiler fiilen “**Anadolu Genel Valiliği**” anlamına geliyordu..

*

Lord Curzon (İngiltere), İsmet İnönü'nün sözünü ettiği “**destek**” çerçevesinde sadece Yunanistan'ı kullanıp “kazıklamış” değildi, ABD'yi de parmağında oynatıp kullanmıştı.

Ve bu oyuna Selanikli Mustafa Atatürk de bir ucundan katılmıştı.

Vikipedi'deki aynı maddeden okuyalım:

"Fakat ABD'nin [manda] kararından önce İtilâf [devletleri, yani İngiltere, Fransa ve İtalya], Amerikan başkanlık kampanyasının sonuçlarını ve Amerikan Senatosunun kararını **beklemek** zorundaydılar. Bu **gecikme**, Türkiye [Osmanlı Devleti] ile hızlı bir barışın sonuçlanmasına **yeni engeller** ekledi. Curzon'un sekreteri, Türkiye'de erken bir barış olasılığının en düşük düzeyde olduğunu vurguladı. ABD'nin bölgede incelemeler yapmak üzere gönderdiği, **Sivas Kongresi'nde de gözlemci** olarak bulunan ve Mustafa Kemal ile görüşen General Harbord, raporunda, Türklerin amacının tercihen Amerikan mandası altında İmparatorluğun toprak bütünlüğünü korumak olduğunu ifade ediyordu. **Mustafa Kemal, Amerikan Hükûmetinden ülkenin koşullarını araştırmak için bir komisyon gönderilmesini istedi.** Fakat Washington'daki Senato, Türkiye üzerinde bir manda ile hiç ilgilenmedi. Değerlendirme sürecinin sonunda ABD başkanı Woodrow Wilson, bölgede bir manda almak yerine sadece Türk-Ermeni sınırını çizmek üzere hakem olmakla yetindi.”

Bu aslında hem Curzon'un hem de Selanikli Mustafa Atatürk'ün beklediği ve istediği şeydi.

Vikipedi'ye kulak vermeye devam edelim:

“Anadolu'daki Türk milliyetçiliğinde böylesine önemli bir büyüme meydana gelirken ABD'nin kararını beklemek, **İngiliz diplomasisindeki**

büyük bir gaf olduğunu kanıtladı. Curzon'un 19 Mayıs 1919'da Türk hükûmeti ile yapılacak olan antlaşmanın imzalanmasını geciktirmesi **Mustafa Kemal için harika bir fırsata dönüştü. Gecikmenin her anında Mustafa Kemal daha da güçleniyordu.** Bu dönemde Anadolu'da artan Türk direnişi, Paris'teki barış şartları için giderek daha ciddi bir tehdit oluştuyordu. İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komisyonundan gelen ciddi raporların ise Londra'daki Dışişleri Bakanı Lord Curzon tarafından genellikle göz ardı edilmesi, Türkiye [Osmanlı Devleti] ile başarılı bir barış için iyiye işaret değildi. Bunun yerine Curzon, **en doğru tercihin Mustafa Kemal'in başında olduğu yeni bir Türkiye'nin ortaya çıkmasına izin vermek** olabileceği sonucuna varıyordu.”

Aslında söz konusu olan “İngiliz diplomasisinin gafı” değildi, o diplomasinin (siyasetin) Curzon liderliğindeki “Şeytan’a pabucunu ters giydirecek ustalıktaki mahareti”ydi.

İsmet İnönü’nün ağır işiten kulakları çınlasın:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.”

SÖZÜN TAMAMI SÖYLENİYOR, YERİNE PALAVRALAR İKAME EDİLİYOR

Önceki bölümde, (kendi itirafına göre “**büyük ihtiraslar**”ın adamı olan) Selanikli Mustafa Atatürk’ün, İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**’un Doğu Sorunu’nu (Şark Meselesi, **The Eastern Question**) çözmek için (en ince ayrıntısına kadar düşünerek inceden inceye planlayıp) hazırladığı projede baş rolü kapmış yetenekli ve mahir bir aparat olduğunu görmüştük.

İttihatçılara ve arkadaşlarına göre (Falih Rıfkı Atay’ın **Çankaya**’sında aktardığı üzere) “**ahlâksız, haris, sarhoş, sefi, fırsatçı, menfaat düşkünü ve muhteris**” olmak gibi sıradışı özelliklere sahip olan birinin, **İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** vasıtasıyla kendisine yapılan teklifi kabul edip anılan özelliklerinin hakkını vermiş olmasına şaşarmamak gerekiyor.

Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli’nin başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü**, onun Lord Curzon’un projesindeki yerini, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümünde şu beyanıyla açıklamış bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İngilizler, Selanikli'ye verdikleri sözde durdular, Selanikli de onlara verdiği bütün sözleri müsrifçe bir cömertlikle sonuna kadar yerine getirdi.

Üzerinde Güneş Batmayan Sinsi Hilekârlık, Osmanlı'ya isyan eden Şerif Hüseyin gibi Arapları açıkça, Selanikli'yi ise bir **danışıklı dövüş** mizansenini çerçevesinde 'örtülü' biçimde, çaktırmadan, sağ gösterip sol vurarak destekledi.

Selanikli de bir yandan **sıkı hilafetçi, Misak-ı Millîci ve mücahit görünürken, istismarcı, gösterişçi ve riyakâr dindarlığın** hakkını sıradışı bir **takiyye** kabiliyetiyle verirken, diğer yandan da İngiliz emperyalistiyle mücadele ediyormuş numarası yaparak Misak-ı Millî'yi İngiltere'nin emperyal hedefleri doğrultusunda lime lime ve delik deşik etmiş, bir paçavraya çevirmiş durumda.

Asıl misyonu Osmanlı Devleti'ni yıkmaktı.. Şerif Hüseyin Osmanlı'nın bacağına kesmişti, Selanikli ise başını kesti.

*

İşte, Samsun'a çıktıktan sonra **"Bekle beni Yunan! İzmir'e doğru geliyorum, dışlerini sökeceğim"** diyerek silaha sarılmak yerine Erzurum senin Sivas benim havalarda avara kasnak gibi dolaşmasının ve bol bol nutuk atmasının nedeni buydu.

İngilizler üzerlerine düşeni yapıp Yunan'ı **"Milne Hattı"** ile **İzmir dağlarında** durdurup **çiçeklerin açısını** seyretmeye, ot yolmaya mahkum etmiş durumdaydı.

Selanikli de yönünü doğuya çevirip Erzurum'a postu serdi.. Sanki millet ne yapılması gerektiğini bilmiyormuş gibi kongre düzenliyor, Firdevsî'nin ifadesiyle **"Nişestend u goftend u berhâstend"** (Oturdular, konuştular, dağıldılar) geleneğini ihya için ter döküyordu.

Bu arada, **Lord Corzon'un yeğeni İngiliz subayı Rawlinson** da ona refakat ediyor, bir "kayyum", teknik direktör ya da noter olarak "yolda düzülen kervanı"

izliyor, halay başı Selanikli'nin performansı için not veriyor.. Dilipak'ın kitabından okuyalım:

“[Selanikli] Erzurum kongresinin sonunda Albay Rawlinson’la **tekrar uzun bir görüşme** yaptı. Mustafa Kemal’in bu görüşmede Rawlinson’a Misakı Milli’den sözettiği belirtiliyor. 11 Ağustos’ta görüşmeleri ile ilgili olarak İngiltere Harbiye Bakanlığına bir rapor gönderen Rawlinson şöyle diyordu: *Konferansın [Kongre’nin] son günü Mustafa Kemal’le **iki saatten fazla** görüştim. Sonuç olarak görüşüm şu: **Bu hareketin büyük bir başarı sağlaması için fırsat var.**”*

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 46.)

İki saatten fazla..

İnsan samimi bir dostu ile bile bu kadar uzun konuşmaya katlanamaz.. En sürükleyici film bile iki saati bulduğunda insanı bezdirir.

İngiliz’in, işgalci düşmanın subayı ile bu Selanikli **iki saatten fazla** neyi konuşuyor?

Rawlinson’un raporundan anlaşıldığı kadarıyla ona Erzurum Kongresi ile ilgili olarak ayrıntılı tekmil vermiş, mufassal sözlü rapor sunmuş, İngiliz subayın gönlüne su serperek, onun hükümetine, bekledikleri müjdeyi vermesini sağlamış: “***Bu hareketin büyük bir başarı sağlaması için fırsat var.***”

Selanikli, Rawlinson’a şöyle şeyler demiş olabilir miydi: “Aziz dostum, bu **Kâzım Karabekir** enayisini de kafaya aldım, Kongre’de ‘**Allah, ümmet, Muhammed, hilafet, cihat, vatan, millet, Sakarya**’ filan diyerek, **müftü gibi dua ederek** dangalakların aklını başından aldım. Müsterih olun, herşey planladığımız gibi gidecek, ‘millet iradesi’ diye diye bu aptal milletin iradesinin canına okuyacağım.”

Neler dediğini tam bilmiyoruz, fakat Rawlinson’u ikna etmeyi başarmış: “***Bu hareketin büyük bir başarı sağlaması için fırsat var.***”

*

Peki bu neyin başarısı, nasıl bir başarı?

Yunan’a, işgalci İngiliz, Fransız ve İtalyan güçlere karşı mı bir başarı?

Hayır, **Osmanlı Devleti**’ne karşı bir başarı.

Lord Curzon’un kafasındaki plan, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, Osmanlı Devleti’nin yerini alacak yeni bir Türk devleti kurulması, **başkentinin** (ona imparatorluk mirasçılığı ve görüntüsü veren) İstanbul değil, (onu Lidyalılar, Frigyalılar ve Selçuklu sonrası Anadolu beylikleri gibi eften püften, derme çatma bir devletimsi gibi gösterecek şekilde) Anadolu’daki bir şehir olması, hilafetin (Türkler’in elindeki, tüm dünya Müslümanları üzerinde nüfuz sahibi) siyasal bir makam olmaktan çıkarılması, ve bütün bunlar sayesinde Türkler’in İslam dünyasındaki itibarının beş paralık hale getirilmesi.

Curzon’un projesinin ana hedefleri bunlar.

Rawlinson “***Bu hareketin büyük bir başarı sağlaması için fırsat var***” diye müjde verirken bütün bu hedeflerin gerçekleşmesinin mümkün olduğunu söylemek istiyor.

Benzer şekilde, Erzurum Kongresi’nin beşinci günü, 27 Temmuz 1919’da Amiral Calthorpe, hükümeti için hazırladığı raporunda “**Anadolu’da müstakil [bağımsız, istiklal sahibi] bir hükümet kurulmasına mani olunamaz!**” diye yazmış durumda. (A.g.e., s. 46.)

İngiliz’in derdi, Anadolu’da kurulacak yeni bir hükümet, ve de ona bağlı olarak, devlet.

*

Selanikli Mustafa Atatürk'ün kafasındaki **gizli gündem** de bu.

Fakat **Erzurum Kongresi**'nde millete bunu söylemiyor (**Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit** hariç), yalanlarla aldatarak, palavralarla dolmuşa bindirerek alıştırma alıştırma, kazıklaya kazıklaya gidiyor.. Şimdilik söylediği, **Sivas**'ta daha geniş katılımlı bir kongre düzenlenmesinin faydalı olacağından ibaret.

Bir de, dokuz kişilik bir **Heyet-i Temsiliye** (temsilciler kurulu) oluşturuyorlar ve (tahmin edilebileceği gibi) başkanı Selanikli oluyor.

Bu Heyet-i Temsiliye üyeleri hiçbir zaman biraraya gelip bir toplantı yapamıyor, fakat ne gam, Selanikli başkan sıfatıyla millete emir yağdırmak, "7 Ağustos günü Erzurum Kongresi'ni tamamladık, şimdi sıra, 28 gün, yani dört hafta sonra **Sivas**'ta yapılacak kongrede" diye sağa sola yazı yazmak için bir gün bile beklemiyor.

Sivas'ta da yeni bir hükümet ve devletten bahsetmeyecek, bir **millet meclisi** kurulması gerektiğini söylemekle yetinecektir.

İngiliz, Fransız, İtalyan beklemektedir.. Yunan da..

Lafın tamamı ahmağa söylenir demişler.. Ama ahmaklar da merhameti hak ediyorlar.. İsmet İnönü ahmaklara acıdığı için sözün tamamını söylemiş:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Evet, Sivas'ta, bir millet meclisi toplanması için karar alınıyor.

Gerisini Dilipak'tan dinleyelim:

“28 Eylül’de, Mustafa Kemal, Sivas’tan vilayetlere yazı göndererek milletvekili olmak isteyenlerin isimlerini **iki gün içinde** bildirmesini istemek sureti ile, **Anadolu’yu da fiilen, resmen ve hukuken kendisine bağlamak** ve yeni meclisi teşkil etmek için harekete geçmiş bulunuyordu. Heyet-i Temsiliye adına gönderilen yazıda tanınan **iki günlük süre**, bu kişilere **düşünme ve araştırma yapma [İstanbul Hükümeti’ne sorma] fırsatı vermemekte** idi. Bu gelişmeler üzerine Amiral J. de Robeck. Lord Gurzon’a gönderdiği mesajında şöyle diyordu: ‘**Mustafa Kemal’in tesiri gittikçe artıyor.**’ Bu arada İngilizler, bölgedeki kuvvetlerini takviye etmeleri beklenirken, 4 Ekim’de Samsun’daki müfrezelerini geri çektiler.” (A.g.e., s. 51.)

İngilizler dört gün önce, 30 Eylül’de de Merzifon’dan çekilmiş bulunuyorlardı. (A.g.e., s. 50.)

Normalde, **resmî tarihin** (ve de Milli Eğitim Bakanlığı’nın **ders kitaplarının**) anlattığı masala göre, İngilizler’in, Selanikli Mustafa Atatürk’ün faaliyetlerinden rahatsız oldukları için baskıyı artırmaları gerekiyordu ama kazın ayağı öyle anlatıldığı gibi değil.

İngilizler’in cömertlik ve fedakârlığı Karadeniz bölgesiyle de sınırlı kalmadı. Peyderpey hem Güneydoğu Anadolu’dan hem de İç Anadolu ve Ege’den çekildiler. Samsun’u boşalttıktan 28 gün (dört hafta) sonra, 1 Kasım 1919’da da Antep, Maraş ve Urfa’yı terk ettiler; yerlerini Fransızlar aldı. (A.g.e., s. 52.)

Evet, kazın ayağı anlatıldığı gibi değildi.. İşin aslının **resmî bir ağızdan** söylenmesi için 1973 yılını ve **İsmet İnönü’nün** dilinin çözülmesini beklemek gerekiyordu:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Görüldüğü gibi, işin aslında, İngilizler birbirlerine keyifle müjde yetiştiriyorlar.

İngiliz Yüksek Komiseri Amiral J. de Robeck. Lord Gurzon'a, keyiften ağzı kulaklarında olduğu halde '**Mustafa Kemal'in tesiri gittikçe artıyor**' muştusunu veriyor.

*

Ne doğruluk, ne doğru;
Ne iyilik, ne iyi..
Bahçende en güzel dal,
Unuttu yemiş vermeyi.
Günahın kursağında
Haramların peteği!

Bayram yaptı yabanlar;
Semave'yi boşaltıp
Save'yi dolduranlar.
Atını hendeklerden -bir atlayışla-
Aşırdı aşırıanlar.
Ağlasın Yesrib,
Ağlasın Selman'lar!

SELANIKLİ’NİN İNGİLİZLER’LE BAĞIRTILI ÇAĞIRTILI (FAKAT YUMRUKSUZ SİLAHSIZ) DANIŞIKLI DÖVÜŞ TİYATROSU

Bu yazısı dizisi boyunca yazdıklarımızın tamamı, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli Mustafa Atatürk’ün başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü**’nün, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümünde söylediği bir cümlesinin şerhinden ibaret:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflassı*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Bir önceki bölümde, İngiltere Dışişleri **Bakanı Lord Curzon** ile Türkiye topraklarındaki kullanışlı aparatı **Selanikli Mustafa Kemal (sonradan Atatürk)** soyadını alacaktır) arasındaki “örtülü” işbirliğinin çalışma düzeneği üzerinde durmuş, Selanikli’nin takiiye ve yalanlarıyla milleti nasıl aldattığına dikkat çekmiştik.

*

İngilizler ile Selanikli’nin anlaşması, Selanikli’nin 13 Kasım 1918’de İstanbul’a gelişinden sonraki iki buçuk ay içinde gerçekleşti. (13 Kasım aynı zamanda İngilizler’in ve müttefiklerinin İstanbul’a donanmalarıyla çıkarma yaptıkları gün.)

Selanikli, **İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** ile (başbaşa, yalnız) defaetle görüştü, sonunda, **Lord Curzon**’un planları çerçevesinde bir mutabakata vardılar.

Sonraki süreç, İngilizler’in, **Selanikli’nin önünün açılmasını** sağlayacak şekilde Osmanlı devlet erkanını **manipüle** etmesi şeklinde gelişti.

Sultan **Vahideddin**, aklınca, (bir **takiyye virtüözü** olan) güvendiği yaveri Selanikli ile İngilizler’e oyun oynamaya kalkıştı.. Halbuki, İngilizler “**oyun içinde oyun**” kurmuş, Selanikli ile Sultan’ı ve onun şahsında Osmanlı Devleti’ni oyuna getirmeyi kararlaştırmışlardı.

İşte, İsmet İnönü’nün sözünü ettiği “**karar**” buydu.

*

Bu karar çerçevesinde Selanikli, sözde uslanmaz ve tavizsiz İngiliz düşmanı rolünü oynarken, İngilizler de Vahideddin’i “**İngiliz işbirlikçisi**” gibi görünecek şekilde davranmaya zorladılar.

19 Mayıs’ta Samsun’a çıkan Selanikli’nin öncelikli hedefi, **Kâzım Karabekir**’i kafaya almaktı.. Bunun için onun **vatanseverlik** damarını kullandı:

“23 Haziran’da ise Mustafa Kemal, Kazım Karabekir’e gönderdiği telgrafta, Babıali’nin (Osmanlı Bakanlar Kurulu’nun) İngiliz esaretine boyun eğme eğiliminde olduğunu vurgulayarak kendisinin, **Anadolu insanı ile birlikte milli bir kıyamdan yana** olduğunu belirtiyordu.”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 44.)

Böylece, kendisini “vatanı kurtarmak” için **olağanüstü yetkilerle** gönderen Hükümet’e iftira atıyor, gerçeğe aykırı şekilde devlet erkanını gammazlıyor, ispiyonluyordu.

Oysa Hükümet ona, Van’dan Ankara’ya kadar bütün bölgede hem askerî makamlara hem de valiler ve kaymakamlar gibi mülkî amirlere **emir verme**, onları **görevden alıp değiştirme** yetkisini vermişti.

Niçin?

Vatanı savunsun, vatan savunmasını örgütlesin diye.

Bunun ise derdi başkaydı.. Toplantılar, kongreler filan derken bir **meclis** kurmak, sonra da bir **hükümet** teşkil edip Osmanlı Devleti topraklarını gasbetmek istiyordu.

Rahattı, geleceğe güvenle bakıyordu, çünkü İngilizler, İsmet İnönü’nün sözünü ettiği “**karar**” çerçevesinde ona güvence vermişlerdi.

Yunan yönünden de kafa konforu yerindeydi, çünkü İngilizler “**Milne Hattı**” ile Yunan ordusunu **İzmir dağlarında açan çiçekleri** seyretmeye ve ot yolmaya mecbur etmişti.

İşler tıkırındaydı.

*

Nitekim, Milne Hattı’na ismini vermiş olan **General Milne**, 26 Aralık 1919’da basına, ipe un serme anlamına gelen şu açıklamayı yapmış bulunuyordu:

“Mustafa Kemal hareketinin bastırılması şüphesiz pek çok istenir. Fakat **çok büyük bir kuvvet** gerekmektedir. İğneleme politikası büsbütün **ahlaksızlık** olur.” (Dilipak, s. 54.)

İngilizler çok ahlaklı adamlardı, centilmendiler.

Dilipak, bu açıklamayla ilgili olarak şu yorumu yapıyor:

“İngiliz Yüksek Komiseri’nin ‘çok büyük kuvvet’ten kastı anlaşılmamaktadır. Çünkü **henüz düzenli kuvvetler oluşmamıştır ve elde yeterli silah ve mühimmat yoktur**. Ülkenin birçok yeri fiili işgal altındadır. Bağımsız direniş güçleri ise henüz milli güçlere [M. Kemal hareketine bağlı ve] borçlu değildir. ... Başından beri İngilizler Mustafa Kemal’le doğrudan doğruya çatışma içine girmemeye büyük özen göstermişlerdir. Kurtuluş Savaşı boyunca da bu durum böyle devam etmiştir. Henüz altı ay önce bölgeye gelen bir subayın bu kadar kısa sürede **İngilizleri çaresizliğe mahkum etmesi** alışılmamış bir olaydır.” (A.g.e., s. 54.)

İngilizler ile Selanikli “**danışıklı dövüş**” sergiliyor, Mustafa Atatürk’ü dolaylı olarak destekleyen İngilizler ona karşı parmaklarını bile oynatmazken Padişah Vahideddin’e ve Osmanlı Hükümeti’ne Selanikli’yi durdurması için baskı yapıyor, böylece onları, “vatanı kurtarmak için çırpınan bir kahraman”la uğraşan İngiliz işbirlikçileri konumuna düşürüyorlardı.

Buna karşılık Selanikli, **tribünlere oynuyor**, İngilizler’in İstanbul’daki baskı ve zulümlerine görünüşte sert tepki veriyor, böylece Anadolu’da millet nezdinde puan topluyordu:

“20 Ocak 1920’de [Milne’nin raporundan 10 gün sonra] Fransız Yüksek Komiseri De France, itilaf devletlerinin (İngiltere, Fransa, İtalya) müşterek (ortak) notasını Babıali’ye (Osmanlı Hükümeti’ne) vererek Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) Cemal Paşa ile Erkanı Harbiye (Genelkurmay) Umumi Reisi Cevat Paşa’nın 48 saat içinde görevden alınmasını istiyordu. İtilaf devletleri böylece ... aceze bir Babıali bırakıyorlardı geriye. **İstanbul’un acze düşmesi Ankara’yı güçlendirecekti**: Bu gelişmeler karşısında Ankara’nın tepkisi sert oldu ve bu tavır ile Mustafa Kemal Anadolu’da büyük takdir topladı.” (A.g.e., s. 56.)

İngilizler topu Selanikli'nin ayağına göndererek **mükemmel bir pas** vermişler ve o da artistik bir hareketle gölünü atmış, şovunu yapmıştı.

Bu dönme dolap, paslar ve goller birbirini izleyecek, Selanikli Anadolu'daki "hakimiyetini perçinleyecektir":

"28 Ocak 1920'de [Milne'nin raporundan 18 gün sonra] bu kez gizli olarak Osmanlı Meclis-i Mebusan'ı (Milletvekilleri Meclisi) bir kez daha toplandı ve Misak-ı Milli'yi kaleme aldı. ...

"... toplandığı günün akabinde, İngilizler İstanbul Milletvekili Reşat Hikmet beyi tutukladılar. Bu olaya karşı Ankara sert bir tepki gösterdi. Mustafa Kemal 31 Ocak'ta Müdafa-i Hukuk Cemiyeti örgütüne gönderdiği mesajda İngilizler tarafından tutuklanan Reşat Hikmet beyin **yapılan girişimler sonucu serbet bırakıldığını** bildiriyordu. Bu olayla Ankara, İstanbul'a karşı, **İngilizler'e temsilcileri nezdinde girişimde** bulunarak önemli bir başarı kazanıyordu. İstanbul ise, kendi milletvekilinin hak ve hukukunu korumaktan bile aciz bir konumda idi."

(**A.g.e.**, s. 57.)

İngiliz, İsmet İnönü'nün sözünü ettiği "**karar**"a sadıktı ve tezgâhı çok iyi kurmuştu.

*

İngilizler, Selanikli'nin maçın kaderini belirleyen gölü atmasını sağlayacak pası ise 16 Mart 1920'de verdiler.

Bu tarih, bir dönüm noktasıydı:

"16 Mart 1920, bir gün önce 150 Türk aydınının tutuklanmasının ardından, İngiltere, Fransa ve İtalya yüksek komiserlikleri bir bildiri yayınlayarak

İstanbul'un **askerî işgal** altına alındığını bildirdiler. ... İstanbul, İtilaf kuvvetleri tarafından işgal edildi. [İstanbul'a donanmalarıyla ilk geliş tarihleri 13 Kasım 1918.. 16 ay sonra ise olayı askerî işgale çeviriyorlar.] Artık İstanbul fiilen işgal altındadır.” (A.g.e., s. 59-60.)

İşte bu, Selanikli'nin tam da beklediği **müjde**, pardon kara haberdır.. Hemen “Oh oh, şıkıdım şıkıdım şıkıdım, aman da ne çok üzüldüm, oh oh, şıkıdım şıkıdım şıkıdım” dercesine haberi, sular seller gibi akan timsah gözyaşları eşliğinde Anadolu'ya yayar:

“Mustafa Kemal bu durumu bir telgrafla Anadolu'daki tüm Osmanlı mülki ve askeri erkanına bildirir: *‘Bu sabah, 16 Mart 1920’de İngilizler, İstanbul’da, Şehzadebaşı Karakolu’nu basarak altı erimizi şehit ve 15 eri yaraladıktan sonra, bu karakolu, bir yandan da Harbiye Nezareti’ni (Savunma Bakanlığı’nı) ve Tophane’yi ve bütün telgrafhaneleri ele geçirerek Başkent’in Anadolu ile bağlarını kesmişlerdir’.*” (A.g.e., s. 60.)

Evet, İnönü'nün sözünü ettiği “**karar**”ın çarkları dönmekte, Selanikli'nin başarısı için otoyol inşa edilmektedir.

İngilizler, İstanbul'un Anadolu ile haberleşmesinin önüne geçmek suretiyle, Anadolu'daki bütün Osmanlı memurlarını **sadece Ankara'yla temas kurmaya mahkum** ediyorlar.

Savunma Bakanlığı'nı işgal etmelerinin nedeni ise, bundan böyle Anadolu'daki bütün subayların “**sadece ve yalnız**” Selanikli'den emir almasını garanti altına almak istiyor olmaları.

*

Bu çift katlı ekmek kadayıfının üstüne üçüncü bir kat daha ekleniyor, fırsattan istifade Selanikli yine şovunu yapıyor, tribünlerden alkış topluyor:

“Mustafa Kemal işgal konusu ile ilgili olarak yabancı devlet temsilcileri, dışişleri bakanlarına ve millet meclislerine (parlamentolarına) bir protesto notası verdi. Böylece Ankara **fiilen İstanbul’un yerini** almış oluyordu.”
(*A.g.e.*, s. 60.)

Zaten İngilizler herşeyi, Ankara fiilen İstanbul’un yerini alsın diye yapmaktaydılar. **Lord Curzon**, başkenti Anadolu’daki bir şehir olan yeni bir devlet kurulmasına **karar** vermiş durumdaydı.

Bu gelişmelerin ardından Selanikli, hemen Osmanlı Devleti’nin defin ve techiz işlemlerini başlattı, tabut siparişi verdi, mezar yerini ayarladı ve cenaze namazı için saf tuttu:

“Mustafa Kemal ayrıca millete bir mesaj yayınladı: ‘*Bugün İstanbul’u zorla işgal etmek sureti ile **Osmanlı Devleti’nin 700 yıllık hayat ve egemenliğine son verildi.** Yani bugün Türk milleti, uygar (medenî) kabiliyetinin yaşama ve bağımsızlık hakkının ve bütün **geleceğinin savunmasına davet edildi.***’ (*A.g.e.*, s. 60.)

Aslında Türk milletinin birşeye davet edildiği yoktu, İngilizler Selanikli’yi kendi devletini kurmaya davet ediyorlardı: “**Ahan da senin için Osmanlı’yı felç ettik, sıra sende, Türk milletini uygarlaştır.**”

*

İngilizler, 11 Nisan 1920’de, Selanikli için inşa etmekte oldukları otobana bir şerit daha eklediler.. Meclis-i Mebusan’ı resmen kapattırdılar.

Mebuslardan (milletvekillerinden) Selanikli’nin emri altına girmeyi kabul etmeyecek **ağır toplar tutuklanıp Malta’ya sürgün** edildi.

Böylece, 12 gün sonra Ankara’da Türkiye Büyük Millet Meclisi adı altında toplanacak olan yeni meclise alan açılmış, Selanikli’nin başına geçeceği meclis **rakipsiz ve alternatifsiz** hale getirilmiş oluyordu.

Bütün bu olaylar yaşanırken Selanikli, İngilizler ile olan bağlantısının anlaşılmaması için **danışıklı dövüş mizansenleri** de ayarlıyordu. 19 Mart 1920 günü Bandırma’da birkaç İngiliz’in rehin alınması bunlardan biriydi.

Sonraki dönemde İngilizler, Selanikli’yi “**perdelemek**” için **Hintli Mustafa Sagir**’i yem olarak kullanacak, onu harcayacaklardı.

Kaz gelecek yerden tavuk yumurtasının değersiz zarı esirgenmezdi.

(Bir ihtimal bu.. Diğer ihtimal ise, Hintli Mustafa Sagir’in, Hindistan-Pakistan-Afganistan müslümanlarının Selanikli Mustafa’ya gönderdikleri paraların encamının peşine düşeceğinin düşünülmüş olması.. Bu paralar, hilafet ve Osmanlı Devleti kurtarılсын diye gönderilmişti. Fakat, İngilizler’in adamı Selanikli’nin kafasındaki plan başkaydı. Dolayısıyla Sagir’in ayak bağı olmaması için İngiliz ajanı gibi gösterilerek temizlenmesi gerekiyordu.

Araştırmacı-yazar Yaşar Gören bu kanaati taşıyor.)

*

Biraz hızlı gittik, geriye, **General Milne**’nin açıklamasına dönelim..

Onun mezkur açıklamasını yaptığı sırada (Aralık 1919’da) Selanikli Mustafa Atatürk Anadolu’da henüz Sarı Çizmeli Mustafa Ağa modunda gezip dolaşmaktaydı.

Evet, söz konusu açıklamanın yapıldığı gün Selanikli, Ankara’ya gitmek üzere yoldaydı.

General Milne, bu açıklamasından iki hafta sonra, 10 Ocak 1920’de hazırladığı bir raporunda şunu diyordu:

“Şartları ağır bir barış, **Mustafa Kemal’i güçlendirir**. Bugünün bir başka önemli yanı ***Hakimiyet-i Milliye*** gazetesinin yayına girmesi. Artık dış dünya ve içerideki [Anadolu'daki] cepheler dünyayı bu pencereden seyredecektir ve **Mustafa Kemal’in hakimiyetini perçinleyecektir.**”
(**A.g.e.**, s. 55.)

Evet, İngilizler o dönemde bütün adımlarını, Selanikli Mustafa Atatürk’ün Türkiye’deki hakimiyetinin perçinlenmesini sağlayacak ve onu güçlendirecek şekilde atıyorlardı.

Sevr Antlaşması’nın şartlarının çok ağır ve Osmanlı Devleti açısından kabul edilemez nitelikte olmasının nedeni de buydu.

Maksat anlaşmak değildi, asıl anlaşmayı (Selanikli daha İstanbul’dayken varılmış mutabakat çerçevesinde) Selanikli ile yapmak için işi yokuşa sürmek, çözümsüzlüğe mahkum etmek istiyorlardı.

Böylece, Selanikli ile yapılacak antlaşmayı, bu şartları ağır antlaşma ile mukayese edildiğinde daha makul ve kabul edilebilir göstermek, Türkiye insanının bunu Selanikli’nin bir zaferi gibi algılamasını sağlamak mümkün olabilecekti.

Türkiye halkının sıtmaya seve seve razı olması için ölümden döndüğünü düşünmesi gerekiyordu.

Bunu başardılar.

BİR İNGİLİZ DEV PRODÜKSİYONU: TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI

Evet, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli Mustafa Atatürk'ün başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü**, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümünde, İstiklâl Harbi (Milli Mücadele, Kurtuluş Savaşı) diye adlandırdığımız tarihî olayın ardındaki büyük sırrı şöyle açıklamış bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli Mustafa Atatürk ile işgalci güçler (İngiltere, Fransa ve İtalya) arasındaki çekişme ve münazaa bir muvazaadan, yani danışıklı dövüşten ibaretti.

Gerçekçi görünüyordu ama sahteydi..

Sinema filmlerindeki dövüş sahneleri gibi..

Herkes rolünün hakkını eksiksiz biçimde verir, hatta dram filmlerini izlerken bazı sahnelerde gözyaşlarınızı tutamazsınız, ama işin aslı başkadır.

*

İstiklal Harbi'nde "gerçek" çarpışmalar da yok değildi elbette.. Fakat İngilizler ve İtalyanlar'la yapılmış herhangi bir savaş ya da "sahici" çekişme bulunmuyor.

Fransızlar'la da Selanikli savaşmış değil.. Maraş, Urfa ve Antep'te halk, Selanikli'nin dahli olmadan hareket etti.

Aynı durum, **Kâzım Karabekir** Paşa'nın başında bulunduğu doğu cephesi için de geçerli.. Hatta, Karabekir'in hatıralarından, Selanikli'nin ona bazen köstek olmaya çalıştığını fark ediyoruz.

Geriye, **yedi düveld**en (yedi devletten) bir tek **Yunan** kalıyor.

*

Yunan'la da aslında bir sorun yaşanmayacaktı.

İngilizler, **Venizelos** liderliğindeki Yunanistan'a İzmir'e çıkarma yapma izni vermiş fakat onu **Milne Hattı** ile İzmir-Aydın arasında durmak, İzmir dağlarında açan çiçekleri seyretmek ve ot yolmakla görevlendirmişlerdi.

Anadolu içlerine yürümeleri yasaktı.

O günkü şartlarda yürüselerdi taa Erzurum'a kadar sellemehüsselam gidebilir ve **Karabekir**'e toslayabilirlerdi.

O zaman da Karabekir, Millî Mücadele'nin **doğal lideri** haline gelirdi..

Selanikli'nin esamisi okunmazdı.

Nitekim Yunan ordusu daha sonra yürüme kararı alınca Eskişehir'de 70 bin kişilik Türk ordusunu bozguna uğratmış, geriye sadece 30 bin kişilik bir kuvvet kalmıştı. (Rakamlar Falih Rıfkı'ya ait.)

O güne kadar cepheye gitmemiş, Anadolu'da nutuk atmakla yetinmiş olan Selanikli de, zoru görünce çareyi **Kayseri**'ye çekilmekte (fırar demeyelim) bulmuştu.. Ancak, TBMM bunu kabul etmemişti.

TBMM gitmeyince Selanikli de gidemedi.. Gitseydi, kendisini “devlet başkanlığı” makamına taşıyacak olan manivelasını (kaldıracını ya da asansörünü) kaybetmiş olacaktı..

Bütün emekleri boşa gidecek, **istiklal** değil fakat **istikbal** hesapları tuzla buz olacaktı.

Sakarya Savaşı için cepheye gitmeye çarnaçar razı oldu.

Orada da bahtı yaver gitti, **Fevzi Çakmak** sayesinde "muzaffer gazi" olup (**teamüllere ve usule aykırı** biçinde) üç rütbe birden atlayarak mareşal oldu.

*

Evet, Yunan'ın **Milne Hattı** ile durdurulması, Anadolu içlerine yürüyüp Karabekir ile tokuşmaması, Karabekir'in **doğal lider** haline gelmemesi, Selanikli'nin (başkenti Anadolu'daki bir şehir olan yeni bir devlet kurmak üzere) bir meclis (parlamento) oluşturması için gereken zamanın ona verilmesi gerekiyordu.

İngilizler bunu yaptılar..

Selanikli'nin Samsun'a çıkışından tam 11 ay dört gün (yaklaşık bir yıl) sonra meclis işi hallolmuştu.

Falih Rıfkı'nın **Çankaya**'sında belirttiği gibi, İngilizler (ve müttefikleri Fransızlar ile İtalyanlar) bu aşamada devreye girip, Yunanistan'dan, işi artık kendilerine bırakmasını istediler.

Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı.

Çünkü, Yunanistan'da **Almanya yanlısı Konstantin** kral olmuş, İngilizler'in adamı Venizelos etkisiz ve yetkisiz hale gelmişti.

Konstantin, İngilizler'in muvazaa (danışıklı dövüş) oyununu sürdürmeye gerek görmedi.. Madem İzmir'e çıkarma yapmışlardı, pastadan biraz daha fazla pay almalıydılar.

Böylece, Selanikli'nin İstiklal Harbi'ndeki tek "gerçek" kavgası yaşanmış oldu.

İSTANBUL’UN DOĞUSUNDA İNGİLİZ İLLÜZYONU

Evet, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli Mustafa Atatürk’ün başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü**’nün cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümünde açıkladığı gibi, "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur". (*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Ancak, İngilizler bu kararlarını ne o dönemde açıkça dile getirdiler ne de daha sonra.

Ve, söz konusu karar çerçevesinde “İstiklâl mücadelesinin başarısı” için yaptıklarını da, **aşikâre ve şeffaf** biçimde hayata geçirmediler.

Herşeyi **dolaylı, gizli ve örtülü** biçimde gerçekleştirdiler.

Öyle ki, yıllarca, İngilizler’in İstiklâl mücadelesinin başarısızlığı için ellerinden geleni yapmış oldukları, Selanikli Mustafa Atatürk’ün İngilizler’e ve müttefiklerine rağmen, hatta onlarla savaşarak (Ki “**yedi düvel**”in başında onlar geliyordu) zafere ulaştığı zannedildi.

Oysa herşey İngilizler’in başının altından çıkmıştı..

Bu gerçeği (İsmet İnönü gibi) bilenler vardı, fakat uzun süre sustular.

İngilizler Selanikli’nin kucağına nur topu gibi bir zafer bırakmışlardı.

Tabii bu başarı hikâyesinin bir **bedeli** vardı.

“İstiklâl mücadelesinin başarısı” için yaptıklarının karşılığında İngilizler’e yapılan **ödeme**, Osmanlı Devleti’nin ve hilafet kurumunun varlığına son verilmesi, yerine kurulan yeni Türk devletinin laik (siyasal dinsiz) olmasıydı.

*

İngilizler, Selanikli Mustafa Atatürk’ün karizmasının çizilmesine neden olacağı için “İstiklâl mücadelesinin başarısı” için yaptıkları fedakârlıkları açıkça söylemekten geri durdular.

Selanikli tarafından İstanbul’dan “**Geldikleri gibi giderler**” babından sözde kovulmuş olmayı sineye çektiler.

Gerçeği açıklama vazifesi yıllar sonra **İsmet İnönü**’ye düştü.. (Gerçi aynı şeyi **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** daha önce yazmıştı fakat dinleyen yoktu.)

Gerçekte geldikleri gibi gitmediler.. Geldiler, Osmanlı Devleti’nin hayatına son veren bir tür Azrail olarak gerekeni yaptılar (Ki “İstiklal mücadelesinin başarısı” da bunun bir parçasıydı), altı asırlık devlet çınarının techiz, tekfin ve defin işlemlerine nezaret ettiler, cenaze törenine katıldılar, daha sonra da güle oynaya gittiler.

Geldikleri gibi gitmediler.. Giderken, bin yıllık müslüman Türk devletinin **ruhunu, îlâ-yı kelimetillah davasını, misyon ve vizyonunu** da alıp götürdüler.

Ve, “İstiklâl mücadelesinin başarısı” için çevirdikleri **dolap ve dümenlere** dair tek kelime etmediler.

*

İngilizler, “İstiklâl mücadelesinin başarısı” için Selanikli ile “danışıklı dövüş” sergiler, böylece onu “kahraman”laştıırken, diğer taraftan, işgal ettikleri

İstanbul’da Padişah Vahideddin’i ve Osmanlı Hükümeti’ni itibarsızlaştırmak, devlet çarkını işlemez hale getirmek için ellerinden geleni yaptılar.

İngilizler Osmanlı’yı dövüyor, Selanikli de buna tepki gösterip kükrüyor, böylece puan topluyordu. Mesela:

“20 Ocak’ta [1920] Fransız yüksek komiseri De France, itilaf devletlerinin [İngiltere, Fransa, İtalya] müşterek (ortak) notasını Babıali’ye (Osmanlı Hükümeti’ne) vererek Harbiye Hazırı (Milli Savunma Bakanı) Cemal Paşa ve Erkanı Harbiye Umumi Reisi (Genelkurmay Başkanı) Cevat Paşa’nın 48 saat içinde görevden alınmasını istiyordu. İtilaf devletleri böylece İstanbul’u hem korur gibi gözüküyor, hem de dallarını buduyordu. Böylece aceze bir Babıali bırakıyorlardı geriye. İstanbul’un aceze düşmesi belki Ankara’yı güçlendirecekti. Bu gelişmeler karşısında Ankara’nın tepkisi sert oldu ve bu tavrı ile Mustafa Kemal Anadolu’da büyük takdir topladı.”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 56.)

Bu gelişmeden sadece sekiz gün (bir hafta ve bir gün) sonra ise şunlar yaşandı:

“28 Ocak 1920’de bu kez gizli olarak Osmanlı Meclis-i Mebusanı (milletvekilleri meclisi, parlamento) bir kez daha toplandı ve Misakı Milli’yi kaleme aldı....

“Osmanlı Meclis-i Mebusan’ının gizli olarak son bir kez daha toplandığı günün akabinde, İngilizler İstanbul milletvekili Reşat Hikmet Beyi tutukladılar. Bu olaya karşı Ankara sert bir tepki gösterdi. Mustafa Kemal 31 Ocak’da [üç gün sonra] Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti örgütüne gönderdiği mesajda İngilizler tarafından tutuklanan Reşat Hikmet Beyin yapılan girişimler sonucu serbest bırakıldığını bildiriyordu. Bu olayla Ankara, İstanbul’a karşı, İngiltere temsilcileri nezdinde girişimde

bulunarak önemli bir başarı kazanıyordu. İstanbul ise, kendi milletvekilinin hak ve hukukunu korumaktan bile aciz bir konumda idi! 4 Şubat'ta (dört gün sonra) ise Padişah Vahdeddin bir irade ile, Mustafa Kemal'in geri alınan tüm ünvan ve nişanlarını iade eden iradesini yayınladı. Artık inisiyatif Ankara'nın eline geçmişti.”

(**A.g.e.**, s. 57.)

Görüldüğü gibi, İngilizler “İstiklâl mücadelesinin (daha doğrusu Selanikli'nin) başarısı” için ellerinden geleni yapmaktan geri kalmamışlar.

O sırada Anadolu'da Sarı Çizmeli Mehmet Ağa modunda dolaşmakta olan “ünvansız, nişansız” Selanikli İngilizler'e bir “Heeeeeyt” çekiyor, birtakım girişimlerde bulunuyor, İngilizler de ona “Sen de kim oluyorsun?!” demiyor, girişimleri üzerine, tutukladıkları milletvekilini serbest bırakıyorlar.

Bütün **oyun**, Osmanlı Devleti'ni ve Osmanlı Hükümeti'ni etkisiz, yetkisiz, aciz ve çalışamaz hale getirme üzerine kurulmuştu. Padişah Vahideddin, Selanikli'nin bütün unvan ve nişanlarını iade ediyor, o da bu jeste 17 gün sonra şöyle karşılık veriyordu:

“21 Şubat'ta, Mustafa Kemal, Rauf (Orbay) Bey'e bir mektup göndererek, *‘Hükümete karşı kesin bir vaziyet alma zamanı geldiğini’* söylüyordu. Bu mektuptan iki gün sonra İngiliz Amirali Robeck, İngiltere'ye şu raporu gönderdi: *‘Anadolu'daki bütün hareketler Mustafa Kemal Paşa tarafından milli hareketin parçaları olarak tertiplenmektedir’.*” (**A.g.e.**, s. 58.)

Evet, İngiliz komuta kademesi bir taraftan “**İstiklâl mücadelesinin başarısı**” için ellerinden geleni yaparken diğer taraftan kendi hükümetlerine “**başarı müjdesi**” vermekten de geri kalmıyorlardı.

*

Rauf Orbay'ı Osmanlı Hükümeti'ne karşı kışkırtan Selanikli, iki hafta kadar sonra bu tutumunu ülke geneline yayıyordu:

“Mustafa Kemal 4 Mart'taki tüm komutan, vali, mutasarrıf ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine gönderdiği mesajla Ankara'nın inisiyatifi fiilen ele geçirdiğini kanıtlıyordu: *'Derhal milli emelleri tatmin edemeyecek bir kabine (bakanlar kurulu) başkanına milletin tahammül edemeyeceğini gayet sert bir dille Padişah'a, Meclis-i Mebusan başkanlığına ve basına bildirmek lazımdır'.*” (A.g.e., s. 59.)

Bir taraftan bunlar olurken, diğer taraftan İngilizler, Selanikli Mustafa'yı adamdan saymayan Osmanlı devlet adamlarını, önde gelen bürokratları ve sözü dinlenen münevverleri/aydınları budamakta, böylece Selanikli'yi alternatifsiz, rakipsiz ve muhalifsiz hale getirmektedirler. Mustafa Kemal'in 4 Mart tarihli kışkırtıcı mesajından 11-12 gün sonra şu gelişmeler yaşanır:

“16 Mart 1920, bir gün önce (15 Mart) 150 Türk aydınının tutuklanmasının ardından İngiltere, Fransa ve İtalya yüksek komiserlikleri bir bildiri yayınlarak İstanbul'un askerî işgal altına alındığını bildirdiler. Şehzadebaşı'ndaki karakol baskınında 6 erimiz şehid oldu ve İstanbul, İtilaf (İngiltere, Fransa ve İtalya) Kuvvetleri tarafından işgal edildi. Mustafa Kemal, bu durumu bir telgrafla tüm Osmanlı mülkî [kaymakam, mutasarrıf ve valiler] ve askerî erkanına bildirir: *'Bu sabah, 16 Mart 1920'de İngilizler, İstanbul'da Şehzadebaşı karakolunu basarak altı erimizi şehit ve 15 eri yaraladıktan sonra, bu karakolu, bir yandan da Harbiye Nezareti'ni [Milli Savunma Bakanlığı'nı ve Genelkurmay Başkanlığı'nı] ve Tophane'yi ve bütün telgrafhaneleri ele geçirerek başkentin (İstanbul'un) Anadolu ile bağlantısını kesmişlerdir'.*” (A.g.e., s. 59-60.)

Görüldüğü gibi, Selanikli'nin istihbaratı gayet iyi.. İngilizler'in yaptıklarını neredeyse İngilizler'den önce öğrenmiş ve bütün Anadolu'ya “müjdelemiş” durumda.

Verdiği mesaj şu: “Bakın bütün telgrafhaneler İngilizler tarafından ele geçirildi.. Ayrıca Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay da kapatıldı.. Dolayısıyla bundan böyle benimle çalışacak, benden talimat alacaksınız.. İstanbul defteri kapandı; İngilizler kapattılar.”

Böylece, İsmet İnönü'nün sözünü ettiği “istiklâl mücadelesinin başarısı”na giden demiryolunun rayları döşenmiş oluyordu.

*

Peki Selanikli bu gelişme üzerine kına yakıp vals ve dans ile kutlama mı yapmıştı?..

Hayır!.. Timsah gözyaşlarının en acıklılarını döktü.. Önce İngilizler ile müttefiklerine verip veriştirerek kahramanlık ve vatanseverlik bayrağını göndere çekti:

“Mustafa Kemal işgal konusu ile ilgili olarak yabancı devlet temsilcileri, dışişleri bakanlarına ve millet meclislerine (parlamentolarına) bir protesto notası verdi. Böylece Ankara fiilen İstanbul'un yerini almış oluyordu: ...

“Mustafa Kemal ayrıca millete bir mesaj yayınladı: *‘Bugün İstanbul’u zorla işgal etmek sureti ile Osmanlı Devleti’nin 700 yıllık hayat ve egemenliğine son verildi. Yani bugün Türk Milleti, uygar kabiliyetinin yaşama ve bağımsızlık hakkının ve bütün geleceğinin savunmasına davet edildi’.*”

(A.g.e., s. 60.)

Bütün hesap Osmanlı Devleti'nin 600 küsur yıllık hayat ve egemenliğine son verme üzerine kuruluydu.. Selanikli de bu “müjde”yi hiç geciktirmeden millete veriyordu.

15 Mart'ta 150 kişiyi tutuklamış olan İngilizler, 18 Mart'ta da tutuklama işlemine devam ederler:

“18 Mart'ta Meclis-i Mebusan (Osmanlı parlamentosu, milletvekilleri meclisi) bir kapanış toplantısı yaparak ebediyyen faaliyetlerine son verdi. ... Bir gün sonra işgal kuvvetleri bir takım milletvekilinin tutuklanmasına karar verdi. Her ne kadar İngilizler İstanbul'u kesin olarak siyasi sahneden tecrit için bu kararı vermişlerse de, karar bu kişilerin Ankara'ya geçerek Ankara hükümetinin başına dert olmalarını önlediği için, beklenenin aksine Ankara hükümetinin fevkalade işine yaramıştır!” (**A.g.e.**, s. 61.)

Evet, İngilizler, Selanikli'yi adamdan saymayan ve ona kök söktürecek kişileri tutuklayıp Malta'ya sürdüler.. Suya sabuna dokunmaz, kokmaz bulaşmaz kişileri ise, Ankara'ya gidip Selanikli'ye biat etmek üzere serbest bıraktılar.

Malta'ya sürülenlerden bazıları sonradan bir yolunu bulup Ankara'ya gitmişlerse de artık süngüleri düşmüş, tüyleri yolunmuş, pençeleri aşınmış sığıntı durumundalardı.

*

Böylece İngilizler, “istiklâl mücadelesinin başarısı” binasının temellerini çok sağlam bir biçimde atmış oluyorlardı.

Olan biten herşey, bir ay sonra Ankara'da açılacak olan TBMM'nin (Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin) önünün açılmasını, alternatifsiz hale gelmesini sağlamıştı:

“İstanbul’un askerî işgal altına alınması ile, Mustafa Kemal için yeni meclisin yolu açılmış oluyordu.” (A.g.e., s. 61.)

“... İstanbul’un ortadan kalkması [İngilizler tarafından ortadan kaldırılması] ile Mustafa Kemal dev bir siyasi mirası devraldı. Bu arada İstanbul’daki tutuklanmayan milletvekilleri kaçarak Ankara’ya gelmeye başlamışlardır. Meclis-i Mebusan’ın Ankara’ya gelmesi, bir bakıma artık yeni siyasi gücün Ankara’da tecelli ettiğini gösteren bir nişane idi. **Mehmed Akif** ve arkadaşları böyle bir günün heyecanı içinde Ankara’nın yolunu tuttular. Akif İstanbul’dan Ankara’ya kadar yürüyerek gelecek ve yol üstündeki her yerleşim merkezinde camilerde vaazlar ederek halkı milli mücadeleye katılmaya çağıracaktı. 27 Mart, İngilizler bazı Türk gazeteci ve yazarları **Malta**’ya sürüyorlar. Bu durum Ankara’nın işini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır....” (A.g.e., s. 62.)

Kolaylaştıracaktır, çünkü, ortada Selanikli’ye hesap soracak, onu sorgulayacak dişli budaklı adam bırakılmamaktadır.

Herşey İsmet İnönü yaşarken olmuştu, ve bu kurt politikacı, "*İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur*" derken ne söylediğini bilerek konuşuyordu.

İngilizler, “istiklâl mücadelesinin başarısı” için Selanikli’den bile fazla kafa yormuş, ter dökmüş ve efor sarfetmişlerdi.

SELANİKLİ’NİN İSTİKLAL SAVAŞI TEMELDE OSMANLI DEVLETİ’NE KARŞIYDI.. YUNAN’LA DALAŞMA YOL KAZASI

İsmet İnönü’nün “istiklâl mücadelesi” olarak adlandırdığı süreç, Osmanlı Devleti’nin (hükümeti ve devlet başkanıyla, yani padişahıyla) İngilizler ile Selanikli Mustafa Atatürk tarafından top gibi oynanılan bir nesneye dönüştürülmesine sahne oldu.

Görünüşte kavgalı olan bu iki odak, Osmanlı Devleti’ni (Osmanlı hükümetini ve devlet başkanını) şamar oğlanına çevirdiler.

Sureta kavgalıydılar, gerçekteyse Selanikli, İngilizler’in kendisi için yazdığı senaryoyu mükemmel bir oyunculukla hayata geçirmekteydi.

Karar vericiler İngilizler’di, icracı ise Selanikli.

Bu gerçeği Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli Mustafa Atatürk’ün başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü** cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümünde son derece veciz, açık, yalın, anlaşılır ve özlü bir biçimde ifade etmiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Selanikli Mustafa Atatürk, Anadolu’ya **Padişah Vahideddin** tarafından **müfettişlik maskesi** altında bir direniş hareketi örgütlemek üzere gönderilmişti.

Adı müfettişti fakat yetkileri “**Anadolu genel valiliği**” anlamına geliyordu.

Çünkü **Van’dan Ankara’ya kadar** her beldede mülkî amirleri (valileri kaymakamları) ve askerî erkânı (komutanları, subayları) görevden alma, başka yere nakletme ve yerlerine atama yapma yetkisine sahipti.

Böylece Vahideddin, güvendiği yaveri Mustafa Kemal eliyle, İngilizler ile müttefiklerine **oyun** oynamak istiyordu..

Fakat aslında İngilizler Selanikli ile Vahideddin’e oyun oynamaktaydılar.

Saf ve tecrübesiz yeni padişah Vahideddin’in İngiltere’nin politika ve istihbarat (gizli servis) kurtlarıyla başedebilmesi, onları oyuna getirebilmesi mümkün değildi.

Selanikli, Padişah Vahideddin tarafından “**gizli**” bir görevle Anadolu’ya gönderilmişti, fakat İngilizler’den aldığı bir gizli görevi daha vardı: Önceki bölümlerde ayrıntılı bir şekilde aktardığımız gibi **Lord Curzon**’un “Anadolu’da yeni devlet” projesini hayata geçirmek.

*

Bunun esasını, Selanikli’nin Anadolu’da önce bir “**paralel meclis**” kurması, ardından “**paralel hükümet**” teşkil etmesi, daha sonra da bir “**paralel devlet**” kurarak Osmanlı Devleti’nin hayat damarlarını kesmesi ve onu ölüme mahkum etmesi oluşturunuyordu.

Bu yüzden Selanikli, Samsun’a çıktıktan sonra işgalci **Yunan**’a karşı hemen vatan topraklarını savunma gibi bir tutum içine girmedi.. Aynı şekilde, **Maraş, Urfa** ve **Antep**’de halk Fransızlar’la savaşırken o şehirlere gidip savaşa katılmak gibi bir tavır da sergilemedi.

İlk başta tek derdi vardı: Ankara’da bir **meclis** toplamak.. Erzurum ve Sivas kongreleri, bunun altyapısının oluşturulması için düzenlenmişti.

Osmanlı **Meclis-i Mebusan**’ının yerini alacak bir **paralel meclis**in kurulması, onun tam 11 ay, dört gününü aldı.. Yaklaşık bir yıl.. 19 Mayıs 1919’dan 23 Nisan 1920’ye uzanan bir zaman dilimi..

Bir yıl boyunca Selanikli’nin aklında ne cepheye gitmek gibi bir düşünce vardı ne de vatan savunması.

(Cepheye gitme düşüncesi aklında daha sonra da yoktu, fakat **Sakarya Savaşı**’na TBMM’nin baskısı sonucunda katılmak zorunda kaldı.

Dört gün süren tartışmalardan sonra..

Ve de **diktatörlük** yetkileri alarak..

Buna göre, Sakarya Savaşı’na katılma fedakârlığı göstermesi karşılığında **TBMM’nin bütün yetkileri** ona devredilecek, astığı astık kestiği kestik, sözü kanun bir diktatör olacaktı.

Yani cepheye gitmeyi, TBMM’yi **yetki** bakımından cascavlak ve dımdızlak bırakarak kabul etmişti.

Ayrıca bir yenilgi durumunda kendisine “**İhmal, kusur ya da ihanet var mı?**” diye hesap da sorulamayacaktı.

Sözde, mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattı, özde ise Selanikli’nin menfaati mevzubahis olunca vatan savunması teferruattı.)

*

Evet, Selanikli bir yıl boyunca aheste aheste ağını ördü, “**paralel meclis**”e giden yolun taşlarını döşedi.

Endişesi ve acelesi yoktu, İngilizler ona Yunan yönünden garanti vermişlerdi.

İsmi **General Milne**'den alan **Milne Hattı** ile İzmir sınırında durdurulan, İzmir dağlarında açan çiçekleri seyretmeye ve ot yolmaya mahkum edilen Yunan ordusu, Anadolu içlerine yürümeyecek ve Selanikli'ye sorun çıkarmayacaktı.

Selanikli rahatça “**paralel meclis**”ini kurabilirdi.

Kurdu da..

(Yunanistan'da Almanya'nın adamı **Konstantin** kral olup tahta çıkmasa ve Venizelos'un İngilizci politikalarına son vermeseydi bu kült film, “**paralel meclis**” ve “**paralel hükümet**” kurulduktan sonra “mutlu son”la bitecek, Venizelos biraz kuru gürültü çıkaracak, bu arada devreye giren İngiltere ile müttefikleri, Ankara hükümeti ile Yunanistan'ı masaya oturtup barıştıracaklardı.. Olmadı.. İş uzadı.. Kader..)

*

İngilizler, oyunu Osmanlı Devleti'ni felç edip çalışamaz hale getirme, ve devlet kurumlarının yönlerini Ankara'ya çevirmek zorunda kalmaları esası üzerine kurmuşlardı.

TBMM'nin açılışının arefesinde (bir ay ve bir hafta önce, 16 Mart 1920'de) İstanbul'u “fiilen” işgal etmelerinin, Meclis-i Mebusan'ı (milletvekilleri meclisini) kapatıp bazı milletvekillerini tutuklayıp Malta'ya sürerken geriye kalanların Ankara'ya geçmelerine göz yummalarının, bu arada Harbiye Nezareti (Milli Savunma Bakanlığı) ile Osmanlı Genelkurmayı'nın kapısına kilit vurmalarının, telgrafhaneleri işgal ederek İstanbul ile taşranın iletişimini kesmelerinin ardındaki asıl etken buydu.

Şayet Selanikli Anadolu’da bir meclis toplamayı başaramasa, Anadolu’da tutunamasa, İstanbul’u fiilen işgal etmezler, Osmanlı Hükümeti ile yapılacak bir barış antlaşması üzerinde kafa yorarlardı.

Selanikli’nin (özellikle Kâzım Karabekir’i “kafaya alması” sayesinde) Anadolu’da kök salıp tutunduğunu, Ankara’da yeni bir meclisin toplanmasının mümkün olduğunu görünce, söz konusu meclisi alternatifsiz ve rakipsiz hale getirmek için Meclis-i Mebusan’ı kapattılar.

İsmet İnönü’nün sözünü ettiği “**karar**”ın gereği yerine getirilmekteydi.

Görünüşte, Anadolu’daki isyancılara (güncel tabirle teröristlere) karşı etkili bir mücadele vermediği için Osmanlı Devleti’ni cezalandırıyorlardı, gerçekteyse bunu, “Anadolu’daki isyancılar”ın önünü açmak için yapıyorlardı.

Ancak, halk nezdinde Osmanlı Padişahı’nın **hain**, Selanikli’nin ise “İngilizler’e kök söktüren **kahraman**” gibi gösterilmesi gerekiyordu.

İngilizler, **algı operasyonu ve imaj üretimi** alanlarında virtüöz olduklarını, İnönü’nün sözünü ettiği “**istiklal mücadelesi**” ile ispatladılar.

*

İngiliz “devlet aklı” İstanbul’u fiilen işgal etmek suretiyle Osmanlı Devleti’ni felç edip çalışamaz hale getirince, İstanbul’daki devlet adamlarına Ankara’ya biat etmek dışında bir seçenek kalmamıştı.

TBMM’nin açılışından üç gün önce, 20 Nisan 1920’de Fevzi Çakmak da bu kervana katıldı:

“20 Nisan’da Fevzi Paşa beraberindeki bir grup subayla birlikte İstanbul’dan gizlice ayrılacak Kuşçalı’ya geldi. Mustafa Kemal’le temas içinde idi. Aynı günlerde Mustafa Kemal, Kazım Karabekir’e gönderdiği

telgrafla, Fevzi Çakmak'ı Milli Müdafaa Vekilliğine (Milli Savunma Bakanlığına) getirmekten söz ediyordu. Mustafa Kemal en acil görev olarak **milli mücadeleyi örgütlemek değil**, öncelikle Osmanlı Meclis-i Mebusan'ının dağılmasından sonra Ankara'da bir **hükümet örgütlemeye** çalışıyordu. Önemli olan bir diğer mesele de, henüz doğuda Kazım Karabekir'in komutasında önemli bir Osmanlı birliği bulunuyordu. Gelecekte bunlar sorun çıkartabilirdi. Bu nedenle bu birlikle ilgili sorunların tasfiyesi gerekiyordu. Bunun ilk adımı olarak Kazım Karabekir'i Ankara'ya çağırarak bu kuvvetleri başsız bırakmak, kademeli şekilde tasfiye ederek, bu güçlerin [Osmanlı'dan] bağımsız milli güçler haline gelmesinin ardından Ankara'ya bağlı kuvvetler haline getirilmesi mümkündü.”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 66.)

Selanikli, 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasından hemen bir gün sonra, “hükümet” meselesini halletmek üzere kolları sıvadı:

“24 Nisan'da, Mustafa Kemal Ankara'da yeni bir hükümet teşkil edilmesinin zaruretinden sözetti. Ve aynı gün Meclis'te Millet Meclisi üyelerine, icra (yürütme) yetkisinin Heyet-i Temsiliye üzerinden Meclis'e intikal ettirilmesi lazım geldiğini söyledi. Böylece Mustafa Kemal, Heyet-i Temsiliye'de kendisi ile uyumlu çalışma yapamayacağını düşündüğü kişilerden kurtulmuş oluyordu. Uzun süren yürüyüşte beş kişilik Temsil Heyeti içinde bir şeyh ve bir de hoca bulunuyordu. Yetkinin Meclis'e devri ve yeni icra heyetinin seçilmesi süresi içinde Mustafa Kemal yeni mesai arkadaşlarını belirlemede en şanslı konuma sahip olacaktı.” (A.g.e., s. 67-68)

Şeyh, Nakşbendî şeyhi Hacı Fevzi Efendi'ydi, hoca ise Hoca Raif Efendi.

Heyet-i Temsiliye (Temsilciler Kurulu), Erzurum Kongresi'nde oluşturulmuş bulunuyordu.

*

Selanikli, bir gün sonra (25 Nisan'da) ise, Millet Meclisi üyelerine bir konuşma yaparak “**İngiliz casuslarının sizi aldatmak üzere uydurdukları yalanlara kanmayın**” diyordu. (A.g.e., s. 68.)

Selanikli'nin kafasında başka planlar bulunduğunu, “**olduğu gibi görünmediğini ve görüldüğü gibi olmadığını**” söyleyen kim varsa İngiliz ajanıydı.

Selanikli istediğine İngiliz ajanlığı suçlamasında bulunabilirdi, fakat kimse **onun İngiliz ajanı olduğunu** söyleyemezdi.

Söyleyen, TBMM'nin açılışının altıncı gününde, açılışının üzerinden daha bir hafta geçmeden 29 Nisan günü çıkarılan Hıyanet-i Vataniye Kanunu'na (Vatan Hainliği Yasası'na) göre, idamı hak ediyordu:

“Yeni Meclis'in yaptığı ilk yasalardan biri Hıyanet-i Vataniye Yasası oldu. Bu yasa 29 Nisan'da kabul edildi. Öte yandan, [yeni oluşturulan] Ankara hükümeti, İstanbul hükümetinin 16 Mart'tan itibaren yaptığı anlaşma ve andlaşmaları geçersiz saydığını açıkladı.” (A.g.e., s. 69)

Bu, Osmanlı hükümetine “Siz hükümet, ve dolayısıyla devlet değilsiniz, hükümet de, devlet de benim” demek oluyordu.

İngiliz'in “istiklal mücadelesi” **kararı** hayata geçiriliyor, Selanikli Osmanlı Devleti'ne karşı istiklalini (bağımsızlığını) ilan ediyordu.

İNGİLİZ’İN “BİR ZAMANLAR ANADOLU’DA” FİLMİ

Evet, Samsun'a çıkan Selanikli Mustafa Atatürk, İngilizler’in verdiği yol haritasına göre hareket ediyor, Osmanlı Devleti’ni tarih mezarlığına gömmek için “**paralel devlet**” kurma yolunda emin adımlarla ilerliyordu.

Selanikli devletleşme hedefi için TBMM’yi kurmaya uğraşırken İngilizler Yunan’ı (adını General Milne’den alan) **Milne Hattı** ile İzmir dağlarında bekletmekteydiler.

İzmir’i 15 Mayıs 1919’da (Selanikli’nin Samsun’a gitmek üzere İstanbul’dan hareketinden bir gün önce) işgal eden Yunan ordusu şayet Milne Hattı ile durdurulmamış olsaydı, Erzurum’a kadar rahatça yürüyebilir ve **Kâzım Karabekir** ile karşılaşabilirdi.

Durdurulmaları gerekiyordu.

Çünkü yürümeye devam etmelerinin iki mahzuru vardı:

Birincisi, böylesi bir durumda Karabekir millî mücadelenin **doğal lideri** haline gelirdi ve artık Selanikli’nin esamisi okunmazdı.

İkincisi, doğrudan bir sıcak çatışmaya girilmesi durumunda Selanikli, Osmanlı Devleti’nin yerine ikame edilecek yeni bir devleti (**takiyye** marifetiyle kimseyi ürkütmeden kurnazca) kurmak için gereken adımları atamaz, “**kongreler** düzenleme, önce bir **Heyet-i Temsiliye** icat etme, ardından Osmanlı’nın **Meclis-i Mebusan**’ının yerini alacak bir **millet meclisi** oluşturma, bilahare bir **hükümet** kurma” aşamalarından oluşan programını hayata geçirmeye zaman ve imkân bulamazdı.

İngilizler bir taraftan Yunan'ı Milne Hattı ile durdurmak diğer taraftan da Osmanlı Devleti kurumlarını İstanbul'da **felçli** hale getirmek suretiyle Selanikli için tarlayı sürüp altüst ettiler ve araziye hazırladılar.

Meydan Selanikli'nindi.

*

Selanikli 23 Nisan 1920'de Meclis'i açmış ve ardından bir hükümet teşkil etmişti.

Ayrıca, **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** ile, TBMM'nin (yani "fiilen" kendisinin) otoritesini kabul etmeyip **Osmanlı Devleti'ne bağlılığı** sürdürenleri "vatan haini" kontenjanından idam etmeye, katledip öldürmeye, asıp kesmeye başlamıştı.

Osmanlı Devleti'ne **sadakatın, ihanet etmekten kaçınmanın** adı artık "vatana ihanet" olmuştu.

Ancak, "**vatan**" için milleti asıp kesmeye başlamış olan Selanikli'nin henüz asıl düşmanlara karşı attığı **tek bir kurşun** bile yoktu.

Buna **Yunan** da dahildi.

Ortada garip bir durum vardı.. Sözde **Osmanlı Devleti'ni ve hilafet kurumunu** korumak ve kurtarmak gayesiyle **işgalci düşmanlarla** savaşmak üzere yola çıkmış olan Selanikli, milletle savaşıyordu.

TBMM'nin "**gazilik**" serüveni işgalci düşmana değil millete savaş açılarak başlatılmıştı.

Selanikli'nin karizmayı tümünden çizdirmemesi ve görüntüyü kurtarması için Yunan'ın biraz hareketlenmesinde ve TBMM'nin gaziliğine bir "işgalci gâvurla mücadele" boyutunun eklenmesinde fayda vardı.

(TBMM için “**gazi meclis**” deniliyor. Güzel de, Osmanlı hanedanı daha fazla gaziydi.. Yeniçeri ocağı vs. için de aynı durum geçerli. Kimse Osmanlı sülalesinden bahsederken “**gazi hanedan**” demiyor.. Üstelik içlerinde Murat Hüdavendigâr gibi şehitleri ve Kanunî gibi sefer sırasında sınır boylarında ölenleri de var.)

*

Yunan ordusu 21 Haziran 1920’de (TBMM’nin açılışından iki ay sonra) **Milne Hattı tatiline** son vererek hareketlenmeye başladı.

Bu gelişme, “Selanikli boşuna uğraşmıyormuş, yayılma istidadı gösteren bir Yunan tehdidi gerçekten varmış” denilmesine yol açtı.

Ancak, Selanikli’ye bağlı güçlerle Yunan kuvvetleri arasında kayda değer bir çatışma yaşanmadı.

İngilizler’in planı, biraz hırgünden sonra Selanikli ile **Venizelos**’u bir masaya oturtup barıştırmak, böylece olayı kazasız belasız “mutlu son”a bağlamaktı.

Ancak, evdeki hesap çarşıya uymadı.. TBMM hükümetinin kurulmasından yedi, Yunan ordusunun “kıpraşmaya” başlamasından beş ay sonra, **Kasım 1920**’de Venizelos, ülkesindeki seçimleri kaybetti.

Bu siyasî yenilgi, Almanya yanlısı **Kral Konstantin**’in 19 Aralık 1920’de Yunanistan’da tekrar krallık tahtına oturmasına yol açtı.

[Yedi yıl önce, 18 Mart 1913’te tahta çıkmış olan **Konstantin**, Birinci Dünya Savaşı’nın patlak vermesinin ardından dönemin başbakanı **Venizelos** ile görüş ayrılığına düşmüş bulunuyordu.

Almanya taraftarı olan Konstantin, Yunanistan’ın savaşta İngilizler ile müttefiklerinin safında yer almasını istemiyordu.

Bu yüzden Venizelos'u iki defa **istifaya** zorladı, fakat ona geri adım attıramadı.

Tam aksine, kendisi tahtını kaybetti.

Çünkü 1917 yılında İngiltere ile müttefikleri (Fransa ve İtalya), **Atina'yı bombalama** tehdidinde bulundular.

Konstantin, tahtı oğlu Aleksandros'a bırakarak ülkesini terk etmek zorunda kaldı.

Tekrar kral olmasını ise, Venizelos muhaliflerinin Kasım 1920 seçimlerini Konstantin'in tahta tekrar geçmesi için **bir tür referanduma** dönüştürmüş olmalarına borçluydu.

Bu defa İngiliz yanlısı Venizelos kaybetmiş, Almanya taraftarı Konstantin kazanmıştı.]

*

Konstantin'in tahta çıkmasıyla birlikte Türk-Yunan gerginliği büyümeye, harlanıp ateşlenmeye başladı..

İlk ciddi çatışma, Venizelos'un seçim yenilgisinden iki ay, Konstantin'in tahta çıkmasından ise üç hafta sonra yaşandı.

Konstantin'in yeniden iş başına geçmesinden 18 gün sonra, 6 Ocak 1921'de Yunan ordusu Ege'de **iki koldan taarruza** geçti.

Bunun sonucunda 9 Ocak – 11 Ocak 1921 tarihleri arasında **Birinci İnönü Muharebesi** yaşandı.

Selanikli'nin başı, Konstantin yüzünden dertteydi.

Osmanlı Devleti'ne bağlılığı yüzünden TBMM'ye şüpheyile bakan milleti bırakıp Yunan'la savaşmak gerekiyordu.

*

Enver Paşa ve şürekâsının Alman yanlısı, Selanikli'nin ise (mütareke döneminde İstanbul'da **Minber** ve **Vakit** gazetelerinde yayınlanan röportajlarının da ortaya koyduğu gibi) **İngiliz muhibbi** (İngilizsever) olduğu biliniyordu.

Bir sır değildi.

İngilizler'le arası hoş olmayan Konstantin (Ki onlardan esaslı bir “kazık” yediği için onulmaz bir kuyruk acısına sahipti), Venizelos'un aksine, Anadolu'da gidebileceği yere kadar gitmek istiyordu.

Tahta geçtikten sonra “**Yunan devlet sırlarını**” ve Venizelos'un İngilizler'le çevirdiği dolapları (önceden vakıf olmadıysa şayet) kâmilten öğrenmiş olduğunu kabul etmek gerekiyor.

*

Selanikli Ankara'da TBMM'yi açıp **hükümetini** kurduktan ve Anadolu'da **yeni bir devletin** teşekkülü işini rayına oturttukten sonra İngilizler, Osmanlı Devleti'nin ipini çekmek için son esaslı hamlelerini yaptılar.

TBMM'nin açılışından yaklaşık dört ay sonra (Venizelos hâlâ ellerinin altındayken), 10 Ağustos 1920'de Osmanlı'ya **Sevr Antlaşması**'nı dayattılar.

Teşhibte hata olmaz derler, Sevr Antlaşması'nı spordaki “**tavşan atlet**” olgusundan hareketle “**tavşan antlaşma**” olarak adlandırmak mümkün olabilir.

Sevr saçmalığına yüklenen işlev, Anadolu'da kurulmakta olan yeni devletle gelecekte yapılacak antlaşmanın onun açısından “zafer” olarak algılanmasını sağlayacak bir fon perde ya da zemin olmasıydı.. Malum, elinizi buz gibi soğuk bir sudan çıkarıp ılık suya soktuğunuzda olduğundan daha sıcak görünür.

Evet Sevr'in önemi, Osmanlı Devleti'ni tümünden itibarsızlaştırması ve etkisizleştirmesi, Ankara Hükümeti'nin yapacağı herhangi bir antlaşmayı ona kıyasla bir "başarı" hikâyesi, bir zafer destanı haline getirmesinden kaynaklanıyor.

Hem İngilizler'in hem de Selanikli'nin böyle bir "**tavşan antlaşma**"ya ihtiyacı vardı:

"Sevr Antlaşması ile Ankara artık tek umut ve tek sığınak haline gelmiş bulunuyordu. Hilafet ve saltanattan kurtulmak ve halkı bu kurumlara karşı kıskırtmak için en önemli koz da Ankara'nın eline geçmiş bulunuyordu. Gerçek idam fermanı buydu ve İstanbul hükümeti kendi idam fermanını kendi elleri ile imzalamıştı. Sevr, Mondros Mütarekesi'nin tabîî sonucu idi. Çaresiz ve köşeye sıkıştırılmış insanlara süngü tehdidi ile imzalatılmış bir belge idi. ...

"... Sevr'in hükümleri, yeni Ankara hükümetinin ülkeyi hangi noktada bulup nereye yükselttiğini gösteren bir kıyas imkanı olarak her zaman işe yaramıştır."

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 78.)

*

Bütün bunlar olup bittiğinde ve 1921 yılına girildiğinde ortada Selanikli'nin işgalci güçlere karşı henüz bir başarısı bulunmuyorduysa da, İngilizler tarafından reklam ve propagandası hararetle yapılmaktaydı:

"25 Ocak'ta, İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Gürzon'un Paris Konferansı'ndaki demeci: 'İstanbul hükümeti **felç** halinde ve Mustafa Kemal Türkiye'nin gerçek hakimidir'." (*A.g.e.*, s. 88.)

İstanbul Hükümeti'ni **felç** eden de, Selanikli'yi Türkiye'de hakim hale getiren de, sonra bunu ilan eden de **Lord Curzon**..

İstanbul Hükümeti'nin felç olmasını sağlayacak adımları bilinçsizce değil stratejik bir plan dahilinde hesaplı kitaplı olarak attıkları kesin.

Niyetlerinin Osmanlı Devleti'ni gerçekten **felç** etmek olduğu, bunun istenmeden meydana gelmiş bir yol kazası olmadığı, Curzon'un durum tespiti için kullandığı felç kelimesinden anlaşılıyor.

Aynı şekilde, Osmanlı'nın felç edilmesinin Selanikli'yi "**Türkiye'nin gerçek hakimi**" haline getirme amacına yönelik olduğu, Curzon'un bu "müjde"sinden seziliyor.

Herşey, onun aldığı ve devletine aldirdığı “karar”ın sonucu..

Selanikli'nin başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü** bu karardan şöyle söz ediyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desin?!

*

Curzon'un söz konusu "müjde"yi vermesinden dört ay sonra, 1921 yılının 13 Mayıs'ında ise İngiltere ve müttefikleri (Fransa ve İtalya), bir Türk-Yunan savaşında **tarafsız** kalacaklarını açıklıyorlardı:

“13 Mayıs’ta İtilaf devletleri, **Yunanistan’dan desteklerini tamamen çekerek** Türk-Yunan savaşı karşısında **tarafsız** kalacaklarını açıkladılar.”
(Dilipak, s. 93.)

Bu tarafsızlık, pratikte Selanikli’ye verilmiş dolaylı bir destek anlamına geliyordu.

Böylece Selanikli’nin karşısında “**yedi düvel**” (yedi devlet) değil, tek devlet kalmıştı.

*

Bu süreçte hem İngilizler hem de Selanikli zamanlamayı mükemmel yaptılar ve her adımı tam uygun vakitte attılar.

Önceki bölümlerde, birtakım Osmanlı devlet adamları, komutanları ve aydınlarının İngilizler tarafından **Malta**’ya sürülmelerinin, Selanikli’yi adamdan saymayan dışli budaklı adamların **oyun dışı** bırakılmasına yönelik bir taktik olduğunu dile getirmiştik.. (Faliş Rıfkı'nın **Çankaya**'da yazdığına göre, İttihatçılar Selanikli için "**haris, sarhoş, sefiş, fırsatçı ve ahlâksız**" diyorlar, Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü bile onun için "**muhteris, menfaat düşkünü**" nitelemesi yapıyorlardı.)

İngilizler Malta esirlerini uzun süre bırakmadı, adada tuttular.. Ne zaman ki **Sakarya Savaşı** kazanıldı ve Selanikli’nin konumu sarsılmaz bir biçimde güçlendi, işte o zaman onları serbest bırakmaya başladılar.

Çünkü artık, "Sakarya Savaşı'nın muzaffer komutanı" Selanikli’ye boyun eğip biat etmekten başka yapabilecekleri birşey kalmamıştı:

“29 Eylül’de, Mustafa Kemal, İngilizler’in beklenmeyen ilginç kararı ile ilgili olarak gizli celsede TBMM üyelerine bilgi verdi: ‘Son zaferi takiben hemen onun beklediği günlerde İngilizler bir yakınlaşma zemini aradılar ve bunun sonucu hemen **bize hiç sormadan** Malta’da bulunan tutukluların tümünü bırakmaya karar verdiler.’” (Dilipak, s. 101.)

Sakarya Savaşı'nın kazanıldığı tarih 13 Eylül 1921.. Ve Selanikli 16 gün sonra bunları söylüyor.

Selanikli'nin bu laflarının “**satır araları**”nı iyi okumak gerekiyor.

İmdi, İngilizler'in Malta sürgünlerini serbest bırakmak için bunu önce ona sormaları mı gerekiyordu ki “**bize hiç sormadan**” diyebiliyordu?

Geçmişte böyle “**birbirlerine sorarak**” iş yapma gibi bir huyları ya da alışkanlıkları mı vardı?

İngilizler, kimleri Malta'ya sürecekları, sürmeleri gerektiği konusunda acaba önceleri Selanikli'den akıl mı alıyorlardı?

*

İngiliz karşılıksız iyilik yapmaz, sinekten yağ çıkarma gibi bir huyları vardır.

En küçük birşeyi bile pazarlık konusu yapıp karşılığında birşeyler koparmayı gayet iyi bilirler.. (1876-77 Osmanlı-Rus Savaşı'nda İstanbul'a, **Yeşilköy**'e kadar gelen Rus ordusunu Marmara'ya giren donanması ile tehdit edip durdurması karşılığında **Kıbrıs**'a çöreklenmişlerdi.)

Üstelik “**istiklal mücadelesi**” sırasında **işgalci düşman**ımız durumundaydılar.

Çanakkale'de dünya kadar gemisini, cephanesini kaybetmiş, askeri telef olmuş.. Sonra da gelmiş İstanbul'a çöreklenmiş, intikam alma derdinde.. Nasıl oluyor da Selanikli'ye durduk yere böyle bir jest yapabiliyorlar?

Sakarya Savaşı'nda yenilgiye uğrayan İngilizler değil ki..

Yenilen, Almanya yanlısı, İngilizler'in de sevmediği Konstantin.

İNGİLİZ’İN “KARAR”I, TAKİYYE TARİKATI PÎRİ SELANİKLİ’NİN “ÂTEŞİN ZEKÂ”SI, VE PADİŞAH VAHİDEDDİN’İN ÇARESİZ SAFLIĞI

Selanikli Mustafa Atatürk, dahilde “**irtica**” diye adlandırdığı hareketlere ve Osmanlı hanedanına karşı son derece acımasız idiyse de, dış düşmanlara karşı son derece anlayışlı ve kibardı:

“Mustafa Kemal İzmir’in kurtarılmasından sonra, İzmir’e gelerek burada yaşayan Rum halkına güvence vermiş ve bunun bir göstergesi olarak da, ilk gün bir Rum meyhanesine giderek Rumlarla sohbet etmişti. Hatta, Venizelos’un burada hiç **rakı** içip içmediğini sormuş, içmediğini öğrenince, ‘Acaba niçin İzmir’i almaya kalkıştı ki’ diye espri yaparak aradaki gerginliği yumuşatmıştı!

“Yunan işgal kuvvetlerinin çoğu geldikleri gibi, İngiliz gemilerine binip geri gitmişlerdi. Türk askerleri ise Yunanlıların geri çekilmesinin ardından **Adaları** işgal etmemişler, hatta Meis bile Yunanistan’ın işgalinde kalmıştı. Türkiye savaş sonrası Yunanistan’dan **savaş tazminatı** da istemiyerek **büyük bir dostluk** göstermişti.”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 109.)

Dostluğu gösteren Türk milleti değildi, Selanikli Mustafa Atatürk’tü..

Ayrıca, savaş tazminatı Selanikli’nin değil **milletin cebinden** çıkmış oluyordu.. Sonraki süreçte Selanikli **yüklü bir maaşla cumhurbaşkanlığı koltuğuna** kurulacaktı.. Onun kişisel bir kaybı yoktu, hatta sonraki yıllarda **Venizelos** tarafından **Nobel barış ödülü** için aday gösterilmeyi garantilemişti.

Adalar meselesine gelince.. Selanikli neden Ege kıyılarından bakıldığında çıplak gözle görülebilen, burnumuzun dibindeki, Yunanistan’a yüzlerce mil uzaklıkta yer alan Adaları Yunanistan’a bırakmıştı?

Acaba İngilizler’in bir **Milne Hattı** da Selanikli için mi vardı?..

Yoksa Selanikli, “Vatanın **bir karış toprağı bile kan** dökülmeden terk olunamaz. **Mevzubahis olan vatansa** gerisi teferruattır.. Hattı müdafaa yok, sathı müdafaa vardır” şeklindeki nutuklarını unutmuş, vatan topraklarını (İngilizler’in dahli olmaksızın) Yunanistan’a kendiliğinden mi bağışlamıştı?

Bunu bilmiyoruz.

Normalde, “Kavgada yumruk sayılmaz” hesabı gidebildiği yere kadar gitmesi gerekiyordu, fakat anlaşıldığı kadarıyla kanaatkâr adammış.

*

Venizeloslara karşı kibarlıktan kırılan Selanikli, aynı centilmenliği bahtsız padişah **Vahideddin**’e göstermeyecekti.

Oysa Anadolu’ya “**Vahideddin’in yaveri**” unvanıyla geçmiş bulunuyordu:

“17 Kasım 1922, Vahideddin İstanbul’dan ayrıldı. Malta üzerinden Roma’ya gitti [İngiltere’ye değil, İtalya’ya]. Yahudiler tabutuna haciz koydular ve yoksulluk içinde öldü. Giderken hazineden hemen hemen zatî eşyaları dışında hiçbir şey almadı. Son anda yolda okumak için istediği **Kur’an-ı Kerim**’in altın bir mahfaza içinde olduğunu öğrenince Roma’dan, altın mahfazayı beytülmale (devlet hazinesine) ait olduğu için İstanbul’a geri iade etti.” (A.g.e., s. 117.)

Sonraki süreçte Selanikli, Vahideddin’in **vatani satmış bir hain** olduğunu iddia edecek, yağdanlıkları da aynı teraneyi coşkuyla tekrarlayacaklardı.

Bu masala göre Vahideddin, vatanı satmış, karşılığında ise zatî (kişisel) eşyalarını kurtarmayı başarmıştı.

Pek kârlı bir alışveriş!

Selanikli ise, “**Savaş tazminatı** istemiyoruz, Yunan kardeşlerimize helal ü hoş olsun” babından cömertlik yapar ve Adalar’ı vatandan saymazken **vatanı satmış** olmuyordu.

*

Aslında, biraz etraflıca düşünülürse, Selanikli’nin Yunan’a karşı sergilediği incelik ve nezaketi onun açısından anlayışla karşılamak mümkün olabilir.

Çünkü, Selanikli’nin Anadolu denizinde büyük bir maharetle sörf yapmasını sağlayan dalga, Yunan’ın İzmir’i işgali sayesinde oluşmuştu.

Şayet bu işgal yaşanmasaydı, İngilizler ve müttefikleri ile Mondros Mütarekesi uyarınca bir antlaşma yapılması söz konusu olacak, Anadolu’da (örtülü bir devlet operasyonu mahiyetinde) bir direniş hareketi oluşturma düşüncesi Vahideddin’de ve Osmanlı Hükümeti’nde oluşmayacaktı.

Dolayısıyla, Selanikli’nin **müfettişlik maskesi altında Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkilerle ve “örtülü görev ve gizli gündem”le Anadolu’ya gönderilmesi söz konusu olmayacaktı.

Bir bakıma Selanikli herşeyini Yunan’ın Anadolu’yu işgal girişimine borçluydu.

Dolayısıyla savaş tazminatından vazgeçmiş ve sonraki yıllarda **Venizelos** ile can ciğer kuzu sarması formatta dostluk tesis etmiş olması yadırganamaz.

Onun asıl düşmanı Osmanlı Devleti ile Padişah Vahideddin’di:

“14 Ocak’ta (1923) Mustafa Kemal’in annesi İzmir’de vefat etti. ... Mustafa Kemal ancak 27 Ocak’ta İzmir’e gelerek annesinin kabrini ziyaret edebildi. Annesinin mezarı başında Mustafa Kemal şöyle diyordu: ‘Burada yatan annem, zulmün, cebrin, bütün milleti felakete götüren bir keyfi idarenin kurbanıdır.’ Bu en acılı gününde annesinin ölümünden bile Osmanlı yönetimini sorumlu tutması, içinde bulunduğu halet-i ruhiyeyi ifade etmesi bakımından oldukça ilginçtir. Ancak, aynı günlerde Mustafa Kemal itilaf devletleri (İngiltere, Fransa ve İtalya) hakkında daha ılımlı düşünüyordu.” (A.g.e., s. 120.)

Bu ılımlılıktan Yunan da payını eksiksiz biçimde alıyordu.

*

İngilizler, adamları Selanikli vasıtasıyla Padişah Vahideddin’e (ve onun şahsında Osmanlı Devleti’ne) fena oyun oynadılar.

Selanikli’nin mütareke döneminde İstanbul’da geçen altı ayının (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 arası) ilk iki buçuk ayı, onun **İngiliz gizli servisinin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew** vasıtasıyla İngilizler’le temas kurup anlaşmasına sahne oldu.

Nutuk’ta adı Fro diye geçen Frew, İngiltere’nin İstanbul Büyükelçiliği’nin rahibi görüntüsü altında kendisini kamufle ediyordu.

Ve İngilizler, Selanikli hakkında bir “**karar**” aldılar.. Onun, başkenti Anadolu’daki bir şehir olan yeni bir devlet kurmasını ve Osmanlı Devleti’ni tasfiye etmesini sağlayacaklardı.

Söz konusu karar hakkında, Selanikli’nin başbakanı ve sağ kolu **İsmet İnönü** uzun yıllar sonra şunları söyleyecekti:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Yunan'ın İzmir'i işgali de bu "karar"ın bir parçasıydı.

İngiliz'in oyunu büyüktü.. Büyük düşünüyor ve büyük oynuyordu.

Önce, Vahideddin'in, Selanikli ile İngilizler'e oyun oynayabileceğini düşünmesini sağladılar.

Doğu Karadeniz'deki istenmeyen gelişmeler yüzünden oraya bir görevli gönderilmesini Osmanlı Hükümeti'nden isteyenler de İngilizler'di.. Gönderilecek kişinin Selanikli olacağını biliyorlardı.

Selanikli, Vahideddin'i ürkütmemek için tok alıcı numarası yaptı, alabildiğine nazlandı:

"Merhum Necip Fazıl, son padişah **Vahdeddin'in yaverlerinden** ve son sadrazamlardan Tevfik Paşa'nın oğlu **Ali Nuri Bey**'le yaptığı bir konuşmayı bir kitabında anlatmaktadır. Paşa'nın [Selanikli'nin] Anadolu'ya geçmekte tereddüt ettiğini gösteren konuşma şöyledir [Necip Fazıl'ın anlatımıyla]:

"Eski yaver (Ali Nuri Bey) birdenbire şu sözleri söyledi: 'Bahsettiğim cuma selamlığından sonra Mustafa Kemal Paşa huzura [Vahideddin'in huzuruna] davet ve kabul edildi.'

“Telaşla doğruldum: ‘İkna mı etti? Mustafa Kemal Paşa’nın bu hususta ikna edilmeye ihtiyacı mı vardı?’

*“Söz, bu naziklerin naziği can noktasına gelince, muhatabım toparlanarak tane tane devam etti: ‘İzah edeyim: Mustafa Kemal Paşa’nın huzura kabul edilişinden bir iki saat sonra Başyaver Naci Bey (Millî Mücadele’ye katılan, birçok kumandanlıklarda bulunan, uzun zaman meb’usluk eden, Nazik Naci Paşa lakabıyla maruf General Naci Eldeniz) yaverler odasına geldi ve haykırdı: “Hünkâr, Mustafa Kemal Paşa’yı ikna edebildi!” Bu haykırış, kelimesi kelimesine kulaklarımdadır. ...’ ” (Necip Fazıl, **Vahidüddin**, s. 154.)”*

(Dilipak, **a.g.e.**, s. 143.)

Selanikli’nin bu şekilde nazlanmasının iki nedeni var gibi görünüyor: Birincisi, Anadolu’ya giderken daha fazla yetki ve imkân koparmak.

İkincisi ise, gelecekte Vahideddin’e ve onun şahsında Osmanlı Devleti’ne karşı çevireceği dümen ve dolaplara kılıf uydurmak.

O gün için Padişah Vahideddin’in Mustafa Kemal’in numara yapmakta olduğunu anlayamamış olması doğal, fakat sonradan yaşanan olaylar gözönüne alındığında, Selanikli’nin Padişah’ı “kafaya almak” için şöyle şeyler söylemiş olduğunu düşünebiliriz:

“Haşmetmeab, endişem odur ki, benim böyle bir vazifeyi üstlenmem durumunda **İngiliz ajanları** sizi bana karşı kışkırtmaya ve aramızı bozmaya, çalışmalarımı engellemeye ve baltalamaya çalışacaklardır. Boş durmayacaklardır. Benim kendi şahsî ikbalim için çalıştığım, zat-ı şahanelerine ihanet içinde olduğum iftirasını bile atabilirler. İnsanlık hali, şayet bu tür asılsız dedikodulardan etkilenecek olursanız bendeniz vazifemde başarılı olma şansını yitirir, çok zor duruma düşerim.. Bu çok ağır bir sorumluluk ve üstesinden gelmek hiç de kolay değil.”

*

Selanikli'nin bu tür laflarına karşı saf Padişah Vahideddin onu teskin ve teselli etmiş, güvence vermiş, “Hiç endişe etme, daima senin arkanda olacağım, aleyhindeki tezvirata asla iltifat etmeyeceğim, bana güven!” demiş olmalıdır.

Nitekim, merhum Ali Ulvi Kurucu'nın *Hatıralar*'ının ikinci cildinde, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**'nin Vahideddin'le Selanikli hakkında yaptığı uzun bir görüşme aktarılıyor.

Şeyhülislam, bir gece neredeyse sabaha kadar Padişah'ı kararından döndürmeye çalışmış, Selanikli'ye güvenilemeyeceğini söylemiş, Vahideddin'in cevabı ise **“Paşa hakkında suizanda bulunuyorsunuz.. O, güvenilir biri”** olmuştur.

Selanikli hakkında Şeyhülislam'a **“Âteşîn bir zekâ!.. Âteşîn bir zekâ!..”** deyip durmuştur.

Muhtemelen içinden de şunu diyordu:

“Mustafa Kemal haklıymış.. İngiliz ajanları bizim saf Şeyhülislam'ı bile kafaya alıp aldatmışlar.. Adam büyük âlim ama siyaset nedir bilmiyor ki.. Oyuna gelmemeliyim.”

SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN PADİŞAH VAHİDEDDİN İÇİN İNGİLİZLER'İN YARDIMIYLA DİKTİĞİ “HAIN” KOSTÜMÜ

Bu memlekette “**Selanikli Mustafa Atatürk'ü Anadolu'ya gönderen Vahideddin'di, değildi**” tartışması çok yapıldı.

Aslında gönderenin Vahideddin olduğunu o günleri yaşayan **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibiler biliyorlardı, fakat “yalancı şahit” olmadıkları için tanıklıklarına “resmî tarihçiler” itibar etmediler.

İşin ilginç ve şaşırtıcı tarafı, gönderenin Vahideddin olduğunu **Selanikli**'nin kendisi de söylemiş durumdaydı, fakat “kraldan fazla kralcı, papadan fazla katolik” olmayı marifet zanneden Kemalist putçular onun itirafına kulp takıyor, “N'ayır, n'olamaz, Atamızı hain Vahdetin göndermiş olamaz” diye ağlayıp zırlayarak kendilerini helak ediyorlardı.

Oysa Selanikli, İstanbul'dan ayrılışından **bir gün önce** Padişah'ın huzuruna çıktığını, Vahideddin'in kendisine “Paşa, Paşa, devleti kurtarabilirsin!” demiş olduğunu has adamı, sofra yoldaşı **Falih Rıfkı**'ya anlatmış ve o da kitabına almış durumdaydı.

Kemalist dangalaklara göre, Vahideddin Selanikli'yi, devleti (vatanı) kurtarsın diye göndermemişti, görevi, Karadeniz'deki karışıklıklara son verme amaçlı müfettişlikten ibaretti.

Böyle bir görevli gönderilmesini resmen isteyenler de İngilizler'di.

Padişah, basit bir görevle herhangi bir beldeye giden basit bir müfettişi niçin özel olarak huzuruna kabul etsin ve ona böyle hitap etsindi ki?

*

Vahideddin, **Mondros Mütarekesi**'nin hükümleri yüzünden zor durumdaydı.

Onu mütareke için zorlamış olanların başında da (güvendiği yaveri) **Selanikli** geliyordu.

Önceki bölümlerde aktardığımız gibi, Filistin'de İngilizler'in karşısında tabana kuvvet kaçması yetmiyormuş gibi Suriye'den Padişah'a gönderdiği telgrafta **“İngilizler’le behemahal (her ne pahasına olursa olsun) barış”** yapılmasını teklif etmiş durumdaydı.

Ancak İngilizler, dümeni ellerine geçirince başka hesaplar yapmaya başlamış, bu arada Yunan'ın İzmir'i işgaline yeşil ışık yakmışlardı.

Yunanistan'ın İngilizler ile müttefiklerinin **teşviki, cesaretlendirmesi ve izni** olmaksızın böyle birşeyi yapamayacağını anlamak için siyaset dehası olmak gerekmiyor.

O sırada Osmanlı Hükümeti'nin (ve Padişah'ın), barış antlaşması için masaya oturulduğunda koz olarak kullanabilecekleri bir direniş hareketine ihtiyaçları vardı.

Ancak bunu, açıktan açığa yapamazlardı.. Çünkü İngiliz donanmasının toplarının namluları İstanbul'da Osmanlı Sarayı'na yönelmiş durumdaydı.

Dolayısıyla devletin söz konusu direniş hareketini bir **“örtülü operasyon”**la başlatması, işgalci güçlere direnişin “bilgisi ve ilgisi dışında, kendisine rağmen” gerçekleştiğini söyleyebilmesi gerekiyordu.

*

Evet, devletler bazen bazı şeyler yapar, habersizmiş gibi görünürler.

İstihbarat teşkilatları da böyle çalışır.

Daha doğrusu devletler **gizli servislerini** böylesi “**resmen açıklayamadıkları**” işleri için kurarlar.

Suriye’ye giden **MİT tırlarını** hatırlayınız.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne göre böyle birşey yoktu, fakat kendi savcısı, polisi olayı ortaya çıkarınca, bunu haber yapan gazeteciler “**suçlu**” hale geldiler.

Bu yüzden hapse giren de, yurtdışına kaçan da var.

Benzer şekilde **Erdoğan**, 5 Kasım 2023 tarihinde Rize’de şöyle konuşmuştu:

“Şundan emin olunuz ki biz Filistin meselesinde, Gazze’de yaşananlar konusunda **görünenden çok daha fazlasını yapıyoruz**, yapmayı da sürdüreceğiz.”

Tabii “Anlarsınız ya!” babından teville müsait konuşuyor.

Bu sözünden dolayı köşeye sıkıştırılmak istense “Görünenden çok daha fazla **insanî yardım** yapıyor, açlara yiyecek, yaralılara ilaç veriyoruz” diyecek.

Milletin anladığı ise başka.

*

Evet, Osmanlı Hükümeti ve Padişah Vahideddin, Selanikli’yi Anadolu’ya “**özel görev**”le göndermiş olduklarını **kamuoyuna ilan** etme imkânından mahrumdular.

Selanikli de (İstanbul’da “Padişah, Osmanlı Hükümeti ve Selanikli” arasında yapılan plana göre) Anadolu’da “bir direniş hareketi örgütlemek için Padişah tarafından özel talimatla gönderilmiş olduğunu” **alenen ve açıkça** söylemeyecek, devlet görevlilerine [mülkî amirlere (vali ve kaymakamlara) ve askerî erkâna (subaylara)] ve halkın ileri gelenlerine bunu **gizli saklı** olarak açıklayacaktı.

Aksi takdirde Padişah ve Osmanlı Hükümeti zor duruma düşer, işgalciler (İngilizler, Fransızlar ve İtalyanlar) bunu devlete karşı kullanırlardı.

Devlet zor duruma düşürülmemeli, resmiyet ve aleniyette başka türlü konuşulmalıydı.

*

İşte Selanikli'nin (ve arkadan ona akıl veren **İngilizler**'in) istedikleri şey tam da buydu.

Körün istediği bir gözdü fakat iki göze birden sahip olmuştu.

Böylece Selanikli, gelecekte, “herşeyi kendisinin planlayıp yaptığını, hain Padişah’ın yardım etmek bir tarafa köstek olmak için elinden geleni ardına koymadığını” söyleme imkânına kavuşmuş oluyordu.

Nitekim İngilizler, sonraki süreçte Vahideddin’i Selanikli’ye tavır koymasına için sıkıştırmaya başladılar.

Padişah İngilizler’in istediği türden açıklamaları başlangıçta “Dostlar alışverişte görsün” hesabı yasak savma kabilinden (ve de Selanikli ile olan bir “danışıklı dövüş” mantığıyla) yaptı.

Böylece İngilizler, Padişah’ın **hain**, Selanikli’nin ise **kahraman** olarak gösterilmesinin zeminini oluşturmuş oluyorlardı.

*

Selanikli ise, başlangıçta (yani güçsüz, ipsiz sapsız olduğu sıralarda) Padişah’ın açıklamaları için “Padişahımız esirdir, çaresizdir, **İngilizler ona korkunç baskı yapıyorlar**, böyle konuşmak zorunda” türünden makul gerekçeler üretiyordu.

Ne zamana kadar?

TBMM’yi kurup bir **hükümet** teşkil edinceye kadar.

Oysa TBMM’yi açarken (Selanikli de dahil olmak üzere) milletvekilleri Osmanlı Devleti’ne ve Padişah’a, makam-ı saltanat ve hilafete sadakat yemini etmiş durumdalar.

Falih Rıfkı şunları yazmaktadır:

*“Buhari-i Şerifler, minarelerde sala ve ‘sevgili padişahımıza sadakat’ yeminleri ile aynı tören yapılmıştır. Meclis toplanır toplanmaz ‘ilk ve son sözü padişah ve halifeye bağlılık’ olduğuna yemin edilmiştir: ‘Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem’i namına yemin ederiz ki **padişaha ve halifeye isyan sözü yalandan ibarettir**’.*

“Mustafa Kemal **ilk amacına** ermiştir. Bir Millet Meclisi vardır. Onun Onun **başbakanı ve hükûmeti** vardır. **Yeni devlet** kurulmuştur.”

(Falih Rıfkı Atay, *Çankaya III*, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 22.)

*

Evet, Selanikli TBMM’yi “Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem’i namına yemin ederiz ki **padişaha ve halifeye isyan sözü yalandan ibarettir**” diyerek açtı.

Böyle büyük bir yeminle.

Ancak, TBMM’yi açıp bir hükümet teşkil ettikten ve **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**’nu çıkardıktan sonra yavaş yavaş ağız değiştirmeye başladı.

Bunu yaparken önce **salt İstanbul hükümetini** hedef aldı.

Görünüşte onun devletle (ve de saltanat makamı ile) bir sorunu yoktu, İstanbul hükümetinden şikayetçiydi.

Sakarya Savaşı kazanılıp Selanikli'nin biti kanlanınca yavaş yavaş **Osmanlı Devleti**'ni de hedefe koymaya başladı.

*

TBMM'yi açarken yaptığı yemin, **büyük bir yalandan** ibaretti.

Zaten, adlarına yemin ettiği Allahu Teala ile Resul-i Ekrem'ine herhangi bir saygısı yoktu.

Saygısı, muasır medeniyet seviyesini (çağdaş uygarlık düzeyini) temsil eden İngilizler'eydi.

(Aldığı Atatürk soyadı da ulu bir yalandan, gülünç ve komik bir palavradan ibaret.

Nerden Türkler'in atası oluyormuş?! Türkler'in atası Adem aleyhisselamdır, Nuh aleyhisselamdır.

Selanikli Mustafa, Bilge Kağan'ın, Sultan Alparslan'ın, Fatih Sultan Mehmed'in, Yavuz Sultan Selim'in atası mı?!

Türk milletinin soyu sopuyla sinsice alay eden birilerinin kurtlardan boz olanı, bir boz kurtu, bir hayvanı Türkler'in atası yapmaları yetmiyormuş gibi sahte ata olarak bir de Selanikli çıktı.)

FALİH RIFKI: “ATATÜRK’Ü ANADOLU’YA SULTAN VAHİDEDDİN GÖNDERDİ”

Evet, Selanikli Mustafa Atatürk’ü Anadolu’ya **gizli “özel görev”**le gönderen, Sultan Vahideddin’di.

Bunu, Selanikli’nin has adamı, sofraya yoldaşı Falih Rıfkı Atay da biliyor ve söylüyordu:

“Falih Rıfkı Atay da Mustafa Kemal’i Anadolu’ya Vahdeddin’in gönderdiği görüşündedir ve bu görüşlerini 19 Mayıs 1957 tarihli **Dünya** gazetesinde yazmıştır.”

(Abdurrahman Dilipak, **Cumhuriyete Giden Yol**, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 146.)

Bu bir görüş değil, tarihî gerçektir..

O günleri yaşamış olan herkesin bildiği bir gerçek:

“Geçenlerde bana, Birinci Dünya Harbinden tanıdığım bir ahbab geldi. O vakitler, **İttihat ve Terakki sürgünlerindendi**. [Birinci Dünya Savaşı’nın bitmesiyle başlayan] Mütareke [ateşkes] devrinin Saray ve Hürriyet ve İtilaf [Partisi hükümeti] tarafını yakından ve içinden görmüş olanlardandır. Bana anlattığına göre **Vahideddin, Mustafa Kemal’in gerçekten memlekette faydalı şeyler yapabileceğine inanarak onu Ordu Müfettişliğine** yollamıştır. Padişah [henüz] veliaht iken, Almanya’ya Mustafa Kemal ile birlikte gitmişti. Bu seyahat sırasında Mustafa Kemal Almanya’nın durumu ve gelecek hadiseler üzerine ne söylemişse, sonradan olduğu gibi çıkmıştı. **Vahideddin’in kendisine güvenmesinin sebebi bu**

idi. [Sevmediği İttihatçı liderler] Enver ve arkadaşlarının aleyhinde olduğunu da biliyordu.”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 143-4.)

Eger Anadolu’ya kimin gönderileceği, kimin görevlendirileceği konusunda son karar mercîi Osmanlı hükümeti (bakanlık kurulu) olsaydı, Selanikli’nin şansı yoktu.

Kâzım Karabekir gibi daha uygun isimler vardı.. (Ki Karabekir, Selanikli’den bir ay önce, bir direniş hareketi örgütlemek için kendi inisiyatifi ile gönüllü olarak Erzurum’a gitme fedakârlığı göstermişti.)

Selanikli’nin gönderilmesinin nedeni **Vahideddin’den “torpilli”** oluşuydu.

Son sadrazamlardan **Mareşal Ahmet İzzet Paşa** da aynı hususu vurgulamaktadır (Ki Selanikli, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, mütareke sırasında İstanbul’a gelince **Tevfik Paşa** yerine Mareşal Ahmet İzzet Paşa’nın tekrar sadrazam olması için çok entrika çevirmiş fakat başarılı olamamıştır):

“M. Kemal Paşa, istediği kadar Padişah’ın özel memuru olarak bu işe başlamış olduğunu inkara savaşınsın. Benim bu hususta kanaatim sağlamdır. Çünkü kendisine verilen yetki, şimdiye kadar hiçbir faniye nasip olmamış bir genişlikteydi. Kendi teftiş dairesindeki askeri kıt’alardan başka komşu kolordulara ve bütün Anadolu vilayetlerine emri geçerli olacak, memurları istediği gibi görevinden alacak veya tayin edecektir.

"Benim bildiğim Babıali (Başbakanlık) bu gibi işlerde, özellikle askerlerin yöneticileri hükmü altına alması meselesinde çok kıskançtır. Hele gurur ve kıskançlığı delilik derecesinde olan (Damat) Ferit Paşa’nın Sadaret (sadrızamlık/başbakanlık) makamında (bile) olmayan yetkileri başkasına bahşetmek istemesi, doğal olmayan bir durumdur.

"Bu tarihlerde eski politikasının ilkelerini değiştirerek güya halka hoş görünmek ve güven vermek için, **Tevfik Paşa**'yla benim kabinelerimizin (bakanlar kurullarımızın) seçtiği ve tayin ettirdiği on iki nezaretsiz (bakanlıksız) bakanın katılmasıyla oluşturulan kabinenin içinde ben de vardım. **Mustafa Kemal Paşa'nın müfettişliğe tayinini içine alan ve yetkilerini belirleyen belge** görüşülüp tasdik olunmak üzere Vükela Meclisi'ne (Bakanlar Kurulu'na) verildiği tarihten **bir hafta on gün önce** Paşa fermanını, yetki mektubunu taşıyarak hareket etmiş bulunuyordu.

"Bu haller açıkça gösterir ki bu memuriyet **resmî hkmetin** değil, **Padişah**'ın düşüncesinin ürünü ve tedbirinin eseridir. Babıali ve Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) Saray'dan aldıkları işaretle bunu uygulamaya koymuşlardır.

"Fakat **bu gerçeğin gizlenmesi, M. Kemal Paşa'ca olduğu kadar, sinsi Padişah'ca da gerekliydi. (Mustafa Kemal) Paşa**, büründüğü esrarlı kisveye, *gelecek için beslediği emeller ve hayallere* uymaması yönünden (yüzünden) *Saray'a bağlılığını* gizlemek, **memur ve mensubu olduğu hükümdara karşı işlediği iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet gibi basitlikleri halkın gözünden saklamak, hiç olmazsa hafifletmek istiyor, Padişah da** ne şekilde olursa olsun, bir kimse tarafından **aldatılmış olmayı (aldatıldığını itiraf etmeyi) kibrine yediremiyor, bir yandan da yabancılarca el altından [onlara] oyun yapmak istediğinin anlaşılmasından korkuyordu.**"

(Ahmet İzzet Paşa, *Feryadım*, C. 2, İstanbul: Nehir Y., 1993, s. 214.)

Olayın zeti bu..

*

Bir başka tanıklık Selanikli'nin özel uşığı Cemal Granda'ya ait:

“Öte yandan ‘*Atatürk’ün Uşığı İdim*’ kitabını yazan Cemal Granda bizzat Atatürk’ten ‘Beni millî mücadeleyi başlatmak üzere bunca paşa arasından seçip Anadolu’ya gönderen Vahdettin’dir’ dediğini kaydediyor.” (Dilipak, s. 144.)

Granda'nın ifadeleri şöyle:

"Bir gün Ankara'da **Gazi Orman Çiftliği**'ndeki **Marmara Köşkünde** sofracı Saip'le oturmuş, konuşuyorduk. Can sıkıntısından konudan konuya atlıyorduk. Kapı aralıktı. Salonda Atatürk, **Cevat Abbas**'la derin bir konuşmaya dalmıştı. Onlar kendi âlemlerinde, biz kendi âlemimizdeydik. Saatler ilerliyor, zamanın nasıl geçtiği anlaşılmıyordu.

"Saip her fırsatta Atatürk'ü sevdiğini, O'nun için her şeyi göze alabileceğini ileri sürüyor, bense ona:

"— Sen Gazi'yi pilavıyla hoşafı için seviyorsun. Bense kafasına, düşüncelerine, başardığı işlere hayranım... Diye takılıyor, sonra şöyle ekliyordum:

"— **Savaşta yararlık gösteren bir sürü paşayı sevmiyorsun da yalnız Ata'yı seviyorsun.** Bu doğru mu?

"Arkadaşım aksini ileri sürüyor, bense onun dalına basmak için adamakıllı sesimi yükseltiyor, sonra kızıışına kıs kıs gülerek bakıyordum.

"Biz böyle tartışmaya dalmış çekişe duralım, Atatürk sesimizi duymuş, zile bastı, bizi çağırdı. İçeri girdim:

"— İçerde kahvehane mi kurdunuz? Nedir bu gürültü... diye çıkıştı.

"Hiç sesimi çıkarmadan başımı önüme eğip biraz bekledim. O tekrar konuşmasına dalınca da sessizce dışarı süzıldüm.

"Atatürk, konuşmamızı duyup ta beni çağırdığı zaman hiç durmadan **Karabekir Paşa'yı öğüyordum**. Bilmem ama, çocukluğumda öğrendiğim bir şarkının etkisiyle bu askere kalben bağlanmıştım. Şarkının, daha doğrusu marşın mısralarının tekrarı, aklımda kaldığına göre şöyleydi:

"«Çelik gibi kollu, Tunçtan bilekli – Türk hiç yılar mı, Türk hiç yılar mı? »

"Aradan yıllar geçtiği halde bu şarkı hiç aklımdan çıkmamıştı. Aklıma geldikçe mırıldanmadan yapamazdım.

"O akşam **Çankaya Köşkü'ne döndüğümüzde** Atatürk bana :

"— Sen benim **Büyük Nutuk**'umu okudun mu? Dedi.

"— Okumadım efendim, diye karşılık verdim. Sonra tekrar sordu :

"— Kütüphanenin neresinde, biliyor musun?

"— Biliyorum, bir pırlanta mahfaza içinde olacak.

"— Öyleyse al getir...

"Hemen yukarı koştum. Kütüphaneye girerek etajerin camını sürüp, **Nutuk**'u mahfazasından çıkardım, aşağıya indirdim. İçimde ne yalan söyleyeyim, bir korku vardı.

"O sırada sofrada bulunan Ruşen Eşref Ünaydın'a **Nutuk**'u verdim. Ruşen Eşref, **Nutuk**'un sayfalarını çevirdi, çevirdi, Kâzım Karabekir'e ilişkin bölüme gelince durdu. Atatürk'ün yüzüne baktı. **Ben yukarı gidince, o günkü olayı konuştuklarını anlamıştım**. Sonu ne olacak, altından ne çıkacak diye merakla bekliyordum.

"Atatürk, **Ruşen Eşref Ünaydın**‘a dönerek :

"— Oku... Dedi. Sonra bana baktı:

"— Sen de dinle... diye ekledi.

"Ruşen Eşref Ünaydın‘ın okuduğu bölümleri büyük bir dikkatle dinliyordum. Atatürk te aynı ilgiyle dinliyor, sanki o günleri yeniden yaşar gibi oluyordu.

"Gözleri değişmeyen bir noktaya saplanmıştı. Okuma işi bittikten sonra bu konu üzerinde Atatürk‘le Ruşen Eşref Ünaydın arasında bir konuşma başladı. Can kulağıyla dinlediğim konuşma, **Atatürk‘ün Kurtuluş Savaşı‘na başlayışının hikayesiydi.**

"Atatürk, **son Padişah Vahidettin** tarafından Saraya çağırılmıştı. Kabul sırasında Vahidettin ilk olarak ona şu soruyu sormuştu :

"— Şu gördüğünüz düşman gemilerini buradan nasıl çıkarabilirsiniz?

— O gördüğünüz zırhlılar karada yürümez.

"— Peki bu işi nasıl yapabilirsiniz?

"— Emredersiniz.

"— **Ne yaparsanız yapın, fakat bunları buradan kovun...**

"Ve kendisine **şu görevi veriyor:**

"— **Yanınıza çalışabileceğiniz maiyetinizi (adamlarınızı) alınız. Samsun‘a hareket ediniz. Yarın Bandırma vapuru hareketinize hazırdır. Şark vilâyetleri askerî müfettişi olarak yola çıkın. Allah yardımcınız olsun...**

"Padişah Atatürk'ün elini sıkıyor. O da Saraydan ayrılıyor."

(Atatürk'ün Uşağının Gizli Defteri: Atatürk'ün Oniki Yıl Hizmetini Gören Cemal (Çelebi) Granda'nın Hâtıraları, haz. Turhan Gürkan, İstanbul: Fer Yayınları, 1971, s. 164 ve devamı.)

Cemal Granda'nın ifadeleri böyle..

Granda, Selanikli'den yaptığı nakiller çerçevesinde Vahideddin'in Selanikli'ye verdiği altınlardan da bahsediyor (Ne müfettişmiş ama! 40 bin altınla gönderiliyor.. Bugünkü parayla yaklaşık 800 milyon lira.. Asgarî ücretin 17 bin lira olduğu bir zamanda "basit bir müfettiş"in cebine 800 milyon lira koyuyorsunuz):

"... Atatürk Kurtuluş Savaşı'na başlamak üzere Samsun'a ayak basmıştır....

"Sivas ve Erzurum Kongrelerinden sonra Ankara'ya dönüyor. Bu sırada Ali Fuat Cebesoy, bâzı yardımlarda bulunmuştur. **Vahidettin'in kendisine vermiş olduğu yollukların da sonu gelmişti.** Elde avuçta beş para kalmamıştı.

"Nereden para bulunacağı düşünülürken Diyanet İşleri Başkanı [o günlerde Ankara müftüsü] Rifat Hoca çıkageliyor. Hemen cebinden bin lira çıkarıyor ve Atatürk'e:

"— Paşam, şimdi sizin paraya ihtiyacınız vardır. Bugünlük bu kadar temin edebildim. Kusura bakmayın... diye parayı uzatıyor.

"— Bu parayı hiç unutmam... der ve Rifat Hoca'dan sırası geldikçe öğünerek sözederdi."

(A.g.e, s. 163.)

*

Selanikli'ye Samsun yolculuğunda refakat eden ve millî mücadeleyi başlatan beş general arasında yer alan Refet Bele de hadiselerin içyüzünü **Münevver Ayaşlı** ve **Necip Fazıl** gibi isimlere açıklamış durumda:

“Refet Paşa yıllar sonra Necip Fazıl’a konu ile ilgili olarak şöyle diyecektir:

“ ‘Şu, İtalya’da sürünen **Vahidüddin**’in encamına bak! Bu talihsiz hükümdar, **vatanını kurtarmak için elinden geleni yapmış**, amma sonunda kimseye yaranmamış olmak şöyle dursun, ismi **vatan hainine** çıkarılmış bir bedbahttır. Ben onun, **Mustafa Kemal’i bu işe sevk ve teşvik eden adam** olduğunu yakından biliyorum. Elbette bu hakikat bir gün tarihe intikal edecektir.” (Dilipak, s. 145-6.)

Sultan Vahideddin’in adını “vatan haini”ne çıkaran, Selanikli’ydi.

Selanikli, Türkiye Cumhuriyeti’nin resmî tarihçilerine göre, yeni bir devlet kurmuş büyük bir vatansever, büyük bir kahraman.

Ancak, Osmanlı Devleti ve Padişah Vahideddin açısından bakıldığında, o bir hain..

İşgalci İngilizler ve müttefikleri (Fransa ve İtalya) ile bir olup kendi devletine oyun oynayan bir entrikacı.

Olaya **ahlâk felsefesi ve etik değerler** açısından bakıldığında verilecek hüküm de belli: **Mareşal Ahmet İzzet Paşa**’nın söylediği gibi, “*memur ve mensubu olduğu hükümdara [ve devlete, millete] karşı işlediği iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet gibi basitlikler*” yapan, **yalancılık, takiyye ve ikiyüzlülüğün** dibini bulan, üstüne üstlük bir de bunu “*halkın gözünden saklamak*” için **tarihî gerçekleri gizleyen** bir dalavereci, milleti yalanlarla avutan, kendisinin **putlaştırılmasını** sağlamak için halka masal anlatan, muhaliflerine **kendisi aleyhinde tek bir cümle** bile etme imkânı vermeyen, Karabekir'in bile kitabını toplatıp yaktıran zalim ve kan dökücü zevkperest bir despot.

*

İşin içyüzünü (Selanikli-İngiliz anlaşma ve dayanışmasını), herhangi bir “**değer hükmü**”ne başvurmaksızın açıklayan isim ise, Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci cumhurbaşkanı General İsmet İnönü:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

SETÖ (SELANİKLİ TERÖR ÖRGÜTÜ) LİDERİ ATATÜRK'ÜN OSMANLI DEVLETİ'NE KARŞI İNGİLİZLER'LE KURDUĞU KUMPAS

Selanikli Mustafa Atatürk'ün Anadolu'ya **gizli “özel görev”**le gidiş hikâyesini en iyi özetleyenlerden biri, Cemal Bolayır.

Peki kim bu **Cemal Bolayır**?

Selanikli'nin aile dostu:

“Kurtuluş Savaşının ateşli yıllarında Zübeyde Hanım'ın damadı Mustafa Mecdi Bey'in sık sık Ankara'ya gidip gelmesi, Mustafa Kemal Paşa'ya o kadar iş arasında annesi ile de ilgilenme şansını vermişti. Eniştesinden annesi ile ilgili bilgi almış, **Dışişleri Bakanlığı Levazım Müdürü arkadaşı Cemal Bey (Bolayır)** aracılığıyla sık sık İstanbul'da Akaretler'de oturan annesi **Zübeyde Hanım'ı kontrol** ettirmiş ve **elden mektup ve para** göndertmişti.”

(<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/zubeyde-hanim-1857-1923/>)

Gelelim **Cemal Bolayır**'ın anlattıklarına:

“Öte yandan Cemal Bolayır da hatıralarında bu olayı [Selanikli'nin Sultan Vahideddin tarafından gönderilmiş olduğunu] teyid etmektedir. **Niyazi Banoğlu**'nun aktardığı olay şöyle geliyor [Cemal Bolayır, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sözlerini aktarıyor]:

“ ‘İşgal kuvvetleri İngiliz Kumandanı, [Sadrazam] Ferit Paşa'ya gelerek, “doğu illerimizde **bazı kuvvetlerimizin halkla birleşerek hristiyanlara karşı katliam** hazırlığında bulunduklarını haber aldıklarını söyleyerek, bunu önlemek için **doğuya asker gönderip işgal edeceklerini**”

söylemişler. “Sizi bunun için ziyaret ettik, **haber veriyoruz**” demişler. Ferit Paşa telaş etmiş; “Böyle birşey yoktur ve olamaz. Bana üç gün izin veriniz. Ben oraya **İttihatçı olmayan bir kumandan göndereceğim**, hiçbir mesele kalmaz” demiş. Ferit Paşa bundan sonra teklifi bana [Selanikli Mustafa Atatürk’e] yaptı: “**Padişah hazretleri, sizi zaten biliyor, sizi münasip görmüşlerdir. Şüphesiz gidersiniz. Şimdi benim, bir yere acele randevum var, oraya gitmeye mecburum. Bu konuda yapacağımız işlerle, durum hakkında etraflı, harita üzerinde incelemeler yapmak üzere iki gün sonra tekrar görüşelim**” diyerek ayrıldı. Şimdi buna ne dersin?

“ ‘Ben [Cemal Bolayır]: “Aman Paşam, bundan daha iyi fırsat olmaz, derhal kabul etmelisin’ dedim. Düşünceli idi, bana birşey söylemedi. Ferit Paşa ile görüştükten sonra buluşmamızı istedi. İki gün sonraki görüşmemizde **Dokuzuncu Ordu Müfettişi sıfatı ile gitmeyi kabul ettiğini** söyledi.’ ”

(N. Ahmet Banoğlu, *Atatürk’ün İstanbul’daki Hayatı*, C. 1, s. 68-70’ten aktaran Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 146.)

Böylece, İngilizler’in Selanikli Mustafa Atatürk ile birlikte Osmanlı Devleti’ne kurdukları kumpasın çarkları dönmeye başlamış oluyordu.

Sözde Anadolu’ya gitme konusunda tereddüt ediyor..

Hepsi rol, dümen ve dolap..

Gerçekte, aylar öncesinde buna (tabî ki İngilizler’le birlikte) “**karar**” vermiş durumda.

Nitekim, yıllar sonra Falih Rıfkı’ya şunları anlatacaktır:

“**Sırdaş**larımdan birini size haber vereyim: Bir gün **İsmet Bey'i (İsmet İnönü)**, davet ettim. Şişli'deki evimde beni yalnız bulan İsmet Bey:

"- Gene ne var? dedi. ...

"- Ne haber? dedim.

"- Tahmin edeceğin gibi...

"- Şuradan bana bir **Türkiye haritası** bulup masaya açar mısın? Üzerinde konuşacağım. ...

"- Ne yapacaksın? diye sordu. ...

"- Mesela, dedim, **hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek** ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için **en müsait mıntaka ve beni o mıntakaya götürecek en kolay yol** hangisi olabilir?

"Yüzüme baktı, tekrar neşeli ve ümitli güldü:

"- **Karar** verdin mi? dedi.

“- Şimdilik bundan bahsetmeyelim, bana memleketi, milleti ve orduyu anlayıp bilen, vaziyeti yakından gören, tehlikede şüphesi olmayan bir arkadaş gibi cevap ver!

"İsmet Bey masanın kenarındaki sandalyeye ilişti ve derin derin düşünmeye başladı. O sırada ben salonun içinde dolaşıyordum. Bana sesleninceye kadar gezindim. Birdenbire ayağa kalktı, gülerek:

"- Yollar çok, mıntikalar çok! dedi.

"Bazı ziyaretçilerin geldiklerini haber verdiler. Haritayı kapamaya vakit kalmadan içeri giren tanıdıklarla başka bahislere daldık. Bir hayli müddet soma gene İsmet Bey'le yalnız kaldık:

"- Ne yapacağını bana ne vakit söyleyeceksin? diye sordu.

"- Zamanında!"

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 129-130.)

*

Selanikli'nin Cemal Bolayır'a anlattıkları üzerinde durmak gerekiyor.

İşgal Kuvvetleri İngiliz Kumandanı, Sadrazam Ferit Paşa'yı ziyaret etmiş, "Doğu illerinizde **bazı kuvvetlerinizin müslüman halkla birleşerek hristiyan ahaliye (Rumlar'a, Ermeniler'e) karşı katliam** hazırlığında bulunduklarını haber aldık" demiş.

Haber almışlarmış.. Hepsi hikâye..

O günkü şartlarda Anadolu'daki Osmanlı kuvvetlerinin böyle birşeyi akıllarından geçirmeleri bile mümkün değil.

Bir defa, resmî makamlar, devlet kurumları, İstanbul'dan emir almadan böyle birşeyi yapmazlar, yapamazlar.. Ve İstanbul'un böyle bir talimat vermesi mümkün değil.. Yersiz, lüzumsuz, anlamsız, saçmasapan birşey, üstelik attığın taş, ürküttüğün kurbağaya değmez.

Osmanlı Devleti, o günkü şartlarda Anadolu'daki sivil hristiyanlarla uğraşacak kadar akılsız mı?!

*

Maksat başka..

İngilizler, **gizli servislerinin (istihbarat teşkilatlarının) İstanbul şefi Robert Frew (Fro)** vasıtasıyla anlaşmış bulundukları Selanikli Mustafa Atatürk'ün Anadolu'ya “**olağanüstü yetki ve imkânlarla**” geçebilmesi için yol yapıyor, araziyi hazırlıyorlar.

Selanikli, İsmet İnönü'ye sıktığı palavra ve okuduğu mavalda olduğu gibi Anadolu'ya “**hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın**” gitse, tutunması mümkün değil.

İnönü'ye Anadolu'ya geçme kararı aldığını söylemiş olan Selanikli'nin hiç kılını kıpırdatmamasının, oturduğu yere kazık çakmasının, İngilizler satranç tahtasında hamlelerini yapıncaya kadar beklemesinin, sonra da teklifin üzerine sevinç nidalarıyla atlamak yerine kendisini naza çekmesinin, böyle sözde tereddüt yaşayıp ağırdan almasının nedeni de bu.

Oysa **Kâzım Karabekir**, ondan bir ay önce, 19 Nisan 1919'da Gülcemal Vapuru ile Trabzon'a çıkmış durumda.. Ne naz yapmış, ne özel yetkiler istemiş, ne emrine bol keseden imkânlar verilmiş, ne cebine para konulmuş, ne de o parasızlıktan yakınmış.

Selanikli ise bekliyor..

Çünkü İngiliz, kumpası çok iyi kurmuş..

*

Osmanlı sadrazamını (başbakanı) **tehdit** etmeyi de ihmal etmiyorlar.. Asker gönderip **doğu illerimizi işgal** edeceklermiş..

“*Sizi bunun için ziyaret ettik, **haber veriyoruz**”* demişler.

Peki, Selanikli Anadolu'ya gidip sözde kendilerine kafa tutup kongreler düzenlemeye başladığında neden doğu illerimizi işgal etmek yerine Padişah Vahideddin'i ve Osmanlı Hükümeti'ni Selanikli karşıtı tavır sergilemeye zorlamakla yetinmişler, başka da birşey yapmamışlardı?

Nedeni şu: Selanikli'nin vatanı kurtarmaya çalışan **kahraman**, Osmanlı padişahı ile hükümetinin ise **İngiliz işbirlikçisi hain** gösterilmesi gerekiyordu.

Gerçek **İngiliz işbirlikçisi hain** ise Selanikli'ydi.

Olayın aslını İsmet İnönü açıklamış durumda:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Herşey İngiliz'in "**karar**"ının sonucu.

Sezai Karakoçvari bir cümle kuralım: Sakın Mustafa Kemal'in kararı deme, onun kararının üstünde bir **karar** vardır.

Lord Curzon'un kararı..

*

Selanikli'nin anlatısındaki boşlukları doldurmak gerekiyor.

Telaşlanan Sadrazam (Başbakan) Ferit Paşa'nın "*Bana üç gün izin veriniz. Ben oraya **İttihatçı olmayan bir kumandan göndereceğim**, hiçbir mesele kalmaz*" demiş olmasının öncesinde konuşulan başka şeyler olmalıdır.

Muhtemelen Ferit Paşa, İngiliz kumandana önce şuna benzer bir karşılık vermiştir:

“Yok böyle birşey, nerden çıkardınız bunu?.. Ben hemen bütün mülkî amirlerimize, vali ve kaymakamlarımıza, bütün kuvvet komutanlarımıza **telgrafla kesin talimat** verir, hristiyan vatandaşlarımızın can güvenliği ve selameti için gereken **bütün tedbirleri ivedilikle** almalarını, bu konuda **ihmal gösterenlerin şiddetle cezalandırılacaklarını** bildiririm. Osmanlı Devleti olarak hristiyan vatandaşlarımızın kılına bile zarar gelmemesi için her tedbiri alacağımızdan şüpheniz olmasın.”

İngiliz’in işgalci komutanının suratı asılmış, şöyle bir karşılık vermiş olmalıdır:

"Yook, o kadar basit değil!.. Katliam niyeti taşıyan sorumsuz ve maceracı devlet erkânının görevden uzaklaştırılması gerekiyor.. Bunu yapmazsanız olaya biz el koyacak, söz konusu bölgeleri işgal edeceğiz.. Kararımız kesin."

Bunun üzerine Sadrazam, "Böyle bir iddia ile doğu illerimizi işgal etmenize gerek yok, ne yapılması gerekiyorsa söyleyin biz **gerekli tedbirleri** alalım” demiş olmalıdır.

İngiliz kumandanın da “Doğuya **fevkalâde (olağanüstü) yetkilerle donatılmış bir görevli gönderin, mesela bir müfettiş** olabilir, gerekli araştırmaları yapsın, böyle bir katliam girişimini planlama cüretinde bulunmuş olduklarını tespit ettiği kişileri **görevden alsın**, olumsuz gelişmelerin önüne geçsin; göndereceğiniz adama bunları yapabilecek genişlikte yetkiler verin.. **Güvenebileceğimiz birini** seçerseniz Anadolu'ya geçmesi için gereken **vizeyi derhal veriniz**” demiş olduğu tahmininde bulunabiliriz.

Sadrazam da, işgal tehdidini savuşturmak için bu teklifi ganimet bilmiş, “Bunu hallederiz, fakat bana birkaç gün izin veriniz!” demiştir.

İngiliz kumandan da (sevincini içinde saklayarak, gülmemek için kendisini tutarak) kaşlarını çatıp şöyle konuşarak gözdağı vermiş olmalıdır:

“Size üç gün müsaade!.. Sakın göndereceğiniz müfettiş **Enver Paşa’nın İttihatçı yoldaşlarından biri** olmasın!.. Onlara güvenimiz yok.”

Sadrazam da kekeleyerek: “Ta, ta, tabî.. Zaten **İttihatçıları** Padişah hazretleri de sevmiyor.. Enverci-İttihatçı olmayan birini mutlaka bulacağız” diye konuşmuştur.

*

Sadrazam bu vahim gelişmeyi Padişah Vahideddin’e haber verince o önce tedirgin olmuş, sonra da, “**krizi fırsata çevirme**” babından “İngilizler’in bu teklifinden yararlanmak mümkün olabilir mi?” diye düşünmeye başlamış olmalıdır.

Sultan Vahideddin aklınca İngilizler’e oyun oynamak istiyordu fakat gerçekte oyuna geliyordu.

Sadrazam’a şöyle demiş olmalıdır:

“Sıkma canını!.. İşte güzide yaverim Mustafa Kemal var ya, tam İngilizler’in istediği gibi biri.. Bak bir sürü siyasetçimizi, subayımızı ve münevverimizi (aydınımızı) tutuklayıp **Malta’ya sürdükleri** halde Mustafa Kemal’e ilişmediler.. O, Enver’le ve adamlarıyla papaz, İngilizler bunun farkında.. Berlin seyahatimden beri onu tanıyorum, zaten bu yüzden onu yaverim yaptım.. Ona güvenim tam.. Onu göndeririz.. **Âteşin bir zekâ**.. Siyaseti iyi biliyor, İstanbul’a gelince hemen **Minber** ve **Vakit** gazetelerinde İngilizler lehine açıklamalar yaparak onların gözünü boyadı.. Zeki adam.. Böyle bir adamımız bulunduğu için şanslıyız.. Madem İngilizler gönderilen müfettişin olağanüstü yetkilere sahip olmasını ve istediği devlet görevlilerinin vazifesine son verebilmesini istiyorlar, biz de ona geniş yetkiler verelim, oradaki kuvvetlerimizi derleyip toparlasın.. Onu **Anadolu genel valisi** haline getirelim. Van’dan Ankara’ya kadar bütün bölgede hem vali ve kaymakamlara, hem de subaylara hükmetsin, dilediğini görevden alsın, dilediği vazifeye dilediğini getirsin.. İngilizler’i şüphelendirmeden zinde ve dinamik bir kuvvet oluştursun, milleti toparlasın.”

*

Evet, Ferit Paşa önce Padişah'la görüşmüş..

Nitekim Selanikli, Cemal Bolayır'a, “Ferit Paşa bundan (Padişah'la yaptığı görüşmeden) sonra teklifi bana yaptı” demiş bulunuyor.

Demiş de, Selanikli'yi görevlendirme fikri Ferit Paşa'ya ait değil.. “**Padişah hazretleri, sizi zaten biliyor, sizi münasip gördüler**” diyor.

Adam, Vahideddin'den "torpilli".

Böylece Selanikli (ve dahî İngilizler), **oltadaki yemi yutan** Padişah Vahideddin sayesinde muratlarına nail oluyorlar.

Fakat, Selanikli'nin, daha fazla yetki, imkân ve para koparması için renk vermemesi, rol yapması, nazlanması gerekiyor.

*

Cemal Bolayır sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Mustafa Kemal, bundan sonraki temaslarını da öbür ziyaretlerinde [bana] anlattı. Harbiye Nazırı (Milli Savunma Bakanı) ile, Dahiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) ile görüşmüş, **harita üzerinde incelemeler** yapmışlar, kendisine **çok geniş yetki** verilmiş.. Mustafa Kemal, ‘Yalnız,’ dedi, ‘**para** vermiyorlar. Halbuki orada **çalışmak için para lazım**. Ferit Paşa, “Hele siz bir gidiniz, **arkadan para göndeririz**” dedi. Ben de kabul ettim.’ ”
(Dilipak, s. 146-7.)

Harita üzerinde incelemeler yapmışlar..

Aynı şeyi, Selanikli'ye **Padişah'ın kendisini seçtiğini** bildirirken Ferit Paşa da söylemiş, “Bu konuda yapacağımız işlerle, durum hakkında etraflı, **harita**

üzerinde incelemeler yapmak üzere iki gün sonra tekrar görüşelim” demiş durumda.

Görüşmüşler.. Bolayır öyle diyor.

Neyin incelemelerini yapmış olabilirler?.

Herhalde, “İngilizler’in sözünü ettiği katliamlar nerede yapılmak isteniyor olabilir?” sorusuna cevap bulmak için değil.

Müfettişsin, daha teftiş etmeden, denetlemeden haritadan "katliam girişimi incelemesi" yapacak halin yok.

Meselenin, vatani işgalden korumak için nerede nasıl tedbir almak gerektiği meselesi olduğunu anlamamak için fanatik bir Kemalist salak olmak gerekiyor.

Bir de **para** meselesi var.. Konu sadece müfettişlikten ibaret olsa para hesabına lüzum yok.. (Osmanlı hükümeti fazla bir para veremediyse de, Vahideddin kişisel inisiyatifiyle 40 bin altın verdi.)

*

Bolayır, sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Mustafa Kemal, bundan sonra temaslarına devam etti. Ali Kemal Bey tarafından **nazırlara (bakanlara) verilen ziyafette** de hazır bulundu. Yanında **götüreceği arkadaşlarını tesbit** ederek kadrosunu Harbiye Nazırı’na (Milli Savunma Bakanı’na) tasdik ettirdi. **Padişah ile görüşmesini** de bana anlattı. Padişah, başarıya ulaşacağına inandığını söylemiş, yardım vaad etmiş. Ayrıldıktan sonra dışarda Saray nazırı Naci Paşa, Padişah’ın hediye ettiği bir kutuyu Mustafa Kemal’e vermiş. Mustafa Kemal kutuyu açıp bakmayınca Naci Paşa açmasını işaret etmiş. Mustafa Kemal açıp bakmış, bir **altın saat**mış.” (Dilipak, s. 147.)

İmdi, İngilizler’in istediği türden bir müfettişlik hizmeti yapacak adama bu izzet ü ikram niçin yapılsın ki?!

Böyle bir müfettişe niçin bakanlar kadar hürmette bulunulsun?!

Niçin yanında götürsün diye maiyetine dünya kadar (otuza yakın) adam verilsin?.. (Yanında adam götürmesi şart da değildi, Anadolu'daki bütün devlet görevlileri emrine veriliyordu, fakat Selanikli etrafında bir "çelik çekirdek" bulunmasını istiyordu.)

Ona, Padişah tarafından niçin bu kadar iltifatta bulunulsun, normal saat bile fazlayken, niçin altın saat hediye edilerek onurlandırılınsın?!

Padişah, “başarıya ulaşacağına inandığını” söylerken, “Hristiyan ahaliyi katliama tabi tutmak isteyen kuvvetlerimiz ile halkımızı bundan alıkoyacağınıza inanıyorum” demek istemiş olabilir mi?!

Bunu mu kastetmiştir?!

Yardım vaat ederken de, “Şimdi sana verdiğimiz olağanüstü yetki ve imkânlar bu zorlu görev için sana kâfi gelmeyebilir, elimizden gelen yardımı yapacağız” mı demek istemiştir?

*

Böylece, **İsmet İnönü’nün sözünü ettiği “İngiliz kararı”** çerçevesinde SETÖ (Selanikli Terör Örgütü) kurulmuş oldu.. Önüne kırmızı halı serilen “**paralel devlet**” faaliyete geçti.

Vahideddin, **Osmanlı Devleti’nin “beka”sı** için çalıştığını zannediyordu, gerçekte devletin temeline kazmayı vurmuştu.

Farkında olmadan..

İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**'un “Osmanlı Devleti'nin yerini alacak Anadolu merkezli, başkenti Anadolu'daki bir şehir olacak 'halifesiz' yeni bir Türk devleti kurulması" projesinin altyapısı hazırlanmış durumdaydı.

*

SETÖ'nün sonraki "**hizmet**"lerini ise merhum **Kadir Mısıroğlu**'ndan dinleyelim:

“... [1972 yılı Temmuz ayında Eskişehir’de] Yanımda bir albay ve bir de yüzbaşı vardı. Bunlar beni diğer bir odaya aldılar.

“Odada birbirine paralel iki tane masa vardı. Birinin başına albay, diğerine de yüzbaşı yerleşti. ... İki masanın üzerinde de daktilo görülmüyordu. İçimden:

“– Bu nasıl ifade almak! diye bir sual geçiyordu.

“Bu sırada söze başlamadan Albay’a hitaben:

“– Bir sigara içebilir miyim? diye sordum.

“Albay ... sigara paketini çıkardı. Teşekkür ettim. Ben, değiştirmeyip kendi sigaramdan içmek istediğimi söyledim. Ancak ne kadar çaktımsa, çakmağım yanmadı. ...

“Bu defa Albay bana çakmağını çaktı. Nezaketten ayağa kalktım. Bir de ne göreyim, öteki masada oturan yüzbaşının çekmecesini hafifçe çekili ve **çekmecedeyibin** kenarı hafifçe görülüyor.

“İşte o zaman, bana gösterilen nezaketin asıl sebebini kavradım. Demek ki, banlar, **aleyhimde ciddi bir delilin mevcut olmaması sebebiyle, nezaketli davranıp beni konuşturmak ve ağızından söz almak** istiyorlardı. ...

“Adam bana dedi ki:

“– ... bir eserinizde **Atatürk’ün Yunan Harbi denilen harb dolayısıyla tarihte büyük bir yer işgal etmesinin imkânsız bulunduğunu**, onun ancak inkılaplar dolayısıyla tarihe geçebileceğini, zira ... bunların gerçekleşmesi için **beşyüz binden ziyade insanın telef olduğunu** iddia ediyorsunuz. Bu rakam, kusura bakmayınız ama, biraz mübalağalı [abartılı] değil mi?

“Ona dedim ki:

– Albayım, belki yanlış hesap ettim. Sizin elinizde kalem var. Buyrun beraber hesap edelim!

“– Hay hay!.. dedi. Önüne temiz bir kâğıt çıkardı, kalemini eline aldı ve not tutmaya başladı. ...

“Dedim ki:

“– Albayım! Cumhuriyet tarihinde üç defa **Şark [doğu] harekâtı** var. Bunların birincisi **Şeyh Said Hadisesi**’dir. ... Acaba bu hadise kaç kişinin ölümüne sebep olmuştur? Bu, bir **askerî harekât**tır. Zâtıaliniz de subaysınız. Bunu benden iyi bilmeniz gerekir. Kaç kişi diyorsanız yazalım!..

“Tabî birşey yazamadı. Ben devam ettim:

“– Sonra [ikinci olarak] 1930’da **Molla Mustafa Barzani** Ağrı Dağı’nda silahlı bir surette kıyam etti. Üzerine ordu gitti. ... harekât takriben **altı ay** sürdü. Acaba bunun da iki tarafça zayıyatı ne miktardadır? Bunun da Genelkurmay’da resmî kayıtlarının bulunması gerekir. ...

“Yine birşey yazamadı. Devam ettim:

“– [Üçüncü olarak] 1936 yılındaki **Dersim Harekâtı**’nı düşününüz!
Asilerin üzerine, o zamanın imkânsızlıklarına rağmen **uçak** bile gönderildi.
Bu harekâtı bastıran, eski generallerden Salih Omurtak’tı. ... Kendisinin
anlattığına göre, Dersim’de **yüze yakın köyü adeta insansız bir hale
getirmiş**. Buna göre, bir köyü asgarî kaç kişi kabul ederseniz, buyrun,
hesap edin!

“Ben bunları söylerken onun yüzü renkten renge giriyor ve tabii hiçbir şey
yazamıyordu. Ben yine devam ettim.

“... **Konya İsyanı, Bolu İsyanı, Düzce İsyanı, Gerede İsyanı, Yozgat
İsyanı ve Koçgiri İsyanı** gibi isyanları ve bunlarda ölen kalan insanlar
**Ankara İstiklâl Mahkemesi, Amasya İstiklâl Mahkemesi, Erzurum
İstiklâl Mahkemesi, Rize İstiklâl Mahkemesi** gibi vatanın dört bucağında
kurulan istiklâl mahkemelerinin **asıp kestikleriyle, şapka isyanları
dolayısıyla memlekette kurulan darağaçlarını** sayıp döktüm.

“Bunlara en son olarak da **Menemen Vakası** zayıyatını ekledim ve bazı
İstiklal Mahkemelerinin bilinen kurbanlarının rakamlarını tadad ettikten
sonra, İstiklal Mahkemeleri hakkında da kısaca şu izahatta bulundum:

“– İstiklâl Mahkemeleri **iki devre**dir. Birinci devredeki İstiklâl
Mahkemelerinin asıp kestiği insanların sayısını ortaya çıkarabiliriz. Çünkü
bunların verdikleri kararlar Büyük Millet Meclisi’nin tasdikiyle [onayıyla]
infaz olunuyordu. Bu sebeple onları Meclis zabıtlarından [tutanaklarından]
bulup çıkarmak mümkündür. Benim bugüne kadar yaptığım araştırmalara
göre buna ait rakam **elli bin** civarındadır. Ancak bu İstiklal
Mahkemelerinin bir de ikinci devresi vardır. Bu ikinci devrede asılıp
kesilenleri tespit asla mümkün değildir. Bu devrede M. Kemal Paşa,
Başkumandanlık Kanunu’yla **Meclis’in bütün selâhiyetlerini
[yetkilerini]** uhdesine almıştı. İkinci devre İstiklâl Mahkemelerini bizzat

kurmuştu. Bunların kararları artık Meclis'in tasdikine iktiran etmiyordu. Bunlar [temyiz vs. yoktu] **dilediklerini asıyor** ve astıkları adamların onbeş günde bir, sadece **listesini M. Kemal'e gönderiyorlardı**. Türkiye'yi baştan başa dolaşarak her yerde faaliyet gösteren bu İstiklal Mahkemeleri seyyardılar [gezici, gezgin]. Bunların tuttukları zabıtlar da ortada yoktur. ... Diğer taraftan bunların M. Kemal'e verdikleri **isim listeleri** şeklindeki raporlar da **kaybolmuştur**. ... **İnönü** bu dosyaların 1950 yılındaki iktidar değişikliğinde DP'lilere teslim edildiğini, **Bayar** ise, böyle bir evrak **teslim almadıklarını** söylemiştir. ... Bu bakımdan, benim ... inkıaplar dolayısıyla o günkü **on milyonluk Anadolu halkından beşyüz bininin katledildiğini** [Oran, 80 milyona nisbetle 4 milyona karşılık geliyor] söylemem, tahminî bir rakam olmasına rağmen, mübalağa da sayılmaz! Bütün bu kurbanlar herhalde vatan haini değillerdi. ... Mesela **Konya'da isyan eden Delibaş'ın** arkasına takılanlar, Ankara'daki harekâtın İttihat ve Terakki'nin canlandırılması olduğu düşüncesindeydiler. Bunda haksız da sayılmazlardı. Zira ... ön safındaki insanlar, mesela bir **M. Kemal** Paşa, bir Rauf Orbay, bir Ali Fuad Paşa ve hatta bir Kâzım Karabekir Paşa, **Selanik'ten yürüyüp gelerek Sultan Hamid'i tahttan indirmiş** olan Hareket Ordusu'nun kurmay subaylarındandı. Halk, **İttihat ve Terakki'nin "A" takımının** [Birinci Dünya Savaşı'na girerek] vatani batırıp kaçmasından sonra **"B" takımının** faaliyete geçmiş olduğuna ve **aynı zihniyeti** canlandırmak istediklerine hükmediyordu. ...

"Böyleyken Konya isyanını bastıran **Refet Paşa** Meclis'te aynen şöyle demişti: 'Konya İsyanı'nda kaç kişi öldürdüğümüzün hesabını veremeyiz. Zira **emrimdeki her nefere, dilediği her şapsı öldürebileceği yolunda selahiyet vermiştim**. ...'

"Daha fazla birşey söylememe lüzum kalmadı. Zira Albay suali sorup soracağına pişman olmuş bulunmalı ki:

"– Bunu geçelim! dedi ve başka suallere geçti.

“... Sonradan dava dosyası açılıp da [hakkımdaki] **MİT raporlarını** okuma fırsatını bulunca, gercektim ki, **tâ lise yıllarımdan beri takip edilmişim.**

“Ama ne takip ediliş! Saçma sapan yakıştırma bir sürü zan ve rivayet dolu **MİT raporlarından**”

(Kadir Mısıroğlu, *Geçmiş Günü Elerken -II-*, İstanbul: Sebil Y., 1995, s. 200-205.)

*

Bu rakam, Kurtuluş Savaşı'ndaki can kaybının elli (rakamla 50) katı..

Beş değil, 15 değil, 25 değil, 35 değil, 45 değil..

50 katı.

ÖZ HAKİKİ BİR DECCAL (ÇOK YALANCI) OLARAK SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK

Önceki bölümlerde, TBMM’yi kurmak üzere Sivas’tan Ankara’ya gelen Selanikli Mustafa Atatürk’e **Ankara müftüsü Rıfat Hoca**’nın (sonradan Diyanet İşleri Başkanı olan Rıfat Börekçi) **bin lira** vermiş olduğunu görmüştük.

Açıklayan, Selanikli’nin uşağı **Cemal Granda**.. Selanikli’nin, bu iyiliğinden dolayı Rıfat Hoca’ya minnettar kalmış olduğunu, takdirle andığını söylüyor.

Bir memurun aylık maaşının iki buçuk lira olduğu o günlerde bin lira fena para sayılmaz.. Lira değerli.. **1 lira, 6,625 gr. saf altına** karşılık geliyor.

Bir müftü bile Selanikli’nin cebine bin lira harçlık koyabiliyorduyorsa, onu Anadolu’ya gitmeye (sureta) ikna etmiş olan Sultan Vahideddin kaç lira vermiş olabilirdi?

*

Görünüşte (İngilizler’in talebi üzerine) Anadolu’ya basit ve önemsiz bir görevle gönderilen Selanikli’ye **altın saat hediye** eden Vahideddin, “özel görevi” için de herhalde cebine ayrıca “altın” koymuş olmalıdır.

Ancak, böylesi “örtülü” görevlerin ve de işlerin genelde belgesi olmuyor.

(Bu noktada akla, teşbihte hata olmaz derler, Selim Edes’in Engin Civan’a yönelttiği “**Rüşvetin belgesi mi olur pezevenk?!**” şeklindeki “veciz soru” geliyor.)

*

Selanikli, parayı seviyor..

Ve de fırsat bulduğunda, uhdesine verilmiş paraların üstüne (kişisel istikbali için) yatmak gibi bir huyu var.

Mesela, **Hindistan-Pakistan-Afganistan müslümanlarının** (attığı yalan ve palavra nutuklara aldanarak) hilafet kurumunu kurtarması ve yaşatması için gönderdikleri paraların üzerine yatıp onunla **İş Bankası**’nı kurmuş durumda.

Evet, **Hindistan Hilafet Komitesi**’nin gönderdiği **843 bin 294 liraya** karşılık gelen yardım parasını zimmetine geçirmeyi ihmal etmedi. (Bkz. Gültekin Kamil Birlik, “Mustafa Kemal Atatürk’ün Mal Varlığı”, **Belleten**, C. 78, S. 282, Ağustos 2013, s. 758.)

Dikkat isterim, söz konusu olan, Hindistan **Laiklik** Komitesi değil..

*

Mevzuya dönelim, Ankara müftüsünün bin lira verdiği Selanikli’ye Osmanlı Devleti kaç lira vermiş olabilirdi?.

Dilipak’ın yazdığına göre 300 bin lira:

“Mustafa Kemal’in İstanbul’dan gizlice ayrıldığı gerçek dışı bir olay.

“İngilizler olayı biliyordu. ...

“Padişah biliyordu. **300 bin altın para** verilerek Anadolu’daki **kurtuluş hareketini örgütlemek** için gönderilmişti. Mustafa Kemal’in daha sonraki mektupları bunu teyid etmektedir. Bu mektuplar Başbakanlık arşivince yayınlanmıştır.”

(Abdurrahman Dilipak, **Cumhuriyete Giden Yol**, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 165.)

Evet, Padişah olayı biliyordu..

İngilizler daha da iyi biliyordu.

Nasıl bilmesinler ki?!.. Samsun havalisine bir görevli gönderilmesini isteyerek Selanikli için “**fırsat**” icat edenler, bunun için “**kriz**” çıkaranlar da, Anadolu’ya geçiş **vizesini** verenler de onlardı.

Kriz çıkardılar, Selanikli ile elele vererek Osmanlı Devleti’nin devlet başkanını ve Osmanlı hükümetini keriz yerine koydular.

Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**’nün açıkladığı gibi, **epik “Selanikli Efsanesi” oratoryosunu** yazıp besteleyen, sahnelenmesi için gereken düzenlemeleri yapanlar İngilizler’di:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Oratoryoyu yazıp besteleyen İngilizler’di fakat Selanikli’nin de hakkını yemeyelim, Oscar’lık bir oyuncuydu.. Hatta günümüzün Oscar ödüllü oyuncularının çırağı ve çömezi bile olamazlar.. Mükemmel oynadı, iyi iş çıkardı.

Tarihte bir benzeri yok.

*

Selanikli’ye verilen paranın bir kısmı, Vahideddin’in kişisel servetinden verilmiş durumdaydı.. Padişah bunun için **cins atlarını satmış** bulunuyordu. (Dilipak, s. 150-151.)

Selanikli'ye ayrıca Dahiliye Nezareti'nin (İçişleri Bakanlığı'nın) **örtülü ödeneğinden** verilen bir para da var.

Sabahattin Selek'in *Anadolu İhtilali* adlı kitabında yazdığına göre, Dahiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) Mehmet Ali Bey, bu parayı bizzat kendisi Selanikli'nin **ayağına götürmüştü** durumda (Ne müfettişmiş ama, böylesi görülmemiştir!):

“Dahiliye Nezareti örtülü ödeneğinden ödenen bu parayı Mehmet Ali Bey, yanında Emniyet Şube Müdürlerinden Râdî Bey olduğu halde, Mustafa Kemal Bey'i Samsun'a götürecektir vapura hareketinden biraz önce gelerek bizzat vermiş ve klişesi yayınlanan makbuzu da orada Râdî Bey yazmıştır.”
(Dilipak, s. 151.)

Evet, söz konusu makbuz, yayınlanmış.

Nerede, Türkiye'de mi?..

Hayır!. Fransa'da..

Türkiye'de yayınlanamazdı, çünkü Selanikli'nin **geçmişini karartmak**, üstüne perde çekmek, olan biteni sadece kendi kurguladığı şekilde aktarmak gibi bir politikası vardı.

Nitekim, **Kâzım Karabekir** Paşa kendi bildiklerini ve yaşadıklarını kitaplaştırıp bastırıldığında hepsini **toplatıp yaktırmıştı**.

*

Selanikli, kendisini (cebine para koyup olağanüstü yetkilerle donatarak genel vali gibi) Anadolu'ya gönderen Sultan Vahideddin'in, Anadolu'da tutunmasını sağlayan Karabekir'in yanı sıra Mehmet Ali Bey'e de, sonradan, teşekkürlerini eksiksiz bir biçimde sunmuş durumda.

Yapılan iyilikleri unutmamak gibi bir meziyeti var..

Evet, Mehmet Ali Bey, cumhuriyetin ilanıyla birlikte vatandan kovulan, Türkiye'ye girmesi yasak olan 150'liklerdendi.

Söz konusu makbuzun klişesi, Paris'te neşrolunan *La Republique Enchane* adlı gazetede yayınlanabilmişti. (Dilipak, s. 151.)

Meblağ 25 bin liraydı.. Memur maaşının aylık iki buçuk lira olduğu zamanda 25 bin lira..

10 bin aya, yani 800 küsur seneye karşılık gelen bir maaş yekünü.. Sanki Selanikli'nin 800 sene yaşayacağı tahmininde bulunmuşlardı.

Bu, sadece bir bakanlığın örtülü ödeneğinden verilen para..

Resmen yok hükmünde.. Örtülü ödenekten veriliyor.. Bir müfettiş için sıradışı bir uygulama.

Ama, zamanın İçişleri Bakanı, “Nasılsa resmen böyle bir belge yok, varsın cebimde dursun” demiş.

*

Evet, Selanikli'nin işi gücü yalan, dolan, aldatma ve sahtekârlıktı.. İngilizler'le anlaşıp Osmanlı Devleti'ne ihanet ettiği halde Vahideddin'i ihanetle suçluyordu.

Henüz ipleri eline alamadığı zayıf zamanında milleti yalanlarla avuttu.. Mesela 25 Eylül 1920'de TBMM'de şunları söylemiş durumda:

“Yani biz kabul ediyor ve herkese de ispat ediyoruz ki [sabitliğini gösteriyoruz ki] **makam-ı hilafet ve saltanatı** bizde hiçbir vakit başımızın üzerinden atamayız ve Meclis-i âlinizin ilk veya ikinci celsesinde zaten ve resmen suret-i kat'iyede bu mevzubahs ve müzakere edilecek. Atiyen ise beyannamede de zaten makam-ı hilafet ve saltanata karşı vaziyetimiz resmen ifade edilmiş bulunur.” (Dilipak, s. 187.)

Selanikli'nin aynı gün aynı kürsüde söylediği şu sözler ise onun “**kuvvet**”ten başka birşeye saygı duymadığını ve inanmadığını, **hukuk ve ahlâk** diye birşey tanımadığını ortaya koyuyor:

“Efendiler, her şeyde olduğu gibi belki **ahlakiyat** nokta-i nazarından da kuvvet nazar-ı dikkate alınmalıdır. **Arkadaşlıkta ve kardeşlikte** dahi kuvvet muvazenesini (dengesini) nazar-ı dikkate almak lazımdır.

“Zaif (zayıf) olan kavi (kuvvetli) olanın mutlaka mahkumudur (hükmü altındadır). **İnsanlık, adalet, bütün prensipler (ilkeler), kaideler** (kurallar) ikinci derecede kalır. Her şeyden evvel [gelen] kuvvettir.”

(Dilipak, s. 191.)

*

Evet, adamın zihniyeti bu..

Kardeşlik, arkadaşlık, insanlık, adalet (hukuk), ahlâk, bütün prensipler, ilkeler hava cıva..

Önemli olan kuvvet.

İşte bu adamın bütün derdi kuvvet sahibi olmaktan ibaretti.. Bunun için de o dönemin en büyük kuvveti olan İngilizler'e “**örtülü**” **biat** etti, **kendi devletine karşı hainlik** yaptı.

İnsanların iyi niyetini suistimal etti, kendi cumhurbaşkanlığı için kullandı..

Cumhuriyet, **cumhurbaşkanı** olması için ona lazımdı..

Böylece millete, “Osmanlı hanedanını kendi padişahlığım için memleketten kovdum” deme zahmetinden kurtuluyor, “**Kendim için birşey istemişsem**

namerdim, hepsi millet egemenliğı içindi” diye palavra savurma imkânına kavuşuyordu.

İnsaniyete, kardeşliğe ve arkadaşlığa, adalete ve ahlâka inanmayan bir adamın, evet, insaniyete inanmayan bir adamın, **insanlardan müteşekkil millet**in iradesine saygısı olabilir miydi?!

*

Millet iradesi ve cumhuriyet söylemi, Osmanlı hanedanının sırtına tekme vurabilmesi için gerekliydi..

Bu söylem, “**prensip**” ve “**kaide**” olarak herhangi bir ahlakî ya da hukukî değere söz hakkı tanımıyordu.. Öncelik "kuvvet"indi, elde kuvvet yoksa bir dolandırıcılık sermayesi olarak mukaddesat, hukuk ve ahlak edebiyatı devreye konulmalı ve **din istismarı** ile yol alınmalıydı.

Selanikli'nin yaptığı tam da buydu.

Evet, Selanikli, **İsmet İnönü**’nün açıkladığı gibi, İngilizler’le bir olup hem Osmanlı Devleti’nin devlet başkanını, hem Osmanlı hükümetini, hem de bütün bir milleti yalan söyleyip takiiye yaparak aldattı.

Samsun’a çıktıktan bir gün sonra sadrazamlığa (başbakanlığa) gönderdiği telgrafta şunu diyordu:

“Sadaret (Başbakanlık) Yüksek Makamı’na,

“... **Gaye ve düşüncelerini sadece millet ve devletin kurtuluş selametine hasreden Padişah Hazretlerinin kutsal kişiliğine olan tam bağlılık** ve yeniden baş(ba)kanlığını üzerinize aldığınız hükümetin en kesin teşebbüs ve hareketlerde bulunarak milletın hukukunu koruyacağına

olan **tam bir güven ve gönül rahatlığı ile**, sükunetin muhafaza edilmekte olduğunu **arz ederim.**” (Dilipak, s. 259-260.)

Selanikli’nin yaklaşık bir buçuk ay sonra, 8 Temmuz 1919 tarihinde, (**Erzurum**’a ulaştıktan beş gün sonra) Saray’a gönderdiği telgrafta ise şu ifadeler yer alıyor:

“Saray Başkatipliği Vasıtasıyla Padişah’ın Yüksek Makamına,

“Şimdiye kadar gerek kutsal zatlarına ve gerekse Harbiye Nezareti’ne (Milli Savunma Bakanlığı’na) sunduğum arzlarımda, **vatan ve millet ile yüce hilafet makamının** uğradığı ve halen içinde bulunduğu acı durumlar ve buna karşı duyulan üzüntüleri ve milletin aldığı vaziyeti, bütün safhaları ile gerçek olarak anlattım. Bunu yapmakla, **mukaddesatımın (kutsal değerlerimin) aciz nefsimi yüklediği en yüksek ve en vicdanî vazifelerden birini** yerine getirmiş oldum.

“Naçiz (değersiz ve önemsiz) düşünce ve teşebbüslerimin (girişimlerimin) **İngilizlerce** vatan müdafaası şeklinde değil de başka bir surette kabul edilmesinden dolayı yüce hükümetlerinin **zor durumda ve baskı altında** kaldığı **irade ve ifade** buyuruluyor. Yüce hükümetlerinin ve saltanat merkezinin zaten ne gibi baskı ve ağır şartlar altında bulunduğu gerek **bendenizce (kölenizce)** ve gerek soylu milletimizce tamamen ve açıkça bilinmekte olduğundan, bu baskının daha ziyade artıp genişlemesine ve bilhassa **pek büyük sadakat bağlarıyla bağlı bulunduğum şefkatli kalplerinizin ve düşüncelerinizin** hiçbir şekilde zayıflamasına razı olamayacağım. Bundan dolayı, sadece şu anda bulunduğum görevime (müfettişliğe) değil, bütün övünç sebeplerini vatan ve millet ile **kutsal makamlarının feyzinden** ve kurtuluşundan alan pekçok sevdiğim kutsal askerlik hayatına da veda etmek suretiyle **fedakârlıkta bulunduğumu arz ederim. Yüksek saltanat ve hilafet makamıyla soylu milletlerinin hayatımın son noktasına kadar daima koruyucusu ve sadık bir ferdi**

gibi kalacağımı **tam bir bağlılıkla** arz ederim. Askerlik mesleğinden istifa ettiğimi Harbiye Nezareti'ne bildirdim. **Yüce zatlarının sıhhat ve afiyette bulunmasına dua eder** ve her türlü afetlerden korunmasını **Cenab-ı Hak(tan niyaz ettiğimi yüksek bilgilerinize sunarım. Buyruk.**

“**Kulları** Mustafa Kemal.”

(Dilipak, s. 265-266.)

*

Kulları Mustafa Kemal, bu telgrafiyla, **deccallik** (çok yalancılık) sanatında gerçek bir virtüöz olduğunu ispat etmiş durumda.

Askerlikten istifa ediyor, çünkü, Osmanlı Padişahı ve hükümeti (sözde İngilizler'in baskısından kurtulsun diye) böyle bir “**fedakârlık**”ta bulunduğu **Kâzım Karabekir**'in, kendisine verdiği desteği çekmeyeceğini biliyor.

Ondan güvence almış durumda.

Karabekir'in, verdiği sözden dönmeyi onuruna yakıştıramayacak, tükürdüğünü yalamayı içine sindiremeyecek yüksek bir **karaktere** sahip bulunduğunun farkında.

İnönü'nün açıklamış bulunduğu şekilde **İngilizler'in “örtülü” desteğini** almış olan Selanikli ile efendileri, oyunu sağlam kurmuşlardı.

Kimi nasıl kullanacaklarını, nasıl “tufa”ya getireceklerini çok iyi biliyorlardı.

*

Selanikli'nin (önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde aktardığımız üzere, İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**'un planladığı şekilde Anadolu'da yeni bir devlet kurabilmesi için) **Osmanlı Devleti memuru** olmayı bırakıp yeni bir **millet**

meclisi kurarak **millete dayanma** iddiasında bulunabilmesi, gücünü Osmanlı Devleti'nden değil de bu yeni meclisten aldığını söyleyebilmesi gerekiyordu.

Bunun için de İngilizler, ortada kendilerini rahatsız edecek hiçbir şey yokken, Selanikli o sırada Sarı Çizmeli Mehmet Ağa modunda dolaşma dışında birşey yapmıyorken, iç turizmi canlandırmakla meşgulken, “Selanikli’yi tekrar İstanbul’a çağırın!” diyerek Osmanlı Devleti’ne baskı yapmaya başladılar.

Israrla, inatla ve şiddetle..

*

Selanikli böyle bir İngiliz baskısı mevzubahis olmadan askerlikten istifa etse, kendi eliyle kendi kanatlarını kesmiş, yetki ve itibar bakımından cascavlak ve dımdızlak kalmış olacaktı.

Yapamazdı.

İşte o noktada, **İsmet İnönü’nün sözünü ettiği İngiliz desteği** devreye girdi..

Selanikli deccal, “**İngiliz’in korkup çekindiği kahraman**”a dönüştürüldü.

Osmanlı Padişahı ve hükümetinin payına düşen rol ise “kötü adamlık” ve “ihamet”ti..

İngiliz işbirlikçiliği..

İngiliz, oyunu yaman kurmuştu.

*

Selanikli bir taraftan gönderdiği riyakâr telgraflarla **Padişah’a kulluğunu** arz eder, **din istismarı** alanında destan yazarken, diğer taraftan Erzurum’da (has adamları, yağdanlıkları) **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e Osmanlı

Devleti’ni yıkıp cumhurbaşkanı olacağını, millete **Latin harflerini ve şapkayı dayatacağını, tesettürü (örtünmeyi) yasaklayacağını** söylüyordu.

Gizli gündemi ve gerçek misyonu buydu..

İngilizler’den İstanbul’da (**İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı gizli saklı, örtülü görüşmelerde) bu yönde talimat almıştı.

Başarılı olacağından emindi, çünkü (**İsmet İnönü’nün** açıkladığı gibi) İngilizler’in desteği arkasındaydı..

Ve İngilizler, Birinci Dünya Savaşı’nın galipleri olarak memlekete çöreklenmiş, Osmanlı Devleti’nin elini kolunu bağlamış durumdalar. (Ki Osmanlı’nın yenilgi binasının son tuğlasını Selanikli **Filistin**’de büyük bir maharetle yerine koymuştu.)

Evet, Selanikli öncelikle İngilizler’e güveniyordu.. İkinci dayanağı ise, Türkiye müslümanlarının (Türküyle Kürdüyle, Lazıyla Çerkeziyle) derin ve köklü saflığıydı.

Devasa takıyyesi, muhteşem ikiyüzlülüğü, süper yalancılığı, olağanüstü riyakârlığı ve sınır tanımaz istismarcılığıyla milletin saflığından son zerresine, son damlasına kadar yararlandı.

*

Selanikli yeni meclisi (TBMM’yi), İngilizler’in planladığı şekilde yeni bir devlet kurmak için toplamaya çalışıyor, fakat bunu “vatan müdafaası”na yönelik bir adım gibi gösteriyordu.

O yüzden, sanki yeni meclis Osmanlı padişahının emrinde olacakmış, **hilafet ve saltanat makamının korunmasına** çalışacakmış gibi bir görüntü veriyordu.

Öyle ki, Selanikli, **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**’ya **Osmanlı Devleti’nin ve padişahlığın canına okuyacağını** söyledikten beş ay sonra, 14 Ocak 1920’de Padişah Vahideddin’e şu ikiyüzlü telgrafı çekme utanmazlığını sergilemişti:

“Padişah Hazretleri’ne,

“Millî Meclis’e gelmenizi engelleyen rahatsızlık, **bütün halkı olduğu gibi Heyet-i Temsiliyemizi de son derece üzdü.** Gerçek koruyucu olan Allah, **mübarek vücudunuzu her çeşit belalardan korusun.**” (Dilipak, s. 267.)

Doğal olarak Vahideddin, “mübarek vücudu” için en büyük belanın Selanikli olduğunun o sırada farkında değildi.

Selanikli’nin Osmanlı hükümetinde bakanlık da yapmış olan **Ali Kemal**’i gelecekte **“bindirilmiş kıtalar”a linç** ettireceğini, kendisi için de böylesi bir plan yapacağını, bu yüzden can korkusuyla memleketini terk etmek zorunda kalacağını o sırada tahmin edemezdi.

Nasıl aldanması ki, Selanikli’nin kendisine çektiği yağın bini bir paraydı..

Telgraflarındaki laflarına bakılırsa sadakati ve bağlılığı sonsuzdu.

Sonsuz.

Türk tarihi bu kadar büyük bir deccal (çok yalancı), bu kadar dalkavuk bir sahtekâr görmedi.

*

Telgraflarında yalakalığın dibini bulan **dalkavuk Selanikli**’nin Padişah Vahideddin’le yaptığı başbaşa görüşmelerinde ne "yağlar" çekmiş, ne yeminler etmiş, ne sözler vermiş, nasıl sadakat edebiyatı yapmış olabileceğini tahmin etmek zor değil.

"KUL SELANIKLİ" SAZININ TELLERİNE DOKUNDU, BAKALIM NE SÖYLEDİ

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün, bir yandan (Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit**'e açıkladığı şekilde) haince **Osmanlı Devleti'ni yıkma** planları yaparken diğer taraftan (sanki saltanat ve hilafet için kellesini ortaya koymuş bir fedakâr serdengeçti gibi) Padişah Vahideddin'in onuruna tonlarca yağ yakıp, dalkavuklukta dünya tarihinin aşılması imkânsız rekorunu kırmış olduğunu görmüştük.

Bu riyakâr dalkavukluğu, sinsi takiyyesi, düzenbaz yalancılığı ve deccalâne (çok yalancı) hilekârlığı, ipleri eline geçirip konumunu sağlama alıncaya kadar devam etti.

Deccallığının (çok yalancılığının) devasa boyutlarını, **8 Temmuz 1919** tarihinde, yani Erzurum'daki ikametinin ikinci günü Padişah Vahideddin'e gönderdiği "**Kulları Mustafa Kemal**" (**Vahideddin'in kulu Selanikli Mustafa**) imzalı istifa mektubu ortaya koyuyor.

Telgrafla iletilen mektup şöyle:

"MABEYN-İ HÜMAYUN CENAB-I MÜLUKÂNE BAŞKİTABET-İ
CELİLESİ VASITASIYLA ATABE-İ ULYA-YI HAZRET-İ
PADİŞAHÎ'YE

"(SARAY BAŞKATİPLİĞİ VASITASIYLA PADİŞAHIN YÜKSEK
MAKAMINA)

"Şimdiye kadar gerek **Zat-ı Akdes-i Hümayunlarına (kutsal zatlarına)** ve gerek Harbiye Nezareti'ne (Milli Savunma Bakanlığı'na) vaki olan maruzatımda (sunumlarımda) vatan ve milletin ve **makam-ı**

mualla-yı Hilafetin (yüce Hilafet makamının) maruz ve giriftar olduğu avakib-i elîme ve buna karşı mütehasıl alâm ve evza-ı milliyeyi tekmil safahat ve hakikatiyle (uğradığı acı durumları ve buna karşı duyulan elemeleri ve milletin aldığı vaziyeti, bütün safhaları ile gerçek olarak) arzettim.

“Bunu ifa etmekle **mukaddesatımın (kutsal inançlarımın)** nefs-i acizaneme tahmil eylediği (aciz şahsıma yüklediği) en yüksek ve en vicdani vazifelerden birini yapmış oldum.

“**Âmâl ve teşebbüsât-ı abidanemin (kölece amellerimin ve girişimlerimin)** İngilizlerce müdafaa-i vataniyye (vatan savunması) suretinde değil, şekl-i âharda telakki olunmasından naşı (başka şekilde anlaşılmasından dolayı) Hükümet-i Seniyyelerinin **müşkil bir vaz-ı tazyik altında** kaldığı (altından kalkılması zor bir baskı altına konulduğu) irade ve ifham buyruluyor. Hükümet-i seniyyelerinin ve payitaht-ı saltanat-ı hümayunlarının **(yüce hükümetlerinin ve saltanat merkezinin)** zaten ne gibi **tazyik (baskı) ve şerait-i elîme-i inhisar (acı verici koşullar sınırlaması) altında** bulunduğu gerek **çâkerlerince (bu kulunuz kölenizce)** ve gerek bütün millet-i necibelerince tamamen malum ve âyan olduğu cihetle, bu tazyik ve inhisarın daha ziyade tevessüüne (genişlemesine) ve bhusus pek büyük **revabıt-ı sıdk u ubudiyetle (sadakat ve kulluk bağlarıyla)** merbut (bağlı) bulunduğum **kalb ü âmâl-i müfşika-i hümayunlarının (majestelerinin şefkatli kalb ve tasarılarının)** düçar-ı kelal olmasına (eziyet görmesine) hiçbir vechile razı olmayacağım cihetle yalnız memuriyet-i acizaneme değil, tekmil mübahatını (bütün övünçlerini), vatan ve milletimin ve makam-ı akdes-i hümayunlarının nur-u feyiz ve necatından **(kutsal makamlarının feyz ve kurtuluş nurundan)** alan pek çok sevdiğim mübarek hayat-ı askeriye de veda suretiyle arz-ı fedakâri eylerim (askerlik yaşamıma veda suretiyle özveride bulunduğumu arzederim).

“**Makam-ı Uzma-yı Saltanat ve Hilafetin** ve millet-i necibelerinin hayatımın son noktasına kadar daima **hâris (koruyucu) ve sadık** bir ferdi gibi kalacağımı **kemal-i ubudiyetle (tam bir kullukla) arz** ve temin eylerim. Silk-i celil-i askerîden (askerlik mesleğinden) istifa ettiğimi Harbiye Nezareti’ne arz ettim.

“Sıhhat ü afiyet-i Cenab-ı Mülûkaneye (Padişah cenaplarının sıhhat ve afiyetine) dua ve her türlü afattan masun (belalardan korunmuş) buyurmalarını **Cenab-ı Kibriya’dan (Allahu Teala’dan) niyaz** eylediğim muhat-ı ilm-i âlî buyruldukta (yüce bilgilerinizin kuşatıcılığına arz ü) ferman.

“**Kulları**

“**Mustafa Kemal.**

“**Fî 8 Temmuz Sene 1335, Saat 11.40 Gece.**”

*

Bu istifa mektubu, inkârı mümkün olmayan bir tarihî belge olarak **TBMM zabıtlarına (tutanaklarına) geçmiş** durumda.

Çünkü Selanikli, bu telgrafın metnini 24 Nisan 1920 tarihinde, TBMM’nin açılışından bir gün sonra yaptığı **TBMM açılış konuşmasında** milletvekillerinin huzurunda okumuş durumda.

Yani milletvekillerinin şahsında bütün milletin huzurunda.

Doğal olarak bunu, “Ben Padişah hazretlerinin **sadık bir kulu kölesiyim**, ona hizmet dışında bir gayem kesinlikle yoktur” mesajını vererek milleti aldatmak için yapıyor.

Deccallığın (çok yalancılığın) gereğini ifa ediyor.

*

Söz konusu telgrafın TBMM’nin sitesinde yer alan sadeleştirilmiş şekli şöyle:

“7 Temmuz 1919 Erzurum [TBMM sitesindeki orijinal/sadeleştirilmemiş metindeki tarih: 9.7/VII.1335)

**“Padişah hazretlerinin devletli mabeyni yüce başkâtipliği eliyle
Padişah hazretlerinin yüce katına.**

“Şimdiye kadar gerek padişahlık yüce makamına ve gerek Harbiye Nazareti’ne yazdığımı yazılarda vatan ve milletin ve yüce hilafet makamının karşılaştığı üzücü olayları ve buna karşı ortaya çıkan tepkileri ve milli durumu bütün safhaları ve açığı ile arz ettim.

“Böyle davranmakla kutsal varlığımın bana yüklediği en yüksek ve en vicdani görevlerden birini yapmış oldum.

“Bendenizin çalışına ve faaliyetlerinin İngilizlerce vatan savunması olarak değil, başka bir şekilde yorumlanması nedeniyle yüce hükümetlerinin ağır baskı altında tutulduğu yazılıyor ve bildiriliyor. Yüce Hükümetiniz ve yüce Saltanat başkentinizin ne gibi baskı ve üzücü şartlar altında bulunduğu gerek benim tarafımdan ve gerekse bütün asil milletimizce tam anlamıyla ve her yönüyle bilinmekte olup bu baskı ve denetimin giderek daha da artması durumunda özellikle büyük sadaketle ve **aşırı derecede bağlı bulunduğum** müşfik ve yüce amaçlar taşıyan yüreğinizin sıkıntıya düşmesine hiçbir şekilde razı olamayacağım için, yalnız memuriyetime değil, bütün şan ve şerefini, vatan ve milletimin ve **kutsal yüce makamınızın feyiz ve asalet nurundan** alan ve pek çok sevdiğim kutsal askerlik yaşamıma da veda ederek özveride bulunduğumu arz etmek isterim.

“Yüce saltanat ve hilâfet makamınızın ve asil milletimizin sonuna kadar daima **koruyucusu ve sadık bir kulu olarak kalacağımı içten gelen duygularıyla arz ve temin ederim.** Yüksek askerlik mesleğinden istifa ettiğimi Harbiye Nezareti’ne bildirdim. Onurlu padişaha sıhhat ve esenlikler diler ve her türlü kötülükten korumasını Cenabı Hak’tan dilerim. Yüce bilgilerinize sunarım.

“Kulları

“Mustafa KEMAL”

*

Görüldüğü gibi, sadece bir kere değil, iki kere değil, tam **beş defa Padişah’ın kulu ve kölesi olduğunu** ifade ediyor.

Bir kere bile fazlayken, beş defa..

"Hâdim (hizmet eden)" ya da "emirber" gibi bir tabir kullansa yeterli, fakat döne döne, eğile büküle, kırk büküm olarak, Padişah'ın manevî huzurunda kırk takla atarak kulluk (kölelik) arz ediyor.

Dalkavuklukta sınırları zorluyor.

Fakat aynı adam, şahsiyetli bir insana yakışmayacak şekilde, o tarihten dokuz ay önce, evet dokuz ay önce, kafadarları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit'e**, Osmanlı Devleti'ni tarihe gömeceğini, yıkacağını, o cihan imparatorluğunun külleri üzerinde (Afrika'nın muz cumhuriyetlerini akla getirecek şekilde) cumhuriyet ilan edeceğini (yani cumhurbaşkanı olacağını, ve cumhurbaşkanı olunca da), sanki memleketin bütün derdi buymuş gibi, **tesettürü** (İslamî örtünmeyi) ve **Kur'an** harflerini kaldıracağını, Avrupa harflerini alacağını ve millete zorla **şapka** giydireceğini söylemiş bulunuyor.

Kafasındaki plan Osmanlı Devleti’ne ve millete **ihamet**, dilindeki türkü ise Padişah’a kulluk.

Adam öyle böyle değil, büyük sahtekâr.

Türk tarihinin en büyük deccali..

Deccallik sanatında ulu önder. (Yanlış anlaşılmasın, hadîs-i şerîflerde geçen Deccal değil.. Onunla ortak noktası yalancılığı ve sahtekârlığı.)

*

Selanikli, söz konusu “beş çarpanlı kulluk mektubu”nu TBMM’de okumakla yetinmedi, bir de (milleti kandırmak için) Padişah’a hitaben bir beyanname yayınladı.

“**Halife ve Hakan Efendimiz**” diye başlayan beyannamenin son cümleleri şöyle:

“Padişahımız, kalbimiz [size karşı] hiss-i sadakat ve ubudiyetle (bağlılık duygusu ve **kulluk** ile) dolu, tahtımızın [saltanat makamının] etrafında her zamandan daha sıkı bir rabıta ile toplanmış bulunuyoruz. İctimâin [TBMM toplantısının] ilk sözü Halife ve Padişah’a sadakat olup Millet Meclisi’nin son sözünün yine bundan ibaret olacağı[nı] sedde-i seniyyelerine [südde-i seniyyelerine, padişahlık makamına] en büyük tazim ve huşu ile arzeder.

“Büyük Meclis emriyle Mustafa Kemal”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 272-4.)

Evet, Selanikli’nin dilinde “padişah kulluğu” dalkavukluğu, gönlünde ise Osmanlı Devleti’ne ihamet vardı.

Fakat hem Osmanlı Devleti'ne bağıllığını sürdüren memurlar taifesini (mülkî amirleri, subayları), hem de milleti aldatmak için **takiyye** yapması, muazzam bir yalanlar şatosu inşa etmesi gerekiyordu.

Asıl sadakati, Samsun'a çıkmadan önce (**İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Robert Frew** vasıtasıyla) İngiliz krallığına vermiş olduğu söze ve taahhütlerineydi.

Başarılı olmak (yani cumhurbaşkanı sıfatıyla Türkiye'nin başına geçebilmek) için, İngilizler'in desteğine ihtiyacı vardı.

Buna karşı İngilizler'in istedikleri ise, Selanikli için hiç de önemli olmayan tesettür ve Arap alfabesi gibi "İslam kültürü" öğeleriydi.

Selanikli, cumhurbaşkanlığı koltuğunun hatırına şapka giymeye dünden razıydı.. Dahası bunu millete, darağaçlarının fasih ve belîğ dilinin keskin ikna kabiliyetinin yardımıyla kabul ettirmeye kararlıydı.

Yeter ki İngilizler sözlerinde dursunlardı.. Kendisi de sözünde durmaya hazırды.

*

Ve İngilizler sözlerinde durdular.

Bu gerçeği, **İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, en aptal kişinin bile anlayacağı açıklıkta dile getirdi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(**Milliyet Gazetesi**'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İNGİLİZ'İN "DEHA"SI, FRANSIZ'IN "MANKAFA"SINI NASIL YENDİ?

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün, **8 Temmuz 1919** tarihinde, yani Erzurum'daki ikametinin ikinci günü Padişah Vahideddin'e telgrafla iletlediği “Kulları Mustafa Kemal” (**Vahideddin'in kulu Selanikli Mustafa**) imzalı istifa mektubu üzerinde durmuştuk.

Selanikli, bu telgrafın metnini 24 Nisan 1920 tarihinde, TBMM'nin açılışından bir gün sonra yaptığı TBMM açılış konuşmasında milletvekillerinin (dolayısıyla milletin) huzurunda okumuş, böylece, **inkârı mümkün olmayan bir tarihî belge** olarak TBMM zabıtlarına (tutanaklarına) geçirmiş durumda.

Söz konusu mektubunda bir kere değil, iki kere değil, tam **beş defa Padişah'ın kulu ve kölesi olduğunu** ifade ediyor.

Fakat aynı adam, o tarihten dokuz ay önce, Erzurum Kongresi sırasında, kafadarları **Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e**, Osmanlı Devleti'ni tarihe gömeceğini, cumhuriyet ilan edeceğini ve cumhurbaşkanı sıfatıyla **tesettürü** (İslamî örtünmeyi) ve **Kur'an** harflerini kaldıracağını, Avrupa harflerini alacağını ve millete **şapka** giydireceğini söylemiş bulunuyor.

Yaptığı şey, Kemalizm ideolojisi penceresinden bakanlara göre, “**deha**”nın ve “üstün zekâ”nın Anadolu'daki önlenemez şahlanması..

Dürüstlük, şahsiyet, şeref/onur ve karakter gibi ahlâk eksenli kavramlar çerçevesinde düşünen eski kafalı fakirlere göre ise takiyye, yalancılık, sahtekârlık, hilekâr dalkavukluk, “gizli gündem”cilik, içten pazarlıkçılık, siyasal dolandırıcılık ve döneçlik.

*

Selanikli millete, bütün gayesinin hilafeti ve saltanatı (Osmanlı Devleti’ni) savunmaktan ibaret olduğu yönünde sürekli teminat verdi.

Önceki bölümde de aktardığımız gibi, TBMM adına “**Halife ve Hakan Efendimiz**” diye başlayan bir beyanname yayınlayarak şunu dedi:

“Padişahımız, kalbiniz [size karşı] hiss-i sadakat ve ubudiyetle (bağlılık duygusu ve **kulluk** ile) dolu, tahtımızın [saltanat makamının] etrafında her zamandan daha sıkı bir rabıta ile toplanmış bulunuyoruz. İctimâın [TBMM toplantısının] ilk sözü Halife ve Padişah’a sadakat olup Millet Meclisi’nin son sözünün yine bundan ibaret olacağı[nı] sedde-i seniyyelerine [südde-i seniyyelerine, padişahlık makamına] en büyük tazim ve huşu ile arzeder.

“Büyük Meclis emriye Mustafa Kemal”

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 272-4.)

Aslında böyle bir beyanname yayınlamasına gerek yoktu, çünkü, Falih Rıfkı’nın yazmış olduğu gibi, TBMM Padişah’a (halifeye) **bağlılık yemini** etmiş durumdaydı:

“*Buhari-i Şerifler*, minarelerde sala ve ‘sevgili padişahımıza sadakat’ **yeminleri** ile aynı tören yapılmıştır. Meclis toplanır toplanmaz ‘**ilk ve son sözü padişah ve halifeye bağlılık**’ olduğuna **yemin** edilmiştir! ‘*Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem*’i namına yemin ederiz ki **padişaha ve halifeye isyan sözü yalandan ibarettir**’.”

(Falih Rıfkı Atay, *Çankaya III*, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 22.)

Evet, bu padişah-halifeye sadakat vurgusu her fırsatta yapılmış durumda.

Mesela, 5 Eylül 1920’de kabul edilen Nisab-ı Müzakere Kanunu’nun (toplantı yeter sayısı yasası) ilk maddesi şu hükmü taşıyordu:

“Büyük Millet Meclisi, hilafet ve saltanatın, vatan ve milletin istihlas (kurtulup halas bulması) ve istiklalinden ibaret olan gayesinin husulüne kadar şerait-i atıye (aşağıdaki şartlar) dairesinde müstemirren (devamlı olarak) in’ikat eder (toplanır).”

Dilipak, “[Eski başbakan] Sadi Irmak bu madde ile ilgili olarak şu açıklamayı yapma zarureti duyuyor” diyor:

“Bu birinci madde şüphe yok Atatürk’ün ilhamıyla benimsenmişti ve bu madde Atatürk’ün zamanlama konusundaki **dehasının esaslı bir belgesidir**. Atatürk daha 1907’de hilafeti de, saltanatı da kaldıracağını söylemişti. Fakat 1907’de bunun günü gelmemiş, [Anadolu’da başlattığı hareket sırasında] **memleketin alıştığı ve kalben bağlı olduğu** hilafet ve saltanata yer vermek ve mücadele hedefleri arasında [güya] onları kurtarmak amacını göz önünde tutmak zorundaydı. O günkü koşullarda **milletin büyük çoğunluğu** bu görüşteydi.”

(Dilipak, s. 284.)

Bu birinci madde, bu değerlendirme ışığında, şüphe yok, birşeyin daha esaslı bir belgesidir:

Selanikli Mustafa Atatürk’ün yalancılığının, hilekârlığının, sahtekârlığının, takiyyeciliğinin, dönecliğinin, siyasal dolandırıcılığının, devlete (Osmanlı Devleti’ne) ihanetinin..

Padişah’a böyle dalkavukça “**beş çarpanlı kulluk mektubu**” gönderen sahtekârlığın mazisi demek ki sadece dokuz ay önceki Erzurum Kongresi günlerine uzanmıyormuş..

Taa 1907'ye dayanıyormuş. (Ki o sırada Selanikli 26 yaşında.)

*

Evet, bu Selanik “karpuz”unun dışı yeşil, içi kırmızıydı.

Anadolu'dan Padişah Vahideddin'e böyle “beş çarpanlı kulluk mektubu” gönderen hilekâr dalkavukluğun, henüz Samsun'a çıkmadan önce İstanbul'da Saray'a gidip Padişah'la görüştüğünde nasıl **kulluk** arzedeceği, el etek öpeceği, postal yalayacağı tahmin olunabilir.

Padişah Vahideddin'e içinden küfrettiği halde dışından kulluk arzedən bu muhteşem ve görkemli dalkavukluk, İngilizler'e karşı da tam tersini yaptı:

Sözde milletin ve memleketin kurtuluşu için İngiliz keferesine karşı ülkeyi savunuyordu, özde ise Anadolu'ya "vize" ile gönderilmiş İngiliz işbirlikçisi durumundaydı.

Bu gerçeği, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirdi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desindi?!

*

Evet, İngilizler, müttefikleri Fransızlar ile İtalyanlar'ı, Selanikli Mustafa Atatürk'ü üstü kapalı biçimde desteklemeye mecbur ettiler.

Özellikle de Fransızlar'ı:

“Fransızlar, Mustafa Kemal'in geleceğinden ümitli değildi. Daha doğrusu, Fransızlar değil de İstanbul'daki Fransız Yüksek Komiseri o günlerde farklı düşünüyordu. Mustafa Kemal'le yaptığı bir mülakattan söz eden bir gazeteciye, Yüksek Komiser şöyle diyecekti:

“- İlahi beyefendi, o general Mustafa Kemal'le gevezelik etmek de nereden kafanıza esti, o, **mankafanın tekidir**. Burada onun esamesi okunmaz.”

(Dilipak, s. 296.)

İngilizler, Fransızlar gibi düşünmüyorlardı.. Onlara göre Selanikli Mustafa Atatürk bir dahi idi, mankafa değildi.

Ondaki “**deha**”yı daha 1913 yılında keşfetmişlerdi:

“Mesela İngiliz Genelkurmay Başkanı Feld Mareşal Sir Hanry Wilson 1913 yılında hazırladığı bir raporda Enver ve Cemal Paşalar hakkında olumsuz mütalaalar serdettikten sonra, o günlerde, daha kimsenin dikkatini fazla çekmediği bir zamanda, albay rütbesine sahip bir subayı işaret ediyordu: O, Mustafa Kemal'di:

“- Mustafa Kemal adında genç bir kurmay albay var. Kendisini gözetleyin, çok ileri gidebilir. (Bkz. *Atatürk'ün Hastalığı*, AKDITYK yayını / 1989 Türk Tarih Kurumu).”

(Dilipak, s. 296.)

*

Evet, çok ileri gitti..

Haddinden fazla..

Ve bunu İngilizler'e borçluydu:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İNGİLİZ “DEVLET AKLI”, ATASINI BİLMekten ACİZ OLDUĞUNU DÜŞÜNDÜĞÜ TÜRK MİLLETİNE BİR “ATA” ARMAĞAN ETTİ

Evet, **Kurtuluş Savaşı**, İstiklal Harbi ve **Millî Mücadele** gibi isimlerle adlandırılan ve **Osmanlı Devleti**’nin yıkılıp yerine laik (siyasal dinsiz) ve Batıcı Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasına yol açan olayın içyüzünü, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı **General İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, açık ve seçik biçimde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirmiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Demek ki İngilizler şunu yapmışlar:

Bir: Selanikli Mustafa Atatürk’ü destekleme, başarıya ulaştırma **kararı** almışlar.

İki: Müttefikleri olan Fransızlar ile İtalyanlar’ı, bu karara uymaya **mecbur** bırakmışlar.

İtalyanlar’ın işgal ettikleri Antalya gibi yöreleri hırgür çıkarmadan sühuletle terk etmeleri nedensiz değil.

Aynı şekilde, **Fransızlar**’ın da (her ne kadar Maraş, Urfa ve Antep’te halkla çatışmak durumunda kalmışlarsa da), Selanikli ile, hiç kavga etmeksizin hemen masa başına oturup (Misak-ı Millî’nin Halep’ini de yan ceplerine koyarak) Ankara

Antlaşması'nı yapmış olmaları, gerçekte, İngilizler'in Selanikli'ye yaptıkları dolaylı bir jest imiş.

İngilizler, Selanikli'ye Yunan cihetinden de bir jest yapacaklardı, fakat Yunanistan'da tahta yeniden oturan **Almanya yanlısı Kral Konstantin**, Venizelos'un İngilizler'e verdiği sözleri geçersiz sayarak Anadolu içlerine yürüme kararı aldı.

Bununla birlikte, İngilizler, Yunan'ı (Selanikli TBMM'yi kurup Anadolu'da ipleri eline alıncaya kadar) **Milne Hattı** ile İzmir dağlarındaki çiçekleri toplama işiyle meşgul etmek suretiyle, İsmet İnönü'nün sözünü ettiği "karar"a bağlılıklarını ispatladılar.

*

İngilizler'in İstanbul'da izledikleri siyaset de tamamen Selanikli'nin önünü açma gayesine yönelikti.

Mesela Osmanlı **Meclis-i Mebusan**'ını (Milletvekilleri Meclisi'ni) **kapatmak** ve oradaki (Selanikli'yi adamdan saymayacak) deve dişi gibi isimleri **tutuklayıp Malta'ya sürmekle** de Ankaralı Kemal'e büyük iyilikte bulundular:

"... Tutuklananlar arasında İttihat ve Terakkiciler de ağırlıkta bulunmaktadır. İngilizler'in bu siyaseti, Ankara'yı önemli ölçüde rahatlatmış, [TBMM'nin açılışının ardından kurulan] Ankara hükümeti üzerindeki baskıları hafifletmiştir.

"Herhalde, Malta sürgünleri olayı gerçekleşmediği varsayımını esas alsak idik, Mustafa Kemal'in işinin hayli güçleşeceğini söylemekle, olmayacak bir şeyi iddia etmiş olmazdık.

"Daha sonra sürgünden gelenlerin önemli bir kısmı Ankara'ya gelerek harekete katılmışlardı. Ancak ilk günler eğer bu sürgün olayı

yaşanmamış olsa idi, herhalde Ankara'daki Meclis Mustafa Kemal'in başkanlığında İstanbul Meclisi'nin devamı niteliği kazanmış olacak, gelen politikacı, asker ve bürokratlar yeni siyasi yapıda yer isteyecekti!"

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 295.)

*

İngiliz'in burada oynadığı oyun (Selanikli'nin başarısı için çevirdiği dolap) çok katmanlı ve kapsamlı.

Misak-ı Millî'yi ilan ederek, yapılacak bir antlaşmanın kırmızı çizgilerini belirleyen Meclis-i Mebusan kapatılmasa, TBMM'nin meşruiyeti (meşruluğu) tartışmalı hale gelecekti.

Meclis-i Mebusan, Misak-ı Millî'yi ilan etmekle Selanikli için de çıtayı yükseltmiş oldu.

Nitekim, 18 Haziran 1920'de TBMM de, Misak-ı Millî ile ilan edilen "**vatan**" topraklarından taviz verilemeyeceğini ilan etti.. Etmek zorunda kaldı.

Meclis-i Mebusan'dan "daha az vatansever" olmaları yakışık almazdı.

Fakat, bu, lafta kaldı.

*

Selanikli liderliğindeki Ankara Hükümeti, Misak-ı Millî'den epeyce bir taviz vererek yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni ilan etti.

İlk taviz, Fransızlar'la yapılan Ankara Antlaşması ile verildi.

Lozan'da da taviz verilince TBMM'de milletvekilleri Misak-ı Millî'yi hatırlatarak itirazda bulunmuşlardı.

İzmit milletvekili **Sırrı Bey** şunları söylemişti:

“Arkadaşlar, biliyoruz ki, birkaç seneden beri Misâk-ı Millî nâmı altında toplanan bir kül etrafında dolaşıp durmaktayız ve onun bir kelimesi için milletimiz binlerce kan dökmüştür **Bu Misâk-ı Millî’nin lâ-yetegayyer [değişmez] olduğunu, harfinden vazgeçemiyeceğimizi âleme ilân için mümkün olsa arş-ı azama yazacaktık.** ... [Lozan delegeler kurulumuz] ... Lozan’a gittiler ve orada ... **Misâk-ı Millî’den feragat ettiler** ... arazi [**vatan** toprağı] meselesinde tamamen feragat etti. Hiçbir noktası temin olunamadı ve binaenaleyh milletin senelerden beri etrafında dönüp dolaştığı ve âleme ilân edilen Misâk-ı Millî çiğnendi, heba oldu, İptal edildi, battal edildi.”

(*TBMM Gizli Celse Zabıtları*, Cilt 3, [Devre: 1, İçtima Senesi: 3, 27 Şubat 1339 (1923)], İstanbul: İş Bankası Yayınları, 1985, s. 1310.)

Bunun üzerine **Selanikli Mustafa Atatürk** kürsüye gelmiş, “**Misak-ı Millî diye bir harita yok**” diye resmen yalan söylemişti:

“Bazı arkadaşlarımız, mesela Sırrı Bey gibi arkadaşlarımızın medar-ı kelimamı [sözünün dayanağı] Misak-ı Millî oluyor. Heyet-i murahhasa [Lozan delegeler kurulu] Misak-ı Millî’yi mahvetmiş, Heyet-i Vekile [Bakanlar Kurulu] Misak-ı Millî’yi feda etmiş. Ben de diyorum ki, Sırrı Bey Misak-ı Millî’nin ne olduğunu anlamamıştır. Misak-ı Millî şu hat bu hat diye hiçbir vakitte hudud [sınır] çizmemiştir. O hududu çizen şey milletin menfaati ve heyet-i celilenin [Lozan’daki temsilcilerin] isabet-i hazırıdır [şimdiki görüşüdür].

(*A.g.e.*, C. 3, s. 1318.)

Sırrı Bey, verdiği cevapla Selanikli’yi ters köşe yapmış, kalesine doksandan bir gol hediye etmişti:

“... Anlamadığımı söylediğiniz Misak-ı Millî’nin bendeniz min gayri haddin muharrirlerindenim [yazarlarımdanım, kaleme alanlarımdanım].”

Yediği bu golle sersemleyen, şoka giren Selanikli, vatanseverlik edebiyatının palavradan ibaret olduğunu itiraf etmek zorunda kalmıştı:

“Keşke yazmaya idiniz. **Başımıza çok belâ koydunuz.**” (A.g.e., C. 3, s. 1319.)

*

Bunu söyleyen adam, “**Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır**” diyerek mangalda kül bırakmayan, bir karış vatan toprağının bile kan dökülmeden terk olunmayacağı masallarını üfüren babayiğit..

İkinci oturumda bir başka milletvekili, Abidin Bey, kürsüde şunu der:

“Paşa hazretlerinin son beyanatlarından kendi nokta-i nazarımdan anladığım: **Misak-ı Millî yoktur. İstedığımız gibi bir harita çizeceğiz....** “

Kırdığı potun farkına yeni varan Selanikli Atatürk ise, sözlerinin tutanaklara geçmiş olduğunu unutarak yine yalan söyler, “**Demedim öyle bir şey**” diye konuşur. (A.g.e., C. 3, s. 1321.)

Anlaşılan, herkesi kör, âlemi sersem sanıyormuş.

*

Yıllar sonra, Selanikli’nin has adamı Falih Rıfkı şöyle yazacaktır:

“Mustafa Kemal ise **Misak-ı Millî der**, ne Nuh ne Peygamber demez.”

(Falih Rıfıkı Atay, *Çankaya III*, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 21.)

“Şeyh uçmaz, mürit uçurur” diye bir laf vardır. Uçurulma konusunda şeyhler, Selanikli’nin eline su dökemezler.

*

Mustafa Kemal, 1 Mart 1922 tarihinde TBMM’de yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

“Siyaset-i dahiliyemizde (iç politikamızda) olduğu gibi siyaset-i hariciyemizde de (dış politikamızda da) umde-i esasiyemiz (temel ilkemiz) **Misak-ı Millî** mevâddından (maddelerinden) ibarettir.”

(*Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri I*, 5. b., Ankara: Türk Inkılâp Tarihi Enstitüsü Y., 1997, s. 250.)

Misak-ı Millî maddeleri, dış siyasetimizin **temel ilkesiymiş**..

Temel..

Peki Misak-ı Millî aleyhtarlığı bu durumda ne anlama gelmektedir?

Anlamı **vatan hainliği** olabilir mi?

Evet, Mustafa Kemal’e göre, Misak-ı Millî karşıtlığının anlamı tam da budur:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin ferda-i küşadında (açılışının ertesinde) kendi meşruiyetine kavlen (sözle), fiilen, tahriren (yazıyla) ve her hangi vasıta ile tariz edenleri (söz dokunduranları) Meclis hangi hak ile hain-i vatan (vatan haini) addettiye, **Misak-ı Millî’ye aleyhtarlık edenleri hangi esbab-ı siyasiye ve içtimaiye (siyasî ve toplumsal nedenler) ile hain tanıdıksa**, ve nihayet bütün ihtişam ve şevketiyle,

bütün kavanin (kanunlar) ve kudretiyle Meclis'in ve **Millî Misak'ın** aleyhinde vaziyet alan asırdîde (uzun ömürlü) bir idare ile onun mensuplarını hangi sebepler ve hangi haklarla hiyanetle **vasfeyledikse**, bugünkü hâkimiyet-i millîye (ulusal egemenlik) düşmanlarını da aynı haklar ve aynı sebeplerle hain telâkki ederiz.”

(*Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I*, s. 328.)

Demek ki neymiş, Misak-ı Millî'ye laf söyleyenler vatan haini muamelesi görmüş.

Bu durumda, yaptığı antlaşmalarla Misak-ı Millî'yi **fiilen** ayaklar altına alan Selanikli'nin, bu yaptığı yetmiyormuş gibi, onu bir de “**kavlen**” (sözle) bela olarak nitelendirmesini nasıl yorumlamak gerekir?

O günkü **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**’na göre Mustafa Kemal’in “hakk”ı ne olabilir?

Buna, “**Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır**” sözümü besmele yapmış olan vatanperverler cevap versinler, böylece, vatanseverliklerinin çapını ölçmüş oluruz.

*

Evet, dediğimiz gibi, **Misak-ı Millî**'yi ilan ederek, yapılacak bir antlaşmanın kırmızı çizgilerini belirleyen **Meclis-i Mebusan** İngilizler tarafından kapatılmasaydı, Ankara'da faaliyete geçirilmek istenen TBMM'nin meşruiyeti (meşruluğu) tartışmalı hale gelecekti.

Selanikli'ye şöyle denilecekti:

“**Samsun**’a çıkışından bu yana geçen zaman tam 11 ay.. Nerdeyse bir yıl.. Ve senin Anadolu’da turist gibi gezme, **kongre mongre** ayaklarından **nutuk**

*atma dışında yaptığın hiçbir şey yok.. Düşmana attığın **tek bir kurşun bile** mevcut değil.. Tutmuş meclisçilik oynuyorsun.. Meclis diyorsan işte Meclis İstanbul'da!"*

Dolayısıyla İngilizler'in Meclis-i Mebusan'ı kapatıp TBMM'yi **alternatifsiz** hale getirmesi, İnönü'nün açıkladığı şekilde, Selanikli'yi "başarı"ya götürecektir yolun taşlarını döşemesi gerekiyor.

*

Ancak, sadece kapatma yetmiyor..

Ortada bir sorun daha var:

Selanikli, kapatılan Meclis'in üyelerine (mebuslara, milletvekillere) yeni mecliste (TBMM'de) yer vermek, böylece eski meclisin meşruiyeti üzerinden kendisine meşruiyet üretmek durumunda.

"Onların milletvekilliğini tanımıyorum!" dese, onlara İngiliz'le beraber tavır almış, sırtlarına İngiliz'le birlikte tekme vurmuş olacak..

Takke düşecek kel görünecek, yolunun İngilizler'le kesişmiş bulunduğu, "düşmanlarının ortak olduğu" anlaşılacak.

Çare?..

Çare şu: İngilizler'in (İnönü'nün açıklamış olduğu üzere destekleme kararı aldığı) Selanikli'ye sorun çıkaracak olan ağır topları tutuklayıp Malta'ya sürmeleri.

Selanikli'ye dış geçiremeyecek garip guraba takımından mebuslara ise Ankara'ya gidip TBMM'de "doğal üye / tabîi aza" olma imkânının verilmesi.

Nitekim, 80 civarında mebus (milletvekili), TBMM'ye katılmış durumda..

(İngiliz'in evdeki hesabı çarşıya büyük ölçüde uydu.

Meclis-i Mebusan’ın mebuslarından **Ali Şükrü Bey** bir istisna idi.. Yol kazasıydı..

Selanikli’nin korumalarının başı Topal Osman onu aldatıp “faili meçhul” kontenjanından öldürdü..

Fakat olay açığa çıkıp faili malum hale gelince de Seanikli’nin yeni koruma başı **İsmail Hakkı Tekçe** Topal Osman’ı “itirafta bulunma” fırsatı vermeden infaz etti.

Dönen dolabı herkes anladı.. Fakat, kimsenin hayata “ikinci Ali Şükrü” olma ihtimaliyle devam etme niyeti yoktu.)

*

Evet, İngiliz’in “devlet aklı” muhteşem.. Şeytan’a pabucunu ters giydirir.

Ama Selanikli’nin de hakkını yemeyelim.. Sıradışı, olağanüstü bir işbirlikçiydi.

Yeteneği göz kamaştırıcı.

Böyle yetenekli bir adam bulmayı başardıkları için, İngiliz “devlet aklı” karşısında şapka çıkarılır.

MEVZUBAHİS RİYAKÂRLAR “MEVZUBAHİS OLAN VATANSA SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK DE TEFERRUATTIR” DİYEMİYOR

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk’ün Misak-ı Millî’yi (Osmanlı parlamentosunun, yani Meclis-i Mebusan’ın kabul ettiği “vatan sınırları”ndan taviz verilmeyeceğine dair ulusal yemini) kaale almadığını, hatta onu bir dert kaynağı saydığını görmüştük.

Zannedilenin aksine..

Selanikli’nin dilinde Misak-ı Millî, gönlünde ise (daha Samsun’a gitmeden İstanbul’dayken) İngilizler’le yaptığı **gizli anlaşma** vardı.

Daha doğrusu, İngiliz keferesi bir **kara karar** vermiş, ve kendisine hizmet etmek istediğini söylemiş bulunan Selanikli’ye kararını tebliğ etmiş, ona bir yol haritası sunmuştu.

Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, bu gerçeği son derece veciz ve özlü bir şekilde, açık ve seçik biçimde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirmiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Evet, kararı veren, senaryoyu yazan, İngilizler..

Selanikli, bu tiyatroda (ya da filmde) sadece baş rol oyuncusu..

Ama nasıl **Baba** filmi **Marlon Brando** ile hatırlanıyor ve anılıyorsa, diğer oyuncular, hatta yapımcı, senarist ve yönetmen gölgede kalıyorsa, İnönü'nün sözünü ettiği “istiklâl mücadelesi”ndeki İngiliz etkisi de gözardı ediliyor.

Bunu Kemalistler ve Kemalist rejim **bilinçli** olarak yapıyor.. Anti-Kemalistler ise Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun bir şekilde pençesine düşmemek için söylemekten kaçınıyorlar.

Ama İnönü söylemiş, ve Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun canına okumuş.

İyi yapmış.

*

İsmet İnönü'nün itiraf ettiği gerçeği, Osmanlı'nın sondan ikinci şeyhülislamı şeyhülislamı **Mustafa Sabri Efendi** 50 yıl önce söylemiş bulunuyordu.

Tıpkı İnönü gibi olayların **canlı şahidi** olarak, Vahideddin'in, “çok güvendiği, karşısında iki büklüm olan dalkavuk yaveri Mustafa Kemal ile İngilizler'e oyun oynamak” istediğini, fakat tam aksinin yaşandığını, İngilizler'in M. Kemal ile Vahideddin'e (ve onun şahsında Osmanlı Devleti'ne) **oyun oynadıklarını** söylemişti.

Şeyhülislam, olayı tarih kitaplarından okumadı; tarihin ta kendisiydi.

Evet, İngiliz, işbirlikçi Selanikli Mustafa Atatürk ile Osmanlı Devleti'ne **oyun oynamaya “karar”** vermişti.

Şairin “**Ne yapsalar boş, göklerden gelen bir karar vardır**” dediği gibi, Padişah Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti ne yapsa boştu.

“Oyun kuruculuk” virtüözü İngiliz, tezgâhı iyi kurmuştu.

Oyun kuruculuk edebiyatı yapmadan, övünmeden, şişinmeden, böbürlenmeden, hatta **oyuna gelmiş numarası yaparak**, salağa yatarak “karar”larının gereğini yerine getirdiler.

*

İngilizler, Selanikli’nin başarı hikâyesinin senaryosunu İngiliz “devlet aklı” ve “istihbaratçı aklı”nın tüm maharetini devreye koyarak yazdılar, ve sahnelenmesi hususunu müttefikleri Fransızlar ile İtalyanlar’a **cebren (mecbur bırakarak)** kabul ettirdiler.

Selanikli’yi mecbur bırakmadılar, çünkü o zaten kendi başarısının peşindeydi.. Körün istediği bir göz, Allah vermişti dört göz.

İşte bu İngiliz kararına güvendiği için, Selanikli, Samsun’a çıkışının üzerinden daha henüz iki ay geçmişken, ortada hiçbir şey yokken, **Erzurum Kongresi** gecelerinden birinde hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e, Osmanlı Devleti’nin canına okuyacağını, cumhuriyet ilan edeceğini (yani cumhurbaşkanı olacağını), devlet başkanı sıfatıyla memlekette **tesettürü** (İslamî örtüyü) kaldıracağını, millete **şapka** dayatmasında bulunacağını, geleneksel alfabeyi yasaklayıp **Latin harflerini** getireceğini müjdelemişti.

Gerçek gündeminde (İngiliz “karar”ının bir parçası olan **gizli gündeminde**) bunlar vardı..

Misak-ı Millî edebiyatı ise, milleti aldatmak, oltaya çekmek için kullanılan yemdi.

*

Mesele Misak-ı Millî'nin hayata geçirilmesi değil, Osmanlı Devleti'nin yıkılması ve **İngilizler'in kararı** doğrultusunda bir **çağdaş ve uygar Türkiye Cumhuriyeti**'nin kurulması meselesiydi.

Ve Selanikli, Misak-ı Millî'yi çiğneye çiğneye, ayaklar altına ala ala bu hedefe doğru emin adımlarla yürüdü.

İlk taviz, **Suriye**'ye çöreklenmiş olan Fransızlar'a verildi.. **Halep ve havalisi** elden gitti.

Allah'tan ki millet Maraş'ı, Anteb'i ve Urfa'yı **Selanikli'ye sormadan Fransızlar'ın** elinden kurtarmıştı.

Asıl büyük tavizler ise **Lozan**'da verildi, **Batı Trakya, Kerkük, Musul ve 12 Adalar** gitti.

*

İşte o zaman, TBMM'de itiraz sesleri yükseldi.

Sesi en gür çıkan, **Ali Şükrü Bey**'di..

Selanikli'nin korumalarının başı durumundaki **Topal Osman Ağa** tarafından aldatılıp tuzağa çekilerek öldürüldü.

Olay **faili meçhul (yapanı bilinmeyen) bir cinayet** olarak tasarlanmıştı, fakat ortaya çıktı.

Bunun üzerine, **emri kimden aldığına** dair bir açıklamada bulunmasına fırsat verilmeden Topal Osman da infaz edildi.

Ancak, olay "**resmen**" kapansa da, **gayriresmî** olarak herkes gereken dersi çıkardı.

Birden bire herkes Lozancı oldu.

Böylece, **Misak-ı Millî'nin cenaze töreni** olan Lozan Antlaşması, Selanikli'nin bir başarısı olarak tarihe geçti.

Başarının bir **İngiliz hediyesi** olduğunu **resmen** ilan etme şerefi ise İsmet İnönü'ye kaldı.

Gerçi başarının asıl sahiplerinin İngilizler olduğunu Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi 50 yıl önce söylemişti ama, bu bir **gayriresmî** açıklamaydı, kaale alan yoktu.

*

Dediğimiz gibi, Selanikli Misak-ı Millî'yi ayak bağı olarak görüyordu..

Onun **asıl gündemi** başkaydı.

Lozan'da verilen tavizlere itiraz eden **İzmit milletvekili Sırrı Bey**'e cevap olarak, bir önceki bölümde de aktardığımız gibi, “**Misak-ı Millî diye bir harita yok**” diyerek resmen yalan söylemişti:

“Bazı arkadaşlarımız, mesela **Sırrı Bey** gibi arkadaşlarımızın medar-ı keliması [sözünün dayanağı] Misak-ı Millî oluyor. Heyet-i murahhasa [Lozan delegeler kurulu] **Misak-ı Millî**'yi mahvetmiş, Heyet-i Vekile [Bakanlar Kurulu] Misak-ı Millî'yi feda etmiş. Ben de diyorum ki, Sırrı Bey Misak-ı Millî'nin ne olduğunu anlamamıştır. Misak-ı Millî şu hat bu hat diye hiçbir vakitte hudud [sınır] çizmemiştir. O hududu çizen şey milletin menfaati ve heyet-i celilenin [Lozan'daki temsilcilerin] isabet-i hazırdır [şimdiki görüşüdür].

(**TBMM Gizli Celse Zabıtları**, Cilt 3, [Devre: 1, İçtima Senesi: 3, 27 Şubat 1339 (1923)], İstanbul: İş Bankası Yayınları, 1985, s. 1318.)

Sırrı Bey buna karşı şu cevabı vermişti:

“... **Anlamadığımı söylediğiniz Misak-ı Millî’nin bendeniz**, min gayri haddin, **muharrirlerindenim** [yazarlarındanım, kaleme alanlarındanım].”

Bu beklemediği cevap, her zaman ihtiyatlı ve dikkatli konuşan Selanikli’nin dengesini bozmuş, ağzındaki baklayı çıkarmasına yol açmıştı:

“Keşke yazmaya idiniz. **Başımıza çok belâ koydunuz.**” (*A.g.e.*, C. 3, s. 1319.)

*

Gerçekte, **Batı Trakya ve 12 Adalar gibi İzmir de** Yunanistan’ın elinde kalabilirdi.

İngiliz’in başlangıçtaki “karar”ının bu olduğu anlaşılıyor.

Ancak, önceki bölümlerde aktardığımız gibi, **Almanya** yanlısı olduğu için İngilizler’in baskısıyla tahttan çekilen **Kral Konstantin** tekrar başa geçip **Venizelos**’u etkisiz hale getirince, ve İngilizler’in arzusu hilafına Anadolu içlerine yürüme kararı alınca, İngiliz’in planladığı **Ankara-Atina barışı** gerçekleşmedi, mahut Türk-Yunan Savaşı yaşandı.

Teferruatını (internetten okuyabileceğiniz) ***Kurtuluş Savaşı’nın Sansürsüz Tarihi*** adlı kitabımız ile bu yazı dizisinin önceki bölümlerinde genişçe anlatmıştık.

Yunanistan, Türk-Yunan Savaşı’nda yenilen taraf olunca İzmir elinden çıktı.. Fakat yine de Batı Trakya ile burnumuzun dibindeki 12 Adalar elinde kaldı.

Ayrıca savaş tazminatı da ödemedi.

*

Evet, Selanikli Mustafa Atatürk TBMM kürsüsünde Misak-ı Millî konusunda yalan söylemişti.

“Vatan toprağı diye birşey yoktur, mevcut menfaat hesaplarımız ve Lozan’daki delege efendilerimizin (benim keyfimin türevi olan) keyfi vardır” demek istiyordu.

Bunu söyleyen adam, **“Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır”** diyerek mangalda kül bırakmayan, bir karış vatan toprağının bile **kan dökülmeden terk olunmayacağı** masallarını üfüren babayığitti.

İkinci oturumda bir başka milletvekili, **Abidin Bey**, kürsüde şunu demişti:

“Paşa hazretlerinin son beyanatlarından (sözlerinden) kendi nokta-i nazarımdan anladığım: **Misak-ı Millî yoktur. İstedığımız gibi bir harita çizeceğiz....** “

Kırdığı potun farkına yeni varan Selanikli Atatürk ise, **sözlerinin tutanaklara geçmiş olduğunu unutarak yine yalan** söyler, **“Demedim öyle bir şey”** diye konuşur. (A.g.e., C. 3, s. 1321.)

Anlaşılan, herkesi kör, âlemi sersem sanıyormuş.

*

Yıllar sonra, Selanikli’nin has adamı Falih Rıfkı şöyle yazacaktır:

“Mustafa Kemal ise **Misak-ı Millî der**, ne Nuh ne Peygamber demez.”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 21.)

“Şeyh uçmaz, mürit uçurur” diye bir laf vardır. Uçurulma konusunda şeyhler, Selanikli’nin eline su dökemezler.

Selanikli'nin Misak-ı Millî'yi dilinden düşürmediği doğrudur, fakat sonradan, yukarıya aldığımız laflarının ortaya koyduğu gibi, İngiliz'in ve Yunan'ın hatırı için onu kökten reddetti.

Oysa, dilinden düşürmediği zamanlarda, mesela 1 Mart 1922 tarihinde, TBMM'de şöyle diyordu:

“Siyaset-i dahiliyemizde (iç politikamızda) olduğu gibi siyaset-i hariciyemizde de (dış politikamızda da) umde-i esasiyemiz (temel ilkemiz) **Misak-ı Millî** mevâddından (maddelerinden) ibarettir.”

(*Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I*, 5. b., Ankara: Türk Inkılâp Tarihi Enstitüsü Y., 1997, s. 250.)

Misak-ı Millî maddeleri, dış siyasetimizin **temel ilkesi**ymiş..

Temel..

Peki Misak-ı Millî aleyhtarlığı bu durumda ne anlama gelmektedir?

Anlamı **vatan hainliği** olabilir mi?

*

Evet, Mustafa Kemal'e göre, Misak-ı Millî karşıtlığının anlamı tam da budur:

Vatan hainliği..

Vatana ihanet:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ferda-i küşadında (açılışının ertesinde) kendi meşruiyetine kavlen (sözle), fiilen, tahriren (yazıyla) ve her hangi vasıta ile tariz edenleri (söz dokunduranları) Meclis hangi hak ile hain-i vatan (vatan haini) addettiye, **Misak-ı Millî'ye aleyhtarlık edenleri hangi esbab-ı siyasiye ve içtimaiye (siyasî ve toplumsal**

nedenler) ile hain tanıdıksa, ve nihayet bütün ihtişam ve şevketiyle, bütün kavanin (kanunlar) ve kudretiyle Meclis'in ve **Millî Misak'ın aleyhinde vaziyet alan asırdîde (uzun ömürlü) bir idare ile onun mensuplarını hangi sebepler ve hangi haklarla hiyanetle vasfeyledikse**, bugünkü hâkimiyet-i millîye (ulusal egemenlik) düşmanlarını da aynı haklar ve aynı sebeplerle hain telâkki ederiz.”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I, s. 328.)

Demek ki neymiş, Misak-ı Millî'ye laf söyleyenler **vatan haini** muamelesi görmüş.

Bu durumda, yaptığı antlaşmalarla Misak-ı Millî'yi **fiilen** ayaklar altına alan Selanikli'nin, bu yaptığı yetmiyormuş gibi, onu bir de “**kavlen**” (sözle) **bela olarak nitelendirmesini** nasıl yorumlamak gerekir?

O günkü **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**'na göre Mustafa Kemal'in “hakk”ı ne olabilirdi?

"Bu ifritten sualin kılını çekmez akıl!"

*

Bu soruya, “**Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır**” sözünü besmele yapmış olan vatanperverler cevap versinler, böylece, vatanseverliklerinin boyunun ölçüsünü almış oluruz.

ORD. PROF. DR. HIFZI VELDET, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN “SİYASAL DOLANDIRICI” OLDUĞUNU SÖYLÜYOR

Önceki bölümlerde ortaya koyduğumuz gibi, **Misak-ı Millî**'yi ilan edip, gelecekte yapılacak bir antlaşmanın kırmızı çizgilerini belirleyen **Meclis-i Mebusan** (Osmanlı Parlamentosu) İngilizler tarafından kapatılmasaydı, Ankara'da faaliyete geçirilmek istenen **TBMM**'nin **meşruiyeti (meşruluğu)** tartışmalı hale gelecekti.

Selanikli Mustafa Atatürk'e şöyle denilecekti:

*“**Samsun**’a çıkışından bu yana geçen zaman tam 11 ay.. Nerdeyse bir yıl.. Ve senin Anadolu’da turist gibi gezme, **kongre** mongre ayaklarından **nutuk atma** dışında yaptığın hiçbir şey yok.. Düşmana attığın **tek bir kurşun bile** mevcut değil.. Tutmuş meclisçilik oynuyorsun.. Meclis diyorsan, işte Meclis İstanbul’da!”*

Dolayısıyla İngilizler’in, Selanikli’yi “başarı”ya götürecek yolun taşlarını döşemek için, Meclis-i Mebusan’ı kapatıp TBMM’yi **alternatifsiz** hale getirmeleri, gerekiyordu.

*

İngilizler, İnönü’nün açıkladığı gibi, Selanikli’nin başarılı olması yönünde **karar** almışlar ve müttefikleri Fransızlar ile İtalyanlar’ı bu karar doğrultusunda hareket etmek zorunda bırakmışlardı.

Evet, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı **General İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde şu tarihî gerçeği açıklamıştı:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Doğal olarak, tarihin değirmeni sadece kararlarla dönmüyordu.

Ayrıca, o kararları hayata geçirecek stratejiler, taktikler üretmek, bir eylem planı hazırlamak ve o doğrultuda adımlar atmak gerekiyordu.

İngilizler'in söz konusu kararları çerçevesinde attıkları kritik adımlardan birini Osmanlı parlamentosunun (Meclis-i Mebusan'ın) kapatılması ve buradaki (Selanikli Atatürk'ü adamdan saymayan) ağır topların tutuklanıp Malta'ya sürülmesi oluşturuyor.

*

Evet, İngilizler, perde arkasından yönettikleri adamları Selanikli'nin açacağı TBMM'nin önünün açılması için Osmanlı Meclis-i Mebusan'ını basıp kapatmışlardı.

Ancak, sadece kapatmak yetmiyordu.

Ortada bir başka sorun daha vardı:

Selanikli, kapatılan Meclis'in üyelerine (mebuslara, milletvekillerine) yeni mecliste (TBMM'de) yer vermek, böylece **eski meclisin meşruiyeti üzerinden kendisine meşruiyet üretmek** durumundaydı.

"**Onların milletvekilliğini tanımıyorum!**" dese, onlara İngiliz efendileriyle beraber tavır almış, sırtlarına İngilizler'le birlikte tekme vurmuş olacaktı.

Takke düşecek kel görünecek, yolunun İngilizler’le kesişmiş bulunduğu, aynı safta oldukları kabak gibi ortaya çıkacaktı.

*

Ancak **İngiliz** “**devlet aklı**” (ve dahî **gizli servis** aklı) onun da çaresini düşünmüş, gereken planlamayı yapmıştı.

Çare şuydu:

Selanikli’ye sorun çıkaracak olan **ağır topları tutuklayıp Malta’ya sürmek, oyun dışı bırakmak.**

Selanikli’ye dış geçiremeyecek garip guraba takımından mebuslara ise Ankara’ya gidip TBMM’de “doğal üye / tabîi aza” olma imkânını vermek, onların Selanikli’ye “biat” etmesini sağlamak.

Nitekim, 80 civarında Osmanlı mebusu (milletvekili), TBMM’ye katılmış durumda..

*

İngiliz’in evdeki hesabı çarşıya büyük ölçüde uydu.

Meclis-i Mebusan’ın milletvekillerinden **Ali Şükrü Bey** istisnalardan biri idi.. Selanikli için yol kazasıydı, hesapta olmayan aksaklıktı..

Selanikli’nin korumalarının başı Topal Osman onu aldatıp “faili meçhul” kontenjanından öldürdü.. Hayattan emekli etti..

(Ankara’da o günlerde **tır** bulunmadığı için bir **trafik kazası** ayarlayamadılar.. Henüz **zehirlleme** işlerinde ustalaşamadıkları için de boğarak icabına baktılar.)

Fakat olay açığa çıkıp **faili malum** hale gelince de Selanikli'nin yeni koruma başı **İsmail Hakkı Tekçe** Topal Osman'ı “itirafta bulunma” fırsatı vermeden infaz etti.

Ancak, dönen dolabı herkes anladı; gereken mesajı aldı, lazım gelen dersi çıkardı.

O yüzden bu meşum cinayet karşısında sesini yükselten pek kimse çıkmadı..

Çünkü kimse hayata “**ikinci Ali Şükrü**” olma ihtimaliyle devam etmek istemiyordu.

Ölü Topal Osman gıyabında (tiyatro kabilinden) yargılanarak idama mahkum edildi, olay kapatıldı.

*

Evet, **İngiliz'in “devlet aklı”** muhteşem.. Şeytan'a pabucunu ters giydirir..

Ne de olsa Selanikli'nin meftunu olduğu muasır medeniyet seviyesinin (çağdaş uygarlık düzeyinin) baş mucidi onlar.

Ama Selanikli'nin de hakkını yemeyelim.. Sıradışı, olağanüstü bir işbirlikçiydi.

Yeteneği göz kamaştırıcıydı.

Böyle yetenekli bir adam bulmayı başardıkları için, İngiliz “devlet aklı” karşısında şapka çıkarılır.

*

Selanikli'nin (onu başarıya götüren) yeteneklerinin başlıcaları şunlar: Muazzam yalancılığı, muhteşem takiiyesi, sıradışı siyasal dolandırıcılığı (gizli gündemciliği) ve gözkamaştırıcı riyakârlığı:

Mahmut Esat’a [Bozkurt] göre “**Mustafa Kemal** bazan taktik icabı **inanmadığı şeyi söylerdi**”. Balıkesir Zağanos Paşa Camii’nde 7 Şubat 1923’te çizimleri ile çıktığı minberde söylediklerini de bu gözle mi değerlendirmek gerekirdi? Mustafa Kemal Burada “**Kanun-i Esasi (Anayasa) Kur’an-ı Azimüşşan’dır**” diyordu. Yani **irtica** olarak kabul edilen “**Anayasa Kur’an’dır**” sloganı da Mustafa Kemal’e aitti.

(Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 328.)

Evet, Selanikli’nin iktisat ve adalet bakanı olarak cumhuriyet hükümetlerinde yer almış bulunan has adamı, **Bozkurt** soyadını verdiği “yakın çalışma arkadaşı” arkadaşı **Mahmut Esat**, onun yalancı olduğunu bu şekilde kibar bir dille ifade etmiş bulunuyor.

Hakkını ketmetmek olmaz, Selanikli büyük yalancıydı, çok büyük. (Arapça karşılığı “**deccal**”.. Deccal, “**çok yalan söyleyen**” anlamına geliyor.)

Yalancı ve sahtekâr (iş sahtelik olan) olduğunu kendisi de yeri geldikçe övünerek anlatıyor. Mesela, Samsun’a hareketinden bir gün önce Padişah Vahideddin ile Saray’da yaptığı son görüşmede aralarında geçen konuşmalar, kendisinin söylediği sözler.. Padişah’a daima yalan söylemiş durumda.

Millete de..

Samsun’a geçtikten sonra gerçek düşüncelerini söylediği kişi sayısı, sadece ikiden ibaret gibi görünüyor. Bunlar **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’ten ibaret.. Bu ikisine, yapacağı melanetleri, kimseye söylenmemesi kaydıyla açıklamış durumda.. Bütün bir millete ise yalan söylüyor.

Tabî, yapacağı melanetleri bilen başkaları da var da, onlar yabancı.. Onu örtülü biçimde destekleyen İngilizler ile müttefikleri.. İnönü’nün kulakları çınlasın..

*

İngilizler onun zaaflarından yararlandılar.. Zaaflarını kullanarak satın alıp ajanlaştırdılar. “**Black Jumbo**” yaptılar.

Falih Rıfkı Atay’ın **Çankaya**’sında söylediğine göre, Selanikli’nin cumhuriyet dönemindeki sağ ve sol kolları **İsmet İnönü** ile **Fevzi Çakmak**’ın onun hakkındaki tespit ya da teşhisleri şu: “**Muhteris ve menfaat düşkünü**”.

Bu ikisi zaaf olarak yeterli.. Fakat Selanikli zaaf bakımından zengindi.. Çok..

Nitekim İttihat ve Terakki erkânının Selanikli hakkındaki kanaat portföyü daha kapsamlıydı. Yine Falih Rıfkı’nın ifadesiyle, onu “**Ahlâksız, haris, fırsatçı, sefih ve sarhoş**” olarak nitelendiriyorlardı.

Kâzım Karabekir’e “milletten **din ve namus** telakkisini kaldırmak” gerektiğini söyleyen Selanikli’nin ahlâk binasındaki asıl önemli tuğlaya işaret etme şerefi ise, görüldüğü gibi, Bozkurt Mahmut Esat’a kalmış: Eşsiz bir **takiyye**, muazzam bir **yalancılık**.

O, bir deccaldi (çok yalancı).

*

Selanikli’nin “**siyasal dolandırıcılık**” yeteneğine gelince..

Bütün bir millî mücadele dönemi baştan sona bunun hikâyesi.. Ve onun bu yeteneğini Atatürkçüler de “**kurmay zekâsının tezahürü**” olarak gururla anıyorlar.

En hızlı Atatürkçülerden **Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu** (bizzat kendi tanıklığının ürünü olarak) şunları yazmış durumda:

“ [TBMM’nin açıldığı 23 Nisan 1920 tarihinde] ... “Tetkik-i mezabit encümeni" denilen "tutanakları inceleme komisyonu" adı altında kurulmuş olan iki kuruldun kısaca söz etmek isterim. Bu komisyonlar, **bir torbadan çekilen fişlerdeki adların** yüksek sesle okunması ve tutanağa geçirilmesi yoluyla oluyordu. Başkan [En yaşlı üye olması hasebiyle TBMM’nin geçici başkanı olan] Şerif Bey'e, **Mustafa Kemal Paşa’nın önerisi üzerine**, divan kâtibi kimliğiyle Bursa Milletvekili Muhittin Baha (Pars) ve Kütahya Milletvekili Cevdet Bey yardım ediyorlardı. Ad çekme işi ve fişlerin ayrımı bitince, seçilen komisyon üyeleri Meclis 'e bildirildi.

“Birinci komisyonda, bugün de adları bilinen kişilerden Edirne Milletvekili **Albay İsmet Bey (İnönü)**, Konya Milletvekili Refik Bey (Koraltan), Konya Milletvekili ve Mevlevi çelebisi Abdülhalim Çelebi Efendi; ikinci komisyonda ise Ankara Milletvekili **Mustafa Kemal Paşa**, İkinci Meşrutiyet'te hürriyet kahramanı olarak anılan Niyazi ve Enver paşaların arkadaşlarından Eskişehir Milletvekili Eyüp Sabri, Kayseri Milletvekili Sabit ve Kırşehir Milletvekili Hakkı Behiç Beyler vardı. Bu komisyonlardan birincisinde Albay İsmet Bey'in, ikincisinde ise Mustafa Kemal Paşa'nın adlarının torbadan çıkmış olmasına **o zaman şaşırmıştım**. Bugün bu durumun herhalde bir rastlantı sonucu olmadığını, Mustafa Kemal Paşa'nın daha ilk günden Meclis'e tehlikeli sızmaları önlemek için komisyonlarda kendisinin ve gilyendiği kişilerin bulunmasını sağlayıcı **önlem almasından ileri geldiğini** kabul ediyorum.”

(Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, **İlk Meclis**, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1999, s. 20-21.)

Evet, komisyonlara **sızan** birileri var: Selanikli Mustafa Atatürk ve adamları.

İsim çekme işini Muhittin Baha (Pars) ile Kütahya Milletvekili Cevdet'in yapmasını öneren Selanikli'nin bu iki şahsa da özel bazı "önerileri" olmuştur herhalde.

Hıfzı Veldet'in "önlem" dediği şey için bizim lügatlarımız sahtekârlık, hilekârlık, dolandırıcılık, yalancılık ve yolsuzluk gibi kelimeleri kullanıyorlar.

ATATÜRK'ÜN KURTARICILIĞI YOK, İNGİLİZ'İN OYUNU VAR (İSTEYEN "İNGİLİZ'İN TÜRKİYE'Yİ OSMANLI'DAN KURTARMA BAŞARISI" DA DİYEİLİR)

Bir önceki bölümde, en hızlı Atatürkçülerden **Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu**'nun, Selanikli Mustafa Atatürk'e “siyasal dolandırıcılık” suçlaması yönelttiğini görmüştük.

Dediğine göre, 23 Nisan 1920 tarihinde, 17 yaşındaki genç bir memur olarak TBMM'nin açılışında hazır bulunmuş.

O gün, “Tetkik-i mezabit encümeni” (tutanaklan inceleme komisyonu) adı altında iki kurul oluşturulmuş.

Bu komisyonların üyeleri, **bir torbadan çekilen fişlerdeki adların** yüksek sesle okunması ve tutanağa geçirilmesi yoluyla belirlenmiş.

Tesadüfe bakın ki, birinci komisyon için çekilen isimlerden biri, **Albay İsmet Bey**'inki (İnönü).

İkinci komisyon da boş kalmamış, torbadan **Mustafa Kemal**'in ismi çıkmış.

*

Velidedeoğlu şöyle diyor:

“Bu komisyonlardan birincisinde Albay İsmet Bey'in, ikincisinde ise Mustafa Kemal Paşa'nın adlarının torbadan çıkmış olmasına **o zaman şaşırmıştım**. Bugün bu durumun herhalde bir rastlantı sonucu olmadığını, Mustafa Kemal Paşa'mn daha ilk günden Meclis'e tehlikeli sızmaları önlemek için komisyonlarda kendisinin ve gılvendiği kişilerin bulunmasını sağlayıcı **önlem** almasından ileri geldiğini kabul ediyorum.”

(Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, *İlk Meclis*, İstanbul:
Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1999, s. 20-21.)

Velidedeoğlu’nun “önlem” dediği şeye bizim lügatlar **hilekârlık, sahtekârlık ve dolandırıcılık** diyor.

Siz isterseniz buna “**millet iradesinin gasbı**” da diyebilirsiniz.

Böylece, İngiliz işbirlikçileri daha baştan TBMM’ye ve komisyonlara “sızmışlar”..

Evet, TBMM’nin kuruluşuyla birlikte Türkiye’de “millet iradesi”, **İngiliz işbirlikçisi siyasal dolandırıcılar** tarafından gasbedilmişti.

İngilizler, işbirlikçileri marifetiyle Türk milletinin (ve/veya Türkiye halkının) iradesini gasbetmişlerdi.

Bu irade gasbı bugün de devam etmektedir.

Bu yazı dizisini başından beri atlamadan okuyanlar, bugün de **Anayasa’nın ilk dört maddesi kapsamında “değiştirilemez ilkeler”** olarak savunulan hususların aslında dönemin **İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon’nun projesinin** hayata geçirilmesinden ibaret olduğunu kesin bir biçimde anlamış bulunuyorlar.

*

Söz konusu şahıslara “**İngiliz işbirlikçisi (ya da aparatı)**” suçlamasını ben yapmıyorum.

Bunu söyleyen, Selanikli Mustafa Atatürk’ün başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**.

Evet, çok uzun bir süre CHP'ye liderlik eden anlı şanlı **İsmet Paşa**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde şu tarihî gerçeği açıklamıştı:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Ortada bir **itiraf** var.

İtirafın söz konusu olduğu yerde **delile ve şahide (tanığa)** ihtiyaç kalmaz.

Adam daha ne desin, gerçeği en ahmak kişinin bile anlayabileceği açıklık ve netlikte dile getirmiş.

Bazı itiraflar vardır, **korkunç bir baskı, tehdit (mesela ailesine tecavüz tehdidi) ve dayanılmaz işkenceler** vasıtasıyla yaptırılır.. Böylesi durumlarda adam, işkence ve baskıdan kurtulmak için Roma'yı Neron'un değil kendisinin yaktığını bile itiraf eder.

Böylesi itirafçılar bakımından ülkemizin zengin olduğu ileri sürülüyor, fakat kesin olan şu ki, Selanikli Mustafa Atatürk'ün has adamı İsmet İnönü onlardan değil.

Ona Türkiye'de "Gözünün üstünde kaşın var" diyebilen yoktu.

Nitekim, söz konusu itirafı yaptığı sırada aynı şeyi söyleyenler, **Selanikli Mustafa Kemal'e hakaret** suçundan zindanı boyluyorlardı.

İsmet İnönü'ye ise ne kimse itiraz etti, ne de “Nasıl böyle konuşursun?” dedi, diyebildi.

Deselerdi iyi olurdu, böylece İnönü ayrıntıya girer, itirafının içini doldurmak için gizli kalmış pekçok gerçeği ifşa ederdi.

*

Evet, **itirafın** olduğu yerde **delile ve şahide** (kanıta ve tanığa) ihtiyaç kalmaz.

İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, **Lozan'da Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temellerine imza koyan** İsmet İnönü, gerçeği açık yüreklilikle dürüstçe açıklamış.

Herhangi bir baskı, zorlama, tehdit, işkence vs. söz konusu olmadan..

Ortada bir itiraf bulunduğu için, esas itibariyle bizim, bu yönde **delil ve şahit** getirmeye, uzun uzun açıklamalarda bulunmaya ihtiyacımız yok.

Mesele (dava) hakkında hüküm vermek için İnönü'nün bu itirafı yeterlidir.

Evrensel hukuk ilkesi gereği durum budur.

Böyle olmakla birlikte, kimisinin cahilliği, kimisinin ahmaklığı, kimisinin de bilinçli inkârcılığı yüzünden olayın ayrıntılı tablosunu yapıp gözler önüne koymak gerekiyor.. Bu yazı dizisiyle (eksiği ve gediğiyle) yapmaya çalıştığımız şey bu.

*

Tekrar edelim, ortada **samimi bir itiraf** bulunduğuna göre, mesele kapanmıştır.

Evrensel bir hukuk ilkesi olarak, kişinin itirafı kendisini bağlar.

Bu ilke, **Mecelle**'de “**Kişi ikrarıyla ilzam olunur**” cümlesiyle veciz bir biçimde ifade edilmektedir.

İnönü'nün yaptığı itirafı başka birileri **itham/suçlama** olarak yöneltse, onlardan delil ve şahit getirmeleri istenebilir, fakat Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşu hikâyesinde Selanikli Mustafa Atatürk ile başrolü paylaşan, onunla siyam ikizi gibi birlikte hareket etmiş bulunan biri bu itirafı yaptığında, artık ortada tartışılacak birşey kalmaz.

Adam, durduk yere, “Falanca kişi öldürülmüştü de faili meçhul kalmıştı ya, onu işte biz öldürdük” diyorsa, öldürmüştür.. Ona, “Yok yok, sen kendine iftira atıyorsun” denilemez.

Ortada bir yolsuzluk varsa ve birisi çıkıp "Yolsuzluğu ben yaptım" diyorsa, tutup ona "Hayır lan sen yapmadın, biz yaptık" mı diyacaksınız?!

*

CHP'nin unutulmaz lideri İnönü'nün itirafını tekrar okuyalım:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

Bu cümleyi şöyle de okuyabiliriz:

"Selanikli Mustafa Atatürk'ün başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

HALİFE'Yİ KURTARMA İDDİASI ALTINDA HALİFELİĞİ İMHA OPERASYONU, İNGİLİZLER'LE MÜCADELE İDDİASI ALTINDA İNGİLİZ AJANLIĞI

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**'nün, anlı şanlı **İsmet Paşa**'nın 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde sarfettiği sözlerin, "**itiraf**" niteliği taşıması hasebiyle, Selanikli'ye "**İngiliz işbirlikçiliği**" suçlaması yöneltenleri **ispat** yükümlülüğünden azade hale getirdiğini söylemiştik.

İnönü'nün sözleri şöyle:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Buna karşı Kemalistler/Atatürkistler, **BBC Türkçe**'de ilk kez 10 Kasım 2019 tarihinde yayınlanan bir haberi gündeme taşıyorlar:

"Bundan 100 yıl önce hazırlanan İngiliz istihbarat raporları, İngilizlerin Mustafa Kemal Atatürk hakkında bilgi toplama faaliyetlerinin, Mayıs 1919'da Samsun'a gitmesinin ardından yoğunlaştığını gösteriyor.

“İngiliz istihbaratının 1919'un sonlarına doğru yaptığı ilk değerlendirmelerde, Mustafa Kemal ve Anadolu'da başlayan hareket "devrimci ve tehlikeli bir niteliğe sahip" olarak tanımlanıyor.

“Belgelerde Mustafa Kemal'in zıtlarının desteklenmesi ve rakibi olan hareketlerin bir araya gelmesinin teşvik edilmesi gerektiği belirtiliyor.

“**BBC Türkçe**, British Library'de yer alan, İngiliz devletine ait artık gizliliği kaldırılmış istihbarat raporlarına ve resmi belgelere ulaştı.”

(<https://www.bbc.com/turkce/articles/cx2y8pzxe6o>)

İngiliz keferesinin bu açıklamasının, **İnönü'nün itirafı** karşısında hiçbir kıymet-i harbiyesi bulunmuyor. Eski tabirle, bu lafların i'rabta mahalli yok.

Minareyi çalan, kılıfı da hazırlayacak elbette.

İmdi, bir devletin istihbarat teşkilatı üst düzey bir anlaşma yapıp bir devletin önemli bir yetkilisini **angaje** ettiğinde, onun kimliğini sahada çalışan alt düzey ajanlara bildirmez. (Hatta bazen kendi devletlerinin başındaki kişilere de bildirmezler. Aşağıda Mustafa Özcan'dan aktaracağımız satırlarda geçtiği gibi..)

O alt düzey elemanların böylesi angaje edilmiş bir adam hakkında düzenleyeceği raporlar bir önem taşımaz.

Fakat o raporlar, angaje edilen kişinin **takibi** ve **rolünü** inandırıcı biçimde oynayıp oynamadığının bilinmesi bakımından işe yarar.

*

Evet, bazen devlet başkanları bile **ajan** olabiliyorlar.

Mustafa Özcan, **fikriyat.com**'da yayınlanan “**Devlet başkanı kılığındaki ajanlar**” başlıklı yazısında, Batılı emperyalistler tarafından Ortadoğu'daki

devletlerin başına devlet başkanı kılığında yerleştirilen (ya da satın alınmış) **taşeron**ları anlatıyor:

“**Koca koca devlet adamlarının** yabancı istihbarat teşkilatlarına çalıştıklarını ve **ajan olarak hizmet** verdiklerini duyduğunuzda küçük dilinizi yutabilirsiniz. Tuhaf ama gerçek! İnsan bazen duyduklarına inanamıyor. 'Bu kadar da olur mu?' diye infial geçiriyor. ... ABD 1945 sonrası bölgeyi siyasi **taşeron**larla yönetmiştir. İngilizler döneminde Irak kralları, Majestelerinin memuru statüsünde hizmet etmişlerdir. ...

“[Mısır devlet başkanlarından] Nasır'ın damadı Eşref Mervan da **Mossad ajanı** olarak çalışmıştır. ...

“Yeni sızıntılarda ve bazı kayıtlarda [Nasır'ın halefi] Enver Sedat'ın da CIA ajanı olduğu ve Kemal Edhem eliyle dolgun miktarlarda aylık ödenekler aldığı ortaya çıkmıştır. *Washington Post* gazetesi vaktiyle ifşaatında **hem Mısır Lideri Enver Sedat'ın hem de Ürdün Kralı Hüseyin'in CIA ajanı olduğunu** ve CIA'dan dolgun miktarlarda para aldıklarını kayda geçirmiştir. Cumhurbaşkanı eski vekillerinden Hüseyin Şafii de gazetenin ifşaatını doğrulamış ve Sedat'ın Amerikan çıkarlarına hizmet ettiğini teyit etmiştir. **Ürdün Kralı Hüseyin** de yaklaşık iki dönem ya da 20 yıl boyunca CIA'den aylık para almıştır. Bu paraları Hüseyin'e bizzat **CIA'in Ürdün İstasyon Şefi** ulaştırmaktadır. [ABD eski başkanlarından] **Carter** ödemeleri kontrol ederken yüklü miktarlarda bir bağışla karşılaşır ve bunun esbab-ı mucibesini merak eder. **'No Beef' müstearıyla kayıtlı birine** gönderildiğini tespit etmiş ve bu **kod adın gerçek kimliğini sormuş** ona **Ürdün Kralı Hüseyin** olduğu söylenmiştir. ...

“Maalesef kitleler hala bu tür liderlerden tam olarak vazgeçemiyorlar. Efsane şeklinde karaltıları kitleler arasında dolaşmaya devam ediyorlar.

Hala Mısır'da Sedatizm olmasa bile az çok güçlü bir biçimde Nasirizm dalgası vardır. İslami kesimlerle sürtüşmenin ve zıtlaşmanın da kaynağıdır.”

(<https://www.fikriyat.com/yazarlar/mustafa-ozcan/2025/04/29/devlet-baskani-kiligindaki-ajanlar>)

*

Bir önceki bölümde, hızlı Atatürkçülerden **Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu**'nun Selanikli ile İsmet İnönü'ye “**siyasal dolandırıcılık**” ve “**millî irade gaspçılığı**” suçlaması yönelttiğini de görmüştük.

Tabîî, merd-i Kıptî'nin şecaatini överken sirkatini (hırsızlığını) anlatma türünden bir suçlama bu..

Velidedeoğlu, 17 yaşında genç bir devlet memuru olarak TBMM'de vazife almış, Meclis'in açılışına ve faaliyetlerine tanıklık etmiş.

TBMM'nin açıldığı tarih, 23 Nisan 1920.. Ertesi gün, yani 24 Nisan Cumartesi günü Selanikli, Meclis'e bir önerge sunuyor.

Şunları söylüyor (Köşeli parantez içi ilaveler bize aittir):

“O gün hemen yasama çalışmalarına ve hükümet kurulması işinin görüşülmesine başlandı. Mustafa Kemal Paşa Meclis genel kuruluna **anayasal nitelikli** ve ayrıntılı bir önerge sundu. Bu önergenin en önemli bölümleri **günümüzün diliyle** şöyledir:

“... olağanüstü durumlarda bütün uluslar ... ya yasama görevine ara verip yürütme kurullarına [hükümetlere] üstün yetkiler tanırırlar ya da bütün ulusun genel oyuna başvurarak kararlar alırlar. Biz halkın oybirliğine [bir organ olarak] her organdan [diğer organlardan] çok yetki tanıyan

İslamlık ilkelerini göz önünde tutup yüksek Meclisinizi ulusun bütün işlerine doğrudan doğruya elkoymuş olarak tanımak yanlısıyız. Bu temel ilke kabul edildikten sonra, yüksek Meclisinizin genel kurulu bütün işerin ayrıntılarına değin [dair] doğrudan doğruya inceleme ve görüşme yapma olanağını bulamayacağından, saygıdeğer kurulunuzdan ayrılacak ve kendilerine **vekillik [bakanlık]** verilecek üyelerin, bugünkü **hükümet** kuruluşlarına uygun olarak, ... genel kurul karşısında sorumlu olması, amacın sağlanması için yeterlidir.

“Bu durumda yüksek **Meclisinize başkanlık edecek zat yüksek Meclisinizi temsil** edeceğinden, işlerle görevlendirilen üyelerden oluşacak **kurula da [hükümete de] onun başkanlık etmesi** ve yüksek Meclisiniz adına imza koymaya ve kararları onaylamaya yetkili olması ... zorunludur. ...

“Anadolu'da, geçici nitelikte bile olsa bir **devlet başkanı** tanımak veya bir **padişah vekilliği** ortaya çıkarmak **hiçbir zaman caiz değildir**. Şu halde **başkansız** [devlet başkanı bulunmayan] bir **hükümet** meydana getirmek zorunluluğu içindeyiz. ... uzun uzadıya icleme yaparak en sonunda **İslamlığın [İslamiyet'in] temel ilkelerine başvurup**, yüksek Meclisinizde yoğunlaşmış olan ve bütün Müslüman halkın birleşmiş oylarıyla uygun görülen **ulusal iradeyi**, vatanın alinyazısıyla ilgili işlere eylemli olarak [fiilen] el koymuş [olarak] tanımak ilkesini kabul ediyoruz. Böylece yüksek **Meclisiniz** ... ulusun genel yönetimini eylemli olarak yüklenmek, **ülkenin ve Hilafet'in kurtuluşunu doğrudan doğruya sağlamak ve savunmak görev ve yetkisi ile kurulmuştur**. Ve artık yüksek Meclisinizin üstünde bir güç yoktur. ...

“İşte ülkemizin ... kimi zaman **Avrupa'yı taklit** etmek ... gibi pek **acıklı sonuçlarını** gördüğü uzak düşünceden [görüşlülükten] yoksun tutumlardan doğan genel uyanışa tercüman olduğumuz kanisiyle ... bu yoldan yürümek taraflısıyız. ...

“Yüce Tanrı başarıya ulaştırsın, amin!”

(Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, *İlk Meclis*, İstanbul:
Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1999, s. 23-26.)

*

Görüldüğü gibi dilinden İslamiyet, İslam’ın ilkeleri, hilafet, Yüce Tanrı ve amin düşmüyor.

Bir **Siyasal İslamcı (dinci)** gibi konuşuyor.

Tabiî hepsi numara..

Takiyye ve yalan dolan..

O tarihten dokuz ay önce, Samsun’a çıkışından ise yaklaşık üç ay sonra Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit’e** “**gizli gündem**”ini açıklamış durumda:

Osmanlı Devleti’nin ocağına incir dikecek, cumhuriyet ilan edecek, geleneksel **alfabeyi** ve **tesettürü** (İslamî örtünmeyi) kaldıracak, **Latin alfabesini** ve **şapkayı** millete dayatacaktır.

Onlara söylediği bu.. Tabiî kimseye söylememeleri, aralarında kalması kaydıyla.

Vatanı kurtarmak için değil, böylesi bir **projeyi** (İngiliz projeisini) hayata geçirmek, **İngiliz ilke ve inkılaplarını** gerçekleştirmek için işe koyulmuş durumda.

*

Söz konusu proje, İngiliz keferesinin ve o sırada İngiltere’nin Dışişleri Bakanlığı makamında oturan **Lord Curzon**’un ulaşmak istediği hedeflerden oluşuyor.

Önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde aktardığımız gibi, Curzon’un kafasındaki plan, altı asırlık bir **cihan imparatorluğunun** tarihe gömülmesi, Osmanlı topraklarında **başkenti Anadolu’daki bir şehir olan halifesiz**, (Afrika'daki muz cumhuriyetlerini andıran) **tarihsiz ve kültürsüz**, **kendi kendisiyle, geçmişiyile, İslam'la, milletiyle ve sosyal gerçeklikle kavgalı**, kısacası alzheimer hastası olarak doğmuş otistik ve spastik bir yeni Türk devleti kurulmasıydı.

Yine önceki bölümlerde açıkladığımız gibi, Selanikli, İngiltere’nin İstanbul büyükelçiliğinde rahip görünümü altında sanatını icra eden (**İngiliz gizli servisi’nin İstanbul şefi**) **Robert Frew (Fro)** ile başbaşa yaptığı gizli saklı görüşmelerde belirlenmiş olan yol haritası çerçevesinde hareket etmekteydi.

*

Söz konusu önergesinde Selanikli’nin Padişah’a (Halife’ye), yani Osmanlı Devleti’ne bağlıymış izlenimi vermeye çalıştığı görülüyor.

Güya ülkeyi ve Halife'yi kurtaracak.

Zaten TBMM’yi Halife-Padişah’a bağlılık yemini ederek açmış durumdalar.

Sözde “**devlet başkanlığı**” makamından yoksun bir **hükümet** kuruyorlar, fakat TBMM başkanı “**fiilen**” devlet başkanı konumunda.

Velakin, doğan çocuğun adını koymuyorlar, isimsiz bırakıyorlar.

Çünkü adını koysalar TBMM daha ilk günden çöp olacak, dağılacak.

Çünkü Selanikli’nin o güne kadar devleti ve ülkeyi savunma adına yaptığı hiçbir şey yok.. Samsun’a çıkışından beri geçen 11 ay (neredeyse bir yıl) boyunca sadece **bol takiyveli ve yalan dolan soslu nutuklar** atarak kendisinin bu “fiilî devlet başkanlığı” binasının temellerini atmaya çalışmış.

Çünkü Anadolu'ya, Van'dan Ankara'ya kadar geçerli olmak üzere **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen (istediği vali, kaymakam ve subayları görevden alabilecek ve yerlerine yenilerini atayabilecek şekilde) olağanüstü yetkilerle gönderilmiş, ve millete, onun Padişah tarafından vatanı kurtarmak üzere gönderildiği söyleniyor.

Selanikli de o izlenimi veriyor, sözde sadakat sergiliyor.. Yukarıda aktardığımız ifadelerinde görüldüğü gibi.

*

Doğal olarak Selanikli'nin “hükümet”li, “bakan”lı lafları bazı TBMM üyelerinin kafalarında soru işaretlerinin uyanmasına neden oluyor.

Mevcut durumda, Erzurum Kongresi sırasında oluşturulmuş bir **Heyet-i Temsiliye** (Temsilci Kurul) vardır. Ayrıca bir hükümetin teşkil edilmesi kimsenin aklına gelen birşey değildir.

Velidedeoğlu şunları söylüyor:

“Bu önerge üzerine duraksamalar ve çeşitli konuşmalar oldu. ...

“Duraksamaları gören Mustafa Kemal Paşa yeniden söz alarak şöyle konuştu:

*“... Bu görev o denli önemli, içinde bulunduğumuz zaman o denli tarihseldir ki, koca sorumluluğu içinizden üç beş kişiye yüklemekle yetinemeyiz. Bütün bu Meclis'in, bütün anlamıyla sorumlu olması gerekir. Millet bizi ancak bunun için gönderdi. Bizi buraya, **ulusu beş kişinin eline bırakalım diye göndermedi.**” (s. 26-27.)*

Böylece Selanikli, demagoji ve mugalata sanatının tarihî bir örneğini vermiş durumda.

Milletin beş kişinin eline bırakılmasına razı değil, çünkü **tek başına kendisinin eline** bırakılmasını istiyor.

Çevirdiği dümenin yöneldiği hedef bu..

Ve, milletin saflığı ve çaresizliği, ve de İsmet İnönü'nün dile getirdiği **İngiliz desteği** sayesinde hedefine ulaşacaktır.

*

Velidedeoğlu'nu dinlemeye devam edelim:

“Mustafa Kemal Paşa’nın bu enerjik ve mantıklı konuşmasına karşın kimi milletvekilleri yine direndi. Özellikle Sivas Milletvekili **Hoca Mustafa Taki Efendi** şöyle konuştu:

*“Yüksek bilgileri içindedir ki ivmek [acele etmek] pek uygun değildir. İşin önemi oranında, ileriye düşünerek ivediliğe düşmemek de gereklidir. İvediliğe düşmeyelim, bu çok önemli bir sorundur. Önergenin örneği bildirilsin, herkes kendisi enine boyuna ve derinliğine düşünsün, incelesin, ayrı ayrı konuşulsun, görüşülsün, **bu acele edilecek bir şey değildir**. Paşa Hazretleri ve saygıdeğer Heyeti Temsiliye arkadaşları şimdiye dek aylarca şu ulusun ağır yüküne katlanmışlar; sanırım ki birkaç gün daha katlanırlar.”* (s. 27.)

*

Mustafa Taki Efendi, **Nakşebendî Tarikatı** şeyhlerinden.. Selanikli'nin asıl niyetini sezmiş olduğu anlaşılıyor.

Vikipedi onu şöyle tanıtıyor:

“**Mustafa Taki Efendi** (1873, Sivas - 1 Ağustos 1925, Gürün), Osmanlı-Türk din âlimi, **hukukçu**, öğretmen, **şair**, yazar ve **siyasetçi**. 1920-1923

yılları arasında **birinci dönem Sivas milletvekili** olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer aldı.

“Mustafa Taki Efendi 1873 yılında Sivas'ta doğdu. Babası Mehmet Selim Efendi, annesi ise Saniye hanımdır. Babasına nispetle Mustafa Takî Efendi'ye Selim Efendizâde de denilmiştir. Taki efendi, ilk ve orta öğrenimini Sivas İbtidai Mektebi ve Sivas Rüştîyesinde tamamladı. 19 Ekim 1887 tarihinde **sorgu hakim yardımcılığı** görevi ile kariyerine başladı. 1891'de Hafik ilçesinde sorgu hakim yardımcısı olarak atandı. 1894-1913 yılları arasında Sivas Adliyesinde zabıt katipliği, başkatip ve **mahkeme üyesi** görevlerinde bulundu. 13 Kasım 1914'te Sivas Mektebi Sultânîsi'nde **müderris sıfatıyla muallimlik**, medresede ise fıkıh ve tefsir hocalığı yaptı. Muallimlik görevini 1920'de milletvekili olarak seçilene kadar sürdürdü.

“1920 Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinde Sivas milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer aldı ve 23 Nisan 1920'de açılan ilk mecliste hazır bulundu. **Mecliste Şer'îye, Evkaf, Adalet, İrşat, Anayasa, Dilekçe, Millî Eğitim komisyonlarında ve Memurîn Muhakemât Tetkik Kurulunda** çalıştı. TBMM'nin III. toplantı yılında bir süre **Dilekçe Komisyonu Başkanlığını** görevini yürüttü. Mecliste görev yaptığı süre boyunca yedisi **gizli oturumlarda** olmak üzere TBMM kürsüsünden **43 konuşma yaptı ve 5 kanun teklifi sundu**. Ümmetçi görüşe mensup bir mutasavvıf olarak Meclis çalışmalarında aktif bir siyasetçi olarak tanındı. I. Dönem milletvekilliğinden sonra 1924 yılında açılan Sivas İmam-Hatip Okuluna **Hadis ve Arapça öğretmeni** olarak atandı.

“Mustafa Takî Efendi aynı zamanda mutasavvıf ve şairdir. **Hocası ve şeyhi Tokatlı Mustafa Hâkî Efendiye** yazdığı bir mersiye ve bir de ilahisi vardır. **İlmi otoritesi, hukuk bilgisi, dini ilimlerdeki üstün bilgisi ve**

mantık ve felsefe alanlarına olan ilgisi nedeniyle dönemin alimleri tarafından takdir edildi. **Hasan Basri Çantay**, Mustafa Taki Doğruiyol'dan "**büyük sufi**", "**yüksek âlim**" ve "**arif bir zât**" olarak bahsetmektedir.

“**Türkçe, Arapça ve Farsça** dillerini bilen Mustafa Taki Doğruiyol, ***Sebîlürreşâd*** dergisinde kaleme aldığı bir yazısında "**Azad-ı İmaret**" isimli Ermenice yayınlanan gazeteye cevap vermiş olması Ermeniceyi de bildiğini göstermektedir. Taki Efendi, muallimlik görevi devam ederken 1 Ağustos 1925'te Gürün'de 52 yaşında hayatını kaybetti. Cenazesi Sivas Merkez'deki Yukarı Tekke Mezarlığına defnedildi.”

*

Mustafa Taki Efendi hakkında yazılmış kitap ve makaleler mevcut..

Biri Doç. Cemal Ağırman'ın hazırladığı ***Sivas Mebusu Mustafa Taki Efendi*** adlı eser.. Ayrıca Dr. Fatih Çınar'ın da ***Mustafa Taki Efendi*** başlığını taşıyan bir çalışması yayınlanmış durumda.

Mustafa Taki Sempozyumu bildirileri de yayınlanmış bulunuyor.

Rahmetullahi aleyh.. Mekanı cennet olsun!

DİN İSTİSMARI VE TAKİYYE SANATLARININ GELMİŞ GEÇMİŞ EN BÜYÜK İSMİ: SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün TBMM'nin açıldığı tarihten bir gün sonra, 24 Nisan 1920 Cumartesi günü Meclis'e sunduğu önergeyi görmüştük.

İslamiyet, İslam'ın ilkeleri (umdeleri), hilafet, Yüce Tanrı ve amin gibi ifadeler, yaptığı konuşmanın köşe taşlarını oluşturuyor.

Bir Siyasal İslamcı gibi konuşuyor fakat Siyasal İslamcı değil, **din istismarcısı**.

Bir **radikal dinci** gibi konuşuyor, fakat aslında dinle arası hoş değil, kendi kişisel hakimiyetinin (cumhurbaşkanlığının) temellerini atmak ve “**gizli gündem**”ini hayata geçirmek için **takiyye** yapıyor.

Adam için “Sonradan dönmüş, **döneklilik** yapmış” denilemez, “siyaset”i icabı olduğundan farklı görünüyor, numara yapıp milleti aldatıyor, yalan söylüyor.

*

Evet, aynı gün (24 Nisan 1920 Cumartesi), Selanikli TBMM'ye başkan oluyor.

Yaptığı teşekkür konuşmasında şunları söylüyor (Ord. Prof. Dr. H. V. Velidedeoğlu'nun sadeleştirmesiyle):

“Sayın efendiler; ulusun yazgısına ilişkin işlere eylemli [fiilen] ve tüm olarak el koyup **Halifeliği ve Saltanatı** içine düştüğü tutsaklıktan **kurtarmaya** ve ülkenin bütünlüğü ve kurtuluşu uğrunda her türlü özveriye büyük bir azim ile katlanmaya karar vermiş olan yüksek Meclisinizin başkanlığına seçerek hakkımda cömertçe gösterilen güvene ve sıcak yakınlığa teşekkür ve minnetimi sunarım. ...

“**Yüce Tanrı’nın** yardımından ve desteğinden umutlu olarak çalışacağım. İnşallah cihan padişahı olan **Efendimiz Hazretleri’nin [Sultan Vahideddin’in]** sağlık ve esenlikle ve her türlü yabancı boyunduruğundan kurtulmuş olarak **yüce tahtlarında sürekli kalmalarını, Tanrı’nın lütfundan yakarırım.**”

(Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, *İlk Meclis*, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1999, s. 28-29.)

Görüldüğü gibi Selanikli büyük yalancı, tam bir **deccal**. (Deccal, Türkçe’ye geçmiş Arapça bir kelimedir ve “**çok yalancı**” anlamına gelmektedir.)

*

Aslında Selanikli, **Efendisi Hazretleri Vahideddin**’in tahtını başına geçirmeye, ocağına incir dikmeye karar vermiş durumda.

Nitekim bunu daha Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e, kimseye söylememeleri, aralarında kalması kaydıyla çıtlatmış.

Niyeti Hilafet’i ve Osmanlı Devleti’ni (Sultanlığını) kurtarmak değil, yıkıp yerle bir etmek.

Fakat millete “devleti kurtarma” sözü veriyor.

Söylediğine göre, inanmadığı, niyetinin tam tersi olan bu hedef için **Tanrı’nın yardımına** güveniyormuş.

Adeta Tanrı’yla da, milletle de alay ediyor.

*

Kima güvendiğine gelince.. İngilizler'e güveniyor.. O sırada **asıl efendi hazretlerisi İngiltere kralı**.

Nitekim, Osmanlı Devleti'ni tarihe gömüp Dolmabahçe Sarayı'na postu serince **efendisi hazretleri İngiliz Kralı Edward**'ı burada âlâ-yı vâlâ ile ağırlayacak, karşısında süt dökmüş kedi gibi duracaktır.

Selanikli'nin başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**, anlı şanlı **İsmet Paşa**, milletimizin alâmet-i farikası olan iflah olmaz saflığımızın farkında olduğu için, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde olayın içyüzünü samimiyetle ve dürüstçe açıklamış:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Selanikli, milleti nasıl ketenpereye getireceğini (İstanbul'da gizlice defalarca başbaşa görüştüğü **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Frew**'nun da akıl vermesi sayesinde) çok iyi biliyordu.

Meclis'in açılışının ertesi günü böyle bir teşekkür konuşması yapıyor, hem Osmanlı Padişahı Efendisi Hazretleri'ne bağlılığını vurguluyor, hem de **din istismarının** müstesna bir örneğini sergiliyor.

Bir sonraki gün (25 Nisan Pazar) ise millete hitaben bir **beyanname** yayınlıyor.

Velidedeoğlu'ndan dinleyelim:

“... Halk arasında, çeşitli yollardan çok olumsuz ve zararlı propaganda rüzgârları estiriliyordu. Böyle propagandaları etkisiz kılmak için **Türkiye Büyük Millet Meclisi halka ilk bildirisini** yayınladı. Antalya Milletvekili Hamdullah Suphi Bey tarafından, o çağa göre oldukça sade bir Türkçe ile kaleme alınmış olup konuşma kürsüsünden kendisince okunan bu bildiri, bugünkü Türkçe ile şöyledir:

*“... **İngilizler tarafından satın alınan** ve ulusu birbirine düşürmek amacını güden kimi **hainler sizi aldatmak için türlü türlü yalanlar söylüyorlar.** ... milletdaş ve **dindaşlarınızı yine size yok ettirmek için** Padişah ve Halife’ye isyan sözünü ortaya atıyorlar. Millet Meclisi, **Halife ve Padişahımızı düşman baskısından kurtarmak ... için çalışıyor.** Biz vekillerimiz **ulu Tanrı ve yüce Peygamberi adına yemin ederiz ki Padişah’a ve Halife’ye isyan sözü bir yalandan başka bir şey değildir.... İngiliz casuslarının** sizi aldatmak üzere uydurdukları yalana inanmayın! ... **din** ve uluslarının şerefi için kan döken kardeşlerinizi arkadan size vurdurmak isteyen alçakları dinlemeyin.... Ta ki **din son yurdunu** kaybetmesin! ... Tanrı’nın laneti düşmana yardım eden hainlerin üzerine olsun ve kutsal yardımı, **Halife ve Padişahımızı, ulusu ve vatani kurtarmak için çalışanların** üzerinden eksik olmasın.”* (Velidedeoğlu, s. 29-31.)

*

Selanikli’nin Hamdullah Suphi’ye, böyle bir bildiri metni yazıp Meclis’e sunması **talimatını** verdiği anlaşılıyor.

İngiliz’in adamı (İsmet İnönü’nün **itirafı**yla sabit olduğu üzere) kendisi, fakat başkalarını İngiliz casusluğuyla suçluyor ve suçlatıyor.

Kara propaganda tekniğini çok iyi uyguluyor.

Bildiride din ve vatan için kan dökmekten bahsediliyor fakat o güne kadar Selanikli'nin düşmana sıktığı tek bir mermi yok.

İngiliz, Selanikli'ye yardım babından (ismini General Milne'den alan) **Milne Hattı** ile **Yunan**'ı İzmir-Aydın arasında durdurmuş durumda.. Selanikli'nin rahatça bir meclis toplayıp başkan olması ve ipleri eline alması için onu Yunan cihetinden selamette tutuyor.

Kurtuluş Savaşı'nın Sansürsüz Tarihi adlı kitabımızda anlattığımız gibi, Selanikli TBMM'yi kurduktan sonra İngilizler devreye girip bir **Ankara-Yunan barışı** ile olayı “kan dökülmeksizin” kapatmaya çalıştılar, fakat Yunanistan'da yaşanan yaşanan (**Almanya yanlısı, İngiliz karşıtı** Kral Konstantin'in tahta çıkması, Venizelos'un başbakanlığı kaybetmesi gibi) gelişmeler yüzünden malum savaşlar (İnönü, Sakarya, Dumlupınar) yaşandı.

Selanikli İngilizler'in siyasî manevraları sayesinde kolayca hedefine ulaşacağını umuyordu fakat cephede biraz ter dökmek zorunda kaldı.

Evdeki hesap çarşıya çoğu zaman uymaz.

İNGİLİZLER'İN, AJANLARI SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN BAŞARISI İÇİN YAPTIKLARI UNUTULMAZ HİZMETLER

Önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün TBMM'ye başkan seçilince yaptığı teşekkür konuşmasından bazı bölümleri aktarmıştık.

Meclis'in **Hilafeti ve Saltanatı kurtarmaya** karar verdiğini söylüyor ve (Ord. Prof. Dr. Velidedeoğlu'nu sadeleştirmesine göre) “**Yüce Tanrı'nın yardımından ve desteğinden umutlu** olarak çalışacağını, “cihan padişahı olan **Efendisi Hazretleri'nin [Sultan Vahideddin'in] sağlık ve esenlikle yüce tahtlarında sürekli kalmasını Tanrı'nın lütfundan yakardığını (niyaz ettiğini)”** ifade ediyor.

Ardından bir de, Hamdullah Suphi'nin kaleme aldığı bir metni **TBMM'nin ilk bildirisi** olarak kamuoyuna açıklatıyor.

Bildiride söylenen şu:

“... Millet Meclisi, **Halife ve Padişahımızı düşman baskısından kurtarmak ... için** çalışıyor. Biz vekillerimiz **ulu Tanrı ve yüce Peygamberi adına yemin ederiz** ki Padişah'a ve Halife'ye **isyan sözü bir yalandan** başka bir şey değildir.... ... **din** ve uluslarının şerefi için kan döken kardeşlerinizi arkadan size vurdurmak isteyen alçakları dinlemeyin.... Ta ki **din son yurdunu** kaybetmesin! ... Tanrı'nın laneti düşmana yardım eden hainlerin üzerine olsun ve kutsal yardımı, **Halife ve Padişahımızı**, ulusu ve vatani **kurtarmak** için çalışanların üzerinden eksik olmasın.” (Velidedeoğlu, s. 29-31.)

(Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, *İlk Meclis*, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi armağanı, 1999, s. 29-31.)

Takiyye ve yalanın bini bir para..

*

TBMM'nin açılışından 10 gün sonra, 3 Mayıs 1920 Pazartesi günü İcra Vekilleri Heyeti (Bakanlar Kurulu) oluşturuluyor.

Bakanlık sayısı 11.. Biri **Şer'iyye Vekaleti (Şeriat İşleri Bakanlığı)**.

Dr. **Rıza Nur** da Maarif Vekili (Milli Eğitim Bakanı) olarak hükümette yer alıyor.

Rıza Nur'un Maarif vekili olması tesadüf değil, oldukça birikimli; eserlerinin sayısı 70'i buluyor, bunlardan **Türk Tarihi** 14 cilt. (Ve de sonradan kaleme aldığı **Hayat ve Hatıratım** adlı dört ciltlik kitabıyla Atatürkistlerin en büyük baş ağrısı.)

Hükümet programına gelince..

Temel amaç olarak şu gösteriliyor:

“Yüksek Meclisimiz adına işe başlamış olan İcra Kurulumuzun üzerine aldığı işler vatanın kurtarılması, **Hilafet ve Saltanat'ın** bağımsızlığı ve **dokunulmazlığı**, ulusumuzun ... varlığını ayakta tutma amacına yönelmiştir.” (Velidedeoğlu, s. 33.)

Evet, Hilafet ve Saltanat'ın **dokunulmazlığından** söz ediliyor.

*

Fakat Selanikli, hedefine ulaştıktan sonra (daha Erzurum Kongresi sırasında hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya haber vermiş olduğu gibi) Hilafet ve Saltanat'a **fena dokunacaktır**.

Takiyyeci Mustafa, yalan ve dolanla, **takiyye** ile hedefine doğru emin adımlarla yürümektedir.

Hükümet programında, “Maarif işlerindeki amacımız, çocuklarımıza verilecek eğitimi her anlamıyla **dinsel ve ulusal [millî] bir duruma koymaktır**” da deniliyor. (Velidedeoğlu, s. 35.)

Selanikli’nin millete vaadleri bunlar, asıl niyeti ise, eğitimi **laik (siyasal dinsiz)** ve Avrupaî hale getirmekten ibaret.. Reklamlarda dinden bahsediyor, din istismarı yapıyor, teslimat ise **dinsizlikle** malul ve meşbu.

Nitekim, o tarihten dokuz ay önce Mazhar Müfit ile Süreyya’ya, **tesettürü** (İslamî örtünmeyi) kaldıracağını, millete şapka giydireceğini, bin yıllık alfabeyi yasaklayıp **Latin alfabesini** millete dayatacağını açıklamış durumda.

*

Velidedeoğlu, Meclis binası ile ilgili olarak şunları söylüyor:

“Ankara’da Ulus meydanında, ... İlk Meclis binası, İttihatçılar döneminde İttihat ve Terakki Kulübü olmak üzere yapılmış; ... İlk Dünya Savaşı’ndaki yenilgiyi izleyen yılda [1919’da] Ankara’ya gelen **birkaç yabancı subay ve er** tarafından kullanılmış; Atatürk’ün Ankara’ya [27 Aralık 1919’da] gelişinden az sonra, yani 1919 yılının son günlerinde, bu **yabancı askerler** Ankara’dan kaçınca boş kalmıştı.”
(Velidedeoğlu, s. 65.)

“Birkaç” yabancı subay ve ermiş.

1919 yılı başlarında **iki bölük kadar İngiliz askeri tren istasyonunda karargâh kurarak** istasyonu ve şehri işgal etmişlerdi. Daha sonra bunlara bir **Fransız askeri birliği** de katılmış ve söz konusu (TBMM’nin faaliyet göstereceği) binaya yerleşmişlerdi.

Bu yabancı askerler, Ankara’da 93 kişiyi tutuklamış bulunuyorlardı. (Bkz. Edip Semih Yalçın, “Atatürk’ün Ankara’ya Gelişi”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C. X, s. 29, Temmuz 1994, s. 338-9.)

Fakat Selanikli’yi tutuklamayacaklardı.

Üstelik Selanikli Ankara’ya topla tüfekte, askerle gelmiş değildi.

Üç otomobille gelmişti..

Birinci otomobilde Selanikli, Rauf Orbay, Ahmet Rüstem ve Cevat Abbas, ikinci otomobilde Mazhar Müfit, Süreyya (Yiğit), Hakkı Behiç ve sekreterler, üçüncü otomobilde ise Refik (Saydam), Hüsrev (Gerede) ve hizmetliler yolculuk yapmışlar. (Bkz. Yalçın, s. 341.)

Soru şu: Selanikli Ankara’ya gelince İngilizler ve Fransızlar **neden** bunları daha önce tutukladıkları 93 kişiye ilave etmemişler de meydanı onlara bırakıp sessiz sedasız çekip gitmişlerdi?

Hem de kışın ortasında, Aralık sonunun dondurucu soğukunda?

Niye bu acele?.. Aceleleri neymiş, neden baharı beklememişler?

Bunlar, “Size söz veriyoruz, Mayıs ayı başında burayı size bırakıp gideceğiz” deseler, karşı taraf buna dünden razı, “Bizi ‘**tanıdılar**’, muhatap kabul ettiler” diyerek öpüp başlarına koyacaklar.

Durum böyleyken bu zamansız acele nedendir?

*

Selanikli Ankara’ya varınca yanındakilerle birlikte Ulus’taki (sonradan TBMM’ye ev sahipliği yapacak olan) İttihat ve Terakki Kulübü binasının önüne geliyor.

Mazhar Müfit Kansu o anı şöyle anlatıyor:

“O zaman bu bina **Fransız karargâhı** idi. Fransız bayrağı çekilmişti. **Fransız yüzbaşısı Doburazo** pencere önündeki boşlukta **bize bakarak gülüyordu**. Binanın karşısındaki bahçede çadırlar kurulmuştu; Fransız askerleri vardı. Onlar da hayretle bize bakıyorlardı.” (Yalçın, s. 343.)

Hayretle bakmaları normal, "Bunları niye tutuklamıyoruz ki?" diye düşünmüş olmalılar.

Ayrıca, altlarındaki **otomobillere** de şaşırmışlardır.. Herkesin Tatar arabası denilen yaysız yük arabalarıyla yolculuk yaptıkları zamanda şunlardaki lükse bak!

Normalde Fransız yüzbaşısının kaşının çatılması, suratının asılması gerekir, fakat pişmiş kelle gibi memnun memnun sırtıyor.

Acep nedendir?

“Çok şükür, **emanetin sahipleri** nihayet geldiler, buradaki **nöbetimiz** bitiyor, kurtuluyoruz” diye düşünmüş olabilir mi?

*

Biz tekrar Velidedeoğlu’nun hikâyesine dönelim.. Sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Bu taş bina, ... Ankara’nın ... hemen dikkati çeken güzel yapılarından biriydi. İstanbul’un 16 Mart 1920’de işgali ile Misak-ı Milli’yi kabul ve ilan etmiş olan **Meclis-i Mebusan’ın [Milletvekilleri Meclisi’nin, parlamentonun] İngilizler tarafından basılması** ve kimi üyelerinin yakalanıp **Malta adasına sürülmesi** üzerine **Ankara’da bir Milli Meclis’in toplanmasına** karar verilince, bu yapının eksikleri hemen tamamlanmış ve eşyası da ... daire ve okullardan ... toplanmıştı.” (s. 65.)

Evet, Mondros Mütarekesi'nin akabinde donanmasıyla İstanbul'a çöreklenmiş olan İngiliz (Ki Fransız ve İtalyan gemileri de onlara eşlik etmişti), 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul'u **resmen** işgal ediyor.

Yani TBMM'nin toplandığı tarihten **bir ay ve bir hafta (38 gün) önce..**

İşgalin bir ayağını **Meclis'i dağıtmak** oluşturuyor; ikinci ayak ise **Harbiye Nezareti'nin (Savunma Bakanlığı'nın) ve Osmanlı Genelkurmayı'nın kapısına kilit** vurulması..

Telgrafhanelere el koymayı da unutmuyorlar.

Bunları niçin yapıyorlar?

Cevap belli: Selanikli Mustafa Atatürk'e yardım etmek, önünü açmak, işini kolaylaştırmak için..

Selanikli'nin başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**, anlı şanlı **İsmet Paşa**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde şu sözleri boşuna söylemiş değil:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İngilizler Osmanlı Meclisi'ni kapatıyorlar ki, millet, "Devletin zaten bir meclisi var, Selanikli'nin **cepheye gidip savaşmak** varken tutup Ankara'da yeni bir meclis toplayıp **meclisçilik oynamasına ne lüzum var?!**" demesin, diyemesin.

Meclis'in (**Selanikli'yi adamdan saymayan**) **ağır toplarını** da tutuklayıp Malta'ya sürüyorlar ki arazi Selanikli için dikensiz gül bahçesi haline gelsin.

Önemsiz gördükleri mebusları da (milletvekilleri de) serbest bırakıyorlar ki bunlar Ankara'ya gidip **yeni meclise tabî üye** olarak katılsınlar ve onun **meşruiyetini** sağlama alsınlar.

Telgrafhanelere çörekleniyorlar ki **İstanbul ile Anadolu'nun irtibatı tümenden kesilsin** ve Anadolu'daki devlet görevlileri (valiler, kaymakamlar, memurlar) **mecburî istikamet** olarak Ankara'ya yönelip Selanikli'ye **biat** etsinler.

Genelkurmay'ın kapısına kilit vurmaları ise, Anadolu'daki subaylar ile eratın Ankara'ya **kayıtsız şartsız boyun eğmesini** sağlamaya yönelik.

İngilizler'in normalde İstanbul'daki askerî makamları (tehdit vesaire ile) kullanarak Anadolu üzerinde etki kurmaya çalışmaları gerekirken bunlar tutup ellerindeki altın yumurtlayabilecek tavuğu boğazlıyorlar.

Çünkü şunu biliyorlar: İstanbul'daki makamlar görünüşte İngiliz isteklerine boyun eğseler bile el altından başka emirler verecekler.

Selanikli ise İngilizler açısından **güvenilir** işbirlikçi..

Ona güvenleri sonsuz.

*

Ankara'daki İngiliz ve Fransız askerlerinin, Selanikli bu şehre varınca hemen kavgasız gürültüsüz, sessiz sedasız çekip gitmelerinin nedeni de bu.

Yeni meclis İngiliz ve Fransız bayraklarının gölgesi altında toplansa İstanbul'daki Meclis-i Mebusan'dan bir farkı olmayacak.

Hatta, "İstanbul'daki meclis basılıyor da buna **neden dokunulmuyor?**" denilecek.

"Selanikli'yi niye tutuklamıyorlar?" sorusu yüksek sesle dile getirilecek. (Ki İngilizler, İstanbul'da birçok kişiyi daha önce tutuklamış oldukları halde Selanikli'ye dokunmamışlar, üstelik Anadolu'ya geçmesi için **vize** vermişlerdi.)

Böylesi soruların kafaları karıştırmaması için, İngilizler ile Fransızlar'ın Ankara'yı hemen boşaltmaları gerekiyordu.

İnönü'nün belirttiği şekilde Selanikli'nin **başarılı** olması kararını almış bulunan İngilizler'in zamanlama konusunda hassas oldukları görülüyor.

Demiri ne önce ne sonra, tam da tavında dövüyorlar.

İNGİLİZ İSTİHBARATI (GİZLİ SERVİSİ), SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK İÇİN OSMANLI HÜKÜMETİ'NE ELENSE ÇEKMEYE NASIL BAŞLAMIŞTI

Osmanlı'nın son dönemi ve Cumhuriyet'in ilk devresinde yaşanan önemli gelişmelerin canlı şahitleri, Selanikli'nin adı mahkeme, kendisi cinayet çetesi olan İstiklal Mahkemelerinin şerrinden korktukları ve darağacının yağlı ipini öpmek istemedikleri için sustular.

Bildiklerini yazamadılar.. Hatta, istihbarat kanallarından tepedeki zorbaların kulağına ulaşır ya da ihbar edilirler diye, yüksek sesle söyleyemediler.

Bunun istisnası sadece bir kişiydi: **Kâzım Karabekir**. (Rıza Nur da yazdıysa da, o, ölümünden sonra yayınlanmasını vasiyet etti, sağlığında açıkça ortaya çıkamadı.)

O, yazmaya cesaret etti.. Fakat kitabı toplatıldı, yakıldı.

Bir süre sonra basıldıysa da bu defa da görmezden gelindi.

Uğur Mumcu'nun *Kazım Karabekir Anlatıyor* adlı (önce *Cumhuriyet* gazetesinde yazı dizisi olarak yayınlanan) kitabı, bu boykotu kirması bakımından önemlidir.

*

Ancak, Kâzım Karabekir Paşa'nın verdiği bilgilerin **başka tanıklıklar** çerçevesinde **sorgulanması** ve **teyit** edilmesi gerekiyor.

Ayrıca, tartışmalı hususlarda **Selanikli Mustafa Atatürk'e de söz hakkı** vermek, ve kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda **savunma hakkı** tanımak, hem **bilimsellik** hem de **hak ve hakikate bağlılık** bakımından vazgeçilmez bir şart durumunda.

Selanikli, olaylara ilişkin (**Nutuk**'unda yer almayan) tanıklık, düşünce ve değerlendirmelerini sofrasının müdavimi has adamı **Falih Rifkî Atay'a anlatıp yazdırmış** durumda.

Bunların bir kısmı, Atay'ın **M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs** adlı kitabında yer alıyor.

Bilindiği gibi, Selanikli'nin **Nutuk**'u “**1919 senesi Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktım**” diye başlar.

O tarihten öncesi, işte Atay'ın bu kitabında ve **Çankaya**'sında..

*

Mütâreke, **terk** kelimesiyle aynı kökten geliyor.. Kastedilen, silahları ortaklaşa/birlikte (karşılıklı olarak) terk, yani ateşkes.. (“Barış” antlaşması sonraki iş..)

Sözü edilen mütareke, **Mondros Mütarekesi**.. 30 Ekim 1918 tarihinde (Vahideddin henüz dört aylık padişahken) imzalanmıştı.

Bundan iki hafta sonra, **13 Kasım** günü İngiliz donanması, mütarekenin bir sonucu olarak İstanbul'a geldi.

Aynı gün, **Selanikli**'nin Adana'dan bindiği tren, Haydarpaşa istasyonuna ulaştı.

Hem İngiliz subayları, hem de Selanikli **Pera Palas Oteli**'ne yerleştiler. (Selanikli, anasının Beşiktaş-Akaretler'de evi varken tutup İngilizler'le aynı otelde kalmaya başladı. Gelecekle ilgili planları bunu gerektiriyordu).

Selanikli **Filistin**'de İngilizler'in önünden kaçarak onlara büyük bir zafer bahşetmiş, Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasının yolunu açmış durumdaydı.

Zaten söz konusu yenilgisinin ardından, (kendisini yaver yapmış olan) yeni padişaha (aralarındaki samimiyete güvenerek) bir telgraf gönderip İngilizler’le **behemahal** (her ne pahasına olursa olsun) **barış** yapılmasını teklif etmişti.

*

Aynı telgrafta, (gözü hep yukarılarda olduğu için) kendisinin de içinde bulunduğu yeni bir hükümet kurulması tavsiyesinde bulunmayı da unutmamıştı.

Filistin’deki yengilginin ve ardından yaşananların ayrıntılarını geçmiş bölümlerde anlattık.

Filistin’de emri altındaki orduya “**Ben size taarruzu (hücumu) değil ölmeyi emrediyorum**” demedi. “**Kaçmayı emrediyorum**” dedi.

En önce de kendisi kaçtı.

Çanakkale’de de öyle büyük bir başarısı yok.. Abartılıyor.

Niyazi Ahmet Banoğlu, *Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk* adlı kitabında, Jandarma yüzbaşısı Rıza Ruşen Yücer'den naklen anlatıyor:

"Atatürk'e ait meşhur bir **saat hikayesi** vardır. Çanakkale'de, göğsünün sol üst cebindeki saate bir kurşun isabet etmişti. Bu fıkranın (anekdotun) **birkaç türüsünü** dinlemiştim. Fakat şimdi anlatacağım değişik şeklini, bir izci kafilesini Canakkale'de harb sahasını gezmeye götürdüğümüz zaman bize **kılavuzluk eden bir Jandarma yüzbaşısından** ve tam olayın geçtiği Kemal Yeri'nde dinledim:

" *'Askerlikte aranan en mühim vasıflardan biri, çabuk karar verme denilen meziyettir. Çanakkale kahramanı Mustafa Kemal, Kocaçimen Tepe'nin ön kesimindeki dalgalı sırtlara kadar ilerledi. Burada bir **gözetleme müfrezesi** vazife görüyordu. Komutan, müfreze komutanının yanına*

sokuldu. *'Yakında düşman var mı?' diye sordu. Teğmen tereddütsüz cevap verdi: 'Hayır Paşam, yoktur!..'*

*" Mustafa Kemal, bu teminat üzerine ayağa kalktı, dürbünle ileri bakmağa başladı. İşte tam bu sırada birkaç tüfek birden patladı ve kurşunlarından biri Mustafa Kemal'in göğsüne rastladı. Kurşun, bahtiyar bir tesadüfle, göğüs cebindeki büyük saate çarpmıştı. Mustafa Kemal, **haklı bir hiddetle takım komutanına çıkıştı; 'Hani düşman yoktu?..'***

'Takım komutanı. Anafartalar kahramanına aldırmadı bile. Erlerine döndü ve yüksek sesle. 'Benim takım, süngü tak, hücum' emrini verdi.

*"Yere yatmış olan takım, bir anda zemberek gibi boşandı; marş marşla hücumu geçti; az ilerde, **arazinin dalgalı oluşundan faydalanarak gizlice yakına kadar sokulmuş olan bir keşif mangasını tepeledi** ve tekrar eski yerine döndü."*

(Niyazi Ahmet Banoğlu, *Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk*, s. 90'dan aktaran *Gayri Resmî Yakın Tarih Ansiklopedisi*, C. 1, İstanbul: Risale Yayınları, 1993, s. 130-1.)

*

Evet, **mütareke** döneminden bahsediyorduk.

Selanikli, 13 Kasım 1918'den (Samsun'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrıldığı) 16 Mayıs 1919 tarihine kadar **altı ay boyunca** İstanbul'da kaldı.

Bu süreçte yaşadıklarını ve yaptıklarını, çevirdiği entrika ve dalavereleri geçmiş bölümlerde genişçe anlatmaya çalıştık.

Bu arada, Selanikli'nin Atay'ın mütareke dönemiyle ilgili söz konusu kitabında yer alan açıklamalarından uzun alıntılar yaptık.

Selanikli'nin ifadelerini aktarmaya (kaldığımız yerden) devam edelim.

Şunu diyor:

“O sırada [1919’un ilk ayları] İstanbul'da [İngilizler istediği için] birçok kimseyi tevkif ettiler (tutukladılar). Fethi (Okyar) Bey de bunların arasında idi.

“Fethi Bey'i iki defa tuttular. Birincisinden, bilmem nasıl, çabuk kurtuldu, fakat ikincisi biraz uzun sürdü. Galiba bu ikincisinde olacaktır, kendisini görmek istedim. Yaverim mevkıfların (tutukluların) polis müdürlüğü içindeki bir dairede bulunduklarını haber verdi. Resmi üniformamı giydim, yaverimi yanıma alarak gittim. ... Merdivenlerden çıkarken, kendi ayağımla geldiğim hapishanede kalmak korkusu hatırıma geldi. Belki bir hayırları olur diye, sahanlıklarda rastgeldiğim ve polisi takviye eden genç jandarma zabıtlarının ellerini sıkıyor ve hatırlarını soruyordum. İçlerinden beni tanıyanlar da vardı. Dam katma çıktık. Etrafıma baktım, dar bir koridor üstünde [tutukluların bulunduğu] karşılıklı ufak odalar! Manzara heybetli idi: sadrazamlar, nazırlar (bakanlar), bütün "ricai-i mühimme" (önemli adamlar) ve bazı meşhur gazeteciler [tutuklu olarak orada]!

“Benim de içlerine katıldığımı görünce sevindiler. Her taraftan neşeli: "- Buyurun!" sesleri geldi. Sadrazam Sait Halim Paşa'nın odasına gittik. Başka nazırlar da geldi: "- Ne var, ne oluyor?" diye soruyorlardı. ... Damda Fethi Bey'le biraz dolaştık, konuştuk.”

(Fali Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 135-6.)

Bir sürü adamı, ve Selanikli'nin hempası Fethi Okyar gibi (o gün için eften püften) birini bile tutuklamışlar, fakat Selanikli'ye dokunan yok.

*

Selanikli, bu tuhaf **dokunulmazlığının** üstüne sünger çekmek için olsa gerek sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Ben de o günlerde birtakım takiplere **uğrar gibi** olduğumu hissettim. İstanbul'da hâlâ Ordu Kumandanı sıfatı ile bulunuyordum. **Ne azledilmiş, ne tekaüt (emekli) olmuş, ne de açığa çıkarılmışım.**

"Resmî bir vaziyette idim (resmî görevli durumundaydım). Bir gün Harbiye Nezareti'nden (Savunma Bakanlığı'ndan) bir tezkere geldi: otomobilimi ve yaverimi almışlar ve tahsisatımı kesmişlerdi. **O gün iktidarda bulunanlardan** kendi hakkımda böyle bir muamele beklemiyordum. Bu, henüz **geldiği taraf belli olmayan** (kimden kaynaklandığı bilinmeyen) bir tazyik (sıkıştırma) idi."

Mesele açık, emrin altında bir ordu yok, orduyu Filistin'de mahvetmişsin.

İstanbul'da (bir komutan sıfatıyla) ne yavere ihtiyacın var, ne otomobile, maaşına ek olarak komutan tahsisatı almayı da hak etmiyorsun.

Lafa bak, birtakım takiplere uğrar gibi olmuşmuş.. Hissetmişmiş.. Anlattığı, balığın tırmandığı kavak..

*

Selanikli sözlerini şöyle sürdürüyor:

"O tarihlerde **General Allenbi İstanbul'a** gelmişti. Bir gün Harbiye Nazırı (Osmanlı Savunma Bakanı) ve Erkânıharbiye Reisini (Genelkurmay Başkanı'nı) karşısına alarak cebinden çıkardığı bir **not defterinden bazı şeyler dikte ettirmek** ister. Nazır ve İkinci Reis konuşmak isterlerse de General Allenbi:

"- Görüşmek için değil, bazı arzularımı söylemek için sizleri kabul ettim, cevabını verir.

"İşte bu konuşmalar arasında, Allenby, Altmcı Ordu Kumandanlığı'na benim tayin olunmaklığıımı da tavsiye eder.

"Gideceğim yerin neresi ve alacağım vazifenin ne olduğunu, ne vaziyette kalacağımı tabii anlıyordum. Hemen reddettim. Yaver, otomobil ve tahsisat meselesi bu hadiseye bağlı olsa gerekir."

"Harbiye Nezareti'nin muamelesini harp hizmetlerine ve şerefine bir tecavüz sayan Mustafa Kemal, bir istida (dilekçe) ile bunu protesto etmiştir."

(A.g.e., s. 136-7.)

*

General Allenby, Selanikli'nin, **Filistin'de önünden kaçtığı** İngiliz komutan..

Onun İstanbul'a geldiği sırada Selanikli, **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Robert Frew** ile yaptığı gizli görüşmeler sayesinde işgalci güçle mercimeği fırına çoktan vermiş durumda.

İngilizler, Osmanlı İmparatorluğu'nu tarihin tozlu sayfaları arasına gömmek için, (Selanikli'nin başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**'nün, anlı şanlı **İsmet Paşa**'nın 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde belirttiği gibi) Selanikli'ye Anadolu'da bir "istiklal mücadelesi" tiyatrosu oynatıp onu "kahraman kurtarıcı" haline getirmeye karar vermiş bulunuyorlar:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Allenby (o gün için etkisiz ve yetkisiz, İstanbul'da üç beş arkadaşı dışında kimsenin adam yerine koymadığı) Selanikli için böyle bir teklifi, **İngiliz İstihbaratı'nın Osmanlı topraklarındaki en üst yetkilisi olan Frew'nun** ve İngiliz Dışişleri Bakanlığı'nın bilgisi dışında yapmış olamaz.

Olayın öncesini de unutmamak gerekiyor.

General Allenby İstanbul'a gelince ilkin, Altıncı Ordu'nun o günkü komutanı **Ali İhsan (Sabis) Paşa'nın** görevden alınması talimatını vermişti. Hükümetin çağrısı üzerine İstanbul'a hareket eden Paşa, 2 Mart 1919 günü Haydarpaşa Garı'na varır varmaz hemen İngilizler tarafından **tutuklandı** ve **Malta**'ya gönderildi.

Böylece Ali İhsan Paşa "denklem"den düşürülmüş oluyordu.

Selanikli'ye gelince.. Aylardan Mart... 19 Mayıs 1919 tarihinden iki ay öncesi.. Onun (gerçekten samimi olarak) Anadolu'ya geçip "**emperyalistlere karşı**" bir **direnış** hareketi örgütleme gibi bir niyeti olsa, bunu ganimet bilmesi, "Körün istediği bir göz, Allah vermiş ordu büyüklüğünde iki göz" diye düşünüp hemen yola düşmesi lazım.

Fakat bunu reddediyor..

Çünkü, İngilizler'in turpun büyüğünü heybede tuttuklarını ve kendisi için işlem den geçirmeye başladıklarını biliyor.

Nitekim İngilizler kısa süre sonra, **Doğu Karadeniz'deki karışıklıkları** **bahane** ederek Osmanlı Hükümeti'ne, bölgeye bir yetkili gönderilmesi ve olayların yatıştırılması için tedbir alınması talebini ileteceklerdir.

*

Öyle anlaşıyor ki, gizli servis hilekârlıkları alanında şeytana pabucunu ters giydirecek kadar mahir olan İngilizler, Selanikli'yi kendileri açısından **sözde** **“İstanbul'da istenmeyen adam”** gibi göstermek için Osmanlı Hükümeti'ne “numara” çekmişler.

Selanikli'ye karşı gerçek ve ciddi bir alerjileri olsa, **sadrizam ve bakan** düzeyindeki adamları bile sıradan çapulcularmış gibi tutuklatan ve hatta **esir** olarak alıp **Malta**'ya sürgüne gönderen İngilizler, Osmanlı Hükümeti'ne, Selanikli'nin (en azından) bir süre hapishanede dinlendirilmesi talimatını verirlerdi.

Hayal güçleri son derece gelişmiş olan Atatürkist sivri zekâlara göre ise İngilizler, çekindikleri **Selanikli'den kurtulmak** ve de **aşağılamak ve pasifize etmek** için onu Altıncı Ordu komutanı yaptırmak istemişler.

Güya..

*

Bu arada Selanikli de, Allenby'nin muhteşem "pas"ını alıp şahane bir gole dönüştürüyor, **İngiliz taleplerine kahramanca karşı çıkan** şahsiyet abidesi vatansever pozu veriyor.

(Bu durum karşısında Osmanlı hükümet erkanı da muhtemelen şöyle düşünmüştür:

"İngilizler'in kaprisleri yüzünden bizim burada anamız ağlıyor, baskıları yüzünden akla karayı seçiyoruz, bu artist de komutan olarak Altıncı Ordu'nun başına gitmeyi

kabul etmiyor. Yedinci Ordu'yu Filistin'de mahvetmişsin, gelmiş İstanbul'da **ordusuz komutan** olarak otellerde fink atıyorsun, vazife alıp elini taşın altına koysan ne olur?")

İngiliz bu, oyununu iyi oynuyor, tuzağını sağlam kuruyor.

İnsanların "Asılacaksan bile İngiliz ipiyle asıl!" dedikleri bir çağ..

*

Aslında İngilizler, Allenby'ye Selanikli için bu görevlendirme talimatını verdirerek, Padişah Vahideddin ile Osmanlı Hükümeti'ne, **örtük/zımnî** (ve aynı zamanda, teşbihte hata olmaz derler, “**eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme**” babından, **bilinçaltı mesaj** kabilinden) şu mesajı ulaştırıyorlar:

"Ne duruyorsunuz, Selanikli'yi, bize ve müttefiklerimize karşı cihat etmesi için Anadolu'ya göndermek isterseniz **biz buna hemen evet der, vize veririk**. Çünkü biz, dünyanın en aptal, en keriz, en salak, dostunu düşmanını ayırmaktan aciz bir milletiiz."

İNGİLİZLER, TAŞERONLARI SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK VASITASIYLA BU MİLLETİN ELİT TABAKASINI (İSTİSNALAR DIŞINDA) KOYUN GİBİ GÜTTÜLER

Selanikli Mustafa Atatürk'ün Mütareke döneminde İstanbul'da geçirdiği (13 Kasım 1918'de başlayıp 16 Mayıs 1919'da biten) altı aylık zaman üzerinde duruyorduk.

Selanikli, bu dönem zarfında ne yapıp ettiğini has adamı **Falih Rıfki Atay**'a anlatıp yazdırmış durumda.

Atay'ı dinlemeye (kaldığımız yerden) devam edelim:

“Bir sual sorulabilir: Vaktiyle Enver'in [Enver Paşa'nın] muhalifi tanınmakla beraber, [İttihat ve Terakki karşıtı] Hürriyet ve İtilafçılar [Partisi yanlıları] tarafından da bir türlü kendisine itimad olunmayan Mustafa Kemal **niçin başkaları gibi [İngilizler tarafından] tutulup hapsedilmemiştir?** Cevabını [Mustafa Kemal'in şahsıma anlattığı] hatıralardan dinleyelim:

"- Mütareke devrinde İzzet Paşa'dan sonra sadarete [sadrızamlık/başbakanlık makamına] gelenlerle adeta her gün değişen kabinelerinde nazırlık (bakanlık) vazifesi alanların hakkımda şöyle bir telakki beslediklerini zannediyorum:

*“Beni Talat Paşa'nın, Enver Paşa'nın ve umumiyetle İttihat ve Terakki erkânının muhalifi addediyorlardı; bu sebeple taraflarından (kendileri tarafından) kazanılabileceğim ve onlara hizmet ederek faydalı olacağım fikrinde idiler. **Benimle bu yoldan temas arayan, dostluk kurmaya çalışan nazırlar (bakanlar) olduğunu hatırlarım.**”*

(Falih Rıfıkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 138.)

*

Verilen cevap, yöneltilen soruyla ilgisiz.. İngilizler, durumu Selanikli gibi olan birçok kişiyi tutuklamışlardı.

Evet, Selanikli o gün için, dile getirdiği gibi, yalnız ve zayıf, isteyenler tarafından kazanılmaya ve kullanılmaya müsait bir serseri mayın konumunda.. (O gün için tek güçlü yanı, yeni padişah **Vahideddin'in yaverliği** koltuğuna kurulmuş olmasından ibaret.)

Kafadar birkaç arkadaşı vardıysa da, herhangi bir gruba ya da topluluğa aidiyeti bulunmuyordu.. Paşalık unvanı ve Padişah yaverliğinin dışında bir vasfı, meziyeti ve özelliği yoktu.

Onu Padişah Vahideddin için “**Anadolu’da görevlendirilecek ideal taşeron**” haline getiren de bu zavallı durumu.

*

Kuvvetli bir parti ya da grubun önemli bir adamına dayanmanız durumunda onların bir zaman sonra “**paralel devlet**” gibi hareket etmeye başlamayacaklarından ve hatta "kendilerine tam teslim olmuş bir kuklayı" devlet başkanlığı makamına çıkarmak için yönetime karşı “**darbe**” anlamına gelecek tertipler içine girmeyeceklerinden emin olamazsınız.

Bir grubu, topluluğu, “**çete**”si olmayan yalnız bir adamın ise kendisine güvenip geniş yetkiler veren, önüne kırmızı halılar seren bir “efendi”ye sonuna kadar sadık kalacağı umulur.

Kendisine bağı bir “çete”si bulunmadığı için efendisine ihanet ederek risk almayı aklından bile geçiremeyecektir.

İşte **Vahideddin**’i yanıltan husus buydu.. Milletin kaymak tabakasının Selanik’in (Falih Rıfkı’nın **Çankaya**’sında söylediğine göre İttihatçılar tarafından “**sarhoş, haris, fırsatçı, sefiş, ahlâksız**” olarak nitelendirilen) çocuğuna kayıtsız şartsız biat edeceğine ihtimal vermemişti.

Nitekim sonradan şunu demiş bulunuyor:

“Eğer benim bir hatam varsa o da **din ve devletin bu derece tahrip edilip değiştirileceğine** ve (bazı şahıslar müstesna) bütün vekiller [bakanlar ve milletvekilleri], âlimler, âkiller ve devlet adamları tarafından ses çıkarılmayacağına ve bazı alçak menfaatler [bağlanan maaşlar, verilen unvan ve memuriyetler] karşılığında [Mustafa Kemal’in inkılap adı verilen tahribatına] gizli ve açık şekilde yardım edeceklerine ihtimal vermememdir. Ben, devletin hayat ve memâtına herkesten ziyade ilgili olan **milletimin münevverlerinin (aydınlarının)** vatanî ve vicdanî görevlerini bu derece kötüye kullanamayacakları hakkındaki hüsn-i zannıma ait olan hatamı itiraf ediyorum.”

[Mustafa Armağan (haz.), *Sultan Vahdetin’in İstanbul’dan ayrıldıktan sonraki ilk açıklaması “Ben Hain Değilim”*, İstanbul 2013, *Derin Tarih* dergisi hediyesi, s. 15.]

*

Padişah Vahideddin’in tek yanılgısı bu devasız saflığı (memleketin ileri gelenleri hakkındaki boş hüsnüzannı) değildi.

Selanikli’yi Anadolu’ya gönderirken onun yalnız ve “**çete**”siz olduğunu zannederken de yanılıyordu.

Selanikli çok daha fazlasına sahipti:

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ni mağlup edip mütareke çerçevesinde İstanbul'a postu sermiş olan (**üzerinde Güneş batmayan imparatorluk** havalarındaki) İngiltere'nin tam desteği..

İngiliz “devlet aklı” Selanikli ile birlikte idi.

Bunu olanca açıklığıyla dile getirme şerefi ise, Selanikli'nin başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**'ye, anlı şanlı **İsmet Paşa**'ya kalacaktır:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Padişah Vahideddin, Selanikli'yi bir **taşeron** olarak İngilizler'e ve müttefikleri Fransızlar ile İtalyanlar'a karşı kullanmak istemişti.

Fakat gerçekte o, İngilizler'in (**Lord Curzon**'un) Osmanlı Devleti'ne karşı kullanmaya başladığı taşerondur.

SELANIKLİ "ÇOK YALANCI" NIN MEHMET ALİ BEY'E ATTIĞI ACIMASIZ KAZIK

Selanikli Mustafa Atatürk'ün, Mütareke döneminde İstanbul'da geçirdiği (13 Kasım 1918'de başlayıp 16 Mayıs 1919'da biten) **altı aylık** zaman hakkında (has adamı) **Falih Rıfkı Atay**'a anlattıkları üzerinde duruyorduk.

Bir önceki bölümde, şöyle demiş olduğunu görmüştük:

“Beni Talat Paşa'nın, Enver Paşa'nın ve umumiyetle İttihat ve Terakki erkânının muhalifi addediyorlardı; bu sebeple taraflarından (kendileri tarafından) kazanılabileceğim ve onlara hizmet ederek faydalı olacağım fikrinde idiler. **Benimle bu yoldan temas arayan**, dostluk kurmaya çalışan nazırlar (bakanlar) olduğunu hatırlarım.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 138.)

*

Selanikli Atatürk sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Mesela bir aralık Dahiliye Nezareti'nde bulunan [**İçişleri Bakanı** olan] Mehmet Ali Bey adında bir zat, **bir iki defa** Şişli'deki **evimde** beni ziyaret etti. Bu ziyaretinden **memnun kaldığını** da arkadaşlarına söylemiş. Bir defa da **Bahriye Nazırı** [**donanmadan sorumlu bakan**] **Avni Paşa** ile gelerek **muhtelif mevzular** üzerinde benimle konuştular. Artık adeta **ahbap** olmuş gibi idik. Bir defa bu zatlar tarafından “**Cercle d'Orient**”ta [Yabancılar tarafından kurulan, bugün hâlâ Büyük Kulüp

adıyla faaliyet göstermeye devam eden dernek] bir **öğle yemeğine davet** olunmuştum. Bununla beraber şunu da sezer gibi idim:

“Temas ettiklerimin [bu iki zatın] arkadaşları arasında **bana emniyet etmek doğru olmadığı kanaatinde bulunanlar** vardı. Bir gün Avni Paşa, otomobilini göndererek, beni **Bahriye Nezareti'ne davet** etti. Hatta evinden sefertası ile gelen **öğle yemeğini** de beraberce yedik. Bu **saf nazır**dan bir şeyler anlayabilmek için, ne düşündüğü, vaziyeti nasıl gördüğü hakkında bazı sualler sordum.

“**Hiçbir şeyden haberi olmadığını** ilk sözlerinden anladığım nazır, iyi şeyler düşündüklerinden, Sâye-i Şahanede [Padişah sayesinde], işlerin iyi olacağından, çok kuvvetli bulunduklarından, **İngilizlerle anlaşmak üzere** olduklarından bahsetti. Tebrik ettim ve **çok hoşuna gidecek memnuniyet alametleri gösterdim**. Avni Paşa, o vakit **Harbiye Nazırlığı**'nda bulunan [**Savunma Bakanı** olan] Şakir Paşa'nın damadı idi.

(Atay, s. 138-9.)

*

Bu laflarıyla Selanikli deccal (çok yalancı), nankörlüklerinden birini daha sergilemiş oluyor.

Mehmet Ali Bey adında bir zat varmışmış.. Bir iki defa görüşmüşmüş.

Olayın devamını anlatmıyor.

İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey, sonradan **Yüzellilikler**'e (150'likler) dahil edilerek **vatandan sürgün** edilenlerden.

Vikipedi, bu sürgünler hakkında şunları söylüyor:

“Yüzellilikler, Türk Kurtuluş Savaşı sonrası düşman iş birlikçisi olarak görülen ve Türkiye'den sürgün edilen, hepsi üst düzey makamlarda yer alan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına verilen isimdir.

“Meclis'e [TBMM'ye, gerçekte Selanikli'ye] göre hainler **on binleri** buluyordu. Ancak Lozan Antlaşması'nın bir maddesinde sürgün edilecek insanların sayısının 150'yi geçmeyecek şeklinde öngörmesi üzerine ilk önce Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan listede başlangıçta **600 kişiden** oluşmakta iken alevli tartışmalar sonucu önce 300, ardından da 149 kişiye indirilmiştir. 150'likler adı verilen ve 23 Nisan 1924 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin oturumunda saptanan bu listeye 1 Haziran 1924 tarihindeki kararla *Köylü gazetesi* sahibi Refet Bey de eklenerek nihai şekliyle 150 kişi olarak kabul edilmiştir ve bu kişiler 28 Mayıs 1927'de kabul edilen 1064 sayılı yasa ile yurttaşlıktan çıkarılmışlardır. 29 Haziran 1938 tarihli 3527 sayılı yasa ile, Yüzellilikler'in yurda girmelerini engelleyen 1064 sayılı kanun kaldırılrsa da, başta **Çerkez Ethem** olmak üzere pek çok muhalif ve saltanat taraftarı geri dönmemiştir. Bu listenin 600 kişilik ilk hali açıklanmamıştır.”

*

İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey, Selanikli **Samsun**'a doğru hareket ederken cebine (Padişah Vahideddin'in ve devletin ona verdiği diğer paralara ilaveten), Dahiliye Nezareti'nin (İçişleri Bakanlığı'nın) **örtülü ödeneğinden** yüklüce bir para koymuş durumda.

Sözde adam basit bir **müfettiş**, fakat cebine konulan paralar ordu donatacak büyüklükte.

Ayrıca, **Van'dan Ankara'ya kadar** istediği **vali ve kaymakamı** görevden alma, yerlerine başkasını atama, dilediği **subayı** dilediği göreve atayabilme yetkisine sahip.

Vazifesinin adı müfettişlik, fakat fiilen **Anadolu genel valiliği..**

Padişah vekilliği..

Ki Samsun'a çıktığı sırada kullandığı unvan şu: **Fahrî Yaver-i Hazret-i Şehriyarî.**

*

Mehmet Ali Bey, bakanlığın örtülü ödeneğindeki paraları eşine dostuna dağıtmıyor, şurda burda yemiyor, tutuyor Selanikli'ye veriyor.

Niye? Enayi mi?

Selanikli'ye **25 bin lira** vermiş durumda..

Memur maaşının **aylık iki buçuk lira** olduğu zamanda 25 bin lira..

Evet, senelik maaş 30 lira, 30 sene (bir ömür boyu) memuriyet yapsanız alacağınız para 900 lira, bin lira bile etmiyor.

Ve bir müfettişin (sadece İçişleri Bakanlığı'nın örtülü ödeneğinden) aldığı para 25.000 lira.

Bu yoğurt bolluğu nerden geliyor?

On bin aya, yani 800 küsur seneye karşılık gelen bir maaş yekünü.. Sanki Selanikli'nin 800 sene (On defa 80 sene) yaşayacağı tahmininde bulunmuşlar..

Evet, bu sadece bir bakanlığın örtülü ödeneğinden verilen para.. Vahideddin'in verdikleri hariç.

Mehmet Ali Bey'in verdiği para, resmen **yok** hükmünde.. **Örtülü ödenekten** veriliyor.. Bir müfettiş için sıradışı bir uygulama.

Ama, İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey, “Nasılsa resmen böyle bir belge yok, varsın bu ödemeye ilgili **makbuz** cebimde dursun” demiş.

*

İyi ki böyle yapmış.

Sabahattin Selek'in yazdığına göre, Dahiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) Mehmet Ali Bey, bu parayı bizzat kendisi Selanikli'nin **ayağına götürmüş** durumda (Ne müfettişmiş ama, böylesi görülmemiştir! Bakan, ayağına gidiyor):

“Dahiliye Nezareti örtülü ödeneğinden ödenen bu parayı Mehmet Ali Bey, **yanında Emniyet Şube Müdürlerinden Râdî Bey** olduğu halde, Mustafa Kemal Bey'i Samsun'a götürecek vapura hareketinden biraz önce gelerek bizzat vermiş ve **klişesi yayınlanan makbuzu** da orada **Râdî Bey yazmıştır.**”

(Sabahattin Selek, *Anadolu İhtilali*, s. 117'den aktaran Abdurrahman Dilipak, *Cumhuriyete Giden Yol*, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 151.)

Söz konusu makbuz, yayınlanmış.

Nerede, Türkiye'de mi?..

Hayır!. Fransa'da..

Söz konusu makbuzun klişesi, Paris'te neşrolunan ***La Republique Enchane*** adlı gazetede yayınlanabilmişti. (Dilipak, s. 151.)

Türkiye’de yayınlanamazdı, çünkü Selanikli’nin **geçmişi karartmak**, üstüne perde çekmek, olan biteni sadece kendi kurguladığı şekilde aktarmak gibi bir deccalî (çok yalancı) politikası vardı.

Nitekim, **Kâzım Karabekir** Paşa kendi bildiklerini ve yaşadıklarını kitaplaştırıp bastırıldığında hepsini **toplatıp yaktırmıştı**.

*

Önceki bölümlerden birinde de söylediğimiz gibi, Selanikli, kendisini (cebine para koyup olağanüstü yetkilerle donatarak genel vali gibi) Anadolu’ya gönderen **Sultan Vahideddin** ile Anadolu’da tutunmasını sağlayan **Karabekir**’in yanı sıra **Mehmet Ali Bey**’e de, sonradan, teşekkürlerini eksiksiz bir biçimde sunmuş durumda.

Yapılan iyilikleri unutmamak gibi bir meziyeti var..

Evet, Mehmet Ali Bey, cumhuriyetin ilanıyla birlikte vatandan kovulan, Türkiye’ye girmesi yasaklanan, malına mülküne el konulup sürgüne gönderilen 150’liklerdendi.

*

Selanikli’nin yukarıya aldığımız lafları üzerinde durmak gerekiyor.

Bunları **olduğu gibi** alıp **yüzeysel bir bakışla** değerlendirdiğimizde varılacak sonuçlar şunlar:

Bir: Bu adam, olduğundan farklı görünme (**takiyye**), insanların iyi niyetini **suistimal** etme, saflıklarından faydalanma ve hassasiyetlerini **istismar** konusunda uzman.

Güya, İngilizler’e karşı politikasından dolayı Osmanlı Hükümeti’ne buğzediyor, fakat kendisiyle temas kuran bakanları “**memnun**” etmekten, onlarla resmen

“**ahbap**” çavuş olmaktan geri kalmıyor, (sahte dostluk gösterilerine eşlik eden derin bir **samimiyetsizlikle**) karşısındakinin “**çok hoşuna gidecek memnuniyet alametleri gösterme**” konusunda olağanüstü bonkör davranıyor.

Herkese mavi boncuk dağıtan, nabza göre şerbet veren bir yanar döner tip.

(Kendisinin İngilizler'in en öz ve hakiki dostu olduğu, devletin başına çökünce **İngiltere Kralı Edward'**ı İstanbul'da olağanüstü saygıyla ağırlamasından da belli de, öncesi var.. Filistin'de İngilizler'in önünden rüzgârı kışkandıracak bir süratle kaçtıktan sonra yaptığı ilk iş, kendisine yüz verip şımartmış olan yeni padişah Vahideddin'e telgrafla "**İngilizler'le behemahal, ne pahasına olursa olsun barış yapılması**" talebini iletmek olmuştu. İstanbul'a gelince de hemen **Minber** ve **Vakit** gazetelerinde kendisinin **İngiliz muhibbi/dostu/seveni** olduğunu açıklamıştı. Sonradan "rol icabı" İngiliz muhalifi gibi göründü.)

İki: Saf gördüğü insanlara karşı aynı içtenlikle davranmak yerine, **açık arayan bir casus** gibi samimiyetsiz sorular yöneltiyor.

Üç: Kafasındaki asıl niyetlerini ve gerçek düşüncelerini kendisine saklıyor, **hile** yapıyor.

*

Söylediklerinden ilk bakışta çıkan sonuç bunlar.. "**Değişik**" **kişilik ve karakterini** sergileyen ifadeler sergilemiş durumda.

Ancak, sözlerinin (şekli değil de) **muhtevası** üzerinde durulduğunda söylenmesi gereken başka şeyler var.

Birincisi, o sırada Selanikli, sadece (içi ya da altı boş) bir “unvan”dan ibaret..

Pratikte bir **onbaşıdan bile beter** durumda, emri altında kimse yok..

Etkisiz yetkisiz, işsiz güçsüz, beleştan maaş alan bir **kaldırım subayı**.

Bakanlar, o kadar iş güç arasında böyle biri ile neden samimiyet kursun, ta evine kadar gidip ahabalık yapsınlar ki?..

Demek oluyor ki işin altında başka birşey var.. Hükümet'in (Selanikli'nin de rol üstlenmesini gerektiren) birtakım **gizli saklı (İngilizler'in kulağına gitmesi istenmeyen) planları** var ve o yüzden bununla "muhtelif konular" hakkında konuşuyorlar.

İşte, zamanında bu planların (zorunlu olarak) kamuoyunun bilgisi dışında tutulmuş olması, sonradan Selanikli'nin **bol keseden yalan** söylemesini sağlayan bir avantaja dönüşmüş.

*

İkinci bir husus şu:

Selanikli, "Temas ettiklerimin arkadaşları arasında **bana emniyet etmek doğru olmadığı kanaatinde bulunanlar** vardı" diyor.

Ona hangi konuda güvenilmesini doğru bulmuyorlardı?

Selanikli, bu bahse hiç girmiyor.

İşin aslı şu: Padişah Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti, paşalardan birini Anadolu'ya (**İngilizler ile müttefiklerini ürkütmeden**) "**gizli gündem**"li (devlet sırrı niteliğinde, "**çok gizli**" damgalı) görevle göndermek istyorlardı..

Fakat İngilizler, işlerine gelmeyen paşaları (Ali İhsan Sabis Paşa gibi) **tutuklayıp Malta'ya** sürmekteydiler..

Görevlendirilecek kişi öyle biri olmalıydı ki, hem Padişah'a ve Hükümet'e sadakat sözü vermeli, hem de İngilizler'in şüphelerini üzerine çekmemeliydi.

Selanikli'de bu özellikleri buluyorlardı.

Ve Selanikli de onları memnun edecek, hoşlarına gidecek şeyler söylüyordu.

*

Üçüncü husus..

Donanmadan sorumlu bakan Avni Paşa bunu bakanlığa davet etmiş.. **İngilizler’le anlaşmak üzere** olduklarından bahsetmiş.

Selanikli bu noktada da ketum.. **Hangi hususta** anlaşmak üzerelermiş, bunu söylemiyor.

Anlaştıkları husus, öyle anlaşılıyor ki, Selanikli’nin Anadolu’ya (Samsun’a) müfettiş olarak gitmesi işi.

Avni Paşa İngilizler’le anlaşmak üzere olduklarını söyleyince bu ne yapmış?..

Tebrik etmiş ve **memnuniyet alametleri** göstermiş..

Kim hesabına memnuniyet sergilemiş, İngilizler hesabına mı, Osmanlı hesabına mı?

Yoksa kendisi hesabına mı?

Selanikli bu noktayı da kapalı bırakmış durumda.

*

İşin içyüzüne gelince..

Selanikli İngilizler’le çoktaan anlaşmış durumdaydı..

Ekmeğini yediği devletin bakanlarıyla sözde nazlanarak ve **adeta tiksinierek** görüştüğünü söyleyen Selanik deccali, **İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat**

teşkilatının) İstanbul şefi (Osmanlı topraklarındaki en üst düzey görevlisi)
Robert Frew (Fro) ile gizli saklı olarak başbaşa defalarca görüşmüş durumdaydı.

Kendisi **Nutuk**'un bir yerinde “bir defa”, başka bir yerinde ise “bir iki defa” görüştüğünü söylüyor ("yalancının hafızası" meselesi).. Rauf Orbay'a ve yaveri Cevat Abbas'a göre ise müteaddid defalar görüşmüş durumda..

Daha fazla görüşmediyse şayet, en az üç defa görüşmüş ve mercimeği fırına vermiş olduğu kesin.

Dolayısıyla, Osmanlı Hükümeti'nin “saf” paşalarının samimi ve acınası çırpınışları ile kafa buluyor, olan biteni içinden sırtarak keyifle izliyor.

Keyfi yerinde, İngiliz'den sağlam destek sözü (ve **İngiliz ilke ve inkılaplarını** hayata geçirme talimatı) almış durumda.

*

Evet, **Avni Paşa “saf”** olduğu için, Selanikli'nin başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü**'nün veciz bir şekilde dile getirdiği gerçeği (İngiliz "devlet aklı"nın da “içinden Selanikli geçen” bir "gizli" planının bulunduğunu) “sezebilecek” durumda değildi:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

ATATÜRK'E YÖNELİK ÇOK VAHİM BİR İHANET İDDİASI

Selanikli Mustafa Atatürk'ü Erzurum'a geldiğinde koruyup kollayan, tutuklayıp İstanbul'a göndermek ve "olağanüstü" yetkilerini uhdesine almak dururken ona "biat" eden **Kâzım Karabekir Paşa**, zaferden sonra ödülünü, İzmir Suikasti (suikast planı) davasında **idam talebiyle yargılanarak** almıştı.

Bunu kabullenemeyen subayların tehditleri sonucunda mahkeme onu beraet ettirmek zorunda kalmış, fakat Paşa'nın çilesi bitmemişti. Devletin başına geçen Selanikli onu **polis ve hafiyelerin takibiyle baskı** altına almış, nefes alışını bile kontrol etmeye başlamış, yoksulluk, yalnızlık ve sefaletle mahkum etmişti.

Paşa'nın bu çilesi, Selanikli'nin öldüğü 1938 yılı sonuna kadar devam etti.

Ancak ondan sonradır ki Paşa biraz rahat nefes almaya, tekrar sosyalleşmeye başladı.

*

Selanikli'nin ölümünden üç ay sonra, takvimler 13 Şubat 1939 Pazartesi gününü gösterirken **Karabekir Paşa**, günlüğüne şu notu düşmüştü:

"Telefonla yaver beyin [Cumhurbaşkanı İnönü'nün yaverinin] iş'arı [bildirmesi] üzerine General Cafer Tayyar'la İnönü 'ye [gittik]. Saat 5.45-7.00. M. Kemal'in Enver'e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü **Cevat Rıfat** söyledi. Bunu **Cemal [Mersinli] Paşa, Ömer Lütfi ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa** da bilirmiş. **Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi.** Bu maksatla bazı zabıtlar da (subaylar da) İngilizler tarafına geçmiş."

[Kâzım Karabekir, **Günlükler (1906-1948)**, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009, s. 1083.]

Evet, Kâzım Karabekir Paşa'nın **Günlükler**'inde anlattığına göre, o dönemde, *Selanikli'nin İngilizler'le olan dostluğunun Pera Palas'tan öncesine uzandığını*, hatta Filistin'de İngilizler karşısında kırıışi kırmasının onlarla perde arkasında anlaşmış olmasından kaynaklandığını düşünenler varmış.

Savaşın içinde bulunmuş, olayları yaşamış (ikisi paşa) **dört önemli subayın** haber verdiği bir olay.

Selanikli Atatürk, küçük hesapları için İngiliz'e teslim olmak istemiş.

Bu paşalar biraraya gelip "Böyle bir iftira atalım" diye aralarında anlaşacak **karaktersizlikte** adamlar değil.

*

Anlaşılan o ki, Selanikli Mustafa Atatürk İngilizler'le bu konuda anlaşmış, minareye kılıf uydurmak için de komutanına olan kızgınlığını bahane olarak göstermeye çalışmış, **Enver Paşa**'dan fazla hazzetmeyen kişilerin duygularıyla oynayarak onları manipüle etmek istemiş.

Muhtemelen, maiyetindeki subayların büyük çoğunluğunun yüzlerindeki ifadeyi ve itirazları görünce, teslim olma yerine ricatı, palaspandıras kaçmayı tercih etmiş.

Ama kendisiyle kafa dengi bazı subayların savaşma azimlerinin tükenmesini ve **İngilizler**'e teslim olmalarını sağlamış.

İmdi, subay olsun, veya başka bir görevde bulunsun, bir devlet memurunun amirleriyle görüş ayrılığına düşmesi veya geçimsizlik yaşaması her zaman mümkündür..

Her zaman yaşanır.

Böylesi bir durumda memurun yapması gereken şey, vazifesini mümkün mertebe, üstleri tarafından cezalandırılmayı da göze alarak, “doğru bildiği şekilde” yapmaya çalışmak olmalıdır.

Eğer elinden hiçbir şey gelmiyorsa ve görevi amirlerinin arzusu doğrultusunda sürdürmesi durumunda ortaya çıkacak sonuçları içine sindiremiyorsa, o takdirde yapması gereken şey, **yerine başka birinin görevlendirilmesini** ve kendisinin de başka bir vazifeye atanmasını istemek olmalıdır.

Şeref ve haysiyet sahibi dürüst bir insana yakışan davranış budur. Ondan, "**Mevzubahis olan vatansa** benim Enver'e olan öfkem teferruattır" demesi beklenir.

Selanikli'nin bu olaydaki akıl yürütüş şekli ise düpedüz **ihamet**.

Evet, ihamet..

Komutanına değil, **milletine, devletine ihamet**.

Devletin şerefini, milletin hak ve hukukunu, emrindeki binlerce askerin hayatını, vatanın selametini hiçe sayan, ayaklar altına alan bir ihamet.

Soru şu: Böyle bir adam, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra İstanbul'da gizlice bulunduğu (Ki bunu **Nutuk**'ta itiraf ediyor) **İngiliz İstihbaratı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Robert Frew (Fro)** ile hangi vatanseverlik duygularıyla görüşmüş olabilir?

"Kafdağı'nı assalar belki çeker de bir kıl,

"Bu ifritten sualin kılını çekmez akıl!"

*

Bu mizaç, bu karakter ve bu kafada olan bir adamın, 30 Ekim 1918 tarihinde başlayan Mütareke (savaşsızlık) döneminde, bu defa da **Padişah Vahideddin’e kızarak (ya da kızma bahanesiyle)** İngilizler’e yanaşması ve onlarla gizli pazarlıklar yaparak “teslim” olması, **onların adamı** haline gelmesi “hayatın olağan akışı”na uygundur.

Evet, Selanikli tam da bunu yaptı.

Bu işbirliğinin hikâyesini yazı dizimizin önceki bölümlerinde ayrıntılı bir biçimde anlatmış, Selanikli’nin (**İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul şefi**) üst düzey ajan **Robert Frew (Fro)** ile olan gizli saklı görüşmelerini konu edinmiştik.

Selanikli’nin İngilizler’le anlaşıp danışıklı dövüşle Osmanlı devlet erkânını ve saf milleti aldatmakta olduğunu daha o günlerde anlayanlar vardı.

Bunlardan biri **Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi**’ydi..

Bu yüzden, cumhuriyetin ilanıyla birlikte **vatandan sürülen 150’likler** listesinde yerini aldı.

(Listede şair Rıza Tevfik, edib Refik Hâlid Karay; Refi Cevat Ulunay, Tarık Mümtaz Göztepe ve Mevlanzâde Rıfat gibi gazeteciler; Çerkez Ethem ve istihbaratçı Kuşçubaşı Eşref gibi meşhurlar da yer alıyordu.)

*

Önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk’ün, Osmanlı Devleti’nin son içişleri bakanlarından **Mehmet Ali Bey’e attığı esaslı kazığı**, yaptığı nankörlüğü konu edinmiştik.

Falih Rıfkı Atay’a anlattığına göre, kendisinin **kaldırım subayı** olarak boş beleş yaşayıp havadan maaş aldığı, Filistin cephesindeki **bozgunun baş mimarı** olarak etkisiz ve yetkisiz silik bir adam olarak İstanbul’da gün saydığı o tuhaf, sancılı ve

acayip zamanlarda, Mehmet Ali Bey **koskoca içişleri bakanı olarak** defalarca bunu evinde ziyaret etmiş, ayağına kadar gitmiş, yemeğe çağırıp görüşmüş.

O günler, İngiliz'in kendisi için **tehlikeli ya da sorunlu** bulduğu herkesi tutuklayıp **Malta**'ya yolcu ederken Selanikli'ye "Gözünün üstünde kaşın var" bile demediği ilginç zamanlar.

*

Selanikli, eften püften, kıytırık birçok şeyi Falih Rıfkı'ya anlatmış, fakat hikayenin can alıcı noktasını atlıyor: Mehmet Ali Bey'in **İçişleri Bakanlığı'nın örtülü ödeneğinden kendisine verdiği 25 bin liradan** hiç bahsetmiyor.

Memur maaşının iki buçuk lira olduğu zamanda verilen 25 bin lira..

Bugün sıradan bir memurun maaşının 50 bin lira olduğunu kabul edersek 500 milyon liraya, yarım milyar liraya karşılık gelen bir para.

Selanikli, bu iyiliği (tıpkı Karabekir Paşa'ya yaptığı gibi) karşılıksız bırakmamış, devletin başına geçtikten sonra Mehmet Ali Bey'i, **150'likler** listesine dahil etmiş, **malına mülküne el koyup vatandan sürülenler** arasına katmış.

*

Prof. Ekrem Buğra Ekinci, "**Yakın Tarihin Acı Bir Sayfası: 150'likler**" başlıklı makalesinde şöyle diyor:

"M. Kemal'i Anadolu'ya gönderenlerden dâhiliye nâzırı **Mehmed Ali Bey**, Paris'te **La Republique Enchaine (Zincirli Cumhuriyet)** adında Ankara'yı tenkit eden bir gazete neşretmiş; rivayete göre cumhuriyetin ilanının her yıldönümünde Atatürk'e hakaret telgrafi çekmiştir."

(<https://www.ekrebugraekinci.com/article/?ID=648&yakin-tarihin-aci-bir-sayfasi:-150%E2%80%99likler>)

Falih Rıfıkı'ya Mehmet Ali Bey'le olan görüşmelerini anlatan Selanikli'nin, Bahriye Nazırı (donanmadan sorumlu bakan) **Avni Paşa** ile olan görüşmelerinden de söz etmiş olduğunu yine bir önceki bölümde görmüştük.

Mehmet Ali Bey'e teşekkür ederken onu atlamış değil, **150'likler** listesine onu da eklemiş..

Kadirşinas adam, iyilikten anlıyor.. Kendisine iyilik eden eli ısırırcasına iştiyakla öpmek gibi bir huyu var.

*

Selanikli'nin Avni Paşa ile tanışıklığının öncesi de bulunuyor:

“Yıldırım Orduları Gurup Komutanlığı lağvedilip bölgedeki görevi sonlandırılan Mustafa Kemal 10-11 Kasım 1918'de Adana'dan ayrıldı. **Adana'dan İstanbul'a** giderken Mustafa Kemal'in bindiği trene Konya civarında Çumra istasyonunda **Avni Paşa** da dahil oldu. Avni Paşa İstanbul'a giderken Mustafa Kemal'in sergilemiş olduğu tavır ile ilgili izlenimlerini şu şekilde aktarır: “*Mustafa Kemal Paşa **adeta Harbiye Nazırı [Savunma Bakanı] sıfatıyla İstanbul'a geliyor** idi. [İstanbul'a yaklaşıp] Maltepe'ye vardığımızda satın alınan **bir gazeteden İzzet Paşa Kabinesinin düştüğünü ve Tevfik Paşa kabinesiyle Harbiye Nezareti'ne Abdullah Paşa'nın tayinini okuduğu zaman, pek çok sıkıldığını saklayamadı.***”

(Mehmet Fatih Cebeci, *Mütareke Döneminde Mustafa Kemal'in İstanbul'daki Faaliyetleri ve Anadolu'da Görevlendirilmesi*, yüksek lisans tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013, s. 32-33.)

Avni Paşa'nın, “*Mustafa Kemal Paşa **adeta Harbiye Nazırı [Savunma Bakanı] sıfatıyla İstanbul'a geliyor** idi”* diyor olması sebepsiz değil.

Filistin’de İngilizler’in önünden yıldırım hızıyla kaçtıktan sonra hemen yeni padişah Vahideddin’e telgraf çekip **İngilizler’le “behemahal”** (her ne pahasına olursa olsun) **barış** yapılmasını teklif etmiş, bu arada kendisi ile bazı arkadaşlarının **bakan** olarak içinde yer alacağı **yeni bir hükümet** kurulmasını (bakanlar kurulu oluşturulmasını) da teklif etmiş durumdaydı.

Kendisini yaveri yapmış olan **Vahideddin**’in ricasını kırmayacağından emindi.

Fakat evdeki hesap çarşıya her zaman uymuyor.

*

Ancak Selanikli kolay pes edecek adam değildi.. Önceki bölümlerde teferruatlıca anlattığımız gibi, kafasında bir “**B planı**” vardı..

Bunun için, İstanbul’a gelince **anasının Beşiktaş-Akaretler’deki evi** yerine, işgalci İngiliz subaylarının karargâh kurduğu **Pera Palas Oteli**’nde kalmaya, **İngiliz subaylarına centilmence ev sahipliği** yapıp onlarla Türk kahvesi “höpürdetmeye” başladı.

Bir kahvenin **kırk yıl hatırı** vardır diyenler haklı.. İngilizler, Selanikli’nin ısmarladığı kahvelerin karşılığını bonkörce fazlasıyla verdiler.

Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü** bu gerçeği çok veciz bir biçimde ifade etmiş durumda:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Başa dönersek, Ulu Yalan Selanikli Mustafa Atatürk, Falih Rıfkı'ya Osmanlı hükümetinin bakanları Mehmet Ali Bey ve Avni Paşa ile olan görüşmelerini anlatırken asıl önemli gerçekleri saklıyor, olayları çarpıtıyor.

Emekli deniz subayı araştırmacı-yazar **Osman Öndeş**, Avni Paşa'nın hatıratını “*Vahdeddin'in Sırdaşı Avni Paşa Anlatıyor*” adı altında yayınlamak tarihçilik alanında önemli bir hizmette bulunmuş durumda. (Deniz Harp Okulu'nu birincilikle bitirmiş olan Osman Öndeş, aynı zamanda pekçok önemli çalışmaya imza atmış başarılı bir gazeteci, **pop tarihçi** İlber Ortaylı gibi ekran şovmenliği yaparak bilinen ezberleri tekrarlayan biri değil.)

Avni Paşa'nın anlattığına göre, (Samsun'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrılmadan bir gün önce) 15 Mayıs 1919'da Padişah Vahideddin'le görüşmek üzere **Yıldız Camii**'ne gelen Mustafa Kemal, cuma selamında, **Kuran-ı Kerim**'e el basıp yemin ediyor.

Avni Paşa'nın ifadeleri şöyle:

“Sadrazam Paşa, Yaver Paşa [Naci Paşa] padişahın iki tarafında birer adım gerisinde idiler. Mustafa Kemal Paşa askeri **duruşuna dini bir edâ dahi vererek** ilerledi ve sağ elini **Kuran-ı Kerim**'in üzerine koyarak şu yemini eyledi:

“*Heyet-i Vükelaca (Bakanlar Kurulu'nca) tanzim olunup Padişah Hazretlerinin iradesine sunulan yirmi bir maddelik özel talimatta bana verilen yetkiler doğrultusunda padişah hazretlerimizin Anadolu vilayetlerindeki bütün mülki ve askeri memurlar üzerindeki teftiş ve tedkikat görevimi, padişah hazretlerinin müsaadeleri doğrultusunda iftiharla ve sahip olduğum yetkiler doğrultusunda tüm sadakatimle yapmaya gayret edeceğime vallâh billâhi.*”

Basit bir "**müfettişlik**" görevi için kim böyle yemin ettirir ve kim bir müfettişe Van'dan Ankara'ya kadar bütün askerî ve mülkî erkân (tüm subaylar, valiler ve kaymakamlar) hakkında (görevden alma ve yerlerine başkasını tayin etme de dahil olmak üzere) "olağanüstü" yetkiler verir?!

Avni Paşa'nın hatıratında şu satırlar da var:

“Mayıs’ın yirminci günü, Mustafa Kemal Paşa’dan Harbiye Nezareti şifresiyle bir telgraf aldım:

”Bahriye Nazırı Avni Paşa Hazretlerine,

“Gösterdiğiniz yüksek alaka sayesinde salimen ve rahat bir şekilde Samsun’a varılmış ve göreve başlanılmıştır. Muhterem kayınpederiniz Şakir Paşa Hazretlerinin afiyetlerini temin eder, siyasi durumlar ve gelişmeler hakkında da araya beni aydınlatmanızı ve bilgilendirmenizi istirham eylerim.

“Mustafa Kemal.”

YALAN SÖYLEYEN TARİH UTANMAZ.. ARSIZDIR

Selanikli'nin ölümünden üç ay sonra, takvimler 13 Şubat 1939 Pazartesi gününü gösterirken, **Kâzım Karabekir Paşa**'nın günlüğüne şu notu düşmüş olduğunu, önceki bölümde görmüştük:

“Telefonla yaver beyin [Cumhurbaşkanı İnönü'nün yaverinin] iş'ârı [bildirmesi] üzerine General Cafer Tayyar'la İnönü 'ye [gittik]. Saat 5.45-7.00. M. Kemal'in Enver'e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü **Cevat Rıfat** söyledi. Bunu **Cemal [Mersinli] Paşa, Ömer Lütfü ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa** da bilirmiş. **Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi.** Bu maksatla bazı zabitler de (subaylar da) İngilizler tarafına geçmiş.”

[Kâzım Karabekir, *Günlükler (1906-1948)*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009, s. 1083.]

Selanikli Mustafa Atatürk, İngilizler'e teslim olmadı, fakat daha kötü birşeyi yaptı, emri altındaki orduya “**Ben size taarruzu (hücumu, saldırmayı) emretmiyorum, kaçıp gitmeyi ya da kaçarken ölmeyi emrediyorum**” anlamına gelen bir emir verdi.

Nitekim emri altındaki askerlerden birçoğu kaçarken öldü.

Daha kötüsü ise, onun bu beklenmedik ricati diğer Osmanlı birliklerinin de hazırlıksız yakalanıp dağılmasına neden oldu.

Selanikli'nin bu ricati, "savaşa son veren kaçış"tı.

Osmanlı'yı tarihe gömen, ölüm yatağına düşüren yenilginin altında Selanikli'nin imzası vardı.

Selanikli, ölünün techiz, tekfin ve defin işlemlerini de **İngilizler'le elbirliğiyle** gerçekleştirecek, fakat matem tutmak yerine, bunu "Türk milletinin zalim Osmanlı'dan kurtuluş bayramı" olarak kutlayacaktı.

*

Selanikli Filistin'de kirişi kırıp kaçtıktan ve İngilizler'in zaferini garantiye aldıktan sonra, "**teslim**" operası ve operasyonunun ikinci perdesi için sahneye fırlamıştı.

Demiri tavında dövmek gerekiyordu.. Büyük iş başarmış gibi Suriye'den, (henüz üç aylık padişah) Vahideddin'e telgraf çekerek, "**İngilizler'le behemahal** (ne pahasına olursa olsun) **barış**" yapılması (yani teslim olunması) tavsiyesinde bulundu.

"Padişahım, ben kaçtım, sen de kaç" diyordu.

İki buçuk asır kadar önce hırsı aklından büyük bir Mustafa (Merzifonlu **Kara Mustafa**), Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemini başlatmayı başarmıştı.. Selanikli **Sarı Mustafa** ise, Filistin'deki efsanivî ricati ile devletin yıkılışını garantiye almıştı.

*

Önceki bölümde, Selanikli Atatürk'ün, kendisine iyilik eden **Karabekir Paşa**'nın yanısıra **Nazır Mehmet Ali Bey** ile **Avni Paşa** gibi isimlere iyiliklerinin karşılığı olarak nasıl "teşekkür" etmiş, yabancı ülkeleri gezsinler, dünyayı tanısinlar diye onları nasıl **150'likler** kontenjanından **vatansız** hale getirmiş olduğunu görmüştük.

Peki, yaşanan gelişmeler hakkında Selanikli'nin kendisi ne diyor?

Kemalistler gibi olayı **tek yanlı** anlatmak olmaz, ona da söz hakkı vermek gerekiyor.

Selanikli, önceki bölümlerde aktardığımız sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Vahdettin kabinelerinde [hükümetlerinde, bakanlar kurullarında] benim için iki zıt fikir olduğunu yukarda söylemiştim: Biri **beni lehlerinde kazanmaya** çalışanlar, diğeri hiçbir suretle **itimad edilmemek** (güvenilmemek) lazım olduğunu iddia edenler!

“Aylarca, münakaşalardan soma hangi fikir hak kazanmış, bilir misiniz: Mustafa Kemal'e **emniyet edilemez!** Mustafa Kemal İstanbul'da birtakım **menfi (olumsuz) telkinler, belki hazırlıklar** yapıyor. Bu adamı **İstanbul'dan uzaklaştırmak** lazımdır. Mustafa Kemal'i Anadolu dağlarına atmalı ve orada çürütmeli!

“Nihayet bu karar üzerinde mutabık kalmışlar. Bunu işiten yakın arkadaşlarım beni tebrik ettiler.

“Beni İstanbul'dan çıkarmakla ağır bir yükten kurtulacaklarını zannedenler, **makul bir sebep aramakla** meşgul idiler. Nihayet bu sebep, **işgal kuvvetleri zabitlerinin raporları ile dolu bir dosya** halinde ellerine geldi.

“Bir gün **Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) rahmetli Şakir Paşa** [Bahriye Nazırı Avni Paşa'nın kayınpederi] beni makamına davet etti. Bürosunun [masasının] karşısına oturdum. Bir tek kelime söylemeksizin bana dosyayı uzattı:

"- Bunu okur musunuz?" dedi.

“Dosyayı baştan nihayete kadar gözden geçirdim. Hulasası (özet) şu idi:

"Samsun ve havalisinde birçok Rum köyleri Türkler tarafından her gün tecavüze uğramaktadır. Osmanlı hükümeti bu vahşi tecavüzlerin önüne geçememektedir. Bu havalinin emniyet ve huzurunu temin etmek insaniyet namına borcumuzdur."

“Raporlar İstanbul Hükümeti'ne verilirken bir de protesto ilave edilmişti:

“Bu tecavüzleri menetmek lazımdır. Eğer siz aciz iseniz, vazifeyi biz üstümüze alacağız!”

“Dosyayı okuduktan sonra Harbiye Nazırı’nın yüzüne baktım:

"- Emriniz paşam" dedim.

"- Bu böyle midir, zannedersiniz?"

" - Zannetmiyorum, fakat bir şeyler olmak ihtimali vardır."

“Bunun üzerine asıl bahse geçti:

"- İşte, dedi, böyle midir, değil midir, evvela bunu meydana çıkarmak için oralara bir zatın gidip tetkiklerde (incelemelerde) bulunması lazımdır. Ben Sadrazam Paşa ile (Damat Ferit Paşa) görüştüm. Sizi münasip gördük. Oraya gidesiniz ve meselenin mahiyetini anlayasınız."

"- Memnuniyetle giderim. Ancak ben oraya Türkler Rumlara zulmediyor mu, etmiyor mu, yalnız bunu anlamak için mi gideceğim, memuriyetim bu mu olmak lazımdır?"

"- Evet, dedi, konuştuğumuz budur!"

"- Pekâlâ, yalnız müsaade buyurursanız, memuriyetime bir şekil vermek, lazım! Sizi üzmemeyim, arzu ederseniz Erkânıharbiye Reisinizle (Genelkurmay Başkanımızla) görüşerek bunu tespit edelim!"

"- Hay hay!" dedi.

“Nazırlık makamından çıkarak, Erkânıharbiye-i Umumiye Reisi Fevzi Paşa'yı (Fevzi Çakmak) aradım. Yerinde yoktu.”

(Falih Rıfkı Atay, ***M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1999, s. 142-3.)

*

Fevzi Paşa yerinde yokmuş..

Peki kim varmış?

Sıkı durun, şunu diyor:

“Dairede ikinci Reis (Genelkurmay İkinci Başkanı) **Diyarbakırlı Kâzım Paşa** ile karşılaştım.” (s. 124.)

Kim bu Diyarbakırlı Kâzım Paşa?

Diyarbakırlı olmayan Kâzım Paşa’nın (Karabekir’in) sözünü ettiği Diyarbakırlı Kâzım Paşa:

“Telefonla yaver beyin [Cumhurbaşkanı İnönü’nün yaverinin] iş’arı [bildirmesi] üzerine General Cafer Tayyar’la İnönü ’ye [gittik]. Saat 5.45-7.00. M. Kemal’in Enver’e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü **Cevat Rifat** söyledi. Bunu **Cemal [Mersinli] Paşa, Ömer Lütfi ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa** da bilirmiş. **Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi.** Bu maksatla bazı zabitler de (subaylar da) İngilizler tarafına geçmiş.”

*

Selanikli’nin bunları anlattığı sırada yıl, 1926.

Aradan yedi yıl geçmiş, köprülerin altından çok sular akmış.

O süre zarfında Selanikli epeyce bir düşünmüş taşınmış, yutkunmuş kaşınmış, olan bitenler hakkında kafasında iyi bir hikâye kurgulamış.

Bu arada, hikâyesine itiraz edecek, “Hayır, öyle olmadı şöyle oldu” diyebilecek insanların da kimini (**İstiklal Mahkemeleri** marifetiyle) astırmış, kimini

hapsettirmiş, kimini **150’likler** listesine dahil edip vatandan ihraç etmiş, kimini korkudan mefluç ve dilsiz hale getirmiş, kiminin (Karabekir’de olduğu gibi) peşine hafıye (casus, ajan) takmış, kiminin de **Mehmed Akif** ve **Rıza Nur** gibi gönüllü sürgüne gitmesini sağlamış.

Memlekette ona “Gözünün üstünde kaşın var, sarı öküze benzer başın var” diyebilecek kimse kalmamış; dünyanın en yakışıklı adamı olduğu yalanının milletin besmelesi haline getirileceği, kimisinin onu “**tanrı**” ilan edeceği, kimisinin, hakkında “**Atatürk ekber**” filan diye şiir yazacağı, kimisinin de **Çankaya**’daki köşkünü **Kâbe** ilan edeceği tuhaf bir “**çağdaş ve uygar putperestlik çağı**” başlatılmış.

Dolayısıyla, Selanikli’nin büyük bir özgüvenle yalanlarını “tarihî gerçekler” olarak anlatacağı bir ortam oluşmuş.

*

Gelelim Selanikli’nin sözlerinin “değerlendirilmesi”ne..

Eğer Selanikli’nin anlattıkları yalnızken salt kendi başına yaşadığı bir olayın dökümü olsaydı, ifadelerini sorgulamaya kalkışmak yanlış ya da gereksiz olabilirdi.

Fakat anlattığı şey, bir cihan imparatorluğunun ve tarih yazmış bir milletin hikâyesi..

Dolayısıyla, yaşananları salt Selanikli’nin açıklamaları ekseninde ele alamaz, onun sözlerine “**gökten inmiş (yanlış olması imkânsız) vahiy**” muamelesi yapamayız.

Olayların gelişim seyrinin en özlü, en yalın, en tutarlı, en anlaşılır, en gerçekçi ve en doğru tasvirini, Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü**’nün şu açıklamasında buluyoruz:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Arazi ölçümünde nasıl öncelikle bir "**referans noktası**"na sahip olmanız gerekiyorsa, bunu yapmamanız durumunda ölçümlerinizin nasıl bir anlamı olamıyorsa, Selanikli gibilerin açıklamalarını değerlendirirken hareket noktamız olacak bir "**referans noktası**"na da aynı şekilde ihtiyacımız bulunmaktadır.

İnönü'nün "**tarihî**" itirafını "**referans noktası**" olarak aldığımızda Selanikli'nin faaliyetlerinin genel seyri, söylem ve eylemlerindeki değişim süreci anlaşılır hale geliyor ve karanlık noktalar aydınlığa kavuşuyor.

Taşlar yerine oturuyor, ve önümüze tutarlı ve mantıklı bir tablo çıkıyor.

Bu sayede, Selanikli'nin olayları anlatırken nerede yalana başvurduğunu, nerede çarpıtma yaptığını, nerede karartma uyguladığını anlamak mümkün hale geliyor.

*

Evet, Selanikli, "Vahdettin kabinelerinde [hükümetlerinde, bakanlar kurullarında] benim için iki zıt fikir olduğunu yukarda söylemiştim" diyor ve ekliyor:

"Biri **beni lehlerinde kazanmaya** çalışanlar, diğeri hiçbir suretle **itimad edilmemek** (güvenilmemek) lazım olduğunu iddia edenler! Aylarca, münakaşalardan soma hangi fikir hak kazanmış, bilir misiniz: Mustafa Kemal'e **emniyet edilemez!**"

Lafa bakın, bunu kazanmaya çalışıyorlarmışmış..

Sen devletin basit bir memurusun, bir göreve atadıkları zaman yapabileceğin hiçbir şey yok.

Ha, **fikren kazanma** mevzuuna gelince, sen (önceki bölümlerde aktardığımız kendi ifadelerinden anlaşıldığı gibi) nabza göre şerbet veren, (görünüşte herkes tarafından her zaman rahatça kazanılan, gerçekteyse sadece kendisinden daha güçlü olanlar karşısında daima el etek öpmeye hazır) herkese mavi boncuk dağıtan bir fırıldaksın..

Ahmet İzzet Paşa'nın hükümet kurması, senin ve arkadaşlarının bakan olması için entrika çevirmiş, başarılı olamayınca da yardım istemek için hemen Vahideddin'e koşmuşsun. (Önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde anlattık.)

Sonra **Sarı Kemal** olarak, İttihatçı eski bakanlardan **Kara Kemal** ile "hükümet darbesi" planlamış, buna vakıf olan yakın arkadaşın **İsmail Canbolat**'ın tepki göstermesi üzerine hemen fırıldak gibi çark edip "**Kara Kemal'in ağzını arıyordum**" ayaklarından mazeret üretmişsin..

Özrü kabahatından büyük.. Ağız aramak için böyle konuşmanın adı Anadolu'da, "karaktersizlik"tir.

*

Bunu kazanmaya çalışıyorlarmışmış.. Seni kazanmaktan kolay ne var!

İstanbul'a gelir gelmez **Minber** ve **Vakit** gazetelerinde İngilizler'e yağ çeken de sensin.

Seni İngilizler kazandılar ve **İnönü**'nün itiraf ettiği gibi sonuna kadar desteklediler.

Ve sen de, **Osman Gazi**'nin torunu olan padişahı memleketten kovmakla övünürken, **İngiltere Kralı Edward**'ı Dolmabahçe Sarayı'nda has misafir olarak ağırladın.

İngiliz ilke ve inkılaplarını darağaçları kurarak tavizsiz bir şekilde uyguladın.

Ama İngilizler, o karanlık yıllarda “**danışıklı dövüş**” çerçevesinde güya seni desteklemiyormuş gibi göründüler.. (Gerçeği açıklamak, İnönü’ye kaldı.. Ancak 50 yıl sonra dili çözüldü.)

Aslında İngilizler’le aranda danışıklı dövüş bile olmadı, “**danışıklı sövüş**” oldu..
(**İran-İsrail kavgasını** danışıklı dövüş olarak görenler neden Selanikli’nin danışıklı sövüşü için tek kelime etmiyorlar?.. Aloo, beni duyuyor musunuz, orada mısınız?.. T1, ses gelmiyor.)

O kadar adamı **tutuklayıp Malta’ya sürerken** neden sana **vize** verip sağ selamet Samsun’a geçmene izin verdiler?

Senden korktukları için mi?

Filistin’de, emrinde dünya kadar asker varken önlerinden tek kurşun atmadan rüzgâr gibi kaçan senden mi korktular?!

Pabucumun kahramanı!

**ASIL ACI OLAN, İNGİLİZLER'İN BU MİLLETE SELANİKLİ ELİYLE
KAZIK ATMIŞ OLMASI DEĞİL, ATILAN KAZIĞA KUTSALLIK
ATFEDİLMESİ, "KORUMA KANUNU"NA LAYIK GÖRÜLMESİ**

“Beni İstanbul 'dan çıkarmakla ağır bir yükten kurtulacaklarını zannedenler, makul bir sebep aramakla meşgul idiler.”

Bunu diyen, küçük deccallerin (“çok yalancı”ların) en büyüğü Selanikli Mustafa Atatürk.

Falih Rıfkı Atay’a söylemiş.

Millet seçiyormuş gibi gösterip kendisinin seçip milletvekili yaptığı Atay’a..
(Bkz. Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1999, s. 142.)

Selanikli, bu lafıyla en iyi başardığı şeyi yapıyor, yalan söylüyor, fakat sözünde doğru bir taraf var.

Gerçekten de onu, İstanbul dışına çıkarmak, Anadolu’ya göndermek isteyenler vardı:

İngilizler.

*

İngilizler, onun, **Lord Curzon’un projesini** gerçekleştirmek üzere Anadolu’ya gitmesini istiyorlardı.

Projenin esasını, önceki bölümlerde ayrıntılı biçimde anlattığımız gibi, **başkenti İstanbul değil bir Anadolu şehri** olan yeni bir devletin kurulması oluştuyordu.

Başkentin İstanbul olmaması; yeni devletin **imparatorluk bakiyesi ve mirasçısı** gibi görülmemesi, Frigya ve Lidya gibi küçük ölçekli bir “tarih kazası” izlenimi vermesi açısından önem taşıyordu.

Devlet “**ümme**t” devleti değil “**milli devlet**” (**ulus-devlet**) olmalı, **hilafete** son vermeli, **laikliği** (**siyasal dinsizliği**) benimsemeli, böylece **Türkler’in İslam dünyasındaki liderlik pozisyonunun** canına okumalıydı.

Türk’ün İslam dünyasındaki **liderlik pozisyonunu** İngilizler dışarıdan müdahale ile zorla elinden alamazlardı, fakat Türk milletini temsil etme iddiasındaki yeni devlet liderlikten kendiliğinden vazgeçtiğinde mesele tereyağından kıl çekercesine kolayca halledilmiş olurdu.

Dolayısıyla, “**Anadolu’da müslüman sarığı değil, Latin ya da yahudi şapkası görmek isteriz**” diyen (sözde Türk, özde Latin ya da yahudi) bir devlet kurulmalı, Müslüman’ın cumasının tatil olmasını laikliğine (siyasal dinsizliğine) aykırı bulurken Yahudi’nin cumartesi ile hristyan Latin’in pazarını tatil ilan etmeli, ayrıca **Kur’an (Arap) alfabesi** yerine **Latin harflerini** Türkiye insanına dayatmalıydı.

*

Bu iş için ihaleyi alan **taşeron**, Filistin’de İngilizler’in önünden yel gibi kaçan, onlara zahmetsizce dört dörtlük bir zafer hediye eden Selanikli Mustafa Atatürk’tü.

İngiliz gizli servisinin (İngiliz Büyükelçiliği’nin rahibi gibi görünen) İstanbul şefi Robert Frew ile Taşeron Kemal, İstanbul’da gizlice mütedaddit defalar görüşmüş, yol haritasını belirlemişlerdi.

Selanikli taşeronun, yeni bir devlet kurmak için Anadolu’ya gitmesi gerekiyordu.

Fakat Anadolu'ya, "Ben geldim, yeni bir devlet kuracağım" diyerek gidemezdi.. Anadolu dağlarında sersefil, perperişan bir eşkıya konumuna düşer, yok olup giderdi.

O yüzden, Anadolu'ya "**Osmanlı Devleti adına**" gitmesi sağlanmalıydı.

Onu, Padişah Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti ("**devlet sırrı**" mahiyetinde) "**gizli gündem**"le görevlendirmeliydi.

Her devletin "**kozmik oda**"larda saklanan "**devlet sırları**"nın, "**gizli, çok gizli**" gibi damgalar taşıyan karar metinlerinin, **resmen yalanlayıp reddettiği** fakat perde arkasından organize ettiği "**örtülü, gizli servis ya da istihbarat teşkilatı tandanslı**" faaliyetlerinin bulunması tabî idi.

Selanikli'nin yeni bir devlet kurabilmesi için "**gizli gündem**" yeterli değildi, **resmen** de olağanüstü yetkilere sahip olduğunun **Anadolu'da duyulup bilinmesi**, olayın "**gizli**" değil "**izli**" bir tarafının bulunması önem taşıyordu.

*

Ancak, burada şöyle bir sorun ortaya çıkıyordu: İngilizler, yüzlerce Osmanlı devlet adamını, aydınını, bürokratını, subayını ve siyasetçisini **tutuklayıp Malta'ya sürmüşlerken**, Selanikli'nin Anadolu'ya bu şekilde âlâ-yı vâlâ ile ve de **olağanüstü yetkilerle** gitmesine durup dururken izin veremezlerdi.

Çünkü bu, Selanikli'nin daha baştan "**İngilizler'in adamı**" bir hain olarak mimlenmesine yol açardı.

Bu maskeli baloda hain kostümü İngiliz usulü illüzyon ve abradabra ile Padişah Vahideddin'e giydirilmeliydi.

Dolayısıyla, Selanikli taşeronun Padişah Vahideddin’e ve Osmanlı Hükümeti’ne, “Beni Anadolu’ya olağanüstü yetkilerle ve gizli gündemle gönderin, **İngilizler’in vizesi garanti**” demesi mümkün değildi.

Böyle birşeyi ima bile edemezdi, “Bu uyanık galiba İngilizler’le bir dolap çeviriyor, mercimeği fırına vermişler” diye düşünülürdü.

O yüzden Selanikli taşeronun hiç o taraklarda bezi yokmuş gibi rol yapması gerekiyordu.

*

Ancak, Padişah Vahideddin’e ve Osmanlı Hükümeti’ne (İngilizler’i işkillendirmeden Anadolu’da birşeyler yapmak istiyorlarsa), Selanikli’den yararlanabilecekleri hissettirilmeli, tabiri caizse **akıllarına kabuksuz karpuz düşürülmeliydi**.

Bunun için, “Filistin fatihi” General Allenby, **satranç** tahtasında ilk hamleyi yapmış durumdaydı.. Selanikli, Falih Rıfkı’ya şunları da söylemiş bulunuyor:

"O tarihlerde **General Allenbi İstanbul'a** gelmişti. Bir gün Harbiye Nazırı (Osmanlı Savunma Bakanı) ve Erkânıharbiye Reisini (Genelkurmay Başkanı’nı) karşısına alarak cebinden çıkardığı bir **not defterinden bazı şeyler dikte ettirmek** ister. Nazır ve İkinci Reis konuşmak isterlerse de General Allenbi:

"- Görüşmek için değil, bazı arzularımı söylemek için sizleri kabul ettim, cevabını verir.

"İşte bu konuşmalar arasında, Allenbi, **Altıncı Ordu Kumandanlığı'na benim tayin olunmaklığımı** da tavsiye eder.

“Gideceğim yerin neresi ve alacağım vazifenin ne olduğunu, ne vaziyette kalacağımı tabii anlıyordum. Hemen **reddettim**....”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1999, s. 136-7.)

*

Hemen reddediyor..

Fakat maksat hasıl olmuş, ileride Selanikli’yi Anadolu’ya göndermeyi düşünürlerse, General Allenby’nin sağlam referans mektubunun da gösterdiği gibi, İngilizler’in buna yeşil ışık yakacağı mesajı Osmanlı Devleti’ne verilmiştir.

Selanikli de, hemen reddetmek suretiyle, hem, “İngiliz enişte Selanikli’yi niye öper ki?” diye düşünecek olanların akıllarındaki soru işaretlerini hükümsüz bırakıyor, hem de, basit bir ordu komutanı değil de “**Anadolu genel valisi**” (hatta **padişah vekili**) anlamına gelen yetkilerle Anadolu’ya gitmesi için gereken yağlı rayları döşemeye başlıyor.

*

Evet, bütün yaptıkları ve attığı nutuklarla, ve de Falih Rıfkı gibi adamlarına söyledikleriyle Türk milletini aptal yerine koymuş olan Selanikli, “**Beni İstanbul’dan çıkarmakla ağır bir yükten kurtulacaklarını zannedenler, makul bir sebep aramakla meşgul idiler**” diyor.

İnsanları asarak keserek, İzmir Suikasti “girişimi” gibi bahanelerle darağaçlarında sallandırarak memleketi kendisi için dikensiz gül bahçesi haline getirmiş olan Selanikli, ortada karşısına çıkıp “**Gözünün üstünde kaşın var**, sarı öküz benzer başın var” diyebilecek kimse kalmadığı için Falih Rıfkı’nın karşısında coşmuş, sallamış da sallamış.

Selanik’in sivri zekâlı çocuğu, sen kim için ağır bir yük olabilirdin ki?

İngilizler için mi?

İngilizler içindiyse, yüzlerce Osmanlı devlet erkânını, siyasetçisini, bürokratını, aydınını ve subayını **tutuklayıp Malta’ya süren** İngilizler niye sana dokunmadılar da bir de tutup General Allenby’nin ağzından sana ordu komutanlığı bağışlıyorlar.

Niye?

İngilizler için bir pirecik kadar bile tehdit oluştursaydın, seni kulağından tutar **Malta’ya** gönderirler ve orada başındaki bitlerini ayıklamak gibi zorlu bir meşgaleyle uğraşmak zorunda kalırdın.

*

Padişah Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti için de ağır bir yük olabilecek halin yok.

Cephede düşmanın önünden **kaçmış** müflis bir askerlik zenaatı esnafısın.

Bütün havan, birkaç aylık acemi padişah Vahideddin’i çektiğin yağlarla kafaya alıp aldatıyor olmandan kaynaklanıyor.. Sırtını Saray'a dayamış, **padişah yaveri** unvanını kapmışsın.

İttihatçılar’a gelince, onlar seni Falih Rıfkı Atay’ın **Çankaya**’da yazdığına göre, “**ahlâksız, haris, sarhoş, sefih ve fırsatçı**” olarak nitelendiriyor; Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü bile senin için “**menfaat düşkünü, muhteris**” diyor.

Bu övgüleri elinin emeği, alnının teriyle hak etmişsin.

*

Osmanlı devlet erkânı seni "Anadolu'ya sürülmesi gereken ağır bir yük" olarak görselerdi, General Allenby'nin teklifini bahane edip **iki satırlık bir yazı** yazarlar ve mabadinde asker postalı izi ile yola düşmeni sağlarlardı.

Encamın hepi topu iki satırlık yazıya bakıyor.. Ama Osmanlı Hükümeti bunu yapmamış.

Ne var ki, Selanikli'nin kendisine iyilik edenlere hakaretlerle ve iftira ile teşekkür etmek gibi pis bir huyu var.. Adamı şımartıp el üstünde tutmuşlar, "Bana **ağır yük muamelesi** yaptılar" diyerek arsızca ağlayıp zırlıyor.

Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır derler. Bunun teşekkür tarzı da bu.. Mesela, Anadolu'ya giderken cebine (memur maaşının **iki buçuk lira** olduğu zamanda) **25 bin lira** koyan **İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey**'i zaferden sonra **150'likler** listesine dahil edip (malına mülküne el koymak suretiyle) vatansız hale getirmiş durumda.

Hiçbir iyiliği karşılıksız bırakmamış, herkese bir şekilde teşekkür etmiş..

Şahsiyetsiz ve haysiyetsizlere teşekkürü ise, onları **kul köle olarak** kullanmak ve ceplerine bol bahşış koyarak kendilerini mutlu hissetmelerini sağlamaktan ibaret.

*

Dediğine göre, **General Allenby İstanbul'a** geldiğinde bir gün Harbiye Nazırı (Osmanlı Savunma Bakanı) ile Erkânıharbiye Reisi'ni (Genelkurmay Başkanı'nı) karşısına alarak cebinden çıkardığı bir **not defterinden bazı şeyler dikte ettirmek** istemiş.

Bu ali kıran baş kesen muzaffer komutanın ezberden (ya da irticalen) konuşmayıp not defterinden birşeyler okumuş olması, ona **daha yukarılardan** bazı talimatlar verildiğini, bazı kararların tebliğ edildiğini, ve onun kendi kafasından iş yapmadığını ve konuşmadığını gösterir.

İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul şefi Robert Frew'nun da katkılarıyla Büyükelçilik'te ona bir **bilgi notu** sunulmuş olduğu açık.

İngiliz General'in Osmanlı Savunma Bakanı ile Genelkurmay Başkanı'na yaptığı (İngiliz devleti açısından çok önemli olup deftere not edilmiş bulunan) tavsiyelerden biri Selanikli ile ilgili..

Selanikli, nedense, İngilizler için pek önemli..

Öyle ki, General Allenby, Osmanlı Savunma Bakanı ile Genelkurmay Başkanı'na, Selanikli'yi **Altmıncı Ordu Kumandanı olarak tayin etmeleri tavsiyesinde bulunuyor.**

Selanikli de hemen reddediyor..

*

Sebep?

Selanikli sebep olarak şunu söylüyor:

“Gideceğim yerin neresi ve alacağım vazifenin ne olduğunu, ne vaziyette kalacağımı tabii anlıyordum. Hemen **reddettim.**” (Atay, *a.g.e.*, s. 136-7.)

Ne var ki, bizim kafamız Selanik'in zeki çocuğununki kadar hızlı çalışmadığı, vatanın her toprağının İstanbul kadar önemli olduğunu düşündüğümüz için bu gerekçeden birşey anlayabilmiş değiliz.

Alacağı vazife ordu komutanlığı, fakat beğenmiyor.

“**Ne vaziyette kalacağımı**” düşünüyor.. Derde bak!

*

Fakat bu hassas gönöl, İngilizler tarafından başka bir talep gelince, bu defa ismi tavsiye defterinde geçirilmemiş olduğu için, “ne vaziyette kalacağını” hiç umursamadan “**İngilizî görev**”in üzerine atlıyor.

Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) Şakir Paşa, İngilizler’in talebini içeren dosyayı eline tutuşturunca hiç itiraz etmiyor.

Dosyada yazılı olanların özeti ise, (Selanikli’nin dediğine göre) şu:

"Samsun ve havalisinde birçok **Rum köyleri Türkler tarafından her gün tecavüze uğramaktadır**. Osmanlı hükümeti bu vahşi tecavüzlerin önüne geçememektedir. Bu havalinin emniyet ve huzurunu temin etmek insaniyet namına borcumuzdur."

Selanikli’nin söylediğine göre, bu rapora bir de şu protesto ilave edilmiş:

“Bu tecavüzleri menetmek lazımdır. Eğer siz aciz iseniz, vazifeyi biz üstümüze alacağız!”

Bunları okuyan Selanikli, Harbiye Nazırı’nın yüzüne bakıp şunu diyor: "- **Emriniz paşam.**"

Maşallah, bu defa emre hazır.

Oysa, bunları anlatan Selanikli, lafa şöyle girmiş durumda:

“Vahdettin kabinelerinde [hükümetlerinde, bakanlar kurullarında] benim için iki zıt fikir olduğunu yukarda söylemiştim: Biri **beni lehlerinde kazanmaya** çalışanlar, diğeri hiçbir suretle **itimad edilmemek** (güvenilmemek) lazım olduğunu iddia edenler!

“Aylarca, münakaşalardan soma hangi fikir hak kazanmış, bilir misiniz: Mustafa Kemal'e **emniyet edilemez!** Mustafa Kemal İstanbul'da birtakım **menfi (olumsuz) telkinler, belki hazırlıklar** yapıyor. Bu adamı

İstanbul'dan uzaklaştırmak lazımdır. Mustafa Kemal'i Anadolu dağlarına atmalı ve orada çürütmeli!

“Nihayet bu karar üzerinde mutabık kalmışlar. Bunu işiten yakın arkadaşlarım beni tebrik ettiler.

“Beni İstanbul'dan çıkarmakla ağır bir yükten kurtulacaklarını zannedenler, **makul bir sebep aramakla** meşgul idiler. Nihayet bu sebep, **işgal kuvvetleri zabitlerinin raporları ile dolu bir dosya** halinde ellerine geldi.

(Atay, *a.g.e.*, s. 142.)

*

Selanikli'nin iddiasına göre, Bakan Şakir Paşa ona şunu diyor:

“Öyle midir, değil midir, evvela bunu meydana çıkarmak için oralara bir zatın gidip tetkiklerde (incelemelerde) bulunması lazımdır. Ben Sadrazam Paşa ile (Damat Ferit Paşa) görüştüm. Sizi münasip gördük. Oraya gidesiniz ve meselenin mahiyetini anlayasınız.”

İstanbul dışına ordu komutanı olarak bile gitmeyi reddeden Selanikli, bu İngiliz talebi için yelkenleri hemen indiriyor ve şunu diyor: “**Memnuniyetle giderim.**”

Reddetmiyor, **memnuniyetle** gidiyor.. Kibar adam ya, Damat Ferit Paşa'yı kıramaz.

Padişah Vahideddin'in bu görevlendirmedeki rolünden ise hiç bahsetmiyor. Konuyu memnuniyet izharıyla kapatıyor.

Ancak, memnuniyetinin ardındaki etkeni bizden saklıyor.

Dediğine göre, Bakan'a şöyle bir soru yöneltiyor:

“Ancak ben oraya Türkler Rumlara zulmediyor mu, etmiyor mu, **yalnız bunu anlamak için mi** gideceğim, **memuriyetim bu mu** olmak lazımdır?”

*

Selanik’in zeki çocuğu yalancılık sanatında ve minareye kılıf uydurmada mahir, fakat burada bir açık vermiş.

Meselenin sadece “Türkler’in Rumlar’a zulmedip etmediğini teftiş” meselesi olmadığını bu lafı ortaya koyuyor.

Ancak, lafı hemen tekrar çevirmiş.. Bakan, Selanikli’nin iddiasına göre, onun bu sorusuna, “Evet, konuştuğumuz budur!” diye cevap vermişmiş.

Selanikli ise (güya), **memur değil amir**, ast değil üst, emir alan değil emir verenmiş gibi üst perdeden şunu söylemişmiş:

"- Pekâlâ, yalnız müsaade buyurursanız, **memuriyetime bir şekil vermek, lazım! Sizi üzmeyeyim**, arzu ederseniz Erkânıharbiye Reisinizle (Genelkurmay Başkanımızla) görüşerek bunu tespit edelim!"

Kibar ya, Bakan’ı üzmüyor..

Lafa bak!.. Memuriyetine kendisi şekil verecekmiş.. Bakan da (Ki Genelkurmay'a da emir verme makamında) onun bu ukalalığı karşısında "- Hay hay!" demişmiş..

*

Bir önceki bölümde de aktardığımız gibi, Bakanlık makamından çıkarak, Erkânıharbiye-i Umumiye Reisi Fevzi Paşa'yı (Fevzi Çakmak'ı) arıyor fakat yerinde bulamıyor.

Dediği şu:

“Dairede ikinci Reis (Genelkurmay İkinci Başkanı) **Diyarbakırlı Kâzım Paşa** ile karşılaştım.” (Atay, s. 142-4.)

Bu Diyarbakırlı Kâzım Paşa’nın adı, (önceki bölümde de aktardığımız gibi) Diyarbakırlı olmayan Kâzım Paşa’nın (Karabekir’in) günlüklerinde geçiyor:

“Telefonla yaver beyin [Cumhurbaşkanı İnönü’nün yaverinin] iş’ârı [bildirmesi] üzerine General Cafer Tayyar’la İnönü ’ye [gittik]. Saat 5.45-7.00. M. Kemal’in Enver’e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü **Cevat Rıfat** söyledi. Bunu **Cemal [Mersinli] Paşa, Ömer Lütfi ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa** da bilirmiş. **Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi.** Bu maksatla bazı zabıtlar da (subaylar da) İngilizler tarafına geçmiş.”

*

İşin aslına gelelim..

Padişah Vahideddin, birini **gizli özel görevle** Anadolu’ya göndermek ve orada (barış antlaşmasında pazarlık unsuru olacak) bir direniş hattı oluşturmak istiyordu.

Ancak, Mondros Mütarekesi (ateşkes antlaşması) şartlarını ihlal etmiyor gibi görünmek, “**örtülü operasyon**” yapmak durumundaydı.

Bu iş için ortada uygun adam yok gibiydi.. Kimisini tanıyor fakat güvenilir bulmuyordu, kimisini tanımıyordu, kimilerini de İngilizler **tutuklayıp Malta’ya sürmüş** bulunuyorlardı.

Anadolu’ya göndereceği adamın hem İngilizler’i ürkütmeyen, onlardan vize alabilecek, hem de kendisine sadık kalacak bir adam olması gerekiyordu.

Bu özellikleri, dalkavuk yaveri Mustafa Kemal’de eksiksiz olarak buluyordu.

Saf adamdı.

*

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi gibi bazı isimler, Mustafa Kemal'in güvenilmez biri olduğunu söylüyorlardı, fakat Şeyhülislam, Padişah Vahideddin'e göre, büyük alim olmakla birlikte siyasetten anlamayan, içinde bulunulan şartların zorluğunu iyi hesap edemeyen bir adamdı.

Zaten “**âteşin bir zekâ**” olan Selanikli yaveri ona, İngilizler'in, ajanları vasıtasıyla kendisi aleyhinde tezvirat ve iftiralarda bulunabileceğini, devlete yapacağı hizmetleri sabote etmek ve akamete uğratmak isteyebileceklerini söylemiş durumdaydı.

Âteşin bir zekâ idi, Şeyhülislam gibi saf değildi..

Ki zekâsının farkına, şehzadeliği sırasında birlikte yaptıkları **Almanya seyahati** esnasında varmıştı.. Üstelik, devleti batıran İttihatçılar'dan da hiç hazzetmediğini görmüştü.

Selanikli, Anadolu'ya özel gizli görevle gönderilmek için biçilmiş kaftandı.. Ülkenin bir paşası olması hasebiyle devlete sadakati tartışmasızdı, üstüne üstlük “âteşin zekâ”sı ile İngilizler'i tefe koyabilecek evsaftaydı.

Onun vasıtasıyla İngilizler'i oyuna getirebilirdi.

Ancak, İngilizler'i ürkütmeden, onları uyandırmadan Mustafa Kemal'i Anadolu'ya nasıl gönderecekti?

*

Padişah Vahideddin boşuna kaygılanıyordu.. İngilizler herşeyi düşünmüş, gereken bütün planları yapmışlardı.

Padişah, “**Selanikli'yi İstanbul 'dan çıkarmak**” ve Anadolu'ya göndermek suretiyle devletin bekası için önemli bir adım atmış olacağını, omuzlarındaki **ağır**

bir yükten kurtulacağını zannediyor, bu gönderme işi için “**makul bir sebep aramakla meşgul**” bulunuyordu.

Neyse ki İngilizler fazla bekletmemiş, bunun için lazım olan gülünç bahaneyi üretmiş ve bir protesto notası eşliğinde Osmanlı Hükümeti’ne göndermişlerdi.

Padişah Vahideddin ve Osmanlı devlet erkânı mutluydu, körün istediği bir gözken Allah, salak İngilizler’in eliyle iki göz lutfetmişti.

Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) Şakir Paşa hemen Selanikli’yi çağırdı ve gereken müjdeyi verdi.

Selanikli de memnundu.

*

Ne yazık ki, İngilizler cephede yendikleri Osmanlı’yı “**gizli servis entrikaları**” sahasında da altetmeyi başarmışlardı.

Bir sonraki hedefleri, düşmanları olan Osmanlı Devleti tebasının/halkının, İngilizler’e değil de bizzat kendi devletlerine (Osmanlı Devleti’ne) düşman olmasını sağlamaktı.

Bunun için, **taşeronları** olan Selanikli Mustafa Atatürk’e bazı başarılar armağan etmeleri, onun güya İngilizler’i yenmiş gibi hava atmasına izin vermeleri, Türk milletin’in çocukça bir yenmişlik duygusuna kapılmasını sağlamaları, yaralanmış olan gururlarını uyuşturucuyla avutmaları gerekiyordu.

Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı General **İsmet İnönü**, bu gerçeği yıllar sonra şöyle açıklayacaktı:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İngilizler, Selanikli'ye söz konusu desteği verirken işi şansa bırakmış değillerdi..

Herşeyi inceden inceye planlamışlar, Selanikli'ye yol haritasını ezberletmişler, ve "zafer"den sonra hayata geçireceği **İngiliz ilke ve inkılaplarını** tek tek dikte etmişlerdi.

O yüzden Selanikli, Samsun'a çıkışından iki ay sonra, henüz ortada hiçbir şey yokken, **Erzurum Kongresi** sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e, "zafer"den sonra yapılacaklar konusunda şunları söylemişti:

"**Osmanlı Devleti yıkılacak**, Osmanlı sülalesinin icabına bakılacak, adı **cumhuriyet** olan yeni bir devlet kurulacak, kendisi bunun başına geçecek, **tesettürü (İslamî örtünmeyi)** kaldıracak, kadîm harfleri yasaklayıp **Latin harflerini** alacak, millete **şapka** giydirecek."

Mazhar Müfit sadece bu kadarını yazmış, bunları hayal ürünü kuruntular zannettiği için devamını dinlemeyip yatmaya gitmiş. (Bkz. Mazhar Müfit Kansu, *Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber*, C. 1, Ankara, 1966, s. 131 vd.)

Adamın İngilizler'den talimat ve garanti aldığından haberi yok.

ATATÜRK'ÜN HAINLIĞI VE MİLLETİN SAFLIĞI ARASINDA

Falih Rıfkı Atay'ın, Selanikli deccal (çok yalancı) Mustafa Atatürk'ün Samsun'a çıkışını konu edinen **M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs** adlı kitabını okumaya devam ediyoruz.

Selanikli anlatmış, bu da kâğıda aktarmış.

Tahmin edilebileceği gibi, olayı çarpıtarak, bazı gerçekleri gizleyerek, bazılarını da değiştirerek anlatıyor.

Mesela, İstanbul'dan ayrılışından önce Padişah Vahideddin'in huzurunda ettiği yeminden hiç söz etmiyor.

Dönemin Bahriye Nazırı (Denizcilik ve Deniz Kuvvetleri Bakanı) **Avni Paşa**'nın hatıratında (*Vahdeddin'in Sırdaşı Avni Paşa Anlatıyor: Milli Mücadele ve Sürgün Yılları*, haz.: Osman Öndeş, İstanbul: Timaş Y., 2012) bu yemin seremonisi şu şekilde anlatılıyor:

Olayın önemine binaen Padişah askerî üniformasını giymiştir ve ayakta durmaktadır. Sadrazam (başbakan) Damat Ferid ile Bahriye Nazırı yaver Avni Paşa da iki yanında, birer adım gerisinde yerlerini almışlardır. Selanikli Atatürk bu üçlünün karşısında askerî duruşuna dinî bir eda katarak ilerler ve sağ elini **Kur'an-ı Kerim'in** üzerine basarak şu yemini eder (sadeleştirilmiş hali):

“Bakanlar Kurulu'nce düzenlenip Padişah'ın iradesine sunulan **21 maddelik özel talimatta** bana verilen yetkiler doğrultusunda Padişahımızın Anadolu illerindeki bütün mülki ve askeri memurlar üzerinde icrasına görevlendirildiğim denetleme ve soruşturmaları, **Halife hazretlerinin yüksek rızası** çerçevesinde iftihar kaynağım ve **kölece**

öväncüm olan tam bir sadakatla elimden geldiği kadar yapacağıma **vallahi billahi.**”

(<http://www.mustafaarmagan.com.tr/genel/tarihe-isik-tutan-avni-pasanin-hatirati-cikti/>)

Selanikli sahtekâr, işine gelmediği için bu yeminden söz etmiyor.. Masal anlatıyor.

*

Doğal olarak, Avni Paşa’nın hatıratı Selanikli’nin Türkiye’ye getirdiği “hürriyet” ortamında yayınlanabilmiş değil..

Zaten Selanikli, Avni Paşa’yı **150’likler** listesine dahil ederek vatandan deport etmiş, sürgüne göndermiş bulunuyor.. Malına mülküne el koyarak.

Hatıratının yayınlanabilmesi için Selanikli sahtekârın ölümünün üzerinden 74 yıl geçmesi gerekiyordu.

Bununla birlikte, “**fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür**” bir Türkiye için biraz daha beklememiz gerektiği anlaşıyor. Çünkü hatıratındaki bazı ifadeler parantez içi üç nokta ile sansürlenmiş.

Avni Paşa’nın Selanikli hakkında dikkat çektiği hususlardan birisi, Padişah Vahideddin’e dalkavukluk yaparak itimadını kazanmış olması..

Öyle ki, Filistin’e padişah yaveri üniformasıyla 7. Ordu komutanı olarak gönderildiğinde, onuruna Şam civarındaki Başmenzil karargâhında bir yemek veriliyor. Burada yaptığı konuşmada Padişah’ı övüyor ve yüksek hoşgörüsünden onur duyduğunu dile getiriyor.

Ona göre Padişah “feraset ve zekâ” sahibidir, olayları çok yerinde değerlendirmektedir ve “**tek taraflı barış yaparak ülkeyi savaştan çıkarmaya**” çalışmaktadır.

Zaten kendisi de oraya “Padişah’ın **bu hedefini gerçekleştirmek üzere**” gelmiştir. (Bkz. <http://www.mustafaarmagan.com.tr/genel/tarihe-isik-tutan-avni-pasanin-hatirati-cikti/>)

Dediği bu.

*

Selanikli yaver, Padişah Vahideddin adına konuşuyor..

Nerden geliyor bu **samimiyet**? Padişah’ın ne düşündüğünü sen nerden biliyorsun?

Bu soruya cevap vermek için biraz geriye gitmek gerekiyor.

Selanikli Atatürk’ün bu, 7. Ordu komutanlığına ikinci atanışı.. İlk atama, 5 Temmuz 1917’de yapılmış. Fakat vatandaşın görevinin başına gitmek için İstanbul’dan ayrılış tarihi 8 Ağustos.. Bir ay üç gün beklemiş.. Orada iki ay bile kalmadan 4 Ekim’de istifa edip tekrar İstanbul’a dönmüş.

Yaklaşık iki ay sonra onu, veliaht (geleceğin padişahı) **Vahideddin**’in yanı başında görüyoruz. Onun 15 Aralık 1917 – 5 Ocak 1918 tarihleri arasında yaptığı Berlin seyahatinde beraberindedir.

Selanikli’nin yıldızı parlamaya başlamıştır.

Selanikli, Avrupa’yı sevmiştir. İstanbul’a döndükten dört buçuk ay kadar sonra, 25 Mayıs’ta, böbrek rahatsızlığının tedavisi için **Viyana** ve **Karlsbad**’a gidiyor.

“**Beni Türk hekimlerine emanet edin**” demiyor. “İlla da gâvur hekimleri” diyor.

*

Karlsbad’dan bahsedip de Selanikli’nin “**manevî kızları**”ndan **Afet İnan**’ın, bu konuyla ilgili kitabına değinmemek olmaz. (Zampara vatandaş, “kızlar” söz konusu olunca “materyalizm” ve “pozitivizm”ini unutturmak için “**maneviyat**”

zımparasıyla arz-ı endam etmeyi unutmuyor. Toprağı bol olsun, çok uyanık adamdı çok.)

Kitap, Türk Tarih Kurumu tarafından yayınlanmış bulunuyor: **M. Kemal Atatürk'ün Karlsbad Hatıraları**, Ankara, 1983.

Afet İnan, kitabı kafasından yazmış değil.. Selanikli'nin günlüklerinden aktarmış.. Ancak, baş tarafa kendisinin bazı değerlendirmelerini eklemiş durumda:

“Ben bu kitabı hazırlarken baş tarafına iki konuyu da yazmayı gerekli buldum. 1881'den 1918'e kadar Mustafa Kemal Atatürk'ün **meslek ve fikir hayatı ve diğer hatıra defterlerinden kısa bilgiler, asıl el yazısı ile defterden ise bir derleme** yaptım. Çünkü Atatürk bu defterleri bana verirken öyle bir telkinde bulunmuştu. Yani daha çok kamuoyunu ilgilendiren ve faydalı olacak konular üzerinde durmamı istemiştir.”

*

Yazdıklarından şunu anlıyoruz: Selanikli, Hicaz (Mekke ve Medine), Suriye, Filistin ve Irak'ın **savaşız olarak İngilizler'e hediye** edilmesini istemektedir.

Öyle ya, bizim orada ne işimiz var?.. Orada ancak İngilizler ile Fransızlar'ın işi olabilir.

Afet İnan, kitabında şunu diyor:

“Bu esnada diğer bir cephe olan güneyde "Hicaz Kuvve-i Seferiyesi" adı ile teşkil edilmek istenilen kuvvetin kumandanlığına, Mustafa Kemal Paşa tayin edilmiş (1917). Kendisi bu emri alınca Başkumandan Vekili Enver Paşa'nın da bulunduğu Şam'a gitmiştir. Burada, **Hicaz ve Suriye**'nin askeri durumunu, özellikle cephelerdeki genel durumun tehlikeli olduğu ve bunun için esaslı tedbirler alınması gerektiğini delilleriyle anlatmıştır. Önerdiği esaslar şöyle idi: **"Derhal Hicaz'ın boşaltılması ve toplanabilecek**

*kuvvetlerle **Suriye Cephesi'nin kuvvetlendirilmesi**". Bunu delilleriyle oradaki heyete anlattığı için, kabul edilmiş ve böylece kendisine verilmek istenen vazifeye de gerek olmadığı anlaşılmıştır."*

Aslında Suriye cephesi de adamın umurunda değil, fakat Hicaz'ın (Mekke ve Medine'nin) **İngilizler'e altın tepsi içinde hediye edilmesini** makul göstermek için suret-i haktan gelme numarası yapıyor.

Böylece, Osmanlı Genelkurmayı'nın savaşma kararlılığını tahrip ediyor, cepheyi içerden çökertiyor. Su katılmamış gerçek bir hain.

*

Osmanlı Devleti'nin geleceğiyle ilgili planları, **eski Hindistan Valisi Lord Curzon** yapıyordu. O, Türkler'in İslam dünyasındaki itibarının ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyordu ve bunun için, önceki bölümlerde genişçe anlattığımız gibi, şu üç şeyi gerekli görüyordu:

Birincisi, **kutsal beldeler** Mekke ile Medine Türkler'in elinden alınmalıydı.

İkincisi, Türkler'in **halifelik** makamını ellerinde tutmalarına son verilmeliydi. (Bu durum, laiklik [siyasal dinsizlik] ilkesi ile sağlam kazığa bağlandı.)

Üçüncüsü, Türkler'e **yeni bir devlet** kurdurulmalı ve böylece (eşsiz bir marka değeri bulunan) **imparatorluk geçmişleri** unutturulmalıydı. Bu hedef doğrultusunda **İstanbul'un başkentliğine** son verilmeli, yeni devletin başkenti Anadolu'daki bir şehir olmalıydı.

Çünkü İstanbul'un başkent olması, Bizans ve Osmanlı İmparatorluklarının payitahtı olması itibariyle yeni devlete de imparatorluk "havası" verme istidadına sahipti. Merkezi Anadolu'daki bir şehir olan yeni devletin ise, Afrika'daki **köksüz, tarihsiz ve medeniyetsiz muz cumhuriyetlerinden** hiçbir farkı olmayacaktı. Ortaya

Lidya, Frigya filan gibi (devletler şampiyonasının ikinci ya da üçüncü liginde oynayan) "iddiasız" bir devlet çıkacaktı.

Bu **üç şart**ın gerçekleşmesi, Türkler'in genel olarak dünyadaki, özel olarak da İslam alemindeki itibarının ve "hava"sının yerle bir olması için yeterli olur gibi görünüyordu.

Selanikli Mustafa Atatürk'ün gelecek vizyonu ile İngilizler'inkinin tamamen örtüştüğü açık.. Onun "ilke ve devrimleri" de Türkler'in "**itibarsızlık, tarihsizlik ve medeniyetsizlik**"lerini "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" hale getirme amacına yönelmişti.

*

Afet İnan'ın sonraki satırları, Selanikli'nin 7. Ordu komutanlığına atanması hakkında şunları söylüyor:

“Suriye Cephesi tehlikeli durumu muhafaza etmekte iken, Bağdat'ı geri almak için hazırlanan "Yıldırım Orduları Grubu" Kumandanlığı'na Alman generali Falkenhayn tayin edilmiştir. Mustafa Kemal Paşa da (5 Temmuz 1917) bu gruba bağlı olan **7. Ordu**'ya nakledilmiştir. Ancak kendisi Alman kumandasının askeri planlarını uygun bulmadığı gibi, iç idareye karışmalarına da razı olmuyor ve bu zihniyete karşı geliyordu. General Mustafa Kemal bu fikirlerini delilleriyle raporlar halinde Osmanlı hükümetine, sadrazama, başkumandan vekili ve Harbiye Nazırı'na bildirmiştir. **Irak'ta yapılacak askeri hareketin de hiçbir sonuç vermeyeceğini görüyordu.** Hakikaten bu cephelerdeki durum gittikçe tehlikeli bir hal almakta iken, Sina Cephesi'ndeki İngiliz ordusu ve donanması Filistin ve Suriye'yi tehdit eder durumda, hazırlık içinde idi. Buna karşı "Yıldırım Orduları Grubu" Kumandanı Falkenhayn tarafından tertip edilen askeri planın başarı sağlaması mümkün değildi. Mustafa Kemal Paşa, buradaki inceleme ve izlenimlerinin sonucu, bu tertiplerin

başarılı olmayacağını ve memleketin genel zaafını, mülki idarenin artık güvenilemeyecek bir hale geldiğini, ekonomik hayatın felce uğradığını belirten ve bunlara çare olarak tavsiyelerde bulunan bir raporu hükümete vermiştir (2 Eylül 1917). Bu önerileri kabul edilmemiştir. Fakat O, yine rapora ek olarak, yeni tekliflerde bulunmuştur (24 Eylül 1917). Madde madde açıkladığı fikirlerinde I. maddenin sonundaki şu cümle dikkate değer: *"Savaş devam ettiği halde karşısında bulunduğumuz en büyük tehlike, her taraftan çürüyen büyük saltanat binasının bir gün içten, birdenbire ve hep birlikte çökmesi ihtimalidir."*

Hicaz konusunda yaptığı bozgunculuk yetmemiş, Suriye’de de milletin moralini bozmak ve savaşma azmini kırmak için elinden geleni yapmış.

Afet İnan’ın “**dikkate değer**” dediği cümle de gerçekten dikkate değer.. En büyük tehlike olarak düşman (İngiliz, Fransız) işgalini görmüyor da, saltanat binasının “bir gün içten, birdenbire çökmesi”ni dert ediniyor.

Güya..

Saltanat binası çökmemeli, çünkü onu bir gün içten, birdenbire çökertme misyonunun talibi kendisi.. Bunu başkası yapmamalı, kendisi beklenmeli.

"Saltanat binası" konusunda sergilediği "en büyük tehlike"li hassasiyeti, **yalancılık ve takiiye** (Ki bu özelliklere milletimiz sahtekârlık diyor) alanlarında ne kadar mahir ve becerikli olduğunu da ispatlıyor.

Çok değil iki yıl sonra, Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e, "zafer"den sonra saltanat binasının ocağına incir dikeceğini açıklayacaktır.

Kimseye söylenmemesi kayıt ve şartıyla..

Çünkü, milletin önünde saltanat ve hilafetin kurtarılması ve korunması davasının sahibi gibi konuşmaktadır.. Sözde, kendisi için hiçbir şey istememektedir.

Gerçekteyse yalan söylemekte, milleti aldatmaktadır.

Çünkü, Mazhar Müfit ile Süreyya'ya kendi cumhurbaşkanlığının ve cumhurbaşkanı sıfatıyla yapacağı "devirme"lerin müjdesini vermektedir.

"Zafer" ve "cumhurbaşkanlığı" çantada kekliktir.. Çünkü arkasında İngilizler ile müttefikleri vardır.. Gayet emin konuşmaktadır.

*

Afet İnan, Selanikli sahtekâr hain için, **“Irak'ta yapılacak askeri hareketin de hiçbir sonuç vermeyeceğini görüyordu”** diyor.

Demek ki körmüş.. Basbayağı kör.. Hiçbir şeyi gördüğü yokmuş.. Sağır duymaz uydurursa, körün neyi eksik, o da görmezken, görmüş gibi konuşabilir.

Gördüğü birşey yoktu.. Birincisi, Osmanlı ordusu Irak'ta başarılı oldu, **Kûtu'l-Amare (Amare Kalesi) Savaşı** kazanıldı, binlerce İngiliz askeri esir edildi. Daha sonraki İstiklal Harbi sürecinde de **Cafer Tayyar Paşa** Musul ve Kerkük'ü ele geçirme imkânına sahipti fakat onun bunu yapmasına Selanikli engel oldu.

Birinci körlüğü bu.. İkinci körlüğü ise, Hicaz ile Suriye arasında kurduğu “Ya o, ya bu” illüzyonist denkleminin çökmüş olması..

Hicaz'ın bırakılması Suriye'nin elde tutulmasını sağlamadı.. Fakat, Suriye'deki yenilginin asıl müsebbibi de kendisi.. İngilizler'in önünden yıldırım hızıyla kaçtı..

Avni Paşa'nın ifadesiyle, **"Ordu ve kolordularını düşmana teslim edip yalnız aziz canını kurtaran kahraman komutan"** durumundaydı. Ve de "Halep'te **sahra muharebesi** yapacak halde değilken, **Halep'in meşhur ‘sahra âlemleri’nin** birçoklarına katılmaktan geri kalmamıştı".

*

Beyanlarına ve tavrına bakılırsa, adam inançsız, zafere inanmıyor.. Ve kafasında **vatan/memleket** mefhumu adına belirli ve kesin birşey yok..

"Mevzubahis vatansa gerisi teferruatır" lafı palavra.. (Doğrusu şu: "Mevzubahis olan benim muz çiftliğim olacak toprak parçasıysa vatan da, memleket de teferruat.)

Böyle bir adamın cephede sahici bir hizmette bulunması mümkün değildir..

Adeta düşmanın beşinci kolu gibi içeride milletin maneviyatını çökertmeye çalışmış.. Afet İnan'ın sözlerinin devamı bunu ortaya koyuyor:

“Madde madde açıkladığı fikirlerinde I. maddenin sonundaki şu cümle dikkate değer: *"Savaş devam ettiği halde karşısında bulunduğumuz en büyük tehlike, her taraftan çürüyen büyük saltanat binasının bir gün içten, birdenbire ve hep birlikte çökmesi ihtimalidir."*

“4. maddede ise şu sonuca varıyor: "Bu genel durumdan çıkacak sonuç, artık her iş bitmiştir ve bulunacak bir çare kalmamıştır, demek değildir. Böyle bir kötümser kanaatin, düşmanların ve tehlikelerin en büyüğü olduğunu açıklamaya lüzum görmem. Kurtuluş ve yaşama imkânı var olup, ancak tedbirleri bulmak gerek" diyor ve alınacak kararlar için fikrini açıklayarak devam ediyor:

"Askeri siyasetimiz, bir savunma siyaseti ve elimizde bulunan kuvvetleri ve bir tek neferi dahi son ana kadar saklamak siyaseti olmalıdır. Bu siyasetin memleket dışında bir tek Osmanlı neferinin kalmasına tahammülü olamaz." Bu rapor uzundur. Bütün alınacak tedbirleri açıklar. Başkumandanlık bu fikirlere katılmaz. Fakat az zamanda düşmanın üstün kuvvetlerle taarruzu **Filistin'in istilası** ile neticelenir ve Kudüs İngilizlerin eline geçer.”

Tedbir diye öne sürdüğü şeye bak, hiç çatışmadan, tek kurşun atmadan geri çekiliyorsun, “**memleket** dışında” bir tek Osmanlı neferi bırakmıyorsun..

(Bir zaman gelecek tam tersini söyleyecek, "Hattı [belli bir sınır çizgisini] müdafaa değil sathı [karış karış bütün yüzeyi] savunma vardır" diyecek, vatanın bir karış toprağının bile kan dökülmeden terk edilmemesi edebiyatı yapacaktır. Fakat bunları söylerken de samimiyetten nasipsiz kalacak, TBMM'de Lozan'a "**Misak-ı Millî**" gerekçesiyle itiraz edildiğinde, bir zamanlar en hararetli savunucusu gibi görüldüğü söz konusu misak aleyhine konuşacaktır.)

Memlekete çekilmeliymiş.. Sanki bırakıp geri çekildiğin yerler “memleket” değil.

Evet, adamda gerçek anlamda **vatan sevgisi** de, vatan tasavvuru ve nosyonu da yok.

Bugün bile Suriye, Lübnan ve Irak’ta dünya kadar Türk yaşıyor. (Filistinliler’in de önemli bir bölümü Araplaşmış Türk’tür.) Onlar için "memleket" ya da "vatan" neresidir? Neresiydi?

Bari Orta Asya’ya gitseydik.. Bu kafaya göre, Alparslan bizi Anadolu’ya getirmekle çok yanlış yapmış..

*

Bu **vatansız** sakat kafa, **Yunan** ordusu Kütahya-Eskişehir muharebelerini kazanıp Polatlı’ya kadar geldiği zaman da harekete geçecek, TBMM’yi **Kayseri**’ye taşımak için kolları sıvayacaktır.

Fakat **vatansever** TBMM kabul etmeyecek, Sakarya Savaşı yaşanacaktır..

Firarî kafa orada da devreye girip ricat (geri çekilme) emri verecek, fakat **Fevzi Çakmak**’ın emrin ifasını ertelemesi sonucunda, Yunan’ın da manen çöktüğü için

geri çekilmeye başlamış olduğu anlaşılacaktır. (General İshal, Mareşal Açlık ve Albay Salgın Hastalık onların savaşma azmini yok etmişti.)

Selanikli fırsatçı, inançsızdı.. Daha doğrusu bütün umudunu İngilizler'e bağlamıştı.. Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e “zafer” müjdesini ve "İngiliz ilke ve inkılapları projesini" anlatırken de güvendiği yer “İngiliz dayı”sıydı.

Yunan'a kendisini dövme fırsatı vermeyeceklerini düşünüyordu.

(Selanikli, İstanbul'da görüştüğü üst düzey **İngiliz istihbaratçı/ajan Robert Frew**'dan kesin söz almasaydı bu kadar kendisinden emin konuşamazdı. Bu işler salt düşünmekle, tahminle, zanla olmaz.. Kesin konuşmak için garanti almış olmak gerekir. Evet Selanikli, İngilizler'in **Milne Hattı** ile durdurmuş oldukları Yunan ordusu konusunda İngilizler'e güveniyordu.. Yunanistan'da Almanya yanlısı eski kral **Konstantin** tekrar tahta çıkıp **Venizelos** başbakanlığı kaybedince hesaplar altüst oldu..

Evdeki hesap çarşıya her zaman uymaz.)

*

Mustafa Atatürk, İngilizler'in bir piyonu olmaktan öteye gitmeyen bir sahte kahramandır.. İngiliz işbirlikçisidir.. Kanunlarla koruma altına alınmaya çalışılması gerçeği örtemez.

Örtülmeye çalışılan bu gerçeği, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **General İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirmiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desindi?!

İngilizler Selanikli'ye medyun-u şükrandı, ve ona, Lord Curzon'un projeksiyonu çerçevesinde bir "devlet" bağışladılar.

İNGİLİZ İŞBİRLİKÇİSİ ZAMPARA DİKTATÖR ATATÜRK'ÜN HERKESTEN GİZLEDİĞİ KIRLI VE KARANLIK SIRLARI

Bir önceki bölümde, Selanikli Mustafa Atatürk'ün, Filistin'de konuşlanmış olan 7. Ordu'ya komutan olarak **iki defa** atanmış olduğunu söylemiştik.

İlki 1917 yılı ortasında yaşanıyor. Selanikli ordunun başında **iki ay** bile durmadan Ekim ayı başında istifa edip İstanbul'a dönüyor.

İki – iki buçuk ay sonra **veliaht (altı-yedi ay sonrasının padişahı)** Vahideddin'in 20 günlük **Almanya seyahatine** katılıyor, onunla **dostluk** kurmaya çalışıyor.

Dört ay sonra, 25 Mayıs 1918'de (Samsun'a çıkışından bir yıl önce) böbrek rahatsızlığını bahane ederek tekrar Avrupa'ya gidiyor.. **Viyana ve Karlsbad**'a..

*

Selanikli'nin “manevî kızları”ndan (Neyse ki “manevî karılık” diye bir icat çıkarmamış) **Afet İnan**'ın Selanikli'nin Karlsbad macerasıyla ilgili bir kitabının bulunduğu dikkat çekmiştik: **M. Kemal Atatürk'ün Karlsbad Hatıraları**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1983.

Yeri gelmişken burada bir hususu belirtmekte fayda var: Selanikli'yle ilgili asılsız efsanelerden birini çok kitap okumuşluğu oluşturuyor.. Kitap satın alıp biriktirmek, bazılarına şöyle bir göz atıp bazı sayfalarına not düştükten sonra gösterişle raflara dizmekle çok okumak ayrı şeylerdir.

Afet İnan'ın Selanikli'nin hatıra defterlerinden aktardığı satırlar, onun (televizyon, radyo, sosyal medya, sinema, internet vs. gibi oyalayıcı şeylerin bulunmadığı, okumaya ayrılacak zamanın bol olduğu bir zamanda) pek fazla şey okumamış olduğunu gösteriyor.

Mesela şunu yazmış:

“[Atatürk] 19 Kasım 1916 günkü yazısında, sıhhatinin iyi olduğunu ve ordu mensuplarının aylık meselesini ve askeri durumu kaydettikten sonra **okuduğu kitap** için şöyle yazıyor: '*Alphonse Daudet'nin "Sapho-Moeurs Parisiennes" namında canım sıkıldıkça okuduğum romanı bitirdim*'. ”

Kitap, günümüz Türk okurlarının **Sapho** diye bildiği roman.. Konusu internet sitelerinde şöyle özetleniyor:

“Tutku dolu bir aşk öyküsünün konu edildiği **Sapho**, yazarın model Marie Rieu ile yaşadığı uzun ve fırtınalı ilişkiden izler taşır.”

Tam Selanikli zamparaya göre bir roman.. Bundan çok şey öğrenmiş olmalı..

*

Afet İnan, kitabının baş tarafına, (kendi ifadesine göre,) Selanikli'nin 1881'den 1918'e kadarki **meslek ve fikir hayatı** ile bir derleme koymuş bulunuyor. Kaynağının Selanikli'nin **hatıra defterleri ile diğer el yazısı defterleri** olduğunu belirtiyor.

Yazdıkları arasında şunlar da var:

“[Atatürk] 21 Kasım 1916'daki (8 Teşrin-i Sâni 1332) yazısında da şöyle yazıyor: ...

“Bazı askeri meseleler (Terbiye-i Ruhiye ve Usul-i Muaşeret-i askeriye) [Ruh terbiyesi ve askerî görgü ve davranış usulü] hakkında bir eser yazayım. Bunun için Fransızca bildiğim bir eser var. Onu da evvela okuyayım ve buna ait esaslı soruları bütün subaylara vazife olarak

vereyim. Önemli noktalar hakkında bazı büyük kumandanların fikirlerini de isteyeyim." ...

“2 Aralık 1916 Cuma günü notlarında ise şu kitabı okuduğunu kaydediyor:
Tarih-i İslamın birinci zeyli "Allah'ı inkâr mümkün müdür?"

“10 Aralık 1916'da yeni okuduğu bir kitaptan bahsediyor: Namık Kemal'in
Siyasi Makaleleri. "İkinci kitabın sonunda idim, bitirdim". ...Kemal Bey'in Tarih-i Osmani'sine başladım.”

Nasrettin Hoca'nın çokça çalı çırpı dikip kenarından geçen koyunların çalılara dolanan yünlerini toplayarak eğirmesi, ip yapıp satması, ve böylece borcunu ödemesi tasarısını andıran bir kitap projesi..

Tek bir kitaba, hem de okumadığı bir kitaba dayanarak kitap yazmayı, ve de sağdan soldan topladığı fikir kırıntılarına dayanmayı düşünüyor..

Adamın entelektüel çapı buradan anlaşılabilir.

Vatandaşın fikirlerinde hiçbir derinlik ve özgünlük yok.. Ya genel geçer basmakalıp klişe doğruları tekrarlamış ya da boş şeyler söylemiş.. Meşhur tabirle, “Söylediklerinden doğru olanlar özgün değil, özgün olanlar da doğru değil”..

Büyük bir fikir adamı gibi görünmesinin nedeni ise, bazılarının onu (devlet gücünü arkalarına alarak) putperestçe yüceltmelerinden, aklı eren birçoklarının da onu tenkit etmenin insanın başına iş açabileceğini düşünerek susmasından ileri geliyor.

*

Yukarıda yaptığımız alıntılar, Afet İnan'ın kitabının ikinci bölümünde yer alıyor. Bölüm başlığı şöyle: “**Mustafa Kemal Atatürk'ün (1915-1916-1918) Hatıra Defterleri**”.

Birinci bölüm, yukarıda geçtiği gibi, Selanikli ile ilgili olarak yaptığı **derlemeden** oluşuyor.

Sonra bir "ara başlık" geliyor: “**Mustafa Kemal Atatürk’ün Altı Deftere Yazdıkları**”. Burası, Afet İnan'ın değerlendirmelerini içeriyor.

Bunun ardından gelen üçüncü bölümün başlığı ise şöyle: **Mustafa Kemal Atatürk’ün Karlsbad’da "Geçen Günlerim" Başlığı Altındaki Yazıları.**

Afet İnan'ın "Mustafa Kemal Atatürk’ün Altı Deftere Yazdıkları” ara başlığı altında kaleme almış olduğu değerlendirmelerin ilk paragrafları şöyle:

“General Mustafa Kemal Atatürk’ün ve Karlsbad ve Viyana’da "Geçen Günlerim" başlığı altında 30 Haziran 1918 Pazar gününden 28 Temmuz Pazar gününe kadar altı deftere yazdığı anılarının sonu şöyle bitiyor:

*"Karlsbad'da geçen günlerimin anılarını **bütünüyle ve olduğu gibi** bu defterlere geçiremedim. Bunun iki nedeni var, birincisi yeterince yazı yazmak için vaktim olmadı. İkincisi **her düşündüğümü, her yaptığımı**, yani bütün fikirlerimi ve **hayatımla ilgili sırları** bu defterlere nasıl emanet edebilirdim? Hatta **bu yazdıklarımı bile** bir gün, **ihtimal** pek yakın bir günde **yok etmeyecek miyim**? Şimdiye kadar **hep öyle** olduğu içindir ki, anılarımı toplayan bir derlemem yoktur."*

Hayatı "**hep öyle**" geçti, hep öyle..

"**Şimdiye kadar**" ve şimdiden sonra..

Bu satırlar, Selanikli’nin **ikiyüzlü bir sahtekâr, karanlık ve kirli ilişkiler** içinde olan bir dolandırıcı, olduğundan farklı görünen **takiyyeci bir yalancı** olduğunu inkâr edilemez biçimde ispatlıyor.

Sonradan memleketin başına geçip ali kıran baş kesen haline geldiği için bu yazdıklarını yok etmeye gerek duymamış.

Bozuk bir saat bile günde iki defa doğruyu söylüyor.. Selanikli'nin bütün hayatı boyunca söylediği en doğru sözler, kendisiyle ilgili bu itirafı.

Allah söyletmiş..

*

Bu yazdıklarına dayanarak, üçüncü kişi olarak (hakikate sadakat, gerçeğe bağlılık adına) şu tespitleri yapmak zorundayız:

Selanikli sahtekâr, geçen günlerinin anılarını “**bütünüyle**” ve “**olduğu gibi**” anlatmamış, ya eksik anlatmış, ya da “**olmadığı gibi**” kurgulayarak, yalan söyleyip kılıfına uydurarak başka şekilde anlatmıştır.

Meşhur **Nutuk**'unun durumu da budur.

"**Her düşündüğünü**", asıl niyetlerini ve "**her yaptığını**" söylememiş.. Duruma göre kimi zaman düşündüklerinin tam tersini söylemiş, yaptıklarının birçoğunu gizlemiş, milletten saklamış.. Gizli saklı yapmış..

Mesela, Samsun'a çıkmadan önce İstanbul'da geçirdiği altı ayın ilk ikisinde "**İngiliz gizli servisinin / istihbarat teşkilatının Türkiye şefi**" Robert Frew ile yalnız olarak başbaşa yaptığı gizli toplantılarda pişirdikleri zehirli aşlar konusunda hiçbir şey söylememiş durumda.

Evet, İngilizler'le olan (ajanlık boyutundaki) işbirlikçilik dalaveresini kendisi asla açıklamamış, ve Kemalistler dışında herkesin anladığı ve bildiği bu kirli sırrını açığa vurma görevi, ölümünden 35 sene sonra, 1973 yılında (Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, Selanikli'nin sağ kolu ve başbakanı, Lozan baş murahhası) Orgeneral **İsmet İnönü**'ye düşmüştür:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli **hayatıyla ilgili derin sırları** ne yazmış, ne de söylemiştir..

Derler ki, "İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur"..

Selanikli 37'sinde neydiyse 47'sinde de, 57'sinde de oydu.

Hep öyle yalancı, düzenbaz, hilekâr, takıyyeci, münafık ve riyakârdı.. Anlatılamaz sırların sahibiydi.

*

O sırların bazılarını (çok azını) **Kâzım Karabekir** ile **Rıza Nur** yazmaya kalkışmış, fakat ikisi de yazdıklarının yayınlandığını yaşarken görememişlerdir.

Bunlardan biri Selanikli'nin şerrinden korktuğu için memleketi terk etmiş, gönüllü sürgüne gitmiş bulunuyor.

Diğeri de zampara diktatör ölünceye kadar hafiye (ajan) ve sivil polis takibi altında bir tür hapis hayatı yaşayıp çile çekmek zorunda kalmış.

*

Unuttuğumuz ya da (alışmışlıktan dolayı) hissedemediğimiz, farkedemediğimiz can alıcı nokta şu:

Bu ülkeden sürgün edilen, ve bu memlekette hapis hayatı yaşayan, sadece bu iki zat değildi..

Asıl sürgün edilen ve hapis hayatı yaşıyan, "gerçek"ti, "hakikat"ın kendisiydi.

"Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek,

"Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek?"

SELANIKLİ DEFOLU DÂHİNİN SEÇİCİ HAFIZASI

Selanikli'nin Anadolu'ya sözde müfettiş özte Anadolu genel valisi (padişah vekili) olarak gönderilme hikâyesini (kendi ağzından) anlatıyorduk, araya **Karlsbad** girdi.

Evet, Selanikli, gönderiliş hikayesini **Falih Rifkı**'ya anlatmaya şöyle devam etmiş:

“Dairede ikinci Reis (Genelkurmay İkinci Başkanı) Diyarbekirli Kâzım (İnanç) Paşa ile karşılaştım.

“Kendisine Nazır (Savunma Bakanı) Paşa'nın bana verdiği vazifeden bahsettim.

"- Malumatınız var mı?" "

- Hayır!" dedi.

"- İşte ben sana haber veriyorum!" dedikten sonra, "Kapıları kapattırır mısın?" dedim. Kâzım Paşa gülerek yüzüme baktı:

"- Ne oluyoruz?" Kâzım Paşa ile açık konuşarak **bütün düşündüklerimi anlattım:**

"- Her ne sebep veya maksatla, beni İstanbul'dan uzaklaştırmak için bir vesile aramışlar ve bu memuriyeti bulmuşlar. Hemen kabul ettim. Ben zaten şu veya bu suretle Anadolu'ya geçmek fırsatı arıyordum. Madem ki onlar teklif ettiler, **fırsattan mümkün olduğu kadar istifade** etmeliyiz!" Kâzım Paşa:

"-Nasıl?" dedi. Cevabımı beklemeksizin ilave etti:

"- Ha... zaten ordu müfettişlikleri meselesi var. Sen o taraflara ordu müfettişi unvanı ile gidebilirsin!

"- Unvanın ehemmiyeti yok, dedim, yalnız şimdi Harbiye Nazın (Savunma Bakanı) ile konuş, **benden ne istiyorlar, tespit et**, üst tarafını kendimiz yaparız."

(Faliş Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 144.)

*

Göröldüğü gibi, bütün yazdıkları palavra.. Yalan.. Tıpkı Anadolu'ya geçince millete söyleyeceğı yalanlar, yapacağı yalan vaatler ve edeceği yalan yeminler gibi.

Karlsbad günlüklerinde itiraf etmiş olduğı huyu burada kendisini tekrar gösteriyor. "Manevi" kızı Prof. Afet İnan'ın hazırladığı "*M. Kemal Atatürk'ün Karlsbad Hatıraları*" adlı kitaptan (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1983), Selanikli'nin, günlüğüne 10-11 Temmuz 1918 günleri için şunları yazmış olduğunu öğreniyoruz:

"Bu iki günü yazmayacağım. **Birçok anılarım gibi bunların da unutulmasında** ne zarar var. Yalnız şu kadar diyelim ki **insanlar gerçeğı hep gizlerler.**"

Evet, Selanikli, yukarıya aldığımız sözleriyle gerçeğı gizlemek için laf canbazlığı yapıyor.

Söz konusu günlüklerine "... *her düşündüğümü, her yaptığımı*, yani bütün fikirlerimi ve *hayatımla ilgili sırları* bu defterlere nasıl emanet edebildim? Hatta *bu yazdıklarımı bile* bir gün, *ihtimal pek yakın bir günde yok etmeyecek miyim?* Şimdiye kadar **hep öyle** olduğu içindir ki, anılarımı toplayan bir derlemem yoktur" diye yazmış olduğuna göre, Faliş Rıfkı'ya bunları söylerken de "**her düşündüğünü, her yaptığını, yani bütün fikirlerini ve hayatıyla ilgili sırları**" ona emanet etmediğini, "**algı operasyonu**" yaptığını kabul etmemiz gerekiyor.

Çünkü adamın huyu bu.. Karakteri böyle.. O yüzden de yazdıkları çelişkili ve tutarsız.. Kendisini ele veriyor.

Mesela yukarıya aldığımız sözlerinde bir taraftan “*Kendisine Nazır (Savunma Bakan) Paşa'nın bana verdiği vazifeden bahsettim*” diyor, diğer taraftan da. “*Şimdi Harbiye Nazın (Savunma Bakanı) ile konuş, **benden ne istiyorlar, tespit et***” diye konuşuyor.

Bir taraftan “*Beni İstanbul'dan uzaklaştırmak için bir vesile aramışlar ve bu memuriyeti bulmuşlar*” diyor, diğer taraftan da memuriyetinin belirsizliğinden dem vuruyor. Memuriyetinden o kadar habersiz ki, Kâzım Paşa buna “*Sen o taraflara ordu müfettişi unvanı ile gidebilirsin!*” diyor.

Şu laubaliliğe, ciddiyetsizliğe bakın!.. Devlet işleri böyle mi yürür?!

Millele masal anlatınca böyle oluyor.

*

Sözde, unvanın önemi yokmuş.. Öyle diyor.. Oysa, zamanında **Enver Paşa**'ya terfi ettirilmesi için mektup yazan kendisi.. Kendisinden bir ay önce Anadolu'ya geçmiş olan **Karabekir** onu evinde ziyaret edip Anadolu'ya geçmesi teklifinde bulunduğunda (asıl düşüncesini saklayıp) buna pek hevesli olmadığını söyleyen de yine kendisi..

Daha önce Falih Rıfkı'ya, zamanında İsmet İnönü'ye Anadolu'ya geçiş planından bahsettiğini söylemiş olan da, aynı şekilde, kendisi.

Fakat Anadolu'ya gitmiyor, bekliyor.. Sebebi, Padişah'tan ve Hükümet'ten olağanüstü yetkiler ve maddî kaynak almak istemesi.. Biliyor ki “**olağanüstü yetkilerle donatılmış devlet görevlendirmesi**” olmadan gitmesi durumunda (kafasında gizlediği, söylemediği) planları hayata geçiremeyecek.

Lafa bak, Kâzım Paşa'ya “**Kapıları kapattırır mısın?**” demişmiş. Sözde ona asıl niyetlerini anlatmış, vatani kurtarmak için çalışacağını söylemiş. Onu ima ediyor. Sanki orası Osmanlı Genelkurmayı değil.

Sen kapalı kapılar ardında "farklı" konuşmayı biliyordun da, Padişah, Sadrazam ve Savunma Bakanı bilmiyor muydu?!

Onlar, o gün için İstanbul'a çöreklenmiş olan İngilizler'e karşı açık konuşamıyorlar, fakat sana kapalı kapılar ardında **farklı** talimatlar veriyorlardı.

Ve sen, herşey olup bittikten sonra, onların o günkü çaresizliklerinden kaynaklanan sessizliklerini istismar ediyor, gerçeği 180 derece bükerek palavra savuruyorsun.

Selanikli öyle böyle değil, büyük sahtekârdı.

*

Ama bütün bunların gerisinde (İngiliz gizil servisinin Türkiye şefi **Robert Frew** vasıtasıyla) İngilizler'le yapmış olduğu anlaşma var. Buna göre, İngiltere Dışişleri Bakanı (eski Hindistan valisi) **Lord Curzon**'un “**yeni Türkiye**” idealini gerçekleştirmekle görevli..

Bunun karşısında kendisine Osmanlı hanedanının tahtı vaat edilmiş bulunuyor.

İngilizler vaatlerinin gereğini de yerine getirmiş durumdalar. İngilizler'le olan (ajanlık boyutundaki) işbirlikçilik dalaveresini (gerçeği gizleme huyu gereği) kendisi asla açıklamadı. Kemalistler dışında herkesin anladığı ve bildiği bu kirli sırrını açığa vurma görevi, ölümünden 35 yıl sonra, 1973 yılında (Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, Selanikli'nin sağ kolu ve başbakanı, Lozan baş murahhası) Orgeneral **İsmet İnönü**'ye düşmüştür:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Söz buraya gelmişken Selanikli'nin has adamlarından Ahmet Akif Ağaoğlu'nun (Agayef) oğlu Samet Ağaoğlu'nun ifadelerini de aktaralım:

"*Yeni Sabah*'ta Rıza Tevfik'in [Bölükbaşı] hatıralarında dikkate şayan parçalar var. Dün [Sadrazam] **Damad Ferid**'in şu sözleri yazılmıştı: '**Mustafa Kemal Paşa'yı müfettiş olarak tayin etmemizi isteyen İngilizlerdi. Şimdi de geri almamızda ısrar ediyorlar.**'

"Merhum Karabekir, bana bir gün, **Mustafa Kemal'in İngilizlerle anlaşarak Milli Mücadele'ye girdiğini**, İngilizlerin [komünist devrimini yapmış olan] Ruslara karşı Türkiye'den daha iyi bir mukavemet [direniş] cephesi kuramayacaklarını anladıklarını söylemişti."

(Samet Ağaoğlu, *Siyasî Günlük*, haz. Cemil Koçak, İstanbul: İletişim Y., 1992, s. 219.)

*

"Her ne sebep veya maksatla, beni İstanbul'dan uzaklaştırmak için bir vesile aramışlar" şeklindeki sözü de bir palavra..

İşin doğrusu, Sultan Vahideddin'in onu Anadolu'ya göndermesine **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** engel olmaya çalışmıştı.

Merhum **Ali Ulvi Kurucu**, o günlerin canlı şahidi Şeyhülislam rh. a.'ten Mısır'da dinlediklerini şu şekilde aktarmış bulunuyor:

“Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi, Mustafa Kemal’in padişah tarafından Anadolu'ya gönderilmesi hadisesine dair hatıralarını da şöyle anlatmıştı:

“Padişah’ın Mustafa Kemal Paşa'yı Anadolu'ya göndereceğini kestirince, bir din borcu olarak, kendisiyle görüşmek ve buna mani olmak istedim.

Çünkü endişelerim vardı. O ana kadar elde ettiğim bilgiler de bu endişelerimi kuvvetlendiriyordu. **Miralay Sadık Sabri Bey**'in ve **arkadaşlarının** tahkikatı da bu yöndeydi. Beni ikaz etmişlerdi.

"Padişahım, eğer bu iş için muhakkak bir paşa gönderilecekse, karar verdiyseniz, başka bir paşa bulalım" demek istedim.

“O sırada Ferid Paşa yoktu (sadrazam değildi). Sadaret mührü, **sadrazam vekili** olarak bende idi. Padişah'tan müsaade alarak, ziyaretlerine gittim. Sultanın yanına girince, baktım, **Veled Çelebi** yanındaydı. Beni görünce hemen **sözünü kestirdi**. Bir daha konuşmadı. Demek benim geleceğimi bilmiyormuş, Padişah da söylememiş. Sözleri yarıda kaldı.

“Veled Çelebi'yi birkaç defa görmüştüm, ancak bu kadar yakından temasım olmamıştı. Konyalıdır. Mollaoğlu derler. **Dergâhın şeyhidir**.

“Padişahı bir selâmladı! Ben ömrümde ne öyle selâm gördüm, ne de verebilirim. Yerlere kadar eğilerek, öyle bir temenna... Ne büyük temrin görmüş!

“Bizleri uyandıran, mücadele bayrağının altına alan **Konya mebusu Zeynelabidin Efendi**, Veled Çelebi'den şikâyet ederdi: "Aman dikkatli olun. Allah şerrinden emin eylesin. Rengini belli etmez. Her renge giren bir bukalemundur. Sâlihle sâlih, tâlihle tâlih olur. Belâlı bir insandır" derdi.

“Veled Çelebi, **İttihatçılarla** çalışır, görüşürdü. Şimdi de **Mustafa Kemal** adına padişaha geldiği anlaşıyordu.

“Veled Çelebi beni görünce bozuldu. Fazla kalmadı. İzin istedi. Padişahı öyle acayip bir şekilde selâmladı, gitti. Onun arkasından Padişah:

"Çok kibar bir insan; çok nazik, değil mi efendim?" dedi. Ben işi anlasın, mevzu açılsın diye: "**Büyük aktör** efendim, büyük aktör" dedim.

“Sonra meseleyi padişaha açtım. Bahse (konuya) girdik. Söz uzadı. Yemek vakti geldi. Saray âdeti üzere yemek yedik. Çay geldi, içtik. Yatsı oldu. Namazı kıldık.

“Padişah, devamlı şöyle diyordu:

"Efendi hazretleri, vaziyet belli; ben **vatanımı kurtarmak istiyorum; ne pahasına olursa olsun**, vatanımın kurtulmasını istiyorum. Efendi hazretleri, anlaşılıyor ki siz, saltanatımın tehlikeye düşeceğinden korkuyorsunuz. Onu korumamı istiyorsunuz..." Bunun üzerine:

"Efendim, benim endişem, sizin saltanatınız için değildir. Bugün **saltanatınızın temsil ettiği dinimiz** içindir. Bendeniz, din gider diye korkuyorum. Saltanat giderse, yerine bir saltanat daha bulunur. Fakat **din giderse, ... din daha gelemmez**. Benim korktuğum budur.

"Eğer mutlaka, bir zat, bir asker gönderilecekse, başka birini araştıralım. **Bana da bir söz hakkı tanıyın**. Siz bu dinin halifesi, ben de şeyhülislâmıyım. Din cihetinden, sizin kadar ben de mes'ulüm.." filân dedim.

“Baktım, padişahın Mustafa Kemale tam itimadı var.

“Bana: "**Yanlış anlıyorsunuz, suizan ediyorsunuz, benim onunla teşrik-i mesaim (beraber çalışmışlığım) oldu. Fikrine, zihnine, zekâsına güveniyorum.**

“Efendim, **orduda bizi anlayan**, memleketin dertlerini bilen insan.. **Âteşin bir zekâ, âteşin bir zekâ...**”

Baktım, Padişah durmadan böyle diyor, "âteşin bir zekâ..." Anladım ki artık son sözü söyleyip konuşmayı bitirmek lâzım.

"Efendim, dedim; malûmunuz, Resul-i Ekrem, sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin..."

“Ben söze böyle başlayınca, Nebiyy-i Zîşân'ın adı geçer geçmez, adamcağızın gözlerine yaşlar doldu... Devam ettim:

"...Aleyhissalâtü vesselâm efendimizin Veda Hutbesi'ndeki son sözleri malumunuzdur . [Elçilik görevini yaptığına insanları şahit tutması ve sonra üç defa “Şahit ol ya Rab!” demesi] Ben de onun: Allah'ım tebliğ ediyorum, ruhumun feryadını, imanımın sesini, insanlığa tebliğ ediyorum, dediği gibi, **vazifemi yapıyorum.**

"Padişahım, son söyleyeceğim söz budur: İslâmiyet'i müdafaa ve himaye edemeyecek bir iktidar, bir saltanat gitse; yerine yeni bir saltanat, bir iktidar konur. Fakat din giderse, yerine yeni bir din gelmez, padişahım! Benim korktuğum dindir..."

“Padişah, bu sözlerim üzerine, müteessir oldu:

"Evet gayemiz bir ama görüş ayrılıklarımız var." dedi ve Ziya Paşa'nın: *"Herkesin maksudu bir amma rivayet muhtelif"* mısramı okudu...

“O sırada baktım horozlar ötüyordu (sabah yaklaşmıştı).

“Vakit çok geç olmuştu, ayrıldık...”

(Ali Ulvi Kurucu, ***Hatıralar*** – 2, haz. M. Ertuğrul Düздаğ, 6. b., İstanbul: Kaynak Y., 2009, s. 57-9.)

Evet, “**düşündüklerini, yaptıklarını, fikirlerini, hayatıyla ilgili sırları**” saklama konusunda bir **dâhi** olan Selanikli zampara, Padişah’ı fena halde kafalamış, dolmuşa bindirmişti.

Ayrıca, Veled Çelebi örneğinde olduğu gibi dönme dolap fırıldaklar da onun hesabına kulis yapıyorlardı.

Selanikli, sıradan biri değil büyük bir yalancı olduğu için gerçeği böyle utanmadan sıkılmadan rahatça “bükebiliyor”.

*

Sultan Vahideddin'in, Selanikli için niye "**Âteşin bir zekâ, âteşin bir zekâ...**" demiş olduğunu tahmin edebiliyoruz. İngilizler'in Samsun havalisine "**yetkili**" **adam** gönderilmesi talebini fırsata çevirerek Selanikli'yi Anadolu'ya (bir direniş hareketi örgütlemek üzere "örtülü" görevle) göndermek isteyen Padişah'a kurnaz yaverinin şöyle birşey demiş olduğu anlaşılıyor:

"İleriki günlerde aramızdaki İngiliz işbirlikçileri, ordudaki zat-ı şahanelerini anlamayan ahmak subaylar ve de onlardan etkilenen bazı siyaset bilmez saf hoca taifesi, bendenizle/kulunuzla zat-ı şahanelerinin arasını bozmak için, aleyhimde iftira ve tezvirata başvurabilirler ve böylece bilerek veya bilmeyerek İngiliz emellerine hizmet edebilirler. Şayet onların tesiri altında kalıp da bana olan itimadınız sarsılacaksa daha baştan beni bu görevden af buyurmanızı huzurlarınıza arz ederim."

Selanikli bu şekilde yolu yapmış olduğu için, Şeyhülislam'ın anlattıklarını Padişah, öyle anlaşıyor ki, içinden şu düşünceleri geçirerek dinliyordu:

*"Bizim bu Şeyhülislam büyük alim, temiz adam, dürüst adam, fakat siyasetten anlamıyor. Çok saf.. Mustafa Kemal gibi sadık bir adamıma **suizanda** bulunuyor. Saf adam, oyuna geliyor. Ben oyuna gelmemeliyim. Zaten yaverim Kemal böyle olacağını bana daha baştan haber vermişti, **âteşin bir zekâ, âteşin bir zekâ...**"*

O âteşin siyasal dolandırıcılık, daha Erzurum Kongresi sırasında hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e, günü gelince Padişah'ı resmen "oyacağını", milletin dinine imanına da savaş açacağını söyleyecek, fakat bunu söyledikten sekiz ay sonra bile, TBMM açılırken, Padişah'a sadakat yemini edecek, Padişah'a **isyan** niyeti taşıdığı iddiasının "**yalan**" olduğunu utanmadan söyleyecekti.

Selanikli takkiye virtüözü, serapa yalan dolan ve sahtekârlıktı.

*

Selanikli büyük yalancı sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Kâzım Paşa Harbiye Nazırı’nı (Savunma Bakanı’nı) gördü, kendisinden aldığı direktif şu idi:

"- Maksat **Samsun havalisinde** Rumlara tecavüz eden Türkleri tedib etmek (yola getirmek), sonra Anadolu'da birtakım milli teşekküller beliriyormuş, onları da ortadan kaldırmak! Mustafa Kemal’i bunun için yolluyoruz. Kendisine Sadrazam (Damat Ferit) Paşa ile beraber bir salahiyyetname vereceğiz!"

“Kâzım Paşa bürosuna dönerek bana bunları izah etti:

"- Çok güzel", dedim ve kapıların eyi kapalı olup olmadığına baktım:

"- Yalnızız!" dedi.

"- Onlar ne istiyorlarsa azamisini ilave ederek bir talimatname kaleme alınız, yalnız bir iki noktayı ben not ettireyim!"

"- Peki!" dedi.

“Benim ehemmiyet verdiğim, **salahiyet meselesi** idi. Mümkün olduğu kadar Anadolu'nun her tarafına emir verebilmekliğimdi. İstediğim bir madde, **Samsun'dan başlayarak bütün şark vilayetlerinde (doğu illerinde) bulunan kuvvetlerin kumandanı olmaklığım** ve bu kuvvetlerin bulunduğu **vilayetler valilerine doğrudan doğruya emir verebilmekliğimdi**.

“Bir başka madde, bu mıntika ile herhangi bir temasta bulunan askeri ve idari makamlara işarlarda (bildirimlerde) bulunabilmekliğimdi. Kâzım Paşa'ya dedim ki:

"- Onlann arzularını bir araya topla, fakat sonuna **bu iki maddeyi** ilave et!" Kâzım Paşa yüzüme baktı:

"- Bir şey mi yapacaksınız?"

"- Kulağımı bana doğru uzat, dedim... Evet. Bir şey yapacağım. Bu maddeler olsa da olmasa da yapacağım."

(Atay, s. 144-5.)

Defolu dahi daha önce söylediklerini unutmuş, anlattığı masalın içine etmiş.

Bir yalancının (açık vermemek için) iyi bir hafızasının olması gerekir derler. Fakat bir yalancıyla muhatap olan insanların da iyi hafızaya ihtiyaçları vardır. Yalancının önce söyledikleri ile sonra söylediklerini karşılaştırabilmeli, tartabilmelidirler. Görüldüğü kadarıyla böylesi bir hafıza Falih Rıfkı'da yoktu. Fakat daha kötüsü, okumuş yazmış ve okur yazar olmayısıyla bizim milletin de çoğunda yok.

Hafızası iyi olanlar var elbette, fakat onlar, başlarına bela almamak için susuyorlar.

Evet, Selanikli defolu dahi, ilk görüşmesi için “**Kâzım Paşa ile açık konuşarak bütün düşündüklerimi anlattım**” demiş olduğunu unutmuş, ikinci görüşmesinden

bahsederken, onun kendisine "**Bir şey mi yapacaksınız?**" sorusunu yöneltmiş olduğunu söylüyor. Hani sen ilk görüşmede "**bütün düşündüklerini**", hem de **kapıyı kapattırarak** anlatmıştın, üstelik bir de "**Fırsattan mümkün olduğu kadar istifade etmeliyiz!**" demiştin ya, n'oldu?

Karşımızdaki, kötü hafızalı bir yalancı.. Siyasal dolandırıcı.. Kâzım Paşa buna, "Bir şey mi yapacaksınız?" demişmiş.. At martini Debreli Hasan, dağlar inlesin!

Seni yalancı seni!

SELANIKLİ ATATÜRK'ÜN İHANET SARMALI

Evet, Selanikli defolu dahi, Anadolu'ya gönderiliş hikâyesini anlatırken şöyle diyor:

“Kâzım Paşa Harbiye Nazırı'nı (Savunma Bakanı'nı) gördü, kendisinden aldığı direktif şu idi:

"- Maksat **Samsun havalisinde** Rumlara tecavüz eden Türkleri tedib etmek (yola getirmek), sonra Anadolu'da birtakım milli teşekküller beliriyormuş, onları da ortadan kaldırmak! Mustafa Kemal'i bunun için yolluyoruz. Kendisine Sadrazam (Damat Ferit) Paşa ile beraber bir salahiyetname vereceğiz!"

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 144.)

Talep, İngilizler'den..

Vazife, Samsun havalisinde Rumlar'a (sözde) tecavüz edip saldıran Türkler'in cezalandırılması.

Ayrıca, Anadolu'da birtakım milli oluşumlar beliriyormuş da, onları da ortadan kaldırmak gerekiyormuş.

Böylesi bir görev, “**ihanet**”le eş anlamlı..

Peki, Selanikli böyle bir görevi nasıl kabul edebiliyor?

Birkaç ihtimalden söz edilebilir:

Birincisi, Selanikli'nin **ihanete razı** ve talip olması.

İkincisi, Osmanlı Hükümeti'ne karşı **takiyye** yapıyor olması.

Üçüncü ihtimal ise, Osmanlı Hükümeti'nin, Mondros Mütarekesi ve işgal yüzünden o gün için hayır cevabı veremedikleri **İngilizler'i oyalamak ve baştan savmak** için, güvendikleri bir adamı görevlendiriyor olmaları.

*

Selanikli'nin olayı anlatış biçimi tamamen saçma, tutarsız ve aptalca..

Bir taraftan Osmanlı Hükümeti'ne sözde oyun oynamış oluyor, gerçek niyetini güya onlardan saklıyor, diğer taraftan, Genelkurmay İkinci Başkanı Kâzım Paşa'ya **bütün düşüncelerini (kapıyı da kapattırarak)** anlatıyor.

E, Kâzım Paşa bunu, “samimi vatansever” bildiği en az bir kişiye anlatmayacak mıdır? O anlattığı da bir başka samimi dostuna derken, bunu herkes duymayacak mıdır?!

Bir kişiye söylenmiş olan sır, artık sır değildir.

Sır tutmayı çok iyi bilen Selanikli sahtekârın, saklamak istediği hususları (bırakın kapıları kapatıp birine söylemek) **günlüğüne bile yazmadığını**, Afet İnan'ın hazırlamış olduğu **Karlsbad** günlüğü kitabından öğrenmiştik.

Dolayısıyla aslında ortada Selanikli'nin Osmanlı Hükümeti'ne (İngilizler'in talebine aykırı şekilde) oyun oynaması diye birşey gerçekte yok.

*

Olayın aslı şu:

Osmanlı Hükümeti Selanikli zamparaya, “İngiliz keferesi Samsun havalisindeki hristiyanlar için bir adam görevlendirmemizi istiyor, bunu kullanarak seni oraya göndereceğiz, fakat asıl görevin başka. Gidip orada vatanın selameti için

çalışacaksın. Bunun için de seni Van'dan Ankara'ya kadar bütün illerde hem askerî hem de mülkî erkâna amir tayin ediyoruz. Hem bütün askerî personele hem de bütün vali ve kaymakamlara emir verebileceksin” diyorlar.

Olay açık.. Fakat Selanikli'nin, cumhurbaşkanlığı koltuğuna kurulduğu sırada, kendisini "vatanı kurtarmak için kolları sıvamış kahraman", Osmanlı Hükümeti'ni de "İngiliz işbirlikçisi hain" göstermeye ihtiyacı var.

Onun için masal anlatıyor.

Aslında kendisini madara ediyor, fakat bunları Falih Rıfkı'ya anlattığı sırada ali kiran baş kesen olduğu için kimse buna “**Sen ne saçmalıyorsun?**” diyemiyor. Diyememiş. İnsana "kelle" lazım ve de can tatlı..

Sonraki dönemlerde de bu tatlı yalanlar, ders kitaplarının sorgulanmadan öğrenilen ezberleri haline getirilmiş ve onları sorgulamak “Atatürk'ü koruma kanunu” ucubesinin lanetini üzerine çekmekle eşdeğer olmuş.

Mesele aslında daha derin.. Bütün bunlar, İngilizler'in Osmanlı'ya oynadıkları oyunun bir parçasıydı. Selanikli'nin Anadolu'ya olağanüstü yetkili olarak gidip (**Lord Curzon**'un planladığı) yeni devletin temellerini atabilmesi için Samsun meselesini ortaya atmış durumdaydılar.

Padişah Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti İngilizler'i oyuna getirmek isterken gerçekte onların oyununa gelmekteydiler.

Selanikli zampara, İngiliz gizli servisinin Türkiye şefi **Robert Frew** ile defalarca gizli saklı başbaşa boşuna görüşmemişti.

*

Bunları aktaran Falih Rıfkı, “*Samsun'da Rumları tazyik eden Türkleri tedib etmek üzere Anadolu'ya gönderilmek istenen Mustafa Kemal, böylece bütün şark*

vilayetleri için ordu müfettişliği salâhiyetini almıştır” diyor ve Selanikli’nin şu sözlerini naklediyor:

“Ne âlâ şey... Ben o gün bütün bunları bilmiyordum. **Talih** bana öyle **müsait şartlar** hazırlamış ki kendimi onların kucağında hissettiğim zaman ne kadar bahtiyarlık duydum, tarif edemem. Nezaretten (Savunma Bakanlığı’ndan) çıkarken **heyecan**ımdan dudaklarımı ısırığımı hatırlıyorum. Kafes açılmış, **önde geniş bir âlem**, kanatlarını çırparak uçmaya hazırlanan bir kuş gibi idim.” (Atay, s. 147.)

Şaşkın zampara, “Ben o gün bütün bunları bilmiyordum” diyor.

Neyi bilmiyordun?

Lafa bak, bütün bunları bilmiyormuş.. Neyi kastettiği bile belli değil.

Adama müsait şartları hazırlayan aslında Padişah Vahideddin.. Fakat zampara onu “hain” ilan ettiği için, “Padişah bana öyle müsait şartlar hazırladı ki, anlatamam, tadından yenmezdi..” demiyor, diyemiyor, onun için de “müsait şartlar”ı, “talih tanrısının tesadüf peygamberi”nin lütfuna bağlıyor.

Cemi cümlemiz aptalız ya, biz de yedik!..

“İngilizler’le anlaştım, Padişah’a kazık attım, onun hesabına çalışacak gibi yapıp bana olan güvenini suistimal ettim” demiyor.

*

Diyelim ki olay, bu yalancı sahtekârın anlattığı gibi..

Yani bir tek kendisi vatansever, Osmanlı Hükümeti, düpedüz **ihânet** içinde ve İngilizler istediği için (bunu fırsat bilerek aksi yönde “gizli” görev vermeden) Selanikli’yi Samsun civarına (hristiyanları rahatsız eden) Türkler’i ezmek üzere gönderiyor, öyle olsa bile, bütün bir Osmanlı bürokrasisinin, Genelkurmay’ının (Ki

o sırada Genelkurmay Başkanı **Fevzi Çakmak**, yardımcısı da **Kâzım Paşa**'dır) bu ihanetin içinde yer alması mümkün müdür?!

Hadi İngilizler istediği için bu “ihanet”in içinde yer aldılar, “İngilizler’in istediği ihanet biraz az, çok yetersiz, bunu biraz çoğaltalım, o yüzden Selanikli zamparaya olağanüstü yetkiler verelim, Türkler’i ezmek için taa Van’dan Ankara’ya kadar bütün Anadolu’ya hükmetsin, bütün vali, kaymakam ve subaylara emir verebilsin, ihanet şatosunu mükemmel bir şekilde inşa etsin” diye ona bu boyutlarda yetki verebilirler mi?!

Bu, mümkün müdür?!

Tam aksine, hain olsalar bile, öyle görünmemek için rol yaparlar ve Selanikli’nin “ihanet” görevinin yetki ve imkân çemberini olabildiğince dar tutmaya çalışırlar.

Halbuki tam tersi yönde hareket etmiş durumdalar.

Bunun tek bir açıklaması vardır: Selanikli’ye, (sözde) İngilizler’i ürkütmeden bir “direniş hareketi” organize etme görevi vermiş ve bunun için de yetki ağını geniş tutmuş durumdalar.

Yaveri sahtekâra güvenen Padişah öyle istediği için..

Ve de verilen bu yetkileri (İngilizler’le anlaştığı için) istismar eden, kendisinin önünü açanların kuyusunu (kişisel saltanatı için) kazan Selanikli, bir zaman sonra, herkesi hain göstermek için böyle akla ziyan masallar anlatıyor, akla ve mantığa aykırı hikayeler uyduruyor, bunlara itiraz edenlere de (**Karabekir**’e yaptığı gibi) konuşma ve yazma fırsatı vermiyor, susturuyor, sonra da utanmadan hür fikirden, hir irfandan filan bahsediyor.

Bundan daha büyük utanmazlık olabilir mi?!

Asıl büyük utanç ise, bu sahtekârın masallarının hâlâ kanunla korunmaya çalışılıyor olması.

*

Düşünün, memleket işgal altında, Mondros Mütarekesi gereği ordular dağıtılmış, bu vatandaş da (görünüşe göre) İngilizler'in menfur emellerine hizmet için (Samsun civarında Türkler'i pataklamak üzere) Anadolu'ya gönderiliyor, ve de bu zampara, "**müsait şartlar**"dan söz ediyor.

Demek ki, **Karlsbad günlüklerinde** itiraf ettiği "birtakım şeyleri gizleme" huyu yine devrede.. Hem de azmanlamış şekilde.. Şartlar onun için müsait, o bunun farkında, fakat başkaları farkında değil, onun, görünüşte "**ihamet**" tanımını içine giren, fakat özü itibariyle "İngiliz'i oyuna getirme" amaçlı çok zor bir görevi üstlenmiş olduğunu düşünüyorlar. Öyle zannediyorlar ve onun adına kederleniyorlar.

Fakat Selanikli heyecanlı.. Önünde geniş bir alem görüyor.. Kafes açılmış.. Osmanlı'nın ocağına incir dikmek için harekete geçebilir.. Uçmaya hazırlanan bir kuş gibi.. Ve şartlar müsait..

Müsait, ve de adam rahat, çünkü, İngiliz'in desteğini arkasına almış, devletine **ihamet** etmiş, ve bu arada zavallı Osmanlı Padişahı ile Hükümeti'ni de oyuna getirmiş. O sevinmesin de kim sevinsin?!

İsmet İnönü şu cümleyi boş yere kurmuş değil:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

BU KADARINI AKREP BİLE YAPMAZ

Selanikli mavalcının Falih Rıfkı Atay’a anlattığı “Ben var ya ben...” palavralarını dinlemeye devam ediyoruz.

Atay’ın ifadeleri şöyle:

“Dokuzuncu Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa, artık erkânıharbiyesini teşkil etmek yolundadır, ikinci reisle (Genelkurmay İkinci Başkanı Kazım Paşa ile) konuştuğu sırada, **yanına alacaklarını kendi seçeceğini** söylemiştir. Erkânıharbiyesinde şu isimleri görüyoruz: Reis **Miralay Kâzım** Bey (rahmetli General Kâzım Dirik), **Erkânıharp Husrev** Bey (eski Berlin Büyükelçisi Husrev Gerede), **Arif** Bey (mebusu, sonradan **suikastçilerle beraber idam** edilmiştir), **Doktor İbrahim** Tali Bey (mebus), Doktor Refik Bey (rahmetli Başvekil [Başbakan] Doktor Refik Saydam)... Başkaları ile beraber Erkânıharbiye **yirmi - yirmi beş kişilik bir yekûn** tuttu. Merkezi Sivas'ta bulunan **3 'üncü Kolordu'nun kumandanı Salahattin Bey** Konya'ya tayin edildiğinden, onun yerine de **Miralay Refet** Bey'i (mebus general Refet Bele) seçti.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 144.)

Şu hale bak, adam sözde sadece “müfettiş”, yanında **sürü sepet adam** götürüyor.

Artı, cebine dünya kadar **para** konuyor.

Artı, altına da (o gün kimsede olmayan, hatta Padişah'ta bile bulunmayan) **iki otomobil** çekiliyor.

Yetkileri ise, Van'dan Ankara'ya kadar **bir tür “padişahlık”**.. Hem askerî birliklere hem de mülkî amirlere (valilere, kaymakamlara) hükmetme mevkinde.. Adı müfettiş, kendisi **Anadolu genel valisi** ya da **padişah vekill/naibi**.

Niye?

“İngilizler istediği için git Samsun havalisindeki hristiyanların keyfi yerine gelsin diye Türkler'in başını rahat rahat ez” mi diyorlar?

Buna kim inanır?

Kadir bile inanmaz.

*

Üstelik, Selanikli sahtekârın adı konulmamış “padişahlığı” daha İstanbul'dayken başlamış.

Kendisi, görünüşe göre (**resmî belgeler** çerçevesinde) **İngiliz emellerine hizmet** için ihdas edilmiş bir **ihanet görevini** hiç itirazsız kabul etmiş bir **hain**, fakat, amiri konumundaki Genelkurmay İkinci Başkanı'na emir verir üslupta konuşuyor, “Yanımda şu kadar adam götürmek istiyorum, ve onları ben seçeceğim. Ayrıca görevlendirme yazıma nerelerde yetkili olacağıma dair şu iki maddeyi ilave et” diyor.

Emir veriyor.

Sanki Genelkurmay başkanı.. Sanki sadrazam.. Sanki padişah..

Dönemin sadrazamlarından **Mareşal Ahmet İzzet Paşa** bu konuda şunları söylüyor:

“M. Kemal Paşa, istediği kadar Padişah'ın özel memuru olarak bu işe başlamış olduğunu inkara savaşınsın. Benim bu hususta kanaatim

sağlamdır. Çünkü kendisine verilen yetki, şimdiye kadar hiçbir faniye nasip olmamış bir genişlikteydi. Kendi teftiş (denetleme) dairesindeki askeri kıt'alardan başka komşu kolordulara ve bütün Anadolu vilayetlerine emri geçerli olacak, memurları istediği gibi görevinden alacak veya tayin edecektir.

“Benim bildiğim **Babıali (Başbakanlık) bu gibi işlerde, özellikle askerlerin yöneticileri hükmü altına alması meselesinde çok kıskançtır. kıskançtır.** Hele gurur ve kıskançlığı delilik derecesinde olan **(Damat) Ferit Paşa'nın Sadaret (sadrızamlık/başbakanlık) makamında (bile) olmayan yetkileri başkasına bahşetmek istemesi, doğal olmayan bir durumdur.**

“Bu tarihlerde eski politikasının ilkelerini değiştirerek güya halka hoş görünmek ve güven vermek için, **Tevfik Paşa**'yla benim kabinelerimizin (bakanlar kurullarımızın) seçtiği ve tayin ettirdiği on iki nezaretsiz (bakanlıksız) bakanın katılmasıyla oluşturulan kabinenin içinde ben de vardım. **Mustafa Kemal Paşa'nın müfettişliğe tayinini içine alan ve yetkilerini belirleyen belge** görüşülüp tasdik olunmak üzere Vükela Meclisi'ne (Bakanlar Kurulu'na) verildiği tarihten **bir hafta on gün önce** Paşa fermanını, yetki mektubunu taşıyarak hareket etmiş bulunuyordu.

“Bu haller açıkça gösterir ki bu memuriyet **resmî hükümetin** değil, **Padişah**'ın düşüncesinin ürünü ve tedbirinin eseridir. Babıali ve Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) Saray'dan aldıkları işaretle bunu uygulamaya koymuşlardır.

“Fakat **bu gerçeğin gizlenmesi, M. Kemal Paşa'ca olduğu kadar, sinsi Padişah'ca da gerekliydi. (Mustafa Kemal) Paşa, büründüğü esrarlı kisveye, gelecek için beslediği emeller ve hayallere uymaması yönünden**

(yüzünden) *Saray’a bağılılığını* gizlemek, *memur ve mensubu olduğu hükümdara karşı işlediği iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet gibi basitlikleri halkın gözünden saklamak, hiç olmazsa hafifletmek istiyor, Padişah da* ne şekilde olursa olsun, bir kimse tarafından *aldatılmış olmayı (aldatıldığını itiraf etmeyi) kibrine yediremiyor, bir yandan da yabancılarca el altından [onlara] oyun yapmak istediğinin anlaşılmasından korkuyordu.”*

(Ahmet İzzet Paşa, *Feryadım*, C. 2, İstanbul: Nehir Y., 1993, s. 214.)

Mesele bundan ibarettir.

Bunları söyleyen sıradan bir kişi değil. Öyle biri ki, Selanikli hain, Filistin’de İngilizler’in önünden kaçtıktan sonra Padişah Vahideddin’e Suriye’den bir telgraf göndererek, onun tekrar sadrazam yapılmasını ve kendisi ile arkadaşlarına da bakanlık verilmesini teklif etmişti.

Ayrıca, Suriye’den İstanbul’a gelince de, mevcut Tevfik Paşa hükümetinin yıkılması ve yerine Mareşal’in sadrazam olduğu ve kendisinin de içinde yer aldığı bir hükümet kurulması için Meclis-i Mebusan’da entrikalar çevirmişti.

*

Falih Rıfkı’nın, Selanikli’ye Samsun yolculuğunda refakat eden isimlerden saydıklarına gelelim..

Birisi için “*Arif Bey (mebustu, somadan suikastçilerle beraber idam edilmiştir)*” diyor.

Burada sözü edilen suikast, aslında suikast değil, **suikast “girişim”i.. İzmir suikasti “tasarısı” meselesi..**

Selanikli, ajanları vasıtasıyla bu suikast girişimini başından beri takip etmiş, olgunlaşmasını beklemiş, sonra da suikast ekibini sahadan keklik gibi toplatmış, ardından da onları bahane ederek, tasfiye etmek istediği isimleri iftiralarla ya asmış, ya hapse mahkum etmiş, ya da idamla yargılatarak ecel terleri döktürmüştü.

Bu “Arif Bey” hakkında ***Vikipedi*** şu bilgileri veriyor:

“Mehmet Arif Bey (1883 doğumlu siyasetçi)

“Mehmet Arif Bey (1883, Adana - 13 Temmuz 1926, İzmir), Türk asker ve siyasetçidir. Cephedeki çadırında ayı beslediği için daha ziyade **Ayıcı Arif** lakabıyla tanınır.

“Karakeçili aşiretinden Yusuf Ziya Bey'in oğludur. 10 Ocak 1902 tarihinde Harp Okulu'nu, 11 Ocak 1905 tarihinde de Harp Akademisi'ni bitirdi. 1909-1911 yılları arasında Almanya'da mesleki eğitim ve öğrenim gördü. 1909-1911 yılları arasında Almanya'da mesleki eğitim ve öğrenim gördü. Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'na katıldı. **19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Paşa'nın kurmay ikinci başkanı** olarak Bandırma Vapuru'yla Samsun'a çıkan 19 kişi arasında yer aldı. Nisan 1920 tarihinde 11. Tümen komutanı oldu. Pozantı Kuşatması ve Düzce Ayaklanması'nın bastırılmasında görev aldı. 10 Ocak 1921 tarihinde Miralay rütbesine terfi etti. Birinci ve İkinci İnönü Muharebesi'ne katıldı. Temmuz 1921 tarihinde 3. Grup Komutanı olarak Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde görev aldı. Ancak Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde cephe emrini sebepsiz yere geciktirmek ve bu geciken emrin cephenin yarılmasına sebep olması gibi mühim hataları nedeniyle İsmet Paşa tarafından görevinden alınarak Başkomutanlık Genel Sekreterliği görevine getirildi.^[2] 14 Ocak 1922 tarihinde 3. Kolordu Komutanlığı'na atandı. 29 Haziran 1922 tarihinde bazı sebeplerden hakkında kanunî kovuşturma yapılmak üzere Ankara'ya getirildi ve açığa alındı. Savaştan sonra Kırmızı şeritli İstiklâl Madalyası taltif edildi.

“1923 yılında Eskişehir milletvekili olarak 2. TBMM'ye katıldı. 1926 yılında İzmir Suikastı davasında suçlu bulunarak İzmir'de idam edildi.”

([https://tr.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Arif_Bey_\(1883_do%C4%9Fumlu_siyaset%C3%A7i\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Arif_Bey_(1883_do%C4%9Fumlu_siyaset%C3%A7i)))

*

Bir diğer isim, **Miralay Refet..** Sonradan, Refet Paşa.. General Refet..

Miralay Refet için biraz geriye gitmemiz gerekiyor.

Vahideddin, 4 Temmuz 1918 tarihinde padişah olmuştu. Onun padişah olduğunu duyan Selanikli, yıldızının parlamaya başladığını düşünerek, **Karlsbad kaplıcalarında Alman güzelleriyle geçirdiği keyifli günlere** son verip palasandiras İstanbul'a dönmüş, **padişah yaveri** unvanını da alarak, daha önce istifa etmiş olduğu Suriye'deki görevine dönmüştü.

Artık Enver Paşa'dan korkusu kalmamıştı. İngiliz dostlarına gönlünce hizmet edebilir, bir **Türk-İngiliz “barış”ını** sağlayabilirdi.

Bunun için yapması gereken, daha önce hazırlayıp Genelkurmay'a sunduğu raporlarında dile getirdiği (Ki bunlardan “manevî kız”ı **Afet İnan**, Kalsbad günlükleriyle ilgili kitabında bahsediyor) düşüncesini hayata geçirmesinden ibaretti.

O raporlarda, “**vatan toprağı**” olmadığını iddia ettiği Suriye'den çekilmeyi teklif ediyordu. Dolayısıyla, Filistin'de İngilizler'in önünden kaçabilir, askerimizin “vatan”a dönmesini sağlayabilirdi.

Sağladı. Vahideddin'in padişah olmasından ikibuçuk ay sonra, Eylül 1918'de İngiliz'in önünden **yıldırım** gibi kaçtı, Yıldırım Orduları, yıldırım gibi kaçan ordular oldu, ve Selanikli zampara Padişah'a telgraf gönderip “İngilizler'le

behemahal (her ne pahasına olursa olsun) sulh” yapılması teklif ve telkininde bulundu.

Ve, “yıldırım firarla/kaçışla” altyapısı hazırlanmış olan bu teklifin de etkisiyle Vahideddin yelkenleri suya indirdi, **Mondros Mütarekesi**’ne onay verdi.

Mütarekeye imza atan isim de, Selanikli’nin can ciğer kuzu sarması dostu (ve Padişah’a, Mareşal Ahmet İzzet Paşa’ya kurdurulacak bir hükümette bakan yapılmasını teklif ettiği) **Rauf Orbay**’dı. (Selanikli akrebimsi vatandaş, zamanı gelince, İzmir suikasti girişimini bahane ederek Rauf’u da ısıracaktı. Dava görülürken Rauf Orbay yurtdışındaydı, gıyabında on yıl hapse mahkum edildi, ve bütün mal varlığına da el konuldu. Orbay yurda dönemedi.)

Selanikli’nin sihirli elinin dokunuşuyla, dört yıllık Cihan Harbi, Vahideddin henüz dört aylık padişah olmadan yıldırım hızıyla bitti. 30 Ekim 1918’de Mondros Mütarekesi imzalandı. Ve iki hafta sonra, **13 Kasım**’da hem İngiliz subaylar hem de Selanikli İstanbul’a gelip **Pera Palas**’a yerleştiler.

Bir gün sonra, 14 Kasım’da, **Miralay Refet**’in, İngiliz gazeteci **G. Ward Price** ile görüşen Selanikli’ye refakat etmekte olduğunu görüyoruz.

*

G. Ward Price’ın, bu görüşmeden ilk kez Kasım 1938’de, Selanikli’nin öldüğü ay söz etmiş olduğunu görüyoruz.

Ulus gazetesinin 23 Kasım 1938 tarihli sayısının 7’nci sayfasında yayınlanan “**Meşhur İngiliz Gazetecisi Ward Price’le Mülakat**” başlıklı röportajda Price’ın şu ifadeleri yer alıyor:

“İstanbul’a ilk defa 1918 senesinde gelmiştim. Bir akşam üzeri **Pera Palas Oteli**’nde oturuyordum. Bir adam yanıma geldi ve **bir Türk generalinin benimle görüşmek istediğini** söyledi. İsmi sordum: Mustafa Kemal,

dedi. O zamanlar **Mustafa Kemal** adını daha ziyade mübhem bir şekilde işitmiştim. Daveti memnuniyetle kabul ettim.”

Röportajda “Daveti memnuniyetle kabul ettim” dese de, 20 yıl kadar sonra yayınlayacağı “**Extra-special Correspondent**” (*Çok Özel Muhabir*) adlı hatıratında, Mustafa Kemal’in görüşme talebi konusunda **İstanbul’daki İngiliz istihbarat subayı Albay T.G.G. Heywood’a danıştığını** ve onun onay vermesi üzerine bunu kabul ettiğini belirtecektir. (Bkz. Doç. Dr. Cemal Güven, **Milli Mücadele’de Mustafa Kemal Paşa’nın Yabancılarla Temas ve Görüşmeleri**, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları, 2012, s. 15-18.)

Selanikli, zamanında kendisi de **Trablusgarp’a gazeteci maskesi altında** gitmiş olduğu için, birçok gazetecinin (özellikle de savaş şartlarında) istihbarat ve gizli servis işlerine bulaşmakta olduğunu elbette biliyordu. Price’a söylediklerinin gerekli adreslere ulaşacağını farkındaydı.

Görüşme, 14 Kasım 1918 Perşembe günü Pera Palas Oteli’nde gerçekleşmişti. O sırada Osmanlı Devleti’nin henüz bir aylık **Jandarma Genel Komutanı** olan Miralay (Albay) Refet de yanındaydı.

Price’ın anlattığına göre, Mustafa Kemal kendisine, Türkler olarak Birinci Dünya Harbi’nde yanlış cephede savaştıklarını, “**öteden beri dostumuz olan İngilizlerle savaş yapmayı asla istemedikleri**”ni söylemiş, “Bu istenmeyen savaşa girmemizde **Enver Paşa başta olmak üzere Türkiye’deki Alman dostlarının** etkisinin ve baskısının rol oynadığını” belirtmişti. “Artık savaşı kaybetmiş olduklarını ve uygulanan bu yanlış siyasetin **bedelinin** Türklere ağır biçimde ödetileceği” düşüncesini taşıdığını ifade etmişti. **Anadolu’nun** müttefik devletler (İngiltere, Fransa ve İtalya) tarafından **paylaşılacağını** bildiğini de sözlerine eklemişti. Ayrıca, “**Anadolu toprakları üzerindeki bir İngiliz yönetimine karşı memnuniyetsizlik gösterilmemesi gerektiğini**” öne sürmüştü.

Selanikli, benzer lafları sonraki günlerde **Minber** ve **Vakit** gazetelerinde yayınlanan röportajlarında da dile getirecek, İngilizler'e "yağ" çekecekti.

*

Selanikli'nin İngilizler'e Price vasıtasıyla ulaştırmak istediği mesaj şuydu:

Onların, "**Anadolu için bir sorumluluk kabul ettiklerinde tecrübeli Türk valileri ile işbirliği içinde çalışmak ihtiyacını duyacaklarını**" tahmin etmekteydi. "Böyle bir yetki dahilinde **hizmetlerimi arz edebileceğim münasip bir yerin mevcut olup olmayacağını bilmek isterim**" diyordu.

Evet, "Bir **işbirliği** çerçevesinde İngilizler tarafından verilebilecek bir valilik görevini kabul edebileceğini" belirtiyordu.

Evet, işbirliği..

*

Price, görüşmeden sonra, **İngiliz istihbarat subayı Albay Heywood**'a bu talebi iletmişti. Anılarında belirttiğine göre, Albay Heywood ona, "*Mondros Mütarekesi'nden sonra (Ki yapılabildi henüz üç haftayı bulmamış durumdaydı)* **kendileri için bir iş arayan birçok Türk subayının** bu tür beklentiler içerisinde olduklarını" bildiklerini söylemiş, "*Selanikli'nin talebi üzerinde durmadığını*" belirtmişti.

Price, o gün Selanikli'nin yanında gördüğü Albay Refet Bele'yi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İstanbul'da "emekli subay Refet Paşa" olarak ikinci kez görecekti.

Sohbetleri sırasında söz ilk görüşmelerine de gelecek, Refet Paşa, Mustafa Kemal'in İngilizlerden görev talebiyle ilgili olarak, "**onun o kabul edilmeyen**

hizmet [valilik] teklifinde samimi olduğunu” söyleyecekti. (Bkz. Güven, *a.g.e.*, s. 15-18.)

*

Teklifin kabul edilmemiş olması tespiti sadece kısmen doğrudu.

Olan biteni Selanikli’nin sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı, Cumhuriyet’in ikinci cumhurbaşkanı **İsmet İnönü**, 1973 yılında şu şekilde özetleyecekti:

"İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur** etmesiyle mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*’nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli’nin İngilizler’e yaptığı **“işbirliği”** teklifi kabul edilmiş, fakat bunun **“İngiliz valiliği”** şeklinde olması uygun görülmemiştir.

Bir **danışıklı dövüş** sergilenecek, Selanikli görünüşte İngiltere ve müttefikleriyle çatır çatır mücadele edip Anadolu’yu kurtaracak, böylece **“vatan kurtaran kahraman”** haline getirilecek, fakat İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon’un **“yeni Türkiye” projesini** hayata geçirecekti.

Curzon ilke ve inkılapları, Atatürk ilke ve inkılapları adı altında Türkiye halkına, Türk milletine dayatılacaktı.

Ve bütün bunlar **“milli irade”** ve **“millet hakimiyeti”** palavrası ile millete zorla yutturulacaktı.

Görünüşte **“Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir”** olacaktı.

*

Curzon-Selanikli işbirliği İkinci Adam **İnönü**'nün beyanıyla sabit olduğu halde, **Price**'ın, Albay Heywood'un “işbirliği tekifleri üzerinde durmadıkları” şeklindeki açıklamasıyla konuyu kapatmasını nasıl yorumlamak gerekir?

Burada iki ihtimal var:

Birincisi, Price'ın gerektiğinde istihbaratçılarla da görüşüyor olsa da, profesyonel bir ajan olmaması, sadece gözlemlerini ve duyduklarını haberleştirmekle yetinen bir **gazeteci** olması.

İkinci ihtimal, sadece gazeteci değil, aynı zamanda **ajan** olması, ve bir taraftan İngiltere'nin ulusal çıkarları gereği (Selanikli'ye yapılan taahhütler çerçevesinde) **İngiliz-Selanikli işbirliğinin üstünü örterken** diğer taraftan da Selanikli'nin karizmasına (İngiltere'yi bu türden katakullilere tenezzül etmez gösterecek şekilde) ufak bir çizik atmak istemiş olmasıdır.

Hangisinin doğru olduğunu Allah Azze ve Celle bilir.

Ancak, hangi ihtimal doğru olursa olsun, Selanikli'nin teklifinin değerlendirilmesine karar verilmesi durumunda, söz konusu albayın Price'a başka türlü bir açıklamada bulunması mümkün olamazdı.

Olamazdı, çünkü böylesi operasyonlar **yüksek dereceli gizlilik** ister ve o operasyonda yer almayacak herkesten saklanır, üstü örtülür.

Hatta belki karar daha üst düzeyde alınmış, söz konusu albaya bile işin aslı söylenmemiş, sonra başka kanallardan Selanikli ile temas kurulmuş olabilir. Muhtemelen böyledir, devreye **İngiliz gizli servisinin Türkiye şefi Robert Frew** bizzat girmiş olmalıdır.

Böylesi büyük operasyonlarda olay görünüşte kapatılır, ve görevi, “asıl bilmesi gerekenler” devralır.

Nitekim, Selanikli sonraki süreçte (İngiltere’nin **İstanbul Büyükelçiliği’nin rahibi** kılığında kendisini kamufle eden) **Frew** (Fro, Fru) ile “başbaşa gizli” görüşmeler yapmış bulunuyor.

Nutuk’taki itirafına göre, onunla “bir-iki kez” görüşmüş.. Ajanlığı bahsine hiç girmiyor, onu basit bir maceraperest (**sergüzeştçü**) olarak göstererek olayı “**perdeliyor**”.

*

Price’ın, Selanikli’nin talebini iletlediği **İngiliz istihbarat subayı Albay Heywood**’dan naklettiği söz üzerinde ayrıca durmak gerekiyor.

Buna göre, Heywood Price’a, “*Mondros Mütarekesi’nden sonra **kendileri için iş arayan birçok Türk subayının** bu tür beklentiler içerisinde olduklarını, Kemal’in talebi üzerinde durmadıklarını*” söylemiş.

Price’ın İngiliz istihbaratı ile ilişkili olduğunu kabul edersek, görünüşte Mustafa Kemal’i şaibe altında bırakan bu ifşaatının, gerçekte onu aklamaya yönelik (“**gri propaganda**” kapsamına giren) bir “**algı operasyonu**” olduğunu kabul etmemiz gerekir.

Bazen gerçekler, “asıl gerçeği” gizlemek için, yalanla karıştırılarak sunulur. Ondaki “gerçeklik” payı, yalan olan kısmın da “gerçek” muamelesi görmesini sağlar.

Price, yaptığı bu açıklama ve Heywood’den naklettiği söz ile, olayın şahidi **General Refet Bele**’nin konuyla ilgili olarak yapacağı aksi yöndeki bir yorumun önünü kapatmış oluyor.

(Ama, o aksi yöndeki açıklamayı İsmet İnönü ve Kâzım Karabekir yapmış durumda.)

Ayrıca, Selanikli'nin yaptığı teklif de, Heywood'un “*Mondros Mütarekesi'nden sonra **kendileri için iş arayan birçok Türk subayının** bu tür beklentiler içerisinde oldukları*” şeklindeki sözü aktararak “normalleştiriliyor, sıradanlaştırılıyor, meşrulaştırılıyor”.

*

Selanikli, İngilizler'e iş teklifinde bulunurken pek acul davranmış.. Muhtemelen herkesi kendisi gibi haris ve ihtiraslı zannediyor ve sıra kapmaya çalışıyordu.

Oysa ki, İngilizler'le işbirliği yapmak isteyen pek kimse yoktu.. O yüzden sonraki süreçte İngilizler pekçok kişiyi tutuklayıp **Malta**'ya sürecektlerdi.

Öyle anlaşıyor ki Selanikli, İngilizler'le anlaştıktan sonra, sırrına (yarım yamalak da olsa) **Miralay Refet**'i ortak etmiş olmaktan pişmanlık duymaya başlamıştı.

Gizli saklı olarak suça bulaşmış olanların şöyle bir taktiği vardır, sırlarına vakıf olanları yanlarına çekip suçlarına ortak ederek konuşamaz hale getirirler.

Miralay Refet, Selanikli'nin suçuna ortak olmasa da, onun tarafından kullanılmış, ve bir zaman sonra (suça ortak olmadığı için) Selanikli'nin hayata geçirmeye başladığı “**İngiliz ilke ve inkılapları**”nın bir kısmına muhalefet etmiş.

Bu yüzden de bir **kumpas** ile idam edilmek, öldürülmek istenmiş.

(İzmir Suikasti davası sırasında ordu içinde ciddi muhalefet ve bölünme görüldü, çatışma ihtimali başgösterdi, bu yüzden Selanikli hain bazı kişileri asamadı..

Henüz “**zehirleme**” ve “**trafik kazaları**” konularında uzmanlaşmış bir gizli servis kuramamış bulunduğu için muhaliflerden kurtulmakta zorlanıyordu.)

Evet, Selanikli akrebimsi, İzmir Suikasti girişimini bahane ederek eski dostu Refet'ten de kurtulmak istemişti. Yine **Vikipedi**'den okuyalım:

“Refet Bele

“İbrahim Refet Bele (1881, Selanik - 2 Ekim 1963, İstanbul), Türk asker ve siyasetçidir. **Kurtuluş Savaşı'na katılan ilk beş generalden birisidir** (diğerleri Mustafa Kemal Paşa, Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir Paşa ve Rauf Orbay). Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı görevlerinde bulunmuştur.

“Gazze Savaşı'nda büyük başarılar gösterdi, 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Paşa ile Samsun'a çıkarak Paşa'nın yakın çalışma arkadaşları arasına girdi ve Kurtuluş Savaşı'nı sonlandıran Mudanya Mütarekesi'nin imzalanmasından sonra Ankara Hükûmeti'nin İstanbul'daki temsilcisi sıfatıyla saltanatın kaldırıldığını kaldırıldığını Sultan Vahdettin'e tebliğ eden, 4 Kasım 1922 tarihinde İstanbul'un idaresine TBMM namına el koyan, Vahdettin'in İstanbul'dan ayrılışından sonra Abdülmecid Efendi ile görüşen ve TBMM tarafından halife seçilmesi üzerine ona uyması gereken şartları tebliğ eden kişidir.

“I. dönem İzmir, II. Dönem İstanbul milletvekilliklerinde bulunan Refet Bele, cumhuriyet döneminde **Mustafa Kemal Paşa ile görüş ayrılıklarına düşmüş** ve Türkiye'nin ilk muhalefet partisi olan **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurucuları** arasına yer almıştır. İzmir suikastı sanıklarındandır. (...)

“Millî Mücadele sonrasında köklü ve hızlı devrim hareketlerinden rahatsızlık duyan Refet Bey, 9 Kasım 1924 tarihinde **Halk Fırkası'ndan istifa** etti. 17 Kasım tarihinde kurulan **Terakkiperver Cumhuriyet**

Fırkasının kurucuları arasında yer aldı. Mustafa Kemal **Büyük Nutkunda** sık sık İstiklal Savaşı'nı birlikte başlattıkları Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir ve Rauf Orbay gibi kendisini de eleştirdi. ...

“Partinin kapatılmasından sonra, Atatürk'e karşı yapılan İzmir Suikastı girişimi nedeniyle kendisi de Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir ve Rauf Orbay ile birlikte tutuklandı,

“Refet Paşanın tutuklanma nedeni suikastın en önemli organizatörlerinden İzmit milletvekili Şükrü Bey'in tutuklanmasından hemen sonra Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (Partisi) kurucularının Refet Paşa'nın evinde buluşmasıdır. Refet Paşa mahkemede, Şükrü Bey'in milletvekili olarak tutuklanmasının önemli bir konu yüzünden olabileceğini düşündükleri için bu toplantıyı yaptıklarını söyledi. Yargılandığı İstiklal Mahkemesi'nden beraat etti. ...”

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Refet_Bele)

Yıllar sonra Münevver Ayaşlı, General Refet'in şu “boynu bükük ve sefil”, melul ve mahzun cümlelerini aktaracaktı:

“Ben ... kendisinden rica ederdim:

“– Paşam, ne olur, hatıratınızı yazsanıza, niçin yazmıyorsunuz?
Bilinmeyen bir çok meselelerin iç yüzünü biliyor, karanlık kalmış hadiseleri aydınlatıyorsunuz. Bunların kapalı kalması ... yazık değil mi?

“O zaman Refet Paşa susar, acı acı güler:

“– Bu milletin her şeyi yıkılmış, **bir İstiklal Harbi ayakta, hatıralarımı yazayım da, onu da ben mi yıkayım?** derdi.”

(Münevver Ayaşlı, *İşittiklerim... Gördüklerim... Bildiklerim...*, İstanbul 1973, s. 9.)

*

Ayakta olan İstiklal Harbi değil..

Selanikli siyasal dolandırıcının heykelleri, putları..

BİR HAIN UĞRUNA YÂ RAB, NİCE İNSANLARIN GÜNEŞİ BÖYLE KARARIYOR

“1919 senesi Mayıs’ının 19. günü Samsun'a çıktım.”

Selanikli’nin *Nutuk*’u bu cümleyle başlar.

Peki, çıkmadan önce ne yaptın?

Ne yaptığını başka birilerinin hatıratlarından biraz biliyoruz. Fakat kendisi de **Falih Rıfkı Atay**’a biraz anlatmış ve ortaya “*M. Kemal’in Mütareke Defteri*” diye bir kitapçık çıkmış.

Atay’ın, onun ağzından aktardıklarını okumaya devam edelim.

En son, Samsun’a beraberinde götüreceği ekibi kendisinin oluşturmuş olduğunu, Osmanlı Genelkurmayı’nın ona “Seni görevlendirdik, yanına da falanı filanı veriyoruz” demek yerine, istediği kişileri seçip götürme izni verdiğini gördük.

Bu, ona yapılmış büyük bir jest.. Acayip torpil geçilmiş..

Bu, ona duyulan güvenin büyüklüğünü gösteriyor. Ve bu güvenin kaynağı, Padişah Vahideddin..

Şayet Padişah Vahideddin, Hükümet’e (Bakanlar Kurulu’na) ve Harbiye Nezareti’ne (Savunma Bakanlığı’na) “Yaverim Mustafa Kemal Paşa ne istiyorsa yapın” diye talimat vermeseydi, **Mareşal Ahmet İzzet Paşa**’nın dikkat çektiği gibi, Selanikli’ye bu torpili geçmezlerdi.

*

Devlet adamları ve siyasetçiler, bir adamı bir göreve getirdiklerinde, bütün ekibini kendisinin oluşturmalarına müsaade etmezler. Birkaç kişilik bir kontenjan tanısalar bile, ayrıca yanına başka adamlar verirler.

O adamlar, kendilerini göreve getiren kişi, doğrudan emri altında bulundukları kişi olmadığı için, ona "**kayıtsız şartsız biat**" etmezler. "**Asıl efendileri**"nin çıkarlarını gözetirler.

"Asıl efendi", önemli makamlara tayin ettiği kişileri, böyle yanlarına yerleştirdiği şahıslar vasıtasıyla dolaylı olarak takip eder ve kontrol altında tutar.

Ayrıca, atadığı şahısların, ellerindeki imkânları kullanarak çok fazla güçlenmelerinin ve kendi istikballeri için birtakım tertipler içine girmelerinin önüne geçer.

İşte Selanikli bu yüzden, cumhurbaşkanlığı sırasında, **İsmet İnönü**'yü ve partisi CHP'yi kontrol altında tutabilmek için **illerin valilerini ve emniyet müdürlerini bizzat kendisi** seçiyordu. Buna benzer taktikleriyle, İnönü'nün kendisine posta koyacak kadar güçlenmesinin önüne geçiyordu.

*

Sultan Vahideddin'in, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibi isimlerin tavsiyelerine kulak tıkayıp Selanikli'yi görevlendirmesi hata idi.. Şeyhülislam'ın dediği gibi, bu vazife için "sözünün eri, döneklik yapmayacak" başka biri bulunabilirdi.

Ne yazık ki Vahideddin bu hatasına, Selanikli'ye kendi ekibini oluşturmaya izni vermek gibi bir başka büyük hatayı da ekledi.

Halbuki yapılması gereken, Selanikli'ye "biat" etmeyecek, icab ettiğinde ona "Hayır!" diyebilecek adamların onun yanına verilmesi ve "istişare" zorunluluğu getirilmesiydi.

Selanikli ise, yanına **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit** gibi “yalaka”larını aldı ve Samsun’a çıkışının üzerinden daha üç ay bile geçmemişken bu adamlarına **“Bakın görün ben bu Padişah’ı nasıl ‘oyacağım’, milletin dininin imanının icabına nasıl bakacağım”** diyebildi.

(Bu hataların nedenlerinden biri, Osmanlı’nın kuruluş devrinin aksine son dönemlerde şehzadelerin saraylarda yöneticilik tecrübesi edinemediği yaşamış olmalarıdır. Daha küçük yaştan itibaren yöneticilik yapmaya başlayan biri, sağdan soldan “kazık” yiye yiye, “ihamet”e uğraya uğraya tecrübe kazanır, pişer. Öyle her “yalaka”nın meth ü senasına hemen “tav” olmaz. İnsanları idare etmeyi öğrenir. Bu arada, yöneticilik kabiliyeti olan şehzade ile olmayan da anlaşılır.)

*

Falih Rıfkı, Selanikli’nin ekibini oluşturmalarının ardından yaşananları anlatırken *“Bu muameleler olurken, bir yandan da yol hazırlığı yapmakta, hususi ve resmi ziyaretlerde bulunmakta idi. Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) 9’uncu Ordu Müfettişi sıfatıyla kendisini Sadrazam (Damat Ferit) Paşa’ya bizzat takdim etmek istedi”* diyor ve Selanikli’nin şu sözlerini aktarıyor:

“- Sadaret makamında altın gözlüklü, bakışları sevinçten parlayan Damat Ferit Paşa bana çok iltifat etti. İtimadı ne kadar derin olduğunu, benden çok şeyler beklediğini söyledi. Tatmin edici cevaplar verdim. Bana **mutlak salahiyyetler** (yetkiler) vermiş olduğunu ima eder sözler sarfetti. Veda ederken,

“- Her arzunuzu doğrudan doğruya bana yazabilirsiniz, derhal yapılacağından emin olunuz!" diyordu. Bunun çok faydalı olacağını söyleyerek, derin teşekkürlerimi tekrar ettim. Sadaret makamından çıktık. Şakir Paşa ile holde yürürken bana dedi ki:

“- İster misiniz, Dahiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) Mehmet Ali Bey'le sizi konuşturayım?

“- Çok münasip olur, efendim. Vazifemin o makamla alakası vardır."

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 147-8.)

Kendisine iyilik etmiş olanlara er geç bir kötülük yaparak teşekkür etmek gibi tuhaf bir huyu bulunan Selanikli zampara, gelecekte İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey'i de unutmayacak, onu da Vahideddin gibi "**Mustafa Kemal Atatürk'ün kazık attığı safdiller listesi**"ne ekleyecekti.

Şakir Paşa ise, o yılın 18 Haziran'ında vefat ederek Selanikli'nin gelecekteki teşekkür kazığından kurtulacaktı. (Bu Şakir Paşa'nın, bir televizyon kanalının **Şakir Paşa Ailesi** adlı dizisine konu olan **Kabağağaçlızâde Şakir Paşa** ile karıştırıldığı görülüyor. Kabağağaçlızâde Şakir, bu Şakir Paşa'dan beş yıl önce, 28 Temmuz 1914'te öldü.)

*

Selanikli'nin sadece yukarıya aldığımız şu sözleri bile, **geri zekâlı olmayanlar için** meselenin içyüzünün anlaşılması bakımından yeterlidir.

İmdi, mesele salt İngilizler istediği için Anadolu'ya (Samsun havalisindeki hristiyanların keyfi yerine gelsin diye) **Türkler'i sigaya çekecek bir görevli** göndermek olsaydı, ne Selanikli bu şekilde itibar görür ne de bu kadar tantana çıkarılırdı.

Sadrazam Damat Ferit Paşa bana çok iltifat etmiş. Ona duyduğu güvenin ne kadar derin olduğunu söylemiş, ondan çok şeyler beklediğini ifade etmiş.

Cumhuriyet Türkiye'sinde Damat Ferit'i aşığlamak kolay, fakat o sırada Mustafa Kemal, bugünkü gibi **putlaştırılmış bir Atatürk** değil, sıradan sapı silik bir askerdi. O anda bütün havası, **Padişah'ın yaveri** olmasından kaynaklanıyordu, başka da önemsenen bir özelliğı yoktu.

Ve Osmanlı hanedanının damadı bir sadrazam, Selanikli'ye, “kendisine duyduğu güvenin derin olduğunu, ondan çok şeyler beklediğini” söylüyor.

Bunu, “**İngilizler'in arzusu doğrultusunda milletine ihanet** etmen hususunda sana çok güveniyorum, senden ihanet konusunda beklentim çok büyük, **ihanetin bol ve bereketli, kutlu ve mutlu olsun**” anlamında söylemiş olabilir mi?!

Böyle düşünebilmesi için insanın zekâ yaşının, ilkokulun birinci sınıfındaki öğrencilerinki kadar olması gerekir.

Ve ne yazık ki bugün bu milletin fertlerinin büyük çoğunluğu, zihinlerine yapılan “sistematik, sürekli, kesintisiz ve yoğun tecavüz” ile “zekâsı köreltilmiş”, hatta öldürölmüş hale getirilmiş durumdadır.

*

Dahası da var, Sadrazam buna, “**mutlak salahiyetler** (yetkiler) vermiş olduğunu ima eder sözler” söylemiş.

Mutlak, yani “kayıt ve şart içermeyen”, keyfe mâ yeşâ yetkiler verildiğı doğru.

Nitekim, Selanikli hain, bunun farkında olduğı için, o yetkileri “resmen” aldığı zamanki ruh halini şöyle anlatmış bulunuyor:

“Ne âlâ şey... Ben o gün bütün bunları bilmiyordum. **Talih** bana öyle **müsait şartlar** hazırlamış ki kendimi onların kucağında hissettiğim zaman ne kadar bahtiyarlık duydum, tarif edemem. Nezaretten (Savunma Bakanlığı'ndan) çıkarken **heyecan**ımdan dudaklarımı ısırđıđımı

hatırlıyorum. Kafes açılmış, **önde geniş bir âlem**, kanatlarını çırparak uçmaya hazırlanan bir kuş gibi idim.” (Atay, *a.g.e.*, s. 147.)

Sözde “bütün bunları” bilmiyormuş.. Salağa yatarak bu milleti salak yerine koyuyor.

Sen de herşeyi biliyordun, ve yetkileri verenler de, herşeyin farkındaydılar.

Bilmedikleri, senin İngilizler’le anlaşmış bir hain olduğundu.

Osmanlı Devleti'ne, devlet başkanına (padişaha) ve önüne kırmızı halı seren Hükümet'e "Made in England" damgalı çağdaş ve uygar kazıklar atacağını farkında değillerdi.

*

Evet, Sadrazam’ın ona söylediği bu sözler, **İngilizler’in talebi doğrultusunda yapılan, yapılmak zorunda kalınan hainane bir devlet tasarrufu** vesilesiyle söylenebilecek sözler değil.

Burada sözü edilenin, “İngilizler’in talebiyle ilgisiz” başka bir “**gizli görev**” olduğu açık.

Fakat, devletine ihanet etmiş olan Selanikli, bunları Falih Rıfkı’ya anlattığı sırada, kendisini kahraman, başka herkesi de hain göstermek için, düştüğü ihanet denizinde yalan yılanına aşkla ve şevkle sarılmış durumda.

O günkü şartlarda buna “Yalan söylüyorsun” diyebilmek de mümkün değil.. Denildiğinde, ihtimal (sözün gelişi "ihtimal" diyoruz, gerçekte kesinlikle) bazı kafalar kesilecektir.

Sahtekâr hain, oluşturduğu öyle bir dehşet ikliminde istediği yalanı rahatça söylemiş, sonra da, bu yalanları uyduranlar, bir zaman sonra, kendi yalanlarına kendileri de inanır hale gelmişler.

Bu noktada, Hitler'in **Kavgam** kitabı ile propaganda sanatına kazandırdığı "büyük yalan" tekniği devreye giriyor. Hitler'e göre, büyük yalanlara küçük yalanlara göre daha kolay inanılır, çünkü insanlar, "birinin gerçeği bu kadar alçakça çarpıtacak kadar küstah olabileceğine" inanmak istemezler.

Türkiye'de bu yapıldı, fakat büyük olan sadece yalanlar değildi, doğruyu söyleyenlerin kafalarına inen sopa da büyüktü. (Sopa her zaman "ikna gücü yüksek" bir alet olmuştur.)

*

Günümüze gelindiğinde sopaya bile ihtiyaç kalmamış durumda.. Sadece sopanın ucunun gösterilmesi bile insanların yola getirilmesi için yeterli oluyor.

Üstelik, Türkiye'nin çağdaş ve uygar yalancılarının mavallarını ve masallarını dinleyerek büyüyen nesiller, bu yalanları artık gerçeğin ta kendisi zannediyorlar.

Çünkü aksi yönde bir fısıltı, bir inilti, bir vızıltı, bir mırıltı bile “vatana ihanet” olarak gösterilmiş, derini ve yüzelseliyle devlet onların üzerine gitmiş, gerçeği söyleyenler susturulmuş.

Necip Fazıl, Osman Yüksel Serdengeçti, Kadir Mısıroğlu, Sadık Albayrak ve **Mustafa Kaplan** gibi isimlerin çıktıkları ortada. **Hasan Mezarcı** olayında ise adamı sadece hapse atmaları yüreklerinin soğumasına yetmedi, bir de ilaçlarla delirttiler.

*

Konuya dönelim.

Sadrizam Selanikli'yi uğurlarken bir de, “Her arzunuzu doğrudan doğruya bana yazabilirsiniz, derhal yapılacağından emin olunuz!” demiş.

Sanki karşısında padişah var da ona tekmil veriyor. Ya da emir eri, komutanına “Başüstüne komutanım!” diyor.

Bunu bir sadrazam, “İngilizler’in hatırı için yaptığımız bu **ihanet** görevlendirmesinde senin emirlerine amadeyim” anlamına gelecek şekilde söyleyebilir mi?!

Mesele açık, buna, İngiliz’in talebi fırsat bilinerek, Anadolu’da millet yararına birşeyler yapması “**gizli görev**”i verilmiş (Ki Mondros Mütarekesi şartlarında bunu alenen deklare edebilmeleri mümkün değil), ve de kolaylık olsun diye “mutlak” (kayıt ve şart içermeyen) yetkiler sunulmuş, ayrıca görevinin zorluğu gözönünde bulundurularak Sadrazam tarafından moralman takviye edilmeye çalışılıyor.

Buna, “Korkma, endişe etme, arkandayız, her arzunu doğrudan doğruya Sadrazam’a bildir, derhal yapılacaktır, emin olabilirsin!” deniliyor.

Selanikli yalancı, herşeyi anlatıyor, bir tek burayı, işin püf noktasını, "gizli görevlendirme"yi saklıyor.

Fakat işin aslını gerçekte o günlerde herkes biliyordu.

Ancak, Selanikli’nin karşısına çıkıp “Yalan söylüyorsun Çıplak Kral, üzerinde elbise namına birşey yok, don kilot meydanda geziyorsun!” diyemiyor, Selanikli tarafından dünyası karartılacak “aptal çocuk” olmak yerine “gemisini yürüten zeki kaptan” rolünü oynuyorlardı.

*

Evet, işin aslını herkes biliyordu.

Buna Falih Rıfkı da dahildi. **Çankaya**’sında şunları yazmış durumda:

“Geçenlerde bana, Birinci Dünya Harbinden tanıdığım bir ahbap geldi. O vakitler, **İttihat ve Terakki sürgünlerindendi**. [Birinci Dünya Savaşı’nın

bitmesiyle başlayan] Mütareke [ateşkes] devrinin Saray ve Hürriyet ve İtilaf [Partisi hükümeti] tarafını yakından ve içinden görmüş olanlardandır. Bana anlattığına göre **Vahideddin, Mustafa Kemal'in gerçekten memlekette faydalı şeyler yapabileceğine inanarak onu Ordu Müfettişliğine** yollamıştır. Padişah [henüz] veliaht iken, Almanya'ya Mustafa Kemal ile birlikte gitmişti. Bu seyahat sırasında Mustafa Kemal Almanya'nın durumu ve gelecek hadiseler üzerine ne söylemişse, sonradan olduğu gibi çıkmıştı. **Vahideddin'in kendisine güvenmesinin sebebi bu idi.** [Sevmediği İttihatçı liderler] Enver ve arkadaşlarının aleyhinde olduğunu da biliyordu.”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya III**, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 143-4.)

"ALDATMA" NIN KİTABINI YAZMIŞ BİR DECCAL ("ÇOK YALANCI")

Selanikli Mustafa Atatürk'ün Falih Rıfkı'ya anlattığına göre, Samsun'a gitmeden önce veda ziyaretlerine başlamış, bu arada Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) **Şakir Paşa** ile birlikte **Sadrazam Damat Ferit**'in yanına gitmiş.

Sadrazam'ın yanından ayrılmalarından sonrasını Selanikli şöyle anlatıyor:

“Şakir Paşa ile holde yürürken bana dedi ki:

“- İster misiniz, **Dahiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) Mehmet Ali Bey**'le sizi konuşturayım?

“- Çok münasip olur, efendim. Vazifemin o makamla alakası vardır." Mehmet Ali Bey'i daha önce tanımış olduğumu söylemedim. Dahiliye Nazırlığı bürosunda, Şakir Paşa pek iyi bir tertip bulmuş olmaktan âdeta sevinerek, Mehmet Ali Bey'in yüzüne baktı, beni gösterip:

“- Samsun'daki vakanın tahkikine memur Mustafa Paşa!" diye takdim etti. Mehmet Ali Bey de sevinç alametleri göstererek elimi tuttu, Şakir Paşa'ya dedi ki:

"- Sizi tebrik ederim, çok isabetli bir intihapta (seçimde) bulundunuz, ben zaten paşayı tanıyıp takdir etmiştim. Kanaatime siz de iştirak etmiş olduğunuz için bahtiyarım."

“Oturduk. Mehmet Ali Bey dahiliyeye (İçişleri Bakanlığı'na) ait işlerde bana her kolaylığı yapacağından, doğrudan doğruya muhaberede (haberleşmede) bulnacağımızdan bahsetti. Pek samimi aynıldık.”

(Falih Rıfık Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 147-8.)

Evet, vazife "resmen" (resmî düzeyde, kâğıt üstünde) bundan ibaret: Samsun'daki vakanın (olayın) tahkiki (araştırılması).

Verilen yetki ise, sadrazaminkine, hatta padişahinkine denk..

Samsun'da değil, **Van'dan Ankara'ya kadar** bütün bir coğrafyada her ilde vali ve kaymakamlara emretme, onları görevden alıp yerlerine başkalarını atama yetkisine sahip.

Ayrıca askerî birliklere de aynı şekilde hükmetme mevkîinde.

Adı ise müfettişlik. Görev, lafta "Samsun'daki vakanın tahkiki".

Kim İnanır?

Kemalist Türk eğitim sisteminin masallar ezberleterek aptallaştırdığı Kadirler, Nadirler, Hasanlar, Mehmetler..

"Samsun iki hece, Mehmedim lafta / Osmanlı'nın katiliyle Osmanlı bir safta."

*

"Gizli gündem" virtüözü, takiyye dâhisi, gizli kapaklı işler ustası Selanikli zampara, Savunma Bakanı Şakir Paşa'ya, İçişleri Mehmet Ali Bey'i daha önce tanımış olduğunu söylemiyor.

Huylu huyundan vazgeçmez.

Diğer bir huyu, sürekli yalan söylemesi.. Bu yüzden, aynı olay hakkında farklı zamanlarda farklı kişilere farklı şeyler söylemiş durumda.

Falih Rıfki’ya böyle konuşmuş.. Fakat bakıyorsunuz aynı olayı **Cemal Bolayır**’a başka, **Asım Us**’a ise daha başka anlatmış. Binbir surat..

Adamın hayatı baştan sona yalan, hangi lafını düzelteceksin ki..

Mesela **Nutuk**’unda şunu diyor:

“Bu **geniş salahiyyetin**, beni İstanbul'dan sürmek ve uzaklaştırmak maksadıyla Anadolu'ya gönderenler tarafından, bana nasıl verildiği garibinize gidebilir! Derhal ifade etmeliyim ki, bana bu salahiyyeti onlar **bilerek ve anlayarak vermediler**. Ne olursa olsun benim İstanbul'dan uzaklaşmamı arzu edenlerin **icat ettikleri sebep**, ‘Samsun ve havalisindeki asayişsizliği mahallinde görüp tedbir almak için Samsun'a kadar gitmek’ idi. Ben, bu vazifenin yerine getirilmesinin **bir makam ve salahiyyet sahibi olmaya bağlı olduğunu** ileri sürdüm. Bunda hiçbir beis görmediler. O tarihte Erkamharbiye-i Umumiye'de (Genelkurmay Başkanlığı’nda) bulunan ve **benim maksadımı bir dereceye kadar sezen** zevat ile görüştüm. Müfettişlik vazifesini buldular ve salahiyyetle alakalı talimatı da ben kendim yazdırdım. Hatta Harbiye Nazırı olan Şakir Paşa bu talimatı okuduktan sonra imzada tereddüt etmiş, anlaşılır anlaşılmaz bir tarzda mührünü basmıştır.”

(Gazi Mustafa Kemal, **Nutuk**, İstanbul: Kaynak Y., 2015, s. 36-7.)

Bu söyledikleri, Falih Rıfki’ya (**Nutuk**’unu “uydurmasından” bir sene önce) anlattığı masalla hiç örtüşmüyor. O masala göre, yapılan teklifi “**hemen kabul**” etmiş, sonra da Genelkurmay İkinci Başkanı Kâzım Paşa’ya “**kapıları kapattırıp bütün düşüncelerini**” anlatmıştı.

Pazarlık yoktu. Hele makam ve unvanı hiç önemsemiyordu. Kâzım Paşa’ya, “Görevlendirme yazıma şu iki maddeyi de ilave et” demiş ve mesele kapanmıştı.

*

Yalancının **Nutuk**'undaki şu bir paragraflık sözlerinde bile bir tutarlılık ve mantık yok.

Güya o geniş yetkileri buna verenler “**bilerek ve anlayarak**” vermemişler. Herkes kör, sersem ve sağır, bir tek bu uyanık..

Bir taraftan da, Genelkurmay Başkanlığı'ndaki “**maksadını bir dereceye kadar sezen**” zatlar ile görüşmüşmüş.

Burada aslında **maksadı sezme** diye birşey yok. Bu yalancıya o yetkileri verenler, sözde, İngilizler'in Osmanlı'ya ilettiğı Samsun'a adam gönderilmesi talebini, bir direniş hareketi örgütlemek için fırsata çevirmek istiyorlar.

Selanikli hainin maksadını gerçekten sezenler elbette vardı.

Ve onlar, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibi zatlar vasıtasıyla Padişah Vahideddin'i uyarmak istediler. Fakat Vahideddin, Şeyhülislam'a inanmadı, onu “sadık ve güvenilir adamı” Mustafa Kemal hakkında suizanda bulunmakla suçladı.

Selanikli'nin **İngiliz gazeteci Price** ile yaptığı görüşmede yanında bulunan ve onunla birlikte Samsun'a giden Refet (Bele) Paşa, yıllar sonra şunu söyleyecektir:

“ ‘Şu, İtalya'da sürünen **Vahidüddin**'in encamına bak! Bu talihsiz hükümdar, **vatanını kurtarmak için elinden geleni yapmış**, amma sonunda kimseye yaranmamış olmak şöyle dursun, ismi **vatan hainine** çıkarılmış bir bedbahttır. Ben onun, **Mustafa Kemal'i bu işe sevk ve teşvik eden adam** olduğunu yakından biliyorum. Elbette bu hakikat bir gün tarihe intikal edecektir.”

(Abdurrahman Dilipak, **Cumhuriyete Giden Yol**, 7. b., İstanbul: Beyan Y., t. y., s. 145-6.)

*

Aslında olay tam böyle de değil..

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'nin anlattığı gibi, **Veled Çelebi** türünden sahtekârlar önce Selanikli için kulis yapıp Padişah'ı buna tam hazır duruma getirmiş, kafasındaki son tereddüt bulutlarını da dağıtmışlar, sonra da Selanikli, Padişah'tan olabildiğince çok yetki ve imkân devşirebilmek için yalandan nazlanma moduna girmiş durumda.

Samsun'a gidiş sebebini icat edenler de “onun İstanbul'dan gitmesini isteyenler” filan değil, bizzat İngilizler'di.

Ve İngilizler'in adamı (piyonu, taşeronu, açıkçası ajanı) Selanikli, bunu saklıyor. Has adamı Ahmet Agayef'in oğlu Samet Ağaoğlu bile şunları yazmış durumda:

“**Yeni Sabah**'ta Rıza Tevfik'in [Bölükbaşı] hatıralarında dikkate şayan parçalar var. Dün [Sadrazam] **Damad Ferid**'in şu sözleri yazılmıştı: ‘**Mustafa Kemal Paşa'yı müfettiş olarak tayin etmemizi isteyen İngilizlerdi. Şimdi de geri almamızda ısrar ediyorlar.**’

“Merhum Karabekir, bana bir gün, **Mustafa Kemal'in İngilizlerle anlaşarak Milli Mücadele'ye girdiğini**, İngilizlerin [komünist devrimini yapmış olan] Ruslara karşı Türkiye'den daha iyi bir mukavemet [direniş] cephesi kuramayacaklarını anladıklarını söylemişti.”

(Samet Ağaoğlu, **Siyasî Günlük**, haz. Cemil Koçak, İstanbul: İletişim Y., 1992, s. 219.)

*

Evet, Selanikli, bir yalancı olarak, herkese başka bir masal anlattı. Daha doğrusu anlatmak zorunda kaldı.

Çünkü insan, nisyandan (unutkanlıktan) kendisini koruyamaz, “Hafıza-i beşer nisyân ile maluldür” denilmiştir. Bu sahtekâr zampara da söylediği yalanları ister istemez tam hatırlayamıyor, yeniden üreteyim derken masalında değişiklikler yapıyor.

Falih Rıfki’ya anlattığı versiyonu gördük, sıra geldi **Asım Us**’un anlattıklarına.. Okuyalım:

“Mustafa Kemal’in İstanbul’dan Samsun'a bu suretle resmi bir müfettişlik vazifesi ile gönderildikten sonra Milli Mücadele hareketine geçmiş olması büyük zaferden sonra İstanbul'daki Milli Mücadele düşmanları tarafından istismar edilmek istendi. Zaferden sonra Avrupa'ya kaçan Ferit Paşa Hükümetinin **Dahiliye Nazır Mehmet Ali** ‘Anadolu hareketi benim eserimdir. Mustafa Kemal'i Anadolu'ya ben gönderdim. Giderken de kendisine **mesture tahsisatından (örtülü ödenekten)** para verdim’ diyecek kadar ileriye gitmiştir.”

(Asım Us, *Gördüklerim Duyduklarım Duygularım*, İstanbul: Vakıf Matbaası, 1964, s. 36.)

Selanikli Dahiliye Nezareti’nin (İçişleri Bakanlığı’nın) değil, Harbiye Nezareti’nin (Savunma Bakanlığı’nın) personeli olduğu için, Mehmet Ali Bey’in böyle konuşmuş olması mümkün değildir. Ancak, Selanikli’ye **örtülü ödenekten para** vermiş olduğu doğrudur.

Doğal olarak Selanikli, aldığı bu parayı “örttü”, sanki böyle bir para almamış, haberi yokmuş gibi elleri cebinde havaya bakarak ıslık çaldı..

Yalakası Asım Us da, Mehmet Ali Bey’in açıkladığı bu gerçeği itibardan düşürmek için ona, söylememiş olduğu sözleri izafe ediyor.

*

Asım Us’u dinlemeye devam edelim:

“Bir aralık Profesör **Bayan Afet** imzası ile neşredilmiş bit makale Atatürk’ün sofrasında okunduğu zaman ben de bulunuyordum. Bu makaleden münasebet düşürerek ve bu bahse temas oderek Atatürk’e sordum: ‘**Sadrâzam Ferit Paşa** ne münasebetle zatınızı evine dâvet etti ve ne münasebetle zatınızdan **memlekette yapılması icabeden bir hareket için** fikrinizi sordu?’ Atatürk’ün bu suale verdiği cevabı kendi müsaadesi ile sofrada **not etmiştim**. Milli Mücadelenin en karanlık bir safhasını aydınlatan bu notları aşağıya kaydediyorum:

“ ‘*Görüyorum ki istiklâl Tarihinin başı ve başlangıcı olmak üzere benim İstanbul’daki son faaliyet ve temaslarım henüz herkesçe bilinmemektedir. Ben sizin suallerinize cevap olsun diye değil, fakat bir **tarih belgesi olarak** konuşuyorum.* (...)

“Şimdi artık Büyük Harp bitmiş, Mütareke devri gelmişti. Mustafa Kemal İstanbul’dadır. İmparatorluk hükümetinin başında Sadrâzam Damat Ferit olmak üzere Bahriye Nazırı da (Denizcilik ve Donanma Bakanı) **Avni Paşa**’dır. Mustafa Kemal kafasında kurduğu işi yapmak için artık diplomat olmuştur: ‘*Memleketi kurtarmak için zihnimde hazırladığım plânın tatbikatına geçerek bir gün kalktım, Bahriye Nazırı Avni Paşa’yı ziyaret ettim*’.”

(Us, **a.g.e.**, s. 36, 38.)

Burada bir hatırlatma yapalım, **Avni Paşa** aynı zamanda Padişah’ın başyaveridir. Ayrıca, Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) **Şakir Paşa’nın damadıdır**.

Selanikli’yi Anadolu’ya gönderenlerden.. Bu yüzden, Selanikli tarafından “zafer”den sonra **150’likler** listesine eklenerek vatandan kovulmuş ve bütün malına mülküne el konulmuştur.

Avni Paşa'nın hatıratı, değerli araştırmacı yazar **Osman Öndeş** Bey tarafından latinize edilip Ocak 2012'de Timaş Yayınları tarafından yayınlanmış durumda: *“Vahdeddin'in Sırdaşı Avni Paşa Anlatıyor: Milli Mücadele ve Sürgün Yılları”*.

*

Asım Us'u dinlemeye devam edelim:

“ (...) Bu ahmak herifin sözlerine cevap verdim:

“— Affedersiniz, gerçekten siz hakikatleri benden daha iyi gören bîr adam imişsiniz. Yalnız sizden bir ricam var. **Beni Osmanlı hükümetini teşkil eden (oluşturan) zevat (zatlar, kişiler) ile tanıştırır mısınız?**

“— Evet, tabî.

“Hemen o gece Bahriye Nazırı Avni Paşa beni Şişli'deki evimde gördü. Ayaküzeri dedi ki:

“— Dahiliye Nazırı Mehmet Ali Bey sizinle yakından tanışmak istiyor. Buraya gelmek istiyor. Getireyim mi? Cevap verdim:

“— Derhal. Beraber teşrif buyurunuz. Avni Paşa gitti. Biraz sonra Dahiliye Nazırı Mehmet Ali Beyle beraber geldi. Her ikisini çalışma odamda kabul ettim. Mükâlemenin (karşılıklı konuşmanın) esası şu idi:

“Mehmet Ali Bey —- Kemal Bey, sen İttihatçı mısın?

“Mustafa Kemal: — Evet, ben İttihatçıyım.

“Mehmet Ali Bey — O halde sizinle anlaşmamızın ihtimali yoktur.

“Mustafa Kemal — Yok, yanlış anlıyorsunuz. Ben ittihatçıyım demekle bütün Türk milletinin birliğini ve onun tek mefkureye taptığını söylemek istiyorum.

“Bu noktada kendisi ile mutabık kaldık. Dahiliye Nazırının bu sözlerden sonra bana söylediği şu oldu:

“— Arkadaşlarıma tebşir edeceğim (müjdeleyeceğim). Siz bizim için korkunç olmaktan ziyade istifade edilir bir şalışiyetsiniz.”

(Us, *a.g.e.*, s. 36, 38.)

Karşısındakileri, istifadeli ve kullanışlı adam olduğuna, kendisini kullanabileceklerine inandırmayı başarmış.

Yağ çekmek suretiyle Osmanlı Hükümeti’nin bakanlarının gözüne girmeye çalışmış ve üstesinden gelmiş. Bunun için kalkıp Avni Paşa’nın makamına gitmiş, artık nasıl yağ çekti ve davette bulunduyorsa, daha o akşam Avni Paşa, İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey’i de yanına alarak bu yalancı yağcının Şişli’deki evine gitmiş.

Sanki bakanlarla tanışmak isteyen kendisi değilmiş de onlar kendisiyle tanışmak istemişlermiş gibi lafı çeviriyor, dolandırıyor.

Bu arada, karakterinin bariz bir vasfını da ortaya koyuyor: Döneklik, kıvraklık, omurgasızlık, nabza göre şerbet verme ilkesizliği.

Selanikli zampara, İttihatçıydı (İttihat ve Terakki Partisi üyesiydi), fakat Enver Paşa ile rekabete kalkışmış olduğu için dikiş tutturamamıştı. İttihatçıların büyük çoğunluğu onu adamdan saymıyordu. Falih Rıfkı’nın *Çankaya*’da söylediğine göre onu "**sarhoş, haris, sefiş, ahlâksız ve fırsatçı**" olarak tanıyorlardı.

Bu özelliklere bir de “fırıldaklığı” ekleseler iyi olurmuş; görüldüğü gibi, kendisine İttihatçılığını soran Mehmet Ali Bey’e “ittihat” kelimesinin sözlük anlamıyla cevap vererek “Ben İttihatçı değilim” mesajını vermiş durumda.

Adamda omurga sıfır.

*

Asım Us, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sözlerini aktarmaya devam ediyor:

“Bundan sonra bir gün Harbiye Nazırı Şakir Paşa Mustafa Kemal'i yanına dâvet etti. Yanına girince dedi ki:

“— **Çocuğum, beni utandırma.** Beni mes'uliyet (sorumluluk) altında bırakma. Şimdi seni Damat Ferit Paşa'ya götüreceğim. Kendini tut. İyi konuş. Ona söz verdim.

“MUSTAFA KEMAL, DAMAT FERİT PAŞANIN YANINDA KONUŞULANLARI ANLATIYOR:

“Damat Ferit Paşanın yanına gittik. İlk söze başlayan Şakir Paşa oldu, dedi ki:

“— Efendimiz, yeni vazife ile Anadolu'ya giden Mustafa Kemal Beyi zat-ı devletinize takdim ederim.

“Ondan sonra Sadrâzam ile aralarında bir konuşma oldu. Sualler ve cevaplar Sadrâzamı memnun edecek şekilde idi. Sadrâzam Ferit Paşa, Şakir Paşaya teşekkür etti.

“Kabineden çıktıkları vakit Şakir Paşa, Mustafa Kemal'in elini tuttu ve sıktı:

“— Dikkatinize teşekkür ederim. Bu dikkat çok sürmiyecektir. Ben vazifeyi yaparım. Tarih bunu yazacaktır. Fakat senin de benim yaptığımı unutmamaklığını istiyorum, dedi.

“Bc11 Sadaret (Sadrazamlık, Başbakanlık) ve Dahiliye Nezareti koridorlarında **bu namuslu adamın elini öptüm** ve dedim ki:

“— Yaptığınız büyüktür. Bunu bir gün gözleriniz ile görmenizi temenni ederim.

“Sonra Şakir Paşa beni Dahiliye Nazın Mehmet Ali Beyin yanına götürdü. Mehmet Ali Bey, Mustafa Kemal’in evine giderek kendisine muvaffakiyet dilemiş olan bir adamdı. Fakat onu oraya götüren Harbiye Nazırı Şakir Paşanın ilk sözü şu oldu:

“— Ordu komutanı Mustafa Kemal hükümetinizin verdiği bütün vazifeleri memnuniyetle yapacaktır. Yeter ki biz kendisine yardım edelim.

“Dahiliye Nazırı Mehmet Ali Bey, Harbiye Nazırına şu cevabı verdi:

“— Onu bana ayrıca tanıtmaya hâcet yoktur. Onu kendi evinde çoktan tanıdım. Elbette elden geldiği kadar yardım edeceğim.

“Ben elimden geldiği kadar **bu aldanan adamlann** gösterdikleri tezahürlere ehemmiyet vermiyordum. Fakat **bunları aldatmanın** devlet ve millet için lüzumlu olduğuna kani bulunuyordum.

“İşte bundan sonradır ki Sadrâzam Damat Ferit Paşa beni evine davet etti”

(Us, *a.g.e.*, s. 36, 38.)

Şakir Paşa’nın namuslu bir adam olduğu doğru da, yağ çekip onun elini öpen Selanikli zampara için aynı şey söylenemez.

Evet, adam “aldatıcı” bir adam..

Aldatma ne ile yapılır?

Yalanla, palavra ile, döneklilikle, sahtekârlıkla...

Bunların hepsi Selanikli’de mebzul miktarda mevcut..

Sıradan bir yalancı değil, “çok yalancı”.. Ve Arapça’da “çok yalancı” anlamına gelen bir kelime var: **Deccal**..

Osmanlı Hükümet erkânını aldatmış..

Nasıl aldatmış?

İddiasına göre, İngilizler’in istediği “Samsun havalisindeki durumu tahkik ve asayiş sağlama” görevini yapacak gibi görünmüşmüş de, Osmanlı Hükümeti istemediği halde “millî mücadele”yi başlatmışmış..

İşte anlattığı bu hikaye de bir “aldatma” ameliyesinden ibaret..

Bu defa bu hikaye ile milleti aldatıyor.

Fakat burada “asıl aldatma” bu da değil.. Asıl aldatma, İngilizler’le yapmış olduğu gizli anlaşma..

*

Selanikli, “aldatma” ameliyeleri (operasyonları) için meşrulaştırıcı anahtarı bulmuş: İnsanları devlet ve millet için aldatmanın lüzumlu olduğuna kanaat getiriyor olması.

Ancak, işte bu da bir başka aldatma..

Gerçekte aldatma operasyonlarını devlet ve millet için yapmıyor, kendi hasis menfaatleri, makam ve mevki hırsları, doymak bilmez açgözlülüğü için yapıyor.

Gözü cumhurun/milletin başı olmakta.. Bunun için aldatmayacağı hiç kimse ve çiğnemeyeceği hiçbir değer ve ilke yok.

Nitekim, bir zaman gelecek, Kâzım Karabekir’e aynen şunu diyecektir:

“Dini ve namusu olanlar kazanamazlar, fakir kalmaya mahkumdurlar!.
Böyle kimselerle ülkeyi zenginleştirmek mümkün değildir. Bunun için
önce insanların **din ve namus telâkkisini kaldırmalıyız.”**

(Uğur Mumcu, *Kazım Karabekir Anlatıyor*, 17. b., İstanbul: Tekin
Yayınevi, s. 84.)

*

Evet, din ve namus telakkisini bu millettten kaldırmaya çalışan, kendisinde ise
namusun ve dinin zerresini bile bırakmayan bu namussuz adam, insanları aldatmak
için her yalanı rahatça söyleyebilen bir deccaldi.

"COVER STORY"LER (ÖRTME/PERDELEME HİKÂYELERİ) KARIŞINCA

Selanikli büyük yalancı Mustafa Atatürk'ün aynı olayı **Nutuk**'unda başka, **Falih Rıfkı**'ya yaptığı açıklamalarda başka, **Asım Us**'un da bulunduğu sofrasında ise daha başka şekilde anlatmış olduğunu görmüştük.

Cemal Bolayır'a anlattıkları ise çok daha başka..

Müşahhas bir örnek verelim: **İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey**'le tanışıklığı, Asım Us'a anlattıkları çerçevesinde, **Avni Paşa** vasıtasıyla yapılmış tek bir görüşmeye münhasır kalırken, **Falih Rıfkı**'ya anlattıklarında durum tamamen değişiyor:

“... bir aralık Dahiliye Nezareti'nde bulunan [**İçişleri Bakanı** olan] Mehmet Ali Bey adında bir zat, **bir iki defa** Şişli'deki **evimde** beni ziyaret etti. Bu ziyaretinden **memnun kaldığını** da arkadaşlarına söylemiş. Bir defa da **Bahriye Nazırı** [**donanmadan sorumlu bakan**] **Avni Paşa** ile gelerek **muhtelif mevzular** üzerinde benimle konuştular. Artık adeta **ahbap** olmuş gibi idik.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 138-9.)

Mehmet Ali Bey bunu bir iki defa ziyaret etmiş.. Yani en az iki olduğu kesin.. Buna bir de Avni Paşa ile yapılan ziyaret ekleniyor, etti üç.

Kendi tabiriyle, adeta ahbap olmuş.

Fakat sonradan, Asım Us'a anlattığı masalda olduğu gibi, bu ahbaplığın üstünü örtmeye çalışacaktır. Çünkü işin içinde “**örtülü ödenek**”ten alınan paralar da var.

Evet, apulculuğunu Hindistan’dan gelen Hilafet paralarının üstüne yatarak ispatlayan hırsız Atatürk, Mehmet Ali Bey’den aldığı paradan hiç bahsetmiyor. Nankör! NankrlĞn mücessem (cisimleğmiğ) hali..

*

Asım Us, sözlerini Đyle bağlıyor:

“... Mustafa Kemal, İstanbul'da iken Anadolu'ya geçtikten sonra ne yapacağım bütün teferruatı ile kendisi de bilemezdi. Ancak O, memleket İstanbul Hükümetinin elinde tehlikeden tehlikeye gittiğini görüyordu. İstanbul Hkmeti, ecnebi iğgal kuvvetlerinin tesir ve tehdidi altında milli menfaatleri müdafaa edemezdi. O hkmeti ecnebi iğgal kuvvetlerinin tesir ve tehdidine karĐı mukavemet edebilecek bir halde tutmak için kuvvete ve hattâ bir milli mukavemet ordusuna ihtiyaç vardı. Hiç Đphesiz Anadolu'ya geçen Mustafa Kemal’in ilk hedefi böyle bir milli mukavemet kuvvetini teğkil etmek ve memleketteki halk efkârını bu ordunun etrafında toplamak olmuğtur.”

(Asım Us, *Gördüklerim Duyduklarım Duygularım*, İstanbul: Vakıf Matbaası, 1964, s. 49.)

Anlat Asım balığın tırmandığı kavaktan!..

Hiç de değil, Selanikli zampara Anadolu’ya geçtikten sonra ne yapacağını bütün teferruatı ile biliyordu.

İngiliz gizli servisinin Türkiye Đefi Robert Frew ile yaptığı bağbağa gizli saklı görüşmelerde buna yol haritası ayrıntılı bir biçimde anlatılmığ, ne zaman hangi hamleleri yapacağı, “zafer”den sonra hangi **İngiliz ilke ve inkılaplarını** millete dayatacağı ezberletilmiğti.

Ve kendisini, deşifre etmeden, sureta kavga ediyor gibi görünerek, bir danışıklı döğüş maskesi altında sonuna kadar destekleyecekleri sözünü vermişlerdi.

Bu desteğı, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, kurşun gibi ağır tek bir cümleyle hedefe saplayacaktı:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Evet, Selanikli zampara, Anadolu'ya geçtikten sonra ne yapacağını bütün teferruatı ile biliyordu..

Ve bütün ketumluğuna, sır tutma ve olduğundan farklı görünmedeki bütün maharetine ragmen, Erzurum Kongresi'nin bittiğı günün gecesinde hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya gelecekte neler yapacağını anlatmak istemiş, İngilizler'in eline tutuşturduğu "ev ödevi" listesinden sadece beş tanesini saydıktan sonra Mazhar Müfit, (inanmadığı için) devamını dinlemeyip yatmaya gitmişti.

*

O beş madde şunlardı: Osmanlı Devleti'nin yıkılıp hanedanın icabına bakılması, Selanikli'nin diktatör olarak başına çörekleneyeceğı bir sözde cumhuriyetin ilanı, İslamî tesettürün (örtünmenin) kaldırılması, yahudi şapkasının millete zorla dayatılması, ve bin yıllık alfabenin kaldırılarak Latin harflerine geçilmesi.

Diğerlerini, Mazhar Müfit not defterine yazmadığı için anlatamadı, fakat neler olduğunu biliyoruz, çünkü sonradan yaptıklarını anlatacaktı.

Arkadaki “üst akıl”, lokomotifliğini **Lord Curzon**’un yaptığı İngiliz hariciyesi ve istihbaratıydı.

Selanikli’nin “**millî mukavemet**” (**ulusal direniş**) için ordu toplaması da söz konusu değildi, o, kendi gelecekteki saltanatı için asker toplamaya çalışıyordu. Ve ordu teşkilinden önce asıl uğraştığı iş de, **Lord Curzon**’un verdiği ev ödevi çerçevesinde kurulacak olan **yeni bir devletin** temelini oluşturacak bir millet meclisinin kurulmasıydı.

Onun için Selanikli Anadolu’da düşmana ilk başta hiç kurşun atmadı, sadece millete nutuk attı, yalanlar ve palavralarla kafa ütüledi. İngilizler, piyonları Kemal gönlündeki meclisi rahatça kursun diye Yunan’ı **Milne Hattı** ile İzmir dağlarına çivilemiş ve orada açan çiçekleri toplamakla görevlendirmişlerdi.

O yüzden, Selanikli’nin 23 Nisan 1920’de meclisini açınca ilk işi, bir **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** çıkararak Osmanlı Devleti’ne sadakatini sürdüren **millete savaş** açmak oldu.

*

Ancak, Selanikli’nin bir “meşruiyet”e (meşrutiyet değil) ihtiyacı vardı ve Yunan’la göstermelik bir savaş yapıp “vatan için savaşan kahraman”a dönüştürülmesi gerekiyordu. Bu yüzden Haziran 1920 sonlarında, yani Selanikli’nin Samsun’a çıkışından bir yıl bir ay sonra, Yunan’ın önündeki **Milne Hattı** engeli kaldırıldı.

Yunan ile Selanikli’nin emri altındaki Türk ordusu göstermelik savaşlar yapacak ve İngilizler (Fransa ve İtalya ile birlikte) araya girip tarafları barıştıracaklar, böylece Selanikli emeline ulaşmış olacaktı.

İşi bozan, bir maymun oldu. **Yunan Kralı Aleksandr**, bir **maymun** tarafından ısırıldı ve öldü. Yerine babası eski kral Konstantin geldi.

Alman asıllı ve Almanya taraftarı olan Konstantin, Birinci Dünya Savaşı sırasında, 1917 yılında, İngiltere ve Fransa tarafından tehdit edilerek tahtından uzaklaştırılmıştı.

O, İngilizci Kemal ile göstermelik bir savaş yapmaya taraftar değildi. Anadolu içlerine yürümeye karar verdi. Böylece Yunan ordusu, Kütahya-Eskişehir muharebelerinde Türk ordusunu yenerek Polatlı'ya, Ankara'nın burnu dibine kadar geldi.

Ve İngilizci Kemal, **Kayseri'ye kaçma** kararı aldı.. TBMM bunu kabul etmedi, Selanikli'yi “**diktatör**” yetkileriyle cepheye, Sakarya'ya gönderdi. Fakat o, attan düşüp kaburgasını kırarak cepheden kaçmayı yine başardı.

Üstüne üstlük cephe gerisinden orduya ricat/kaçma emri verdi. **Fevzi Paşa** emrin ifasını geciktirince, **Yunan'ın da (açlık, ishal ve salgın hastalık** gibi nedenlerle) ufaktan ufaktan tüymeye başladığı anlaşıldı.

Böylece Selanikli, Allahu Teala'yı unutup tam bir samimiyetle iman ettiği “**talih**”i (kaderi) çerçevesinde “muzaffer komutan” oldu.

Derhal, teamüllere aykırı olarak üç rütbe birden atlayıp kendisini **mareşal** yaptırdı. Ve diktatörlüğü de bir daha bırakmadı.

“Kim âhiret ekinini (kazancını) isterse, ona o ekininde (kazancında) ziyâdelik veririz (artırırız). Kim de (sâdece) dünya ekinini (kazancını) isterse, ona (da) ondan (birşeyler) veririz; ama (bu takdirde) onun âhirette, hiçbir nasîbi olmaz.” (Şura, 42/20)

*

Selanikli'nin **Cemal Bolayır**'a anlattıklarına gelince.. Bolayır akrabası olduğu için ona karşı dili daha fazla çözülmüş.

Niyazi Ahmet Banoğlu, Bolayır'ın şu sözlerini aktarıyor:

“Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vasiyetnamesini yazan akrabası Cemal Bolayır'ın el yazısı ile bıraktığı anı yazıları, Atatürk'ün 16 Mayıs 1919'da Samsun'a hareketinden önceki günleri aydınlatıcı belgelerdir.

“Akrabalığım bulunan **Mustafa Kemal Paşa**'nın oturmakta olduğu Beşiktaş'ta Akaretler'de 76 numaralı ev ile sonradan taşındığı Şişli'deki **evlerine sık sık giderdim**. 5 Mayıs 1919 tarihinde de [Samsun'a hareketinden 11 gün önce] gene bu eve gitmiştim. Bahçeden üç dört basamaklı bir merdivenle çıkılan birinci katın ön sağ tarafındaki küçük odada oturdukları görerek içeri girdim. Beni görünce, hemen:

“- Buyurun Cemal Bey, dedi ve beni yanında bulunan misafirlere:

"Akrabam Cemal Bey, diye birer birer tanıştırdı:

“- Miralay [Albay] Ömer Lütfi; gazeteci Ruşen Eşref, Binbaşı Ali Rıza ... "

“Kendisi kapıdan girilince odanın pencere yanındaki sol köşesinde oturmakta idi. Karşısında **Miralay Ömer Lütfi** Bey (1922 yılında nafia vekili [bakanı]), onun yanında Ruşen Eşref, onun yanında da Binbaşı sevkiyatçı Ali Rıza Bey (sonradan İstanbul mebusu [milletvekili]), kapıya yakın sağ köşede ise Yaver Cevat Abbas oturuyordu. Ben de kapıdan girince sol taraftaki köşede, paşaya yakın yerde oturdum.

“Konuşmalanna devam ettiler, ben de dinlemeye başladım.

“Memleketin gidişi, yakın tarihe ait olaylar konuşuluyordu. Mustafa Kemal, dinin yobazlar elinde kalması yüzünden milletçe geri kaldığımızı söyledikten ve bazı örnekler verdikten sonra İkinci Meşrutiyet dönemini eleştirdi; ordunun başarısızlığını Enver Paşa'nın yönetimsizliğine bağladı. ...

“7 Mayıs, Çarşamba

“İki gün sonra yeniden evlerine gittiğim zaman Paşa yoktu, yalnız haber bırakmış, Cemal Bey gelirse beni beklesin, demiş.

“Gene Zübeyde Hanım'ın yanına çıkum. Beni görür görmez:

“-Abe evladım, dedi geçen gün geldiğinde aşağıda neler konuştunuz?

“- Neden sordun? deyince:

“- Paşa, seni çok beğenmiş ... Bana dedi ki, anne bu Cemal Bey'i sen çok methederdin ben inanmazdım, fakat şimdi anladım, senin dediğin az kalır ...

“Tabii ben de bu sözlerden haz duymuştum. Bir saat sonra Paşa geldi, beni görünce:

“- Seninle biraz görüşelim, diye bir odaya aldı. Merak içinde idim. Paşa:

“- Bugün **Sadrizam Ferit Paşa**, bana haber göndermiş akşam üzeri saat beşte beni bekliyor, ne dersin gideyim mi?

“Bir tereddüt geçirmiştim. Belki iki dakika düşündüm ve gitmesi gerektiğini söyledim.

“- Öyle ise, dedi, sen hurda bekle, ben gelinceye kadar bir yere gitme ... Geç kalmam, otomobille gidip geleceğim ...

“Mustafa Kemal'i bekledim, geldi. Bana aynen şunları söyledi:

“- Üç gün önce **işgal kuvvetleri İngiliz kumandanı, Ferit Paşa'ya gelerek, doğu illerimizde bazı kuvvetlerimizin halkla birleşerek Hristiyanlara karşı katliam hazırlığında bulunduklarını haber aldıklarını söyleyerek, bunu önlemek için Doğu'ya asker gönderip işgal**

edeceklerini söylemişler. *‘Sizi bunun için ziyaret ettik, haber veriyoruz,’* demişler.

“Ferit Paşa telaş etmiş:

“- Böyle bir şey yoktur ve olamaz. Bana üç gün izin veriniz. Ben oraya oraya **İttihatçı olmayan bir komutan** göndereceğim, hiçbir sorun kalmaz, demiş.

“Ferit Paşa bundan sonra öneriyi bana yaptı:

“- **Padişah hazretleri, sizi zaten biliyor, sizi uygun görmüşlerdir.** Şüphesiz gidersiniz. Şimdi benim, bir yere acele randevum var, oraya gitmek zorundayım. Bu konuda yapacağımız işlerle, durum hakkında etraflı, **harita üzerinde incelemeler yapmak üzere iki gün sonra** yeniden görüşelim, diyerek aynldı. Şimdi buna ne dersin?

“Ben:

“- Aman Paşam, bundan daha iyi fırsat olmaz, derhal kabul etmelisin, dedim.

“Düşünceli idi, bana hiçbir şey söylemedi. Ferit Paşa ile görüştüktan sonra gene buluşmamızı istedi.

“İki gün sonraki görüşmemizde:

“- Dokuzuncu Ordu Müfettişi sıfatı ile gitmeyi kabul ettiğini söyledi.

“Mustafa Kemal, bundan sonraki temaslarını da öbür ziyaretlerimde anlattı. **Harbiye nazırı [Şakir Paşa] ile dahiliye nazırı [Mehmet Ali Bey] ile görüşmüş, hartta üzerinde incelemeler yapmışlar, kendisine çok geniş yetki verilmiş ... Mustafa Kemal:**

“- **Yalnız**, dedi, **para veremiyorlar. Oysa orada çalışmak için para lazım.** Ferit Paşa: ‘- Hele siz bir gidiniz, arkadan para göndeririz,’ dedi. Ben de kabul ettim.

“Mustafa Kemal, bundan sonra temaslanna devam etti. [Sonradan içişleri bakanı olan ve “zafer”den sonra Kemalistler tarafından linç edilip öldürülen] **Ali Kemal Bey** tarafından nazırlara (bakanlara) verilen ziyafette de bulundu. **Yanında götüreceği arkadaşlarını saptayarak** kadrosunu harbiye nazırına onaylattı. Padişah ile görüşmesini de bana anlattı.

Padişah, başarıya ulaşacağına inandığını söylemiş, yardım vaat etmiş. Aynldıktan sonra dışarıda Saray Nazırı [Cumhuriyet dönemindeki “devlet bakanı”nın muadili] Naci Paşa, padişahın hediye ettiği bir kutuyu Mustafa Kemal'e vermiş. Mustafa Kemal kutuyu açıp bakmayınca Naci Paşa açmasını işaret etmiş. Mustafa Kemal açıp bakmış, bir altın saatmiş. ...”

(Niyazi Ahmet Banoğlu, *Atatürk’ün İstanbul’daki Günleri*, İstanbul: Alfa Y., 2012, s. 51-3.)

*

Bolayır’ın anlattıkları, Selanikli’nin **Falih Rıfkı** ile **Asım Us**’a anlattıklarının içine tükürüyor. **Nutuk**’taki masallarının da..

Çünkü böylece hikâyedeki **İngiliz rolü** kabak gibi ortaya çıkıyor. İngilizler Sadrazam Damat Ferit’i acayip tehdit etmişler. Adam paniklemiş. İngilizler’den üç gün süre istemiş.

O üç gün içinde Selanikli’nin talih güneşi parlamaya başlamış. Sultan Vahideddin, İngilizler’in bu tehdidine karşı, “*Ben de güya sizin istediğinizi yapıyor gibi görünerek Anadolu’ya sadık yaverim Selanikli’yi göndermezsem bana da Vahideddin demesinler*” diye düşünmüş.

Böylece, Selanikli'yi zaten kadrolarına almış bulunan İngilizler'in oyununa gelmekte olduğundan haberi yok.

Ancak, Selanikli'nin talih güneşinin bir gün parlayacağını alametleri aylar öncesinden ortaya çıkmaya başlamıştı.

İstanbul'daki üst düzey Osmanlı subayları, 1919 yılının Mart ayında, **Erenköy**'de bir evde, Padişah **Vahideddin'e ve Osmanlı Hükümeti'ne** sunmak üzere, **Anadolu'yu örgütlemek için gönderilebilecek isimlerin listesini** hazırlamışlardı.

Listenin başında, Enver Paşa'nın kardeşi, günümüzde bile Azerbaycan'da hâlâ bir kahraman olarak anılan **Nuri Paşa** vardı.

O sırada İstanbul'da Jandarma Genel Komutanı olan Miralay **Refet Bey** (Refet Bele), Nuri Paşa'nın ismini sildirip başa, **Vahideddin'in yaveri ve gözde adamı Selanikli Mustafa Kemal'in** adını yazdırmıştı.

Böyle bir iklimde, Padişah'ın talimatıyla Sadrazam Damat Ferit Selanikli'yi yanına çağırıyor, **“Padişah hazretleri, sizi zaten biliyor, Anadolu'daki vazife için sizi uygun görmüşlerdir”** diyor.

*

Vazifesi, İngilizler'in istediğini yapıyor gibi görünerek millî direnişi örgütlemek.. Bunun için **“harita üzerinde inceleme”** yapmak üzere iki gün sonra buluşuyorlar.

Fakat olay, İngilizler'i (sözde) ürkütmemek için **“devlet sırrı”** olarak tutuluyor. (Halbuki İngilizler'in herşeyden haberi var.)

Bolayır'ın ifadeleri açık:

“Harbiye nazırı [Şakir Paşa] ile dahiliye nazırı [Mehmet Ali Bey] ile görüşmüş, hartta üzerinde incelemeler yapmışlar, kendisine çok geniş yetki verilmiş.”

Durum buyken, herşey olup bittikten, Osmanlı Devleti temellerine kadar yıkıldıktan, Selanikli İngilizler’in (İnönü’nün sözünü ettiği) desteği ile kişisel saltanatını kurduktan sonra bütün bunlar inkâr ediliyor, Falih Rıfkı ve Asım Us gibi adamlar aracılığıyla millete “**cover story**”ler (örtme/perdeleme hikayeleri) anlatılıyor.

Yersen! (Maalesef “Bedava sirke baldan tatlıdır, Kemalizm’de ekmek var” diyenler aç kurt sürüsü gibi hücum edip yiyorlar.)

*

Bolayır ayrıca, “*Padişah ile görüşmesini de bana anlattı. **Padişah, başarıya ulaşacağına inandığını söylemiş, yardım vaat etmiş***” diyor.

Selanikli, huyunun gereğini yapmış, o gün orada Padişah’ın huzurunda ettiği “**sadakat yemini**”ni anlatmamış.

Onu hiçbir zaman hiçbir yerde anlatmadı. Bir sır olarak sakladı. Sır olarak kalmasını sağlamaya çalıştı, ama, sonunda gerçek ortaya çıktı.

Padişah’la yaptığı o görüşme, Samsun’a hareketinden bir gün önce, 15 Mayıs günü gerçekleşti.

Peki Padişah o gün ona ne dedi?.. “İngilizler’in arzusunu mükemmel şekilde yerine getireceğinden, Türkler’in başını ezeceğinden eminim” mi dedi?..

Ne dediğini Selanikli Falih Rıfkı’ya şu şekilde anlatmış durumda:

“Yıldız Sarayı’nın ufak bir salonunda Vahdettin’le **adeta diz dize denecek kadar yakın oturduk**. Sağında, dirseğini dayamış olduğu bir masa ve üstünde bir **kitap** var. Salonun Boğaziçi’ne doğru açılan penceresinden gördüğümüz manzara şu. Birbirine paralel hatlar üzerine düşman zırhlıları! Bordalarındaki toplar sanki Yıldız Sarayına doğrulmuş! Manzarayı görmek

için oturduğumuz yerlerden başlarımızı sağa sola çevirmek kafi idi.

Vahdettin hiç unutmayacağım şu sözlerle konuşmaya başladı:

“-Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (eline demin bahsettiğim kitabın üstüne bastı ve ilave etti:) tarihe geçmiştir.”

“O zaman bunun bir tarih kitabı olduğunu anladım. Dikkatle ve sükunla dinliyordum:

“-Bunları unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden mühim olabilir. **Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!**

“Bu son sözlerden **hayrete düştüm**. Acaba Vahdettin benimle **samimi** mi konuşuyor? O Vahdettin ki **ecnebi hükümetlerin yüzüncü derece aletleriyle temas arayarak, devletini ve saltanatını kurtarmaya çalışıyordu**, bütün yaptıklarından pişman mı idi? Aldatıldığını mı anlamıştı? Fakat böyle bir tahminle başka bahislere girişmeyi tehlikeli addettim. Kendisine basit cevaplar verdim: ...”

(Falih Rıfkı Atay, **Çankaya**, İstanbul: Sena Matbaası, 1980, s. 173.)

Evet, Padişah, bu yalancı nanköre, “**Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!**” demiş.

Anadolu’ya onu bunun için gönderiyorlar. Fakat ciğeri kediye, kuzuyu kurda emanet ettiklerinin farkında değiller.. İşin farkına vardıklarında atı alan Üsküdar’ı geçmiş olacaktır.. Ba’de harabi’l-Basra..

*

Osman Öndeş “*Vahdeddin’in Sırdaşı Avni Paşa Anlatıyor*” isimli hatıratı yayınlayınca, takke düştü, kel baş, kabak gibi iyice ortaya çıktı.

Avni Paşa'nın anlattığına göre, **Yıldız Camii'**ne gelen Mustafa Kemal, cuma selamında, 15 Mayıs 1919'da, Samsun'a varışından dört gün önce, Padişah'ın huzurunda **Kuran-ı Kerim**'e el basıp yemin ediyor.

Avni Paşa'nın ifadeleri şöyle:

“Sadrazam Paşa, Yaver Paşa [Naci Paşa] padişahın iki tarafında birer adım gerisinde idiler. Mustafa Kemal Paşa askeri **duruşuna dini bir edâ dahi vererek** ilerledi ve sağ elini **Kuran-ı Kerim**'in üzerine koyarak şu yemini eyledi. “*Heyet-i Vükelaca (Bakanlar Kurulu'nca) tanzim olunup Padişah Hazretlerinin iradesine sunulan yirmi bir maddelik özel talimatta bana verilen yetkiler doğrultusunda padişah hazretlerimizin Anadolu vilayetlerindeki bütün mülki ve askeri memurlar üzerindeki teftiş ve tedkikat görevimi, padişah hazretlerinin müsaadeleri doğrultusunda iftiharla ve **sahip olduğum yetkiler doğrultusunda** tüm sadakatimle yapmaya gayret edeceğime vallâh billâhi.*”

Ulu Yalan, Falih Rıfkı'ya, onun şahsında millete, işin bu tarafından hiç bahsetmiyor.

Güya Padişah “**Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!**” deyince bu sözlerden **hayrete** düşmüşmüş. Palavradan kim ölmüş!.. At martini Debreli Hasan, dağlar inlesin!

“**Dinî bir eda ile**” yemin edecek kadar iyi rol yapan adamın **Falih Rıfkı**'ya yalanlarını ballandıra ballandıra anlatmasındaki (sahne sanatçılarına gıpta ile parmak ısırtacak) performansına bakın siz!

*

Selanikli, Bolayır'a para konusunda yalan söylemiş durumda.. “**Para veremiyorlar**” demiş. (Bolayır'ın “Bu milletin yıkılmadık birşeyi kalmadı, bir İstiklal Harbi kaldı, anılarımı yazıp onu da ben mi yıkayım?!” diyen Refet Paşa'nın

izinden gittiği, “Kemalist masal”ı yıkmamak için olaydaki “devlet sırrı”nı “es” geçtiği görülüyor ya, neyse..)

Para verdiler..

Padişah da verdi, Savunma Bakanlığı da, hatta İçişleri Bakanlığı da..

İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey, bizzat para verenlerden..

Sabahattin Selek şunları yazmış durumda:

“... İnceleyebildiğimiz belgeler ancak şunu gösteriyor ki, Mustafa Kemal Paşa İstanbul’dan hareket edeceği günlerde karargâhına mensup subayların üçer aylık maaşlariyle bir miktar olağanüstü ödenek almak için çok uğraşmıştı. Zaferden sonra tasfiye ettiği siyasî düşmanları onun, padişah tarafından verilmiş önemlice bir para ile Anadolu’ya geçtiğini söylerler. ... Mustafa Kemal Paşanın İstanbul’dan ayrıldığı sıralarda Dahiliye Nezaretini işgal eden Mehmet Ali Bey, Paris’te çıkardığı «**La Republique Enchene**» adlı gazetesinde 9. Ordu Kıtaaatı Müfettişine verdiği **yirmi beş bin liraya ait makbuzun klişesini yayınlamıştır**, ... Dahiliye Nezareti, örtülü ödeneğinden ödenen bu pa rayı Mehmet Ali Bey, yanında Emniyet şube müdürlerinden Râdi Bey olduğu halde, Mustafa Kemal Paşayı Samsun’a götürecek vapura hareketinden biraz önce gelerek bizzat vermiş ve klişesi yayınlanan makbuzu da orada Râdi Bey yazmıştır.”

(Sabahattin Selek, *Anadolu İhtilâli*, C. 1, 8. b., İstanbul: KASTAŞ, 1987, s. 135.)

*

Padişah Vahideddin’in Selanikli’ye verdiği paralardan, **uşağı Cemal Granda** da söz ediyor.

Granda'nın herhangi ibir "ideolojik" eğilimi yok.. Selanikli'ye bir husumeti de bulunmuyor. Onu kötülemek gibi bir gayesi de vaki değil. Şunları yazmış durumda:

"... Atatürk Kurtuluş Savaşı'na başlamak üzere Samsun'a ayak basmıştır....

"Sivas ve Erzurum Kongrelerinden sonra Ankara'ya dönüyor. Bu sırada Ali Fuat Cebesoy, bâzı yardımlarda bulunmuştur. **Vahidettin'in kendisine vermiş olduğu yollukların da sonu gelmişti.** (...)

"O akşam **Çankaya Köşkü'ne döndüğümüzde** Atatürk bana :

— Sen benim **Büyük Nutkumu** okudun mu? Dedi.

— Okumadım efendim. Diye karşılık verdim. (...)

— Öyleyse al getir... (...)

"O sırada sofrada bulunan Ruşen Eşref Ünaydın'a **Nutku** verdim. Ruşen Eşref, **Nutkun** sayfalarını çevirdi, çevirdi, Kâzım Karabekir'e ilişkin bölüme gelince durdu. Atatürk'ün yüzüne baktı. **Ben yukarı gidince, o günkü olayı konuştuklarını anlamıştım.** Sonu ne olacak, altından ne çıkacak diye merakla bekliyordum.

"Atatürk, **Ruşen Eşref Ünaydın'a** dönerek :

— Oku... Dedi. Sonra bana baktı:

— Sen de dinle... Diye ekledi.

"Ruşen Eşref Ünaydın'ın okuduğu bölümleri büyük bir dikkatle dinliyordum. ... Okuma işi bittikten sonra bu konu üzerinde Atatürk'le Ruşen Eşref Ünaydın arasında bir konuşma başladı. Can kulağıyla

dinlediğim konuşma, **Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'na başlayışının hikayesi**ydi.

“Atatürk, **son Padişah Vahidettin** tarafından Saraya çağırılmıştı. Kabul sırasında Vahidettin ilk olarak ona şu soruyu sormuştu:

— Şu gördüğünüz düşman gemilerini buradan nasıl çıkarabilirsiniz?

— O gördüğünüz zırhlılar karada yürümez.

— Peki bu işi nasıl yapabilirsiniz?

— Emredersiniz.

— **Ne yaparsanız yapın, fakat bunları buradan kovun...**

“Ve kendisine **şu görevi veriyor:**

— **Yanınıza çalışabileceğiniz maiyetinizi alınız. Samsun'a hareket ediniz. Yarın Bandırma vapuru hareketinize hazırdır. Şark vilâyetleri askerî müfettişi olarak yola çıkın. Allah yardımcınız olsun...**”

(*Atatürk'ün Uşağının Gizli Defteri*, haz. Turhan Gürkan, İstanbul: Fer Yayınları, 1971 s. 163-167.)

*

Selanikli hain yalancı, üstün yetenekli nankör, Mehmet Ali Bey'in “örtülü ödenek”ten verdiği paradan hiçbir zaman söz etmemiştir.

Meblağ 25 bin liraydı.. Memur maaşının **aylık iki buçuk lira** olduğu zamanda 25 bin lira..

10 bin aya, yani 800 küsur seneye karşılık gelen bir maaş yekünü.. Sanki Selanikli'nin 800 sene yaşayacağı tahmininde bulunmuşlardı.

Bu, sadece bir bakanlığın (doğrudan ilgili olmayan İçişleri Bakanlığı'nın) örtülü ödeneğinden verilen para.. Resmen yok hükmünde.. Örtülü ödenekten veriliyor..

Üstelik adam esas itibariyle Savunma Bakanlığı'nın personeli, İçişleri Bakanlığı'yla bir ilgisi yok..

Asıl parayı Savunma Bakanlığı'ndan alıyor.

Fakat olay, Savunma Bakanlığı meselesi olmaktan çıkmış, bütün bir “hükümet meselesi”, devlet meselesi olmuş.

Onun için, adama her taraftan para akıyor.. Padişah'tan da..

*

İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey'in örtülü ödenekten verdiği paranın makbuzu, Fransa'da yayınlanmış..

Türkiye'de yayınlanamazdı, çünkü Selanikli'nin **geçmişi karartmak**, üstüne perde çekmek, olan biteni sadece kendi kurguladığı şekilde aktarmak gibi bir politikası vardı.

Nitekim, **Kâzım Karabekir** Paşa kendi bildiklerini ve yaşadıklarını kitaplaştırıp bastırıldığında hepsini **toplatıp yaktırmıştı**.

Selanikli nankör, kendisini (cebine para koyup olağanüstü yetkilerle donatarak genel vali gibi) Anadolu'ya gönderen Sultan Vahideddin'in, Anadolu'da tutunmasını sağlayan Karabekir'in yanı sıra Mehmet Ali Bey'e de, sonradan, teşekkürlerini eksiksiz bir biçimde sunmuş durumda.

Yapılan iyilikleri unutmamak gibi bir meziyeti var..

Evet, Mehmet Ali Bey, cumhuriyetin ilanıyla birlikte vatandan kovulan, malına mülküne el konulan, Türkiye'ye girmesi yasaklanan **150'liklerdendi**.

HİKÂYE UZUN, ÖZETİ KISA

Niyazi Ahmet Banoğlu'nun Bolayır'dan aktardığı satırlarda geçen bir isim dikkat çekici:

“Kendisi kapıdan girilince odanın pencere yanındaki sol köşesinde oturmakta idi. Karşısında **Miralay Ömer Lütfi** Bey (1922 yılında nafia vekili [bakanı]), onun yanında Ruşen Eşref, onun yanında da Binbaşı sevkiyatçı Ali Rıza Bey (sonradan İstanbul mebusu [milletvekili]), kapıya yakın sağ köşede ise Yaver Cevat Abbas oturuyordu. Ben de kapıdan girince sol taraftaki köşede, paşaya yakın yerde oturdum.”

(Niyazi Ahmet Banoğlu, *Atatürk'ün İstanbul'daki Günleri*, İstanbul: Alfa Y., 2012, s. 51-3.)

Miralay Ömer Lütfi'yi, **Kâzım Karabekir**'in *Günlükler*'inden hatırlıyoruz. Selanikli'nin ölümünden üç ay sonra, takvimler 13 Şubat 1939 Pazartesi gününü gösterirken **Karabekir Paşa**, günlüğüne şu notu düşmüştü:

"Telefonla yaver beyin [Cumhurbaşkanı İnönü'nün yaverinin] iş'ârı [bildirmesi] üzerine General Cafer Tayyar'la İnönü 'ye [gittik]. Saat 5.45-7.00. M. Kemal'in Enver'e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü **Cevat Rıfat** söyledi. Bunu **Cemal [Mersinli] Paşa, Ömer Lütfi** ve **Diyarbakırlı Kâzım Paşa** da bilirmiş. **Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi.** Bu maksatla bazı zabitler de (subaylar da) İngilizler tarafına geçmiş."

[Kâzım Karabekir, *Günlükler (1906-1948)*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009, s. 1083.]

Olay Filistin'de geçiyor.

Padişah Mehmet Reşat’ın 4 Temmuz 1918 günü vefatı zerine **Vahideddin**’in padişah olduğunu ğrenen Selanikli, **Karlsbad**’daki kaplıca sefasını hemen yarıda keserek vatana dönmüş, istifa etmiş bulunduğu **7’nci Ordu Komutanlığı**’nı tekrar uhdesine almış, yanına bir de **padişah yaveri** unvanını eklettirmişti.

Veliaht Vahideddin’in yedi ay nceki **Berlin** seyahatine iştirak edip onu yaktığı “yağlarla” kafaya almış durumdaydı.

Filistin’e komutan olarak, İngilizler’in Osmanlı’yı yenmesini sağlamak ve böylece öteden beri istediği İngiliz-Türk barışını sağlamak için gitmiş bulunuyordu.

Bu yenilgi, yıllardır rekabet ettiği **Enver**’in ülkedeki etkisini sonlandıracak ve kendisinin önünü açacaktır. Hesabı buydu.

Bunun için, başında bulunduğu 7’inci Ordu’ya ricat (kaçma) emri verdi. Karşısındaki İngiliz ordusunun başında **General Allenby** bulunuyordu.

Allenby, eski sofra arkadaşıydı. 1913 yılında İngiliz ajanı **Aubrey Herbert**’in kendisinin onuruna verdiği yemekte onunla tanışma bahtiyarlığına erişmişti.

Selanikli, şeytanî satrancında ilk hamleyi bu şekilde yapıp **Nablus**’tan taa **Halep**’e kaçtıktan sonra (Ki aradaki mesafe İzmir-Kayseri arasına denk), ikinci hamlesini yaptı. Padişah’a bir telgraf gönderip **İngilizler**’le “**behemahal sulh**” (ne pahasına olursa olsun barış” yapılmasını istedi.

Bu, pratikte, kayıtsız şartsız teslimiyet demek oluyordu.

Herşey çok hızlı bir biçimde yaşanmış durumdaydı. Bütün bunlar olup bittiğinde **Vahideddin** henüz tahttaki  ayını bile tamamlamış değildi.

Ve **Filistin**’e dönmüş olan Selanikli, iki ay içinde misyonunu yerine getirniş, dört yıldır düşmanları karşısında ayakta kalmayı başarmış olan Osmanlı’yı bir hamlede mahvetmişti.

30 Ekim’de **Mondros Mütarekesi (Ateşkesi)** imzalandığında, Vahideddin’in padişahlığı henüz dördüncü ayını bile tamamlamış değildi.

Vahideddin, Selanikli’yi Filistin’e göndererek başlattığı hatalar serisini, padişah oluşunun üzerinden bir yıl bile geçmeden, 16 Mayıs 1919’da Selanikli’yi sözde vatanı kurtarmak için **Samsun**’a gönderirken zirve noktasına taşıyacaktı.

Henüz onbuçuk aylık padişahtı.. On ay ve 12 günlük.

Ciğeri kediye, kümesi tilkiye emanet edercesine vatanı İngiliz ajanına teslim ettiğinin farkında değildi.

*

Banoğlu, Bolayır’ın şu sözlerini de aktarmış durumda:

“Mustafa Kemal'i bekledim, geldi. Bana aynen şunları söyledi:

“- Üç gün önce **işgal kuvvetleri İngiliz kumandanı, Ferit Paşa'ya gelerek, doğu illerimizde bazı kuvvetlerimizin halkla birleşerek Hıristiyanlara karşı katliam hazırlığında bulunduklarını haber aldıklarını söyleyerek, bunu önlemek için Doğu'ya asker gönderip işgal edeceklerini söylemişler. ‘Sizi bunun için ziyaret ettik, haber veriyoruz,’ demişler.**

“Ferit Paşa telaş etmiş:

“- Böyle bir şey yoktur ve olamaz. Bana üç gün izin veriniz. Ben oraya oraya **İttihatçı olmayan bir komutan** göndereceğim, hiçbir sorun kalmaz, demiş.

“Ferit Paşa bundan sonra öneriyi bana yaptı:

“- **Padişah** hazretleri, sizi zaten biliyor, sizi uygun görmüşlerdir. Şüphesiz gidersiniz. Şimdi benim, bir yere acele randevum var, oraya gitmek zorundayım. Bu konuda yapacağımız işlerle, durum hakkında etraflı, **harita üzerinde incelemeler yapmak üzere iki gün sonra** yeniden görüşelim, diyerek ayrıldı. ...”

İngiliz tezgâhı iyi kurmuş.. Doğu Karadeniz için birinin görevlendirilmesini istiyor ve bu kişinin **İttihatçı** olmaması gerekiyor.

Şartları bu.. Çünkü İttihatçılar (**Enver** ve şürekası), Osmanlı’yı Almanlar’ın yanında İngiltere’ye karşı savaşa sokmuş durumda.

İttihatçı olmayan isim denilince o sırada akla gelen ilk isim ise, Enver’e olan hasedinden dolayı çatlayan **Mustafa Kemal**..

İttihatçı olmadığını hem İngilizler’e, hem de mevcut Osmanlı Hükümeti’ne deklare etmiş bulunuyor. **Falih Rıfkı**’ya (İngiliz Gizli Servisi’nin Türkiye şefi) **Robert Frew** ile yaptığı başbaşa gizli görüşme ile ilgili olarak anlattıklarında İttihatçılar bahsinin geçmiş olması tesadüf değil.

İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey’le görüştüğü sırada kendisine yöneltilen “İttihatçı mısınız?” şeklindeki soruya da “Sözlük anlamı itibariyle ittihatçıyım, siyasal anlamda İttihatçı değilim” demek olan bir cevap vererek İttihatçı geçmişinin üzerine sünger çekmiş, tevbe ile bu dosyayı kapatmış durumda.

*

Böylece, Selanikli’nin (İngilizler’in isteği ve hazırladıkları plan doğrultusunda) Doğu Karadeniz için görevlendirilmesi operasyonunun altyapısı hazırlanmış bulunuyor.

İngilizler, Padişah **Vahideddin**'in ve Osmanlı Hükümeti'nin (Genelkurmay'ın) bunu bir fırsata çevirmek isteyeceklerinin, bunun için Selanikli haine olağanüstü yetkiler vereceklerinin de farkındalar.

Herkesi tutuklayıp **Malta**'ya sürerken Selanikli'ye hiç dokunmamış olmaları yetmiyormuş gibi, bu görevlendirme sırasında da hiçbir zorluk çıkarmıyor, anında vizeyi bastırıyorlar.

Satrancın bir sonraki hamlesi, İngilizler'in, Samsun'a çıkan Selanikli'nin İstanbul'a tekrar çağırılmasını istemeleri dalaveresi.. Böylece Selanikli, sözde İngilizler'in korkup çekindiği adam haline getirilirken, Osmanlı padişahı ve hükümeti de, İngiliz emellerine boyun eğen hain işbirlikçi gibi gösteriliyor.

Tam bu sırada Selanikli, **İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon**'un yazdırdığı senaryo çerçevesinde yeni hamlesini yapıyor, Osmanlı Padişahı'na ve hükümetine “askerlikten istifa dilekçesi”ni sunuyor.

Böylece, sözde fedakârlık yapmış, İngilizler karşısında zor duruma düşen Padişah ile hükümeti kurtarmış, paratoner gibi davranmış oluyor.

Gerçekteyse maksat, Selanikli'nin “Osmanlı Devleti'nin basit bir memuru” olmaktan çıkarılması, bir “halk hareketi”nin liderine dönüştürülmesi..

*

Böylece Selanikli, kongreler toplayıp **yeni bir millet meclisi** teşkil etmek için gereken zemine kavuşmakta, bu **ayrılıkçı ve bölücü** hareketine **meşruiyet** sağlamış olmaktadır.

Önce **paralel meclis** gelecek, bunu **paralel hükümetin** kurulması izleyecek, ardından da **paralel devlet** kurulacaktır.

Bu, Selanikli'nin **paralel padişah** olması anlamına gelmektedir.

Fakat kendisine padişah değil, cumhurbaşkanı dedirtecektir. Gerçekte, İngilizler’in desteği ve oyunuyla devlet başkanlığını gasbetmiş, milleti yalanlarıyla ve **takiyyesi**yle aldatmış bir yetki hırsızıdır.

*

Hayatta bazen, başlangıçta hedeflenmeyen, hiç de akılda ve hesapta olmayan şeyler yaşanabilir.

Kumarcıların tabiriyle kartların karılıp yeniden dağıtılması durumları ortaya çıkabilir.

Eski dostlar düşman, eski düşmanlar dost haline gelebilir.. Ve bütün bu yaşananların aktörleri durumundaki insanlar, başlarına gelenleri ve savruldukları yerleri kendileri de hayretle karşılayabilirler.

Selanikli’nin ve İngilizler’in durumu öyle değil.. Onlar, oyunlarını belli bir plan ve proje çerçevesinde, senaryoya tamamen sadık kalarak gerçeğe gibi ince ince dokudular.

Selanikli’nin (**İngiliz istihbaratının Türkiye şefi**) **Robert Frew** ile yapmış olduğu gizli saklı görüşmelerde alınan kararlar harfi harfine yerine getirildi.

Bu kararları Selanikli, Samsun’a çıkışının üzerinden daha üç ay bile geçmeden, henüz ortada hiçbir şey yokken, kendisinin emri altında herhangi bir askerî güç de “resmen” bulunmuyorken, Erzurum Kongresi’nin bittiği günün gecesinde hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**’e açıklamış durumdaydı:

Osmanlı Devleti yıkılacak, yerine, rejiminin cumhuriyet olduğu söylenen yeni bir devlet kurulacaktı.

Fakat bu devletin cumhurbaşkanını millet seçmeyecekti, kendisi olacaktı. Selanikli’nin efendisi İngilizler ona cumhurbaşkanlığını vermiş durumdaydılar.

Onlardan (**Ward Price**'ın yazdığına göre) **valilik** istemiş, “Valilik kalmadı, cumhurbaşkanlığı verelim” cevabını almıştı.

O da, çantada keklik olan cumhurbaşkanlığı (daha doğrusu **diktatörlük**) yetkilerine dayanarak memlekette yerli-milli alfabeyi yasaklayacak, Latin harflerini millete dayatacaktı.

Ayrıca tesettür (İslamî örtünme) de kaldırılacaktı.

Fakat erkeklere başka bir tesettür (yahudi tesettürü) dayatılacak, millete zorla şapka giydirilecekti.

Selanikli, hempalarına gece yarısı bunları, büyük bir özgüvenle müjdelemiş durumdaydı.. Fakat gündüz millete din, iman, halife-padişaha sadakat nutukları atıyordu.

Gerçekleştireceği **İngiliz ilke ve inkılaplarını** anlatmış, fakat İngilizler tarafından bunun için görevlendirilmiş olduğunu onlara söylememişti. (Ya da söyledi fakat Mazhar Müfit bunu açıklamayı uygun görmedi. İngilizler'in "**karar**"'ını açıklama vazifesi İnönü'ye kaldı.)

*

Evet, Selanikli, olayların seyri içinde yeni bir devlet kurma macerasına sürüklenmiş ve gelişmelerin doğal akışı çerçevesinde devletin tepesine tünemiş değil.

Ortada, ustaca adımlarla hayata geçirilen bir İngiliz kumpası (Osmanlı Devleti'ni hedef alan kumpas) ve komplo (gizli plan) var.

Bu planda tek aksilik, **Türk-Yunan savaşında** yaşandı.

1920 yılının sonlarında (İngilizler tarafından alaşağı edilip yerine oğlu **Aleksandr** kral yapılan) **Konstantin**, oğlu bir maymun tarafından ısırılıp öldüğü için tahta geçti.

Alman kökenli ve Almanya yanlısı olan Konstantin, 1917 yılında (Birinci Dünya Savaşı sürerken) Atina'nın bombalanması tehdidiyle tahttan indirilmişti. Yeniden tahta geçince İngilizler'in adamı **Venizelos** başbakanlığı kaybetti ve çekip Paris'e gitti (İleride tekrar dönecekti).

İngilizler'in planı çerçevesinde (**Milne Hattı** ile İzmir-Aydın arasında durdurulan, İzmir dağlarında açan çiçekleri toplamakla görevlendirilen) Yunan ordusu Anadolu içlerine asla yürümeyecek, Selanikli piyonları paralel devletini kurunca, göstermelik birkaç çatışmanın ardından Ankara hükümeti ile Yunanistan arasında (Ankara'nın **Fransa** ile yapmış olduğu **Ankara Antlaşması**'nın benzeri bir) barış yapılacak ve kavga bitecekti. Plan buydu.

Yunanistan İzmir'den çekilecek (**İzmir**'i kurtarma başarısının Selanikli'ye verilmesi gerekiyordu), karşılığında **12 Adalar**'ı ve **Batı Trakya**'yı alacak, **savaş tazminatı** ödemesi de istenmeyecekti. Zahmetleri karşılığında bunu hak ediyordu.

Ancak Konstantin, İngilizler'in adamı değildi, onlara hınçlıydı, ve Anadolu içlerine yürüdü, Ankara'nın burnu dibine, Polatlı'ya kadar geldi.

*

İngiliz efendileri buna “Biz sözümüzde duruyoruz, fakat hesapta olmayan birşey yaşandı, **Alaksandr ve Venizelos** devre dışı kaldı.. Herşeyi bizden bekleme, senin de kendini ispat etmen lazım” dediler.

Hesapta olmayan bu gelişme karşısında Selanikli paniğe kapıldı, derhal **Kayseri'ye kaçma** kararı aldı.

İşte tam bu noktada “**derin millet**” ruhu devreye girdi. TBMM Selanikli’ye “Sen istiyorsan Kayseri’ye git, biz gitmiyoruz” dediler.

Selanikli baktı ki Kayseri’ye giderse otomatikman siyaset denkleminde düşecek, gitmekten vazgeçti.

Fakat TBMM bununla yetinmedi, Selanikli’ye “Şimdiye kadar kürsüde nutuk atmaktan başka birşey yapmadın, artık vıdı vıdı edip kafa şişirmeyi bırak, askere moral vermek için cepheye git” dediler.

Cepheyle arası iyi olmayan, gözü dans salonlarında olan sahte kahraman Selanikli bunu kabul etmedi. Fakat milletvekilleri “Ya gideceksin, ya gideceksin!” dediler.

Selanikli, dört gün süren tartışmaların ardından, cepheye gitmeyi iki şartla kabul etti: Birincisi, TBMM’nin bütün yetkileri kendisine devredilecekti, yani **diktatör** yapılacaktı. İkincisi, bir yenilgi durumunda asla hesaba çekilmeyecek, bir ihmal ya da kusurunun olup olmadığı sorgulanmayacaktı.

TBMM, “Lanet olsun, mevzubahis olan vatansa, bu sahte kahramanın diktatörlüğü teferruattır” dedi.

Fakat Selanikli, “Mevzubahis olan vatansa benim konumum, istikbalim teferruattır” demiyordu, dememişti.

Çünkü, onun için, “Mevzubahis olan çıkarlarıysa, vatan da teferruattır”.

*

Selanikli böylece, bir diktatör olarak Sakarya’nın yolunu tuttu.

Fakat cephede yine de durmadı. Attan düşüp kaburgasını kıracağı tuttu, cepheden ayrıldı. (Gerçekten kırılmış gibi görünüyor.)

Sonra da, savaş uzayınca, orduya Yunan ordusunun karşısından çekilme emri verdi.. Gözü Erciyes'in dağ havasındaydı.. Savaş ona göre değildi.. Yurtta sulh istiyordu, sulh da o sırada pılsını pırtısını toplayıp Kayseri'ye gitmişti.

Fevzi Çakmak, bunun geri çekilme emrini hayata geçirmedi.. Çünkü Yunan ordusunun da pilinin bitmek üzere olduğunu anlamıştı.. Nitekim, lojistik sorunları yaşıyan ve gıda sıkıntısı çeken Yunan ordusunda açlık, salgın hastalık ve ishal başgöstermişti.. Yunan birlikleri farketirmeden yavaş yavaş çekilmekteydi.

Ordumuz geri çekilmeyince, Sakarya Savaşı'nı otomatikman kazanmış olduk. Yunan ordusu yarı ölü yarı baygın iki gün daha yerlerinde durmuş olsalardı bizim pilimiz bitmişti. Allahu Teala korudu.

Ve Selanikli, kaburgası kırıldığı için **gazi** unvanını aldı. Ayrıca, zafer kazanmış komutan olarak (teamüllere aykırı biçinde) üç rütbe birden atlayarak üniformasına mareşal apoletlerini diktirdi.. Sinekten yağ çıkarma ustası bir fırsatçılık virtüözüydü.

Böylece, Konstantin'in huysuzluğu yüzünden iş biraz uzamış oldu. Fakat "Geç olsun da güç olmasın" diye düşünen Selanikli sonuçtan memnundu. Çünkü "istemeden" kazandığı Sakarya Savaşı'nın ardından Yunan'ı mağlup etme ümidi doğmuştu.

O sayede hem gazi unvanını almış, hem mareşal apoletlerine kavuşmuş, hem de Dumlupınar zaferi ile birlikte kendisini **Napolyon** gibi hissetme mutluluğunu yaşamıştı.

Dolayısıyla, bütün bunların hatırına Yunan'a 12 Adalar ve Batı Trakya gönül rahatlığıyla verilebilir, savaş tazminatı istenmesinden sarf-ı nazar edilebilirdi.

*

Hikâye uzun, en mükemmel özetini yapan kişi ise, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**.

1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, "istiklal mücadelesi"nin ardındaki sihirli değneği, son derece veciz ve özlü bir şekilde, "kör gözüne parmağım" açıklığında dile getirmiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

MAHREM BULUŞMALAR

“Şimdi size mahrem bir buluşmadan bahsedeyim.”

Bunu diyen, Selanikli yalan ve palavra şampiyonu zampara Atatürk.

Fakat, benim dediğimi de varsayabilirsiniz

İşte mahrem (gizli saklı) buluşmanın hikâyesi:

“Şimdi size mahrem bir buluşmadan bahsedeyim: Süleymaniye sokaklarından birinde hoş bir ev... Buraya vakitsiz ve teklifsiz gitmiştim. Kim olduğumuzu bilmeksizin bizi evin içinde gören hizmetçi kız:

"- Ne istiyorsunuz, beyefendi hazır değil!" diyordu. Kızcağıza:

"- Hele bizi misafir odasına al, bir taraftan beyefendi de hazır olur!" dedim. Odaya girdik. Hizmetçi kıza fazla bir şey söylemeye lüzum kalmadan, ev sahibi beyefendi güler yüzü ile içeri girdi:

"- Ne haber., ne haber., bu ne baskın?"

“Kimdi, tahmin ediyor musunuz: **İsmet** Bey! (İsmet **İnönü**).

"- Vaktim dar, sana hikâyeyi kısaca söyleyeyim, dedim" ve her şeyi anlattım:

"- Ben yerleşinceye kadar sen de bana yardım edeceksin ve iş başladığı vakit yanıma geleceksin!

"- Veda etmek üzere ayağa kalktım, ellerimi tuttu:

"- Biraz daha konuşsaydık.." dedi. İstanbul'da kaldığım kadar benimle mümkün olduğu kadar az alakalı görünmesini de rica ettim."

(Falih Rıfıkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 138-9.)

Neden az alâkalı görünmesi gerekiyorsa?..

Kendisi, **"resmen" millete ihanet ve İngiliz emellerine hizmet** anlamına gelen bir görevi (güya içinde başka niyetler besleyerek, kendisini görevlendirenlere **oyun** oynayacak şekilde) kabul ediyor, ve İsmet İnönü de daha beş ay önce Harbiye Nezareti'nin (Savunma Bakanlığı'nın) **müsteşarı** olarak hizmet vermiş bir Osmanlı subayı..

Evet, **"resmen" millete ihanet ve İngiliz emellerine hizmet** anlamına gelen bir görevi (güya içinde başka niyetler besleyerek, kendisini görevlendirenlere **oyun** oynayacak şekilde) kabul ediyor.

Fakat gerçek, Osmanlı Padişahı'nın ve Hükümeti'nin, kendisiyle ilgili görevlendirmeyi, İngilizler'in tehdidi yüzünden, **içlerinde başka niyetler besleyerek (ve de bir "devlet sırrı" olarak)** yapmış olmaları..

Selanikli hainin bu görevi, içinde başka niyetler besleyerek ve kendisini görevlendirenlere oyun oynayacak şekilde kabul ettiği doğru..

Fakat bunu, "İngilizler'e ve İngiliz işbirlikçisi Osmanlı devlet erkânına karşı" yapmıyor.

Tam aksine, İngilizler hesabına Osmanlı Devleti'ne karşı yapıyor.

Devletine, milletine ve vatanına ihanet ediyor.

Devletini, milletini, dini ve imanı satıyor.

Sırf kendi istikbali için..

*

İnönü'yü ziyareti “mahrem buluşma”ymış, ve de İnönü'den kendisiyle az alâkalı görünmesini istemişmiş.

Neden az alâkalı görünmesi gerekiyordusa?..

Ancak, Selanikli zampara hain “mahrem buluşma”lara alışkındı.. **İngiliz gizli servisinin (istihbarat teşkilatının) Türkiye şefi** (kendisini İngiliz Büyükelçiliği'nin rahibi gibi görünerek kamufle eden) **Robert Frew (Fro, Fru)** ile defalarca böyle gizli saklı mahrem görüşme yapmış ve İngilizler tarafından satın alınmıştı.

Nutuk'unda, bu ajanla “bir iki defa” görüştüğünü itiraf etmiş durumda..

İlginç olan şu ki, **Nutuk**'un bir yerinde “**bir defa**”, başka bir yerinde ise “**bir iki defa**” görüştüğünü söylüyor.

“Yalancının hafızası” meselesi..

Yalancının iyi bir hafızasının olması gerekir demişler, fakat insan hadi diyelim ki hayatında sadece bir defa yalan söyledi, o yalanı belki aklında tutabilir ve yahanında tutarlı olmayı başarabilir. Fakat Selanikli gibi bütün hayatı yalan dolan dolandırıcılık olunca buna hafıza mı dayanır!

Ajan Frew ile yaptığı bu “mahrem” görüşmelerden (eski samimi dostu, ilk başbakanı) **Rauf Orbay** ile yaveri Cevat Abbas da haberliler, hatıratlarında bahsediyorlar.

Orbay, hainin Frew ile “müteaddid” defalar görüştüğünü söylüyor. **Cevat Abbas** ise “fasılalı tarihlerde”..

*

İnönü'ye “*Vaktim dar, sana hikâyeyi kısaca söyleyeyim*” demiş ve “herşeyi” anlatmış.

Herşey dediği, Samsun havalisi için yapılan görevlendirme.. “Herşeyi” anlattığı için “*Ben yerleşinceye kadar sen de bana yardım edeceksin ve iş başladığı vakit yanıma geleceksin!*” demeyi de unutmamış.

Şimdi biraz geriye gidelim.. İnönü ile daha önce yaptığı bir görüşmeye:

“Sırdaşlarımdan birini size haber vereyim: Bir gün **İsmet Bey'i (İsmet İnönü)**, davet ettim. Şişli'deki evimde beni yalnız bulan İsmet Bey:

"- Gene ne var? dedi. ...

"- Ne haber dedim.

"- Tahmin edeceğin gibi...

"- Şuradan bana bir Türkiye haritası bulup masaya açar mısın? Üzerinde konuşacağım. ...

"- Ne yapacaksın? diye sordu. ...

"- Mesela, dedim, **hiçbir sıfat ve salahiyyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek** ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için en müsait mıntaka ve beni o mıntakaya götürecek en kolay yol hangisi olabilir?

"Yüzüme baktı, tekrar neşeli ve ümitli güldü:

"- Karar verdin mi? dedi.

“- Şimdilik bundan bahsetmeyelim, bana memleketi, milleti ve orduyu anlayıp bilen, vaziyeti yakından gören, tehlikede şüphesi olmayan bir arkadaş gibi cevap ver!

"İsmet Bey masanın kenarındaki sandalyeye ilişti ve derin derin düşünmeye başladı. O sırada ben salonun içinde dolaşıyordum. Bana sesleninceye kadar gezindim. Birdenbire ayağa kalktı, gülerek:

"- Yollar çok, mntıkalar çok! dedi.

"Bazı ziyaretçilerin geldiklerini haber verdiler. Haritayı kapamaya vakit kalmadan içeri giren tanıdıklarla başka bahislere daldık. Bir hayli müddet soma gene İsmet Bey'le yalnız kaldık:

"- Ne yapacağını bana ne vakit söyleyeceksin?

"- Zamanında!"

(Atay, *a.g.e.*, s. 129-130.)

Bunun öncesinde (Rauf Orbay'ın hatıratında anlattığı, Selanikli'nin de Falih Rıfkı'ya itiraf etmiş bulunduğu gibi) kafadarlarıyla **ihtilal (darbe) örgütü** **örgütü** kurmaya kalkışan **komitacı (çeteci, terörist)** Kemal, (Ki, İttihatçıların İaşe Nazırı/Bakanı **Kara Kemal** gibi bir kulağı kesikle çılgınca “Sadrazam Tevfik Paşa'yı kaçıırıp hükümet darbesi gerçekleştirme” planları bile yapmış durumdaydı), hangi dağda hangi kurt ölmüştüyse birdenbire değişmiş, **istihbarat (gizli servis) eğitimi ve terbiyesi** almış bir adam gibi sakin, durmuş oturmuş, ketum, ihtiyatlı ve ağzı sıkı biri haline gelmiş bulunuyordu.

İsmet İnönü ile o minvalde konuşuyordu.

Gerçekten de “hızlı eğitim”den geçmiş durumdaydı. Ajan Frew tarafından “hızlandırılmış eğitim”e tabi tutulmuştu.

*

Selanikli mütareke (Birinci Dünya Savaşı sonrası ateşkes) döneminde (13 Kasım 1918 – 16 Mayıs 1919 tarihleri arasında) İstanbul’da bulunduğu **altı ayın ilk iki ayını, İngilizler’le görüşme** ve pazarlıklarla geçirmiş durumdaydı.

İngiliz Gizli Servisi’nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Robert Frew ile defalarca görüştüğünü gözönünde bulundurduğumuzda, üçüncü görüşmede her konuda mutabakata varıp el sıkışmış olduklarını kabul edebiliriz.

Selanikli’nin **ajan Frew** ile **en az üç defa** görüşmüş olması gerekiyor.

Selanikli’nin İngiliz yetkililerle (valilik talebiyle) görüşme teklifini **İngiliz gazeteci Ward Price**’a iletmesinden sonra **İngiltere Büyükelçiliği** konuyu değerlendirmeye alıp hummalı bir çalışmaya girişmiş olmalıdır.

Bunun **Padişah Vahideddin’in ve Osmanlı Hükümeti’nin** kendilerine yönelik bir yoklaması, sondajı ya da **oyunu** olup olmadığını anlamaya çalışmışlardır.

Her ne kadar Selanikli’nin bir diğer tecrübeli ajan **Aubrey Herbert**’le eskiye dayanan bir samimiyeti bulunuyordursa da, muhbir ve elemanların taraf değiştirmesi, ajanların “**çift taraflı ajan**” (**double agent**) haline gelmesi her zaman mümkündür.

Dolayısıyla, İngiliz istihbaratı, İstanbul’daki ajanlarından Selanikli hakkında bilgi toplamalarını, son durumunu öğrenmelerini istemiştir.

Böyle bir araştırma sonucunda, **Enver’le rekabet** eden bir İttihatçı olduğu, **büyük büyük ihtiraslarının** ve muazzam bir **makam mevki sevdasının** bulunduğu, gençliğinden itibaren **kafayı çekme müptelası olduğu ve kadınlarla hoşbeşe ve dansa düşkünlüğü** ile tanındığı, (Fali Rıfkı’nın dile getirdiği üzere) İttihatçılar’ın onu “**sarhoş, sefi, ahlâsız, haris (hırslı, ihtirash) ve fırsatçı**” olarak nitelendirdikleri teyit edilmiş, ve böylece muhtemelen “**Tamam, bu tip tam**

bize göre, kullanılmaya müsait, kişilik olarak buna elverişli” hükmünü vermiş olmalıdırlar.

Bunun ardından **Frew**, Selanikli’yi bizzat kendisi ölçüp tartmak, tanımak, test etmek, sorular yöneltilip konuşturmak istemiş, bunun için onunla ilk **“başbaşa gizli”** görüşmesini gerçekleştirmiştir.

Bu hazırlık çalışmaları yapıldıktan sonra konu, ayrıntılı bir raporla **Londra**’ya, İngiltere **Dışişleri Bakanlığı**’na, yani İngiliz Hükümeti’ne arzedilmiştir.

İşin bu aşaması birkaç haftayı bulmuştur.

*

Elçiliğin gönderdiği raporu hem **Lord Curzon** hem de Dışişleri Bakanlığı’ndaki **Türkiye uzmanları** dikkatle okumuş, daha sonra bu konudaki mütalaalarını dile getirip bu **kullanışlı şahıstan** nasıl istifade edilebileceği konusu üzerinde kafa yormuşlardır.

O sırada İngiliz Savaş Kabinesi’nin **"Türkiye politikasından sorumlu Doğu Komitesi Başkanı"** olan ve kafasında hem İslam dünyası hem de Türkiye ile ilgili bir **gelecek vizyonu** bulunan Lord **Curzon**, ajan Frew’dan, Selanikli’ye şu gibi hususları sormasını istemiştir:

*“Kendilerinin (**İnönü**’nün 1973 yılında itiraf etmiş bulunduğu gibi) destekleyecekleri (**sahte**) bir istiklal mücadelesi başlatabilir mi, Anadolu’da bir **millet meclisi** toplamak suretiyle ‘**millet iradesi**’ kalkanının ardına sığınarak Osmanlı padişahına ve hükümetine başkaldırma cesareti ve becerisi gösterebilir mi, bu meclisi topladıktan sonra (Türkiye halkını temsil eden o meclis kararıyla) Osmanlı padişahını artık tanımadığını, saltanatı kaldırdığını ilan edebilir mi, yönetim şekli **cumhuriyet** olan yeni bir devlet kurduğunu açıklayabilir mi, **Hilafet** kurumuna son verebilir mi, yeni devletin **başkentinin** Anadolu’da olmasını sağlayabilir mi, Türkiye halkına **Curzon ilke ve inkılaplarını** dayatmak suretiyle*

*bir batılılaşma hamlesi başlatabilir mi? Türkiye'nin **İslam dünyasından** uzaklaşmasını, kültür olarak Batı'ya yönelmesini ve 'uygarlaşması'nı temin edebilir mi? Hepsinden önemlisi, bütün bunları yaparken sanki bunları (TBMM'deki vekilleri vasıtasıyla) bizzat Türk milleti istiyormuş, Türkiye halkı yapıyormuş gibi gösterebilir, olayın gerisindeki '**İngiliz aklı**'nı perdeleyebilir mi?"*

İşte, **Frew** ile **Selanikli** arasında gerçekleşen **ikinci "başbaşa gizli" görüşmede** bu sorular etrafında fikir alışverişi yapılmış olmalıdır.

Selanikli, kendisine güveninin tam olduğunu, İngilizler'in de ona güven duyması gerektiğini, Osmanlı bürokrasisini, subaylarını ve Türkiye halkını iyi tanıdığını, onları nasıl idare edeceğini ve idealleri doğrultusunda nasıl "gaza getirip" kullanacağını, bu **aldatılmaya müsait** safderun adamları nasıl aldatacağını çok iyi bildiğini söylemiş olmalıdır.

"Ben bu aptal adamları suya götürür susuz getiririm" gibi birşeyler demiş olması ondan beklenir.

*

Böylece konu, Lord Curzon'un önüne ikinci kez gitmiştir..

O, Selanikli kullanışlı tipe **gereken desteğin verileceğini, Fransa ile İtalya'nın da (gerekirse mecbur bırakılarak) ikna edileceğini** müjdelemiş, bu yönde garanti vermiş olmalıdır.

Ve bütün bunların akabinde Frew ile Selanikli'nin **üçüncü "başbaşa gizli" görüşmesinde** artık planın netleşmiş olduğu düşünülebilir.

Buna göre, İngilizler Selanikli'yi adamdan saymayan ve dolayısıyla "istiklal mücadelesi" sırasında ve sonrasında ona sorun çıkaracak, ayak bağı olacak dişli budaklı kişileri **tutuklayıp Malta'ya sürecektir, İttihatçı** örgütlenmesini dağıtarak araziye temizleyecekler, böylece onun önünün açılmasını sağlayacaklardır.

Ayrıca, Selanikli'nin Anadolu'ya usturuplu bir biçimde intikali temin edilecek, bunun için bir **bahane** oluşturulacaktır (Samsun vakası).

Burada en önemli husus, Selanikli'nin İngilizler'le anlaşmış ve onların **desteğini** alarak yola çıkmış olduğunun kimse tarafından bilinmemesi, bunun bir “**sır**” olarak saklanmasıydı.

*

Bütün bunlardan sonra sıra, Osmanlı Devleti'nin yönetim kademesini **aldatmaya** geliyor.

Bunun için Selanikli bir yandan, aynı zamanda Padişah'ın başyaveri ve **Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) Şakir Paşa**'nın damadı olan **Bahriye Nazırı (Denizcilik ve Donanma Bakanı) saf Avni Paşa**'yı ziyarete giderek oltasını bahre/deryaya atıyor. Kendisini Hükümet azalarıyla (bakanlarla) tanıştırmasını istiyor. Oltaya ilk yakalanan, **İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey** oluyor.

Diğer yandan da eski yoldaşı İsmet'i çağırıyor ve ona şunu diyor:

“**Hiçbir sıfat ve salahiyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için en müsait mıntaka ve beni o mıntakaya götürecek en kolay yol hangisi olabilir?**”

Bak sen şu hasbî kahramana!

İsmet'i harita başına oturtup yoruyor.. Sanki kendisi harita okumaktan aciz..

Ancak, maksat başka..

Adam, kendisi için üretilecek sahte kahramanlık hikâyesinin ilk satırlarının yazılması için “tulumbaya su koyuyor”.

Biliyor ki, İsmet İnönü gidip herkese şuna benzer şeyler söyleyecek:

“Bu Selanikli Mustafa Kemal’i ahlâksız, sefih, haris, sarhoş, fırsatçı, muhteris ve menfaat düşkünü biliyorduk ama belki de yanıldık, adamın günahını aldık.. Adam hiçbir sıfat (unvan, makam, mevki) ve salahiyet (yetki) sahibi olmaksızın sırf vatan ve millet sevdasıyla etkisiz yetkisiz, gariban bir Sarı Çizmeli Mustafa olarak Anadolu’ya gitmeyi düşünüyor.. Çok şaşırdım, adamın akli fikri hükümette koltuk kapmada, bakanlıkta, bunun için dünyayı ateşe verir, memleketi yakar yıkar, babasını bile satar, elinden gelse anında ihtilal tertipler, darbe yapıp hükümeti devirir diye biliyorduk fakat bugün çok farklı bir Mustafa Kemal’le karşılaştım.. Allah Allaah, demek ki insanlar değişebiliyor.. Hayret, vallahi çok şaşırdım.. Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz.. Hayat ne garip, her gün yeni birşey öğreniyorsun! Harâbât ehlini hor görme şâkir, defîne malik vîrâneler var!”

*

Evet, Selanikli, İngiliz istihbaratından (gizli servisinden) aldığı “üst akıl”la **algı operasyonunu** böylece başlatmış durumda..

Yetenekli adam, her rolün hakkından gelebiliyor, duruma ve şartlara göre her rolde görünebiliyor, bukalemun gibi derhal şekil değiştirebiliyor, her role kolayca adapte olabiliyor.

Olağanüstü yetenekli..

İsmet İnönü’nün kulağına birşeyler üfleyerek (“teşbihte hata olmaz” derler) **“eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme”** babından Padişah Vahideddin’in, Osmanlı Hükümeti’nin ve Harbiye Nezareti’nin aklına (kendisiyle ilgili) iş düşürüyor.

Durgun gölete ilk taşı atıyor, biliyor ki o taşın etkisi dalga dalga etrafa yayılacak. Fısıltı gazetesinin tirajı en yüksek gazete olduğunu biliyor.

Biliyor ki, Şişli'deki evinde doğup büyüyen palavra kelebeğinin **kanat çırpması**, Harbiye Nezareti'nde, Osmanlı Hükümeti'nde ve Osmanlı Sarayı'nda **fırtınalara** yol açma potansiyeline sahiptir.

Biliyor ki, akıllara şunlar gelecektir:

“Madem Selanikli böyle bir fedakârlıkta bulunuyor, böyle fedakârca duygular taşıyor, elini hiçbir maddî menfaat beklemeden ve dünyevî hesap gözetmeden taşın altına koyuyor, devletin onu ödüllendirmesi, Anadolu'ya illa da gidecekse birtakım yetkilerle ve imkânlarla gitmesini sağlaması gerekir.. Aksi, insafsızlık olur, nankörlük olur, kadirbilmezlik olur. İnsan, hele de böyle fedakâr bir insan kolay yetişmiyor.. Böylesi yüce gönüllü vatanseverleri her zaman bulmak mümkün değildir, onların önü açılmalı, fırsatlara boğulmalıdırlar.”

*

Selanikli zampara hain şunu da biliyor elbette: İngilizler Doğu Karadeniz'i (Samsun havalisini) karıştırıp Osmanlı Hükümeti'nden olayları yatıştırmak için bir görevli talep ettiklerinde ilk akla gelecek isim, böyle bir ortamda, kendisi olacaktır.

Bunun olacağından emin, fakat zamanı konusunda kesin birşey söyleyemiyor.. O yüzden, **“Ne yapacağını bana ne vakit söyleyeceksin?”** diye soran İnönü'ye **“Zamanında!”** diye cevap veriyor.

Zamanı gelecek, o kesin..

Vahideddin ve Osmanlı Hükümeti, “İngilizler'in Samsun havalisi için yaptığı bu talebi bir fırsata çevirelim, güvendiğimiz bir adamı Anadolu'ya olağanüstü yetkilerle gönderelim” diyeceklerdir.

Selanikli zaten Vahideddin'in çok güvendiği yaveri.. Hain için "Âteşin bir zekâ" diyor.

Üstelik, sıfat (unvan) ve salahiyet (yetki) sahibi olmaksızın hizmet etmeye hazır bir fedakârlık abidesi..

Kafasında zerre kadar hesapçılık olmayan hasbîlik heykeli..

Ondan daha iyisi nerde bulunabilir?!

Haa, adamın zaafı varmış, içkiciymiş, işret düşkünüyümüş, ayyaşmış, ahlâksızmış, sefihmiş, zamparaymış, dansçıymış, şuymuş buymuş.. Üzümün çöpi, armudun sapı dersin ortada adam mı kalır?! Hem, memleket yangın yeri, şimdi bunları düşünecek zaman mıdır?!

Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruatır "netekim".

*

Evet, İngiliz'in sadece sicimi ve anahtarı değil, istihbaratçılığı da dünya markası.

Bunu en iyi, İsmet İnönü bilir.

Ona sor, ve cevabı versin:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

SELANIKLİ MUSTAFA ATATÜRK'E İLK MÜJDEYİ ALİ BEY Mİ VERDİ, İNGİLİZLER Mİ?

Falih Rıfkı'nın *M. Kemal'in Mütareke Defteri* adlı kitabını okumaya devam ediyoruz.

Selanikli süper yalancı şunları söylemiş:

"Fethi (Okyar) Bey'i öteki mevkuflarla (tutuklularla) beraber Bekirağa Bölüğü'ne nakletmişlerdi. Bir iki defa da yanlanna gitmiştim. Tekrar ziyaret ederek mahremlerime de (sırdaşlarıma da) bu müjdeyi (Samsun havalisiyle ilgili görevlendirmenin haberini) vermek istedim.

"Önce hapishane müdürünün odasına girdim, müdür beni hürmetle karşıladı ve ben oturduktan sonra ayakta durdu:

"- Oturunuz Ali Bey!" dedim.

"Bu Ali Bey, Buğlan Gediği (denilen yerin) garbinde (batısında), kumandanının kendisini tenvir etmemiş (aydınlatmamış, bilgilendirmemiş) olmasından (dolayı), bana yanlış malumat verdiği için açığa çıkardığım 20'nci alay kumandanı idi. Kabahat onun olmadığını sonradan anlamıştım. Şimdi karşımda duran ve arkadaşları nezareti (gözetimi) altında bulunduran o idi. Harpte açığa çıkarılmış olması, ona emniyet kazandırmış olmalı idi. Namuslu insanları müdafaa etmek borcumuzdur. Ali Bey müstesna bir asker olmayabilirdi, fakat cephelerde fedakârlık etmiş olanlardandı. Ehliyetsiz bir kumandanın kurbanı (olduğu halde), hakka (verilen hükme) razı olacak kadar da temiz kalpli idi. Artık söyleyebilirim. Hapishane müdürü sıfatı ile son ziyaretimde bana dedi ki:

"- Paşam haber aldık, Anadolu'ya gidiyormuşsunz. Ne vakit emrederseniz, mevkuflardan (tutuklulardan) istediklerinizi yanıma alarak size geleceğim." Ayağa kalktım, Ali Bey'in elinden tuttum:

"- Bana muvaffakiyetimin (başarımın) ilk müjdelerini veriyorsunuz, teşekkür ederim" dedim."

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 138-9.)

*

Milletin **dâhi** (deha sahibi) zannettiği bu **"az zeki" kurnaz** adam burada gaf yaptığıнын, pot kırdığının, diktiği yalanlar kostümünün dikişlerini patlattığının farkında değil.

Evet burası, çalmakta usta olduğu zilli zurnasının zırt dediği yer.

Sözde, bütün Osmanlı devlet erkânını Padişah'ından Sadrazam'ına, Harbiye Nazırı'ndan (Savunma Bakanı'ndan) Dahiliye Nazırı'na (İçişleri Bakanı'ma) kadar **"aldatıyor"**, asıl niyetlerini saklayarak onların suyuna gidiyor, fakat Bekirağa Bölüğü'ndeki kıytırık bir subay, Anadolu'ya niçin gittini biliyor ve buna, *"Paşam haber aldık, Anadolu'ya gidiyormuşsunz. Ne vakit emrederseniz, mevkuflardan (tutuklulardan) istediklerinizi yanıma alarak size geleceğim"* diyor.

"Paşam, sana bunu yakıştıramadım, nasıl böyle İngilizler'in istediği 'hristiyan ahali hesabına Türkler'i tedib (sigaya çekip yola getirme)' gibi hainane bir görevi kabul edersiniz!" demiyor.

Ve defolu dahi, palavra şampiyonu ulu yalan Atatürk, Ali Bey'in bu sözlerini aktarırken, özene bezene inşa ettiği yalanlar şatosunu bir üfürüşte yıkmış olduğunun farkında değil.

“Demek ki kafası basmıyor” da diyebilirsiniz, “Dalgınlığına gelmiş” de..

İşin aslı, Allah söyletiyor!

*

Fethi Okyar’ın **Bekirağa Bölüğü**’nde olması ne anlama geliyor, bunun üzerinde durmak faydalı olur.

Burası bir **hapishane**.. İsmi, acımasızlığıyla ünlü ilk müdürü Binbaşı Bekir Ağa’dan geliyor. Binanın ismi Bekirağa Bölüğü kalmış.. Bulunduğu yer, **Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı)** binasının kenarıydı.

Bugünkü **İstanbul Üniversitesi**’nin Savunma Bakanlığı olarak hizmet verdiği zamanlardan söz ediyoruz. Bekirağa Bölüğü de, bugünün **Siyasal Bilgiler Fakültesi**..

Mondros Mütarekesi’nin akabinde siyasî suçlular (suçlu ilan edilenler) burada hapsedildiler ve İngilizler tarafından **Malta’ya sürgüne** gönderildiler.

*

Selanikli Mustafa Atatürk’ün mütareke döneminde en fazla samimi olduğu kişiler bu **Fethi (Ali Fethi) Okyar, Rauf Orbay ve İsmail Canbolat**’tı.

Fethi, 1 Kasım – 21 Aralık 1918 tarihleri arasında (ömrü iki ayı bulmayan) **Minber** adlı bir gazete çıkardı.

Bu gazeteye, 13 Kasım’da İstanbul’a gelen Selanikli Mustafa Atatürk **ortak** oldu ve orada İngilizler’e “yağ” çekti. (**Vakit** gazetesinde de aynı minvalde açıklamaları yayınlandı.)

Selanikli’nin mütareke döneminde (Samsun’a gidişinden önce) İstanbul’da geçen ilk iki ayının, kamuoyu önünde **İngilizler’e “yağ”** çekmesiyle geçtiği görülüyor.

Bu iki ay, aynı zamanda, **İngiliz Gizli Servisi'nin Türkiye şefi Robert Frew (Fro, Fru)** ile başbaşa (fasılalı tarihlerde mütedaddid) gizli saklı görüşmeler yaptığı dönem.

Yine bu iki ay, Selanikli'nin hükümette bir bakanlık kapabilmek için **Meclis-i Mebusan'da entrikalar** çevirdiği, arkadaşlarıyla **“ihtilal” planları** hazırladığı dönem.

Fakat, bu iki aylık dönemden sonra Selanikli birdenbire değişiyor, İstanbul'dan umudunu kesiyor, Anadolu'ya geçip vatani kurtarma planları yapan fedakâr bir **“kahraman aday adayı”** haline geliyor.

İlginç bir tesadüfle, bu iki aylık dönemden sonra İngilizler, İstanbul'daki (önceki yıllarda sivrilmiş) önde gelen siyasetçi, bürokrat, devlet adamı ve aydınları **tutuklamaya** ve **Malta'ya** postalamaya başlıyorlar.

Bu tutuklamalardan, Selanikli'nin ciğerini bilen, İstanbul'daki ilk iki ayda çevirdiği dolaplar (**Frew** ile yaptığı görüşmeler de dahil olmak üzere) ezberinde bulunan yakın arkadaşları da nasipleniyorlar.

*

İşte **Fethi Okyar** da bu tutuklananlardan..

10 Mart 1919'da, İttihatçı gizli örgüte mensup olduğu iddiasıyla tutuklanıyor ve Selanikli'nin Samsun'a gidişinden iki hafta sonra, 2 Haziran 1919'da Malta'ya sürgüne gönderiliyor. 30 Mayıs 1921'de serbest bırakıldığında artık Selanikli Atatürk'ün Anadolu'ya gidişinin üzerinden iki koca yıl geçmiştir.

Henüz düşmana karşı gösterdiği hiçbir başarı bulunmamaktadır, fakat İngilizler sayesinde Osmanlı Devleti'ne karşı üstün başarılar sergilemiş durumdadır.

Osmanlı'nın elinden meclisi kapmıştır, **Meclis-i Mebusan'ın yerini TBMM**

almıştır. Ayrıca bir de, İstanbul'daki Osmanlı Devleti Hükümeti'ne rakip durumda bir **Ankara Hükümeti** icat etmiştir.

Eksik olan bir tek Selanikli'nin cumhurbaşkanı unvanı ile padişahlığını ilan etmesidir.

İngilizler, Selanikli'nin diğer samimi dostu **Rauf (Hüseyin Rauf) Orbay**'a başta dokunmadılar. O da, Selanikli'den 20 gün sonra, 8 Haziran 1919'da Anadolu'ya geçti. Fakat gittiği yer Samsun değildi, kapağı doğrudan Ankara'ya attı. Üç ay sonra Sivas Kongresi'ne katıldı ve Hüsrev Gerede ile birlikte, (Erzurum Kongresi'nde oluşturulmuş bulunan) Heyet-i Temsiliye adına **Meclis-i Mebusan**'da yer almak üzere İstanbul'a döndü.

Altı ay sonra 16 Mart 1920'de İngilizler (bir ay sonra açılacak olan TBMM'ye yer açmak için) Meclis-i Mebusan'ı bastılar ve birçok mebus (milletvekili) gibi Rauf Orbay'ı da tutukladılar. Orbay, 22 Mart günü Malta'ya postalandı, Fethi Okyar'la hasret giderme imkânı buldu. Orbay Ankara'ya tekrar dönme imkânı bulduğunda takvimler 15 Kasım 1921'i göstermekteydi.

Selanikli'nin “**örtülü**” dostu İngilizler'den bu şekilde “kazık” yiyen Orbay, kazığının büyüğünü beş yıl sonra Selanikli'nin bizzat kendisinden **İzmir Suikasti** kumpası ile yiyecekti. Suikast girişimiyle ilişkili olduğu iddiasıyla **on yıl kalebentliğe mahkum** edildi, ayrıca **medenî haklardan (vatandaşlık haklarından) mahrum edilmesine ve mallarına el konulmasına** karar verildi. Temyiz yolu kapalıydı. O sırada yurtdışında olan Orbay esareti kabul etmedi, yurda dönmedi.

*

Selanikli, cumhurbaşkanlığı etiketi altında padişahlığını (diktatörlüğünü) ilan edince, mütareke dönemindeki en samimi arkadaşlarından üçüncüsü olan **İsmail Canbolat**'ı (İsmail Hakkı Canbulat) da unutmadı.

Ona olan teşekkürü daha içten ve candandı. Rauf Orbay'inkine benzer bir cezaya çarptırıldı. Fakat itiraz etti, haksızlığa uğradığını, kendisinin bu muameleyi hak etmediğini, devlet yöneticilerine karşı **bu tür tertipler içine girilmesine asla rızasının olmadığını, olamayacağını en iyi Mustafa Kemal'in bildiğini** söyledi.

Bunun üzerine itirazı dikkate alınarak idamına karar verildi. Asıldı.

Canbolat'ın böyle konuşması sebepsiz değildi.. Çünkü, **Selanikli Sarı Kemal'in**, İttihatçılar'ın eski iase nazırı (bakanı) **Kara Kemal** ile yaptığı bir **hükümet darbesi** planını akamete uğratmış durumdaydı (**Rauf Orbay** hatıratında ayrıntısıyla anlatır. Canbolat asılıp denklemden düşürüldüğü için Selanikli ile ilgili böylesi ilginç hatıralarını yazma fırsatı bulamadı).

Buna göre, Sarı Kemal ile Kara Kemal, **Sadrazam Tefik Paşa'yı** kaçırap bir yere hapsedecekler, hükümet krizi çıkaracak ve hükümetin düşmesini sağlayacaklar, yerine Mareşal Ahmet İzzet Paşa gibi bir isim tarafından yeni bir hükümet kurulacak, ve bu hükümet Sarı Kemal ile Kara Kemal'in istedikleri isimlerden oluşacaktı. Bu arada onlar da muratlarına nail olacak, bir bakanlık koltuğu kapacaklardı.

İki Kemal'in bu terörist muhabbetine Rauf Orbay ile birlikte şahit olan İsmail Canbolat çok sinirlenmiş, yanlarından çıkıp gitmiş, ve bundan paniğe kapılan Selanikli, "Yok canım, **ben Kara Kemal'in ağzını arıyordum**" filan gibisinden bir bahane uydurarak olayı kapatmıştı.

İşte Sarı Kemal, bu eski samimi dostu Canbolat'ı; kendisine yönelik bir suikast tertibinin (İzmir Suikasti girişiminin) içinde yer alma iddiasıyla astırmıştı.

İşe bakın ki aynı pastadan Kara Kemal'e de pay düştü.. O da idama mahkum edilenlerdendi.

Selanikli, insanları temizlemek suretiyle geçmişini itina ile temizlemekteydi..

Temizlediğini zannediyordu.

*

Canbolat, Selanikli Atatürk'ten yediği bu yaşamsal/hayatî önemdeki “kazık”tan önce **İngilizler**'den de kazık yemişti.

Tıpkı Rauf Orbay ile Fethi Okyar gibi tutuklanıp Malta'ya sürülenlerden..

Aynı şekilde Kara Kemal de Malta'ya sürgün seyahati yapanlardan. Rauf Orbay gibi Meclis-i Mebusan baskınından sonra tutuklananlardan..

İmdi, soru şu: Böyle bir ortamda Selanikli Atatürk'e İngilizler neden hiç dokunmuyorlar?

Dokunmamak bir tarafa, **Samsun vizesini** neden derhal veriyorlar?

Sonra aynı İngilizler, Samsun'a gider gitmez adamı tekrar İstanbul'a çağırımları için Osmanlı Devleti'nden talepte bulunuyorlar, fakat aynı adam yedi ay sonra 27 Aralık 1919'da Ankara'ya vardığında onu oradaki İngiliz ve Fransız askerleri, eski bir dostlarına kavuşmuş gibi sükunet, uhulet ve suhuletle karşılıyorlar.

O Ankara'ya geldikten üç ay sonra “**Mekânın sahibi geldi, artık yerini sağlama aldı, bize ihtiyaç kalmadı**” dercesine Ankara'dan sessiz sedasız, gürültüsüz patırtısız bir biçimde çekip gidiyorlar, fakat aynı sırada İstanbul'daki Meclis-i Mebusan'ı basıyorlar.

Ve bu Meclis-i Mebusan'ı basan (ve aynı dönemde **Osmanlı Savunma Bakanlığı'nı da basıp kapatan**) İngilizler, bunun yanısıra **bütün telgrafhaneleri** basıp ellerine geçirerek İstanbul ile Anadolu arasındaki iletişimi kesen, Osmanlı devlet çarkını felç eden, ve böylece Anadolu'daki tüm (valiler ve kaymakamlar gibi) mülkî erkân ile askerî makamları yönlerini Ankara'ya çevirmek zorunda bırakan İngilizler, Selanikli İstanbul'a geleceği zaman da yine aynı “mekânın

sahibi” nezaket, zarafet ve sehaveti ile İstanbul’dan kavgasız gürültüsüz çekip gideceklerdir.

*

Dediğimiz gibi, milletin **dâhi** (deha sahibi) zannettiği “**az zeki**” **kurnaz** Selanikli, Bekirağa Bölüğü (Hapishanesi) Müdürü Ali Bey’in *Paşam haber aldık, Anadolu’ya gidiyormuşsunz. Ne vakit emrederseniz, mevkulardan (tutuklulardan) istediklerinizi yanıma alarak size geleceğim*” şeklindeki sözünü aktararak farkında olmadan foyasını ortaya dökmüş, maskesini düşürmüş durumda.

Ali Bey herhalde şunu demek istemiyordu: “*Paşam, bu tutuklular var ya bu tutuklular, İngilizler tarafından tutuklanmış olduklarına bakma, tıpkı senin gibi Samsun’a havalisine gidip hristiyan ahali hesabına Türkler’in başını ezmeye hazır İngiliz muhipleri durumundalar.. Ne zaman istersen ben onları da yanıma alıp sizin yanınıza gelir, emriniz altına girerim. Yeter ki siz isteyin, şu yanı başımızdaki Savunma Bakanlığı binasındaki bakan ile bürokratlar bize vız gelir tırıs gider, tutuklular ellerini kollarını sallayarak buradan çıkarlar. Ne de olsa emir büyük yerden.. İngiliz efendilerimiz sizin gibi birinin **Samsun havalisinde hizmet** görmesini arzu etmişler.. Tak diye emrederler şak diye yaparız.*”

Bunu demek istediği açık..

Şunu diyor: “*Paşam, devletin sizi Anadolu’da millî bir direniş hareketi organize etmek için görevlendirdiğini biliyoruz. Her ne kadar bunu Mondros Müterekesi hükümleri gereğince ‘resmen’ deklare edemiyor, karınlarından konuşuyorlarsa da, işin aslını herkes biliyor. Biz de gerektiğinde size omuz vermeye, elimizi taşın altına koymaya hazırız.*”

Durum bu..

Fakat sonradan Selanikli zorba zampara, bu gerçeğin yüksek sesle söylenmesine izin vermeyecek, masallarla milleti aldatmaya koyulacaktır.

Akisini söylemek ise “İhtimal bazı kafalar kesilecektir” vecizesinin konusu haline gelecektir.

Daha sonra da bir “Atatürk’ün yalanlarını ve palavralarını koruma kanunu” ihdas edilecektir.

*

Selanikli, Ali Bey’i onaylıyor..

“Bana muvaffakiyetimin (başarımın) ilk müjdelerini veriyorsunuz, teşekkür ederim” diyor.

Hangi muvaffakiyet bu?..

O bağlamda, Osmanlı Devleti’nin “örtülü operasyonu”nun başarısı gibi görünüyor.

Fakat gerçekte, İngilizler’in Selanikli marifetiyle Osmanlı Devleti’ne karşı yürüttükleri bir “imha operasyonu” söz konusu..

Bu imha operasyonunda işbirlikçilik yapan Selanikli’ye vaat edilen ise, Şerif Hüseyin’e vaat edilenin benzeri. (Ki Şerif Hüseyin’in oğullarına Irak ile Ürdün’ü verdiler. Irak, 1958 darbesiyle ellerinden çıktı, Ürdün devam ediyor.)

Dolayısıyla, Selanikli’ye ilk müjdeyi veren aslında Ali Bey değil.. İngilizler..

Nerden biliyoruz?

Kadir Mısıroğlu dediği için mi?..

Hayır!..

Selanikli Mustafa Atatürk’ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı, CHP’nin ikinci genel başkanı **Orgeneral İsmet İnönü** dediği için:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

SELANIKLİ BÜYÜKTÜ, BÜYÜK HAINDI

Selanikli Atatürk'ün Falih Rıfkı'ya söylediği ve onun da *M. Kemal'in Mütareke Defteri* adlı kitabına aldığı sözleri üzerinde duruyorduk.

Kendisini “vatan kurtaran kahraman aslan”, Osmanlı Devleti padişahını ve Osmanlı hükümetini ise basiretsiz, politikasız, düşüncesiz, ne yapacağını bilmez budalalar hatta hainler gibi göstermek için yalan üstüne yalan söylemiş, birbirini çürüten çelişkili ve tutarsız açıklamalar yapmış durumda.

Sözde ne yapacağını kendisinden başkası bilmiyor, görünüşte İngilizler'in Osmanlı Devleti'ne dayattığı (ihanet anlamına gelen) bir görevi kabul etmiş durumda, fakat, milletin ve vatanın selameti için Osmanlı Devleti ileri gelenlerine yalan söyleyerek onları aldatıyor.

Evet, aynen böyle söylüyor. Aldatma kelimesini kendisi kullanıyor. Nakleden Falih Rıfkı..

Fakat nasıl oluyorsa, Harbiye Nezareti'nin ve Osmanlı Genelkurmayı'nın (şimdiki İstanbul Üniversitesi) bahçe duvarları içinde yer alan Bekirağa Bölüğü'ne (Hapishanesi'ne, şimdiki Siyasal Bilgiler Fakültesi binasına) gittiğinde, oranın müdürü Ali Bey'in, onun Anadolu'ya aslında ne için gitmekte olduğunu bildiğini görüyor.

Ali Bey biliyor, fakat Osmanlı Devlet erkânı bilmiyor..

Selanikli'nin (iddia edildiği gibi dâhi değilse de) zeki ve kurnaz olduğu doğru, fakat bunu söyleyerek açık verdiğinin farkında değil.

Sinema filmlerine bakmayın, gerçek hayatta kusursuz cinayet de, kusursuz ihanet de yoktur..

Bulamazsınız.

*

Selanikli sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Bütün koğuştta serbesçe dolaşmak istediğim için [Müdür Ali Bey’e], benimle beraber gelmemesini söyledim.

"Önce Fethi Bey'i gördüm. Bir köşeye çekildik. Vaziyeti hikâye ettim. Sonra koğuşları dolaştık. ... Mahremlerimizle Ali Bey'le [hapisten kaçıp Anadolu’ya geçmeleri yönünde] bir tertip yapmak mümkün olacağını konuştuk. ...

“Yunanlılar İzmir'e asker çıkarmazdan biraz önce, galiba mayısın 14'üncü günü, Sadrazam Damat Ferit Paşa'mn Nişantaşı'ndaki evine akşam yemeğine davetli idim. Muayyen saatte gittim. Benden başka henüz kimse yoktu. Kısa birkaç kelimeden sonra uzunca bir durgunluk devam etti: Kendisinde (onu) Harbiye Nazırı (Şakir Paşa) ile beraber gördüğüm zamanki samimiyetten eser yoktu. Benimle yalnız kalmaktan sıkılıyor gibi idi. Bir aralık saatine baktı:

"- Acaba nerede kaldı?"

"- Birini mi bekliyordunuz, efendim!"

"- Evet, Cevat Paşa Hazretleri gelecekti."

“Gene sükût... Biraz sonra Cevat Paşa salona girdi. Hemen üçümüz beraber yemek salonuna geçtik. Sofrada çatal ve tabak tıkırtılarından başka ses yok. Üçümüz de susuyoruz. İçimden gelen suallere kendi kendime içimden cevap vermeye çalışıyordum. Her halde benimle konuşacak bazı şeyleri olmalı idi. Belki de çok ehemmiyetli meseleler vardır, sofradan sonraya

saklıyordur, diyordum. Yemeğin sonuna yaklaşmıştık. Sadrazam Paşa kısa bir cümlesi ile beni vehimlerimden kurtardı. Cevat Paşa'ya ve bana bakarak:

"- Yemekten soma biraz görüşelim" dedi.

"- Emir buyurursunuz!"

"Ortasında genişçe bir masa bulunan çok dar, fakat hoş bir salon, daha ayakta iken Sadrazam dedi ki:

"- Bir harita getirsek de Müfettiş Paşa onun üzerinde izahat verse..."

Kipert'in atlası geldi, Anadolu paftasını bulduk. Sadrazam Paşa'ya baktım,

"- Ne cihetlerden izahat emir buyuruluyor" dedim.

"- Mesela, dedi, Samsun ve havalisinde ne yapacaksınız?" Kelimeler adeta ağzımdan dökülmeye başladı:

"- Efendim, dedim, İngiliz raporlarına göre Samsun ve havalisinde bazı karışıklıklar varmış... Biraz mübalağalıdır, zannediyorum. Ne de olsa bunlar basit şeyler... Yerinde yapacağımız tetkikat ile hallederiz. Şimdiden isabetli bir şey söylememekten korkarım." Cevat Paşa'ya döndü:

"- Siz ne dersiniz?" Cevat Paşa pek tabii bir tavırla:

"- Öyledir efendim, bu gibi işler yerinde hallolunur." Kanaat getirmemiş görünen Sadrazamın kafasında daha büyük bir endişe, sual şekli arıyordu. Derken biraz heyecanlı bir sesle sordu:

"- Pekâlâ, siz bana harta üzerinde nerelere kadar kumanda edeceksiniz, gösterir misiniz? " Vesveseye düştüğü noktayı hemen anlamıştım:

"- Efendim henüz ben de pek iyi bilmiyorum, belki... takriben... (Kipert'in küçük hartasına elimi koyarak) ihtimal şu kadar ufak bir parça..." diye bazı vilayetleri gösterdim ve manalı bir tarzda Cevat Paşa'nın yüzüne baktım. Ben haritadan elimi kaldırırken o da ilave etti:

"- Efendim, dedi, Paşa tabii o mıntıkadaki kuvvete kumanda edecek... Zaten nerede kuvvet kaldı ki..." Sözünü tamamlarken, vaziyetin hiç de ehemmiyetli olmadığını anlatmak istemiş gibi, masadan uzaklaşır gibi oldu. İçimden Cevat Paşa'ya teşekkür ediyordum. Her birimiz birer koltuğa çekildik ve kahvelerimizi içmeye başladık. Damat Paşa ferahlamış gibi idi:

"- Ne vakit hareket edeceksiniz? "

" - Ne vakit emir buyurulursa... Ben hazırım, arzu ederseniz yarın veya öbür gün..."

"- Zatı-ı şahaneyi (Padişah'ı) ziyaret ettiniz mi? "

" - Hayır efendim",

" - Ziyaret etmeden mi gideceksiniz?"

"- İrade buyurulmadı."

"- Ben irade-i seniye'yi tebliğ ediyorum, yarın kendilerini ziyaret ediniz!"

"- Peki efendim!" Sadrazamın konağından çıktıktan sonra, Cevat Paşa ile kol kola, karanlıkta, Nişantaşı caddesinden Teşvikiye'ye doğru sık adımlarla ilerliyorduk. Cevat Paşa samimi bir lisanla bana sordu:

"- Bir şey mi yapacaksın Kemal?"

"- Evet Paşam, bir şey yapacağım!"

"- Allah muvaffak etsin!"

"- Mutlaka muvaffak olacağız!"

“Birbirimizden ayrıldık!”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal’in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 149-52.)

*

Selanikli’nin bu sözleri üzerinde durmak gerekiyor.

“Yunanlılar İzmir’e asker çıkarmazdan biraz önce, galiba mayısın 14’üncü günü, Sadrazam Damat Ferit Paşa’nın Nişantaşı’ndaki evine akşam yemeğine davetli idim” diyor.

Verdiği tarihin “galiba”sı yok, tarih doğru, İzmir’in işgal tarihi ise bir gün sonrası, yani 15 Mayıs. Ve Selanikli ertesi gün, yani 16 Mayıs’ta da Samsun’a doğru yola çıkacaktır.

Yemeğe davetli olan sadece Selanikli değil, bir kişi daha var: Cevat Paşa. **Cevat Çobanlı.**

Cevat Paşa, Selanikli’den 11 yaş büyük, 1870 doğumlu. Malatya-Arapgirli Müşir Şakir Paşa’nın oğlu. 19 Aralık 1918 – 13 Ocak 1919 tarihleri arasında 25 gün süreyle hükümette Harbiye Nazırı (Savunma Bakanı) olarak görev yapmış durumda. Yani eski bakan.

Selanikli, malum kurnazlığıyla, Cevat Paşa’nın o gün yemeğe niçin katılmış olduğu hususunu atlıyor. Oraya geliş nedeni, yeni Genelkurmay Başkanı olmasıydı. Ataması o gün yapılmış bulunuyordu.

Sadrazam’ın bunları davet etmiş olması da, doğal olarak, salt yemek yemek için değil. "Gönül ne kahve ister ne kahvehane, gönül sohbet ister kahve bahane"

fehvasınca, asıl maksat, Sadrazam'ın, yeni Genelkurmay Başkanı ve Selanikli ile, Anadolu'da Selanikli'nin, ("herkesin bildiği sır" mahiyetindeki sözde) “**gizli görev**”i çerçevesinde yapacaklarını son bir kez daha konuşmak istemesiydi.

Durum buyken Selanikli, ne Cevat Paşa'nın yeni görevinden bahsediyor, ne de onun neden orada olduğu hususundan.

Bir sadrazam, seninle önemli bir meseleyi konuşmayacaksa seni niye evine yemeğe davet etsin!

Hem de sıkılma pahasına!..

*

Olayı çarpıtmak ve gerçekleri gizlemek için kırk takla atan Selanikli siyasal dolandırıcı, Sadrazam'ın bir sorusuna, dediğine göre, şöyle cevap vermişmiş:

"- Efendim, dedim, İngiliz raporlarına göre Samsun ve havalisinde bazı karışıklıklar varmış... Biraz mübalağalıdır, zannediyorum. Ne de olsa bunlar basit şeyler... Yerinde yapacağımız tetkikat ile hallederiz. Şimdiden isabetli bir şey söylememekten korkarım."

Lafa bak, İngiliz raporlarından bahsediyor.. Sanki Sadrazam'ın o raporlardan haberi yok.

Seni görevlendirmelerinin nedeni zaten o raporlar..

Mübalağalı olduğunu da zaten Sadrazam daha baştan İngilizler'e söylemiş, “Böyle birşey olamaz, bana üç gün müsaade edin, araştırayım, gerekeni yapayım” demiş.

Bu boşboğaz da tutmuş tereciye tere satıyor. (Daha doğrusu bize anlattığı hikâye böyle.. Yoksa, Savunma Bakanı Şakir Paşa'nın elini teşekkür babından öpen bu dalkavuk, Sadrazam'a kim bilir ne yağlar çekmiştir.)

Lafa bak, ne de olsa bunlar basit şeylermiş.. Sadrazam'a öyle demişmiş..

Selanik'in kurnazı, bunlar basit şeyler de sana niye o kadar geniş yetkiler verdiler, cebine o kadar para koydular, altına iki otomobil çektiler, yanına 30'a yakın (kendi seçtiğin) adamları kattılar?

Mesele basit fakat sana Van'dan Ankara'ya kadar geçerli Anadolu genel valiliği yetkileri veriyorlar. Hem vali ve kaymakamlara, hem de tüm subaylara amir oluyorsun. Adın müfettiş, yetkilerin neredeyse padişapta bile yok.

Bunlar basit şeylerse, ve de sana bütün bu “kıyak”ları yaptılarsa, demek ki işin içinde “basit olmayan başka hesap” var ve sen millete yalan söylüyorsun. Söyledin.

Evet, Selanikli yalancının tekiydi.. Bu sözleri de, çocukların bile kanmayacağı türden saçmasapan uydurmalar..

Karşımızda bir küçük deccal (deccalcık) var. (Deccal Arapça'da “çok yalancı” anlamına geliyor.)

*

Güya, Cevat Paşa ile de arasında şöyle bir konuşma geçmiş:

“Cevat Paşa samimi bir lisanla bana sordu:

"- Bir şey mi yapacaksın Kemal?"

"- Evet Paşam, bir şey yapacağım!"

"- Allah muvaffak etsin!"

"- Mutlaka muvaffak olacağız!"

Böylece Selanikli, **Murat Bardakçı**'nın bir kitap yazıp savunduğu tezini doğrulamış oluyor: Anadolu'ya gidişi, gönderilişi, bir devlet operasyonu.

Selanikli bunu gizlemek için kırk takla atmış, yalan üstüne yalan söylemiş durumda, fakat böyle arasına ağzından kaçırmaktan da kurtulamamış.

İmdi, Cevat Paşa'nın "Bir şey mi yapacaksın Kemal?" derken “şey”den kastı herhalde İngilizler’in istediği şey değil.

Ve de İngilizler’in istediği şey için “Allah muvaffak etsin!” diyecek hali yok.

*

Evet, Osmanlı Devleti, Selanikli’yi Anadolu’ya “İngilizler’in istemediği birşeyi” yapması için gönderdi. Fakat Selanikli devlete ihanet etti, **İngiliz Gizli Servisi’nin İstanbul şefi Robert Frew** vasıtasıyla anlaşmış olduğu İngiliz devletinin istediği şeyi yaptı, Osmanlı’yı sırtından hançerledi, devleti yıktı.

Anadolu’ya gidişinin üzerinden daha üç ay bile geçmemişken, Erzurun Kongresi’nin bittiği günün gecesinde hempaları Mazhar Müfit ile Süreyya’ya “yapacağı şey”i açıkladı: Devleti ve dini yıkacaktı.

Milleti İngiliz’in kültürel sömürgesi, uydusu, bağımlısı haline getirecekti.

İstiklal diye diye milletin istiklalinin köküne kibrit suyu dökecekti.

Selanikli büyük haindi!

*

Adamın durumu ortada, İngiliz işbirlikçisi (daha doğrusu ajanı) bir hain.

İngiliz ilke ve inkılaplarını takiiye, aldatma ve zorbalık karışımı bir macunla memlekete sıvamış bir sahtekâr.

Bu da yetmemiş gibi, bu ülkede milletvekili vs. olabilmek için önce bu İngiliz ilke ve inkılaplarına (yani Selanikli’nin İngiliz ajanlığına) bağlılık yemini etmek gerekiyor.

Bu şekilde rejimin “**kelime-i şehadet**”ini söylemek zorunda kalmak, **takiyye ve “gizli gündem” virtüözü Selanikli** gibi ihtiyaç duyduğunda her palavrayı savurabilen ve su içer gibi yalan yere yemin edebilen omurgasızlar için önem taşımayabilir, fakat bir mümin (muvahhid müslüman) için hürriyet, haysiyet, şahsiyet ve şeref meselesidir.

Nitekim, merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır hoca, Selanikli’nin devr-i saltanatında yayınlanan ***Hak Dini Kur’an Dili*** tefsirinde şöyle demektedir:

“Lisân-ı İslâm’da “hürriyet”, hukûkuna mâlikiyet diye târif olunur (*Keşf-i Pezdevî*) ki bunun zıddı hukûkuna başkasının mâlik olması demek olan **esaret ve rıkkıyettir**. Asl-ı hukûk ise vaz’-ı ilâhîdir. Binâen’aleyh herhangi bir ferdin vaz’-ı ilâhî olan hukûku kendi rızâsı munzam olmaksızın diğer bir vaz’-ı beşerî ile tebdil, tağyir veya tasarrufa mahkum olabiliyorsa o artık **yalnız Allah’ın kulu değildir**. Ve onda bir **hisse-i esâret** vardır. Ve artık onun vecâib ü vezâifi mahz-ı hakkın îcâbına değil şunun bunun keyf ü irâdesine tâbi’dir.”

(Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, ***Hak Dini Kur’an Dili***, C. 1, haz. A. Cüneyd Köksal ve Murat Kaya, İstanbul: Yazma Eserler Kurumu, 2021, s. 247.)

Sadeleştirilmiş_metni de verelim:

“İslâm literatüründe [terminolojisinde] **hürriyet**, kişinin haklarına (hukukuna) sahip olması diye tanımlanır (*Keşf-i Pezdevî*). Bunun tam tersi, kişinin haklarına (hukukuna) başkasının sahip olması demek olan **esirlik ve köleliktir**. Hakların (hukukun) aslı ise, Allahu Teala tarafından konulmuş olmasıdır. Bundan dolayı **insan, “herhangi bir kişinin Allah’ın koyduğu hukuku değiştirme, bozma veya üzerinde oynamada bulunmasına” mahkum olabiliyorsa o artık yalnız Allah’ın kulu değildir. Ve onda bir esirlik payı vardır**. Artık onun ödev ve görevleri

yalnız (ojektif/nesnel) hakkın gereği için değildir, şunun bunun
(öznel/sübjektif/nefsanî) heves ve isteğine tâbidir.”

İnsanların Atatürk ilke ve inkılapları diye adlandırılan **İngiliz ilke ve inkılaplarına**
bağlılık yemini etmeden vatandaşlık haklarından yararlanamadığı bir devletin
rejimini “cumhuriyet” diye adlandırmak da, o ülke vatandaşlarının “hür”
olduklarını söylemek de, boştur, boş!

Yalandır. Yalan!

*

Okumakta olduğunuz bu kitap, başka değil, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı,
İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi komutanı, Selanikli Mustafa Atatürk’ün başbakanı
ve sağ kolu Orgeneral **İsmet İnönü**’nün, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının
50’nci yıldönümü vesilesiyle verdiği beyanatında yer alan ve **Milliyet** gazetesinin
29 Ekim tarihli sayısında yayınlanmış olan şu sözünün şerhi durumundadır:

“İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar
vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle**
mümkün olmuştur.”

SELANİKLİ'NİN MASALINI YIKAN ADAM: İSMET İNÖNÜ

Selanikli Atatürk'ün, 14 Mayıs 1918 günü akşamı Sadrazam Damat Ferit Paşa ve Genelkurmay Başkanı Cevat Paşa ile yaptığı görüşmeyi kendisinin ağzından aktaran Falih Rıfkı, ardından şunları söylüyor:

“9'uncu Ordu Müfettişliği'nin hareketini geciktirmek için artık bir sebep kalmamıştı. Bütün muameleler bitmiş, hazırlıklar tamamlanmıştı. Müfettişlik karargâhını Samsun'a nakledecek vapur 16 Mayıs günü Galata nhtrmında sabahtan akşama kadar hareket emri bekleyecekti. Mustafa Kemal, veda etmek üzere Erkânıharbiye-i Umumiye Reisliği'ne (Genelkurmay Başkanlığı'na) gitti.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 152.)

Bugünkü İstanbul Üniversitesi o zamanlar Genelkurmay Başkanlığı idi.

Falih Rıfkı bunun ardından sözü yine Selanikli'ye bırakıyor:

"Reislik bürosundayım. Fevzi (Çakmak) Paşa'mn yerine Cevat Paşa tayin olunmuştur. Tam o gün Fevzi Paşa'dan vazifesini teslim alacakmış. Bu suretle her ikisi ile buluşmuş oluyorum. Cevat Paşa makamdadır, biz Fevzi Paşa ile karşısındayız. (...)

"Masa üstünde bir harita vardı. ... Fevzi Paşa'ya dedim ki:

"- Paşam vaziyeti nasıl mütalaa ediyorsunuz?" Gök gürleri gibi bağırarak:

" - Anlamıyorum ki efendim... dedi (ve sağ elinin şahadet parmağı ile haritada İstanbul noktasını göstererek) buradaki rahatımızı feda etmemek

için koskoca memleketi veriyoruz, bu ne akıldır?" İçimden sevindim ve daha ferahladım. Cevat Paşa da:

"- Öyle oluyor!" der gibi bakıyordu. Hatırimda iyi kaldıysa arkadaşlara şunları söyledim:

" -Hakikat sizin dedikleriniz ve düşündüklerinizdir. Ben bunu ispat etmek için Anadolu'ya gidiyorum. Aramızda uzun görüşmelere lüzum olmadığını da görüyorum. Yalnız sizlerden bir şey bekliyorum: bana yardım edeceksiniz."

"- Tabii... Evet..." Cevat Paşa'ya döndüm:

"- Bilhassa siz paşam... Asıl salâhiyet makamında şimdi siz bulunuyorsunuz. Beraber yürüyebilecek miyiz?"

"- Elbette.."

"- O halde ilk iş olarak, Ulukışla taraflarında bulunurken şimendiferle nakillerine müsaade olunmayan Yirminci Kolordu'nun yürüyerek Ankara'ya hareket etmelerini emir buyurunz!" Önündeki bloknota işaret etti:

"- Emir vereceğim... dedi.

" - Sonra sizinle şahsen muhabere edebilmek (haberleşebilmek) üzere hususi bir şifre isterim."

"- Şimdi!" dedi, zile bastı, lazım gelenlere söyleyerek bana bunu da temin etti. Burada ilave edeyim: Aldatıcı vaatlerle Anadolu'dan İstanbul'a çağrıldığım vakit, hakiki sebebi bu şifre ile Cevat Paşa'dan sormuş ve (İngiliz) işgal kuvvetleri kumandanlığı tarafından bunda ısrar edilmekte olduğunu öğrenmişim. Arkadaşlara veda ederek ayrıldım."

(Atay, *a.g.e.*, s. 152-4.)

Falih Rıfki'ya 1926 yılında böyle konuşan Selanikli yalancı, bir yıl sonra, 1927 yılında, TBMM'de okuduğu **Nutuk**'una şu cümlelerle başlayacaktır:

“1919 senesi Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktım. Genel vaziyet ve manzara:

“Osmanlı Devleti'nin dahil bulunduğu (Almanya'nın da içinde olduğu) grup, Harb-i Umumi'de (Birinci Dünya Savaşı'nda) mağlup olmuş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şartları ağır bir mütarekename (ateşkes) imzalanmış. Büyük Harbin uzun seneleri zarfında, millet yorgun ve fakir bir halde. Millet ve memleketi Harbi Umumi'ye sevk edenler, kendi hayatları endişesine düşerek, memleketten firar etmişler. Saltanat ve hilafet mevkiini işgal eden Vahdettin, soysuzlaşmış, şahsını ve yalnız tahtını temin edebileceğini tahayyül ettiği alçakça tedbirler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın riyasetindeki (başkanlığındaki) kabine (hükümet); aciz, haysiyetsiz, korkak, yalnız Padişah'ın iradesine tabi ve onunla beraber şahıslarını koruyabilecek herhangi bir vaziyete razı.”

(Gazi M. Kemal, **Nutuk**, İstanbul: Kaynak Y., 2015, s. 31.)

Evet, yalan ve palavralardan ibaret uzun konuşmasının ilk cümleleri bunlar.

Sadece şu beş on satırlık laflarındaki yalanlarının içyüzünü anlatmaya kalkışsak koca bir kitap olur.

Osmanlı'nın mağlubiyetinden söz ediyor, fakat o mağlubiyetin pimini kendisinin **Filistin'de İngiliz ordusunun önünden kaçarak** çektiğini söylemiyor.

Osmanlı, düşmanlarının karşısında dört yıldır dayanıyordu. **Çanakkale**'yi geçmelerine izin vermemiş ve **Kûtu'l-Amare**'de de İngiliz ordusunu yenip esir almıştı.

Herşeyi mahveden, savaştan kaçma gibi tuhaf bir alışkanlığı bulunan Selanikli oldu. (Sözde Çanakkale’de kahramanlık yapmış.. Askere “Gidin ölün!” demek kahramanlık mı?! Bu kadarını ebem de der.. Kendisi neden askerinin başında hücum etmemiş, geride kalmış?)

Filistin’de karşısında yer alan İngiliz ordusunun başında bulunan **General Allenby** ile 1913 yılından, beş sene öncesinden tanışıyordu. **İngiliz ajan Aubrey Herbert**’in Londra’da kendisinin onuruna verdiği yemekte biraraya gelmişlerdi.

Şartları ağır **Mondros Mütarekesi**’nin imzalanmasında da tuzu biberi var. Filistin’de kaçıp mağlubiyete neden olmasını yeterli görmemiş, ardından hemen (kafaya almış bulunduğu) iki aylık acemi padişah **Vahideddin**’e telgraf çekerek İngiltere ile “behemahal” (her ne pahasına olursa olsun) barış yapılması teklifinde bulunmuştu.

Yani, “Düşmanın şartları ne kadar ağır olursa olsun kabul edelim” diyordu.

Mütarekenin imzalanmasından iki hafta sonra da İstanbul'a gelip kapağı Pera Palas'a atmış ve gazetelere verdiği beyanatlarıyla İngilizler'e yağ çekmeye başlamıştı.

*

“Soysuzlaşmış, şahsını ve yalnız tahtını temin edebileceğini tahayyül ettiği alçakça tedbirler araştırmakta” diye tavsif ettiği padişah **Vahideddin** ise, bunu Anadolu’ya **“Paşa, paşa, devleti kurtarabilirsin!”** diyerek olağanüstü yetkilerle gönderen adam.

Üstelik Padişah, bunu, **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** ve onun gibi düşünen subaylar istemedikleri, engel olmaya çalıştıkları halde yapmış.. Şeyhülislam'a, sadık yaveri M. Kemal hakkında suizanda bulunduğunu, onun "âteşin bir zekâ" olduğunu söylemiş. (Selanikli ona kim bilir ne yağlar çekti ki aklını bu kadar çeldi.)

Gerçekte soysuzlaşmış olan, Selanikli'nin ta kendisi.. Şahsını ve yalnız müstakbel tahtını (cumhurbaşkanlığı koltuğunu) düşündüğü için, **İngiliz Gizli Servisi'nin Türkiye şefi Robert Frew** ile (*Nutuk*'unda da itiraf etmek zorunda kaldığı) gizli saklı başbaşa görüşmeler yapmış, onlarla alçakça işbirliği içine girmiş.

*

İşbirliği yaptığını, İngilizler'in alçakça bir "**karar**"ının piyonu olmayı kabul ettiğini zanla ve tahminle mi söylüyoruz?

Hayır, bunu en yakın adamı, sırdaşı, dönemin en önemli tanığı söylüyor: **İsmet İnönü**.

Ne yazık ki, bu milletin fertleri Kemalist eğitim sistemi yüzünden **aptallaştırıldığı ve balık hafızalı hale geldiği** için, İnönü'nün ifşaatını tekrar tekrar hatırlatmak zorunda kalıyoruz, fakat angut kafalar, yüz defa bile okusalar, bin defa bile duysalar da, 15 dakika sonra unutuyorlar.

Evet, Selanikli yalancının sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, CHP'nin ikinci genel başkanı Orgeneral **İsmet İnönü** şunu demiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İnönü İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanıydı. Doğu Cephesi Komutanı Kâzım Karabekir'in şahitliğini de aktaralım:

“**Yeni Sabah**'ta Rıza Tevfik'in [Bölükbaşı] hatıralarında dikkate şayan parçalar var. Dün [Sadrazam] **Damad Ferid**'in şu sözleri yazılmıştı:

‘**Mustafa Kemal Paşa'yı müfettiş olarak tayin etmemizi isteyen İngilizlerdi. Şimdi de geri almamızda ısrar ediyorlar.**’

“Merhum Karabekir, bana bir gün, **Mustafa Kemal'in İngilizlerle anlaşarak Milli Mücadele'ye girdiğini**, İngilizlerin [komünist devrimini yapmış olan] Ruslara karşı Türkiye'den daha iyi bir mukavemet [direniş] cephesi kuramayacaklarını anladıklarını söylemişti.”

(Samet Ağaoğlu, **Siyasî Günlük**, haz. Cemil Koçak, İstanbul: İletişim Y., 1992, s. 219.)

Kim soysuzlaşmış, kim alçakça tertipler içine girmiş, belli oluyor.

Selanikli, hükümetin başındaki sadrazam (başbakan) olarak kendisinin önüne her türlü imkânı seren **Damat Ferit Paşa** ile, onun başkanı olduğu hükümet içirse, “aciz, haysiyetsiz, korkak, yalnız Padişah'ın iradesine tabi” diyor.

Evet, yalnız Padişah'ın iradesine tabiler.. Selanikli gibi İngiliz'in iradesine, "karar"ına teslim olmamışlar.

Ve bu ("**İhtimal bazı kafalar kesilecektir**" vecizesinin mucidi) katil palavracı, Falih Rıfkı'ya söylemiş olduğu gibi, o kabinenin (hükümetin) Savunma Bakanı Şakir Paşa'ya dalkavukluk yapıp elini öpebilmiş durumda.

O kadar haysiyetli ve şahsiyetliydin de niye onun elini öpmek, yağcılık yapmak yerine, “Paşa paşa, aciz, haysiyetsiz ve korkaksın, yalnız Padişah'ın iradesine tabisin” demedin, diyemedin?

*

Korkağın önde gideni kendisi.. Hayatı boyunca kendisinden güçlü olanların karşısında iki büklüm olmuş durumda.. Buna Vahideddin de, İngiliz Kralı Edward da, **Çerkez Ethem** de, Franklin Bouillon da dahil..

Çapanoğlu isyan ettiğinde yardıma çağırdığı Çerkez bunu, Fevzi Paşa'yı ve İsmet İnönü'yü "firçaladığında" karşısında alttan almış, yağ çekmiş durumda.

Ali Şükrü Bey'i katlettirdiği **Topal Osman**, kendisini "sattığı" için bunu Çankaya Köşkü'nde kuşattığında kadın çarşafı giyerek kaçıp gitmeyi yeğlemiş. (İpek Çalışlar, **Latife Hanım** adlı kitabında ayrıntılarıyla anlatıyor.)

Karşısındakiler zayıf ve silahsız olduğunda ise esip gürlemiş, kahramanlık taslamış: "**İhtimal bazı kafalar kesilecektir.**"

Nankör ve yalancı Selanikli için aciz denilemez, fakat bu yalanları söyleyerek haysiyetsizliğini belgelemiş bulunuyor.

Haysiyetsizliğinin bir başka belgesi, **Erzurum Kongresi**'nin bittiği günün gecesi hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya**'ya Osmanlı Devleti'ni yıkacağını, cumhurbaşkanı olacağını müjdelemesi.

O namüsaıt şartlarda nasıl bu kadar emin konuşabiliyor?

Çünkü haysiyetsiz adam, **İsmet İnönü** ile **Kâzım Karabekir**'in açıkladığı gibi, İngilizler'le anlaşıp **devlete ve millete ihanet** etmiş durumda.

Mazhar Müfit'in yazdığı gibi, gündüz kongrede **müftü efendi gibi "siyasal İslamcı"** ağzıyla konuşuyor, dua ediyor, takiiye yapıyor, "din istismarı"nın nirvanasında geziniyor, gece ise devlete ve millete olan ihaneti ile din düşmanlığını Mazhar Müfit'in not defterine kaydettiriyor.

Bundan daha büyük bir haysiyetsizlik, şahsiyetsizlik ve alçaklık olabilir mi?!

*

Mevzuya dönelim.. Selanikli **Fevzi Çakmak**'a “Paşam vaziyeti nasıl mütalaa ediyorsunuz (değerlendiriyorsunuz)?” demiş. O da “Buradaki rahatımızı feda etmemek için koskoca memleketi veriyoruz, bu ne akıldır?” diye konuşmuş.

Böyle konuşmalarının nedeni, o gün (15 Mayıs 1919) **Yunan'ın İzmir'e çıkarma** yapmış olması.

Bunun üzerine, Selanikli güya (amiri durumundaki) Fevzi ve Cevat Paşalara (eski ve yeni Genelkurmay Başkanlarına) şunu demiş:

"Hakikat sizin dedikleriniz ve düşündüklerinizdir. Ben bunu ispat etmek için Anadolu'ya gidiyorum. Aramızda uzun görüşmelere lüzum olmadığını da görüyorum. Yalnız sizlerden bir şey bekliyorum: bana yardım edeceksiniz."

Bu hikayeye göre, eski ve yeni Genelkurmay Başkanları “Yunan’a haddini bildirmeli, vatanı savunmalıyız” demişler.. Bu da onları tasdik ediyor, “Hakikat sizin dedikleriniz ve düşündüklerinizdir” diyor.

Tabii olay gerçekte tam böyle değil.. Selanikli, kendi kahramanlık masalını inşa için hikâyede oynamalar yapıyor. Doğrusu şu: Eski ve yeni Genelkurmay Başkanları bu büyük yalancıya şunu demiş durumdalar:

"Hakikat sana bu anlattıklarımız gibidir. Seni, bunu ispat etmen, hayata geçirmen için Anadolu'ya olağanüstü yetkilerle ve bol parayla gönderiyoruz. Aramızda uzun görüşmelere lüzum da yok. Sana elimizden gelen her türlü yardımı yapacağız."

*

Selanikli yalancı, hikâyeyi ters çeviriyor. Tıpkı, **İngiliz işbirlikçisi hain** kendisi olduğu halde, Padişah Vahideddin'i İngiliz işbirlikçisi hain göstermiş olması gibi.

Halbuki, İngilizler'in adamı olduğunu **İsmet İnönü** ile **Kâzım Karabekir** itiraf etmiş durumdalar. Karabekir, onun Anadolu'da tutunmasını sağlayan adam.

Ancak, hikâye Selanikli'nin anlattığı gibi olsaydı bile, yine de onun yalancı olduğunu, bu anlattıklarına bakarak söylemek gerekirdi.

Çünkü, Cevat ve Fevzi Paşalarla arasında geçtiğini söylediği konuşma, Osmanlı Devleti tarafından Anadolu'ya “**gizli görev**”le gönderilmiş olduğunu ispatlıyor.

Kendi itirafıyla..

Verilen yetkiler, sunulan imkânlar bunu ispatlamakla birlikte, bu tür sözleriyle kendisi de farkında olmadan itirafta bulunmuş durumda.

Artistlik yapacak ya, sanki karşısındakiler değil de kendisi Genelkurmay Başkanı'ymış gibi, emir verir pozlarda konuşmuş olduğu masalını anlatıyor. **Cevat Paşa**'ya adeta emir vermişmiş de, o da hemen not almışmış da, yapmışmış da..

İstiklal Mahkemeleriyle, "İhtimal bazı kafalar kesilecektir" nutuklarıyla meydanı boşaltmış ya, salla gitsin!..

Nasıl olsa itiraz eden kimse yok, insanlara kafaları lazım.

Hukukçuların çok iyi bildiği “**hayatın olağan akışı**” diye birşey var..

Anlattıklarının bir bölümü “hayatın olağan akışı”na aykırı zırvalar durumunda.

*

Genelkurmay Başkanı Cevat Paşa ile arasındaki “**hususî**” (özel) şifre de, söz konusu “**gizli görev**”in bir parçası.. Aynı zamanda, gizli görevin kanıtı..

Selanik'in yalancısı burada da olayı ters çeviriyor, özel şifreyi kendisi istemiş gibi konuşuyor.

Özel şifre meselesi muhtemelen önceki akşam Sadrazam'ın evinde yedikleri yemek sırasında gündeme gelmiştir.

Devlet sana bu kadar yetki verecek, cebine para dolduracak, altına (o zaman nadir bulunan) iki otomobil çekecek, seni Van'dan Ankara'ya kadar geniş bir coğrafyada **Anadolu genel valisi** haline getirecek, hem vali ve kaymakamlara hem de bütün askerî birliklere hükmedecek mevkiye çıkaracak, ve de sana haberleşme için özel şifre vermeyecek.. Senin için "Saldım çayıra, Mevlam kayıra.." diyecek.

Olacak şey mi?!

İsmet İnönü'nün itiraf etmiş bulunduğu üzere **İngilizler'in "karar"ının** taşeronluğunu kabul ederek (cumhurbaşkanlığı koltuğu tutkusu yüzünden) devletine ve milletine ihanet etmiş olan Selanikli, bütün olayları tersyüz ederek anlatmış durumda.

Az buz değil, büyük yalancı..

Bir ara "siyasal İslamcı" gibi görünmüş olan büyük "siyasal dolandırıcı"..

SELANIKLİ ATATÜRK'ÜN "MADE IN ENGLAND" DAMGALI TALİHİ

Selanikli Atatürk'ün, Samsun'a doğru yola çıkışından bir gün önce, 15 Mayıs 1919 günü Osmanlı Genelkurmayı'na gidip **eski ve yeni Genelkurmay Başkanları Fevzi ve Cevat Paşalarla** yaptığı görüşmeyi aktaran Falih Rıfkı Atay, Selanikli'nin şu sözlerini de naklediyor:

"Başka ziyaretlerde de bulunmak lazımdı. Harbiye Nazırı'nı (Savunma Bakanı Şakir Paşa'yı), Sadrazam'ı (Damat Ferit Paşa'yı), Dahiliye Nazırı'nı (İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey'i) aradım. Hiçbiri makamında yoktu. İçtima (toplantı) halinde imişler. En kestirmesi Babıâli'ye (toplantının yapıldığı Başbakanlık/Sadrazamlık binasına, şimdiki İstanbul Valiliği'ne) gidip kendilerine haber vermektı.

"Beni Sadaret (Başbakanlık) bekleme salonuna aldılar. Benim geldiğimi duyan bazı nazırların (bakanların) da heyecanlı heyecanlı salona geldiklerini görerek, biraz şaşırdım. Mehmet Ali Bey beni meraktan kurtardı:

"- Allah Allah ne küstahlık... İştittiniz mi efendim, Yunanlılar İzmir'e çıkıyor..." Bu sözleri Bahriye Nazırı (Denizcilik ve Donanma Bakanı Avni Paşa) teyit etti:

"- Ya... dedim, bu da mı oldu?"

"-Evet..."

"Ben memleketin başına neler geleceğini tahmin etmemiş değildim, fakat kimseye anlatamamıştım. Nazırların telaşı karşısında ağlamak mı, gülmek mi lazımdı? Kendimi tutuyordum. Fakat bu emrivaki karşısında ben "Allah

Allah!" demekten başka birşey düşünmeyen bu nazırlara ibretle bakıyordum. İtidalden aynılmamaya pek dikkat ederek:

"- Ne yapmayı tasavvur ediyorsunuz?" diye sordum.

"- Protesto edeceğiz!" cevabını verdiler.

" - Bu lazımdır, doğrudur. Ancak böyle bir protesto ile Yunanlıların İzmir'den geri çekileceklerine veya İngilizlerin onları geri çekeceklerine ihtimal veriyor musunuz?" Yüzüme baktılar:

"- Fakat başka ne yapabiliriz?"

"- Belki de daha kati tedbirler düşünülebilir."

"- Mesela... ne gibi?"

"O zaman bir ses, eğer yanlış hatırimda kalmamışsa, Mehmet Ali Bey'in sesi cevap verdi:

"- Öyle hareketlere kalkarsak bize ne yaparlar, bilir misiniz?"

"Tabii "*Kalkar benim yanıma gelirsiniz!*" diyemezdim. (Bahriye Nazırı) Avni Paşa'nın elini tuttum:

"- Bizi Anadolu'ya götürecek vapur hazırdır, değil mi?"

"- Çoktan tertip etmiştim, Bandırma vapuru emrinizdedir."

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 154-5.)

*

Selanikli Atatürk'ün ne kadar içten pazarlıklı, takiyyeci ve yalancı olduğunu bu sözleri de ispatlıyor.

Geldiği yer, Genelkurmay Başkanlığı.. Beyazıt'tan Cağaloğlu'na gelmiş.. Genelkurmay Başkanlığı'nda zaten Cevat ve Fevzi Paşalarla Yunan'ın bu İzmir'e çıkarma yapma meselesini konuşmuş durumdaydılar.

Buna rağmen, Yunan işgalini şaşkınlıkla karşılayan bakanlara, olaydan haberi yokmuş gibi "**Yaa, bu da mı oldu?**" diyor, rol kesiyor.

Adamda ne vatanseverlikten kaynaklanan bir üzüntü, ne endişe, ne öfke, ne de hayret var.. Beklediği birşey olmuş da rahatlamış gibi bir halde..

Falih Rıfkı'ya söylediği şu:

“Ben memleketin başına neler geleceğini tahmin etmemiş değildim, fakat kimseye anlatamamıştım.”

Vay yalancı vay, vay sahtekâr vay, vay siyasal dolandırıcı vay!.. Memleketin başına neler geleceğini tahmin etmişmiş de, kimseye anlatamamışmış..

*

Ne anlatmıştı millete, onlara bir bakalım..

Söz konusu Yunan işgali aslında **Mondros Mütarekesi**'ne aykırı.. Fakat kim dinler, ipin ucunu bir defa söz konusu mütareke (ateşkes) antlaşmasıyla İngiliz'in eline kaptırmış, onun, geçilmez denilen Çanakkale'yi geçip İstanbul'a donanmasıyla çöreklenmesine izin vermişsin..

Ve İngiliz de İngilizliğini yapıp sana kazık atıyor.

Peki, **Filistin**'de İngiliz ordusunun (o ordunun başındaki eski sofra arkadaşı **General Allenby**'nin) önünden yıldırım hızıyla kaçarak, dört yıldır direnen

Osmanlı'nın savaşı kaybetmesine neden olan, bunun hemen arkasından da (gözde yaveri olduğu) Padişah Vahideddin'e telgraf gönderip “**İngilizler’le behemahal barış yapılınsın!**” diyen Selanikli bunu da tahmin etmiş miydi?

"Etmemişti, yalan söylüyor" diyebilirsiniz.. Aslında etmişti, çünkü bununki yalan içinde yalan.. Yalan matruşkası.. İngiliz işgaliyle birlikte kendisine gün doğacağını, fırsatlar denizinde kulaç atmaya başlamasının mümkün olacağını biliyordu.

*

Herşey çok hızlı gelişti..

4 Temmuz 1918’de Padişah Mehmed Reşad vefat etti, ve aynı gün Vahideddin padişah oldu.

Bunu **Karlsbad**’da kaplıca sefası sürmekte olan Selanikli haber alınca hemen İstanbul’a döndü, ve Ağustos ayı başında Yedinci Ordu Komutanı olarak **Filistin**’e gitti.

Vahideddin’in yedi ay önceki **Berlin seyahatine** katılıp onu kafaya almış olduğu için **padişah yaverliği** unvanını da elde etmişti.

Selanikli, Vahideddin henüz iki aylık padişahken Eylül 1918’de İngilizler’in önünden kaçarak Osmanlı’nın mağlubiyetini garantiye aldı. Zaten bir yıl önce de aynı görevde bulunuyordu ve Osmanlı Genelkurmayı’na gönderdiği raporlarda, **Filistin ve Suriye’den askerimizi çekmeyi teklif** etmiş durumdaydı. (Yazan, Selanikli yalancının Karlsbad’da tuttuğu günlüklerin bir kısmını kitaplaştırmış olan manevî kızı **Prof. Afet İnan**.. İster inanma, ister inan!)

Bu yenilginin ardından sıra İngiliz’e tümünden teslim olmaya gelmişti. Selanikli hemen telgraf cihazının başına çöktü ve Saray’a, **İngilizler’le behemahal barış** yapılması gerektiğini bildirdi.

Bir ay sonra, 30 Ekim 1918’de, Selanikli’nin çok istediği Mondros Mütarekesi imzalandı. Osmanlı Devleti adına bu belgeye imza koyan kişi, Selanikli’nin (Saray’a gönderdiği telgrafta, **kurulacak yeni bir hükümette bakan yapılmasını teklif** ettiği) çok samimi arkadaşı **Rauf Orbay**’dı. (Bakan yapılmasını istediği başka arkadaşları da vardı, kendisini de unutmamıştı. Unutmaz. Sonradan, **İzmir Suikasti girişimi tezgâhını** bahane ederek Rauf Orbay’ı 10 yıl hapis cezasına çarptırmayı ve bütün mal varlığına el koymayı da unutmadı.)

O sırada Vahideddin henüz üç ay 26 günlük padişahtı..

Dört aylık bile değildi.

*

Selanikli, tam da İngiliz donanmasının (Mondros Mütarekesi mucibince) İstanbul’a gelip demir attığı gün, 13 Kasım 1918 tarihinde (mütarekenin imzalanmasından iki hafta sonra) İstanbul’a geldi.

Anasının **Beşiktaş Akaretler**’deki evi dururken, İngiliz subayların karargâh yaptığı **Pera Palas Oteli**’ne postu serdi.

Hemen, (büyük ihtimalle İngiliz istihbaratı’na çalışan) **İngiliz gazeteci G. Ward Price**’ı devreye koyarak İngiliz subaylarla temas kurdu. İngilizler’in (Hindistan tipi sömürgeleştireceklerini düşündüğü) Türkiye’de valilere ihtiyaç duyacağını, kendisinin buna hazır olduğunu söyledi.

Price, bunu, 1950’lerin sonlarında yayınlanan hatıratında aktardı. Fakat, İngiliz askerî makamlarının, Selanikli’nin bu teklifini kabul etmediği notunu düşerek..

Price’ın bu olayı gizlemeyip anlatmasının nedeni, Selanikli’nin Price’la olan söz konusu görüşmesinin şahidi olan **Refet Bele Paşa**’nın konuyla ilgili olarak yapacağı bir açıklamayı etkisizleştirmek olabilir.

O sırada Refet Paşa, mirliva/albay rütbesiyle Jandarma genel komutanıydı. İstiklal Harbi sonrasında Kâzım Karabekir’le birlikte Selanikli’nin Halk Fırkası’nın (Cumhuriyet Halk Partisi’nin) muhalifi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası’nın kurucuları arasında yer aldı ve İzmir Suikaist girişimi bahanesiyle **idam talebiyle yargılanmayı** hak etti.

Doğal olarak Kemalistler Price’ın açıklamalarına inanmak istemiyor, “**Atamız böyle birşey yapmış olabilemez, bunu yapsa yapsa Vahdettin yapar**” diyorlar.

Eh, onları inanmaya zorlayamayız, fakat Selanikli’nin dönemin gazetelerinde yayınlanmış olan **İngiliz muhibbi (İngiliz sever)** beyanatlarının varlığını inkâr edemiyorlar.

Bu konuda yapabildikleri tek şey “**Görmedim, duymadım, bilmiyorum**” moduna geçmek..

Ve bunu başarıyla gerçekleştiriyorlar.

*

Sahtekâra bakın, memleketin başına neler geleceğini tahmin etmişmiş de, kimseye anlatamamışmış.

Neler tahmin ettiğini ve neleri anlattığını ben söylemeyeyim, MHP’li siyasetçi Prof. **Semih Yalçın**’ın akademisyenken kaleme aldığı bir makalesinde yer alan şu satırlardan öğrenelim:

“Mustafa Kemal Paşa İzzet Paşa ve ekibiyle iktidara gelebilmek için mebuslar arasında sadece kulis yapmakla yetinmedi: O, Fethi (Okyar) Bey’in çıkarmakta olduğu “**Minber**” gazetesine ortak olmuş ve bu gazeteyi **politik mücadelede bir propaganda vasıtası** olarak kullanmıştır. O, **Minber** gazetesinde bir taraftan Tevfik Paşa aleyhinde şiddetli neşriyat yaptırırken, diğer taraftan **kendisini aynı gazete**

vasıtasıyla politik makamlara lanse ettirmeye çalışmıştır. Mustafa Kemal Paşa bu gaye ile 17 Kasım 1918 tarihinde aynı gazetede **biyografisi ile birlikte** orduya, siyasete ve **İngilizlere ait düşüncelerini** ihtiva eden bir **mülakatını** da yayımlatmıştır. Bu mülakatta, *"İngilizlerin, Osmanlı milletinin hürriyetine ve devletimizin istiklaline riayette gösterdikleri hürmet ve insaniyet karşısında yalnız benim değil, bütün Osmanlı milletinin İngilizlerden daha hayırhah (iyilik sever) bir dost olmayacağı kanaatiyle mütehassis olmaları (duygulanmaları) pek tabiidir"* şeklinde sözlerine bakacak olursak, onun daha o zaman, **zamana, zemine ve şartlara uygun olarak hareket edebilen güçlü politik bir kişiliğe** sahip olduğu kolayca anlaşılır. Ayrıca 18 Kasım 1918 tarihinde **"Vakit"** gazetesine verdiği bir diğer mülakatında da o, bir taraftan **"İngiltere'nin Osmanlılara karşı iyi niyetinden şüphe etmediğini"** söylerken, diğer taraftan mütareke hükümlerinin uygulanması üzerinde endişelerini belirtmekten çekinmez.

"Anlaşılacağı gibi, Mustafa Kemal Paşa'nın bu demeçleri vermekten asıl maksadı, **İngilizleri kandırmak** ve gelmeyi arzu ettiği politik mevkiide takip edeceği politikaya kolaylık sağlamak idi. Fakat o, İstanbul'da kaldığı sürede arzu ettiği politik mevkiye hiçbir zaman gelemeydi; dolayısıyla bu politik teşebbüsünün bu yönde bir faydası olmadı. Ancak bu sözlerin **daha sonraki Damad Ferid Paşa Hükümeti'nin izlediği politikaya paralel** gibi gözükmesi, Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişliğine tayininde önemli bir kolaylık sağladığı düşünülebilir. Ayrıca **Mustafa Kemal' in hemen hemen bütün arkadaşlarının İngilizler tarafından tutuklanıp Malta'ya sürülürken, kendisine dokunulmaması** ve 9. Ordu Müfettişliğine tayininde de **bir engel çıkarılmaması**, az da olsa bu demecin tesirine bağlanabilir. Zira **bu aldatıcı sözlerle hem İngilizlerin, hem de Damad Ferid ve taraftarlarının Mustafa Kemal Paşa'yı kendi saflarında veya hiç olmazsa kendilerine yakın gördükleri**

muhakkaktır. Fakat gerçeğin böyle olmadığı, Mustafa Kemal Paşa'nın Anadolu'ya geçmesinden biraz sonra anlaşılacaktır.”

[Kaynak: E. Semih Yalçın, “Mütareke Döneminde Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)”, *Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 18, 1995, s. 183-184.]

*

Evet, Selanikli sahtekâr utanmadan bir de “*Ben memleketin başına neler geleceğini tahmin etmemiş değildim, fakat kimseye anlatamamıştım. Nazırların telaşı karşısında ağlamak mı, gülmek mi lazımdı? Kendimi tutuyordum*” diyor.

Ağlamayacağı kesin.. Gülmesi geliyor fakat kendisini tutuyor.. Çünkü herşey, **İngiliz Gizli Servisi'nin Türkiye şefi Robert Frew** vasıtasıyla anlaşmış olduğu İngilizler'in planladığı gibi gidiyor.

İngilizler, Osmanlı Devleti'ni yıkmaya, yerine (başkenti Anadolu'daki bir şehir olan, halifesiz, Batı uydusu olmayı kabul edecek) yeni bir devlet kurma “**karar**”ı almışlar ve ihaleyi de Selanikli'ye vermiş durumdalar.

Selanikli, Falih Rıfkı gibi (ulufeye bağlayıp sofrasında beslediği, ömür boyu milletvekili yaptığı) dalkavukları vasıtasıyla millete yalan söyleyip maval okuyabilir, fakat Allahu Teala, gerçeği en çok güvendiği, sağ kolu yaptığı sırdaşına itiraf ettirerek kirli çamaşırlarını ortaya sermeye kadirdir.

Evet, Selanikli yalancının sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı, CHP'nin ikinci genel başkanı Orgeneral **İsmet İnönü** şunu demiş bulunuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desin!.. Anlayana İsmet İnönü saz, anlamayana Price davul zurnası az!

*

Selanikli sözlerini şöyle sürdürüyor:

"... İtidalden ayrılmamaya pek dikkat ederek:

"- Ne yapmayı tasavvur ediyorsunuz?" diye sordum.

"- Protesto edeceğiz!" cevabını verdiler.

"- Bu lazımdır, doğrudur. Ancak böyle bir protesto ile Yunanlıların İzmir'den geri çekileceklerine veya İngilizlerin onları geri çekeceklerine ihtimal veriyor musunuz?" Yüzüme baktılar:

"- Fakat başka ne yapabiliriz?"

"- Belki de daha kati tedbirler düşünülebilir."

"-Mesela... ne gibi?"

Evet, "itidalden ayrılmama" konusunda çok hassas.. Yağcılık, dalkavukluk, nabza göre şerbet verme, takiyye yaparak gizli gündemini saklama, insanları aldatma konusunda uzman..

O günkü Şartlarda Osmanlı Hkmeti'nin o an için Yunan çıkarmasını protesto etme dışında yapabileceği birşey yok.

Tabiî, işgalcilerin engellemelerine maruz kalmamak için “**rtl operasyonlar**” yapma imkânları var. Ki bunun için de Selanikli'yi görevlendirmiş durumdalar. Adama **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkiler vermişler, Van'dan Ankara'ya kadar bütün illerde valilere, kaymakamlara ve bütün askerî erkâna hükmetme mevkine çıkarmışlar.

Ne için, Selanikli gitsin Anadolu'da saltanat sürsün, balolarda elin karısı kızıyla dans etsin, arkadaşlarını toplayıp akşamları kafayı çeksin diye mi?!

*

Halbuki, daha bundan birkaç saat önce Osmanlı Genelkurmay'ına uğramış, **Genelkurmay Başkanı Cevat Paşa** ile görüşmüş, kendisine Anadolu'da yardım edecekleri sözünü (kendi itirafına göre) almış (Ki gerçek durum itirafından daha fazlası). Hatta Cevat Paşa, sözde Samsun'a gidip oradaki hristiyan ahalinin keyfi için bölgedeki Türkler'i sigaya çekip yola getirecek olan Selanikli'nin “rtl görevi” doğrultusunda, **Niğde-Ulukışla civarındaki Yirminci Kolordu'nun yürüyerek Ankara'ya hareket etmeleri emrini** vermiş.

Ve bu yalancı, bakanlara “*Merak buyurmayınız, ben Genelkurmay Başkanlığı'ndan geliyorum, Cevat Paşa ile gereken hususları görüştüm, bana verilen yetkileri kullanarak elimden geleni yapacağım, Genelkurmay da bana destek olacak*” demiyor.

Sanki gittiği yer Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi değil de İngiliz elçiliği.. Öyle ketum..

Ve sanki kendisi, daha bir gün önce Sadrazam'ın misafiri olarak onun konağında Genelkurmay Başkanı ile birlikte yemek yememiş, samimi sohbet etmemişler.

Anlattıkları aslında külliye yalan.. Sahtekâr herif utunmadan yalan söylüyor.

*

[**Mehmed Akif**, Sultan Abdülhamid için “**herif**” tabirini kullanarak karalayıcı şiir yazmıştı. Sonra Selanikli geldi, ona kaşının üstünde gözün var demesi bile mümkün olmadı, çünkü bu, gövdedeki başın gitmesine neden oluyordu.

Peki, kendisi için “herif” diyen Mehmed Akif’e müstebit, gerici, yobaz, dinci, Ortaçağ kafalı **Abdülhamid** nasıl bir ceza vermişti?..

Hiç!!.. Koca padişah sustu, öfkesini yuttu..

Bırak onu, kendisini öldürmek için bombalı suikast düzenleyen, pekçok masum insanın ölümüne neden olan **Ermeni suikastçi** için “**Ey şanlı avcı dâmını (tuzağını) bîhûde (boş yere) kurmadın / Attın, fakat yazık ki, yazıklar ki vurmadın!**” diye terörist şiir yazan **Tevfik Fikret**’e bile dokunmadı.

Hiçbir şey yapmadı.

Ali Şükrü Bey ve Selanikli.. Tevfik Fikret ve Sultan Abdülhamid..

Biz ise şimdi “**fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür**” insanlar ülkesinde, çağdaş Türkiye’de, Selanikli sahtekâr İngiliz işbirlikçisi hain zamparanın kepezelik ve rezaletlerini yazmaya korkuyor, acaba başımıza ne gelecek diye endişeyle bekliyoruz.

Ah Sultan Abdülhamid ah!..]

*

Evet, bu sahtekâr herif güya protestoyu yeterli görmemiş, “*Belki de daha kati tedbirler düşünülebilir*” demişmiş.. Birisi de ona “*Mesela... ne gibi?*” sorusunu yöneltmiş.

Cevap yok.

Cevabı İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey'e verdiriyor. "Öyle hareketlere kalkarsak bize ne yaparlar, bilir misiniz?" demişmiş.

E peki, sen bu kadar vatanseverdin, dürüsttün, meşhur **Nutuk**'unun daha başında “**aciz, haysiyetsiz, korkak**” olarak tavsif ettiğin Osmanlı Hükümeti gibi değildin de niye “*Tabii ‘Kalkar benim yanıma gelirsiniz!’ diyemezdim*” diyorsun.

Niye diyemiyorsun korkak dalkavuk, adi yalancı!..

Lan daha bir iki saat önce Genelkurmay'da ne konuşmuştun!

Bir de utanmadan kendine palavradan **Atatürk** soyadını alıyorsun.. Sen nerden benim atam oluyormuşsun, sahtekâr!

"Mesela... ne gibi?" şeklindeki soruya cevap vermiyor, Mehmet Ali Bey'e de itiraz etmiyor, Bahriye Nazırı (Denizcilik ve Donanma Bakanı) Avni Paşa'nın elini tutuyor, "Bizi Anadolu'ya götürecek vapur hazırdır, değil mi?" diyor.

Avni Paşa da "Çoktan tertip etmiştim, Bandırma vapuru emrinizdedir" demiş.

Neyse ki, **Avni Paşa'nın hatıratını** değerli araştırmacı yazar (eski deniz subayı) **Osman Öndeş** Bey (Denizcilik Müsteşarlığı'nda çalıştığım dönemde tanışıp sohbet etme imkânım olmuştu) yayınlamış, Selanikli'nin laflarının palavra olduğunun daha iyi anlaşılmasını sağlamış durumda.

*

Selanikli'nin “*Nazırların telaşı karşısında ağlamak mı, gülmek mi lazımdı? Kendimi tutuyordum*” demiş olması sebepsiz değil..

Keyfi yerindeydi, gülmemek için kendisini zor tutuyordu.

Selanikli'nin Anadolu'da yeni bir devlet kurabilmesi için “vatan kurtaran kahraman” gibi görünmeye, **danışıklı döğüş** kabilinden de olsa bir savaşa ve bir “zafer”e ihtiyacı vardı.

Filmin “**kötü adam**”ı (“kötü millet”i) olarak Yunanistan seçilmişti.

Bu dalavereden sadece Selanikli değil, Yunanistan da birşeyler kazanacaktı. (Sonuçta “kötü adam”lar da sinema sanatçısı, onlar da ücret alıyor.)

Filmin senaristi İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**'du, yönetmeni ise İngiltere Başbakanı Lloyd George.

Nitekim Selanikli, Amerikalı bir gazeteciye, “**Yeni Türkiye'nin gerçek kurucusunun İngiltere Başbakanı Lloyd George olduğu**”nu itiraf etmiş durumda.

Bu konuyu **Mustafa Armağan**, 2-3 Aralık 2019 tarihli **Twitter (X)** paylaşımlarında şöyle gündeme getirmiş bulunuyor:

“Türk Tarih Kurumu'nun '**İngiliz Belgelerinde Atatürk**' adlı kitabının 5. cildine göre Mustafa Kemal ABDli Marcossan'a

“ ‘Yeni Türkiye'nin gerçek kurucusunun İngiliz Başbakanı Lloyd George olduğunu ve İstanbul'da ona bir heykel diktirmeyi düşündüğünü söylemiş”

“Sebebini ise şöyle açıklamış M. Kemal:

“ ‘Lloyd George'un Yunanları İzmir'e çıkarması Türk vatanseverlerini topraklarını korumak için ayaklandırdı. Bu teşvik olmadan Türkiye'yi ayaklandırmayı başaracağıma inanmıyordum.’

“**İngiliz Belgelerinde Atatürk**, 5, 2005, Türk Tarih K, 264”

(<https://x.com/mustafarmagan/status/1201637797607755776>)

Armağan'ın Selanikli'nin bu sözlerini aktarması Kemalistleri çok rahatsız etmiş, hemen savunmaya geçmişlerdi.

Cevap olarak şunları yazmış durumdalar:

“Mustafa Kemal Atatürk’e Isaac F Marcossan Tarafından Atfedilen, Türkiye’nin Gerçek Kurucusunun İngiltere Başbakanı Lloyd George Olduğu Yönündeki İfadeler Aslında İRONİ İçeriyor

“Mustafa Kemal Atatürk’ün 1916-1922 arasında Birleşik Krallık’ta başbakanlık görevini üstlenen **David Lloyd George** (1863-1945) hakkında “**Yeni Türkiye’nin gerçek kurucusu**” olduğu yönünde sarf ettiği ileri sürülen ifadeye dair **yanlış anlaşılma**ya değineceğiz...

“Mustafa Armağan’ın 2 Aralık 2019 tarihli paylaşımı şu şekildeydi: (...)

“**Bilâl N. Şimşir** tarafından hazırlanan Türk Tarih Kurumu Basımevi’nden çıkan 1973 basımı “***İngiliz Belgelerinde Atatürk***” (“***British Documents on Atatürk, 1919-1938***”) adlı çalışmanın 5. cildinde bahsi geçen cümlelerin geçtiği doğru. Ancak, Atatürk’e atfedilen bu sözün gerçek muhtevası yanlış anlaşılmış.

“İngiliz belgelerinden alıntı taşıyan, 1923 yılında Türkiye’yi ziyaret ederek Atatürk’le röportaj gerçekleştiren ***The Saturday Evening Post*** dergisinin yazarı **ABD’li gazeteci Isaac F. Marcossan**’un aktarımını içeren metnin ilgili bölümü şöyle:

“Ankara’da bir hafta geçirmiş olan tanınmış Amerikan gazetecisi Isaac Marcossan ile görüştim. Mustafa Kemal’in çok içtiği söylentilerinin doğru olmadığını; eşinin güzel, zeki, İngilizce ve Fransızca bilen ve siyasete karışmaya hevesli bir hanım olduğunu, kendisinin (Marcossan’ın) Mustafa Kemal’in vatansever kişiliğinden etkilendiğini söyledi. Mustafa Kemal, ülkesini kalkındırmak için Amerika’dan yardım umuyor, İngiltere’ye

kuşkuyla bakıyormuş; Yeni Türkiye'nin gerçek kurucusunun Lloyd George olduğunu, onun İstanbul'a heykelini dikmek gerektiğini, çünkü Yunanlıları İzmir'e çıkarınca Türk milletinin vatani savunmak için ayaklandığını söylemiş. Amerikan gazeteci, Türkiye'deki yoğun vatanseverlik ve yabancı düşmanlığının Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını köstekleyeceğini, Ankara'nın başkent kalması için Mustafa Kemal'in ısrar edeceğini söylüyor.”

“Mustafa Armağan'ın aktarımının aksine, kitapta “*Bu teşvik olmadan Türkiye'yi ayaklandırmayı başaracağıma inanmıyorum.*” cümlesinin geçmediği görülebiliyor.

“Bahse konu metin, Atatürk'ün Cumhuriyet'in Lloyd George tarafından kurulduğu düşünesine sahip olduğunu yansıtmıyor. Tam tersine, **İngilizlerin Yunan işgaline verdiği destekle yaptığı hatanın Kurtuluş Savaşı'nı güçlendirdiği, istiklâl mücadelesine verilen desteği artıran bu hareketle bağımsızlığın ve Cumhuriyet'in kuruluşunu sağladığı** yönünde vurgusunu içeriyor. Bu ironik cümle ile **Lloyd George'un** Osmanlı İmparatorluğu'nu parçalama stratejisi sürdürüp Yunan işgalini destekleyerek Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasına vesile olan **Anadolu'daki hareketin kıvılcımını güçlendirdiği** belirtiliyor.

“Söz konusu ifadelerin kaynağı olarak aktarılan Isaac F. Marcossion'un Anadolu gezisindeki izlenimlerine ilişkin kaleme aldığı yazıda bu husus şöyle vurgulanmıştı:

“1919 Mayıs'ında Yunanlılar, uzun zamandır göz diktikleri İzmir'i işgal ettiler. Bu akılsızca eylem hemen tamamen Lloyd George'un eseri ve İngiliz Başbakanı o zaman anlamamışsa da, kendisini iktidardan düşüren olaylar zincirinin ilk halkası buydu.

*“Bu olay, nasıl Yunanlıların nihaî felâketinin ve Lloyd George’un nihaî düşüşünün başlangıcını ifade ediyorsa, aynı zamanda da **Kemal’in büyük anının geldiğini** anlatıyor. Yunanlıların İzmir’i işgalleri ve iradelerini vahşice hâkim kılmak istemeleri, sanki **Türkiye’deki yeni milliyetçilik ateşini başlatan kıvılcım** oldu.”*

“In May, 1919, the Greeks occupied Smyrna, which they had long coveted. This ill-advised procedure was due almost entirely to Lloyd George, and, although the British premier did not realize it at the time, was the first of the events that hurled him from power.

“Just as it marked the beginning of ultimate disaster for the Greeks, and the final overthrow of Lloyd George, so did it at the same time mean that Kemal’s great hour had come. The occupation of Smyrna by the Greeks, together with the brutal way they imposed their will, was the spark, as it were, that started the flame of the new nationalism in Turkey.”

“Cumhuriyet Muhafızı mahlaslı Twitter profili Mustafa Armağan’ın bu paylaşımındaki hatayı şöyle aktarmıştı:

*“1)Bilal Şimşir’in “**İngiliz Belgelerinde Atatürk**” eseri baştan sonra M.Kemal’in İngilizlerle olan mücadelesini anlatır. Bu eser Armağan gibilerin tarih tezlerini çöpe çevirir. Belli ki Armağan o kitapta M.Kemal aleyhinde bir şey aramış ama bulamamış. Bulduğu bir sözü de çarpıtmış:*

“2)Bahsettiği kısım burada. Strateji dehası M.Kemal Paşa, Lyord George ile dalga geçerek onu demoralize edecek muazzam bir İRONİ yapıyor. Bu ironiyi anlamak içim asgari düzey bir zekâ seviyesini sahip olmak gerekir.

“3) Tarih tezini kanıtlamak için çarpıtarak paylaştığı kısım bile Armağan’ın tarih tezini yerle yeksan etmektedir. O ifadelerde bile “İzmir’e Yunan’ı çıkartanın ve asıl savaştığımızın İngiltere olduğunun kanıtıdır.”

“Selim Erdoğan, Mustafa Armağan’ın göz ardı ettiği ironi hakkında şu yorumda bulunmuştu:

“(1) Başlangıçta sadece dalga geçiyordum ama bu herif artık alenen YALAN SÖYLEYEREK TÜRK TARİHİNİ DEĞİŞTİRMEKTEDİR. Mustafa Armağan, sana açık çağrı ve 24 saat süre: A) Ya dersin ki “yalan söyledim, çarpıttım B) Ya da dersin ki “ben bu ironiyi anlayamayacak kadar salağım”

“(2) Bu da Mustafa Armağan’ın çarpıttığı belgenin gerçek, cımbızlanmamış hali. Bu hafta dolmadan iki şeyden biri ortaya çıkacak: A) Bu herif ya bir şarlatan, Türk düşmanı B) Okuduğunu anlayamadığı halde ortaya çıkıp milleti zehirleyen bir cahil!+ ”

“Emrah Safa Gürkan’ın konuyla ilgili aktarımı ise şöyleydi:

“Kurtuluş Savaşı hakkında 20 sayfa okumuş kimse böyle bir saçmalığa inanmaz. Açık bir nükteyi çarpıtmış Hayır her şeyi geçtim, Mustafa Kemal’in en sevmediği Batılı millet de İngilizler. Dezenformasyon yaparsanız Fransa, Bolşevikler falan bulsaydınız, onu da mı ben göstereyim :)”

(<https://www.malumatfurus.org/ataturk-lloyd-george-marcosson/>)

Teyit.org adlı site ise bunlara ilave olarak şunları yazmış:

“Bulgular

- Atatürk’ün kitapta geçen ifadesi bağlamından koparılmış.
- Atatürk bu sözleriyle “ironi” yapıyor ve Lloyd George’un Yunan işgaline verdiği destek sayesinde “Türk milletinin vatanı savunmak için ayaklanmasını” sağladığını söylüyor.

· Atatürk'ün sözlerini aktaran Amerikalı gazeteci Marcossion'un makalesinde Atatürk'ün sözlerinde ciddi olmadığı, **Lloyd'un Yunanlıları destekleyerek kurtuluş mücadelesini teşvik ettiğine gönderme yaptığını** gösteriyor.”

(<https://teyit.org/analiz/ataturkun-turkiyenin-gercek-kurucusunun-lloyd-george-oldugunu-soyledigi-iddiasi>)

*

Vikipedi'nin “Lozan Antlaşması” maddesinde yer alan şu satırlar, olayın özeti durumunda:

“Lord Curzon'un bölgede ABD mandası önerisi üzerine [Mondros Mütarekesi'nin ardından imzalanması gereken] antlaşmanın imzalanmasının aylarca ertelenmesi sonucu **İstanbul Hükümeti'nin ülke içindeki kontrolü çok hızlı bir şekilde azalırken Anadolu süratle milliyetçilerin [Selanikli'nin] kontrolü altına girmeye başladı. Milliyetçi hareketi ortaya çıkaran şey İzmir'in işgal kararıydı. İzmir işgali, Mustafa Kemal için bir talihti.** Lord Curzon'un da tahmin ettiği gibi, tüm Türkiye ayağa kalkmak için hazırdı ve **gecikmenin her anı Türklerin [Selanikli'nin] lehineydi.** Bernard Lewis şöyle dedi: “*Her şey hazırdı, sadece lider bekleniyordu.*” Mustafa Kemal'in Anadolu'ya gitmesini [ve orada lider olmasını] sağlayan ise **asayışı yeniden temin etmek için Samsun'a bir subay gönderilmesinde ısrar eden İngilizlerdi.** Yunanların İzmir'e ayak basmasının ertesi günü, İngilizlerden aldığı bir vize ile İstanbul'dan ayrılan Mustafa Kemal, **tüm Anadolu'ya geniş yetkilerle atanmıştı.**”

Görüldüğü gibi, “**Milliyetçi (Kemalist) hareketi ortaya çıkaran şey İzmir'in işgal kararıydı**” deniliyor.

Ardından da “İzmir işgali, Mustafa Kemal için bir talihti” tespiti geliyor.

Ancak, o talih yelkenlisinin denize açılmasını sağlayanlar İngilizler’di..

İngilizler, İsmet İnönü’nün ifade ettiği gibi, Selanikli’nin talihinin yaver gitmesi “karar”ını almışlardı.

Ve Fransızlar ile İtalyanlar’ı da bu "karar"a uymak zorunda bırakmışlardı.

*

Mustafa Armağan’a cevap yetiştirmeye çalışan Kemalistler, farkında olmadan onu tasdik etmiş durumdalar.

Şurası doğru: Kitapta, Black Jumbo Atatürk’ün “*Bu teşvik olmadan Türkiye’yi ayaklandırmayı başaracağıma inanmıyorum*” şeklinde bir cümlesi yer almıyor.

Fakat, bunu söylememiş olmasının bir önemi yok.. Çünkü, kitapta yer alan şu sözleri aynı kapıya çıkıyor:

“Yeni Türkiye’nin gerçek kurucusunun Lloyd George olduğunu, onun İstanbul’a heykelini dikmek gerektiğini, çünkü Yunanlıları İzmir’e çıkarınca Türk milletinin vatani savunmak için ayaklandığını söylemiş.”

Adam işte tam da onu söylemiş.. Daha ne desin?!..

Burada bir **ironi** var, fakat sadece Lloyd George’un İstanbul’a heykelinin dikilmesi hususunda..

Zaten, **İsmet İnönü’nün** hep tekrarladığımız itirafı, Selanikli Atatürk’ün “**Yeni Türkiye’nin gerçek kurucusunun Lloyd George olduğunu**” söylerken samimi bir açıklamada bulunduğunu ortaya koyuyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

Aynı şeyi hem **Atatürk**, hem de yardımcısı **İnönü** açık bir biçimde söylemiş.

Black Jumbo ile İnönü'nün açıkladıkları gerçeğin üstünü "ironi" laga lugasıyla örtmek mümkün değil..

Allah Azze ve Celle ikisine de söyletmiş..

*

Falih Rıfkı'nın Selanikli'den naklettiği sözler arasında, protesto konusunda söylediği şu laflar da var:

" - Bu (protesto) lazımdır, doğrudur. Ancak böyle bir protesto ile Yunanlıların İzmir'den geri çekileceklerine veya İngilizlerin onları geri çekeceklerine ihtimal veriyor musunuz?"

Yunanlılar'ın İzmir'den bir protesto ile kendiliklerinden geri çekilmeyeceklerini anlamak için dahi olmak gerekmiyor, aptal olmamak yeterli.. Adamlar herhalde geri çekilmek için gelmediler.

İngilizler'in onları geri çekmelerine gelince.. Bu mesele, **Vikipedi**'nin "Sevr Antlaşması" maddesinde yer alan şu ifadelerin gösterdiği gibi, biraz karışık:

"Yunanistan'dan başka hiçbir ülkenin onaylamadığı Sevr'den, sadece 3 ay sonra yeni Yunan kralı Aleksandros'un, bir maymun ısırığı ile ölmesi sonucu yapılan Yunanistan seçimlerinde İngiliz yanlısı Elefterios **Venizelos'un devrilmesi** ve **sürgündeki Alman yanlısı kral I. Konstantin'in geri dönmesiyle** ölü bir mektup olarak kalmıştır. İngiltere ve Fransa eski düşmanları olan kralın dönüşüyle Yunanistan'a ayrılan

850.000.000 altın Frank tutarındaki krediyi kesmişlerdir. Dahası İtalya ve Fransa, I. dünya savaşındaki düşmanca tutumları olan kralın dönüşünü bahane ederek derhal Sevr'in gözden geçirilmesini istemişler, açık şekilde 21 Şubat 1921'de başlayan Londra Konferansı'nda da **Yunanistan'ın İzmir'den ve Doğu Trakya'dan çekilmesini talep** etmişler ve Yunanistan'a karşı Türkleri desteklemişlerdir. İngiltere ise bu ani değişiklik üzerine daha çok tarafsız görünmeye çalışmıştır. İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Curzon ise, İngiltere'nin herhangi bir sorumluluk almayacağı şekilde Yunanistan'ın mağlup olmasını sağlayacak bir politika tâkip etmeleri gerektiğini söylemiştir.”

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Sevr_Antla%C5%9Fmas%C4%B1)

İngiltere'nin tarafsızlığı aslında lafta, söyleyeceklerini Fransa ile İtalya'ya söylüyor.. Çünkü başta Yunanistan'ı İzmir'e çıkarma yapması için kışkırtan İngiltere.. **ABD Başkanı Wilson** buna karşıyken onu buna razı eden de İngiltere Başbakanı **Lloyd George**.

Ancak, Selanikli'nin Anadolu'da ipleri eline almasından sonra Yunan ordusu ile Türk ordusu arasında küçük çaplı çatışmalar yaşanması ve Yunan'ın İzmir'den çekilmesi gerekiyordu.

Bu hizmetine karşılık Yunanistan'a Batı Trakya ve 12 Adalar verilecekti.

İşin uzamasına neden olan, ölen oğlunun yerine tekrar kral olan **Konstantin**'in Türkiye ile savaş konusunu ciddiye almış olmasıydı. Yunan ordusunun Ankara'nın burnunun dibindeki Polatlı'ya kadar gelmesinin nedeni buydu (İngiltere ve Fransa, 1917 yılında Konstantin'i, **donanmaları ile Atina'yı bombalama tehdidinde** bulunarak tahttan indirmişlerdi.)

Konstantin ortada yokken İngilizler, Yunan ordusunu **Milne Hattı** ile **İzmir dağlarında** durdurmuşlar, ileriye gitmeyip oradaki **çiçekleri toplamak ve otları yolmakla** görevlendirmişlerdi.

*

Selanikli Samsun'a 19 Mayıs 1919'da çıktı. Yunan'a getirilen **Milne Hattı** yasağı ise 1920 yılının Haziran ayının sonlarına kadar devam etti.

Yani Selanikli Yunan cihetinden 1 yıl 1 ay (13 ay) rahat etti. Tam, dört başı mamur rahatlık..

Hiç acele etmeden, aheste aheste, tadını çıkara çıkara, yere sağlam basarak kozasını ördü.

O arada İngilizler İstanbul'da Padişah'ın ve Osmanlı Hükümeti'nin ensesinde boza pişiriyorlardı.

Selanikli bu rahat ortamda kongrelerini gönlünce yapma ve TBMM'yi kurma fırsatını buldu.

Bütün mesaisini, **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** ile hedef aldığı, **İstiklal Mahkemeleri** ile çamaşır asar gibi ipte sallandığı (Osmanlı Devleti'ne sadık) Türk milletine karşı açtığı savaşa ayırdı.

Gerekçesi ise, İngiltere ile müttefiklerinin İstanbul'u işgali yüzünden Osmanlı Hükümeti'nin aciz kaldığı bir işi yapmaktı.

Millet onun ordu toplayıp Ege'ye yürüyerek Yunan'ı İzmir'den atmaktan başka bir gayesinin olmadığını zannediyordu.

O arada hesapta olmayan birşey yaşandı..

Yeni (ve aynı zamanda eski) **Kral Konstantin**, Selanikli'nin (İngiliz senaryosu doğrultusunda) İzmir'e doğru yola çıkmasını beklemedi, Ankara'ya, onun ayağına doğru gitti.

Ve **Kütahya-Eskişehir muharebelerinde** Türk ordusu yenildi, (Falih Rıfkı'nın verdiği rakamlara göre) 70 bin kişilik ordudan geriye 30 bin kişi kaldı.

Selanikli de Kayseri'ye kaçma kararı aldı.

*

Gerisini daha önce anlatmıştık.

PALAVRALARIN EFENDİSİ ULU YALAN ATATÜRK

Buradaki değerlendirmelerimizi, Selanikli Mustafa Atatürk'ün kendi beyanlarını temel alarak yapıyoruz.

Bu “savunma hakkı” tanımaktan daha fazlasını yapmak anlamına geliyor.
“Saldırma ve suçlama hakkı” da tanıyoruz.

Son olarak, Selanikli'nin 15 Mayıs 1919 günü (Samsun'a hareketinden bir gün önce) Osmanlı Genelkurmayı'na ve Sadrazamlığa (Başbakanlığa, Babıali'ye) yaptığı ziyaretten söz etmiştik.

Aynı gün, Padişah Vahideddin'i de ziyaret etmiş bulunuyor.

Falih Rıfkı'ya şunları söylemiş durumda:

“... Zat-ı şahaneyi (Padişah'ı) ziyaret etmek üzere Babıâli'den ayrıldım.

"Yıldız Sarayı'nun ufak bir salonunda Vahdettin'le adeta diz dize denecek kadar yakın oturduk. Sağında, dirseğini dayamış olduğu bir masa ve üstünde bir kitap var. Salonun Boğaziçi'ne doğru açılan penceresinden gördüğümüz manzara şu: Birbirine muvazi (paralel) hatlar üzerinde düşman znhlıları! Bordalarındaki toplar sanki Yıldız Sarayı'na doğrulmuş! Manzarayı görmek için oturduğumuz yerlerden başlarımızı sağa sola çevirmek kâfi idi. Vahdettin hiç unutmayacağım şu sözlerle konuşmaya başladı:

"- Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (elini demin bahsettiğim kitabın üstüne bastı ve ilave etti:) tarihe geçmiştir."

“O zaman bunun bir tarih kitabı olduğunu anladım. Dikkatle ve sükûnla dinliyordum:

"- Bunlan unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden mühim olabilir. Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!

"Bu son sözlerden hayrete düştüm. Acaba Vahdettin benimle samimi mi konuşuyor? O Vahdettin ki ecnebi hükümetlerin yüzüncü derece aletleri ile temas arayarak, devletini ve saltanatını kurtarmaya çalışıyordu, bütün yaptıklarından pişman mı idi? Aldatıldığını mı anlamıştı? Fakat böyle bir tahmin ile başka bahislere girişmeyi tehlikeli addettim. Kendisine basit cevaplar verdim:

"- Hakkımdaki teveccüh ve itimada arz-ı teşekkür ederim. Elimden gelen hizmette kusur etmeyeceğime emniyet buyurunuz."

“Söylerken, kafamdaki muammayı da halletmeye uğraşıyordum. Çok iyi anladığım, veliahtlığında, padişahlığında bütün his ve fikirlerini, temayüllerini, sahtekârlıklarını tanıdığım adamdan nasıl yüksek ve asil bir hareket bekleyebilirdim? Memleketi kurtarmak lazımdır, istersem bunu yapabilirmişim. Nasıl hemen hüküm veririm: Vahdettin demek istiyordu ki hiçbir kuvvetimiz yoktur. Tek mesnedimiz İstanbul'a hakim olanların siyasetine uymaktır. Benim memuriyetim, onların şikâyet ettikleri meseleleri halletmektir. Eğer onları memnun edebilirsem, memleketi ve halkı bu siyasetin doğru olduğuna inandırabilirsem ve bu siyasete karşı gelen Türkleri tedib edersem (yola getirirsem), Vahdettin'in arzularını yerine getirmiş olacaktım.

"-Merak buyurmayın efendimiz, dedim, nokta-i nazar-ı şahanenizi anladım. İrade-i seniyez olursa hemen hareket edeceğim ve bana emir buyurduklannızı bir an unutmayacağım."

"- Muvaffak ol!" hitab-ı şahanesine mazhar olduktan sonra, huzurundan çıktım.

“Naci Paşa, padişahın yaveri, fakat benim hocam, derhal benimle buluştu. Elinde ufak mahfaza içinde bir şey tutuyordu.

"- Zat-ı şahanenin ufak bir hatırası.." dedi.

“Kapağın üzerine Vahdettin'in inisiyalleri (Mehmed Vahideddin olan isminin baş harfleri) işlenmiş bir saatti.

"- Peki, teşekkür ederim", dedim, yaverim aldı.

"Sonra, sanki Yıldız Sarayı'ndan çıktığımızı ve hareket etmek üzere olduğumuzu gizlemek, saklamak ister gibi bir ihtiyatla, ayaklarımızın patırdısını işittirmekten korkarak, saraydan uzaklaştık.”

(Falih Rıfkı Atay, *M. Kemal'in Mütareke Defteri ve 19 Mayıs*, haz. Nurer Uğurlu, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, Mayıs 1999, s. 155-6; Falih Rıfkı Atay, *Çankaya*, İstanbul: Pozitif Yayınları, s. 201-3.)

Selanikli'nin bu sözleri, **karakterinin** anlaşılması bakımından turnusol kâğıdı işlevi görüyor.

Padişah bunu önce övmüş, taltif etmiş, tabiri caizse gelecekte yapacağını düşündüğü hizmetler için “gaza getirmek” istemiş. “Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir, tarihe geçmiştir” demiş.

Aslında tarihe geçmeyi hak edecek doğru dürüst bir hizmeti yok.

Sonuçta asker.. Zorunlu vatan hizmeti yapmıyor, maaş alıyor, apolet taşıyor, hizmetinde özel emir eri vs. var (**Karlsbad**'a, tam da savaş sürerken tedavi

bahanesiyle gittiği zaman bile yanında emir eri var, devlet-millet kesesinden), subay olması hasebiyle bir yerlerde görev yapmak zorunda kalmış. Görev yerlerinden en çok pohpohlananı **Çanakkale**, orada da fiilî savaş hizmeti üç beş günü geçmiyor. (Orada da "Size ölmeyi emrediyorum" demiş, kendisi hariç.. "Ya birlikte öleceğiz, ya da birlikte zafere koşacağız" dememiş, işini biliyor.) Üstelik savaş bitmeden cepheden ayrılmak istemiş ve ayrılmış.

Daha sonra da her yere ayak sürüyerek gitmiş.. Buna “Git **Hicaz**’ı savun!” demişler, “Hicaz’dan bize ne ki!” demiş, görevi kabul etmemiş.

“Bari Suriye savunmasında yer al!” demişler, Genelkurmay’a “**Suriye**’yi boş verelim, askerimizi vatana çekelim!” diye rapor sunmuş ve görevinden istifa edip İstanbul’a gelmiş, **Pera Palas Oteli**’nin lüks bir odasına postu sermiş.

("Mevzubahis olan vatansa..." diye palavra sıkkan adama bak, 400 yıllık Osmanlı eyaleti, 800 yıllık Türk yurdu olan Suriye’yi vatandan saymıyor. Nerdeyse "Anadolu'dan bize ne, Orta Asya'ya gidelim" diye akıl verecek.. Bunları ben demiyorum, manevî kızı Afet İnan *M. Kemal Atatürk’ün Karlsbad Hatıraları* kitabında anlatıyor.)

*

Daha sonra, Vahideddin padişah olunca, onun yaveri sıfatıyla Suriye’ye döndü ve Genelkurmay’a yazdığı raporlardaki düşüncesini hayata geçirdi.

Tek bir kusurla.. Askerimizi “vatan”a çekmek yerine İngiliz esaretine ve katliamına teslim etti.. Ölenler savaşırken değil, kaçarken öldüler. Fakat Selanikli esir düşmeden ve ölmeden kaçmayı başardı, becerikli adamdı, İzmir-Kayseri arası kadar bir mesafe olan **Nablus-Halep** arasını sağ salim aştı.

Onun İngilizler karşısındaki beklenmedik kaçıışı, gerideki birliklerimizin de hazırlıksız yakalanmasına ve paniğe kapılmalarına neden oldu. Selanikli’nin yol açtığı yenilgi, Birinci Dünya Savaşı boyunca dört yıldır İngilizler’e ve

müttefiklerine direnen, **Çanakkale**'yi geçilmez kılan, **Kûtü'l-Amare**'de İngiliz'i perişan eden Osmanlı'nın teslim bayrağı çekmesine yol açtı.

Selanikli'nin o güne kadarki "tarihe geçecek başarıları" işte bunlar!

*

Padişah Vahideddin, gaz verme faslından sonra buna “**Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!**” diyor. Ve de biz millet olarak toptan ahmağız ya, Selanikli hemen “**Bu son sözlerden hayrete düştüm**” yalanını ekliyor.

Çok sırtıkan bir yalan..

Aslında adam yalan söylemeyi de pek iyi beceremiyor, fakat biz zekâ bakımından millet olarak biraz Aziz Nesin'in “iltifat”ını hak ediyoruz. Her yalanı yutmaya hazır ve nazır saftirik olursan seni Selanikli Mustafa Atatürk gibi bir adam bile kandırır, tefe koyar.

Sözde Selanikli, “Acaba Vahdettin benimle samimi mi konuşuyor?” diye içinden geçirmişmiş.. Sanki “Elleme, vatan kurtulmasın” diye düşünebilirmiş gibi..

Adam, atalarının mirasçısı.. Diyelim ki sen ağa çocuğusun, baban öldü, yeni ağa oldun, başka ağalar gelip babandan kalan mülkünü işgal etmişler, “İyi olmuş, onların olsun” mu dersin, sivriltilmiş zeka?!..

Mal canın yongasıdır derler, insanın fitratında malını koruma içgüdüğü vardır. Bunun için “iyi” insan olmak gerekmiyor, iyi kötü herkeste bu duygu bulunur. Dolayısıyla, **Vahideddin**'in, kötü bir adam bile olsa, vatanın kurtulmasını istememesi düşünülemez.

(Nitekim, zamanında “Suriye'yi boş verelim, bırakalım” diye Genelkurmay'a rapor üstüne rapor sunan Selanikli, gün gelecek, **Hatay** için Fransa'yla papaz olmayı

göze alacaktır. Çünkü artık Türkiye, Osmanlı'nın elinden çıkmış, kendisinin çiftliği haline gelmiştir. En kıytırık köşesi bile “vatan” olma onuruna erişmiştir.)

Hülasa, Selanikli'nin sözleri, kendisinin ya iflah olmaz bir aptal, eblehlikte nirvanayı yakalamış bir ahmak, ya da herkesi aptal yerine koyarak yalan söylemekten kaçınmayan bir süper sahtekâr ve yalancı olduğunu ispatlar.

Şahsen aptal olduğunu düşünmüyorum. (İsteyen düşünebilir.)

*

Sahtekâr Selanikli yalanlarını şu şekilde sürdürüyor:

“O Vahdettin ki ecnebi (yabancı) hükümetlerin yüzüncü derece aletleri ile temas arayarak, devletini ve saltanatını kurtarmaya çalışıyordu, bütün yaptıklarından pişman mı idi? Aldatıldığını mı anlamıştı? Fakat böyle bir tahmin ile başka bahislere girişmeyi tehlikeli addettim.”

Seni utanmaz sahtekâr seni, ulan sen değil misin, Suriye’de İngiliz ordusunun karşısından palasandiras kaçtıktan sonra hemen Padişah Vahideddin’e telgraf çekip “**İngilizler ile behemahal (her ne pahasına olursa olsun) sulh/barış yapılınsın**” diyen?!

(İnanmayan, **MHP**'nin genel başkan yardımcısı **Prof. Semih Yalçın**'a sorsun.. Bir makalesine söz konusu telgrafın metnini almıştı.)

Sen değil misin, istediğin barış için Mondros Mütarekesi otobanı inşa edildikten sonra hemen İstanbul’a gelip İngiliz subaylarının yerleştiği Pera Palas Oteli’ne postu serip (İngiliz gazeteci **Ward Price**’ın ifadesine göre) İngilizler’e “Türkiye’yi yönetmek için valilere ihtiyacınız olacak, ben varım!” mesajını veren?!

Sen değil misin, aynı günlerde arkadaşın **Fethi Okyar** ile (ömrü iki ay bile sürmeyen) **Minber** diye bir gazete çıkarıp orada **İngiliz yağcılığı** yapan, “İngilizler şöyle iyidir, böyle centilmendir, medenîdir, iyi dosttur” vs. diye beyanatlar veren?

Sen değil misin, ecnebî İngiliz’in yüzüncü dereceden değil, birinci dereceden ajanı **Robert Frew (Fro, Fru)** ile (Ki, İngiliz gizli servisinin Türkiye şefi idi) gizli saklı başbaşa görüşmeler yapan, onlarla mercimeği fırına veren?! (Yalancı Selanikli, **Nutuk**’unun bir yerinde onunla **bir defa**, bir yerinde ise **iki defa** görüştüğünü itiraf etmiş durumda. Yalancının iyi bir hafızası olmalıdır demişler, Selanikli’nin yalanı o kadar çok ki, buna hafıza dayanmaz.)

Padişah’ın, "devletini ve saltanatını kurtarmak" istemesi, bunun için başka devletlerin (ister yüzüncü, isterse de bininci dereceden olsun) aletleri ile temas kurmaya çalışması ne ayıptır, ne de yanlış. (Bu temas işini günümüzde her devlet gizli servisi marifetiyle sürekli olarak yapıyor.)

*

Ayıp ve yanlış olan, bir devlet görevlisinin, kendi kişisel çıkarı için milletine zarar vermeyi kabul etmesidir. Üstlendiği vazifeye, işgal ettiği makama ihanette bulunmasıdır.

İngiliz istihbaratı, o süreçte, Osmanlı Devleti’ne ve Türk milletine zarar vermek için Osmanlı Devleti’nin “temas kurulmaya ve satın alınmaya elverişli” **aletleri**yle temas kurdu.

En başta geleni, **Black Jumbo Selanikli** Mustafa Atatürk.

İngilizler’in “Büyük Ortadoğu Projesi” için Osmanlı Devleti’ni yıkmayı kabul etti. Karşılığında Türkiye’yi çiftliği haline getirebilmesi şartıyla.

Bunu ben söylemiyorum, Selanikli Mustafa Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü** söylüyor:

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(*Milliyet Gazetesi*'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, *Paradigmanın İflası*, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Adam daha ne desin!

*

Selanikli yalancıya göre, Padişah "devletin kurtulmasından" şunu kastediyormuş:

"Vahdettin demek istiyordu ki hiçbir kuvvetimiz yoktur. Tek mesnedimiz İstanbul'a hakim olanların (İngilizler ile müttefikleri Fransa ve İtalya'nın) siyasetine uymaktır. Benim memuriyetim, onların şikâyet ettikleri meseleleri (Doğu Karadeniz'de Türkler ile Hristiyanlar arasındaki anlaşmazlıkları) halletmektir."

Padişah Vahideddin bunları, bu palavraları demek istemiyordu. Tam da ağzından çıkan kelimelerden anlaşılanı demek istiyordu.

Onun için, bu sahtekâra olağanüstü yetkiler vermişlerdi. Van'dan Ankara'ya kadar bütün illerin vali ve kaymakamlarına emir verme, onları görevden alıp yerlerine başkalarını atama yetkisine sahipti.

Aynı şekilde bölgedeki bütün askerî birlikler de emrine veriliyordu. Fiilen "**Anadolu genel valisi**" yapılmış durumdaydı.

Üstelik cebine dünyanın parasını koymuşlardı.

Savunma Bakanlığı'nın yanı sıra **İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey** de örtülü ödenekten külliyetli bir parayı ona teslim etmişti.

Altına da (o zamanlar memlekette pek bulunmayan) iki otomobil çekmişlerdi.

Ayrıca, sözde basit bir müfettiş olduğu halde maiyetine 30'a yakın adam verilmişti.

Ondan istenen, İngilizler'in arzusunu yerine getirmesi değildi, vatan savunması için gerekli tertibatı yapması, **milleti uyandırmasıydı**.

Ki bunu Selanikli, TBMM'nin açılışı münasebetiyle 24 Nisan 1920 günü yaptığı konuşmada bu şekilde ifade etmiş durumda.. Sonradan lafı çevirdi, yalan ve iftiralarla, ihanet ettiği Padişah'ı karalamaya başladı.

Padişah, aklınca, İngilizler'in ürettiği bir krizi fırsata çeviriyordu. Gerçekteyse, İngilizler o krizi, Padişah'ın bu şekilde düşünerek (**Frew** vasıtası ile anlaşmış oldukları) Selanikli yaverini olağanüstü yetkilerle görevlendirmesi için yapıyorlardı.

İngilizler, sahnede Selanikli ile rol icabı danışıklı döğüş tiyatrosu oynayacaklar, gerçekte ise, **İnönü**'nün açıkladığı şekilde, Selanikli'nin zaferi için ellerinden geleni yapacaklardı.

*

Selanikli, "Vahdettin demek istiyordu ki ..." diyerek ona mal ettiği herşeyi bizzat kendisi yaptı. Kendisi düşündü.

Tek mesnedi İstanbul'a hakim olanların, yani İngilizler'in siyasetine uymaktı. İngiltere Dışişleri Bakanı **Lord Curzon**, başkenti Anadolu'da olan, hilafeti kaldırmış bulunan, İslam dünyası ile köprüleri atıp Batı'ya yanaşan, yanaşma olan bir **yeni Türkiye** devleti istiyordu.

Osmanlı Devleti’ni yıkmak için usta işi bir senaryo yazdılar ve başrolü taşeronları Selanikli’ye verdiler.

Selanikli’nin memuriyeti, onların, yani İngilizler’in şikâyet ettikleri meseleleri halletmekti. Bunlar nelerdi?.. Samsun’a çıkışının üzerinden daha üç ay geçmeden, Erzurum’da, bunları bir gece hempaları **Mazhar Müfit** ile Süreyya’ya **açıkladı**: Osmanlı Devleti yıkılacaktı, cumhuriyet ilan edilecekti, fakat **cumhurbaşkanı olma fırsatı başkasına tanınmayacak, kendisi cumhurbaşkanı (İngiliz’in taşeronu)** sıfatıyla millete Latin alfabesini dayatacaktı. Tesettür (İslamî örtünme) kalkacaktı. Millete zorla şapka giydirilecekti.

Selanikli daha başka şeyler de söyleyecekken, **Mazhar Müfit** bunların olacağına inanmadığı için not defterini kapatıp yatmaya gitmişti.

Fakat, Selanikli inanıyordu, geleceğe güvenle bakıyordu, çünkü İngilizler’den güvence almıştı.

*

Utanmadan şunu da diyebilmiş:

“Eğer onları (işgalci İngilizler’i) memnun edebilirim, memleketi ve halkı bu siyasetin doğru olduğuna inandırabilirim ve bu siyasete karşı gelen Türkleri tedib edersem (yola getirirsem), Vahdettin’in arzularını yerine getirmiş olacaktım.”

Bunları yaptı, fakat Padişah’ın arzularını yerine getirmek için değil, kendi arzuları yerine gelsin, Türkiye kendisinin çiftliğine dönüşsün diye..

Memleketi ve halkı, "ajan **Frew** vasıtasıyla İngilizler’den aldığı talimatlar çerçevesinde oluşturulmuş bulunan siyasetinin" doğruluğuna inandırmak için **takiyye** yaptı, büyük büyük yalanlar söyledi, devasa palavralar savurdu, ve de bu hain siyasetine karşı gelen **Türkler’i “tedib” etti**.

Bu te'dib ameliyesine, TBMM'nin açıldığı ilk hafta çıkardığı **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** ile başladı. Bu kanuna göre vatan, Selanikli'nin arzuları demek oluyordu. Osmanlı Devleti'ne, devlet başkanına (padişaha) ve Osmanlı Hükümeti'ne sadakatinizi sürdürmeniz durumunda otomatikman “hain” oluyordunuz ve idamı hak ediyordunuz.

Selanikli, bu te'dib ameliyesi çerçevesinde on binlerce, hatta yüzbinlerce Türk'ü ve Osmanlı tebasını astı, kesti, öldürdü.

İngilizler'in arzuları yerine geldi.

Selanikli'nin de..

*

Ve Selanikli, sözlerini şöyle bağlıyor:

"Sonra, sanki Yıldız Sarayı'ndan çıktığımızı ve hareket etmek üzere olduğumuzu gizlemek, saklamak ister gibi bir ihtiyatla, ayaklarımızın patırdısını işittirmekten korkarak, saraydan uzaklaştık."

Araplar'ın şöyle bir atasözü var: “**el-Hainü, hâifün.**” Anadolu'da halk arasında bu söz “Hain, hovf olur” şeklini almış durumda. (“Hain hovflu/hoflu olur” diyenler de var.)

Selanikli, Saray'dan çıkarken tam da bir haine yakışır psikoloji içindeymiş.

Neyi gizlemeye, saklamaya çalışıyorsun, bu neyin ihtiyatı behey gafil?

Ayaklarının patırtısını bile işittirmekten niye korkuyorsun, ayaklarının patırtısından ne istiyorsun?

Fakat korkmakta hakkıydı, çünkü, yağ çektiği, dalkavukluk yaptığı, ihsanı olan altın saati alıp cebine koyduğu Padişah'ın mekânından, onu sırtından hançerlemek niyetiyle, bir “ihanet destanı” yazmak üzere çıkıyordu.

O, bir Brütüs'tü..

*

Öyle bir Brütüs ki, kendisini olağanüstü yetki ve imkânlarla gönderenleri rahmet ve minnetle anmak yerine, şu sözlerle aşağılıyor:

“Bu **geniş salahiyyetin**, beni İstanbul'dan sürmek ve uzaklaştırmak maksadıyla Anadolu'ya gönderenler tarafından, bana nasıl verildiği garibinize gidebilir! Derhal ifade etmeliyim ki, bana bu salahiyyeti onlar **bilerek ve anlayarak vermediler. ...**”

(Gazi Mustafa Kemal, **Nutuk**, İstanbul: Kaynak Y., 2015, s. 36.)

Sanki İstanbul'da kalsa yapabileceği bir halt var.. **Falih Rifki**'ya anlatmış olduğu gibi (Ki ayrıntılarını **Rauf Orbay** yazmış durumda), hükümet darbesi bile planlamış, fakat altında kalmış durumda. (Engelleyen, samimi arkadaşı **İsmail Canbolat**'tı, ve ondan intikamını, İzmir suikast girişimi bahanesiyle asarak aldı.)

İngilizler bunu tutuklayıp **Malta**'ya sürmedikleri gibi, Osmanlı Padişahı ve Hükümeti de bunun önüne kırmızı halı sermiş, fakat bu nankör buna bile kusur buluyor.

Sana gözünün üstünde kaşın var bile dememişler, hakkında herhangi bir **soruşturma** açılmamış, Filistin'deki ricatın tahkik ve soruşturma konusu yapılmamış, **savcılığa ifade** vermek zorunda kalmamışsın, İstanbul'a gelip keyfine bakmışsın.

Kimse senin için, “Bu adam rejim muhalifidir, onu **zehirleyelim**” dememiş..

Azar azar zehirlenip sağlık sorunları yaşaman için tertipler yapılmamış..
“Uğraşmaya lüzum yok, bir defada zehirleyip itlaf edelim” de dememişler.

Hafiyeler tarafından “**takip taciz**”e maruz bırakılmamışsın.

Telefonla veya başka yollarla **tehdit** edilmemişsin.

Ailenle uğraşılmamış.

Örtülü yollarla tahkir ve aşağılamaya maruz bırakılmamışsın..

Hep el üstünde tutulmuş, keyfine bakmışsın, ve buna rağmen, devletine ve milletine cephe almış, onlara karşı İngilizler’le anlaşmışsın.

Tarihte eşine az rastlanır bir nankör ve büyük bir hainsin.